BESTSELLERURILE ULTIMULUI DECENIU

DANIELLE STEEL

NUMĂRUL 1 ÎN TOPURILE AMERICANE

ÎNTÎLNIRI ÎNTÎMPLĂTOARE

DANIELLE STEEL

ÎNTÎLNIRI ÎNTÎMPLĂTOARE

DANIELLE STEEL

ÎNTÎLNIRI ÎNTÎMPLĂTOARE

Traducere: **Mihnea Columbeanu**

Editura **ORIZONTURI**
București

I.S.B.N.: 973–9154–64–6

DANIELLE STEEL

CROSSINGS

Copyright © 1988 by **Danielle Steel**

Toate drepturile asupra ediției în limba română sînt rezervate
Editurii ORIZONTURI-București

Pregătirea formei și tiparul executate
sub comanda nr 60 102

Regia Autonomă a Imprimeriilor
Imprimeria „CORESI", București
România

Pentru John,

Mai presus de cuvinte,
mai presus de iubire,
mai presus de orice...

D.S.

Capitolul 1

Casa de la numărul 2129, Wyoming Avenue, se înălța în întreaga sa substanțială splendoare, cu fațada de piatră cenușie sculptată meșteșugit și bogat omamentată, înfrumusețată de un vultur mare auriu și împodobită cu steagul francez, ce se învolbura ușor în briza stîrnită abia după-amiază. Era, poate, ultima briză pe care avea s-o simtă orașul Washington D.C. timp de cîteva luni, vara intrîndu-și în drepturi. Sosise deja luna iunie. Iunie, 1939. Iar ultimii cinci ani trecuseră mult prea repede pentru Armand de Villiers, ambasadorul Franței.

Stătea în cabinetul său, cu vedere spre eleganta grădină, privind absent fîntîna arteziană, un moment doar, după care reveni cu atenția la muntele de hîrtii de pe birou. În pofida miresmei bogate de liliac din aer, avea treburi de făcut, prea multe treburi. Mai ales acum. Știa că avea să rămînă la birou pînă noaptea tîrziu, la fel ca în fiecare seară din ultimele două luni, pregătindu-se pentru întoarcerea în Franța. Știuse că avea să sosească rechemarea și, totuși, în aprilie, cînd i se spusese, ceva dinlăuntrul lui îl duruse preț de-o clipă. Chiar și acum, de fiecare dată cînd se gîndea la întoarcerea acasă, îl copleșeau emoții amestecate. La fel se simțise și cînd plecase din Viena, Londra, și din San Francisco înaintea lor, precum și din alte posturi anterioare.

Aici, însă, se formase o legătură mai puternică. Armand avea un mod al lui de-a prinde rădăcini, de a-şi face prieteni, de-a se îndrăgosti de locurile unde era detaşat. Acest lucru îi îngreuna mutările. Şi, totuşi, de astă dată, nu se muta; se întorcea acasă.

Acasă. Trecuse atîta timp de cînd nu mai locuia acolo şi aveau atîta nevoie de el. Tensiunea plutea peste toată Europa, pretutindeni lucrurile erau în schimbare. Simţea adesea că trăia numai pentru notele zilnice de la Paris, care-l ajutau să înţeleagă oarecum ce se întîmpla. Washington-ul părea la ani-lumină depărtare de problemele care asediau Europa, de spaimele care făceau să tremure inima Franţei. Aici, în această ţară ocrotită de Dumnezeu, nu aveau de ce să tremure. În Europa, însă, nimeni nu se mai simţea la fel de în siguranţă.

Cu doar un an în urmă, toată lumea din Franţa fusese convinsă că războiul era iminent, deşi acum, din cîte auzise Armand, mulţi îşi înmormîntaseră temerile. De adevăr, însă, nu te puteai ascunde la nesfîrşit. I-o spusese şi lui Liane. Cu patru luni în urmă, cînd se sfîrşise războiul civil din Spania, devenise clar că germanii se apropiau, iar aerodromul lor aflat chiar sub Irún îi apropia pînă la doar cîţiva kilometri de Franţa. Chiar şi dîndu-şi seama de acest lucru, însă, Armand era conştient că existau oameni care nu doreau să vadă ce se întîmpla. În ultimele şase luni, Parisul fusese incomparabil mai relaxat decît înainte, cel puţin la suprafaţă. El însuşi fusese conştient de acest lucru cînd fusese acasă de Paşte, pentru întîlniri secrete cu Ministerul de Interne, prilej de a-l anunţa că misiunea sa la Washington lua sfîrşit.

Fusese invitat la o rundă continuă de recepţii sclipitoare, în acut contrast cu vara anterioară, dinaintea acordului de la München cu Adolf Hitler. Înainte de asta, domnise o tensiune insuportabilă. Apoi, însă, se risipise dintr-odată, în locul ei instalîndu-se un soi de animaţie frenetică, Parisul fiind în cea mai bună formă. Aveau loc petreceri, baluri, spectacole de operă, vernisaje şi gale, ca şi cum rămînînd

tot timpul ocupați și continuînd cu rîsetele și dansurile, ar fi făcut războiul să ocolească la nesfîrșit Franța. Armand fusese nemulțumit de veselia frivolă pe care o văzuse printre prietenii săi la Paște, deși înțelegea totuși că acesta era modul lor de a-și ascunde spaima. La înapoiere, discutase despre asta cu Liane.

– Par a fi atît de speriați, încît nu vor să se mai oprească din rîs, de teamă că, dacă o fac, vor țipa de spaimă, fugind să se ascundă.

Dar rîsul lor n-avea să oprească începutul războiului, n-avea să oprească marșul lent și constant al lui Hitler asupra Europei. Armand se temea uneori că de-acum înainte nimic n-avea să-l mai oprească pe acel om. Vedea în Hitler un demon înfricoșător și, deși existau și cei din posturile sus-puse care se arătau de acord cu el, alții considerau că Armand devenise prea nervos în anii îndelungați de muncă în slujba țării, ajungînd un bătrîn fricos.

– Cu asta te-ai ales după atîta trai în State, băiete? îl tachinase cel mai bun prieten al său din Paris. Era din Bordeaux, unde el și Armand copilăriseră împreună, acum fiind directorul a trei dintre cele mai mari bănci din Franța. Nu fi naiv, Armand. Hitler nu s-ar atinge în veci de noi.

– Englezii nu sînt de aceeași părere cu tine, Bernard.

– Și ei sînt niște babe fricoase, și-n plus, le place să-și joace jocurile lor de-a războiul. Îi excită gîndul de-a se lua de păr cu Hitler. Altceva n-au de făcut.

– Ce prostie!

Armand trebuise să-ți stăpînească nervii și să asculte, dar glasul lui Bernard nu era singurul pe care-l auzise luîndu-i pe englezi în derîdere, și plecase din Paris aproape furios, la sfîrșitul ședeții sale de două săptămîni. Se așteptase ca americanii să fie orbi față de amenințarea cu care se confrunta Europa, dar sperase că va auzi altceva în propria lui țară, și nu auzise nici jumătate. Avea propriile lui puncte de vedere asupra acestui subiect, propriile lui opinii privind amenințarea care se profila, privind pericolul repre-

zentat de Hitler şi iuţeala cu care dezastrul avea să se pogoare asupra lor. Sau, poate, se gîndea el în drum spre casă, poate că Bernard şi ceilalţi aveau dreptate. Poate că era prea înfricoşat, prea îngrijorat pentru patria lui. Într-un fel, întoarcerea acasă putea fi utilă. Avea să-l aducă mai aproape de pulsul Franţei.

Liane primise bine vestea plecării. Era obişnuită cu împachetatul şi mutările. Şi-i ascultase cu interes descrierile stării de spirit de la Paris. Era o femeie inteligentă şi înţeleaptă, şi aflase de la Armand, de-a lungul anilor, multe despre secretele politicii internaţionale. Într-adevăr, învăţase mult de la el, Armand fiind încă de la începuturile căsniciei lor domic să-i împărtăşească punctele lui de vedere. Ea era atît de tînără şi însetată să afle totul despre cariera lui, despre ţările în care era trimis, despre implicaţiile politice ale numeroaselor lui tratative. Zîmbi în sinea lui, cu gîndul la ultimii zece ani. Liane fusese un mic burete lacom, absorbind fiecare picătură de informaţie, înfulecînd fiecare bucăţică, şi învăţase cu spor.

Acum avea propriile ei opinii şi, adesea, nu era de acord cu el, sau se arăta mai îndîrjită decît soţul ei în privinţa unei idei comune. Cel mai furios conflict îl avuseseră cu doar cîteva săptămîni în urmă, la sfîrşitul lui mai, cu privire la *S.S. St Louis*, un vas care ducea din Hamburg nouă sute treizeci şi şapte de evrei, cu binecuvîntarea lui Joseph Goebbels, îndreptîndu-se spre Havana, unde refugiaţilor li s-a refuzat intrarea, părînd sortiţi să moară la bordul navei ce rămînea blocată în rada portului. Alţii s-au angajat în eforturi frenetice de a găsi un cămin pentru refugiaţi, altfel aceştia fiind condamnaţi să se întoarcă la Hamburg şi la soarta ce-i aştepta acolo. Liane însăşi vorbise cu preşedintele, profitînd de faptul că-l cunoştea, dar fără nici un rezultat. Americanii refuzaseră să-i primească, iar Armand o privise pe Liane prăbuşindu-se pradă lacrimilor, în timp ce-şi dădea seama că toate eforturile ei şi cele ale altor nenumărate persoane fuseseră zadarnice. Se primeau

mesaje de pe vas, anunțînd sinuciderea în masă decît să accepte înapoierea în portul de unde veniseră. În sfîrșit, din fericire, Franța, Anglia, Olanda și Belgia acceptaseră să-i primească, dar lupta între Armand și Liane continuase. Pentru prima oară în viața ei, fusese dezamăgită în propria sa țară. Furia ei nu cunoștea limite. Și deși Armand îi împărtășea sentimentele, insista că Roosevelt avusese motive să refuze preluarea refugiaților. O înfuria și mai tare faptul că Armand era dispus să accepte decizia lui Roosevelt. Se simțea trădată de propriul ei popor. America era tărîmul bogăților și al belșugului, căminul vitejilor, țara oamenilor liberi. Cum putea să scuze Armand refuzul lor de a-i primi printre ei pe acei oameni? Nu era o chestiune de judecată, încerca el să-i explice, ci de a accepta că uneori guvernele iau decizii aspre. Important era să recunoască faptul că refugiații erau în siguranță. După aceea, Liane avusese nevoie de cîteva zile pentru a se calma, dar chiar și astfel, angajase o discuție lungă și aproape ostilă cu Prima Doamnă, la un prînz între cucoane. Doamna Roosevelt fusese înțelegătoare față de mînia lui Liane. Și pe ea o răvășise soarta pasagerilor de pe *St Louis*, dar nu reușise să-și convingă soțul să se răzgîndească. Statele Unite trebuiau să-și respecte cotele, iar cei nouă sute treizeci și șapte de refugiați germano-evrei depășeau cota corespunzătoare acelui an. Doamna Roosevelt i-a amintit din nou lui Liane că, pentru aceștia, totul se terminase cu bine. Totuși, era un eveniment care-o impresionase pe Liane prin gravitatea calvarului acelor oameni în Europa și deodată dobîndise o nouă înțelegere asupra celor ce se întîmplau departe de viața pașnică a dineurilor diplomatice din Washington. Astfel, devenea nerăbdătoare să se întoarcă în Franța împreună cu Armand.

– Nu-ți pare rău că-ți părăsești din nou țara, dragostea mea? o privise el blînd, cînd își luau liniștiți cina, acasă, după ce incidentul cu nava *St Louis* se răcise în sfîrșit.

Liane clătinase din cap.

– Vreau să știu ce se întîmplă în Europa, Armand.

Aici, mă simt atît de departe de toate.

Apoi îi zîmbise, simțind că-l iubea mai mult ca oricînd. Trăiseră împreună zece ani de extraordinară fericire.

– Chiar crezi că va începe curînd războiul?

– Nu pentru țara ta, iubito.

Dintotdeauna obișnuise să-i amintească originea ei americană. Considerase mereu important ca Liane să-și mențină un simț al propriilor îndatoriri, pentru a nu fi înghițită complet de vederile și legăturile lui cu Franța. Ea era o entitate separată, la urma urmei, și avea dreptul la propriile ei obligații și opinii, care pînă acum nu se amestecaseră niciodată cu ale lui. Din cînd în cînd avea loc între ei cîte o ceartă feroce, cîte o izbucnire de disensiuni, dar acestea păreau să mențină relația sănătoasă, și nu-l deranjau pe Armand. Îi respecta părerile la fel de mult ca pe ale lui proprii, și-i admira zelul de a-și susține convingerile. Era o femeie puternică și avea o minte admirabilă. O stima de cînd o văzuse prima oară, la San Francisco, cînd era o fată în vîrstă de numai cincisprezece ani. Fusese o copilă fermecătoare, de o frumusețe aurie aproape eterică și, totuși, după ani și ani de existență în singurătate alături de tatăl ei, Harrison Crockett, Liane dobîndise cunoștințe și o înțelepciune neobișnuite la o fată atît de tînără.

Armand mai ținea bine minte momentul cînd o văzuse pentru prima dată, într-o rochie de vară din in alb, cu o pălărie mare de pai, hoinărind prin grădina Consulatului din San Francisco, fără a spune nimic, în timp ce-i asculta pe „oamenii mari", pentru a se întoarce apoi spre el, cu un surîs sfios, ca să-i spună într-o franceză impecabilă ceva despre trandafiri. Tatăl ei fusese nespus de mîndru.

Armand zîmbi la amintirea îndepărtată a tatălui ei. Harrison Crockett fusese un om absolut neobișnuit. Sever și amabil în același timp, distins, dificil, chipeș, obsedat de propria-i intimitate și de protecția propriei sale fete, și încununat de mare succes în transporturile navale. Era un om care nu-și irosise viața.

Se cunoscuseră la scurt timp după sosirea lui Armand în San Francisco, cu prilejul unui mic şi strălucitor dineu, oferit de către consulul anterior înainte de-a fi plecat din San Francisco la Beirut. Armand îşi amintea că, din cîte ştia el, fusese invitat şi Crockett, dar era aproape sigur că n-avea să vină. Harrison Crockett se ascundea dincolo de zidurile elegantei sale fortăreţe de cărămidă de pe Broadway, cu vedere spre golf. Fratele lui, George, avea o mult mai mare înclinaţie de a veni la petreceri şi se număra printre cei mai populari burlaci din San Francisco, nu atît prin farmecul său, cît datorită relaţiilor şi enormului succes al fratelui lui. Dar, spre marea uimire a tuturor, Harrison venise la dineu. Vorbise puţin şi plecase devreme, dar, înainte de asta, fusese foarte amabil cu Odile, soţia lui Armand. Atît de amabil, încît ea insistase să-l invite împreună cu fiica lui la ceai. Harrison îi vorbise lui Odile despre fată, fiind deosebit de mîndru că vorbea atît de bine franţuzeşte şi, cu un surîs încîntat, spusese că era „o fată absolut remarcabilă", comentariu care-i făcuse pe amîndoi să zîmbească, atunci cînd Odile i-l relatase lui Armand.

– Cel puţin are un punct slab. Arată întru totul la fel de neîndurător pe cît se spune că e.

Dar Odile îl contrazisese:

– Cred că te înşeli, Armand. Cred că e un om foarte singur. Şi e absolut înnebunit după fată.

Odile nu se înşelase foarte mult. La scurt timp după aceea, aflaseră cum îşi pierduse soţia, o frumoasă tînără de nouăsprezece ani, pe care o adora. Înainte de această întîmplare, fusese prea ocupat cu imperiul său naval, dar după cîte se părea, odată ce-i venise ideea însurătorii, alesese bine.

Arabella Dillingham Crockett fusese pe cît de inteligentă, pe-atît de frumoasă, iar ea şi Harrison dăduseră, împreună, cîteva dintre cele mai orbitoare baluri din oraş. Plutea prin casa pe care i-o construise el, arătînd ca o prinţesă din poveste, cu rubinele cumpărate de Harrison din

Orient, diamante mari aproape cît ouăle şi, peste buclele aurii, tiare comandate special pentru ea, la *Cartier.* Primul lor copil fusese anunţat cu tot atîta emoţie ca a doua pogorîre a mîntuitorului, dar, în pofida obstetricianului adus special din Anglia şi a celor două moaşe chemate din Est, Arabella murise la naştere, lăsîndu-l văduv şi cu un copil mic, o fetiţă după chipul şi asemănarea ei, pe care o adora la fel cum îşi adorase înainte soţia. În primii zece ani de după moartea acesteia, nu mai ieşi din casă decît ca să se ducă la firmă. *Crockett Shipping* era una dintre cele mai mari linii navale din State, cu vase răspîndite pe toate mările Orientului, transportînd mărfuri, precum şi două nave de pasageri extraordinar de elegante, care făceau curse în Hawaii şi Japonia. În plus, Crockett avea vase de pasageri în America de Sud, plus cîteva care călătoreau profitabil de-a lungul Coastei de Vest a Statelor Unite.

Colabora intens cu fratele său, conducînd imperiul împreună, dar timp de un deceniu Harrison se văzuse foarte puţin cu vechii săi prieteni. Apoi, în sfîrşit, o luase pe Liane într-o vacanţă în Europa, arătîndu-i toate minunile Parisului şi Berlinului, ale Romei şi ale Veneţiei, iar la sfîrşitul verii, înapoindu-se, începuse să-şi includă din nou prietenii în viaţa lui. Trecuse epoca marilor petreceri la reşedinţa pe Broadway, dar ajunsese să-şi dea seama cît de singură se simţea fata şi cît de multă nevoie avea de compania altor copii, a altor oameni, aşa că Harrison deschisese din nou, treptat, uşile. Urmaseră activităţi axate numai în jurul fiicei sale: spectacole de marionete, seri de teatru şi excursii la lacul Tahoe, unde cumpărase o frumoasă cabană de vară. Harrison Crockett nu trăia decît pentru a-i face plăcere, a o apăra şi preţui pe Liane Alexandra Arabella.

Fusese botezată după bunicile răposate şi după mamă, trei frumuseţi dispărute, reuşind cumva să combine farmecul şi drăgălăşenia celor trei. Oamenii se minunau întîlnind-o. În pofida somptuoasei existenţe pe care o ducea, nu se zărea nici un semn ca aceasta s-o fi afectat. Era

simplă, deschisă, calmă şi înţeleaptă mai presus de vîrsta ei, după atîţia ani în care luase masa singură cu tatăl său şi, uneori, cu unchiul, ascultîndu-i cum vorbeau despre afaceri şi-i explicau îndeletnicirea navală, precum şi politica ţărilor într-ale căror porturi navigau vasele lor. La drept vorbind, era mai fericită alături de tatăl ei decît de alţi copii şi, crescînd, a început să-l însoţească pretutindeni; pînă cînd, în sfîrşit, ajunseseră şi să-şi ia ceaiul la Consulatul Franţei, într-o zi din primăvara anului 1922.

Soţii De Villiers s-au îndrăgostit imediat de ea, urmarea fiind o prietenie între familiile De Villiers şi Crockett care a înflorit de-a lungul următorilor trei ani. Toţi patru făceau adesea excursii împreună. Armand şi Odile se duceau să stea pe frumoasa proprietate de la Lacul Tahoe, îşi petreceau vacanţele împreună cu Liane călătorind pe cîte un vas de-al lui Harrison şi, în cele din urmă, Odile a luat-o pe Liane în Franţa. Odile a devenit pentru ea aproape ca o a doua mamă, pentru Harrison fiind o consolare să-şi vadă fiica atît de fericită şi de bine îndrumată de o femeie pe care o respecta şi o plăcea. Pe-atunci, Liane avea aproape optsprezece ani.

În toamna următoare, cînd Liane a intrat la *Mills College*, Odile a început să se simtă rău, plîngîndu-se de dureri constante de spate, de lipsa poftei de mîncare, de accese de febră frecvente şi, în final, de o tuse înspăimîntătoare care refuza să-i mai treacă. La început, medicii au insistat că nu-i găseau nimic şi i s-a sugerat cu calm lui Armand că Odile suferea doar de dorul ţării, urmînd ca el să se gîndească eventual s-o trimită înapoi în Franţa. Dar asemenea capricii nu-i erau caracteristice, iar Armand a insistat să consulte toţi doctorii din oraş. Voia s-o ducă şi la New York, pentru a vizita un medic recomandat de Harrison, dar înainte de călătoria programată a devenit evident că era mult prea grav bolnavă ca să se deplaseze. Abia atunci au descoperit în sfîrşit, cu prilejul unei scurte şi deprimante operaţii, că Odile de Villiers era devorată de cancer. Au cusut-o la loc

şi i-au dat lui Armand vestea, pe care el i-a împărtăşit-o a doua zi lui Harrison Crockett, cu faţa scăldată în lacrimi.

– Nu pot trăi fără ea, Harry... Nu pot...

Armand îl privise cu ochii dilataţi de o groază cumplită, în timp ce Harrison dădea încet din cap, el însuşi cu ochii înlăcrimaţi. Îşi aducea aminte mult prea bine propria-i durere din urmă cu optsprezece ani. Şi, printr-o ironie a soartei, Armand avea exact aceeaşi vîrstă pe care o avusese Harrison cînd o pierduse pe Arabella – patruzeci şi trei de ani.

Dar Armand fusese căsătorit cu Odile douăzeci de ani, iar perspectiva de a trăi fără ea era aproape mai îngrozitoare decît ar fi putut suporta. Spre deosebire de Harrison, ei nu aveau copii. Doriseră, la început, doi sau trei, dar Odile nu reuşise niciodată să rămînă însărcinată şi se resemnaseră demult cu absenţa copiilor în viaţa lor. De fapt, după cum recunoscuse odată Armand faţă de Odile, prefera ca lucrurile să rămînă aşa. Nu era nevoie să concureze pentru atenţia ei şi rămăseseră într-o atmosferă de lună de miere timp de douăzeci de ani. Iar acum, deodată, întreaga lume se sfărîma în jurul lor.

Deşi la început Odile nu ştiuse că avea cancer, iar Armand făcuse eforturi vitejeşti de a-i ascunde adevărul, a înţeles foarte curînd că sfîrşitul era aproape. Pînă cînd, în martie, a murit în braţele lui Armand. Liane o vizitase în aceeaşi după-amiază, aducîndu-i un buchet de trandafiri galbeni. A stat lîngă ea cîteva ore, mai mult pentru moralul lui Odile decît pentru vreo îmbărbătare de care ar fi fost ea capabilă. Odile emanase o aură de resemnare aproape sfîntă, fiind hotărîtă să se despartă de Liane cu toată dragostea şi cu o ultimă tandră atingere. Pe cînd Liane şovăia o clipă în uşă, înghiţindu-şi suspinele care aveau să izbucnească imediat după ce ieşea din casă, Odile o privise, un moment doar, cu ochii încrezători.

– Să ai grijă de Armand cînd eu nu voi mai fi, Liane. De tatăl tău ai avut mare grijă.

Odile ajunsese să-l cunoască bine şi ştia că Liane îl împiedicase să se înăsprească sau să se lase învins de amărăciune. Avea o delicateţe care înmuia inima oricui de care se apropia.

– Armand vă iubeşte, spusese ea, zîmbind, şi va avea nevoie de tine şi de tatăl tău după ce eu am să mă duc.

Vorbea despre moartea ei ca şi cum ar fi urmat să facă o călătorie. Liane încercase să nege, faţă de ea însăşi, adevărul despre starea acelei femei dragi. Pentru Odile, însă, nu încăpea nici o îndoială. Dorea ca toţi să privească adevărul în faţă, în primul rînd soţul ei, iar apoi Liane. Voia să fie pregătiţi. Armand încerca să evite adevărul, luînd-o în excursii pe litoral, la Biarritz, loc pe care-l îndrăgiseră în tinereţe, într-o croazieră cu iahtul pe coastele Franţei, la anul poate, şi încă într-o călătorie în Hawaii cu una din navele firmei *Crockett*. Însă, iar şi iar, Odile îi forţase pe toţi să accepte ceea ce se pregătea, ceea ce ştia ea şi ce se întîmplă în sfîrşit în acea seară, după ce o văzuse ultima oară pe Liane.

Odile insistase să fie înmormîntată acolo unde se afla, fără a fi trimisă în Franţa. Nu dorea ca Armand să facă singur acea călătorie funebră. Amîndoi părinţii ei erau morţi, precum şi ai lui. Plecă fără regrete, cu excepţia faptului că nu făcuse copii care să aibă grijă de Armand. Această încredere i-o acorda lui Liane.

Primele luni au fost un coşmar pentru Armand. A reuşit să-şi facă munca, dar nimic mai mult. Şi, în pofida pierderii, se aştepta din partea lui ca, într-o oarecare măsură, să-i distreze pe demnitarii sosiţi în vizită la San Francisco, cu mici dineuri diplomatice. Liane era aceea care făcea totul în locul lui, aşa cum mult timp îşi ajutase şi tatăl. Şi-a asumat astfel o dublă responsabilitate, oricît de competent era personalul de la Consulatul Franţei. În vara aceea, tatăl ei abia dacă a văzut-o pe la lacul Tahoe, iar fata a refuzat oferta unei călătorii în Franţa. Avea de îndeplinit o misiune, o făgăduială pe care intenţiona să şi-o respecte pe deplin

– cutremurătoare răspundere pentru o fată de nouăsprezece ani.

O vreme, Harrison s-a întrebat dacă munca şi eforturile ei nu mai ascundeau şi altceva, dar după ce a privit-o mai atent un timp, s-a asigurat că nu era cazul. Într-un fel, ştia că tot ceea ce făcea ea pentru Armand o ajuta să-şi suporte mai uşor propria durere. Fusese profund afectată de moartea lui Odile. Necunoscîndu-şi niciodată mama, în sufletul ei simţise mereu lipsa unei femei cu care să se poată înrudi, căreia să-i poată vorbi într-un fel în care n-o putea face cu tatăl său, cu unchiul sau cu prietenii lor. În copilărie, avusese guvernante, bucătărese şi cameriste, dar puţine prietene, iar femeile cu care avea de-a face ocazional Harrison nu-i vedeau niciodată interiorul casei, nici nu-i cunoşteau fiica. Ţinea toate acestea departe, departe de Liane. Astfel, Odile umpluse acel vid, iar apoi îl lăsase larg deschis, plin de o durere surdă ce nu părea să slăbească niciodată, decît atunci cînd Liane făcea cîte ceva pentru Armand. Era aproape ca un mod de a fi din nou cu Odile.

Într-un sens, atît Armand cît şi Liane au rămas şocaţi pînă la sfîrşitul verii. Trecuseră şase luni de la moartea lui Odile şi şi-au dat seama amîndoi, într-o după-amiază de septembrie, pe cînd şedeau în grădina Consulatului, privind trandafirii şi vorbind despre Odile, că nici unul dintre ei nu plîngea în timp ce povesteau despre ea. Armand a spus chiar şi o întîmplare comică în legătură cu Odile, iar Liane a rîs. Supravieţuiseră. Aveau să trăiască dincolo de această nenorocire, fiecare datorită celuilalt. Armand întinse o mînă şi luă degetele lungi, delicate, ale lui Liane, strîngîndu-le. În ochi îi scînteiară lacrimi, pe cînd o privea.

– Îţi mulţumesc, Liane.

– Pentru ce?

Încerca să se prefacă a nu şti, dar ştia. Şi el făcuse la fel de mult pentru ea.

– Nu fi prostuţ.

– Nu sînt. Îţi port o adîncă recunoştinţă.

– Am avut nevoie unul de altul în ultimele şase luni, spuse ea deschis, direct, lăsîndu-şi mîna într-a lui. Viaţa va fi cu totul altfel fără ea.

Era deja altfel, pentru amîndoi.

Armand dădu din cap, gîndindu-se calm la felul cum trăise el în ultimele şase luni.

– Aşa şi este.

După aceea, Liane s-a dus la Tahoe pentru două săptămîni, înainte de a reveni la colegiu, iar tatăl ei s-a simţit uşurat s-o revadă. Încă îşi mai făcea multe griji pentru ea, preocupat fiind de ajutorul continuu pe care i-l dădea fiica sa lui Armand. El însuşi nu era decît prea conştient că semăna mult cu necontenitul ei devotament faţă de el. Iar Odile de Villiers îl convinsese demult pe Harrison că Liane avea nevoie şi de alte moduri de a-şi petrece timpul decît îngrijind un bătrîn. Era tînără şi ar fi trebuit să facă şi multe altele. Cu un an în urmă, avusese programat debutul[1], dar refuzase, cînd se îmbolnăvise Odile.

Harrison a deschis din nou subiectul, la Tahoe, spunîndu-i că ţinuse doliu destul şi petrecerile de debutantă aveau să-i facă bine. Liane insista că ei i se păreau a fi o prostie şi, oarecum, o cheltuială inutilă, cu toţi acei bani aruncaţi pe rochii, baluri şi seri dansante. Harrison o privi cu uimire. Era una dintre cele mai bogate tinere din California, moştenitoare a liniilor maritime *Crockett*, iar lui i se părea incredibil că-i trecea, măcar, prin minte, gîndul risipei.

În octombrie, întorcîndu-se la *Mills*, Liane a avut mai puţin timp pentru a-l ajuta pe Armand cu dineurile lui, dar el se pusese din nou pe picioare şi se descurca bine, deşi încă îl mai chinuia absenţa lui Odile, după cum i-a mărturisit lui Harrison, într-o zi cînd luau împreună masa la club.

– N-am să te mint, Armand, îl privi Harrison peste un pahar de *Haut-Brion* '27. O vei simţi mult timp. Pînă la

---

1 – Este vorba de prima apariţie în lumea mondenă a unei tinere fete.

moarte. Dar nu în acelaşi fel ca la început. O vei simţi în cîte-un moment... un cuvînt amintit... un lucru pe care l-a purtat... un parfum... N-ai să te mai trezeşti în fiecare dimineaţă, însă, cu senzaţia că te apasă o greutate de două sute de mii de livre pe piept, ca pînă acum.

Îşi amintea totul cum nu se poate mai limpede, în timp ce-şi termina vinul şi chelnerul îi turna încă un pahar.

– Slavă Domnului, niciodată n-ai să mai simţi exact chinul acela.

– Aş fi fost pierdut fără fiica ta, surîse blînd Armand. Nu avea nici un mod de-a răsplăti acea generozitate, de a-şi convinge prietenul de cît de mult îl ajutase fata, şi cît de dragă-i era.

– V-a iubit nespus pe amîndoi, Armand. Şi i-a fost şi ei de ajutor.

Era un om înţelept şi prudent, iar în acel moment intui ceva, încă înaintea lui Armand, dar nu spuse nimic. Avea sentimentul că nici unul dintre ei nu ştia cîtă nevoie aveau unul de altul, cu sau fără Odile. Se legase între ei ceva foarte profund în ultimele şase luni, aproape ca şi cum ar fi fost cuplaţi, ca şi cum şi-ar fi anticipat unul altuia dorinţele. O observase în timpul vizitei lui Armand la Tahoe, în weekend, dar nu spusese nimic. Ştia că instinctul lui i-ar fi speriat pe amîndoi, şi mai ales pe Armand, care putea simţi că, într-un fel, o trădase pe Odile.

– Liane e foarte atrasă de petreceri?

Pe Armand îl amuza tulburarea lui Harrison. Ştia că de fapt Liane nu ţinea mult la ele. Îşi făcea debutul mai mult pentru ca să-şi bucure tatăl, fiind pe deplin conştientă de ceea ce se aştepta din partea ei şi, mai presus de orice, de propriile-i îndatoriri. Lui Armand îi plăcea această trăsătură a fetei. Nu era conştiincioasă într-un mod orb şi prostesc, ci fiindcă ţinea la ceilalţi. Pentru ea era important să se poarte cum se cuvine, întrucît ştia părerea altor oameni despre asta. Ar fi preferat să nu iasă deloc în societate şi totuşi ştia că tatăl ei ar fi fost dezamăgit amarnic, aşa că

făcea totul de dragul lui.

– Ca să-ţi spun adevărul, oftă Harrison, rezemîndu-se de spătar, n-aş recunoaşte-o în faţa ei, dar cred că a depăşit vîrsta.

Dintr-odată, Liane părea o fată mult prea matură pentru nouăsprezece ani. Se schimbase enorm în ultimul an şi i se ceruse să se poarte şi să gîndească asemeni unei femei atît de mult timp, încît era greu să ţi-o imaginezi printre fete care se duc pentru prima oară în viaţa lor, chicotind, la un mare bal.

Iar cînd a sosit momentul, adevărul vorbelor tatălui ei s-a arătat mai evident ca oricînd. Celelalte fete ieşeau speriate, nervoase, roşii-n obraji, emoţionate pînă la stridenţă, în vreme ce Liane a apărut plutind uşor la braţul tatălui ei, arătînd nici mai mult nici mai puţin decît regală, într-o rochie de satin alb, cu părul său auriu-scînteietor prins într-o diademă împletită cu perle. Avea ţinuta unei tinere regine la braţul consortului, iar ochii ei albaştri jucau într-un foc inimitabil, pe cînd Armand o privea, cu sufletul frămîntat.

Petrecerea organizată de Harrison pentru ea a fost cea mai orbitoare din toate. S-a ţinut la *Palace*, pe Market Street, limuzinele cu şoferi parcînd direct în curtea interioară. Fuseseră angajate două orchestre pentru a cînta toată noaptea, iar şampania fusese expediată tocmai din Franţa. Liane purta o rochie albă, tivită cu delicate blănuri albe de hermină de jur-împrejurul poalelor. Şi rochia, asemenea şampaniei, fusese comandată tot în Franţa.

– Astă seară, mica mea prietenă, arăţi întocmai ca o regină.

Liane şi Armand dădeau încet ocol sălii, dansînd vals. El venise ca invitat al lui Harrison. Liane era escortată de fiul unuia dintre cei mai vechi prieteni ai tatălui ei, dar îl găsea prost şi plictisitor, fiind încîntată de răgazul pe care i-l oferea Armand.

– Mă simt cam prost în rochia asta, spuse ea, zîmbind.

O clipă, păru din nou de cincisprezece ani şi, deodată,

cu un junghi ascuțit de durere, lui Armand i se făcu dor de Odile. Ar fi dorit ca și ea s-o vadă pe Liane, să împărtășească momentul, să bea șampanie... dar clipa trecu, și reveni cu atenția la Liane.

– E o petrecere reușită, nu crezi? Tata și-a dat atîta osteneală... rosti ea, în gînd însă spunîndu-și „atîta cheltuială"; întotdeauna avea îndoieli, simțindu-se puțin cam vinovată, dar Harrison susținea și cauze nobile și, dacă pe el îl bucura, atunci de ce nu? Te distrezi bine, Armand?

– Niciodată mai mult ca în exact acest moment.

Îi zîmbi, cu surîsul său cel mai curtenitor, iar Liane rîse, de atitudinea cavalerească, atît de neobișnuită din partea lui. De obicei o trata ca pe un copil, sau cel puțin ca pe o soră mai tînără ori o nepoată favorită.

– Asta nici măcar nu sună în stilul tău.

– A, nu? Și cam ce-ai vrea să insinuezi? Că de obicei sînt grosolan cu tine?

– Nu, de obicei îmi spui că nu i-am dat majordomului setul potrivit de furculițe pentru pește... sau că porțelanul de Limoges e prea formal pentru prînz... sau...

– Oprește-te! Nu mai suport. Chiar îți spun toate astea?

– În ultima vreme nu, deși, mărturisesc, mi-e dor de ele. Te simți bine aici?

Un moment, se miră de spusele ei. Descria ceva foarte asemănător cu o căsnicie, dar el nu s-ar fi putut purta altfel... sau poate da? Ce neobișnuit din partea lui, și cît de total necugetat, dar și mai neobișnuit era că Liane chiar făcuse tot ceea ce făcuse în acele ultime luni. Dintr-odată, își dădu seama mai mult ca oricînd că îi simțise cumplit lipsa de cînd își îndreptase din nou atenția spre școală, nu atît datorită alegerii porțelanurilor potrivite, cît fiindcă era atît de mîngîietor să stea de vorbă cu ea după o gustare, sau un dineu, sau dimineața, la telefon.

– Dau un penny să aflu la ce te gîndești.

Îl tachina puțin, iar Armand își simți dintr-odată mîna

cum nu se poate mai stîngace pe talia ei îngustă.

– Mă gîndeam că ai perfectă dreptate. Am fost foarte grosolan.

– Nu fi ridicol. Acum voi reveni să te-ajut, săptămîna viitoare de-ndată ce se termină aiureala asta cu debutul.

– N-ai nimic mai bun de făcut?

Părea surprins. După cît era de fermecătoare, ar fi trebuit să aştepte în culise o duzină de peţitori.

– N-ai prieteni, n-ai mari iubiri?

– Cred că sînt imună.

– Ei, iată o idee care mă intrigă. Ţi-ai făcut un vaccin, poate?

O tachină şi el, iar melodia se schimbă, însă rămaseră pe ring, priviţi de Harrison Crockett. Nu-i displăcea deloc ceea ce vedea.

– Mai spune-mi despre această fascinantă imunitate a dumitale, domnişoară Crockett.

Liane răspunse nepăsătoare, în timp ce dansau:

– Cred că am trăit prea multă vreme singură cu tatăl meu. Ştiu cum sînt bărbaţii.

– Ei, rîse sonor Armand, şocantă declaraţie!

– Ba deloc.

Rîse însă şi ea.

– Voiam să spun doar că ştiu cum e să-i gospodăreşti casa, să-i torni cafeaua dimineaţa, să mergi pe vîrfuri cînd vine prost dispus de la birou. E greu să-i iei în serios pe puştani, sînt atît de plini de romantism şi de idei ridicole. Jumătate din timp, habar n-au ce spun, n-au citit în viaţa lor un ziar, nu ştiu care e deosebirea între Tibet şi Timbuktu. Iar peste zece ani, vor veni de la birou exact la fel de ciufuţi ca taţii lor, şi se vor răsti la neveste, în timpul micului dejun, exact la fel. E greu să asculţi toate nimicurile alea romantice şi să nu te umfle rîsul, atîta tot. Ştiu ce urmează pe urmă! încheie ea, zîmbindu-i.

– Ai dreptate, ai văzut prea mult.

Şi-i părea realmente rău. Îşi amintea toate „nimicurile"

romantice pe care le schimbase cu Odile, cînd ea avea douăzeci şi unu de ani, iar el, douăzeci şi trei. Crezuseră fiecare cuvînt pe care-l rosteau şi o duseseră astfel mult timp, prin vremuri grele, prin ţări aspre şi înfiorătoare, prin decepţii şi printr-un război. Într-un fel, datorită vieţii alături de tatăl ei, Liane pierduse o parte importantă din tinereţe. Neîndoielnic însă, cu timpul, avea să apară cineva, poate cineva nu tocmai la fel de tînăr precum ceilalţi, iar ea avea să se îndrăgostească, plîngerile la cafeaua de dimineaţă urmînd a fi contracarate de sentimentele ei. Avea să fie purtată pe propriul său nor de visuri.

– Acum la ce te gîndeşti?

– Că zilele-astea ai să te-ndrăgosteşti şi totul se va schimba.

– Poate.

Liane, însă, părea atît neconvinsă cît şi dezinteresată. Dansul se sfîrşi, iar Armand o conduse înapoi la prietenii ei.

Totuşi, în săptămînile debutului lui Liane se petrecuse ceva straniu între ei. Cînd Armand a revăzut-o, a început s-o privească altfel decît înainte. Dintr-odată i se părea mai femeie, iar el nu pricepea nimic. Restul fetelor de la petreceri fuseseră atît de copilăroase, de infantile. Comparativ cu ele, Liane era cu atît mai matură, mai stăpînită. Pe neaşteptate, se simţea stîngaci în faţa ei, mai puţin comod decît înainte. Multă vreme o luase ca pe un fapt sigur, convins oarecum că nu era decît o copilă încîntătoare. La cea de-a douăzeci şi una aniversare, însă, arăta mai matură ca oricînd, într-o rochie mov moiré care-i preschimba părul într-un fuior de aur şi-i făcea ochii violeţi în timp ce zîmbea.

Ziua ei de naştere a sosit chiar înainte să înceapă vara, iar Armand a fost aproape uşurat cînd Liane a plecat la lacul Tahoe pentru lunile de vară. Nu-l mai ajuta la Consulat, acum stătea pe picioarele lui şi nu voia să profite de bunăvoinţa lui Liane. O vedea numai la dineurile tatălui ei, care erau foarte rare. Printr-un efort de voinţă, Armand reuşi

să rămînă departe de Lacul Tahoe pînă la sfîrşitul verii, cînd Harrison insistă stăruitor să vină în weekend-ul de Labor Day[1], iar cînd o văzu, simţi imediat ceea ce Harrison înţelesese de atîta timp. Era îndrăgostit profund şi pătimaş de fata pe care o cunoscuse de cînd era abia mai mult decît un copil. Trecuse un an şi jumătate de la moartea lui Odile şi, cu toate că-i era un dor cumplit de ea, acum gîndurile-i erau cotropite încontinuu de Liane. Se pomeni privind-o lung în tot timpul weekend-ului, iar cînd au dansat, într-o seară caldă de vară, a condus-o repede înapoi la masă, nemaisuportînd s-o ţină atît de aproape de el fără a o strînge şi mai puternic în braţe. Nepăsătoare faţă de simţămintele lui, Liane zburda prin preajma lui pe plajă, aruncîndu-şi membrele lungi şi senzuale peste şezlongul instalat pe nisip. Pălăvrăgea ca în toţi anii din urmă, spunîndu-i istorioare amuzante. Era mai încîntătoare ca oricînd, dar, pe măsură de weekend-ul se apropia de sfîrşit, fata începu să-i simtă starea de spirit şi ochii aţintiţi asupra ei, şi deveni mai liniştită, ca şi cum ar fi fost atrasă încet în mrejele aceleiaşi vrăji.

Cînd au revenit cu toţii în oraş, Liane plecînd la colegiu, Armand s-a luptat cîteva săptămîni cu el însuşi, după care, în sfîrşit, incapabil să mai îndure, i-a dat telefon – apoi s-a dojenit în sinea lui pentru asta. O sunase numai ca s-o salute şi să afle cum o mai ducea, dar Liane păruse stranie la telefon, iar Armand s-a alarmat imediat că era ceva în neregulă. Nu se întîmplase nimic, l-a asigurat ea pe un ton blînd, dar simţea un lucru pe care nu-l înţelegea prea bine şi nu era sigură ce să facă. Se simţea vinovată faţă de Odile şi incapabilă să-i împărtăşească tatălui ei aceste emoţii confuze. Se îndrăgostise de Armand cu tot atîta disperare cu cîtă o iubea şi el. Avea patruzeci şi cinci de ani, iar ea încă nu împlinise douăzeci şi unu, era văduvul unei femei pe care Liane o iubise şi o respectase profund, şi încă-şi mai amintea cuvintele ei de despărţire: „Să ai grijă

1 – Ziua Muncii, celebrată în prima luni din septembrie.

de Armand cînd eu nu voi mai fi... Liane... va avea nevoie de tine..." Dar el nu mai avea atîta nevoie de ea şi, cu siguranţă, Odile nu se gîndise niciodată ca Liane să aibă grijă de el în felul acesta.

Au urmat trei luni chinuitoare. Liane abia îşi mai putea menţine gîndul la studii, iar Armand avea impresia că înnebunea, aşezat la birou. S-au întîlnit din nou la o petrecere de Crăciun pe care o organizase tatăl ei, iar în prima zi a Anului Nou renunţaseră amîndoi la luptă. Într-o seară a dus-o să ia cina împreună, după care, torturat de tensiune şi emoţie, i-a spus tot ceea ce simţea, rămînînd năucit cînd şi emoţiile ei s-au revărsat cu aceeaşi forţă. Au început să se vadă săptămînal, în weekend-uri, frecventînd locuri liniştite pentru a nu deveni subiect de bîrfă în oraş. Într-un tîrziu, Liane i-a spus tatălui ei, aşteptîndu-se să întîmpine o oarecare rezistenţă şi, poate, chiar furie, dar ceea ce a obţinut în schimb de la el a fost bucurie şi uşurare.

– Mă întrebam cînd veţi înţelege voi doi în sfîrşit ceea ce eu ştiu de doi ani.

Rămase cu ochii la ea, radios, în timp ce Liane îl privea stupefiată.

– Ai ştiut? Dar cum ai putut? Eu n-am... noi nu...

– Pur şi simplu sînt mai isteţ decît voi amîndoi, atîta tot.

Aproba, însă, modul cum procedaseră. Amîndoi îşi exprimaseră emoţiile cu precauţie şi respect faţă de trecut. Ştia că nici unul dintre ei nu lua problema uşor şi nici măcar nu-l deranja diferenţa de vîrstă. Liane era o tînără neobişnuită, iar Harrison nu şi-o putea închipui fericită cu un bărbat de vîrsta ei. Pentru ea, distanţa de douăzeci şi patru de ani dintre ei nu conta deloc, deşi la început Armand îşi exprimase o oarecare îngrijorare în acest sens. Acum nu-i mai păsa de lucruri atît de minore. O adora. Se simţea ca renăscut şi a cerut-o rapid în căsătorie. În ziua cînd a împlinit douăzeci şi unu de ani, au anunţat logodna. Tatăl ei a dat o petrecere fermecătoare, viaţa părea un vis, pînă peste două săptă-

mîni, cînd Armand a primit vestea că termenul său în San Francisco se terminase. Urma să plece ca ambasador la Viena. Şi, fie că-i plăcea fie că nu, era timpul să plece. A discutat cu Liane ipoteza unei căsătorii precipitate, dar a intervenit tatăl ei. Dorea să-şi termine ultimul an la colegiu, ceea ce presupunea încă un an de aşteptare pînă să se poată căsători. Liane a fost zdrobită, dar dorea mult să nu treacă peste voinţa tatălui său, iar cei doi îndrăgostiţi au convenit să supravieţuiască următorului an, vizitîndu-se cînd puteau şi scriindu-şi scrisori în fiecare zi.

A fost un an dificil pentru amîndoi, dar s-au descurcat şi, la 14 iunie 1929, Armand de Villiers şi Liane Crockett s-au căsătorit la vechea catedrală St Mary's din San Francisco. Armand plecase din Viena pentru două săptămîni, pentru „nunta anului", cum o numeau ziarele din San Francisco, şi au zburat în Europa să-şi petreacă o grăbită lună de miere la Veneţia, înainte de a reveni la Viena, unde Liane urma să fie soţie de ambasador. Şi s-a integrat în acest rol cu o extraordinară uşurinţă. Armand a încercat să-i uşureze toate îndatoririle, dar ea aproape n-avea nevoie de ajutorul lui. După anii petrecuţi cu tatăl ei şi şase luni de a-l fi ajutat pe Armand, la moartea lui Odile, ştia ce avea de făcut.

Tatăl ei a venit în vizită de două ori în timpul primelor şase luni de cînd erau la Viena, incapabil să stea mult departe. Nu avea nici o treabă în Europa, dar îi era dor de fiica lui, iar în timpul celei de-a doua vizite, Liane nu i-a mai putut ascunde vestea, deşi prevăzuse cu corectitudine, faţă de Armand, cum avea să reacţioneze. Aştepta un copil, pentru vara următoare. Harrison a răspuns absolut îngrozit, insistînd pe lîngă Armand, între patru ochi, că trebuia să fie adusă înapoi în State, s-o supravegheze cei mai buni doctori, să stea în pat, să... Îl bîntuiau amintiri despre mama lui Liane şi despre suferinţa lui cînd o pierduse. La întoarcerea în State, aproape că-l podideau lacrimile. Liane urma să-i scrie zilnic, pentru a-l asigura că totul mergea bine. În

mai, a sosit cu şase săptămîni înainte de termenul naşterii, aproape scoţîndu-i din minţi cu îngrijorarea lui, dar Liane n-a avut inimă să-l trimită înapoi acasă. Cînd au început durerile, Armand a făcut tot posibilul să-l liniştească şi să-i găsească preocupări, dar din fericire copilul s-a născut repede, o fetiţă grasă, cu chip angelic, zulufi de păr blond, obraji bucălaţi şi o guriţă ca un boboc de trandafir, născută la orele 17:45 într-un spital din Viena. Peste trei ceasuri, cînd Harrison a venit s-o viziteze pe Liane, a găsit-o mîncînd de cină şi rîzînd, de parcă şi-ar fi petrecut după-amiaza la Operă, cu prietenii. Nu-i venea să creadă, nici lui Armand, care-şi privea soţia de parcă ar fi făurit cu mîinile goale cel mai mare miracol al tuturor timpurilor. O iubea mai mult decît pe ochii din cap şi-i mulţumea lui Dumnezeu pentru această nouă viaţă pe care nici nu visase s-o aibă vreodată. Era complet înnebunit după copil, iar cînd li s-a născut şi a doua fetiţă, peste doi ani, la Londra, a fost la fel de emoţionat. De astă dată îl convinseseră pe tatăl lui Liane să aştepte în San Francisco, urmînd ca ei să-i telegrafieze imediat după naştere. Prima lor fiică a fost botezată Marie-Ange Odile de Villiers, nume pe care îl gîndiseră cu mare seriozitate. Au hotărît că aşa doreau şi ştiau că Odile ar fi fost încîntată. A doua fetiţă s-a numit Elizabeth Liane Crockett de Villiers, nume care tatălui lui Liane i-a plăcut peste măsură.

A venit la Londra pentru botez, privind copilaşul cu un asemenea extaz, încît după aceea Liane a început să-l tachineze, deşi observase, cu prilejul acelui voiaj, că nu arăta deloc bine. Avea şaizeci şi opt de ani şi fusese întotdeauna foarte sănătos, dar acum părea mai bătrîn decît era. Liane a fost îngrijorată cînd l-a văzut la debarcarea de pe vapor. I-a spus ceva în legătură cu asta şi lui Armand, dar soţul ei era ocupat pînă peste cap cu o negociere diplomatică dificilă cu austriecii şi englezii, iar ulterior s-a simţit vinovat că nu-i acordase mai multă atenţie. Harrison Crockett a murit de inimă, pe vas, la întoarcere.

Liane a zburat acasă la San Francisco, fără copii, şi, veghind la catafalcul tatălui ei, a simţit o pierdere aproape insuportabilă. Ştia că viaţa n-avea să mai fie niciodată aceeaşi, fără el. Unchiul său George se pregătea deja să se mute în casa lui Harrison şi la conducerea liniei *Crockett Shipping*, dar unchiul era o stea foarte palidă pe orbita astrului strălucitor care fusese tatăl ei. Se bucura că nu trebuia să locuiască la San Francisco şi să-şi vadă unchiul locuind în casa lor. N-ar fi suportat să-l privească pe bătrînul burlac ursuz şi îndărătnic continuînd viaţa tatălui ei şi schimbînd toate vechile obiceiuri. A plecat din San Francisco peste o săptămînă, cu un sentiment de regret comparabil doar cu ceea ce simţise la moartea lui Odile. Era recunoscătoare să se întoarcă acasă, la Armand, la copiii ei, şi să se azvîrle din nou în viaţa ambasadei, alături de el. Din acel moment începînd, avea să se simtă tot mai puţin legată de ţara ei. O ţinuse legată de State tatăl său, iar acum toate acestea se mistuiseră. Soarta dorise ca Harrison s-o părăsească, deşi ar fi vrut mult să rămînă în viaţă, iar acum nu mai conta decît locul unde se aflau fiicele şi soţul ei, şi viaţa sa împreună cu aceştia.

*

La doi ani după plecarea din Londra, Armand a fost trimis din nou ambasador la Washington. Pentru prima oară în cinci ani, Liane avea să locuiască iarăşi în Statele Unite. A urmat o perioadă emoţionantă pentru amîndoi, umplută de perspectiva unui post important pentru Armand şi multe responsabilităţi din partea lui Liane, iar singurul lucru care le umbri viaţa fu o pierdere de sarcină, un băieţel de astă dată, la scurt timp după sosirea în State. Avuseseră o traversare grea, iar lui Liane îi fusese dificil de la început. Cu excepţia acestui fapt, însă, anii de la Washington au rămas o perioadă pe care şi-o aminteau amîndoi cu drag, plină de dineuri spectaculoase la ambasadă, serate strălucitoare printre şefii statului, recepţii la Casa Albă şi cunoştinţe printre

oameni politici importanți care le umpleau viața cu evenimente interesante și prietenii fascinante. Era un răstimp căruia acum aveau să-i simtă lipsa, asemeni fiicelor lor. Marie-Ange și Elizabeth aveau nouă și, respectiv, șapte ani, și nu cunoscuseră alte școli în afara acelora din Washington. Armand făcuse deja aranjamente pentru ele la Paris și amîndouă vorbeau franceza fluent, dar tot avea să însemne o mare schimbare pentru ele. Iar cu posibilitatea ca războiul să izbucnească în Europa, numai Dumnezeu știa ce-avea să-i aștepte. Armand discutase situația cu Liane și, dacă se întîmpla ceva, plănuia să le trimită pe toate trei înapoi în State. Liane putea locui la unchiul ei din San Francisco, în vechea casă părintească, iar Armand știa cel puțin că acolo aveau să se afle în siguranță. Pentru moment, însă, nu se punea problema, Armand fiind convins că avea să fie pace în Franța, deși, desigur, nu avea cum ști pentru cît timp.

Deocamdată, trebuia să pregătească ambasada pentru înlocuirea titularului, așa că reveni cu atenția spre lucrările de pe birou. Cînd își ridică din nou privirea, era aproape ora zece. Se ridică de pe scaun, întinzîndu-se. În ultima vreme se simțea atît de bătrîn, în ciuda protestelor drăgăstoase ale lui Liane, dar, la cincizeci și șase de ani, ducea o viață foarte plină.

Încuie în urma sa ușa biroului, urîndu-le noapte bună celor doi paznici postați în hol. Apoi introduse cheia în broasca ascensorului privat din spate, care avea să-l ducă la apartamentul lor, și intră în cabină cu un surîs și un oftat obosit. Întotdeauna era plăcut să se întoarcă lîngă Liane după o zi de muncă, chiar și după atîția ani. Liftul ajunse la la etajul patru, oprindu-se cu un scrîșnet, iar Armand deschise ușa spre holul decorat cu marmură care ducea spre cabinetul său, spre living room-ul mare cu lambriuri și spre sufragerie, simțind mirosul delicios al mîncării care încă se mai prepara în bucătăria de dincolo. Ridicîndu-și privirea spre scara de marmură a ultimului etaj, o văzu, la fel de

frumoasă ca în urmă cu zece ani, cu părul ei blond tuns într-un fermecător stil paj, cu ochii albaştri neridaţi şi pielea la fel de proaspătă ca prima oară cînd o văzuse în grădina lui. Era o frumuseţe rară şi preţuia fiecare clipă petrecută cu ea, deşi în ultimele zile momentele împreună fuseseră mai puţine decît oricînd, de ani de zile. Era atît de păcătos de ocupat.

– Bună, iubirea mea.

Liane îşi strecură braţele pe după gîtul lui, aşa cum făcea de zece ani.

– Cum a fost ziua sau mai bine să nu-ntreb? îi zîmbi Armand, mîndru de ea, mereu mîndru că îi aparţinea lui. Era o splendoare, o nestemată rară, cum nu se mai află.

– Cred că aproape am terminat cu împachetatul. Cînd urci, n-ai să mai recunoşti dormitorul.

– Vei fi şi tu înăuntru?

Ochii lui jucau, privindu-şi soţia, chiar şi după o zi atît de grea.

– Bineînţeles.

– Atunci asta-i tot ce vreau să recunosc. Ce fac fetele?

– Le e dor de tine.

Nu-şi mai văzuseră tatăl de patru zile.

– Vom recupera timpul săptămîna viitoare, pe vapor, îi surîse el. Locurile ne-au fost reconfirmate azi, şi – i se lărgi lui Armand zîmbetul – am o surpriză grozavă pentru tine, *chérie*. Domnul care rezervase unul din cele patru apartamente *Grand Luxe* a trebuit să contramandeze călătoria, căci soţia lui s-a îmbolnăvit. Ceea ce înseamnă...

Părea aproape să aştepte un ropot de tobe, în timp ce Liane rîse şi-i luă braţul pentru a-l escorta în sufragerie.

– Înseamnă că, din curtoazie pentru acest bătrîn şi obosit ambasador care se întoarce, vom primi unul dintre cele mai luxoase patru apartamente de pe *Normandie*. Patru dormitoare, sufragerie proprie dacă vrem s-o folosim, ceea ce nu vom face. Vom fi prea ocupaţi să ne desfătăm în *La grande salle à manger*. Dar poate fetelor le va plăcea să

aibă o sufragerie numai a lor, cu un pian mare pentru copii. Propria noastră punte de promenadă, iubito, unde putem sta noaptea, privind stelele...

Lăsă fraza neterminată, visător, aşteptînd cu reală nerăbdare voiajul pe vapor. De ani de zile, auzea doar laude despre *Normandie*, şi nu fusese niciodată la bordul lui. Acum, aceasta era o favoare în plus pe care i-o putea face soţiei lui. Indiferent cît ar fi putut ea însăşi plăti ca să aibă toate cele patru apartamente *Grand Luxe* numai pentru ei, n-ar fi lăsat-o în veci. Avea prea multă mîndrie în asemenea privinţe şi era bucuros s-o poată răsfăţa puţin, ba chiar şi mai încîntat că aveau să petreacă cinci zile împreună, suspendaţi între două lumi. În sfîrşit, avea să scape de epuizantele zile finale la ambasada din Washington şi încă n-avea să fie absorbit de munca pe care o avea de făcut în Franţa.

– Nu-i o veste grozavă? întrebă el, cu ochii sclipitori.

– Abia aştept.

Liane chicoti, aşezîndu-se la enorma masă, aşternută pentru două persoane.

– Dacă tot avem pian în cabină, n-ar trebui să exersez puţin înainte de a pleca? N-am mai cîntat de ani de zile.

– Prostuţo. Hmmm, se întoarse el spre aromele care emanau din bucătărie, miroase teribil de bine.

– Vă mulţumesc, domnule. *Soupe de poisson* pentru domnul şi stăpînul meu, *une omelette fines herbes*, *salade de cresson*, *Camembert*, *Brie* şi *soufflé* de ciocolată, dacă n-a adormit bucătăreasa.

– Probabil e gata să mă omoare pentru c-o ţin la orele astea.

– Nu contează, iubitule, îi zîmbi Liane, cu o sărutare în privire, în timp ce servitoarea aducea supa.

– Ţi-am spus că mîine cinăm la Casa Albă?

– Nu.

Liane, însă, era obişnuită cu angajamentele-surpriză de comandă socială. Oferise dineuri pentru cîte o sută de oameni, fiind anunţată doar cu două zile înainte.

– Au dat azi telefon.

– Dineul e pentru cineva important?

Supa era bună, îi plăceau mesele comode, în tête-à-tête şi, la fel ca Armand, se întreba cît de multe asemenea momente urmau să aibă odată ajunşi în Franţa. Bănuiau că Armand avea să fie extrem de ocupat şi, poate, o vreme nu se vor putea vedea prea mult.

Armand îi surîse soţiei sale:

– Mîine seară e pentru cineva extrem de important.

– Pentru cine?

– Pentru noi. E doar un mic dineu improvizat şi amical, pentru noi, înainte de plecare.

Avusese deja loc o recepţie de rămas bun oficială, în urmă cu trei săptămîni.

– Fetele sînt emoţionate la gîndul călătoriei cu nava?

– Foarte, dădu Liane din cap.

– N-au cum să fie atît de emoţionate ca mine. I se spune *Nava de Lumină.*

Apoi o văzu zîmbindu-i din nou.

– Ţi se pare o mare neghiobie că sînt atît de tulburat?

– Nu, cred că eşti absolut minunat şi te iubesc.

Armand întinse mîna, bătînd-o uşurel pe dosul palmei.

– Liane... sînt un om foarte norocos.

Capitolul 2

Citroën-ul lung şi negru care fusese expediat de la Paris cu un an în urmă opri la intrarea de pe Pennsylvania Avenue a Casei Albe, iar Liane coborî. Purta un costum de satin negru, cu umeri vătuiţi şi strîns pe talie, iar pe sub jachetă o bluză de organdi alb, căptuşită cu cea mai fină mătase albă. Armand îi cumpărase costumul de la *Jean Patou*, cînd fusese la Paris, de Paşte. Îi venea perfect. Patou îi avea măsurile, iar Armand alegea întotdeauna cadouri care i se potriveau ireproşabil, la fel ca acesta. Cînd coborî din maşină, arăta ca un model de *haute couture*, cu silueta ei longilină şi suplă şi părul blond, desăvîrşit. Armand coborî imediat în urma ei, îmbrăcat în sacoul său de seară. Era o primire neoficială. Nici unul dintre bărbaţi nu purta cravată albă.

În holul de la intrare îi aşteptau doi majordomi şi o servitoare, pentru a le ura bun sosit, a lua eventualele etole sau mantouri ale oaspeţilor şi a-i dirija la etaj, în sufrageria privată a soţilor Roosevelt. Şi, desigur, mai staţionau şi gărzi prezidenţiale.

Era o cinste deosebită să fie invitaţi la Casa Albă. Liane venise de cîteva ori să ia masa în tihnă cu Eleanor şi alte doamne, în seara aceea fiind extrem de încîntată că cina acolo. La etajul întîi, în reşedinţa lor, îi aşteptau

președintele și soția sa, într-o rochie simplă din *crêpe de chine*, de la *Traina-Norell*, și un fermecător șirag de perle. Femeia aceasta avea întotdeauna o anume simplitate. Indiferent cine-i concepea îmbrăcămintea sau bijuteriile, arăta ca și cum ar fi purtat o rochie veche și un jersée, pantofi comozi și un zîmbet cald. Era genul de femeie la care ți-ar fi plăcut să te întorci acasă de la școală, așteptînd întotdeauna cu un surîs amabil și o urare caldă de bun venit.

– Bună, Liane, o întîmpină Eleanor cea dintîi, apropiindu-se repede; președintele era angajat într-o conversație animată cu ambasadorul britanic, Sir Ronald Lindsay, un alt vechi prieten. Ce plăcere, să vă revăd pe amîndoi.

Zîmbetul ei se îndreptă și spre Armand, care-i sărută cuviincios mîna, privind-o apoi în ochi.

– Ne va fi nespus de dor de dumneavoastră, madame.

– Dar nici pe jumătate cît ne va fi nouă de dumneavoastră!

Vorbea cu o voce ascuțită și aspră, de care oamenii făceau haz adesea, dar pentru cei care o cunoșteau avea un accent familiar și liniștitor. Nu era decît un alt aspect al farmecului lui Eleanor. Greu s-ar fi găsit cineva care să n-o iubească și să n-o respecte, iar Liane, în ultimii cinci ani, fusese una dintre cele mai entuziaste admiratoare ale ei, în pofida recentelor discuții înfierbîntate despre *S.S. St Louis*. Armand îi subliniase deja lui Liane să nu mai aducă vorba, în seara asta. Luase la cunoștință recomandarea, în mașină, înclinînd din cap supusă și apoi chicotind:

– Chiar atît de lipsită de tact mă crezi, iubitule?

– Niciodată, venise răspunsul, dar Armand avea un stil patern cu soția lui și adesea îi amintea unele lucruri, la fel cum făcea cu fetițele.

– Ce fac copiii? se grăbi Liane să întrebe. Nepoții soților Roosevelt intrau și ieșeau toată ziua de la Casa Albă.

– Neastîmpărați ca de obicei. Și fetițele voastre?

– Emoționate și nestăpînite. De fiecare dată cînd

întorc spatele, își despachetează bagajele să caute cîte o păpușă favorită, sau fac cîte-o năzbîtie.

Cele două femei rîseră. Cu cinci copii numai ai ei, Eleanor era versată în obiceiurile celor foarte mici.

– Nu te invidiez pentru sarcina de-a face bagajele! E destul de rău și pentru noi, vara, cînd mergem la Campobello. Nu cred c-aș fi reușit vreodată să-i duc tocmai pînă în Franța. Cu siguranță, vreunul dintr-ai mei ar fi sărit peste bord, punînd vreun pariu și ar fi trebuit să oprim nava. Mă cutremură gîndul, dar Marie-Ange și Elizabeth sînt mult mai bine crescute. Ar fi de așteptat să aveți o traversare liniștită.

– Așa sperăm, adăugă Armand, după care toți trei se alăturară celorlalți: ambasadorul englez și soția lui, Lady Lindsay, soții Dupont din Delaware, Harry Hopkins, un văr îndepărtat al lui Eleanor care venise pentru două săptămîni la Washington, și Russell Thompson cu soția sa, Maryse, o pereche pe care Liane și Armand o agreau mult și se vedeau adesea. El era avocat, aliat apropiat al administrației Roosevelt, iar ea era din Paris, fiind o fată foarte însuflețită.

Timp de o jumătate de ceas s-au servit cocktail-uri, apoi un majordom a anunțat că cina era servită în sufrageria prezidențială. Ca întotdeauna la dineurile organizate de Eleanor, mîncarea era excelentă, iar menu-ul superb. Masa din sufrageria privată era întinsă pentru unsprezece persoane, cu un serviciu minunat de porțelan *Spode* albastru cu auriu și argintărie masivă, pe o față de masă din dantelă delicată, foarte veche. Se vedeau aranjamente mari de irișI albaștri și albi, trandafiri galbeni și liliac alb, printre lumînările albe și lungi în policandre de argint și, de jur-împrejurul camerei, atrăgeau atenția frumoase fresce reprezentînd Revoluția americană[1]. Era un dineu pe care Armand și Liane aveau să-l țină minte multă vreme, președintele conducînd

1 – sau Războiul de Independență – 1775-1783 – prin care Statele Unite ale Americii și-au proclamat (1776) și cucerit independența față de Coroana britanică.

iscusit conversaţia printre subiecte de mare interes pentru toţi, punctate adesea cu cîte o anecdotă despre vreo întîmplare recentă din Congres sau Senat. În tot timpul mesei, nimeni nu a vorbit despre război. Dar, inevitabil, la desert a fost abordat şi acest subiect. Deja, însă, cu toţii erau sătui şi mulţumiţi, după ce mîncaseră caviar, raţă la cuptor, un somon delicat afumat, salată de andive şi un larg sortiment de brînzeturi din Franţa. *Alaska* a fost un adaos aproape de prisos, dar era atît de gustoasă, încît faptul de a-i auzi pe bărbaţi discutînd despre război a părut mai puţin chinuitor decît ar fi fost mai devreme în cursul serii. Ca întotdeauna, conversaţia s-a înfierbîntat, Roosevelt insistînd, conform obiceiului său, că nu exista nici un motiv de teamă, în Europa sau în Statele Unite.

– Dar nu puteţi vorbi serios, stărui ambasadorul englez, divizat între deliciile paradisiace ale desertului şi problemele mai presante din jurul mesei. Pentru numele lui Dumnezeu, domnule, pînă şi în ţara dumneavoastră vă pregătiţi pentru război. Priviţi rutele comerciale pe care aţi început să le afectaţi navigaţiei, priviţi industriile care au fost stimulate, în special metalurgia.

Englezul ştia foarte bine că Roosevelt nu era prost, că ştia ce urma, dar era hotărît să n-o recunoască în faţa propriului său popor, ba nici măcar acolo, într-o adunare de prieteni apropiaţi şi membri ai elitei internaţionale.

– Nu e nici un păcat în a fi bine pregătit, insistă Franklin, Delano, e bine pentru ţară, dar nu înseamnă şi că s-ar apropia dezastrul.

– Poate nu pentru dumneavoastră...

Pe neaşteptate, ambasadorul britanic păru deprimat.

– Ştiţi ce se întîmplă acolo, la fel de bine ca noi. Hitler e un nebun. O ştie şi dumnealui, arătă el spre Armand, care dădu din cap; în acest grup, opiniile sale erau bine cunoscute. Ce se mai spune la Paris, săptămîna asta?

Toţi ochii se întoarseră spre Armand, care păru să-şi cîntărească vorbele înainte de a începe:

– Ceea ce-am văzut în aprilie era foarte înşelător. Toţi încearcă să se prefacă, pe cît posibil, că inevitabilul nu se va produce. Singura mea speranţă e să nu se întîmple prea curînd.

Îşi privi cu blîndeţe soţia:

– Dacă începe, va trebui s-o trimit pe Liane înapoi. Dar, mai important decît asta, reveni el cu ochii spre ceilalţi, un război acum în Europa ar însemna o tragedie pentru Franţa, pentru noi toţi.

Îl privi trist pe ambasadorul englez şi, cînd ochii li se întîlniră, ştiură amîndoi că întrezăreau prea bine unde aveau să ducă presiunile lui Hitler. Era o soartă înfricoşătoare. Dar, tăcerea lăsîndu-se peste masă, Eleanor se ridică liniştită, ca semnal pentru doamne că era timpul să-i lase pe domni cu coniacul şi cafeaua lor. Cafeaua doamnelor avea să fie servită într-o cameră alăturată.

Liane se ridică încet, displăcîndu-i acest moment anume al oricărui dineu. Întotdeauna avea senzaţia că-i scăpau cele mai importante discuţii, odată ce bărbaţii rămîneau singuri să-şi spună părerea despre cele mai arzătoare probleme la ordinea zilei. În drum spre casă, îl chestionă pe Armand despre ce pierduse.

– Nimic. Au fost aceleaşi discuţii pe care le auzim azi peste tot. Temeri şi negări, Roosevelt ţinîndu-se ferm pe poziţie, englezul convins că se va întîmpla ceea ce cred ei. Thompson a fost de acord cu noi, totuşi. Mi-a spus încet, cînd ne-am ridicat de la masă, că e convins că Roosevelt va intra în război înainte de sfîrşitul anului, dacă e cazul. Ar prinde bine economiei de-aici, cum se întîmplă întotdeauna în timpuri de război.

Liane păru şocată, dar învăţase de la tatăl ei destule despre adevărurile economiei pentru a şti că afirmaţiile lui Armand erau adevărate.

– În orice caz, mica mea iubire, vom fi acasă destul de curînd ca să vedem cu ochii noştri ce se întîmplă acolo.

În restul drumului spre casă păru distrat, avînd multe

pe cap, iar Liane îşi lăsă gîndurile să se abată înapoi spre îmbrăţişarea caldă pe care i-o dăruise Eleanor la plecare.

– Va trebui să-mi scrii, draga mea...

– Am să scriu, promisese Liane.

– Dumnezeu să vă binecuvînteze pe amîndoi.

Vocea aceea ciudată se frînsese, iar ochii-i erau umezi. Ţinea la Liane şi era pe deplin conştientă că, pînă aveau să se revadă, soarta ambelor ţări putea fi primejduită în moduri înfricoşătoare.

– Şi dumnevoastră.

Cele două femei se îmbrăţişaseră, după care Liane se strecurase în *Citroën* lîngă soţul ei, pentru a face scurtul drum pînă la ambasada unde locuiau încă.

Odată ajunşi la poartă, şoferul îi escortă înăuntru unde, ca de obicei, aşteptau doi paznici, le urară noapte bună, apoi se retraseră în apartamentele lor, unde totul părea a fi cufundat în tăcere. Servitorii se duseseră cu toţii la culcare, iar ora la care copiii ar mai fi fost treji trecuse demult. În drum spre camerele lor, însă, Liane îi zîmbi soţului ei, îl trase de mînecă şi duse un deget la buze. Auzise o foială rapidă şi ţăcănitul unui comutator.

– *Qu'est-ce qu'il y a*? şopti el. Avea auzul mai puţin fin ca al lui Liane, dar ea deschise repede uşa camerei lui Marie-Ange, cu un zîmbet larg.

– Bună seara, domnişoarelor.

Vorbea cu voce normală, iar Armand crezu că înnebunise, dar deodată izbucni un potop de chicoteli şi picioare lipăind. Ambele fete se ascunseseră în patul lui Marie-Ange, iar acum alergau spre părinţii lor rîzînd emoţionate.

– Ne-aţi adus fursecuri?

– Firește că nu!

Armand încă mai părea şocat. Liane îşi cunoştea fiicele mai bine ca oricine şi întotdeauna îl amuza cît de bine le ghicea. Începu să surîdă şi el.

– De ce nu dormiţi? Şi unde e mademoiselle?

Guvernanta lor ar fi trebuit să se asigure că se culcau devreme şi că rămîneau în pat. Complotul împotriva ei era o sarcină dificilă, după cum ştiau cu toţii, dar din cînd în cînd fetele reuşeau, enorm de încîntate.

– Doarme. Şi era aşa de cald...

Elizabeth ridică spre el ochii săi mari şi albaştri, moşteniţi de la maică-sa, şi, ca întotdeauna cînd o privea, ceva se topi în adîncul sufletului lui Armand, care o ridică în braţele sale puternice. Era un bărbat înalt, bine clădit, avînd chiar şi acum, la peste cincizeci şi cinci de ani, un fizic şi o forţă care inspirau tinereţe. Numai ridurile de pe faţă şi coama bogată de păr alb, îngrijit pieptănat, îi trădau anii, dar fetelor nu le păsa că tatăl lor era mult mai vîrstnic decît mama. Le interesa doar că era tatăl lor şi îl adorau, la fel cum le adora şi el.

– Foarte rău că nu dormiţi la ora asta. Ce-aţi făcut amîndouă?

Ştia că Marie-Ange va fi declanşat revoluţia, iar Elizabeth nu era decît prea fericită s-o urmeze. Cel puţin atîta îşi cunoştea fiicele şi avea perfectă dreptate. În timp ce-i privea, Liane aprinse lumina, pentru a vedea cu toţii o mare de jucării scoase din cutiile şi cuferele unde fuseseră împachetate. Camera era plină cu bagaje pentru vapor, pline de rochii, mantouri, pălării şi pantofi de-ai fetiţelor. Liane le aducea întotdeauna cu ea la Paris.

– O, Doamne, gemu Liane; scoseseră totul, cu excepţia hainelor. Ce Dumnezeu făceaţi?

– O căutam pe Marianne, spuse Elizabeth cu voce mică, neprihănită, privindu-şi mama cu un zîmbet ştirb.

– Ştiaţi că n-am împachetat-o.

Marianne era păpuşa favorită a lui Elizabeth.

– E pe masă, în camera voastră.

– Zău?

Dar ambele fete izbucniră în chicoteli. Doar se distraseră. Tatăl lor le privi ca şi cum ar fi fost gata să le dojenească, dar nu-l lăsă inima, erau prea pline de viaţă şi

semănau prea mult cu mama lor ca să se poată supăra cu adevărat pe ele. Şi nu avea nici un motiv. Mademoiselle le supraveghea cu o mînă de fier, iar Liane era o mamă minunată. Acest lucru îi îngăduia să se bucure de ele fără a trebui s-o facă pe tiranul. Cu toate acestea, însă, acum le admonestă un moment, în franceză. Le spuse că trebuia să-şi ajute mama la împachetat, nu să împrăştie totul. Trebuia să aibă bagajele gata, fiindcă peste două zile urmau să plece la New York.

– Da' nu vrem să mergem la New York, îşi privi serioasă Marie-Ange tatăl, întotdeauna ea fiind purtătoarea de cuvînt a echipei. Vrem să rămînem aici.

Liane se aşeză pe patul lui Marie-Ange, cu un oftat, iar Elizabeth i se căţără în poală, pe cînd Marie-Ange continua să trateze în franceză cu tatăl ei.

– Ne place aici.

– Dar nu vreţi să veniţi pe vapor? Au acolo teatru de păpuşi, cinematograf şi un ţarc pentru cîini.

Îi mai spusese şi înainte, dar acum fetiţa şovăi, Armand vorbind din nou despre toate acestea.

– Şi vom fi cu toţii la fel de fericiţi şi la Paris.

– Ba n-o să fim, clătină ea din cap, privindu-şi tatăl în ochi. Mademoiselle spune că va fi război. Nu vrem să mergem la Paris dacă va fi război.

Şi atunci, pe neaşteptate, Elizabeth luă cuvîntul, spărgînd vraja:

– Cînd Marie-Ange şi cu mine ne batem, atunci e război?

Ceilalţi rîseră, dar Marie-Ange o corectă înainte de-a fi apucat părinţii ei s-o facă:

– Nu, proasto. Război e atunci cînd oamenii se bat cu armele.

Şi, întorcîndu-se spre Armand:

– Nu-i aşa, papa?

– Ba da, dar n-a mai fost război demult, dinainte de-a vă fi născut voi şi n-avem nevoie să ne facem acum ase-

menea griji. Ceea ce trebuie să faceţi, voi, fetelor, e să mergeţi la culcare, iar mîine să ajutaţi la împachetarea tuturor lucrurilor pe care le-aţi scos. *Au lit, mesdemoiselles!*

Încercase să pară sever şi, cu toate că aproape-şi convinse fiicele, pe soţia sa n-o impresionă nici pe departe. Era ca o ceară moale în mîinile ei. Însă acum mai era îngrijorat şi că avea să le fie frică de război.

Liane o duse pe Elizabeth înapoi în odaia ei, iar Armand o vîrî pe fata cea mare sub plapumă. Liane şi Armand s-au reîntîlnit în camera lor, peste cinci minute. Ea încă mai zîmbea de pozna fetelor, dar Armand stătea pe pat, scoţîndu-şi escarpinii de lac, încruntat de îngrijorare.

– De ce le sperie pe fetiţe nătînga aia bătrînă vorbind despre război?

– Aude aceleaşi lucruri ca şi noi, oftă Liane, începînd să-şi descheie frumoasa jachetă de satin negru de la *Patou*. Dar am să vorbesc eu mîine dimineaţă cu ea despre fete.

– Aşa să faci.

Cuvintele erau aspre, însă tonul nu, în timp ce-şi privea soţia dezbrăcîndu-se în camera ei de toaletă. Întotdeauna între ei mai era ceva de spus, cîte un alt motiv de-a nu se putea desprinde de lîngă ea, nici chiar acum, după o zi nesfîrşită şi o seară lungă. Îi privi zăpada mătăsoasă a pielii ivindu-se cînd îşi scoase bluza de organdi alb şi se grăbi să treacă în propria lui cameră de toaletă, pentru a-şi dezbrăca ţinuta de seară. Reveni peste doar cîteva momente, într-o pijama albă de mătase şi un halat de mătase bleumarin, cu picioarele desculţe. Liane îi zîmbi din patul conjugal, cu dantela cămăşii de noapte din mătase roz zărindu-se de sub cearceafuri, cînd se răsuci să stingă lumina.

Armand se strecură lîngă ea în pat, trecîndu-i uşurel o mînă de-a lungul braţului pînă la netezimea fină a gîtului, pentru a aluneca apoi înapoi în jos spre a-i atinge sînul. Liane zîmbi în întuneric, căutînd gura lui Armand cu buzele. Se întîlniră şi nu se mai despărţiră, în beznă, dînd uitării

copiii, guvernanta, preşedintele, războiul... şi tot ce-şi mai aminteau, în timp ce-şi scoteau unul de pe celălalt veşmintele de culcare. Era foamea reciprocă, devenită tot mai intensă de-a lungul anilor, în loc de-a se linişti. Cînd mîna puternică a lui Armand îi atinse coapsa dezgolită, Liane gemu încet, despărţind picioarele pentru a-l primi în ea, ca întotdeauna, şi simţi mirosul discret-picant al coloniei lui, pe cînd o inspira din nou şi carnea li se împreuna. Pentru prima oară în ani de zile, se pomeni dorindu-şi încă un copil, cînd Armand o pătrunse, la început gingaş, apoi cu patimă crescîndă, şi, sărutîndu-se din nou amîndoi cu tot mai mare înfocare, de astă dată Armand gemu încet în întuneric.

Capitolul 3

Portarul de la numărul 875, Park Avenue, stătea apatic la postul său. Avea tunica uniformei din lînă groasă, iar gulerul tare îi tăia gîtul. Chipiul cu fireturi aurii îi stătea pe cap ca o greutate de plumb. Într-a doua săptămînă a lunii iunie, la New York erau 36°, dar Mike, portarul, trebuia să stea la post, cu şapca şi tunica pe el, cu papionul drept şi mănuşile albe pe mîini, zîmbindu-le amabil locatarilor care intrau şi ieşeau. Intrase în schimb dimineaţa la ora şapte şi deja era şase seara. Căldura zilei abia dacă se mai potolise şi mai avea o oră de stat pînă să poată pleca în sfîrşit acasă, într-o pereche de pantaloni largi, cămaşă cu mîneci scurte, pantofi vechi, comozi, fără cravată şi pălărie. Binecuvîntată uşurare avea să fie, îşi spunea el, cu accentul său irlandez. Şi o bere i-ar fi fost de trebuinţă. Stînd la locul său, îi invidia pe cei doi care manevrau lifturile. Norocoşii naibii, cel puţin lucrau înăuntru.

– Bună seara, Mike.

Se smulse din reveria începţoşată de căldură, pentru a duce degetele la chipiu cu o precizie mecanică, dar de astă dată adăugă salutului şi un zîmbet prietenos. Existau în clădire şi unii cărora nu se ostenea să le surîdă, dar acesta era unul dintre oamenii care-i plăceau, Nicholas Burnham – Nick, cum îi auzise numindu-l pe prietenii săi.

Avea întotdeauna un cuvînt amical pentru Mike, un moment ca să se oprească şi să stea de vorbă cu el dimineaţa, în timp ce aştepta să-i fie adusă maşina. Vorbeau despre politică şi baseball, despre ultimele greve, despre preţul mîncării şi canicula care cocea străzile oraşului de două săptămîni încoace. Cumva, reuşea întotdeauna să-i dea lui Mike impresia că ţinea la el, că îi păsa de bietul om nevoit să stea toată ziua afară, chemînd taxiuri şi salutînd cucoane cu pudeli francezi, fiindcă avea de întreţinut şapte copii. Nick părea să înţeleagă ironia întregii situaţii şi nu rămînea nepăsător. Asta-i plăcea lui Mike la el. Nick Burnham îl impresionase întotdeauna ca fiind un om civilizat.

– Cum ai supravieţuit pe ziua de azi?

– Nu prea rău, domnu'.

Nu era întru totul adevărat, picioarele încinse şi umflate, numai carne vie, îl omorau, dar deodată durerea nu mai păru chiar atît de feroce.

– Şi dumneavoastră?

– A fost destul de cald în centru.

Biroul lui Nick Burnham se afla pe Wall Street, iar Mike ştia că era tare în metalurgie, cel mai important dintre tinerii industriaşi ai ţării, după cum scrisese odată în *New York Times*. Şi nu avea decît treizeci şi opt de ani. Diferenţele dintre cîştigurile şi statutul lor social nu-l deranjaseră niciodată pe Mike. Accepta lucrurile de acest soi, iar Nick îi dădea întotdeauna bacşişuri grase şi cadouri generoase de Crăciun. În plus, Mike ştia că în unele privinţe Nick nu păşea pe o cale uşoară. Cel puţin nu în casa asta. Pe cît de mult îi plăcea Nick, pe-atîta o ura Mike pe nevastă-sa, Hillary. O vorbă bună, nici un zîmbet, doar o droaie de giuvaericale trăsnite şi blănuri de care-l usca pe bărba-su. Cînd Mike îi vedea ieşind seara, cel mai adesea îi spunea lui Nick cîte ceva al dracu' despre vreo servitoare, sau că el întîrziase, sau că nu putea să-i sufere pe ăia la care mergeau la petrecere. Împuţită cătea mai era, îşi spunea Mike tot timpul,

da' drăgălaşă, nu c-asta ar fi fost de-ajuns. Se întreba cum reuşea Nick să rămînă atît de amabil, însurat cu o fătuţă ca aia.

– L-am văzut azi pe domnişoru' John, cu bîta lui nouă de baseball.

Cei doi schimbară un surîs, după care Nick zîmbi larg.

– S-ar putea ca zilele astea să auzi zgomot de geamuri sparte.

– Nu-i problemă. O să prinz mingea dacă se abate-ncoace.

– Mulţumesc, Mike.

Îl bătu pe bătrîn pe braţ şi dispăru în casă, pe cînd Mike zîmbea pentru sine. Încă patruşcinci de minute şi poate că mîine n-are să mai fie aşa de cald. Şi dac-o fi, la urma urmei... aşa merg trebile. Intrară încă doi bărbaţi, iar Mike îşi atinse chipiul, cu gîndul la John, fiul lui Nick. Era un împieliţat mic şi chipeş, leit babacu-său, numai că moştenise părul ca de cărbune al lui maică-sa.

– Am venit! răsună din hol glasul lui Nick ca în fiecare seară, în timp ce-şi punea pălăria de pai pe masa din hol, aşteptînd să audă sunetele familiare, tropăitul lui John fugind în calea lui, eventual. Dar în seara asta nu se auzea nimic. În schimb, ieşi o servitoare în uniformă neagră, cu bonetă şi şorţ alb de dantelă, iar Nick îi zîmbi:

– Bună seara, Joan.

– Bună seara, domnule. Doamna Burnham e sus.

– Şi fiul meu?

– Cred că-i în camera lui.

– Mulţumesc, dădu Nick din cap, pornind pe coridorul lung, cu covor gros. Apartamentul fusese renovat în întregime anul trecut, totul fiind vopsit în alb, bej şi crem. Reuşea să arate atît liniştitor cît şi scump, şi-l costase pielea de pe el, mai ales după cei trei decoratori şi doi arhitecţi pe care Hillary îi angajase şi-i concediase unul după altul, dar rezultatul final era acceptabil şi, bănuia el, o mulţumea. Nu era tocmai genul de loc unde te-ai fi aşteptat să găseşti un

băiețel, nici un cămin de soiul unde acesta și-ar fi putut șterge degetele pe pereți sau bate mingea, însă cel puțin în camera copilului Nick avusese ultimul cuvînt. Acolo, totul era zugrăvit în roșu și albastru, mobila era comodă, din stejar bătrîn, și cu toate că desenele de copii, de pe pereți, erau cam exagerate pentru gustul lui Nick, cel puțin știa că acolo John se putea distra cît de cît. Mai era un dormitor pentru guvernantă, o cameră mare, a lui, un salonaș cu un birou, de pe vremea cînd fusese Nick mic, și o cameră mare de joacă, plină cu jucării, unde se putea distra cu prietenii.

Nick bătu încet la ușa care dădea din hol spre camerele lui John și, în loc de răspuns, ușa fu smucită cît ai clipi, lăsîndu-l cu privirea spre chipul zîmbitor al singurului său copil. Îl ridică în brațe cu un surîs fericit și un hohot de rîs îi bucură urechile, ca în fiecare seară.

– Mă strivești, tati!

Nu părea, însă, să se opună prea tare.

– Bine. Ce mai face băiețelul meu favorit?

Îl puse la loc pe picioare, iar John îi zîmbi:

– Fac bine și bîta mea nouă e nemaipomenită.

– Mă bucur. Ai și spart vreun geam?

– Sigur că nu, se arătă jignit John, în timp ce tatăl său îi ciufulea părul negru-albăstrui. Era o încrucișare interesantă între Hillary și Nick, cu pielea ei smîntînoasă, ochii lui verzi, părul ei. Cei doi arătau pe cît de diferiți pot fi doi oameni, Hillary brunetă, scundă și delicată, Nick puternic, blond, vînjos, și totuși băiatul luase ce era mai bun de la amîndoi, sau cel puțin așa spunea toată lumea.

– Pot să-mi iau bîta pe vapor?

– Nu-s chiar atît de sigur, tinere. Poate, dacă promiți c-o lași în cufăr.

– Da' trebuie s-o iau, tati! În Franța n-au bîte de baseball.

– Probabil că nu, fu Nick de acord.

Plecau pentru un an, sau doar șase luni, dacă situația se tensiona prea mult. Nick avea acolo atîtea contracte pe

anul în curs, încît hotărîse să conducă el însuşi biroul de la Paris, lăsîndu-l la New York pe omul său de încredere. Şi, desigur, îi lua şi pe Hillary şi pe John. Nici nu s-ar fi gîndit să stea atîta timp fără ei şi era important să plece. La început, Hillary se văicărise, gemuse şi i se plînsese zi de zi, dar în ultima lună părea să se fi resemnat, iar John ajunsese la concluzia că avea să fie distractiv. Urmau să-l înscrie într-o şcoală americană, chiar lîngă Champs Élysées, iar Nick închiriase o casă frumoasă pe Avenue Foch. Aparţinea unui conte francez şi soţiei acestuia, care se mutaseră de un an în Elveţia, cu ocazia panicii dinaintea Acordului de la München. Acum locuiau fericiţi la Lausanne şi n-aveau nici o grabă să se întoarcă. Era un aranjament perfect pentru Nick, Hillary şi John.

– Vrei să vii cu mine la cină, tati?

Guvernanta tocmai îi făcuse semn lui John că era ora mesei, iar băiatul îl privi pe Nick cu speranţă.

– Cred c-ar fi mai bine să merg sus ca s-o văd pe mami.

– O.K.

– Cobor după ce mănînci şi vom putea sta de vorbă un timp. Ce zici?

– Merge.

John îi zîmbi din nou tatălui său şi ieşi cu bona, în vreme ce Nick rămase un moment în cameră, privindu-şi tăcut vechiul birou. Tatăl lui i-l dăruise cînd avea doisprezece ani şi era aproape gata să meargă la internat, dar el i-l dăduse lui John la o vîrstă mult mai fragedă. Iar dacă avea şi el un cuvînt de spus, fiul său n-avea să fie niciodată trimis la şcoală departe de ei. Detestase acei ani, cînd se simţise alungat de-acasă. John n-avea să cunoască niciodată un asemenea chin, îşi spusese Nick cu mult timp în urmă, iar, pe de altă parte, îl iubea prea nebuneşte pe băiat ca să-l lase să plece.

Închise uşa după el şi reveni în lungul culoar bej, ajungînd la pianul mare din holul central, după care urcă încet

scările mochetate spre camerele lor.

Apropiindu-se de palier, văzu că uşa apartamentului conjugal era întredeschisă şi putea auzi de dincolo de ea vocea lui Hillary, ţipînd ascuţit la servitoare, care ieşi în fugă din camera ei de toaletă, ducînd un braţ de blănuri.

– Nu alea, fir-ai a dracu'! Ce Dumnezeu...

N-o putea vedea decît din spate, cu părul negru şi strălucitor atîrnîndu-i ca mătasea peste umerii de satin alb ai capotului, dar din poziţia în care stătea se observa clar că era supărată.

– Idioato, ţi-am spus, samurii, haina de vizon şi vulpea argintie...

Apoi se întoarse şi-i aruncă o privire lui Nick, ochii ei negri întîlnindu-i un lung moment pe-ai lui, verzi, timp în care domni nemişcarea. Îi spusese adeseori să nu mai strige la femeile din casă, dar asta făcuse toată viaţa şi niciodată nu se adaptase bine la schimbare. Avea doar douăzeci şi opt de ani, însă arăta ca o femeie de lume pînă-n vîrfurile degetelor, coafată cu multă artă, machiată migălos, cu unghiile lungi şi roşii, cu tot aerul şi stilul ei. Chiar şi în capot, era o întruchipare a şicului.

– Bună, Nick.

Ochii şi cuvintele erau reci, dar rămase nemişcată cînd el se apropie, ridică obrazul la sărutat, apoi reveni cu atenţia spre servitoare. De astă dată, însă, nu mai ridică glasul.

– Vrei, te rog, să mergi să-mi aduci blănurile care trebuie?

Chiar şi astfel, însă, tonul ei era tăios ca un cuţit, în vreme ce Nick o privea.

– Eşti groaznic de dură cu fata asta.

Îi vorbea pe un ton de reproş blînd, unul pe care Hillary îl mai auzise de zece mii de ori şi puţin îi păsa. El mereu era drăguţ cu cîte cineva, cu excepţia ei, firește. Îi distrusese viaţa, dar obţinuse ceea ce dorise de la ea. Lui Nick Burnham îi ieşeau întotdeauna pasienţele, dar nu cu Hillary.

N-avea să-i mai meargă, își spunea ea iar și iar. O dată era de-ajuns. Și îl făcuse să plătească pentru asta nouă ani în șir. Dacă nu era Nick, încă s-ar mai fi aflat la Boston, poate chiar măritată cu contele acela spaniol care era atît de nebun după ea în anul cînd ieșise în lume... contesă... îi plăcea sonoritatea... contesă...

– Pari obosită, Hil, o mîngîie el tandru pe păr, privind-o în ochi, fără însă a găsi acolo nici un strop de căldură ca răspuns.

– Sînt. Cine crezi c-a făcut toate bagajele în casa asta?

Servitoarele, îi stătu lui pe buze să spună, dar își mușcă limba. Știa că, în mintea ei, ea făcuse totul.

– Christoase, trebuie să împachetez totul pentru tine, pentru John, fețe de masă, cearceafuri, pături, farfurii, hainele voastre...

În timp ce vorbea, vocea îi răsuna tot mai ascuțită, iar Nick se îndepărtă, așezîndu-se într-un șezlong *Louis XV*.

– Pot să-mi fac singur bagajele, știi doar. Și, ți-am spus, casa din Paris are tot ce ne trebuie. Nu-i nevoie să-ți iei propriile aștemuturi și farfurii.

– Nu fi măgar. Dumnezeu știe cine-a dormit în alea.

Și, preț de-o clipă, o clipă doar, Nick aproape gîndi că nu puteau fi mai răi decît oamenii care dormiseră într-ale ei. Dar nu zise nimic, se mulțumi doar să privească, în timp ce mica servitoare reveni agitată, din fericire cu blănurile potrivite, de astă dată: două mantouri de sobol, unul de nurci și scurta de vulpe argintie pe care o primise de Crăciun, într-o cutie mare și frumoasă, de la Dumnezeu știe cine. Un lucru era sigur, nu provenea de la Nick. De la el erau samurii, vizonul, haina de chinchilla pe care o lăsa acasă, dar vulpea era o enigmă, mai mult sau mai puțin, deși bănuia că i-o trimisese Ryan Halloway, ticălosul.

– La ce te zgîiești?

Fără intenție, ochii lui se abătuseră spre vulpe. Se

mai certaseră pe această temă de cîteva ori şi nu intenţiona să redeschidă discuţia.

– Să nu-ncepi. Eu n-am nevoie să plec la Paris, să ştii.

O, Christoase, îşi spuse Nick, nu asta. Fusese o zi atît de grea şi de caldă. Nu voia să se certe cu ea tocmai azi.

– Chiar trebuie că trecem prin toată povestea asta, Hil?

– Ba nu trebuie deloc. Am putea sta aici, să ştii.

– Ba n-am putea. Vreau ca în anul următor să-mi conduc singur sediul din Paris. Am acolo contracte importante şi-o ştii foarte bine. Deci, mergem cu toţii. Într-un fel, mie Parisul nu mi s-a părut niciodată un loc dificil.

Ei, însă, da. Din cine ştie ce motiv, era hotărîtă să rămînă cu orice preţ la New York.

– Haide, Hil, întotdeauna ţi-a plăcut acolo.

– Sigur, cîteva săptămîni. De ce dracu' nu poţi să faci naveta cu avionul?

– Fiindcă am s-ajung cu sufletul la gură, fără să vă mai văd deloc pe tine şi pe John. Pentru Dumnezeu.

Se ridică pe neaşteptate, iar servitoarea o zbughi afară din cameră. Cunoştea sistemul certurilor lor. Pînă la urmă, lui Nick îi săreau capacele şi începea să răcnească, iar Hillary, nu o dată, aruncase în el cu cîte ceva.

– Nu putem lăsa lucrurile aşa cum sînt? Nu poţi să accepţi ideea că plecăm? Pentru Dumnezeu, vasul ridică ancora peste două zile.

– N-are decît, sau n-ai tu decît să te duci singur.

Vocea-i era rece ca gheaţa, în vreme ce se aşeza pe pat, mîngîind vulpea argintie şi privindu-l.

– N-ai nevoie de mine acolo.

– Chiar aşa? Sau ai prefera să te descotoroseşti de mine un an, ca să poţi da fuga pîn-la Boston şi-napoi, să-l vizitezi pe ticălosul ăla.

Ştia cît de depravată era, de ani de zile o ştia. Dar

crezuse în menținerea căsniciei, spre binele lui John, spre-al lui propriu. Părinții săi divorțaseră, lăsîndu-l cu o copilărie singuratică și nefericită, și jurase să nu-i facă niciodată fiului său același lucru. Tot ce-și dorea era să fie căsătorit și așa să rămînă – și avea să se țină de cuvînt, orice-ar fi făcut Hillary.

– Se pare că n-ai auzit niciodată de avorturi... dacă tot ceea ce spui e adevărat, firește, cum c-aș umbla creanga, ceea ce nu fac. Dar copilașii nu-s tocmai slăbiciunea mea, Nick dragă, sau nu mai ții minte?

– A, ba țin, cum să nu.

Mușchii fălcilor i se încleștară, odată cu pumnul, dar glasul îi rămăsese ciudat de blînd. Niciodată nu-l iertase pentru cele întîmplate în urmă cu nouă ani. Fusese cea mai frumoasă debutantă din Boston. Își amintea bine părul ei ca pana corbului, contrastînd acut cu rochiile albe pe care i le trimiteau părinții ei de la Paris. O doreau mulți bărbați. Cînd se născuse, tatăl ei avea peste cincizeci de ani, mama treizeci și nouă, și renunțaseră demult la speranța de-a avea un copil, cînd deodată apăruse Hillary. Fusese răsfățată de la bun început, adorată de tatăl ei, răzgîiată de mama sa, de bunici și de guvernantă. Căpătase tot ce-și dorea și intenționa să trăiască astfel la nesfîrșit, pînă cînd deodată, în seara debutului, îl văzuse pe Nick. Era înalt, blond, chipeș, cu una dintre cele mai drăguțe fete din Boston la braț. Și toată lumea începuse să șușotească din clipa cînd intrase: Nick Burnham... Nick Bumham... avere în metalurgie... singurul moștenitor al tatălui său... La douăzeci și nouă de ani, era unul dintre cei mai bogați tineri de pe Wall Street, frumos ca un diavol și necăsătorit. Hillary se desprinsese din brațele bărbatului cu care dansa, aproape plutind, ducîndu-se să-l cunoască pe Nick. Fuseseră prezentați de un prieten de-al tatălui ei, iar Hillary făcuse totul pentru a-i zbura pămîntul de sub picioare. Cu surprinzător de puțin efort, reușise. După aceea, Nick începuse să vină frecvent la Boston, iar în vara următoare la Newport, unde

se întîmplase inevitabilul. Hillary voia ca el s-o dorească mai mult decît pe oricare altă femeie din cîte cunoscuse vreodată, şi-i dăruise fecioria ei, crezînd că-l iubea şi fiindcă dorea să-l posede.

Lucrul pe care nu contase era acela că putea rămîne însărcinată, ceea ce s-a întîmplat de prima oară cînd au făcut dragoste. La început, Nick a fost şocat, iar Hillary s-a isterizat complet. Nu voia să nască un copil, nu voia să se îngraşe, să aibă bebeluşi... Era atît de copilăroasă, plîngîndu-i în braţe, încît Nick a rîs de ea. Hillary a spus să caute pe cineva care să-i provoace un avort, dar el nici nu voia s-audă. Era o încîntătoare femeie-copil, iar ideea de-a avea un fiu îl încînta peste măsură, după trecerea şocului iniţial. A vorbit cu tatăl ei, fără a-i spune despre copil, i-a cerut mîna fetei, după care a informat-o pe Hillary că aveau să se căsătorească, ceea ce au şi făcut, înainte de sfîrşitul verii. A fost o nuntă splendidă, în Newport, iar Hillary părea o regină de basm, în rochia albă de dantelă pe care o purtase şi mama ei la propria-i cununie. Dincolo de zîmbetele fericite, însă, se ascundea o inimă frîntă. Îl dorea pe Nick, dar nu voia copilul. A urît toate momentele primelor zile de căsnicie, în pofida necontenitelor lui dezmierdări şi răsfăţuri, fiindcă ştia că o luase de nevastă din cauza copilului şi nu voia ca acesta să-i facă ei concurenţă.

La apropierea termenului, Nick a făcut pentru ea tot ce-i stătea în putinţă – i-a cumpărat cadouri extravagante, a ajutat-o să aranjeze camera viitorului nou-născut, i-a promis că va fi alături s-o ţină de mînă – însă ea, în luna a noua, s-a prăbuşit într-o cumplită depresie, contribuind, după părerea doctorului, la travaliul prelungit, de coşmar. A fost un eveniment care aproape a costat-o viaţa, precum şi pe a copilului, şi niciodată nu l-a mai iertat pe Nick pentru chinurile prin care trecuse. Deprimarea a persistat încă şase luni după naşterea copilului şi, mult timp, Nick a crezut că era singurul care avea să-l iubească vreodată pe Johnny, dar în cele din urmă Hillary a început să-şi revină.

Sau cel puțin așa credea el. În iarna următoare, ea s-a întors de Crăciun la Boston, fără copil, și și-a vizitat prietenii. Deodată, a părut că întîrzia o veșnicie să mai vină acasă, iar Nick și-a dat seama că stătea acolo pentru a participa la toate petrecerile prietenilor ei, prefăcîndu-se față de ceilalți și față de ea însăși că n-ar fi fost măritată, că era pur și simplu din nou o debutantă, și se distra grozav. La o lună după plecarea lui Hillary la Boston, Nick s-a dus s-o ia, insistînd să vină acasă. Urmase o ceartă îngrozitoare, Hillary chiar implorîndu-și tatăl s-o lase să rămînă acolo. Nu voia să fie căsătorită, să locuiască la New York, să îngrijească de copil, dar de astă dată tatăl ei a fost șocat. Ea alesese să se mărite cu Nick, care era un soț minunat. Avea responsabilitatea de-a încerca măcar să-și salveze căsnicia, plus răspunderea față de copil, însă Hillary s-a întors la New York cu voia bună a unui condamnat în drum spre eșafod, simțindu-se trădată de toți și urîndu-l cel mai mult pe Nick, fiindcă el reprezenta tot ceea ce nu-și dorea ea în viață, și anume maturitatea. Tatăl ei stătuse de vorbă cu Nick înainte de plecare. Se simțea singurul vinovat pentru purtarea fiicei sale. Știa că fusese răsfățată în copilărie, dar nu-și dăduse seama niciodată că se aștepta să ducă la nesfîrșit acest gen de viață, eschivîndu-se pe toate fronturile și rănindu-și soțul. Dar Nick îl asigurase că în timp, cu răbdare, Hillary avea să se deprindă cu noul ei rol. Pe-atunci chiar o credea și dăduse dovadă de tot atîta răbdare pe cît îi promisese tatălui ei, dar a fost zadarnic. Hillary continua să nu manifeste nici un interes față de copil, iar în vara următoare s-a dus la Newport, de astă dată luîndu-i cu ea pe Johnny și pe guvernantă, pentru a evita orice alte comentarii. A stat acolo toată vara, iar cînd Nick s-a dus s-o viziteze, a constatat că avea o legătură. În vara aceea împlinise douăzeci și unu de ani și trăia o aventură fierbinte cu fratele unei prietene de-ale ei. Tînărul tocmai absolvise la *Yale* și i se părea foarte picant să se culce cu Hillary Bumham, lucru cu care s-a și lăudat la jumătate din oraș, pînă i-a făcut

Nick o vizită, după care băiatul s-a întors la Boston cu coada-ntre picioare şi cu săpuneala trasă de Nick încă sunîndu-i în urechi. Dar adevărata problemă era Hillary. Nick a luat-o înapoi la New York, încercînd s-o pună la punct cu seriozitate, însă în următorii cîţiva ani ea a continuat să sară între New York, Boston şi Newport ca un yo-yo, avînd aventuri ori de cîte ori credea că are şanse să scape nedescoperită, inclusiv aceasta din urmă. Se încurcase cu Ryan Halloway în timp ce Nick era la Paris. Pentru ea nu însemna nimic, iar Nick ştia, dar acesta era modul ei de a-i repeta la nesfîrşit că nu era cu adevărat măritată, nici n-avea să fie vreodată, că el n-o putea avea în stăpînire, că era liberă pe veci, liberă de el şi de fiul lor, şi de tatăl său, care murise la trei ani după căsătoria ei cu Nick. Mama sa abandonase demult orice speranţă de-a mai avea vreo influenţă asupra ei, pînă la urmă acelaşi lucru întîmplîndu-se şi cu Nick. Era ceea ce era, o femeie frapantă, foarte drăguţă, cu minte sclipitoare, pe care şi-o irosea, şi un simţ al umorului care continua să-l amuze, cu rarele prilejuri cînd stăteau de vorbă. În majoritatea timpului se certau sau Nick o ignora. Se gîndise o dată sau de două ori la divorţ şi ştia că nu i-ar fi fost deloc greu s-o facă, dar în acest caz, Johnny i-ar fi fost încredinţat ei. Tribunalele se arătau aproape întotdeauna de partea mamei, cu excepţia situaţiei cînd ar fi fost o prostituată de meserie, sau dependentă de droguri. Astfel, în scopul de a-şi păstra fiul, Nick trebuia să trăiască, de bine, de rău, sub acelaşi acoperiş cu Hillary, atîta vreme cît putea s-o suporte, şi erau perioade cînd într-adevăr nu se mai simţea în stare.

Avusese vagi speranţe că, ducînd-o la Paris, avea s-o distragă şi poate, s-ar fi cuminţit o vreme. Dar călătoria nu începuse sub auspicii bune. Ştia că legătura cu Ryan luase sfîrşit după Crăciun, dar mai bănuia şi că se pregătea de una nouă. Întotdeauna devenea deosebit de iritabilă cînd începea ceva nou, ca un cal de curse fremătînd la start. Nick, însă, n-avea nici o posibilitate de-a o opri. Cît

timp îşi menţinea aventurile rezonabil de discrete, Nick se resemnase să trăiască împreună cu ea şi, în anii din urmă, devenise ceva mai caldă cu fiul lor. Nick se îngrijise ca Johnny să aibă guvernante afectuoase şi iubitoare, pe lîngă care mai avea şi un tată care-l adora, ceea ce însemna mai mult decît avusese el la aceeaşi vîrstă. Dar n-ar fi fost niciodată de acord să renunţe la Johnny, să divorţeze şi să ducă o viaţă care i-ar fi răpit copilul pe care-l iubea. Johnny era punctul central al existenţei lui, iar dacă asta însemna să se împace cu infidelităţile şi nervii lui Hillary, atunci era dispus să plătească preţul.

O privea, acum, aşezată la măsuţa de toaletă, trecîndu-şi pieptenele prin părul mătăsos şi uitîndu-se la el în oglindă. Apoi, ca pentru a-l enerva de două ori mai tare, trase o înghiţitură prelungă de scotch cu apă, dintr-un pahar de pe masa de toaletă. Şi deodată, Nick observă că pe sub capotul de satin alb purta o rochie neagră de mătase.

– Te duci undeva, Hil?

Glasul îi era inexpresiv, ochii ca două pietre verzi sclipitoare.

Hillary ezită doar o clipă, cu nările palpitîndu-i ca ale unei iepe pur-sînge. Aproape că-i putea vedea picioarele trepidînd, pregătindu-se pentru o nouă cursă.

– Că tot veni vorba, da. Dau Boynton-ii o petrecere.

– Ce curios, zîmbi el ironic, cunoscînd-o deja prea bine, n-am văzut invitaţia.

– Am uitat să ţi-o arăt.

– N-are importanţă.

Dădu să iasă din cameră, cînd Hillary se răsuci în scaun, întrebîndu-l încet:

– Vrei să vii şi tu, Nick?

Se întoarse, privind-o. Poate că era o petrecere la familia Boynton. El, însă, rareori mergea la petreceri. Cînd o făcea, soţia sa sfîrşea invariabil în cîte-un colţ, flirtînd cu vreun prieten nou sau chiar cu unul vechi.

– Nu, mulţumesc. Mi-am adus ceva de lucru acasă.

Hillary se întoarse din nou spre el:

– Să nu spui că nu te-am invitat.

– N-am să spun.

Rămase în uşă, privind-o cum sorbea iarăşi din pahar.

– Transmite-le toate cele bune din partea mea şi încearcă să te întorci devreme.

Hillary dădu din cap.

– Şi, Hil...

Ezită.

– Da, Nick?

Nick hotărî să meargă pînă la capăt.

– Încearcă să nu laşi New York-ul în flăcări, cînd pleci. Şi, indiferent ce ţi-ai pus în cap, nu uita că peste două zile ridicăm ancora. Într-un fel sau altul, tot ai să vii cu mine.

– Asta ce înseamnă? se ridică ea, cu faţa spre el.

– Înseamnă că, indiferent dacă laşi sau nu vreo inimă sîngerînd în urma ta, ai să vii. Eşti soţia mea, oricît ai vrea s-o uiţi.

– Niciodată n-o uit.

În voce i se simţea încrîncenarea. Ura mariajul cu el, cu atît mai mult cu cît fusese tot timpul atît de drăguţ cu ea. O făcea să se simtă vinovată faţă de el şi nu voia. Voia să fie liberă.

– Distracţie plăcută.

Închise încet uşa în urma lui şi coborî la fiul său. De îndată ce Nick ieşi din cameră, Hillary îşi lăsă capotul să-i cadă de pe umeri, dezvăluind rochia de mătase neagră, decoltată şi încheiată la spate, pe care şi-o cumpărase de la *Bergdorf Goodman*. Îşi puse la urechi o pereche de cercei cu diamante şi se privi în oglindă. Ştia că la petrecere avea să-l întîlnească pe Philip Markham şi, în timp ce-şi termina scotch-ul cu apă, se întrebă cît aflase Nick deja. Încă nu se întîmplase nimic cu Phil, dar pleca şi el la Paris, în august, şi cine ştie ce-avea să se întîmple atunci... cine ştie...

Capitolul 4

Enorma navă, splendid proiectată, stătea în dană la Cheiul 88, pe Hudson River, fiecare centimetru pătrat al ei arătînd de-o eleganţă regală. Oprindu-se un moment lîngă limuzină, Armand îşi ridică privirea spre cele trei coşuri graţioase profilate pe cer. Cîntărea optzeci de mii de tone şi totuşi era cea mai rapidă şi mai sofisticată de pe tot întinsul mărilor. Privind-o, ţi se tăia respiraţia şi urma inevitabilul moment de tăcere reverenţioasă cînd te pătrundeai de frumuseţea ei. Navigînd cu toată presiunea la cazane, era şi mai frumoasă, şi totuşi aici, odihnindu-se la ancoră, era o regină incontestabilă.

– Papa! Papa! Vreau să văd!

Elizabeth se catapultă prima din *Citroën*, oprindu-se un moment lîngă tatăl său, cu mînuţa încleştată strîns de-a lui.

– El e?

– Nu, îi zîmbi Armand fetiţei sale. Este o *ea. La Belle Normandie, mon trésor.* Niciodată nu vei mai vedea o asemenea navă, micuţa mea. Indiferent ce vor construi în anii care urmează, nu va mai fi o a doua *Normandie.*

Era un sentiment împărtăşit deja de mulţi. În cei şapte ani de cînd fusese lansată la apă, călătoriseră cu ea elita, bogaţii, putemicii, răsfăţaţii, eleganţii, iubitorii frumuseţii şi

ai mării, şi nu exista printre ei suflet de om care să nu fie de acord. *Normandie* era un vas extraordinar şi complet unic, cel mai frumos, mai elegant şi mai rapid. O insulă de lux plutitoare, în toate sensurile imaginabile.

Armand se întoarse, simţindu-şi soţia oprită lîngă el. Un moment, uitase cu totul de ei. Dacă şi-ar fi îngăduit-o, poate că ar fi plîns. *Normandie* avea ceva care-l făcea să-i crească inima, cu deosebită mîndrie pentru Franţa. Ce mai împlinire era acea navă! Ce mîndrie, doar să simţi truda şi dragostea ce se puseseră în ea, de la prova la pupa, de la chilă pînă la cer. Era o veritabilă minune.

Liane simţi emoţiile lui Armand, încuviinţîndu-le în tăcere, pe cînd îi privea chipul şi-i zîmbi cînd soţul său se întoarse spre ea.

– Iarăşi arăţi ca un tată mîndru, îl tachină Liane cu blîndeţe.

Armand rîse, dar încuviinţă din cap, fără a se jena.

– Ce victorie pentru Franţa!

Între timp, Marie-Ange venise lîngă sora ei, cele două fetiţe sărind în sus şi-n jos de încîntare.

– Acum putem merge la bord, papa? Putem? Putem?

Liane le luă pe amîndouă de mînă, iar Armand le dădu şoferului şi hamalului ordinele cuvenite, pentru ca peste cinci minute să treacă pe sub enorma arcadă cu inscripţia COMPAGNIE GÉNÉRALE TRANSATLANTIQUE, păşind într-un lift care-i duse pe o porţine mai înălţată a cheiului. Existau trei intrări separate pentru cei o mie nouă sute şaptezeci şi doi de pasageri care aveau să se îmbarce, despărţite discret şi marcate PRÈMIERE CLASSE, TOURISTES şi CABINES. *Première classe* era prima, desigur, iar prin acea arcadă aveau să intre opt sute şaizeci şi patru de pasageri, înainte ca nava să ridice ancora, în aceeaşi după-amiază. Cînd Armand, Liane şi fetele au păşit pe puntea lui *Normandie*, trecuse cu puţin de amiază. Plecaseră din Washington cu trenul, la cinci dimineaţa, ajungînd la New York cu o jumătate de oră în urmă. O limuzină a

Consulatului îi aşteptase la gară, ducîndu-i direct la Cheiul 88, pe West 50th Street.

– *Bonjour, monsieur, madame.*

Ofiţerul în uniformă le zîmbi celor două fetiţe îmbrăcate impecabil, în rochii asortate de organdi bleu-pal, cu mănuşi albe, pălării de paie şi pantofi negri de lac.

– *Mesdemoiselles, bienvenue à bord.*

Îl privi amabil pe Armand. Tînărul ofiţer îşi îndrăgea munca şi, în anii cît avusese misiunea de-a controla accesul pasagerilor la bord, îi întîlnise pe Thomas Mann, Stokowski, Giraudoux, Saint-Exupéry, stele de cinema ca Douglas Fairbanks, şefi de state, giganţi ai lumii literare, cardinali, păcătoşi şi capete încoronate din aproape toate ţările europene. Era captivantă aşteptarea de a-şi rosti numele, dacă nu-i recunoşteai dintr-o privire, ceea ce, de cele mai multe ori, reuşea.

– *Monsieur?*

– *De Villiers*, răspunse calm Armand.

– *Ambassadeur?* se interesă tînărul, iar Armand confirmă cu o înclinare tăcută a capului. *Ah, bien sur.*

Desigur. Observă, aruncînd din nou o privire pe lista pasagerilor, că familia de Villiers avea să ocupe unul dintre cele mai luxoase apartamente ale navei. N-avea de unde şti că era o favoarea din partea „Transat", cum se mai numea C.G.T., şi fu impresionat să-şi dea seama că ambasadorul şi familia sa aveau să ocupe apartamentul *Grand Luxe Trouville*.

– Vă vom conduce de îndată la cabina dumneavoastră.

Făcu semn unui steward, care se materializase lîngă el şi luă imediat mica geantă a lui Liane. Restul cuferelor fuseseră trimise cu cîteva zile în avans, iar bagajele pe care le aduseseră cu ei în tren îi aşteptau în cabină, ajunse acolo cu puţin timp înaintea lor. Serviciul de pe *Normandie* era ireproşabil.

Apartamentul *Trouville* se afla pe puntea de pro-

menadă, fiind unul dintre cele două apartamente disponibile la acel nivel, cu promenadă proprie şi vedere spre fermecătoarea terasă *Café-Grill*. Acolo se aflau bănci şi lampadare, scări şi balustrade care formau un desen graţios după cum văzu Armand privind de pe terasa lor privată. Înăuntru, se aflau patru dormitoare elegante, unul pentru Liane şi pentru el, cîte unul pentru fiecare fată şi ultimul pentru guvernantă. Pe aceeaşi punte existau camere în plus, disponibile pentru alţi servitori pe care şi i-ar fi putut aduce. Una dintre ele îi fu necesară asistentului lui Armand, Jacques Perrier, care îi însoţea pe vas, astfel ca Armand să-şi poată continua munca. Dar restul „studiourilor" n-aveau să fie folosite de el, rămînînd încuiate. Singurii alţi locuitori ai acelei puţin populate punţi superioare aveau să fie familia din apartamentul *Deauville*, identic cu *Trouville*-ul ca grandoare şi întindere, dar fără să semene în nici un fel cu suita de încăperi a familiei de Villiers. Fiecare cabină de clasa întîi a navei era zugrăvită în cîte-o cu totul altă culoare, fără nici o repetare de la un apartament la altul. Pînă la ultimul detaliu, fiecare cameră reprezenta cîte un unicat. Şi, în timp ce Armand şi Liane priveau prin apartamentul lor, ochii li se întîlniră, iar Liane izbucni în rîs. Era atît de scandalos de extravagant, atît de elegant, de frumos, încît se simţea la fel de emoţionată ca fetele.

– *Alors, ma chérie*, îi zîmbi el, după ce stewardul îi lăsă în holul principal, lîngă făgăduitul pian pentru copii. *Qu'en penses-tu?*

Ce părere ar fi putut să aibă? Era un loc miraculos unde să-şi petreacă cinci zile, cinci săptămîni.... cinci luni... cinci ani... l-ar fi plăcut să rămînă pe *Normandie* la nesfîrşit. Şi putea să vadă în ochii soţului ei că şi el gîndea la fel.

– Incredibil.

De jur-împrejur, îmbarcîndu-se, observaseră somptuoasele motive art deco[1], lemnăria bogată, sculpturile fru-

1– Stil de artă decorativă al anilor 1920-30, caracterizat prin forme geometrice şi culori vii.

moase, enormele panouri de sticlă, pretutindeni. Era nu atît un hotel pe apă, cît un oraş plutitor al perfecţiunii, unde absolut nimic nu era nelalocul său şi tot ce vedeau aducea o mîngîiere ochiului. Liane se aşează pe o canapea de catifea verde-închis, chicotind spre Armand:

– Eşti sigur că nu visez? Nu mă vei trezi, să mă pomenesc tot la Washington?

– Nu, iubirea mea, zise el aşezîndu-se alături. Totul e adevărat.

– Dar apartamentul ăsta, Armand, mă trec fiorii cînd mă gîndesc cît trebuie să coste!

– Ţi-am spus, ne-au promovat mai sus de cabinele de lux pe care le rezervasem.

Arătînd din nou victorios, îi surîse. Se bucura s-o vadă fericită şi era evident că se simţea la fel de copleşită ca el. În anii călătoriilor împreună cu tatăl ei, cunoscuse marele lux, dar aici era ceva mai mult, ceva absolut unic şi remarcabil. Simplul fapt de-a se afla pe *Normandie*, preţ şi de-o clipă, dădea senzaţia de-a intra în istorie. Era uşor de crezut că n-avea să mai existe niciodată o navă ca aceea şi că oamenii vorbeau despre ea ani şi ani.

– Vrei să bei ceva, Liane? deschise Armand uşile duble ale lambriului pentru a da la iveală un bar enorm, bine garnisit, pe care Liane îl privi cu ochii mari, întorcîndu-se apoi spre el.

– Dumnezeule mare! Ai putea face nava să plutească numai pe ce-i acolo!

În timp ce o asculta, Armand destupă o sticlă de şampanie *Dom Perignon*. Îi tumă un pahar şi i-l întinse, întorcîndu-se să-şi umple şi lui unul. Privindu-şi frumoasa soţie, ridică paharul, cu ochii într-ai ei, şi toastă:

– Pentru cele mai frumoase două doamne din lume... *La Normandie... et ma femme.*

Nava şi soţia lui. Liane, fericită, luă o înghiţitură din vinul scînteietor, după care se ridică să i se alăture. Se simţea din nou ca în luna de miere şi fu nevoită să-şi amin-

tească de prezența fetelor în camera de alături.

– Facem o plimbare, să ne uităm prin jur? întrebă Armand.

– Crezi că fetele au să fie în siguranță?

O privi amuzat, apoi rîse.

– Aici? Cred c-au să se descurce.

Mademoiselle le ajuta deja să-și despacheteze jucăriile și păpușile, din cuferele care așteptau în camerele lor.

– Știu exact ce vreau să văd.

– Și despre ce-o fi vorba?

O privi cum își trecea cu pieptenele prin părul lung și blond și simți un junghi de dorință pătimașă. Fusese atît de ocupat în ultimele săptămîni, încît abia dacă o văzuse. Părea că nu avuseseră deloc timp să stea împreună. Din fericire însă, pe vas, urmau să aibă timp pentru plimbări, pentru hoinăreli de pe o punte pe alta și pentru taifas, cum le plăcuse atît de mult în ultimii zece ani. Armand se simțea singur cînd nu avea destul timp să stea de vorbă cu ea. Dar în vederea acestui voiaj își făgăduise în sinea sa să nu lucreze cu Jacques Perrier decît de la nouă la douăsprezece, restul timpului rămînînd liber. Desigur, traversarea era o ocazie rară și pentru Perrier. Un tînăr de aceeași vîrstă cu Liane ar fi călătorit în Franța pe o navă mai mică, la clasa a doua. De astă dată însă, ca recompensă pentru cei cinci ani de muncă devotată, Armand intervenise în favoarea lui, se obținuse un decont special și avea posibilitatea să facă traversarea pe *Normandie*, alături de ei. La auzul veștii, Liane se bucurase pentru Jacques, dar acum spera să-și găsească și el un țel propriu. Asemeni lui Armand, era flămîndă după puțin timp numai pentru ei. Și știa că fetele aveau de făcut o mulțime de lucruri, la piscină, în camerele de recreere pentru copii, cu cotețele, unde puteau vizita cîinii care călătoreau, la teatrul de păpuși și la cinema. Existau destule ocupații pentru ele și, după cum spera Liane, și pentru Jacques. Îl întrebă pe Armand, în timp ce ieșeau din apartament, dacă după părerea lui

Jacques era deja la bord.

– Ne va găsi după ce ridicăm ancora, sînt convins.

Petrecuse două zile în New York de unul singur, vizitîndu-şi nişte prieteni, şi fără-îndoială, avea în cabina sa un soi de petrecere.

– Ei, ce doreşti cu atîta nerăbdare să vezi, Liane?

– Totul! îi străluciră ei ochii, ca ai unei fetiţe. Vreau să văd barul cu pereţii din piele de porc albită, grădina de iarnă... salonul mare...

Apoi îi zîmbi soţului ei:

– Vreau să văd chiar şi *fumoir*-ul domnilor. În broşura aceea, arată incredibil.

Îşi făcuse bine lecţiile, iar Armand era amuzat.

– Nu cred că vei ajunge să vezi *fumoir*-ul pentru domni, draga mea.

Ochii lui o sorbiră din nou, în drăguţul costum de mătase roşie. Era greu de crezut că aveau zece ani de căsnicie. Nu părea nici c-un moment trecută de nouăsprezece. Din punctul lui de vedere, cu douăzeci şi patru de ani avantaj, întotdeauna i se păruse aproape o copilă. Iar acum, plimbîndu-se la braţul său, alcătuiau o pereche extrem de reuşită, în timp ce străbăteau agale puntea bărcilor, spre promenada din faţă, de unde puteau vedea New York-ul în arşiţa zilei însorite de iunie. Aici însă, pe vas, sufla o briză blîndă. Peste cîteva momente, au revenit înăuntru, coborînd pe puntea de promenadă unde au făcut un tur rapid al salonului de clasa întîi, au aruncat o privire în sala de spectacole, iar Liane i-a vorbit despre piscină.

– Are o zonă în trepte, pentru fete, aşa că vor fi în siguranţă.

– Puştoaicele alea mici? îi surîse Armand soţiei lui. Ar fi în siguranţă în orice piscină.

– Eu tot mă simt mai bine ştiind că e o parţiune de bazin protejată, pentru ele Crezi că acum o fi deschis?

Voia să vadă totul odată.

– Cred că-l ţin închis pînă pornim la drum.

Normandie era vestită pentru elaboratele sale petreceri de rămas bun şi fără îndoială că i-ar fi trecut cuiva prin minte să viziteze piscina cu o sticlă-două de şampanie. În acest caz, nu i-ar mai fi dat jos niciodată pe vizitatori de pe vas. Şi-aşa era destul de greu, peste tot se vedeau oameni vizitînd nava, privind în cabinele pasagerilor, trăgînd cu ochiul în elegantele saloane şi apartamente.

Odată trecuţi de cinematograf, s-au îndreptat spre bibliotecă, o sală frumoasă, cu înfăţişare serioasă, şi aproape ajunseseră, cînd Liane descoperi grădina de iarnă despre care citise. Aproape rămase cu gura căscată, cînd păşiră înăuntru. Pretutindeni se întindea o junglă tropicală de verdeaţă, fîntîni de marmură împroşcînd delicat cu apă, vitrine înalte pline de păsări exotice, şi domnea o senzaţie de aer liber, datorită faptului că ajunseseră în partea dinspre prova a navei. Liane o găsi cea mai exotică încăpere pe care o văzuse în viaţa ei şi se întoarse spre Armand cu o expresie de incredulitate fericită. I se părea chiar mai mult decît un vis.

– E chiar mai drăguţ decît în fotografiile din broşură.

De fapt, toată nava era mult mai extraordinară. Încă de la prima vedere, găsiseră comori pretutindeni, nuanţe care nu puteau fi redate adecvat în fotografii sau schiţe, abia putînd fi descrise. Părea un mirific tărîm de basm, plin de oameni extrem de chipeşi şi interesanţi după cîte se părea, într-un decor mai spectaculos decît la Versailles sau Fontainebleau. Amîndoi au căzut de acord că nicăieri nu văzuseră ceva care s-o egaleze şi, în timp ce reveneau spre celălalt capăt al navei, spre dunetă, unde aveau să trăiască o săptămînă încheiată, alte glasuri răsunau ca un ecou al gîndurilor lor, în şoapte uimite:

– Extraordinar... *extraordinaire... un miracle... incroyable...* incredibil... remarcabil... e o regină pînă la ultimul detaliu...

Oamenii o comparau încontinuu cu alte nave şi totuşi nu încăpea nici o comparaţie. Se detaşa de toate. Ea, *Nor-*

mandie. O operă de artă solitară. O coroană de nestemate în flota Franței.

– Mergem să vedem dacă a venit Jacques, Liane?

Treceau prin dreptul studiourilor, apropiindu-se de cabinele lor, și preț de-o clipă doar Liane simți un ușor zvîcnet în inimă. Nu voia să-l vadă pe Jacques încă, nu voia deloc să-l vadă. Îl dorea pe Armand numai pentru ea, să împartă numai unul cu altul călătoria. Aproape îi părea rău că le aduseseră și pe fete. Ar fi fost atît de minunat ca în următoarele cinci zile să stea numai cu el.

– Dacă vrei, Armand.

Mereu ascultătoare, știa cîtă nevoie avea Armand de Jacques. Și, totuși, ar fi fost cu atît mai plăcut dacă n-ar fi avut de lucru și la bord. Însă aceasta era existența pe care o ducea Armand. Responsabilitățile mai presus de orice. Se opriră și ciocăniră la ușă, dar Liane observă, cu ușurare, că nu răspundea nimeni. Un steward se apropie de îndată:

– Îl căutați pe domnul Perrier, ambassadeur?

– Da.

– Este în *Café-Grill*, cu niște prieteni. Doriți să vă arăt drumul?

– Nu, nu, e perfect așa, îi zîmbi Armand amabil. Vom avea destul timp după ce ridicăm ancora.

Cel puțin, știa că tînărul se afla la bord. Și înainte fusese convins, dar dorise să fie absolut sigur. Mai aveau de redactat cîteva referate foarte importante, în pregătirea sosirii lui Armand în Franța.

– Mulțumesc foarte mult.

– Pentru puțin. Eu voi fi stewardul dumneavoastră șef pe parcursul călătoriei. Jean-Yves Herrick.

Pronunța *Err-eek*, iar Armand își dădu seama după accent că era din Bretania.

– Cred că veți găsi un mesaj de la căpitanul Thoreux în apartamentul dumneavoastră.

– Mulțumesc încă o dată.

Armand o urmă pe Liane înăuntru, iar lîngă un enorm

coş cu flori, pe pian, şi două coşuri cu fructe de la prietenii lor din Washington, se afla într-adevăr o scrisoare de la căpitanul Thoreux, invitîndu-i să asiste la desprinderea navei de la chei, privilegiu rar, acordat puţinor oameni, iar Liane fu încîntată.

– Crezi că ne va lăsa să aducem aparatul de fotografiat?

– Nu văd de ce nu. Vrei să vezi ce fac fetele înainte să mergem?

Cînd se uită, însă, Liane văzu că dispăruseră. Mademoiselle le lăsase soţilor de Villiers un bilet, informîndu-i că fetele voiau să vadă cotetele şi terenul de tenis de pe duneta superioară, iar Liane ştia că alături de mademoiselle or să fie în siguranţă. Aveau o mulţime de explorat, aşa că îl urmă pe Armand, în direcţia de unde veniseră. Puntea de comandă, descoperiră ei, se afla pe duneta dinspre prova, exact deasupra grădinii de iarnă care o încîntase atît de mult pe Liane cu puţin timp în urmă.

Doi ofiţeri stăteau de gardă în tăcere, lîngă camera timonei, împiedicîndu-i pe curioşi să intre. Armand le întinse biletul pe care li-l trimisese căpitanul Thoreux şi fură poftiţi repede înăuntru, pentru a-l cunoaşte personal. Era un bărbat vînjos, cu părul alb şi riduri adînci în jurul ochilor albaştri înfundaţi în cap; sărută mîna lui Liane, apoi i-o strînse pe-a lui Armand, urîndu-le bun venit la bordul navei sale, în timp ce ei o elogiau.

– Sîntem foarte mîndri de ea, spuse el radios.

Normandie tocmai cîştigase din nou Panglica Albastră, pentru recordul de viteză peste Atlantic, dar era la fel de remarcabilă şi prin frumusete, cum ştiau cu toţii.

– E chiar mai minunată decît am visat. O navă extraordinară.

Armand privi în jur la ordinea perfectă de pe puntea de comandă. Părea mecanismul unui ceas elevetian. Totul era imaculat, armonizat, într-o perfectă organizare. Pe o masă mare stăteau întinse hărţi, vederea prin ferestre era

superbă şi exista o platformă înălţată unde stăteau căpitanul şi primul ofiţer, coordonînd mişcările vasului, despre care Armand aflase de cîţiva ani că era cel mai comod de manevrat din toate cîte existau. Se vorbise la început despre unele vibraţii neplăcute, dar pînă şi această problemă fusese rezolvată încă din primele zilei ale lui *Normandie*. Iar datorită remarcabilei forme a cocăi, se spunea că nu lăsa aproape deloc siaj. Din toate punctele de vedere posibile, era mai presus chiar şi decît visurile proiectantului şi ale constructorului.

Dintr-un colţ retras, unde nu stăteau în drum, Armand şi Liane priviră nava pornind la drum, desprinzîndu-se încet de Cheiul 88, tractată de remorchere pînă părăsi portul, pentru a se întoarce apoi încet spre est, cu prova îndreptată spre Franţa, pînă cînd ultimele semne ale portului New York dispărură treptat, ajungînd în largul mării. Armand fu iarăşi impresionat de iuţeala manevrelor navei şi de modul impecabil de lucru al echipei căpitanului Thoreux.

– Sperăm că veţi avea amîndoi o călătorie foarte plăcută, îi zîmbi din nou Thoreux lui Liane. Şi mi-ar face mare cinste dacă diseară aţi lua cina cu mine. Avem cîteva persoane foarte interesante la bord. Întotdeauna e aşa.

Era prea mîndru de nava lui ca să nu se şi laude un pic, dar avea tot dreptul, iar Armand acceptă invitaţia cu plăcere, întrebîndu-se cine mai era la bord şi pe cine aveau să întîlnească la masa căpitanului. Spera ca Liane să se distreze cît de cît, să-şi facă noi prieteni şi să găsească oameni care s-o amuze în timp ce el lucra cu Jacques. Îi mulţumiră din nou căpitanului şi reveniră în apartamentul *Trouville*.

Între timp se făcuse ora trei după-amiază, iar Armand propuse să comande nişte sandvişuri şi ceai în camera lor. Aveau o cămară proprie, iar sufrageria pe care o remarcaseră înainte avea să le fie de folos în asemenea momente. În timp ce Liane se întindea pe patul lat şi confortabil, acoperit cu satin albastru, Armand îi citi menu-ul, iar ea

zîmbi:

– N-ai să mă mai poți rostogoli jos de pe navă în Franța, dacă mănînc toate astea.

– Îți poți permite să pui pe tine o livră, două.

Avea tendința să fie prea slabă, dar Armand trebuia să admită că o prefera astfel: prelungă, elegantă și subțire. Îi dădea întotdeauna aspectul unei mînze tinere, mai ales atunci cînd se juca pe iarbă cu fetele. Exista la Liane ceva tineresc, în special acum, cînd își scoase costumul roșu, dezvăluind mici cascade de mătase și dantelă. Armand puse încet menu-ul deoparte și, cu alt gînd în minte, se apropie, dar exact atunci se auzi soneria. El ezită un moment, iar Liane oftă.

– Vin imediat.

Înainte, însă, ca ea să-i audă glasul, știu. Era Jacques Perrier, mereu devotat sarcinilor pe care le avea de îndeplinit. Cu chipul său onest, cu ochelari cu ramă de baga, cu costumele închise la culoare și servieta întotdeauna plină să dea pe dinafară. Liane îl cunoștea prea bine. Luna de miere alături de Armand s-ar fi sfîrșit înainte de-a începe, cu ajutorul lui Jacques Perrier. Apoi îi auzi, sfătuindu-se în living room, iar peste un moment Armand se întoarse.

– A plecat? se ridică Liane în capul oaselor, cu portjartierul, ciorapii și sutienul încă la locul lor, pe făptura ei suplă.

– Nu... Iartă-mă, Liane... sînt niște telegrame care se pare că au sosit chiar înaintea plecării... Trebuie să... un moment, doar...

Șovăi o clipă, încercînd să-i citească privirea. Ea, însă, se mulțumi să-i zîmbească.

– Nu face nimic. Înțeleg. Veți lucra aici?

– Nu, m-am gîndit să mergem în cabina lui. Comandă tu ceva de mîncare. Vin peste-o jumătate de oră.

Se apropie s-o sărute repede pe buze și dispăru, cu mintea plină de datoria sa față de Franța, iar Liane privi din nou în menu. Dar nu-i era foame de mîncare, îi era foame

după Armand, după mai mult din timpul lui, şi niciodată nu avea destul. Se culcă la loc, relaxîndu-se, ascultînd murmurul slab al vasului pînă adormi, visînd la Armand şi la o plajă undeva în sudul Franţei. Încerca să ajungă la el, dar nu putea trece de un gardian care insista că accesul era interzis. Iar gardianul avea chipul lui Jacques Perrer. Dormi astfel două ore, în timp ce Marie-Ange şi Elizabeth îşi escortau guvernanta la piscină

*

În apartamentul Deauville, Hillary Burnham stătea privind barul lambrisat, cu o expresie de exasperare Conţinea lăzi întregi de şampanie, dar nu putea găsi scotch-ul.

– Al dracu' de bar nenorocit Francezi împuţiţi, niciodată nu se gîndesc decît la porcăria asta de vin.

Trînti uşa şi se întoarse spre Nick, cu ochii negri strălucindu-i ca onixul scînteietor, cu părul ca o mătase neagră peste rochia de-o frumuseţe spectaculoasă, de *crêpe de Chine* alb Aruncase pe un scaun pălăria asortată cînd intrase în living-ul apartamentului, abia băgînd de seamă decoraţiunile, sau luînd la cunoştinţă frumuseţile din jur Nu făcu decît să-i calce fusta neagră de satin cu bluză de mătase în culoarea zmeurei pe care urma să le poarte în acea seară

– Nu vrei să arunci o privire prin jur înainte de-a bea ceva, Hil?

Nick o pnvi în timp ce se îndepărta de bar, clătinînd din cap şi amintindu-i, ca înainte cu mult timp, de un copil supărăcios, disperat de nefericit Niciodată nu înţelesese întru totul de ce era astfel Ţi-ai fi putut spune că fusese răsfăţată în copilărie, că măritişul o iritase mai mult decît pe majoritatea femeilor, că era decepţionată de viaţă, dar tot era greu de înţeles de ce. Dincolo de limba ascuţită şi de cuvintele tăioase se ascundea o fată frumoasă care încă mai putea să-i facă genunchii terci. Îl înstrista faptul că el

nu-i mai putea inspira niciodată aceleaşi sentimente. Preţ de-un moment, îşi spusese că pe vapor lucrurile ar putea sta altfel, că departe de prieteni şi de viaţa ei agitată poate-ar fi redevenit fata pe care o cunoscuse demult, dar fusese un gînd prostesc, iar acum o ştia. Cu o seară înainte, din camera ei de toaletă se dăduseră cîteva telefoane clandestine, iar la ora unsprezece ieşise pentru cîteva ceasuri. N-o întrebase unde se dusese. Acum, într-adevăr, nu mai conta. Plecau pentru un an şi, despre oricine-ar fi fost vorba, ştia că rămînea în urmă.

– Nu vrei puţină şampanie? întrebă el, politicos, dar cu mai puţină căldură decît înainte.

– Nu, mulţumesc. Cred că va trebui să arunc o privire în bar.

Se uită pe o hartă a navei, pentru a vedea că exista un bar chiar sub locul unde se aflau, şi-şi trecu rapid rujul peste buze înainte de a porni spre uşă. Johnny era afară pe puntea lor privată, cu bona, privind emoţionat orizontul New York-ului în timp ce ieşeau din port, iar preţ de-un moment Nick se simţi sfîşiat, după care luă hotărîrea rapidă de a-şi urma soţia. Era locul potrivit pentru a o împiedica să revină la vechile ei năravuri şi voia s-o ţină sub ochi. Indiferent ce făcuse în New York, n-avea de gînd s-o mai lase să continue şi în anul care urma. Comunitatea americană din Paris nu era peste măsură de mare, iar Nick nu voia ca Hillary să dea naştere la scandaluri. Dacă avea să fie la fel de zburdalnică precum fusese în ultimii nouă ani, atunci lui nu-i rămînea decît să se ţină după ea.

– Unde te duci?

Îl privi peste umăr, surprinsă.

– Mă gîndeam să te însoţesc la bar, îşi păstră el glasul calm, iar ochii li se întîlniră, susţinîndu-şi privirile. Te deranjează?

– Deloc.

Îşi vorbeau ca doi străini şi, un moment mai tîrziu, Nick o urmă pe hol. Hillary coborî la restaurantul de pe

puntea bărcilor, deschis zi şi noapte, avînd pereţii tapetaţi cu pielea de porc albită care o intrigase atîta pe Liane. Era o încăpere enormă, cu înfăţişare aerisită şi vedere spre promenada de la clasa întîi, unde se adunaseră mulţi pasageri să vadă nava ridicînd ancora. Iar acum, în perechi şi mici grupuri, intrau în restaurant, cu feţele însufleţite şi glasurile pline de emoţie şi veselie, încîntaţi de călătorie. Numai Hillary şi Nick păreau a sta cufundaţi complet în tăcere, sau cel puţin aşa simţea el, privind oamenii cum intrau şi se aşezau la mese. Se simţea ciudat, nespunîndu-i nimic soţiei sale, dar apoi îşi dădu seama că abia dacă se mai cunoşteau. Devenise aproape o străină pentru el. Tot ce ştia despre ea era că mergea încontinuu la petreceri, îşi cumpăra haine noi şi dispărea la Boston sau Newport ori de cîte ori avea ocazia. Era mai mult decît puţin straniu să stea acolo împreună şi se întrebă deodată, în timp ce ea comanda un scotch cu apă, dacă, stînd aşa cu el, nu cumva se simţea prinsă ca într-o capcană. Nici măcar nu-i putea trece prin minte ce să spună. Ce-i poţi spune unei femei care te evită de aproape nouă ani? „Salut, cum o mai duci cu viaţa? Unde-ai fost în ultimul deceniu?... Bună, eu mă numesc..." Începu să zîmbească pentru sine, la gîndul absurdităţii a ceea ce simţea, iar cînd îşi ridică privirea, o văzu cercetîndu-l cu un amestec de curiozitate şi suspiciune.

– Ce găseşti de rîs, Nick?

Era pe punctul să-i spună ceva liniştitor şi vag, dar apoi preferă să n-o facă.

– Noi sîntem de rîs, cred. Încercam să-mi amintesc cînd am stat ultima oară la o masă, ca acum, numai noi doi, fără alt loc unde să putem merge, nicăieri unde să fugim. E amuzant şi nimic mai mult. Mă întrebam ce să-ţi spun.

Era atît de uşor să-i provoace un acces de furie şi chiar că nu voia. Aproape spera că s-ar putea împrieteni din nou. Poate că anul petrecut la Paris avea să le prindă bine. Poate că, fără micul ei cerc din Boston unde să se

refugieze, avea să facă un efort. Surîse din nou la acest gînd şi-i acoperi una dintre mîinile prelungi şi frumoase cu a lui, simţind sub degete diamantul de zece carate pe care i-l cumpărase. La început îi cumpărase foarte multe bijuterii, dar Hillary rareori părea la fel de încîntată să le primească pe cît de bucuros era el dăruindu-i-le, aşa că în ultimii ani cadourile pentru ea încetaseră. Ştia, totuşi, că primise de la alţii, ca haina de vulpe din iarna trecută, sau o broşă mare cu smaralde pe care o purtase adesea, parcă ostentativ... un inel cu rubin... Se sili să-şi alunge gîndurile. Acum nu mai folosea la nimic. Privi în ochii ei mari şi negri şi-i zîmbi.

– Bună, Hillary. Îmi pare bine că te văd aici.

– Serios?

Furia păru să se risipească, înlocuită de o oarecare tristeţe.

– Nu ştiu ce motiv ai avea, Nick. N-am fost o soţie prea grozavă.

În vocea ei nu se simţea părere de rău, ci doar o nuanţă de amărăciune.

– Ne-am înstrăinat în ultimii cîţiva ani, Hil, dar nu e nevoie să rămînem aşa pentru totdeauna.

– Deja sîntem pentru totdeauna aşa, Nick. Sînt o femeie în toată firea, pe care abia o cunoşti, şi ca să-ţi spun adevărul în majoritatea timpului nici măcar nu-mi mai amintesc cine eşti. Am amintirile îndepărtate ale acelor petreceri la care ne duceam împreună, demult, cît de frumos erai, cît de interesant, iar acum mă uit la tine şi arăţi la fel...

Ochii îi deveniseră mult prea strălucitori şi-şi mută privirea.

– Dar nu eşti.

– M-am schimbat atît de mult în ultimii ani?

Şi el era trist. Aceste cuvinte ar fi trebuit să şi le spună demult, dar n-o făcuseră niciodată. Dintr-odată, se aflau în barul unui vapor care tocmai ridicase ancora şi începeau să-şi deschidă sufletele.

– Sînt atît de schimbat acum, Hillary?

Ea dădu din cap, cu ochii lucind de lacrimi, după care ridică din nou privirea spre el.

– Da, eşti soţul meu.

O spunea de parcă ar fi fost un cuvînt groaznic, iar Nick putu zări vechea neliniştе în felul cum îşi mişca umerii şi se retăgea dintr-o dată de la masă, pe scaun, ca pentru a fugi de el.

– E chiar atît de rău?

– Cred...

Aproape o înecau cuvintele, dar o dată-n viaţă se hotărî să meargă înainte şi s-o spună. Putea foarte bine să afle şi el ce simţea. De ce nu?

– Cred că este, pentru mine. Cred că n-ar fi trebuit să mă mărit niciodată, Nick.

De astă dată o spusese pe un ton de confesiune, amarul dispăruse şi arăta din nou ca o tînără şi frumoasă debutantă, debutanta pe care el o „violase", cum spusese ea odată, şi o lăsase gravidă, şi o „răpise" de-acasă şi o silise să se mărite cu el. Rescrisese demult scenariul şi credea tot ce spunea. N-avea nici un rost să se certe cu ea sau să-i amintească faptul că ea dorise să se culce cu el, că era şi vina ei că rămăsese însărcinată şi că el încercase să îndrepte lucrurile cît putuse de bine, dar ea nici măcar nu voise vreodată să încerce.

– Simt... simt căsnicia ca pe-o capcană... ca şi cum aş fi o pasăre care nu poate să zboare, ci doar dă din aripi, şchiopătînd pe pămînt, fără să ajungă nicăieri, batjocorită de prieteni. Mă face...

Ezită un moment, apoi continuă:

– Mă face să mă simt urîtă... ca şi cum n-aş mai fi ce-am fost odată.

– Eşti chiar mai frumoasă decît erai.

O spusese privind-o în ochi şi contemplîndu-i pielea albă ca smîntîna, părul mătăsos, umerii delicaţi şi braţele graţioase. Nu era nimic urît la Hillary Burnham, în afară de

felul de-a se comporta uneori, însă n-o spuse.

– Ai devenit o femeie excepţional de frumoasă. Dar nu-i de mirare. Întotdeauna ai fost o fată excepţional de frumoasă.

– Dar nu mai sînt fată, Nick. Nici măcar femeie nu sînt.

Se întrerupse, parcă pentru a-şi căuta cuvintele.

– Tu nu ştii cum e pentru o femeie să fie măritată. E ca şi cum ai deveni posesiunea cuiva, *obiectul* cuiva, nimeni nu te mai vede ca pe tine însăţi.

La acest lucru Nick nu se gîndise niciodată şi-i suna cam nebunesc. Cu asta se luptase ea în toţi aceşti ani? Despre asta fusese vorba în toate aventurile ei? Despre lupta de-a trăi separat, de-a fi cineva şi ceva care să-şi aparţină numai sieşi? Era o idee nouă pentru el.

– Eu nu te consider o posesiune. Te consider soţia mea.

– Şi asta ce înseamnă?

Pentru prima oară în ultima jumătate de oră, i se simţea din nou furia în glas, şi-i făcu semn chelnerului aflat în trecere să-i mai aducă un scotch.

– „Soţia mea". Sună ca „scaunul meu, masa mea, maşina mea". Soţia mea. Ei, şi? Cine sînt eu cînd mă aflu cu tine? Sînt doamna Nicholas Burnham. Pentru Dumnezeu, nici măcar nu am un nume al meu propriu. Mama lui Johnny... parc-aş fi cîinele cuiva. Vreau să fiu *eu. Hillary!*

– Doar Hillary? o privi el cu un surîs trist.

– Doar Hillary, îi întoarse ea privirea, un lung răstimp, luînd o sorbitură din pahar.

– Asta eşti pentru prietenii tăi, Hil?

– Pentru unii. Cel puţin, oamenii pe care-i cunosc nu dau o para chioară pe cine eşti tu. Mi-a ajuns pînă peste cap să mai aud de Nick Burnham – Nick Burnham aşa... Nick Burnham pe dincolo... A, dumneavoastră trebuie să fiţi doamna Nicholas Burnham... Nevasta lui Nick Burnham... Nick Burnham.... Nick Burnham... Nick Burnham!! ridică ea

glasul, cînd Nick îi făcu semn să vorbească mai încet. Nu-mi spune tu mie să-mi țin gura, fir-ai al dracului! Tu nu știi cum e!

Se simțea bine înfruntîndu-l. Acesta era un lucru nou în viețile lor complet separate. Acum poate avea să înțeleagă ce se ascundea dincolo de independența ei feroce. Curios, însă, era că tocmai acest lucru o atrăsese inițial spre el, iar Nick o știa. Îi plăcuse faptul că era Nicholas Burnham, cu toată greutatea pe care o comporta acest nume.

– Și-am să-ți mai spun ceva. Nimănui din Boston nu-i pasă cine ești tu, Nick.

Nu era întru totul adevărat și o știau amîndoi, dar se simțea mai bine spunînd-o.

– Acolo am propriii mei prieteni, care mă cunosc dinainte de-a mă fi măritat cu tine.

Nick nu-și dăduse niciodată seama că acest lucru era de-o importanță atît de disperată pentru ea. Se întrebă deodată dacă nu cumva exista vreo cale de-a putea să ușureze povara acestei frustrări. Și exact cînd îi veni ideea, un steward se apropie de ei:

– Domnul Burnham?

– Da?

Se gîndi pe dată la Johnny. Că s-o fi lovit cumva, pe vas, și veniseră să-l caute.

– Aveți un mesaj din partea căpitanului.

Nick o privi pe Hillary, îi văzu ochii arzători și dintr-odată înțelese mai mult, un lucru pe care nu i-l spusese în ultima oră, la băutură. Era geloasă pe el.

– Mulțumesc.

Primi plicul cu chenar auriu, înclinînd din cap, iar stewardul dispăru în timp ce Nick scotea fila imprimată cu formula oficială: „Căpitanul Thoreux... solicită plăcerea companiei dumneavoastră la cină... în *La grande salle à manger*, astă seară la orele nouă." Aceasta era ocazia denumită „a doua primire", cea mai elegantă din două, prima avînd loc la orele șapte.

– Ce-i povestea asta? Te ling în cur deja, Nick?

Își terminase al doilea pahar și avea ochii prea strălucitori, dar nu de lacrimi.

– Șșșt, Hil, te rog.

Privi în jur să vadă dacă n-o auzise cineva. Ideea că cineva îl lingea în fund îl făcea să se jeneze. Dar n-avea cum să scape de faptul că era un om foarte important și, inevitabil, urmărit. Își purta bine mantia importanței, deși uneori prea umil, ceea ce făcea cu atît mai nebunească dușmănia soției lui pentru că era cine era. Ar fi fost ultimul om din lume care să i-o vîre pe gît. Dar Hillary auzise totul mult prea des.

– Căpitanul ne invită la cină.

– De ce? Vor să le cumperi barca? Din cîte-aud, copaia asta e numită datoria plutitoare a Franței.

– Dacă așa e, este o frumusețe și merită cu prisosință.

Învățase demult să nu mai răspundă direct întrebărilor ei, cînd era în această stare, n-ar fi făcut decît s-o înfurie și mai rău.

– Invitația e pentru ora nouă. Vrei să mănînci ceva acum?

Era abia patru și jumătate.

– Am putea comanda ceva aici sau să mergem la ceai în *Marele salon*.

– Nu mi-e foame.

O observă privind spre chelner, să-i ceară încă un rînd, dar Nick clătină din cap și acesta se îndepărtă.

– Nu mă trata ca pe un copil, Nick.

Aproape că-i șuierase cuvintele. Toată viața oamenii îi făcuseră asta, mama ei, tatăl, guvernanta, Nick. Singurii care n-o făceau erau oameni ca Ryan Halloway și Philip Markham. Ei o tratau ca pe o femeie.

– Acum m-am făcut mare și dacă mai vreau un pahar, am să-l primesc.

– Dacă bei prea mult, o să ai rău de mare.

Ca prin minune, nu-l mai contrazise, luîndu-și pudriera

Cartier de aur masiv în timp ce Nick semna cecul pentru băuturi, şi-şi aplică o dîră de ruj intens. Se număra printre acele femei care, cu foarte puţin efort, puteau face să se întoarcă după ea capetele dintr-o sală întreagă şi lipsi al naibii de puţin, în timp ce ieşeau pe promenadă să ia aer. New York-ul dispăruse demult în urmă. *Normandie* înainta cu treizeci de noduri, aproape fără să lase siaj pe mare.

Se opriră unul lîngă altul la copastie, rămînînd un timp tăcuţi, iar Nick se gîndi la tot ceea ce aflase despre ea în ultima oră de conversaţie. Niciodată pînă atunci nu-şi dăduse seama cît duşmănea ea faptul că era soţia lui, sau cel puţin din ce motive. Voia să fie stăpînă pe viaţa sa, să nu aparţină nici unui bărbat. Poate că avea dreptate, meditä el, poate n-ar fi trebuit să se mărite. Acum, însă, era prea tîrziu pentru asemenea gînduri. N-avea s-o lase să mai plece niciodată. Niciodată n-avea să renunţe la Johnny. Coborî privirea spre ea şi, un moment, vru s-o cuprindă cu braţul, dar simţi instinctiv că n-ar fi fost gestul potrivit, aşa că oftă încet în vînt, în vreme ce alte perechi treceau pe lîngă ei. Jinduia după acest soi de prietenie şi bună înţelegere cu soţia lui, dar între ei nu existase niciodată aşa ceva. Cunoscuseră sex şi patimă, vrajă şi aţîţare, la început cel puţin, însă nicicînd nu găsiseră liniştea care se dezvoltă între doi oameni care se simt bine împreună. Într-un fel, se întreba dacă îşi împărtăşiseră vreodată un strop de iubire, sau numai trupurile.

– La ce te gîndeşti, Nick?

Era o întrebare ciudată din partea ei, iar el se întoarse s-o privească, zîmbind vag.

– La noi. La ce avem, la ce nu.

Primejdioase cuvinte, dar se simţea ceva mai îndrăzneţ. Vîntul îi biciua faţa şi avea o stranie senzaţie de libertate. Era genul de magie a navelor despre care se vorbea, sentimentul că te-ai afla într-o lume aparte. Regulile unei vieţi normale, atît de atent respectate, aici nu păreau să se mai aplice.

– Şi ce avem, Nick?

– Uneori, nici eu nu mai sînt sigur.

Oftînd, se rezemă de parapet.

– Ştiu ce-am avut la început.

– Începutul n-a fost adevărat.

– Niciodată începutul nu e adevărat. Al nostru, însă, a fost la fel de adevărat ca majoritatea celorlalte. Te-am iubit foarte mult, Hil.

– Şi acum? îl sfredeliră adînc ochii ei.

– Încă te mai iubesc.

De ce? se întrebă. De ce? Poate datorită lui Johnny.

– După tot ce ţi-am făcut?

Era sinceră cu privire la vina ei, uneori cel puţin. Şi, asemeni lui, acum se simţea deosebit de liberă, mai ales după două pahare de scotch.

– Da.

– Eşti un om de ispravă.

Cuvintele erau deschise şi oneste, dar nu-i spuse că-l iubea. Ar fi însemnat să se dezgolească de tot, să admită că-i aparţinea lui, iar asta n-avea s-o mai facă. Îşi înfoie părul în vînt, cu ochii în larg, sub privirea lui. Vorbi fără să se uite la el. Parcă n-ar fi vrut ca Nick să-i citească în suflet, sau poate nu voia să-l rănească mai mult decît o făcuse deja.

– Ce-ar trebui să port diseară la cină?

– Ce vrei.

Dintr-odată, suna obosit şi trist. Momentul trecuse, dar dorise s-o întrebe dacă-l iubea. Poate că nu mai conta. Poate avea dreptate Hillary. Erau căsătoriţi. Era a lui. Proprietatea lui. Nick, însă, ştia că, în cazul ei, gîndul de-a o avea în stăpînire era amăgitor.

– Bărbaţii vor purta cravate albe. Cred c-ar trebui să-ţi pui ceva mai formal.

Hillary ştia că, astfel stînd lucrurile, costumul negru cu roz-zmeură nu s-ar fi potrivit şi, în timp ce reveneau agale spre cabina lor, pe dunetă, revăzu în minte tot ceea ce-şi

luase în cufere, alegînd o rochie delicată de satin mov.

Cînd ajunseră în apartamentul *Deauville*, Nick aruncă o privire în camera fiului lor, dar acesta încă nu se întorsese cu guvernanta din turul navei şi deodată lui Nick îi păru rău că nu-l însoţise chiar el. Revenind, însă, din odaia lui Johnny, o văzu pe Hillary privindu-l. Îşi scosese rochia albă din *crêpe de Chine*, rămînînd într-un furou de satin alb şi ciorapi, mai frumoasă ca oricînd. Era genul de femeie pe care-ţi venea s-o prăpădeşti pînă începea să urle. Nu se gîndise astfel la ea, cînd avea optsprezece ani. Acum, însă, da. Adesea.

– Doamne Sfinte, ar trebui să vezi ce mutră ai! izbucni Hillary cu rîsul ei profund, din gîtlej, cînd Nick se apropie de ea. Arăţi desfrînat de-a binelea, Nick Bumham!

Dar nu părea s-o deranjeze. Rămase pe loc, cu breteaua furoului căzută de pe umăr, iar Nick văzu că nu purta sutien, fiecare centimetru din făptura ei părînd să-l sîcîie.

– Atunci nu mai sta pe-aici aşa, Hil, dacă nu vrei să ai necazuri serioase.

– Şi cam ce fel de necazuri ar fi alea?

Se opri exact în faţa ei, simţindu-i căldura trupului ispititor. De astă dată, însă, nu se mai jucă de-a cuvintele, ci-şi prăvăli buzele peste ale ei, fără a se întreba o clipă dacă avea să-l respingă. Cu Hil nu puteai fi niciodată sigur, depindea de importanţa amantului său din momentul respectiv. Acum, însă, nu exista nici un amant. Era pe un vas, la mile întregi de ţărm, pierdută între două lumi, şi întinse braţele spre soţul ei, care fără să mai aştepte o cuprinse, o duse pe sus în dormitor şi trînti uşa cu piciorul înainte de-a o depune pe pat şi a-i smulge de pe trup combinezonul de satin alb. Dezvălui tot satin alb, dar de alt soi, iar gura lui îi absorbi frişca pielii, ca un om mort de foame. Hillary se dărui cu o pasiune vag amintită din trecut, condimentată acum cu cunoştinţele dobîndite în anii de cînd o cunoscuse. Dar Nick nu puse întrebări, nu se gîndea la nimic, numai la pustiitoarea lui dorinţă de-a o avea, ce părea să nu cu-

noască fruntarii, în vreme ce trupurile li se legănau pe nava liniştită, iar al lui îl acoperi pe-al ei pînă cînd în sfîrşit rămaseră amîndoi sleiţi. O privi după aceea, adormită, cunoscînd adevărul cuvintelor ei din urmă cu o oră. Era soţia lui. Nu încăpea nici o îndoială. El, însă, n-avea niciodată să fie stăpînul ei. Nici un bărbat n-avea să fie. Hillary era propria ei stăpînă, dintotdeauna şi pentru totdeauna. În fiece moment se aflau mai departe decît o putea el atinge şi, privind-o cum dormea liniştită în braţele lui, ştiu cu o dulce-amăruie tristeţe că tot timpul dorise imposibilul. Ca o fiară rară a junglei pe care tînjeşti s-o supui. Iar adevărul era că avea dreptate, Nick dorea, în taină, să fie stăpînul ei.

Capitolul 5

Pîna la ultima, doamnele care în seara aceea au intrat în *La grande salle à manger*, coborînd încet şi ţanţoş scara sub ochii mulţimii, ar fi făcut să se mîndrească oricare bărbat. Aveau machiajul şi coafurile perfecte, fuseseră impecabil îmbrăcate de către cameristele pe care şi le aduseseră cu ele, iar majoritatea rochiilor erau create la Paris. Bijuteriile nu concurau decît cu luminile sclipitoare din sală, egalînd strălucirea a o sută treizeci şi cinci de mii de lumînări, reflectate în nesfîrşiţii pereţi de sticlă mată, cu douăzeci de metri mai lungi decît Galeria oglinzilor de la Versailles. Sala, înaltă cît trei punţi, părea plină pînă la plafon cu taftale rubinii, catifele ca safirul şi satinuri smaraldine, iar ici şi colo cu cîte o rochie aurie. Liane arăta superb, în rochia de tafta neagră fără bretele pe care şi-o cumpărase de la *Balenciaga*. Cădea în urmă-i ca o cascadă de falduri. Dar, cînd coborî scara Hillary Burnham, toţi părură să holbeze ochii la rochia ei elenă mulată pe trup, din satin mov deosebit de pal. Îi contura silueta elegantă într-un mod care tăie respiraţia tuturor, inclusiv căpitanului. La gît purta perle de proporţiile unor bile foarte mari. Dar nu şiragul de perle atrăgea privirile, ci părul negru ca pana corbului, pielea imaculată, ochii strălucitori şi trupul care se unduia încet pe scară spre masa căpitanului.

Masa căpitanului se afla exact în fața enormei statui de bronz reprezentînd pacea, care se înălța mult deasupra mesenilor, cu capul sus, deși nu tot atît de sus precum al lui Hillary cînd ajunse la masă, urmată la un pas de Nick, impecabil în fracul și cravata sa albă, cu nasturi de sidef pe pieptarul apretat al cămășii, avînd diamante împrejur și în mijloc. Diamantele de la urechile lui Hillary, însă, pîndind de după perdeaua de mătase neagră a părului, erau acelea care se asortau cu luminițele jucăușe din ochii ei.

– Bună seara, căpitane.

Vocea-i era profundă și senzuală și, oricît se străduiau, toți cei de la masă pierdură șirul conversațiilor. Căpitanul Thoreux se ridică, se înclină perfect, aproape milităros, și se aplecă să-i sărute mîna.

– *Madame.... bonsoir.*

Se ridică din nou, prezentînd-o grupului:

– Madame Nicholas Burnham.

Apoi îl prezentă pe Nick. Cei de la masa căpitanului erau considerabil mai vîrstnici decît ei, cu excepția lui Liane. Majoritatea, însă, erau din generația căpitanului și a lui Armand. Soțiile lor erau rafinate și elegant îmbrăcate, dar cam prea plinuțe și îngreunate de bijuterii, ca și cum, dacă-și contrabalansau siluetele corpolente cu o cantitate egală de giuvaeruri, poate nu li s-ar fi observat kilogramele suplimentare. Dar nimeni nu se mai uită la ele după sosirea lui Hillary. Ochii bărbaților stăteau ațintiți spre ea și rochia ei, care părea să se unduiască pe trup ca o apă, coborînd drept peste umeri, în față, decoltată la spate pînă-ntr-un punct aflat chiar sub mijloc, expunînd delicioasa piele pe care jinduia s-o atingă orice bărbat care-o vedea.

– Bună seara, tuturor.

Nu făcu efortul de-a le reține numele, învrednicindu-l cu o a doua privire numai pe Armand, care în seara aceea arăta extrem de chipeș, cu decorațiile alături de cravata albă. Nu schiță nici o încercare de a conversa cu Liane, deși stăteau la masă una în fața celeilalte, însă Nick păru

să facă un efort deosebit de a recupera, conversînd amabil cu două doamne mai în vîrstă care-l încadrau şi cu un domn bătrîn care reieşi că era un lord englez. Liane observă că Nick privea frecvent spre soţia lui, nu atît în semn de afecţiune, cum făcuse Armand de două, trei ori de la începutul mesei, cît mai degrabă ca pentru a o controla. Văzu că nu părea să-şi încordeze auzul pentru a auzi ce spunea Hillary, dar îi dădea senzaţia că Nick Burnham nu avea încredere în soţia sa, iar între *plateau*-ul *de fromages* şi *soufflé*-ul *Grand Marnier*, începu să bănuiască de ce. Hillary vorbea cu vîrstnicul prinţ italian din stînga ei şi tocmai îi spunea că întotdeauna găsise Roma extrem de plicticoasă. Dar, parcă pentru a-l intriga în continuare, zîmbi agreabil în timp ce-şi spunea părerea, după care aruncă o privire spre Armand:

– Înţeleg că sînteţi ambasador.

Apoi se uită la Liane şi se văzu clar că se întreba dacă Liane era fiica sau soţia lui.

– Călătoriţi cu familia?

– Da. Cu soţia şi fiicele mele. Soţul dumneavoastră mi-a spus că sînteţi cu fiul la bord. Poate reuşim să le facem cunoştinţă copiilor, ca să se joace.

Hillary dădu din cap, părînd însă nemulţumită. Se părea că nu tocmai jocuri de copii avea în minte. În această seară avea starea unui animal de pradă, ca o femeie pornită în căutarea unui vînat uşor şi, cu o asemenea faţă şi trup, îşi spuse Liane, nu-i putea fi foarte greu să-l găsească. Fu amuzată de riposta politicoasă a lui Armand. Nu-şi făcea niciodată griji pe seama lui, singura persoană pentru care îl pierduse vreodată fiind Jacques Perrier. După cum reieşise, lucraseră toată după-amiaza, iar Armand revenise în apartamentul *Trouville* exact la timp ca să fac o baie şi să se îmbrace, situaţie cu care Liane era obişnuită, deşi sperase ca la bordul navei să stea mai mult cu el.

– Poate, ameninţase ea, în timp ce-i golea cada şi-i întindea un prosop, va trebui să-l azvîrl pe Jacques peste bord.

Armand rîsese, recunoscător că avea o soție atît de înțelegătoare. N-o văzuse însă mai devreme, pe puntea lor privată, privind în larg cu o expresie de tristețe pe chip. Jinduia după zilele demult apuse, cînd el era un om mai puțin important și nu-l asalta un șuvoi continuu de memorandumuri, telegrame și rapoarte care să-i ocupe mintea, și avea mai mult timp pentru ea.

Se întrebă apoi cum era Nick Burnham. Părea un bărbat agreabil, dar dădea foarte puține indicații despre el însuși. Era politicos, bine crescut, părea să asimileze întreaga scenă cu ochi calmi, dar la servirea desertului nu-l cunoșteai cu nimic mai bine decît cînd se așezase la masă. Se întrebă dacă nu cumva adoptase o fațadă atît de impenetrabilă pentru a contracara stilul mai mult decît surprinzător al soției sale. Liane bănuia că-și pusese în minte să șocheze. Nu s-ar fi putut spune că rochia ei era nepotrivită, dar o alesese evident pentru a capta privirea și-a o ține acolo. Un lucru era sigur, Hillary Burnham nu era timidă.

În această seară, Nicholas își observa soția cu alți ochi. O privise din momentul cînd fusese prezentată ca soția lui, să vadă cum avea să reacționeze, ca urmare a mărturisirilor din după amiaza aceea, în bar. Sperase, nebunește, că se va înmuia ceva în sufletul ei, dar nu se schimbase cu nimic față de alte dăți. Din momentul cînd căpitanul rostise cuvintele fatidice „Madame Nicholas Burnham", ea își pusese în cap să le dovedească tuturor ceva. Lui Nick aproape îi părea rău s-o vadă sufocîndu-se în cătușele pe care le dușmănea cu atîta înfocare. Dar nu putea face nimic ca s-o ajute. Pînă și o privire tandră din partea lui o nemulțumi și reveni cu atenția spre Armand, avînd în ochi o expresie de vino-ncoace. Ambasadorul, însă, nu părea să observe.

– Aici nu sîntem la Boston sau la New York, Hil, șopti el mai tîrziu, cînd întregul grup se îndrepta spre *Marele salon*. Dacă-ți strici aici reputația, o să rămîi cu o tinichea de coadă pentru toate cele cinci zile următoare.

Se referea la zadarnicele ei tentative de a flirta cu

Armand, cu căpitanul şi cu alţi doi meseni.

– Cui îi pasă? Ăştia-s o gaşcă de bătrîni plicticoşi.

– Chiar aşa? Aveam impresia că-ţi cam place ambasadorul.

Era prima lui remarcă tăioasă din timpul călătoriei, dar jocurile ei începuseră dintr-odată să-l obosească. Chiar cînd încerca s-o înţeleagă, inevitabil Hillary îl înfuria sau îl jignea. De asemenea, făcea eforturi vizibile de seducţie, ceea ce-l îngrijora. Nu era niciodată absolut sigur de ceea ce urma să facă sau să spună.

– Fă-ţi o mare favoare cît timp eşti la bord.

– Ce favoare?

– Fii cuminte.

La auzul acestor cuvinte, Hillary se răsuci spre el, oprindu-se în loc cu un zîmbet plin de răutate.

– Şi de ce mă rog? Fiindcă-s nevastă-ta?

– Nu-ncepe iar cu rahatul ăsta. Întîmplător, exact asta eşti. Sînt aproape o mie de oameni importanţi şi influenţi pe vasul ăsta şi dacă nu eşti atentă cum te mişti, draga mea, cineva o să se prindă la fix cine mi-eşti.

Se înfuriase de-a binelea. Nu mai putea face nimic ca să se oprească şi nici nu-i mai păsa.

– Şi cine-ţi sînt?

Acum aproape rîdea de el, nepăsîndu-i deloc de îngrijorarea lui. Iar Nick fu cît pe ce să-i răspundă cu două cuvinte simple: „o tîrfă", dar căpitanul apăruse din nou lîngă ei, în strălucitorul salon, iar Hillary se întoarse spre el cu un surîs fermecător:

– Vom avea dans în seara asta?

– Desigur, draga mea.

Căpitanul, asemenea celorlalţi ofiţeri de pe navă, văzuse stoluri întregi de femei ca Hillary de-a lungul anilor, unele mai în vîrstă decît ea, altele nu. Drăgălaşe, răsfăţate, plictisite de viaţa pe care-o duceau pe uscat, plictisite de căsnicie şi de soţul care se ştersese din viaţa lor cu mulţi ani în urmă, dar puţine fuseseră atît de frumoase ca ea.

Stătea lîngă masa din *Marele salon* şi, cu toată splendoarea încăperii, era conştientă de fiecare pereche de ochi masculini aţintiţi asupra ei. Existau fîntîni luminoase de cristal pline de strălucire, ferestre înalte de şapte metri şi fresce gravate în sticlă, pline de nave, precum şi o orchestră care începuse deja să cînte, dar Hillary era cea mai superbă atracţie din toate. Nu se ofilise nici un pic după festinul din sala de mese. Ba chiar, părea mai efervescentă decît nesfîrşitul torent de şampanie franţuzească.

– De fapt, îi zîmbi căpitanul lui Nick, vă pot cere permisiunea, domnule, s-o invit pe madame la primul dans?

– Desigur, zîmbi Nick amabil, consimţind, şi-i privi cum se îndepărtau. Orchestra cînta un vals franţuzesc temperat, iar trupul lui Hillary se unduia cu extraordinară graţie, în timp ce căpitanul o călăuzea expert pe ring şi celelalte perechi li se alăturat, inclusiv Armand şi Liane.

– Ei, iubitule, te-ai îndrăgostit lulea de sirena din New York? îi zîmbi Liane în timpul dansului.

– Aiurea. Sînt mult mai impresionat de frumuseţea de pe Coasta de Vest. Crezi că am vreo şansă cu ea?

Îi duse degetele la buze şi le sărută, nescăpînd-o din ochi.

– Te distrezi bine, *chérie?*

– Da, surîse ea fericită, privind prin sală; nicăieri nu se simţea mai bine ca în braţele lui Armand. E, totuşi, o figură, nu?

Încă mai era intrigată de Hillary, iar Armand privi peste capul soţiei sale cu o expresie liniştită.

– *Normandie*? A, da, cum să nu.

– Ei, încetează, rîse Liane. Ştiu că nu-ţi plac bîrfele, dar nu mă pot abţine. Ştii exact la cine mă refer. Vorbesc de acea Bumham. E cea mai frumoasă fiinţă pe care am văzut-o în viaţa mea.

– Într-adevăr, dădu el din cap, cu un zîmbet înţelept. Frumoasa şi Bestia la un loc. Nu-l invidiez. Dar cred că ştie exact ce-are pe mînă. Îi urmăreşte fiecare mişcare.

– Iar ea ştie şi puţin îi pasă.

– N-aş spune asta, clătină Armand din cap. Cred că o face ca să-l enerveze. Ai putea să omori o asemenea femeie.

– Poate că e îndrăgostit la nebunie de ea.

Lui Liane îi plăcea ideea unei poveşti de dragoste pasională.

– Nu cred. Dacă-l priveşti în adîncul ochilor, observi că nu e un om fericit. Ştii cine e, Liane?

– Mai mult sau mai puţin. I-am auzit numele. E în oţeluri, nu?

Armand rîse:

– Nu e „în" oţeluri. El *este* oţelul. Acum cîţiva ani, era cel mai tînăr şi mai important industriaş din State. Tatăl lui a murit cînd era foarte tînăr şi i-a lăsat nu numai o avere care aproape că sfidează imaginaţia, ci şi un imperiu de condus. S-a achitat admirabil. Cred că acum traversează fiindcă are nişte contracte metalurgice foarte importante cu Franţa. Iar astăzi, e cu adevărat stăpîn pe ramura lui industrială.

– Cel puţin e de partea noastră.

– Nu tot timpul.

Ochii lui Liane se înălţară spre ai lui Armand.

– Are contracte şi cu germanii. Şi astfel, iubito, se conduce un imperiu. Fără inimă uneori, dar întotdeauna cu mînă fermă şi minte ageră. Ce păcat că nu exercită aceeaşi putere şi asupra neveste-si.

Liane digeră încet aceste cuvinte, în timp ce dansul se sfîrşea. Era nu puţin şocată să-şi dea seama că Bumham vindea oţel lui Hitler, precum şi Franţei. Ei i se părea o trădare a tuturor valorilor în care credea şi era surprinsă de uşurinţa cu care accepta Armand că afacerile erau afaceri, dar el era mai familiarizat decît ea cu lumea politicii internaţionale, tranzacţiile şi compromisurile fiind pentru el la ordinea zilei.

– Te şochează să auzi asta despre Bumham, Liane?

îi privi el expresia gînditoare, iar Liane dădu din cap:

– Într-adevăr.

– Astea-s obiceiurile lumii, iubito.

– Tu nu faci astfel de afaceri, Armand.

Era atît de idealistă, încît îl înduioşa. Avea atîta încredere în el şi în integritatea lui, ceea ce pentru Armand însemna foarte mult.

– Eu nu vînd oţel, micuţa mea iubire. Eu fac tranzacţii întru onoarea şi bunăstarea Franţei pe meleaguri străine. Nu e sub nici o formă acelaşi lucru.

– Principiile ar trebui să fie aceleaşi. Ce-i drept, e drept.

– Nu e întotdeauna aşa de simplu. Şi, după cîte se vorbeşte, e un om foarte decent.

Aceeaşi impresie i-o făcuse şi lui Liane, dar acum nu mai era la fel de sigură. Un moment, se întrebă dacă asta era problema cu soţia lui, poate că nu-l respecta. Îşi dădu însă seama aproape imediat ce-i venise gîndul că n-avea nimic de-a face cu comportarea lui Hillary. Era egoistă, antipatică şi răzgîiată, şi probabil aşa fusese întotdeauna. Avea un tăiş ascuţit pe care nimic nu i-l ascundea, iar frumuseţea-i era contrabalansată de răutatea ce pîndea înlăuntru.

– N-aş spune, totuşi, că şi soţia lui e o fată decentă.

– Slabe speranţe, zîmbi Liane.

– Puţini oameni sînt atît de norocoşi ca mine, îi şopti el la ureche, aplecîndu-se, după care o conduse de pe ring. Apoi Liane dansă cu căpitanul, cu prinţul italian şi din nou cu soţul ei, şi în sfîrşit se scuzară şi reveniră în apartamentul *Trouville*. În sfîrşit, avea fericirea de a rămîne singură cu Armand. Căscă, în timp ce-şi scotea frumoasa rochie neagră. Armand se găsea în camera lui de toaletă şi, la întoarcere, o găsi deja în pat, aşteptîndu-l. Propriile lui cuvinte îi răsunară din nou în cap – puţini oameni în lume erau atît de norocoşi ca el. Iar cînd se strecură în pat, Liane i-o dovedi din nou, pentru ca apoi să adoarmă îmbrăţişaţi.

Era un tablou foarte diferit de cel din apartamentul

Deauville, unde Hillary, ca de obicei, făcea o scenă. Nick o obligase să se întoarcă în apartament. În sfîrşit găsise şi ea pe cineva mai interesant cu care să danseze, din alt grup, iar Nick o acuzase că era necioplită. Pînă la urmă, după ce o privise mult prea multă vreme zburdînd, îi mulţumise căpitanului pentru serata atît de reuşită şi se scuză, împreună cu soţia lui, spre a reveni în apartamentul lor.

– Cine dracu' te crezi?

– Persoana pe care o urăşti cel mai mult, draga mea. Soţul tău, omul care ţine capătul lanţului aurit cu care eşti legată.

Îi zîmbise pentru a-şi potoli furia care-l chinuia, dar Hillary intrase în camera lor, trîntind uşa, iar în această noapte Nick fu acela care-şi căută refugiul în sticla de scotch. În timp ce bea, se pomeni gîndindu-se la Armand şi la Liane. Formau o pereche foarte potrivită şi admira graţia şi eleganţa cu care se mişca şi se comporta Liane. Era o femeie impresionantă, în modul ei liniştit, iar subtila sa strălucire nu trecuse neobservată, chiar şi în umbra luminii mult mai stridente a lui Hillary. Era obosit de jocurile ei, conchise, la al patrulea pahar de scotch sec. Mai obosit decît ştia. Mai obosit decît era el însuşi dispus să recunoască, în cea mai mare parte a timpului. Dacă-şi îngăduia să simtă durerea, ar fi fost o povară prea mare. Pînă la urmă, puse sticla deoparte şi, la trei dimineaţa, se culcă, recunoscător că Hillary luase un somnifer şi dormea deja.

Capitolul 6

Aerul marin avea efectul dintotdeauna. În cea de-a doua zi pe navă, toți părură să se trezească mai devreme ca de obicei, după un somn bun cum nu avuseseră de ani de zile și cu o poftă de mîncare care-i aduse pe stewarzi în camerele lor cu tăvi încărcate. Armand stătea în sufrageria privată, cu fetele și mademoiselle, în timp ce Liane se îmbăia. Fetițele erau deja nerăbdătoare să iasă și să se plimbe pe vas.

– Și ce-o să faceți azi? le zîmbi el, peste un mic dejun cu hering marinat și icre de scrumbie, iar Marie-Ange făcu o mutră privindu-l cum mînca. Vrei și tu o bucățică? o tachină, iar ea scutură vehement din cap.

– Nu, mulțumesc, papa. Mergem să înotăm cu mademoiselle. Vii și tu?

– Eu am să lucrez cîte ceva cu domnul Perrier în dimineața asta, dar mama voastră, poate, da.

– Ce-o să facă mama voastră? apăru Liane în sufragerie, purtînd o rochie verde de cașmir, cu părul lung și blond strîns la spate într-un coc pedant, și încălțată în pantofi albi din piele de căprioară; arăta proaspătă ca o roză englezească, iar Armand o admiră din nou, dintr-odată dorindu-și să fi zăbovit în pat timp destul ca să facă dragoste. Bună dimineața, fetelor.

Le sărută pe amîndouă, o salută pe mademoiselle, apoi se opri să-l sărute pe Armand în creştetul capului.

– La ora asta din zi?

Păru surprinsă şi încîntată. Armand observa întotdeauna ce purta şi cum arăta, iar Liane îi putea citi în ochi cînd se simţea atras de ea în mod deosebit. Asemeni lui, în urmă cu un moment, acum îşi dorea şi ea ca Armand să mai fi stat o vreme în cameră. El, însă, se grăbise să coboare din pat. Avea multe treburi de făcut şi-i promisese că va termina înainte de masă.

– Oricum, pentru ce anume ofereai serviciile mele?

– O baie cu fetele. Cum ţi se pare?

– O idee foarte bună, le zîmbi ea lui Marie-Ange şi lui Elizabeth. Aş dori să fac cîteva cumpărături şi poate să mă plimb puţin. Dar vom avea timp destul pentru înotat.

Îşi turnă o ceaşcă de ceai, aruncînd o privire spre Armand:

– Ştii, dacă nu dau jos ceva din ce-am mîncat, cînd ajungem la Le Havre voi cîntări două sute de kilograme.

Privi enorma gustare şi se servi cu o felie de pîine prăjită.

– Nu cred că e vreun real pericol în sensul ăsta.

Armand acceptă o ultimă ceaşcă de ceai de la soţia sa şi-şi consultă ceasul. Aproape ca şi cum semnalul ar fi fost aranjat dinainte, auziră soneria de la uşă şi apăru Jacques Perrier, cu eterna sa servietă în mînă. Mademoiselle îl pofti înăuntru, iar el o salută solemn pe Liane, apoi pe Armand.

– *Bonjour, madame... monsieur l'ambassadeur... Tout le monde a bien dormi?*

Se interesă cum dormiseră şi se aşeză, cu o expresie de jale. Era, ca întotdeauna, nerăbdător să se apuce de treabă, aşa că Armand se ridică, oftînd.

– Teamă mi-e, doamnelor, că datoria mă cheamă.

Îi zîmbi asistentului său şi se duse în dormitor să-şi ia servieta. Ieşi peste un moment, cu o figură sobră şi cu înfă-

ţişarea sa oficială:

– Am plecat.

Le făcu fetelor cu mîna, ieşind, iar în drum îi propuse lui Perrier să meargă în *foumoir*-ul domnilor de pe puntea de promenadă, cu două nivele mai jos. Nu riscau ca acum să găsească acolo prea mulţi oameni şi-şi puteau face lucrările în linişte, printre canapelele din marochin şi fotoliile comode din enorma sală. Perrier se grăbi să încuviinţeze. Îşi petrecuse acolo seara trecută, dansul din *Marele salon* neprezentînd pentru el nici un interes deosebit. În schimb, preferase să-şi citească memorandumurile în *foumoir*, pregătindu-se pentru munca de a doua zi. Se oprise la *Café-Grill*-ul învecinat, la înapoiere, luînd un brandy şi o gustare nocturnă, după care se culcase, la miezul nopţii, înainte ca Liane şi Armand să fi revenit în apartamentul lor.

– Ai dormit bine, Perrier? se interesă Armand, în timp ce coborau grandioasa scară spre *fumoir.* Acolo nu se găsea nici o femeie. Era rezervat exclusiv bărbaţilor, avînd menirea de a le aminti de cluburile lor, dar arăta mult mai somptuos decît orice club, cu pereţii îmbrăcaţi în basoreliefuri aurite reprezentînd scene sportive egiptene, şi cu plafonul înalt cît două punţi, trăsătură comună aproape tuturor sălilor comune de pe *Normandie.* Armand alese un colţ liniştit, cu două fotolii largi de piele şi un birou, şi dădu la o parte ziarul publicat pe navă. Aveau destule de făcut.

– Am dormit foarte bine, vă mulţumesc, domnule.

Armand privi în jur înainte de-a deschide dosarele pe care le adusese.

– Grozavă navă, Perrier, nu-i aşa?

– Într-adevăr, domnule, aşa este.

Pînă şi el, cu totala sa lipsă de interes faţă de cele lumeşti, fusese impresionat din momentul cînd se îmbarcase. Pretutindeni păreau să se afle frumuseţi uluitoare, decoraţiuni care tăiau respiraţia, cele mai fine pe care le putea produce ţara lor, de la lemnărie la sculptură şi la sticlăria delicat modelată, ochiul le absorbea aproape pe

toate şi simţurile se inflamau, chiar şi aici, în *fumoir.*

– Ei, ne apucăm de treabă?

– Da, domnule.

Dosarele familiare se deschiseră, iar cei doi lucrară în linişte cîteva ore, Perrier luînd cu grijă note şi punînd fiecare dosar deoparte pe măsură ce se rezolvau problemele. Pe la zece şi jumătate, începuseră să se încălzească. Atunci îl observă Armand pe Nick Burnham intrînd. Purta blazer, pantaloni albi şi cravată, ceea ce-l recomanda ca absolvent de la *Yale.* Alese un loc retras, în partea opusă a sălii, luă ziarul vasului şi începu să citească. O dată sau de două ori se uită la ceas, iar Armand presupuse, pe bună dreptate, că avea întîlnire cu cineva. Se întrebă dacă nu cumva îşi adusese şi el un asistent. Ştia că mulţi oameni de afaceri aşa procedau şi totuşi Nick nu părea tocmai acel gen. Arăta mai mult a genul de om care-şi lăsa afacerile la birou, odată ziua încheiată, şi se concentra asupra altor lucruri. Nu avea calitatea entuziastă a multor colegi de-ai săi din lumea afacerilor. Chiar atunci, intră un alt bărbat şi privi în jur. Nick Burnham se ridică în picioare, de cum apăru noul sosit. Apoi omul străbătu sala, cu paşi mari şi o voioiciune aproape militărească, strînse ferm mîna lui Nick şi se aşeză. Comandă de băut de la unul dintre numeroşii chelneri care stăteau pregătiţi, iar cînd cei doi se aplecară unul spre altul, începînd o conversaţie cu glas scăzut, Armand înţelese că se încheiau afaceri. Nick dădea din cap frecvent şi făcu cîteva scurte însemnări, iar vîrstnicul cu care discuta păru mulţumit cînd în fine se rezemă de spătar, încuviinţînd încet, cu privirea la Nick, şi aprinzîndu-şi o havană. Indiferent ce discutaseră, dăduse bune rezultate. În cele din urmă, al doilea se ridică, îşi strînseră mîna, iar omul traversă din nou sala, ieşind de astă dată prin *Café-Grill,* în timp de Nick îl privea, cu buzele strînse şi urmărind din ochi fiecare pas al bărbatului, pînă nu se mai văzu. Nick îşi scoase din nou însemnările, iar cînd Armand ridică privirea, fu intrigat de expresia lui. În tot timpul conversaţiei cu celălalt păruse

preocupat dar destins, cu trupul relaxat şi chipul atent, dar nici pe departe atît de concentrat pe cît arăta acum, cînd îşi revedea notele. Poate că era mai entuziast decît părea.

Armand îşi dădu din nou seama ce om important era Nick şi că, fără-ndoială, tranzacţia discutată în *fumoir* implica sume năucitoare. Totuşi, tînărul avea un stil relaxat, vizibil nepăsător. Privindu-l, Armand intui că uşurinţa dezinvoltă era doar o faţadă, un aer pe care se obişnuise demult să-l afişeze pentru a-i amăgi pe cei cu care trata. Acum nu mai avea nimic relaxat, iar Armand aproape putu simţi rotiţele învîrtindu-se în capul lui Nick cu toată viteza. Omul îl intriga cum nu se poate mai mult şi speră ca pînă la sfîrşitul călătoriei să aibă timp de-a sta de vorbă. Îi prinse privirea cînd ieşi din sală, iar Burnham îi surîse amabil. Îl plăcuse felul lui Armand de-a para năzdrăvăniile lui Hillary, în seara trecută. Dăduse de înţeles, vizibil dar politicos, că era imun la farmecele ei, iar Nick se simţea uşurat. Nu dorea în mod deosebit să aibă de-a face cu una dintre legăturile ei în spaţiul strîmt al clasei întîi pe navă, şi observase că Armand era un om civilizat. Simţiră un moment de camaraderie tacită, pe cînd Nick îi zîmbi, după care Armand reveni la treabă.

Nick ieşi pe punţea promenadei de la clasa întîi, să ia puţin aer, iar cînd ridică privirea, o văzu pe Liane pe terasa apartamentului *Trouville*, cu chipul întors în vînt. Rămase pe loc, privind-o îndelung. Femeia aceasta avea o fermecătoare graţie. Părea o sculptură de fildeş, în rochia sa de caşmir alb, şi-şi aminti din nou cît de liniştită şi de discretă fusese în noaptea dinainte. Apoi însă le văzu pe fiicele ei ieşind pe terasă să-i solicite atenţia, iar peste un moment Liane le urmă înăuntru, fără a-l fi observat stînd pe punte.

Liane duse fetele prin magazine, înainte de-a merge la piscină, şi cumpărară un cadou pentru Armand. Alese o cravată *Hermès*, iar Marie-Ange insistă cu străşnicie ca ea şi Elizabeth să-i cumpere o mică machetă de bronz a navei, pe piedestal de marmură. O putea pune pe biroul său din

Pans, spuneau ele, aşa că Liane acceptă să cumpere micuța comoară pentru tatăl lor. O lăsaseră în apartament şi se duseră la piscină cu mama lor şi mademoiselle.

Şi piscina oferea o privelişte extraordinară. Gresiile zmălțuite şi mozaicurile viu colorate erau combinate peste tot în figuri complicate, iar bazinul era lung de peste douăzeci de metri. Chiar şi plin cu înotătorii încîntați care se zbenguiau pe la fund, nu părea aglomerat, iar fetele mai că nu chițăiră de bucurie cînd Liane le conduse la capătul în trepte, cu apa mică. Îşi luase un costum de baie tricotat, bleumarin, cu centură lată, şi-şi vîrîse părul sub cascheta ablă, înainte de-a se arunca în apa adîncă din celălalt capăt. Înotă cu mişcări prelungi şi agile pînă înapoi la fete, care plescăiau în costumele lor roşii, începînd să-şi facă prieteni. Mai era acolo şi un băiețel cu costum întreg, roşu, foarte asemănător cu ale lor, iar Elizabeth tocmai aflase că-l chema John. Cînd John îşi ridică privirea spre Liane, ea observă că avea ochii de un verde-smarald strălucitor, contrastînd intens cu tenul alb şi părul negru aproape ca pana corbului. Avea senzația că-l mai văzuse undeva. Ochii aceia aveau ceva familiar, precum şi zîmbetul.

Apoi Liane începu să înoate, timp în care observă că începuseră să se formeze grupuri, oamenii se strigau pe numele mic şi, asemenea copiilor, începuseră să se împrietenească. Ea, însă, nu văzu nici un cunoscut. Armand fiind atît de ocupat cu Jacques Perrier, aveau relații sociale mai restrînse decît majoritatea celorlalți, sau făceau plimbări liniştite, ori, ca acum, îşi făcea ea un program cu fetele. Dar nu era genul de femeie care să umble încoace şi-ncolo, sporovăind cu alte femei prin magazine sau agățînd oameni la ceai, în *Marele Salon*.

Au rămas în apă mai bine de-o oră, după care, în sfîrşit, Liane le-a îdemnat să iasă din apă. Le-a dus înapoi în apartament să se schimbe pentru masă şi le-a însoțit la sala de mese a copiilor, decorată de către Laurent de Brunhoff. Fetele se îndrăgostiseră de acest decor în seara

trecută, cînd mîncaseră acolo împreună cu mademoiselle. Plecînd, Liane îl văzu pe băieţelul de la piscină intrînd împreună cu guvernanta lui. Îi zîmbi, iar el le făcu fetelor cu mîna, după care Liane se întoarse în apartament să se schimbe. Nu-i mai rămăseseră decît zece minute ca să se îmbrace pentru prînz şi se întreba dacă Armand avea să se înapoieze curînd, dar în timp ce se aşeză pe canapea să-l aştepte, într-un costum de lînă bej de la *Chanel*, la uşă sună un steward şi-i dădu un bilet. Armand încă nu-şi terminase lucrul cu Jacques şi prefera să continue pînă la sfîrşit, aşa că putea petrece cu ea cel puţin după-amiaza. Preţ de-un moment, citind scrisul de mînă atît de cunoscut, simţi că i se frînge inima, dar îi surîse oricum stewardului şi coborî în *La grande salle à manger* să mănînce de una singură.

Locul ei era la o masă de opt persoane, iar două dintre perechi aleseseră să nu mănînce. Celălalt cuplu era din New Orleans, o pereche în vîrstă, agreabilă, care conversa lejer despre navă. Liane observă că soţia purta un inel cu diamant de mărimea unui cub de zahăr şi nu prea avea multe de spus. Soţul, după cîte spunea, lucra în domeniul petrolului. Locuiseră în Texas ani de zile, iar înainte, în Oklahoma, dar la apusul vieţii se mutaseră în New Orleans. Ea şi Armand fuseseră o dată acolo. Stătu de vorbă cu ei cît putu de mult, dar la desert s-au cufundat cu toţii în tăcere. Înainte de-a sosi cafeaua, cei doi s-au scuzat şi au plecat pentru un somn scurt, iar Liane rămase singură, privind prin sală, la mesele însufleţite de peste tot. Lipsa lui Armand o făcea să se simtă singură şi dorea să-şi termine odată masa. După ce consumă cîteva fructe proaspete şi o ceaşcă de ceai, se ridică şi ieşi pe punte, unde se ciocni aproape imediat de Nick Burnham cu fiul său. Abia acum îşi dădu seama unde-l mai văzuse pe băiat. Era copilul cu care ea şi fetiţele se întîlniseră la bazin, şi apoi, din nou, în sala de mese. Semăna foarte mult cu Nick, motiv pentru care i se păruse atît de cunoscut. Îi zîmbi, apoi şi lui Nick, înainte de-a vorbi cu băiatul:

– Cum a fost masa?

– Foarte bună, răspunse el radios, fericit că era de mînă cu tatăl său, mult mai fericit decît arătase înainte. Mergem la spectacolul de păpuşi.

– Vreţi să veniţi şi dumneavoastră? surîse Nick, iar Liane ezită. Ar fi vrut să-l aştepte pe Armand în apartament, dar putea să-i lase un bilet şi să le ia pe fete, iar cînd venea Armand, le putea lăsa acolo. Mademoiselle avea să le ia la sfîrşitul spectacolului.

– Da, aş veni. Merg să-mi iau fetele şi ne vedem acolo.

Se întrebă un moment, în timp ce se grăbea spre *Trouville*, unde-o fi fost Hillary Burnham, dar ea nu părea genul care să-şi petreacă prea mult timp cu fiul ei, reflectă Liane. În apartament, le găsi pe Marie-Ange şi Elizabeth jucînd un joc în camera lor. Mademoiselle voia să le culce, dar Liane le salvă şi-i lăsă un mesaj lui Armand: „Sînt la teatrul de păpuşi cu fetele. Ne vedem acolo. Cu drag, L.". Apoi fugiră toate trei spre sala de jocuri a copiilor de pe aceeaşi punte. Acolo era un carusel şi se pregătea să înceapă un spectacol cu Punch şi Judy. Îi zări pe Nick şi John aşezaţi într-un şir de scaune goale, aşteptîndu-le. Liane şi fetele se aşezară exact cînd începeau să se stingă luminile, iar următoarea oră zbură cît ai clipi, în timp ce copiii rîdeau, ţipau şi răspundeau întrebărilor pe care li le adresa Punch, aplaudînd din toată inima cînd reprezentaţia luă sfîrşit.

– A fost comic, îşi ridică John privirea spre Nick, cu un zîmbet larg. Acum putem merge la carusel?

Tocmai fusese pus în funcţiune, iar stewardesele îi ajutau pe copii să se urce, în timp ce un şir de chelneriţe pregăteau porţii generoase de îngheţată. *Normandie* era un ţinut de poveste pentru cei mari, precum şi pentru copii. La fel de grandios pe cît era restul navei pentru adulţi, acest loc era tot atît de miunat pentru cei mici. Elizabeth şi Marie-Ange dispărură rapid de lîngă mama lor, alegîndu-şi cai de o parte şi de alta a noului lor prieten. Toţi trei făcură încîntaţi cu mîna, în timp ce caruselul începea să se ro-

tească.

– Nu-mi vine să cred cînd văd locul ăsta, îi zîmbi Nick lui Liane. Cred că sălile lor de joacă îmi plac mai mult decît ale noastre.

Liane rîse:

– Şi mie, cred.

Un moment, stătură pe loc, privindu-i pe copii cum chicoteau şi pălăvrăgeau în carusel.

– L-am văzut azi-dimineaţă pe fiul dumneavoastră la piscină, şi mi s-a părut că-l cunoşteam de undeva, îi zîmbi ea lui Nick. Cu excepţia părului, seamănă leit cu dumneavoastră.

– Iar fetele sînt bucăţică ruptă din dumneavoastră.

La drept vorbind, Liane găsea că Elizabeth semăna mai mult cu Armand, dar amîndouă moşteniseră părul ei blond. Părul lui Armand fusese cîndva la fel de negru ca al micului John, dar albise de cîţiva ani, deşi se putea vedea că nu avusese o nuanţă deschisă, spre deosebire de Nick, care arăta aproape ca un viking, cu umerii săi laţi, ochii verzi şi părul blond.

– Va fi o călătorie amuzantă pentru ei.

Liane dădu din cap, pierdută un moment în gînduri, întrebîndu-se dacă avea să fie o călătorie amuzantă şi pentru ea şi Nick. Începea să aibă senzaţia că abia dacă-l întîlnise pe Armand de la începutul drumului, iar pe Hillary n-o văzuse împreună cu Nick la masă. Se întrebă în sinea ei ce făcea o asemenea femeie ca să se distreze. Părea genul care nu se distra decît atunci cînd era înconjurată de bărbaţi, îmbrăcată în rochii mulate pe trup şi acoperită cu blănuri şi bijuterii. Îi era greu să şi-o închipuie aşezată lîngă piscină, sau citind o carte pe punte, ori jucînd tenis. Şi, de parcă i-ar fi citit gîndurile, Nick se întoarse din nou spre ea:

– Aţi jucat vreo partidă de tenis?

– Nu. Mă tem că nu-s foarte talentată.

– Nici eu, dar dacă aveţi timp la un moment dat pentru un meci, mi-ar plăcea să jucăm. L-am văzut pe ambasador

cufundat în muncă, azi în fumoar şi, dacă n-are nimic împotrivă, o partidă de tenis mi-ar face foarte mare plăcere.

În glasul lui nu părea să se simtă nici un motiv ascuns, iar Liane bănui că era un om însingurat.

– Doamna Burnham nu joacă?

Nici vocea ei nu ascundea vreo insinuare, dar Nick se întrebă dacă nu implica vreun reproş.

– Nu, nu obişnuieşte. A jucat mult la Newport, în copilărie, dar nu-l putea suferi.

Iar apoi:

– Sînteţi din San Francisco, nu-i aşa?

Fu surprinsă că ştia, iar Nick i-o citi pe chip şi răspunse cu surîsul său dezinvolt:

– Cineva a menţionat aseară numele dumneavoastră de faţă. Crockett, nu?

Liane dădu iarăşi din cap.

– Tatăl meu făcea afaceri cu al dumneavoastră.

Era uşor de crezut, tatăl ei încheiase enorme contracte de transportat oţel cu navele sale.

– Avem acolo un sediu, e un oraş minunat, dar mie mi se pare mereu că nimeresc în cealaltă parte a lumii.

– Parisul nu-i chiar atît de rău, îi zîmbi ea, amuzată.

– Se pare că nu.

Zîmbi. Nici *Normandie* nu era, nici oricare altul dintre locurile unde locuise. Mare păcat că Hillary nu gîndea la fel, dar avea motivele ei de a dori să nu plece de-acasă.

– Soţul dumneavoastră va lucra de-acum încolo în Franţa?

– Deocamdată, cel puţin. N-am mai locuit acolo de ani de zile, cred că era timpul să-l mai cheme şi acasă pentru o vreme.

– Unde aţi fost înainte de-a veni în State?

– La Londra, iar înainte la Viena.

– Altul din oraşele mele favorite. Sper să am şansa de-a face o călătorie acolo odată, cînd mă întorc de la Berlin.

O spusese candid, ca şi cum n-ar fi avut nimic de

ascuns, iar Liane păru şocată.

– Veţi sta la Berlin?

– Nu. La Paris. Dar am acolo unele afaceri.

Ochii lui îi examinară atenţi pe-ai ei, pentru a-i observa reacţia. Ştia însă, după felul cum devenise ţeapănă doar la auzul cuvîntului *Berlin*.

– Afacerile mele, doamnă de Villiers, constau în a vinde oţel. Nu întotdeauna persoanelor preferate, mă tem.

Semăna foarte mult cu ceea ce spusese Armand, dar Liane nu era de acord şi se vedea clar.

– Pînă la urmă, va sosi vremea să ne alegem cu toţii taberele.

– Da, dădu el din cap, de aceeaşi părere cu ea. Va sosi. Dar nu prea curînd, din cîte aud. Iar între timp, am contracte de onorat, nu numai cu Franţa.

– Le vindeţi şi englezilor?

– Le-am vîndut. Acum şi-au făcut alte aranjamente.

– Poate n-au fost de acord cu tranzacţiile dumneavoastră de afaceri în Berlin.

Şi deodată, de cum rostise aceste cuvinte, roşi, simţind că mersese prea departe.

– Îmi pare nespus de rău... N-am vrut să... N-ar fi trebuit să spun...

Dar Nick Bumham afişă din nou surîsul acela paşnic. Nu-l ofensase şi o respecta pentru francheţe.

– Poate că aveţi dreptate şi vă rog să nu vă scuzaţi pentru ceea ce aţi spus. Aţi avut dreptate că va veni timpul ca toţi să alegem o tabără sau alta. Eu încerc doar să nu las, deocamdată, ca opiniile mele personale să-mi afecteze munca. Nu-mi pot permite să joc asemenea jocuri. Am de condus o firmă de oţeluri, dar sînt de acord cu părerile dumneavoastră.

O privi cu multă blîndeţe, iar Liane se simţi de două ori mai stînjenită pentru ceea ce spusese. Era un om foarte plăcut şi sociabil. Şi mai avea şi altceva, o anume deschidere, o sinceritate, o lipsă de prefăcătorie sau paradă. Se

simțea la acest om ceva foarte solid și puternic. Putea s-o vadă pînă și în modul blînd cum îi vorbea fiului său, cînd copiii se întoarseră. Era genul de om pe care simțeai că te poți baza oricînd, care știai că-ți va sta întotdeauna alături, tare ca stînca, omul cel mai potrivit cu care să înfrunți furtunile.

Apoi se întoarse și-l văzu pe Armand, în ușă, uitîndu-se după ea. Îi făcu cu mîna, iar el se apropie, și Liane văzu că arăta aproape la fel de obosit cum i se întîmpla acasă.

– Cum a fost spectacolul cu Punch și Judy?

O sărută tandru pe obraz, le privi pe fete, care se urcaseră din nou în carusel împreună cu John, după care îl observă pe Nick Burnham apropiindu-se. Cei doi bărbați se salutară scurt, strîngîndu-și mîna.

– V-ați terminat treaba, domnule ambasador?

– Mai mult sau mai puțin, măcar pe ziua de azi.

Îi zîmbi soției sale:

– Te-ai simțit singură la masă, Liane?

– Foarte. Dar domnul Burnham a fost atît de drăguț și ne-a invitat aici. Fetele l-au cunoscut pe fiul dumnealui azi-dimineață la piscină, și s-au împrietenit imediat

Îi surîse din nou lui Armand, nevăzînd decît ochii lui:

– Unde-i Jacques? L-ai împins peste bord?

– L-aș împinge, să pot. Dar servieta aia a lui nu s-ar scufunda niciodată, m-ar urmări pur și simplu pînă la Le Havre ca un rechin și m-ar devora de cum aș pune piciorul pe țărm.

Liane și Nick Burnham rîseră, după care au mai conversat cîteva momente despre navă. În seara aceea, la teatru, era programată o piesă care făcuse mare succes la Paris iarna trecută, iar Liane și Armand abia așteptau s-o vadă.

– V-ar face plăcere să veniți și dumneavoastră cu doamna Burnham?

– Mă tem că soția mea nu știe franțuzește, zîmbi cu

regret Nick spre noii săi prieteni. Dar s-ar putea să bem ceva împreună cu dumneavoastră, după aceea.

Liane şi Armand spuseră că o găseau o idee excelentă, dar seara la opt, cînd au ieşit din sala de spectacol, nu i-au văzut pe soţii Burnham în *Marele salon*, iar Liane l-a convins pe Armand s-o ducă în încăperea ei favorită, grădina de iamă aflată sub punte. Au stat acolo cîteva ceasuri, bînd şampanie şi privind în noapte. Şi, în timp ce şedeau între acvariile pline cu peşti rari şi coliviile cu păsări exotice, Armand recunoscu că se simţea uşurat de absenţa soţilor Burnham. Perspectiva de-a o ţine pe Hillary la distanţă nu-l atrăgea prea mult, deşi pe Nick îl plăcea, iar Liane încuviinţă.

– M-a invitat să jucăm tenis, odată cînd tu ai de lucru. Ai avea ceva împotrivă? îşi întoarse ea spre el ochii albaştri, adînci.

– Cîtuşi de puţin. Şi-aşa mă simt destul de vinovat, lăsîndu-te fără să ai nimic de făcut. Te distrezi bine?

– Cum nu se poate mai bine, iubitule.

Se aplecă spre el, continuînd în şoaptă:

– Mai ales în clipa asta.

– Perfect.

Într-un tîrziu, reveniră la *Café-Grill*, ieşind apoi pe promenadă. Urcară pe puntea lor privată, intrînd în camere. Se făcuse aproape ora două, iar Liane era pe jumătate adormită.

– Mîine dimineaţă iar lucrezi?

– Mi-e teamă că trebuie. Ce-ar fi să joci tenis cu băiatul acela? Sînt sigur că n-are ce rău să-ţi facă.

Liane confirmă. Nick nu era genul de om care să-i facă avansuri soţiei altuia, şi-aşa avea destule pe cap. Liane şi Armand se instalară confortabil în pat, avînd toate intenţiile să facă dragoste, dar, înainte ca vreunul dintre ei să poată da curs acestui gînd, el sforăia uşurel iar ea dormea buştean.

Capitolul 7

– Unde-ai pornit-o la ora asta?

Nick își bea cafeaua în sufrageria lor privată, iar John și guvernanta se jucau pe punte, cînd Hillary apăru într-o pereche de pantaloni marinărești albi și o cămașă de mătase roșie, croită bărbătește. Îi scotea în evidență părul negru, lucitor, și albeața pielii. Dispăruse și în ajun, explicîndu-i lui Nick că se dusese să-și facă un masaj la piscină și, apoi, are o ședință de cosmetică în salonul de înfrumusețare. Tratamentul durase aproape toată ziua.

– Mă gîndeam să fac o plimbare.

Îi aruncă o privire, cu ochii reci.

– Vrei să mănînci ceva?

– Nu, mulțumesc. Mai tîrziu, am să înot puțin. Mănînc după aceea.

– Bine. Unde ne-ntîlnim să mergem la masă?

Hillary ezită, dar nu multă vreme. În fond, călătoreau împreună, trebuia să facă un oarecare efort pentru el.

– Ce-ai zice de *Café-Grill*?

– Nu vrei să mîncăm în sala de mese principală?

– Oamenii de la masa noastră mă plictisesc de moarte.

La fel și în seara trecută, își ceruse scuze înaintea desertului, după care lui Nick îi luase două ore ca s-o

găsească. Coborîse pe punţile turistice, să tragă o raită, declarînd la întoarcere că era de-o mie de ori mai amuzant. El, însă, îi spusese că după părerea lui n-ar fi trebuit să meargă acolo.

– De ce? se arătase ea atît surprinsă cît şi nemulţumită, iar Nick îi explicase că, dacă nu din alt motiv, măcar pentru siguranţa bijuteriilor pe care le purta.

Dar Hillary se mulţumise să rîdă de el:

– Te temi c-au să mă jefuiască?

Nu-i răspunsese, iar ea rîsese din nou, părînd însă mult mai docilă după-amiază, cu excepţia momentului cînd Nick propuse să bea împreună ceva cu soţii de Villiers. Hillary îi declarase pe amîndoi nişte plicticoşi înfumuraţi şi revenise în camera ei să mai destupe o sticlă de şampanie. Nick observase că bea mult în timpul călătoriei, dar şi la New York băuse mult. Aici pur şi simplu n-o mai vedea atît de frecvent, dar îi era uşor să observe cum se împuţinau sticlele din barul privat. Cel mai mult părea să bea în dormitor.

– Hil... începu el să spună ceva, în timp ce Hillary ieşea. Nu vrei ca azi să-ţi ţin companie?

Oarecum, simţea că ar fi trebuit să stea cu ea. Îşi făgăduise sieşi că lucrurile aveau să meargă altfel în călătoria asta. Dar încă nu mergeau. Nu se putea. Niciodată nu-l lăsa în preajma ei şi clătină din cap şi de astă dată:

– Nu, mulţumesc. Vreau să-mi mai fac un masaj înainte de prînz.

– Se vede că-s grozave masajele astea.

I se simţea suspiciunea în glas şi se dojeni în sinea sa pentru ceea ce gîndea. Era o nebunie să n-aibă încredere în propria sa soţie şi totuşi îi pusese coarne de-atîtea ori, încît acum o bănuia la fiecare pas.

– Sînt.

– Ne vedem la masă.

Hillary dădu din cap şi închise uşa, fără a-şi lua rămas bun de la fiul lor. John intră peste cîteva minute, privind în

jur.

– Mami s-a dus afară?

– Da. Merge să-şi facă un masaj la piscină, ca ieri.

John îşi privi tatăl cu ochi nedumeriţi şi clătină din cap:

– Nici măcar nu ştie unde-i piscina. Am vrut să i-o arăt şi a zis că are altceva de făcut.

Nick dădu din cap, prefăcîndu-se aproape că nu auzea, dar auzise deja prea mult. Şi ştia că iar o apucase. Dar unde? Şi cu cine? La clasa turist? În cabină? Cu un casier de pe o altă punte? N-o putea urmări pretutindeni. Avea să discute cu ea la masă, dar acum îşi sili gîndurile să revină la fiul său.

– Vrei să te duci să vezi cîinii?

– Sigur.

Băieţelul se lumină la faţă, după care urcară pe duneta superioară, să vadă cei circa o duzină de pudeli francezi care făceau mişcare acolo. Mai era şi un Saint Bemard, un dog danez, doi mopşi mici şi urîţi şi un pekinez, iar John îi mîngîie pe toţi la rînd în timp ce tatăl său privea în larg, pierdut în gînduri. Din nou se gîndea la Hillary, întrebîndu-se unde mama dracului era. Preţ de-o clipă, îi veni să scotocească toată nava, întorcînd-o cu josu-n sus, dar n-avea nici un rost. Purtase lupta asta ani de zile şi o pierduse demult. Ştia prea bine. Pînă şi pe vas, era aceeaşi de la Boston sau New York. Era stricată pînă-n măduva oaselor şi întotdeauna fusese la fel, singurul lucru pentru care-i mulţumea fiind fiul lor. Reveni cu ochii spre John şi zîmbi. Băiatul ţinea în braţe unul dintre micii mopşi, care pufnea caraghios.

– Tati, cînd ajungem la Paris, pot să am şi eu un cîine?

– Poate, va trebui să vedem cum e casa.

– Într-adevăr? aproape că-i săriră lui John ochii din cap, iar tatăl său rîse.

– Vom vedea. Ce-ar fi ca deocamdată să-l laşi jos pe

prietenul tău şi să te duc la sala de jocuri ca să-ţi găseşti prietenele?

– Bine.

Şi, în timp ce plecau, Nick zări terenurile de tenis şi-şi aminti de invitaţia adresată lui Liane, în ajun. Soţul ei nu păruse să obiecteze şi avea să-i prindă bine un meci, două, ca să se mai răcorească. Sau juca, sau azvîrlea ceva de peretele apartamentului. Trebuia să găsească din cînd în cînd o îndeletnicire care să-l calmeze. Aproape-i părea rău că încă nu întîlnise un bărbat cu care să joace. Dar Hillary avea dreptate într-o privinţă cel puţin, grupul de la masa lor din *La grande salle à manger* era extrem de anost. Pe vas nu se găseau prea mulţi oameni tineri, era o călătorie foarte costisitoare şi majoritatea celor care o făceau la clasa întîi „se ajunseseră" demult. Existau ziarişti şi scriitori importanţi, avocaţi şi bancheri, compozitori şi dirijori, dar toţi ajunseseră la o anumită poziţie în viaţă, în mare măsură asemenea lui Armand. Şi puţini dintre ei erau la fel de tineri ca Nick, poate chiar nici unul, cu excepţia soţiei ambasadorului, Liane, şi a propriei lui soţii. Era obişnuit să fie cel mai tînăr dintr-o societate, dar un moment o regretă. În clipele acelea, i-ar fi plăcut să aibă un prieten de sex masculin şi de aceeaşi vîrstă.

Îşi conduse fiul jos la sala de jocuri, unde le depistă pe fetele lui Armand şi Liane, iar după un moment de ezitare se hotărî să facă o plimbare pe promenadă prin faţa *Grill*-ului, unde o văzu pe Liane, aşezată pe o bancă, cu capul aplecat peste o carte şi părul blond fluturat de vînt.

Şovăi înainte de-a se apropia, dar pînă la urmă se decise totuşi.

– Bună dimineaţa.

Femeia îşi ridică surprinsă capul, iar apoi, văzîndu-l, surîse. Purta un set tricotat de caşmir roz, pantaloni gri şi un dublu şirag de perle. Era o îmbrăcăminte acceptabilă numai ca ţinută de dimineaţă, pentru o plimbare pe puntea de promenadă, dar alte planuri nu avea.

– Vă deranjez?

Stătea cu mîinile în buzunare, încordat împotriva vîntului, în pantaloni albi din flanel şi din nou blazer, dar astăzi purta un papion roşu-viu.

– Deloc, închise ea cartea, făcîndu-i loc pe bancă.

– Ambasadorul s-a apucat deja de lucru?

– Desigur, surîse Liane. Asistentul lui soseşte în fiecare dimineaţă la ora nouă, cu un cîrlig din acelea mari pe care obişnuiau să le folosească în Vaudeville şi, indiferent dacă Armand şi-a terminat sau nu micul dejun, Jacques îl tîrăşte afară.

Nick zîmbi la gîndul unei asemenea privelişti.

– L-am văzut ieri. Trebuie să recunosc, nu arată foarte amuzant.

– Nu este, dar va fi un bun ambasador într-o zi.

Apoi zîmbi din nou:

– Slavă Domnului că Armand n-a fost niciodată aşa.

– Unde v-aţi cunoscut, dumneavoastră cu soţul?

Era puţin cam impertinent să întrebe, dar îl intrigau. Se vedea limpede că-i unea o legătură deosebită, profundă, ţesută din dragoste, în pofida diferenţei de vîrstă care-i separa şi a faptului că Armand lucra în mod evident din răsputeri. Liane însă părea să-l înţeleagă, să-l sprijine în munca lui şi să-l aştepte întotdeauna cu răbdare. Nick se întrebă cum puteai găsi o asemenea femeie. Poate nelăsîndu-te cucerit atît de impetuos de către o debutantă de optsprezece ani. Şi totuşi Nick ştia, după vîrsta celei mai mari dintre fetele lor, că Liane se măritase fără-ndoială foarte tînără. Acum nu putea avea peste treizeci de ani, îşi spuse el. De fapt, avea treizeci şi doi, dar întotdeauna fusese mult mai matură decît o arătau anii, îndeajuns de femeie ca să se mărite – spre deosebire de soţia lui Nick, răsfăţata mireasă-copil.

– Ne-am cunoscut la San Francisco, cînd eu eram foarte tînără.

– Încă mai sînteţi.

– A, nu, rîse ea. Pe-atunci aveam cincisprezece ani şi...

Ezită un moment, dar la bordul navelor li se puteau spune oamenilor lucruri pe care altminteri nu le-ai fi spus. Acum se simţea pradă unei vrăji şi se întoarse spre el cu ochii ei albaştri larg deschişi:

– Armand era însurat cu altcineva, o femeie pe care am iubit-o foarte mult. Mama mea a murit la naştere, iar Odile, soţia lui Armand, mi-a fost ca o mamă. Pe vremea aceea, el era consul general în San Francisco.

– Au divorţat?

Nick era nedumerit, Liane părea nevinovăţia întruchipată, nu depravata sau femeia care le strică altora casa, aşa ceva oarecum nu se potrivea în poveste, însă Liane clătină încet din cap:

– Nu. A murit cînd eu aveam optsprezece ani, iar Armand a fost aproape distrus. Cu toţii am fost, cred. Am impresia că am rămas amorţită aproape un an.

– Şi s-a îndrăgostit de dumneavoastră?

Acum povestea începea să aibă sens.

Liane se lăsă purtată pe valurile amintirilor, ochii dobîndindu-i o expresie îndepărtată, iar pe buze apărînd un surîs vag.

– Nu chiar atît de repede. A fost nevoie să treacă un an, doi, pînă ne-am dat seama cît ţineam unul la altul. Eu aveam douăzeci şi unu de ani, cînd în sfîrşit am recunoscut-o faţă de noi înşine şi ne-am logodit.

– Şi v-aţi măritat şi-aţi trăit fericiţi pînă la adînci bătrîneţi.

Povestea îi plăcea şi mai mult. La urma urmei, erau personaje de basm. Dar Liane clătină iarăşi din cap:

– Nu. Imediat după ce ne-am anunţat logodna, Armand a fost transferat. La Viena. Iar tatăl meu a insistat să-mi termin ultimul an la *Mills*.

Se întoarse spre Nick, zîmbindu-i.

– A fost un an foarte lung pentru noi, pe-atunci, dar

am supraviețuit. Ne scriam din două-n două zile şi, de cum am absolvit, el s-a întors şi ne-am căsătorit, şi pe-aci nea fost drumul.

Acum surîndea cu toată gura.

– Viena a fost un loc minunat. Am fost fericiți acolo, iar după aceea, la Londra. Marie-Ange şi Elizabeth s-au născut fiecare în cîte unul din aceste două oraşe, iar apoi ne-am întors în State.

– Pesemne că tatălui dumneavoastră i-a făcut mare plăcere.

Şi atunci, deodată, îşi dădu seama ce greşeală făcuse, amintindu-şi că tatăl ei, probabil, murise de zece ani.

– Nu, tatăl meu era mort deja. S-a prăpădit imediat după naşterea lui Elizabeth.

Îi surîse cu blîndețe:

– Acum mi se pare că a trecut foarte mult timp.

– Mergeți adesea la San Francisco?

– Nu. De fapt, acolo nu mă mai simt acasă. Am lipsit prea mult timp şi nu mai am în oraş decît un unchi. N-am fost niciodată foarte apropiați şi...

Vocea îi era foarte blîndă, cînd continuă:

– ...căminul meu e lîngă Armand.

– E un om foarte norocos.

– Nu întotdeauna, rîse ea. Pînă şi poveştile au zonele lor pietroase. Sînt la fel de dificilă ca oricare alta. E un om foarte bun, foarte generos, foarte înțelept. Am mare noroc că l-am cunoscut. Tata nu credea că m-aş înțelege la fel de bine cu un bărbat mai tînăr. şi cred că avea dreptate. Am locuit prea mult timp singură cu tatăl meu.

– Soțul dumneavoastră seamănă mult cu el?

Continua să fie curios în privința lor, chiar mai mult, acum după ce-i auzise povestea.

– Nu deloc. Dar tata m-a pregătit bine. I-am gospodărit casa, îi ascultam problemele de afaceri pe care le avea împreună cu unchiul. Nu-mi trebuia nimic mai mult de-atît.

– Aţi fost singurul copil?

– Da.

– Şi soţia mea la fel. Dar ea are mai puţină responsabilitate decît dumneavoastră, e mai puţin receptivă la realitatea din jur. A crescut aşteptînd în fiecare zi Crăciunul, şi aniversările, şi balurile de debut. E distractiv, dar nu e tocmai esenţa vieţii reale.

– E o fată foarte frumoasă. I-ar fi dificil să nu fie răsfăţată. Femeile care arată astfel cresc adesea aşteptîndu-se ca viaţa să fie cum nu e de fapt.

Dar, în timp ce-o asculta rostind aceste cuvinte, Nick se pomeni domic s-o întrebe: „Şi tu? Tu de ce nu eşti aşa?" Şi Liane era fermecătoare, dar într-un mod diferit. Într-un mod mai blînd, mai calm, mai femeiesc decît al soţiei lui. În schimb, se gîndi la altceva.

– Ştiţi, e ciudat că drumurile nu ni s-au încrucişat niciodată, cu taţii noştri făcînd afaceri împreună, iar noi nefiind foarte depărtaţi ca vîrstă.

Iar elita dintr-un capăt al ţării pînă-n celălalt constituia un grup restrîns, cum bine ştiau amîndoi. Poate că, dacă Liane ar fi urmat un colegiu în Est, ar fi întîlnit-o la vreun bal de debut, dar ea învăţînd la *Mills*, şi el la *Yale*, cărările lor nu fuseseră niciodată sortite să se întîlnească, pînă acum pe *Normandie*, în largul oceanului.

– Tatăl meu a fost de fapt un om retras, ani de zile. Au existat mulţi oameni pe care nu i-am întîlnit, oameni pe care tata îi cunoştea sau cu care încheia afaceri. Niciodată nu şi-a revenit complet după moartea mamei. E un miracol pînă şi că i-am cunoscut pe Armand şi pe Odile, dar cred că el a vrut să-i întîlnesc, pentru a-mi putea perfecţiona franceza.

Mai ţinea minte şi acum relatarea de către Odile a primei lor întîlniri cu Harrison. Se gîndi din nou la ea şi trebui să revină cu atenţia spre Nick.

– Apropo, unde e doamna Burnham?

Nu era o întrebare impertinentă şi, totuşi, cînd îi văzu

expresia din ochi, regretă aproape imediat că i-o adresase. Acolo mocnea ceva în tăcere.

– Voia să-şi facă un masaj. Motiv pentru care am venit să vă caut.

Liane păru surprinsă de cuvintele lui şi depuse cartea pe bancă.

– Mă întrebam dacă v-aş putea ademeni la meciul acela de tenis despre care am vorbit ieri. V-ar atrage, în momentul de faţă? Pe teren nu e nimeni. Tocmai am trecut pe-acolo. John a vrut să arunce o privire la cîini. Oricum, v-aş putea smulge din lectură pentru un scurt meci?

Liane ezită o clipă, uitîndu-se la ceas.

– Trebuie să mă întîlnesc cu Armand la amiază, pentru masă. Mi-a promis că azi va scăpa mai repede.

– Perfect. Eu am întîlnire cu Hillary în *Grill-room* la unu.

– Atunci, să mergem.

Îi zîmbi. Nu mai avusese un prieten de sex masculin de ani de zile, nici unul cu adevărat, de cînd îl cunoscuse pe Armand. Dar avea să fie distractiv un meci de tenis cu cineva.

– Mă grăbesc să mă schimb şi ne întîlnim acolo.

– Zece minute, îşi privi el ceasul, o frumoasă piesă de email negru şi aur, de la *Cartier*.

– Perfect.

S-au ridicat amîndoi şi au urcat pe dunetă, unde locuiau, iar peste zece minute s-au întîlnit pe teren, ea într-o fustă de tenis gofrată care-i expunea pe jumătate coapsele suple, el într-un şort alb croit pe măsură şi un tricou de tenis peste o cămaşă de la *Brooks Brothers*. Au jucat un meci relaxat, liber de orice griji. Nick a cîştigat primele două game-uri, iar ea l-a luat prin surprindere la sfîrşit, bătîndu-l cu 6-2, după care a urmat o exclamaţie de victorie şi o strîngere de mînă, în zbor peste fileu. Deodată, amîndoi se simţeau fericiţi, liberi şi tineri.

– M-aţi minţit. Sînteţi foarte talentat, îl felicită ea, cu

răsuflarea tăiată încă după cele trei game-uri rapide, dar se distrase bine.

– Nu sînt. Dumneavoastră, însă, nu jucați deloc rău.

Era exact descărcarea după care tînjise, iar acum se simțea mult mai bine.

– Mulțumesc. Aveam nevoie de așa ceva.

Liane îl privi, în înălțimea lui considerabilă, cu un surîs:

– Trebuie că vă simțiți îngrozitor de îngrădit aici. Oricît de mare e vasul, tot un spațiu restrîns este. Eu sînt destul de leneșă ca să nu mă deranjeze, dar pentru dumneavoastră bănuiesc că e altceva.

– Nu tocmai. Doar că uneori devin prea încordat. Am multe pe cap.

Liane își aminti de contractele lui, atît la Paris cît și la Berlin, dar acum n-o mai deranjau atît de mult. Era un om drăguț și avea ceva anume care sugera decență și integritate. Nick Bumham era un bărbat greu de antipatizat, iar ea se simțea tot mai bine cu el.

– Oricum, mi-a fost de mare folos. Vă mulțumesc încă o dată.

– Oricînd, zîmbi ea. Poate că e antidotul perfect pentru toată mîncarea aceea.

Nick zîmbi:

– Atunci haideți să mai jucăm. Mîine la aceași oră.

– În regulă, se uită Liane la ceas. Acum chiar trebuie să fug, altfel întîrzii la întîlnirea cu Armand.

– Transmiteți-i salutările mele, strigă el, în timp ce Liane revenea grăbită în apartamentul *Trouville*.

– Îi spun. Și... poftă bună la masă.

Îi făcu cu mîna și dispăru, iar el rămase mult timp cu privirea peste copastie, gîndindu-se la tot ce-i povestise. Îi plăcea povestea întîlnirii lor. Iar Armand era într-adevăr bărbatul perfect pentru ea. Părea s-o știe și Liane, ceea ce era plăcut. Spre deosebire de Hillary, care-l privi apropiindu-se, la ora unu, în *Grill*, cu o senzație de dezastru iminent. Își pusese din nou blazerul și pantalonii albi, iar ea

se schimbase într-o rochie de mătase albastru-păun şi pantofi albaştri de şevro, cu tocuri înalte.

– A fost bun masajul?

Îi făcu semn chelnerului şi amîndoi comandară cîte un scotch.

– Foarte bun.

– Unde ziceai că-ţi faci masajele? simulă el inocenţa în timp ce-şi agita paharul, sfredelind-o din priviri.

– Mă controlezi, Nick?

– Nu ştiu, Hil. Crezi c-ar trebui?

– Ce contează dacă mi-am făcut masaj sau nu?

Ochii săi se îndepărtară de ai lui, ca şi cum ar fi fost prea plictisită ca să-l mai privească în continuare, dar ceva înlăuntrul ei palpită nervos. Din cînd în cînd, discuţiile cu Nick păreau într-adevăr nişte tratative cu omul de oţel.

– Contează foarte mult pentru mine dacă-mi îndrugi minciuni. Şi ţi-am mai spus şi-nainte, tot ce faci aici va ajunge la cunoştinţa tuturor oamenilor de pe vas. Am sentimentul că-ţi petreci mult timp la clasa a doua şi vreau să încetezi.

– Snob nătărău. Media de vîrstă a grupului ăstuia însumează cît a omului din Neanderthal, pentru Dumnezeu. Cel puţin, jos e o societate mai tinerească, oameni cu care pot sta de vorbă. Ai uitat, dragă Nick, că nu-s la fel de bătrînă ca tine?

– Sau la fel de deşteaptă. Să ţii minte asta. Ar fi jenant dac-ar trebui să te încui în cabină.

Ochii lui începeau să se aprindă încet, dar Hillary se mulţumi să rîdă:

– Nu fi tîmpit. Tot ce-aş avea de făcut ar fi să sun după cameristă. Ce vrei să faci, să mă legi de pat?

– Am senzaţia că de-asta te-ai ocupat deja tu singură. Cu cine te-ai întîlnit pe navă, Hil? Cu vreun vechi prieten din New York sau cu cineva nou?

– Absolut cu nimeni. Doar cu o gaşcă de tineri care călătoresc în condiţii mai puţin luxoase.

– Ei, fă-mi o favoare şi pupă-i de rămas bun. Nu te

face de rîs, jucîndu-te de-a săraca fetiță bogată care-i vizitează pe plebei.

– Lor nu li se pare așa.

– Nu fi chiar atît de sigură. Jocul ăsta-i vechi, foarte vechi. Obișnuiam și eu să-l joc, pe nave, în tinerețe. Dar pe-atunci eram la colegiu și n-aveam nevastă. Îmi displace gîndul că te plictisesc, Hil, dar nu mai ești singură și fără obligații, iar locul tău nu e jos, pe puntea A, locul tău e aici. Viața ar putea fi și mai rea, să știi.

– Nu cu mult.

Din nou arăta ca o fetiță răsfățată.

– Îmi vine să plîng de plictiseală.

– Atunci, plîngi. Peste două zile vom fi la Paris, poți supraviețui pîn-atunci.

Ea, însă, nu-i mai răspunse. Comandă încă un scotch, mîncă de prînz doar o jumătate de sandviș *club*, iar după aceea Nick o însoți prin magazine, sperînd să-i abată gîndul de la noii ei prieteni. Dar puțin mai tîrziu, cînd se duse la piscină după John, Hillary dispăru. Nick stătu în cabină pînă cînd soția sa reveni să se schimbe, iar la intrarea ei, simți că-și pierde controlul, într-o turbare totală, neputincioasă, fiind șocat să constate că mîna sa își luase elan s-o plesnească peste față. Din fericire, chiar atunci îl văzu pe Johnny scoțînd capul pe ușa camerei lui, și-și regăsi rapid controlul, lăsînd mîna în jos. Mereu și mereu, Hillary îl forța pînă la limită, dar asta era prima oară în viața lui cînd simțise nevoia s-o lovească. Îi făcu semn să treacă în camera lor. Vedea clar că băuse mult și, deodată, avu senzația că primise o palmă. Pe gît i se vedea o urmă de mușcătură și o trase în fața oglinzii, să i-o arate, tremurînd de furie.

– Cum îndrăznești să te-ntorci așa la mine, curvă mică ce ești?! Cum îndrăznești?!?

Era convins că Johnny îi auzea glasul prin cloason, dar nu-i mai păsa. Hillary se smulse din strînsoare.

– Ce-ai fi vrut să fac? Să rămîn acolo, jos?

– Poate-ar fi fost mai bine.

– Poate-am s-o şi fac.

– Pentru numele lui Dumnezeu, Hillary, ce se-ntîmplă cu tine? Nu mai ai nici un strop de decenţă? Sări în orice pat îţi iese-n cale?

De astă dată, ea ridică mîna şi îl pălmui.

– Ţi-am mai spus. Fac ce vreau eu, dracului. Nu-s proprietatea ta, ticălosule. Ţie oricum nu-ţi pasă decît de nenorocita aia a ta de oţelărie, de contractele tale, de împuţita de dinastie pe care într-o zi ai să i-o laşi moştenire lui Johnny. Şi eu cu ce m-aleg din treaba asta? Ce-mi pasă mie de imperiul tău? Mă cac pe el. Ştiai? Şi pe imperiul tău, şi pe tine.

Rămase tăcută, ştiind că spusese prea mult, iar în ochii lui Nick, cînd se întoarse, luceau lacrimi. Nu-i spuse absolut nici un cuvînt. Ieşi, calm, pe puntea lor privată. Hillary îl privi timp îndelungat, după care îl urmă afară. Stătea întors cu spatele, rezemat de balustradă, iar vocea lui Hillary răsună răguşită cînd îi vorbi:

– Îmi pare rău, Nick.

– Lasă-mă-n pace.

Suna ca un băieţel jignit şi, un moment, o duru inima, dar în ochii ei era cel mai mare duşman pe care-l avusese vreodată. Voia s-o ţină legată-n lanţuri, iar ea dorea să fie liberă. Apoi Nick se întoarse, cu ochii plini de lacrimi.

– Du-te înăuntru.

– Plîngi.

Acum era şi mai şocată.

– Da, asta fac.

Nu părea să se ruşineze, lucru care o şocă încă mai mult. Bărbaţii nu plîng. Nu bărbaţii putemici. Nu bărbaţii pe care-i cunoştea ea. Nick Burnham, însă, da. Era mai puternic decît toţi şi adînc, în inima lui, suferea, nu pentru ea, ci pentru el însuşi, pentru neghiobia care-l împinsese din capul locului s-o ia de nevastă.

– Jocul s-a terminat între noi, Hil.

– Vrei să divorţăm?

Părea aproape încîntată şi nu-i oferi absolut nici o consolare.

Ochii lui, însă, i-i sfredeliră adînc pe ai ei.

– Nu, nu vreau. Şi dă-mi voie să ţi-o spun în clipa asta, niciodată n-am s-o fac. Singurul mod în care poţi ieşi din căsnicia asta e din propria ta iniţiativă. În ziua cînd vei fi de acord, am să divorţez de tine pe loc. Pînă atunci, însă, rămîi căsătorită cu mine, de bine, de rău. Să nu uiţi asta. Iar de-acum încolo, nu mai dau o ceapă degerată pe ce faci.

– Adică să mă despart de Johnny dacă divorţăm?

Din nou părea şocată.

– Exact.

– N-am s-o fac niciodată.

– De ce? Puţin îţi pasă de el, cu nimic mai mult decît de mine.

Era o declaraţie simplă şi avea dreptate, dar Hillary nu voia s-o recunoască. Nu acum.

– N-am să renunţ la el.

Redevenise arţăgoasă. Nick îi încurca încontinuu viaţa. Acum o sîcîise aducînd vorba de divorţ, numai ca să-i spună că trebuia să-l părăsească pe fiul lor.

– Nici nu mă gîndesc.

– Şi de ce, mă rog?

O întărîta şi observă că găsise atîta decenţă să-şi acopere gîtul cu un batic. Dintr-odată, simţi nevoia s-o lovească din nou.

– Ce-ar crede oamenii dacă l-aş părăsi?

– Te interesează?

– Sigur că mă interesează. Ar crede că-s o beţivă, sau mai ştiu eu ce.

– Aproape eşti. Şi, mai rău de-atît, eşti o tîrfă.

– Dacă mă faci cum îţi vine la gură, pui de cătea ce eşti, n-ai să pui mîna niciodată pe fiu-tău.

– Bine, tu doar ţine minte. Poţi pleca oricînd vrei. Dar fără el.

Hillary era pe punctul să-i spună ceva usturător, dar se simți din nou neajutorată în mîinile lui. Ştia că, pentru a divorța de el, ar fi trebuit s-o facă pe temeiul unui adulter, iar aşa n-ar fi putut dovedi niciodată împotriva lui. Nick îi era credincios. Îşi dădea seama după vehemența cu care o poseda cînd şi cînd, era un bărbat care ardea de dorință şi de singurătate. Iar ea, o femeie care-şi îneca propria furie neputincioasă. Acum n-avea să mai poată obține niciodată ceea ce voia de la el. Niciodată. O ştia, în timp ce intra în cabină. Şi de ce l-ar fi lăsat pe John cu el? Era fiul ei, în fond, iar peste cîțiva ani ar fi putut fi amuzant să-l aibă pe-aproape. Îi plăceau tinerii. Avea s-o placă, el şi prietenii lui. Pur şi simplu nu suporta copii mici, atîta tot. Niciodată n-avea să i-l lase lui Nick. Niciodată. Nicicînd n-avea să poată trăi cu asta. Oamenii ar fi şuşotit în spatele ei ani în şir. Ar fi spus că Nick îi dăduse cu piciorul. Şi nu putea să tolereze aşa ceva. Cînd aveau să se despartă, toată lumea urma să ştie că ea îl părăsise pe *el*.

Nick stătu mult timp singur pe punte, încercînd să-şi calmeze gîndurile. Ştia că sosise un punct de răscruce final Era pentru prima oară că vorbiseră serios despre divorț, fie şi doar la mînie. Însă, chiar pe vas fiind, Hillary nu se putea abține să nu se strecoare în paturile altora. Acum o cunoştea drept ceea ce era şi niciodată n-avea să se mai deschidă în fața ei. Şi poate, cu timpul, avea să se plictisească şi ea de acest joc. Poate avea să fugă, lăsîndu-l pe Johnny cu el. Nick îi putea oferi copilului o viață fericită, indiferent dacă se recăsătorea sau nu. Acum, însă, nici nu merita să se gîndească. Era însurat cu Hillary, suferind toate chinurile care decurgeau de-aici. Rămăsese privind asfințitul, cu gîndul la viața lui, la fiul lui, şi într-un tîrziu reveni înăuntru să se îmbrace şi închise uşa apartamentului *Deauville*.

Abia atunci, şi numai atunci, torturată de jenă şi durere, Liane se putu ridica din şezlogul de pe puntea privată a apartamentului Trouville, pentru a intra şi ea în cabină. N-o văzuse cînd ieşise pe punte. Ea nu îndrăznise

să se mişte sau să vorbească. Nu voia ca soţii Burnham să ştie că-i auzise, mai ales el. Îi părea îngrozitor de rău pentru el şi se duse în camera ei. Ce viaţă chinuită şi însingurată avea! Acum, însă, ce-avea să facă? La ce viaţă de singurătate îl condamnase femeia aia!

– Doamne Dumnezeule, cine-a murit? intră Armand, sărutîndu-şi soţia. Stătea la masa de toaletă, privindu-şi picioarele.

– Ce?... A... tu erai?

Încercă să zîmbească, dar avea inima grea. Liane se ataşa întotdeauna de durerile intime ale altora.

– Aşteptai pe altcineva?

– Nu, firește că nu.

Acum îi surîse, dar Armand putu să vadă că era ceva în neregulă.

– Ce s-a întîmplat, dragostea mea?

Îl privi cu ochi plini de suferinţă.

– Am asistat întîmplător la cea mai groaznică scenă cu putinţă.

– S-a accidentat cineva? întrebă el îngrijorat.

– Nu. A fost între Nick Burnham şi nevastă-sa.

– O, Doamne. O ceartă conjugală? Cum ai ajuns s-o vezi?

– Stăteam afară într-un şezlong, citindu-mi cartea, şi n-au observat că eram acolo. Cînd au ieşit pe puntea lor, am auzit totul. Se pare că ea se culcă cu cineva de pe vas.

– Nu mă surprinde. Dar şi el e destul de vinovat că nu-şi stăpîneşte soţia.

– Cum poţi spune una ca asta? se arătă ea şocată. Ce fel de femeie este, să facă aşa ceva?

– O mică vagaboandă, cred. E evident, însă, că i-a mai trecut-o cu vederea şi înainte.

Liane bănuia că soţul ei avea dreptate.

– Totuşi, Armand, bietul om... şi a acuzat-o că nu ţine la băieţelul lor.

Avea lacrimi în ochi, iar Armand o strînse la piept.

– Iar acum vrei să-i adopți pe amîndoi și să-i inviți să se mute împreună cu noi în Franța, nu-i așa? Ah, Liane, dulce copilă, ce inimă bună ai. Lumea e plină de asemenea oameni. Au niște vieți urîte, de coșmar.

– Dar el e un om drăguț. Nu merită așa ceva.

– Probabil că nu. Oricum, să nu-ți pară prea rău pentru el. Își poate purta singur de grijă, iar tu ai altele la care să te gîndești.

Armand știa cum erau femeile, uneori prea multă compătimire putea duce la situații regretabile, și voia s-o protejeze pe Liane de așa ceva. În unele privințe era încă inocentă și știa că trebuia s-o apere de ea însăși.

– Ce-ai să porți la gala de diseară?

– Nu știu... eu... oh, Armand, cum poți vorbi despre așa ceva?

– Ce-ai vrea să fac? Să mă ofer să merg acolo și s-o împușc pe nevastă-sa?

– Nu, rîse Liane. Dar, totuși, bietul om... și copilul acela...

– Lasă asta. Se au unul pe celălalt, în fond, iar ea s-ar putea să fugă cu altcineva, zilele-astea. Probabil că ar fi o binecuvîntare pentru amîndoi. Acum, nu te amesteca în certurile familiei Burnham, ce știi tu, poate că în momentul ăsta fac dragoste cu multă patimă. Poate așa o place el.

– Mă-ndoiesc.

– De unde știi?

Își privi soția, întrebîndu-se dacă nu era ceva mai mult decît se vedea cu ochiul liber, dar ajunse la concluzia că nu.

– Am jucat azi tenis cu el. A întrebat despre noi și, din felul cum vorbea, mi-am putut da seama că nu e fericit cu ea.

– Asta cel puțin dovedește că e întreg la minte. Dar e problema lui, nu a noastră. Acum, vreau să uiți de toate astea. Bei un pahar de șampanie?

Liane ezită un moment, apoi decise că voia, iar

Armand reveni peste o clipă, cu două pahare. O sărută tandru pe obraz şi pe gură, iar ea şi-i alungă din minte pe Nick Burnham şi pe soţia lui. Armand avea dreptate. Nu putea face nimic.

– Ei, spune-mi ce vei purta diseară la gală.

Aveau să stea din nou la masa căpitanului, această seară urmînd a fi cea mai importantă din tot timpul călătoriei. A doua zi avea să fie ultima, căci peste două zile ajungeau la Le Havre.

– Mă gîndeam la moiré-ul roşu, eventual.

– Ai s-arăţi ca un vis.

Iar ochii lui îi spuneau că nu mintea.

– Îţi mulţumesc.

Se aşeză din nou la masa de toaletă, privindu-l în oglindă, în timp ce Armand începea să se dezbrace.

– Ţi-ai terminat treaba?

– Mai mult sau mai puţin, răspunse el, intenţionat vag.

– Adică?

– Vom vedea.

– Vii diseară la gală, nu?

Pentru prima dată, părea necăjită.

– Desigur.

Se întoarse spre locul unde stătea ea şi o sărută pe umăr, la baza gîtului.

– Dar s-ar putea să nu stau prea mult.

– Ai să lucrezi cu Jacques după gală?

Dintr-odată, se simţea obosită de călătorie, de-a nu-l vedea pe Armand, de oamenii de la bord. Voia să se ducă acasă sau să sosească în Franţa.

– Jacques şi cu mine s-ar putea să avem puţin de lucru. Vedem noi cît de mult durează.

– Of, Armand... zise Liane cu o expresie dezolată, în vreme ce el se aşeza pe pat.

– Ştiu, ştiu. Am senzaţia că abia te-am văzut, pe timpul călătoriei. Şi dorisem ca asta să fie o a doua lună de miere pentru noi, dar am un munte de lucrări de rezolvat pînă

ajungem. Liane, pe cuvîntul meu, fac tot ce pot.

– Știu. N-am vrut să mă plîng. Mă gîndeam doar că, diseară...

– Și eu.

Însă nu-și dăduse seama cît de multe adusese Perrier din biroul lui. Armand abia avea timp să respire între întîlnirile zilnice, dar trebuia să fie pregătit, indiferent că-i era greu sau nu lui Liane.

– Oricum, vom vedea. Poate am să fiu prea beat, după gală, ca să mă mai apuc de lucru.

– Îmi dai idei să organizez un complot.

– Să nu-ndrăznești!

Îi surîse, iar Liane se duse să-și facă baia.

*

Iar în apartamentul *Deauville*, exact în același timp, Hillary tocmai își mai turnase încă un scotch. Avusese o zi dură, mai dură decît știa Nick, tipul de la clasa a doua aproape că-i frînsese gîtul, atît de brutal era. Insistase că nu știa că e măritată, iar cînd îi privise bine verigheta, îi spusese că-i dăruia un mic „cadou" pe care să i-l ducă acasă lui Nick. Grozav cadou, mușcătura de pe gît provocase o scenă de mult timp evitată. Într-un fel, era o ușurare, dar nu-i plăcuseră cuvintele lui Nick.

Acum el stătea privind-o, cu o expresie sticloasă în ochi. Parcă ar fi îmbătrînit cu zece ani într-o singură după-amiază.

– În seara asta iei cina la clasa întîi sau nu?

Nu-i mai păsa, dar voia să știe dacă trebuia să-i prezinte căpitanului vreo scuză.

– Da, m-am gîndit să vin.

– Nu e nevoie, dacă n-ai chef.

Erau zorii unei noi zile, iar Hillary fu îndeajuns de șocată.

– Preferi să nu vin?

O cam speria atitudinea lui, dar nu exista nici un mod

de-a da înapoi de la lucrurile pe care le spusese şi-şi amintea cît de lovit arătase el pe punte. Acum nu mai avea nici un strop de vulnerabilitate. Părea complet indiferent faţă de ea, iar ochii-i erau reci ca gheaţa.

– Cum pofteşti. Dar fă-ne amîndurora o favoare. În caz că cinezi la masa căpitanului, încearcă să te porţi cuviincios. Dacă-ţi cer un efort prea mare, atunci du-te să iei cina în altă parte.

– Ca de pildă în camera mea?

N-avea de gînd să se lase tratată ca un copil năzuros, nu de către el, sau de cretinul de jos. Şi nu murea de nerăbdare să se întoarcă acolo. Avea senzaţia că-i cam scăpa din mînă. Avea să fie mai în siguranţă sus la clasa întîi, cu Nick.

– Puţin îmi pasă unde mănînci. Dar dacă iei masa cu mine, ştii regulile.

Hillary nu scoase o vorbă, ci intră în baie şi trînti uşa.

Capitolul 8

În seara aceea, cînd a coborît scara în *La grande salle à manger*, Hillary nu mai afişa obişnuitul ei surîs înfumurat. Ochii ei arătau posomorîţi, faţa încordată, în timp ce Nick o urma la un pas, în frac şi cu cravată albă. Ea, însă, făcu tot atîta senzaţie ca înainte, de astă dată într-o rochie de satin alb, cu mîneci lungi şi guler înalt, brodată cu argintiu şi mici perle albe, iar cînd ajunse la baza scării şi traversă încăperea, toţi holbară din nou ochii, spatele rochiei fiind aproape complet gol, dezvăluindu-i pielea ca smîntîna, într-un contur mare în formă de lacrimă, de la ceafă pînă sub talie. Nick nu părea atins de impresia creată de către soţia lui şi se aşeză faţă în faţă cu Liane, zîmbind amabil. Fu conştientă cît ai clipi că ochii-i arătau altfel decît înainte, păreau mai reci şi oarecum trişti, şi-şi aminti de cele auzite pe terasă, în aceeaşi după-amiază. În timp ce-l privea, însă, îl simţi şi pe Armand privind-o, şi se întoarse spre el. Îi recomandase, înainte de-a coborî, să nu dea de înţeles că ştia ce se petrecuse între soţii Bumham pe puntea lor privată. Ea îi replicase că n-avea nevoie să-i amintească el să fie discretă, dar Armand nu fusese de aceeaşi părere.

– Ba trebuie. Te cunosc foarte bine. Ţi se înmoaie inima faţă de oricine ai senzaţia că suferă. Iar dacă află, bietul om se va simţi jenat. Şi-aşa e destul de rău că ne-

vastă-sa îi pune coarne.

Armand continua să găsească povestea şocantă, deşi nu greu de crezut, şi nu se putu abţine să nu-i arunce şi el o privire lui Hillary, cînd aceasta se aşează. Era o fată remarcabil de frumoasă, dar arăta într-adevăr ca o tîrfă. Iar gulerul înalt al rochiei acoperea lucrul despre care auzise Liane vorbindu-se, vînătaia de pe gît lăsată de cel mai recent amant. Poate că de-asta îşi pusese rochia, cugetă Liane, aruncîndu-i o privire lui Armand.

Expresia lui îi dădu de înţeles că intuia la rîndu-i ceea ce-avea ea în minte, aşa că se întoarse spre bărbatul din stînga ei. Era un german cu înfăţişare austeră, monoclu la ochi şi nenumărate panglici pe pieptul destul de lat pentru a rivaliza cu al lui Armand. Era contele von Fabrisch din Berlin, iar Liane fu nevoită să-şi reprime o antipatie spontană faţă de el. Armand îl recunoscuse imediat ca fiind omul cu care discutase Nick Bumham în a doua zi a traversării, în fumoar, şi se întrebă dacă acum aveau să dea de înţeles că se cunoşteau, dar îl văzu pe Conte înclinînd scurt din cap, în timp ce Nick făcea la fel. Căpitanul făcu prezentările, cu excepţia soţilor Bumham, a soţilor de Villiers şi a căpitanului însuşi, fiind un grup cu totul diferit de cel dinainte. Iar Liane îşi dădu seama încă odată cît de puţini oameni cunoscuse pe parcursul călătoriei.

– N-am dreptate, madame de Villiers?

Căpitanul Thoreux îi pusese o întrebare, iar Liane roşi. Pur şi simplu, în această seară nu era în apele ei. Între nefericirea pe care o observase la soţii Bumham şi neamţul antipatic din stînga ei, care-i regala pe toţi cu istorii propagandistice despre Hitler, se săturase de-a binelea încă înainte de servirea mesei, şi aproape-i părea rău că nu cina singură cu Armand, în cabina lor.

– Mă scuzaţi, domnule căpitan, n-am auzit...

– Spuneam că terenurile noastre de tenis sînt extrem de bune. Înţeleg că dumneavoastră şi domnul Bumham aţi jucat azi-dimineaţă.

– Într-adevăr.

Nick îi zîmbi lui Liane. Era un surîs lejer, deschis, fără nici o insinuare.

– Şi, mai mult, madame de Villiers m-a bătut. Cu şase la doi.

– Numai după ce am pierdut două game-uri în faţa dumneavoastră.

Liane rîse, deşi în seara aceasta nu avea inima uşoară. Cu atît mai mult, cu cît văzu expresia hidoasă care se ivi deodată în ochii lui Hillary Burnham.

– Chiar a cîştigat două game-uri? scînteiară ameninţători ochii lui Hillary. Mă surprinde. Joacă foarte prost.

Invitaţii de la masa căpitanului rămaseră cam descumpăniţi de această remarcă, iar Liane sparse rapid tăcerea:

– Joacă mult mai bine decît mine.

Simţi ochii lui Armand îndreptaţi spre ea. Între timp, vecinul ei german începuse să discute cu americanca din stînga lui, iarăşi despre miracolele făurite de Hitler. Un moment, Liane începu să se întrebe dacă avea să supravieţuiască cinei. Cu toţii se aflau într-o tensiune perceptibilă, pe care n-o risipi nici chiar *Château d'Yquem*-ul, nici *Margaux*-ul, nici şampania şi nici excelenta mîncare de la caviar la *soufflé*. Cumva, în seara asta, mîncarea şi vinurile păreau aproape apăsătoare şi toţi părură uşuraţi cînd trecură în *Marele salon* pentru balul de gală. Era menit să aibă aceeaşi atmosferă veselă din ajunul Anului Nou, dar Liane n-o simţi.

– N-ar fi trebuit să faci remarca aia faţă de nevasta lui Burnham, îi reproşă Armand cu blîndeţe, în timp ce dansau.

– Iartă-mă.

Liane era contrariată.

– Dar e o femeie atît de detestabilă, Armand. Sau i-o ziceam sau îmi aruncam paharul cu vin în mutra neamţului. Ăsta cine Dumnezeu mai e? Aveam impresia că un singur cuvînt despre Hitler dacă mai auzeam, aş fi vomat.

– Nu-s sigur. Bănuiesc că e de partea Reich-ului. L-am văzut discutînd cu Bumham zilele trecute, în *foumoir.*

Cuvintele lui o reduseră la tăcere, amintindu-i din nou ce spusese Armand mai înainte, că probabil Nick făcea afaceri cu germanii. Acest gînd continua s-o tulbure. Părea un om atît de civilizat. Cum putea aproviziona cu mărfuri al treilea Reich? Iar dacă le vindea oţel, atunci însemna clar că se înarmau din nou, ceea ce însemna o violare a Tratatului de la Versailles. Toată lumea ştia că nemţii se înarmau de ani de zile, dar îi venea rău dîndu-şi seama că un compatriot de-al ei îi ajuta. În seara asta părea să aibă prea multe la care să se gîndească, pe toate fronturile, şi fu aproape o uşurare pentru ea discreta apariţie a lui Jacques Perrier, la orele unsprezece, şoptindu-i cîteva cuvinte lui Armand. Peste cîteva momente, acesta îi explică lui Liane situaţia. Trebuiau să se retragă pentru un scurt răstimp ca să lucreze. Şi nu-i păru rău cînd îi cerură scuze căpitanului. Pur şi simplu nu avea stare de festivităţi şi fu fericită să-şi scoată rochia roşie de moiré pe care şi-o pusese cu doar trei ore înainte. Era un veşmînt frumos croit şi-i plăcea, dar acum o aruncă pe spătarul unui scaun din camera ei, în timp ce Armand pleca, şi se instală în pat cu o carte. Îi promisese să-l aştepte, deşi el spusese că nu era nevoie. Dar nici chiar cartea nu-i trezi interesul. Nu se putea gîndi decît la misterioşii soţi Burnham, la Nick cu straniile lui alianţe de afaceri şi la Hillary, cu ochii ei arzători şi gura îmbufnată. Încercă o jumătate de oră să se concentreze asupra cărţii, după care însă renunţă, coborî din pat şi, trăgîndu-şi o pereche de pantaloni şi un pulover gros, se duse să se aşeze pe punte, în acelaşi şezlong de unde o auzise pe Hillary vorbindu-i bombastic lui Nick. Putea auzi vag muzica din *Marele salon* şi, închizînd ochii, şi-i imagină pe invitaţi dansînd. Era perfect mulţumită că nu se afla acolo în seara asta. Ar fi fost amuzant, cu Armand, într-o altă seară, cînd era mai bine dispusă. Dar, cu el plecat la lucru, ar fi deprimat-o să danseze cu căpitanul, cu neamţul şi cu alţi nenumăraţi străini.

Dar Liane nu era singura deprimată în noaptea aceea. În timp ce stătea meditînd la ultimele manifestări ale soției lui, Nick arăta departe de-a fi vesel. Hillary își regăsise rapid voia bună, dansînd o dată cu căpitanul, o dată cu contele german, după care Nick o văzuse dansînd cu un italian tînăr și frumos, care provocase deja mare agitație la bordul navei. Adusese în călătorie o femeie care nu era soția lui și amîndoi făcuseră senzație, dînd petreceri, distrîndu-se tot timpul și în repetate rînduri complăcîndu-se în „activități multisexuale" cu oricine era dispus să li se alăture la orgiile „secrete" ținute în cabina lor. Erau exact pe placul lui Hillary, își spuse Nick cu amărăciune, amestecîndu-și șampania cu un betigaș de aur pentru *swizzle*[1] pe care-l avea întotdeauna la el în asemenea ocazii. Balonașele din șampanie îi provocau întotdeauna cumplite dureri de cap a doua zi, iar un prieten german îi dăruise bagheta de *swizzle* cu ani în urmă, asigurîndu-l că niciodată n-avea să mai fie mahmur după șampanie, și avusese dreptate.

Pe Nick îl întrista ceea ce se întîmpla în prezent cu germanii. Se lăsau treptat stăpîniți de niște nebuni cum era contele, iar țara lor era distrusă de Hitler. În aparență, desigur, Germania nu se prezentase niciodată mai bine, oamenii aveau locuri de muncă, totul mergea, fabricile prosperau, dar prin vene începea să li se infiltreze o otravă subtilă. O simțise în ultimii doi ani, și-l tulbura tot mai mult de fiecare dată cînd vizita Berlinul, Münchenul sau Hanovra, acum bănuind că avea să vadă și mai mult din cele constatate. Aranjase cu contele să se întîlnească la Berlin peste trei săptămîni, pentru a discuta ultimele contracte de oțeluri. Făcea afaceri cu acest om anume de peste un an, dar trebuia să admită că nu-l putea suferi.

Asemenea lui Liane, în această seară îi fusese imposibil să se concentreze asupra conversației. Într-un fel, totul i se părea o povară imposibilă și se plictisise s-o tot vadă

1 – Coctail din rom, zahăr, vermut și gheață – sau alte combinații.

pe Hillary dedîndu-se la jocurile ei. Cînd termină şampania, îşi croi drum spre căpitan şi-i explică liniştit că avea puţină treabă în cabină, dar nu voia să-i răpească soţiei sale distracţia galei, aşa că, dacă era atît de bun să-l scuze... Firește, căpitanul răspunsese că înţelegea, deşi adăugă în glumă că acel vas nu mai era un palat al plăcerilor, ci un uriaş cabinet plutitor pentru toţi acei oameni importanţi. Se referi şi la Armand, care se întorsese şi el la lucru.

– *Je regrette infiniment, monsieur Burnham...* că şi dumneavoastră sînteţi obligat să lucraţi astă seară.

– Şi eu regret, domnule căpitan.

Au schimbat un salut amabil, iar Nick dispăru, uşurat să se îndepărteze de muzică. Simţise că dacă ar mai fi fost forţat să zîmbească un moment numai, i-ar fi explodat faţa. Şi nu dorea s-o mai vadă pe Hillary pînă a doua zi dimineaţă.

Cînd, peste cîteva momente, ajunse pe dunetă, îl căută imediat pe stewardul şef. Luase hotărîrea mai devreme în cursul serii. Casierul nu dădu nici un semn de surpriză auzindu-i cererea, era obişnuit cu solicitări mult mai exotice decît aceasta, iar Nick îl lămuri că avea nevoie de camera studio adiţională, pentru a o folosi ca birou în restul călătoriei. Acum, că se apropiau de Le Havre, avea treburi de făcut. Casierul trimise doi stewarzi să-l ajute pe Nick şi, peste cincisprezece minute, era condus în studioul nefolosit, vecin cu apartamentul. Nici măcar nu-i lăsă vreun mesaj soţiei sale. Nu-i mai datora nici o explicaţie. Privi în jur, prin încăperea decorată plăcut, stil art deco, ocupată îndeobşte de către secretare sau cameriste, sau copii mici. Dar îi convenea de minune, şi dintr-odată se simţi mai relaxat decît în tot restul călătoriei. Ieşi pe punte şi privi spre terasa apartamentului *Trouville,* unde o văzu pe Liane în şezlong, cu capul pe spate şi ochii închişi, şi se întrebă dacă dormea. Rămase privind-o cîteva momente, după care, ca şi cum i-ar fi simţit prezenţa, ea deschise ochii, uitîndu-se la el. Stătea în altă parte a punţii decît mai devreme în aceeaşi seară, în timpul schimbului de replici

cu soția lui. Atunci n-o putuse vedea, dar acum da, iar ea îl privi surprinsă și-și îndreptă spatele, cu o expresie întrebătoare.

– Nu sînteți la gală, domnule Burnham?

– După cîte se pare, nu.

Zîmbi peste balustrade, spre locul unde stătea ea. Cele două punți erau învecinate.

– N-am vrut să vă deranjez.

– Nu m-ați deranjat. Mă bucuram, doar, de noaptea aceasta liniștită.

– Și eu. E o binecuvîntată ușurare, după toată acea sporovăială.

Chipul ei se destinse într-un surîs.

– Uneori, domnește o tensiune teribilă, nu-i așa?

– Aveam impresia că dacă mai zîmbeam o singură dată, avea să-mi crape fața.

– Și eu la fel, rîse ea sonor.

– Dar dumneavoastră trebuie s-o faceți de multe ori, ca soție de ambasador. Cred că vi se pare extenuant.

– Uneori.

Dintr-un oarecare motiv, îi era ușor să fie sinceră cu el.

– În cea mai mare parte a timpului, îmi place. Soțul meu îmi ușurează mult situația. Preia majoritatea poverilor.

Nick tăcu la auzul acestor cuvinte, gîndindu-se la Hillary care dansa cu italianul, iar Liane, privindu-i chipul, simți că nu vorbise cu prea mult tact.

– Scuzați-mă, n-am vrut să spun...

Dar cuvintele de prisos nu făceau decît să înrăutățească situația, iar Nick o privi cu un zîmbet trist, adolescentin.

– Nu vă cereți scuze. Cred că starea căsniciei mele nu mai e demult un secret. Avem foarte puține lucruri în comun, cu excepția fiului nostru și a unei neîncrederi reciproce.

– Îmi pare rău.

Vocea ei răsuna extrem de blîndă în noaptea caldă.

– Trebuie să vă vină foarte greu.

Nick oftă încet şi îşi ridică privirea spre cer, înainte de-a reveni cu ochii spre ea.

– Aşa se pare... Nici nu mai ştiu, Liane. Asta-i tot ce-mi pot aminti din relaţia noastră. Demult stau aşa lucrurile.

Era pentru prima oară că i se adresase pe numele de botez, dar Liane nu se supără.

– Cred că acum îşi permite mai multe libertăţi decît obişnuia la început. A luptat, însă, contra căsniciei ăsteia, din capul locului. Mireasa mea captivă.

Încercă să zîmbească, fără însă a-i reuşi decît o tentativă jalnică.

– Sîntem foarte departe de romantismul dintre tine şi soţul tău, pe care mi l-ai descris.

– Căsnicia nu e niciodată uşoară zi de zi. Avem şi noi momentele noastre dificile, dar împărtăşim ţeluri comune, iubiri şi interese comune.

– Şi nu te asemeni nici pe departe cu soţia mea.

O privi drept în ochi. Şi, deodată, îşi dădu seama că-i auzise cu siguranţă în acea după-amiază. Nu era sigur de unde ştia, dar n-avea nici o îndoială. Iar Liane simţi că ghicise. Dacă în acel moment o întreba, n-ar fi negat. Simţea că omul acela avea nevoie de un prieten şi de o discuţie sinceră, deschisă. Ceva dinlăuntrul lui se crăpa larg şi avea nevoie de-o mînă de care să se ţină. Era dispusă să i-o întindă pe-a ei o vreme, iar Nick simţi acest lucru şi-i fu recunoscător.

– Căsnicia noastră e o glumă, Liane. Iar gluma e făcută pe seama mea. Niciodată nu mi-a fost credincioasă, de la bun început. Trebuie să dovedească faptul că nu aparţine nimănui şi în ultimul rînd mie.

Era o respingere de cel mai crud soi.

– Tu îi eşti credincios? răsună vocea lui Liane.

– I-am fost. Nu-s sigur de ce. Din prostie, cred.

Şi acum se simţea ca un prost, amintindu-şi muşcătura de pe gît. Şi, gîndindu-se la asta, ceva în adîncul lui începu să se agite.

– N-ar trebui să-ţi spun problemele mele, Liane. Precis arăt ca un nătărău, cum stau aici şi mă văicăresc din cauza nevesti-mi. Ştii, cel mai păcătos lucru e că nici măcar nu-s sigur dacă-mi pasă. Am văzut-o în seara asta dansînd cu unu' şi n-am simţit nimic. Ţin la ce gîndesc oamenii, ce văd, dar nu sînt tocmai sigur că mai ţin la ea. Am ţinut odată. Cred însă că, în sfîrşit, mi-a trecut de tot.

Rămase privind în larg, cu gîndul la anii ce urmau. Avea să rămînă cu Hillary pînă creştea Johnny, ştia, dar după aceea? Ridică din nou ochii spre Liane:

– Uneori mă simt îmbătrînit, ca şi cum vremurile bune ar fi trecut, momentele fericite împreună, extazul de-a fi îndrăgostit. Nu cred c-am să mai întîlnesc vreodată aşa ceva.

Glasul îi era trist şi scăzut, iar Liane se ridică din şezlong, apropiindu-se de el.

– Să nu spui asta. Ai ani şi ani înainte, nu poţi şti ce-ţi rezervă viaţa.

Armand spunea adesea acest lucru şi era adevărat, o aflase după moartea lui Odile, după un an de disperare, cînd deodată apăruse Liane.

– Ştii ce-mi rezervă mie viaţa, dragă prietenă? Tranzacţii de afaceri, contracte cu oţel şi mese cu persoane însemnate. Nu-i destul ca să-ţi încălzească inima într-o noapte geroasă.

Vocea ei răsună la fel de scăzută ca a lui:

– Îl ai pe fiul tău.

Nick dădu din cap, iar lui Liane i se păru că-i vedea lacrimi în ochi.

– Îl am. Mulţumesc lui Dumnezeu pentru asta. Fără el, aş muri.

O mişca dragostea lui Nick pentru fiul său, dar mai ştia şi că era nesănătos pentru un om de vîrsta lui să nu

aibă decît atît. Avea nevoie de o femeie pe care s-o poată iubi şi care să-l iubească la rîndu-i. Apoi Nick o privi melancolic:

– Am treizeci şi opt de ani şi simt că nu mi-a mai rămas nimic.

Era o latură pe care nu i-ar fi cunoscut-o niciodată, dacă nu stăteau de vorbă în seara aceea. Păruse atît de încrezător, atît de sigur în viaţă, dar înainte Liane nu ştiuse despre Hillary şi despre necontenitele ei călătorii prin paturile altor bărbaţi.

– De ce nu divorţezi de ea şi să soliciţi custodia băiatului?

Într-adevăr, călătoriile pe mare stimulau discuţiile făţişe între străini.

– Chiar crezi că aş avea vreo şansă?

Din tonul lui se înţelegea clar că nu-şi acorda nici una.

– S-ar putea.

– În State, unde oamenii cred în matriarhat şi-n plăcinta cu mere[1]? Pe de altă parte, ar trebui să dovedesc ce face, iar scandalul ne-ar distruge pe toţi trei. Nu vreau ca Johnny să afle despre asta.

– Pînă la urmă tot va şti, dacă ăsta-i adevărul.

Nick dădu din cap. Într-un fel, Liane avea dreptate. Dar mai ştia şi că şansele de a obţine custodia asupra lui Johnny erau foarte reduse. Hillary avea bani nelimitaţi din partea familiei pentru a-şi susţine cauza, iar el nu auzise de nici un bărbat care să-şi fi învins soţia în instanţă pe probleme de custodie. N-ar fi putut cîştiga niciodată.

– Cred, draga mea prietenă, că trebuie să mă mulţumesc cu ce am. Cel puţin pentru anul care urmează, vom avea o schimbare de decor. O să am mult de lucru acolo.

– Cu toţii vom avea.

---

1 – De la expresia *„apple-pie order"* = (lit.) „ordinea plăcintei cu mere"; ordine desăvîrşită, exemplară.

Liane rămase cu privirea în noapte, revenind apoi spre el.

– Cînd privesc toate acestea, mi-e greu să cred că acolo e o lume tulbure.

Era curioasă ce avea să găsească în Franța, dacă Armand avea dreptate că peste foarte scurt timp urma să izbucnească un război.

– Ce-ai să faci dacă începe războiul, Nick? Te întorci în State?

– Cred că da. S-ar putea să mai stau acolo o vreme, ca să-mi termin treburile, dacă pot. Dar tot nu cred că vom avea motive de îngrijorare anul ăsta.

Știa că germanii se pregăteau, își putea da seama după volumul propriei sale munci, însă mai știa și că încă nu erau gata.

– Să sperăm că vom ajunge cu toții la timp acasă. Iar America probabil că nu va intra niciodată într-un război izbucnit acolo. Cel puțin, așa spune Roosevelt.

– Armand zice că Roosevelt nu gîndește ceea ce spune.

Era foarte sinceră cu el.

– Zice că de cîțiva ani pregătește țara pentru război.

– Eu cred că vrea doar să fie sigur. Și prinde bine economiei. Le dă oamenilor de lucru.

Liane vorbi fără vreo undă de acuzare, dar cu francheță:

– Și ție probabil că-ți prinde bine.

Și avea dreptate. Contractele lui cu oțeluri înfloriseră. Nick, însă, coborî ochii spre ai ei:

– Și ție ți-a fost de folos.

Știa prea bine cît succes avusese linia *Crockett Shipping*, mai ales în ultimii ani. Iar Liane își dădu seama exact la ce se referea, dar clătină din cap:

– Eu nu mai simt că fac parte din problema asta.

N-o mai simțea de cînd preluase unchiul George poziția tatălui ei. Din punct de vedere emoțional, retezase demult

legăturile cu acea viaţă.

– Dar faci parte din ea, Liane.

Îşi amintea acum că fusese singura moştenitoare a tatălui ei şi se minuna de cît de puţin se vedea, spre deosebire de Hillary, care-şi afişa rochiile costisitoare, blănurile şi bijuteriile. La Liane se regăsea o calitate foarte calmă. Dacă nu i-ar fi cunoscut numele de fată, n-ar fi bănuit niciodată cine sau ce era.

– Şi tu ai răspunderi.

– Faţă de cine? păru ea tulburată de cuvintele lui.

– Într-o bună zi, dacă va fi război, navele tale vor transporta trupe. Vor intra în luptă, vor muri oameni.

– Nu putem face nimic pentru a împiedica asta.

Nick îi zîmbi cu tristeţe:

– Din nefericire, ai dreptate. Mă gîndesc şi eu, uneori, cum folosesc oamenii oţelul nostru ca să construiască maşini de luptă. Dar ce pot eu face ca să nu mai fie aşa? Nu prea mult. Nimic, mai bine zis.

– Însă faci comerţ cu Germania, nu-i aşa?

Ezită, dar nu prea mult timp.

– Fac. Voi sta la Berlin trei săptămîni. Dar mai fac afaceri şi cu Italia şi Belgia, cu Anglia şi Franţa. E o industrie dezvoltată, Liane, iar industriile nu au inimă.

– Oamenii au.

Îl privi drept în ochi, ca şi cum ar fi aşteptat mai mult de la el.

– Nu-i chiar atît de simplu.

– Şi Armand spune la fel.

– Are dreptate.

Nu-i răspunse o vreme, deşteptase în ea ceva la care nu se mai gîndise demult, responsabilitatea faţă de firma navală a tatălui ei. Îşi depunea dividendele la bancă, punea deoparte cecurile care veneau, dar niciodată nu se gîndise unde circulau navele sau cu ce se ocupau. Asta o făcea acum să se simtă foarte neajutorată. Nici nu se putea gîndi să-l ia la întrebări pe unchiul George. L-ar fi scandalizat

numai ideea, dar dacă tatăl ei ar mai fi trăit, ar fi aflat mai multe.

– L-ai cunoscut vreodată pe tata, Nick?

– Nu. Pe vremea cînd trăia el, aveam pe altcineva pe Coasta de Vest. Pe-atunci eu eram în Wall Street, lucrînd pîn-la ziuă.

– A fost un om cu totul deosebit.

Lui Nick nu-i era deloc greu s-o creadă, privind-o peste parapet şi, pe negîndite, întinse mîna, luîndu-i-o într-a lui.

– Şi tu eşti cu totul deosebită.

– Ba nu sînt deloc.

Îşi lăsă mîna în mîna lui, era caldă, tare şi puternică, diferită de degetele prelungi, aristocratice ale lui Armand, brăzdate de ani de cînd i le cuprinseseră pentru prima oară pe ale ei.

– Nici nu ştii cît de minunată eşti, şi asta face parte din motivele de-a fi deosebită. Şi nu ştii nici cît de înţeleaptă şi puternică. M-ai ajutat mult în seara asta. Toate au început să mă obosească şi, stînd aici cu tine, dintr-odată viaţa nu mi s-a mai părut chiar atît de rea.

– Nici nu este. Şi-ţi va fi şi ţie din nou mai bună într-o zi.

– De ce crezi asta?

Continua s-o ţină de mînă, iar Liane îi surîse. Era un bărbat frumos, în floarea celor mai frumoşi ani, şi detesta să-l vadă irosindu-şi-i cu o asemenea soţie, dar avea sentimente bune pentru acest bărbat.

– Cred în dreptate, asta-i tot.

– Dreptate? păru amuzat Nick.

– Consider că greutăţile intervin în viaţa omului pentru a-i da putere, dar în cele din urmă oamenii de bun simţ sînt răsplătiţi cu prieteni buni alături de ei şi li se întîmplă lucruri minunate.

– Chiar crezi?

Părea surprins.

– Da.

– În privința asta, eu sînt puțin mai cinic.

La fel era și Armand și, poate, majoritatea bărbaților, dar Liane credea totuși în justețea întîmplărilor vieții, cel puțin în majoritate. Asta încă nu explica morțile premature ale copiilor bolnavi sau accidentați și, totuși, de cele mai multe ori, socotea că viața atribuia compensațiile cuvenite. Hillary avea să și le capete pe ale ei. Și Nick de asemenea.

– Dar sper că ai dreptate, dragă prietenă.

Lui Liane îi plăceau spusele lui, exact asta simțea pentru el. Se împrieteniseră.

– Sper să ne revedem cîndva la Paris, dacă tu și Armand nu veți fi prea absorbiți de viața diplomatică.

– Iar tu, de propriile-ți tranzacții cu oțel.

Ea îi zîmbi și, în sfîrșit, își retrase mîna dintr-a lui.

– Se spune că pe vapoare lucrurile se întîmplă repede, prietenii, iubiri, iar că odată ajunși înapoi pe uscat toți redevin normali și uită.

Îl privi în ochi, iar Nick clătină încet din cap:

– Eu n-am să te uit. Dacă vei avea nevoie vreodată de un prieten, cheamă-mă. *Bumham Steel* e în anuarul Parisului. Acolo ni se spune *Bumham Compagnie*.

Îi plăcea ideea de-a ști unde putea să-l găsească și totuși nu-și putea imagina o asemenea chemare. Viața ei cu Armand era absolut completă. Existau mult mai multe șanse ca Nick să aibă nevoie de ei.

După aceea stătură un timp în tăcere, privind marea și în sfîrșit Liane se uită la ceas, cu un oftat, apoi la Nick:

– Mi-e teamă că soțul meu lucrează prea mult. Voiam să-l aștept, dar cred c-am să mă duc la culcare. Mîine e ultima zi pe vas și voi avea mult de împachetat.

Își aduseseră atît de multe, dar avuseseră loc atîtea evenimente de gală, teatrul, dineurile căpitanului, zilnic trebuia să se îmbrace pentru masă, apoi din nou pentru ceai. Chiar ținînd în cabine atîtea lucruri, purtase mult prea multe rînduri de haine. Bărbaților le era mai ușor, petrecîndu-și fiecare seară în frac și cravată albă.

– Ce curios, sîntem pe mare doar de trei nopți, dar mie mi se par mai degrabă trei săptămîni.

Nick zîmbi:

– Și mie.

Acum, însă, era nerăbdător să ajungă. Se săturase. Și-i părea bine că nu mai aveau decît o singură zi. Iar apoi, privind-o pe Liane, îi veni o idee:

– Te-ar mai interesa încă un meci de tenis mîine?

– Mi-ar plăcea, cu condiția ca Armand să nu fie liber.

Și spera că va fi. Îl plăcea pe Nick, dar îi era o sete disperată să-și petreacă puțin timp cu soțul ei.

– Desigur. Te caut mîine dimineață și-mi vei putea spune atunci.

– Îți mulțumesc, Nick.

Îl privi un lung răstimp, după care îi atinse ușor brațul.

– Totul va fi bine, să știi. Vei vedea.

Drept răspuns, el îi surîse doar, făcîndu-i cu mîna la plecare:

– Noapte bună.

Era o femeie ieșită din comun, își spuse. Nu-și dorea decît s-o fi întîlnit cu zece, doisprezece ani mai devreme, dar pe-atunci el avea doar douăzeci și șase de ani. Era genul de femeie care-i înțelegea pe bărbații mai vîrstnici și presupunea că datorită tatălui ei. Nick n-ar fi interesat-o. Și nici ea pe el. La douăzeci și șase de ani, dorea distracții și femei strălucitoare, care-i tăiau răsuflarea și dansau toată noaptea. Nu și-o putea închipui pe Liane făcînd așa ceva! Era prea solidă, prea calmă, prea înțeleaptă... și totuși, își spuse, i-ar fi plăcut s-o vadă fugind desculță printr-o grădină, în toiul nopții... sau într-un bazin, ori cu părul despletit pe plajă... transmitea cu o senzație de frumusețe calmă și fericită. Și, pe cînd se înapoia în noua sa cameră-studio, alăturată apartamentului *Deauville*, Nick își dădu seama că pentru prima oară, după mult timp, cunoscuse pacea.

Capitolul 9

– Unde-ai fost azi-noapte? îl întrebă Hillary, privindu-l prin ceţurile şampaniei din seara trecută, nepărînd deloc încîntată cînd Nick intră în apartament.

– În camera mea.

– Şi unde-i aia?

– Alături.

– Ce drăguţ. Am văzut că ţi-ai mutat şi lucrurile.

– Şi ai plîns toată noaptea, cred.

Cuvintele lui erau uşor înţepătoare, în timp ce arunca o privire pe ziarul navei şi ungea cu unt un corn.

– Nu-nţeleg de ce naiba te-ai mutat.

– A, nu-nţelegi.

Suna de un calm straniu, iar Hillary se încruntă la el de unde stătea.

– Ăsta-i un sistem nou pentru noi, camere separate? Sau ai făcut-o doar fiindcă te-nfuriaseşi pe mine aseară?

– Mai contează, Hil? îşi ridică el privirea din ziar, lăsîndu-l jos. Cred că va fi mai bine aşa. Aseară păreai să te distrezi de minune. N-am vrut să-ţi stric cheful.

– Mie sau ţie? Joci tenis şi azi, Nick?

În primul moment, vocea ei păru nevinovăţia întruchipată, dar Nick îi citi în ochi că mai urmau şi altele.

– Ce mai face mica ta prietenă, nevasta ambasado-

rului? se bucură ea să-l vadă enervîndu-se. Bănuiesc că n-ați jucat numai tenis. O mică idilă pe valuri, eventual?

Vocea-i mustea de răutatea gîndurilor, accentuîndu-i din nou propria vinovăție.

– Ăsta-i mai mult stilul tău decît al meu.

– Nu-s atît de sigură.

– Atunci nu mă cunoști deloc. Sau pe ea. Dar cred că-ți aplici propriile standarde restului lumii. Noroc că nu se potrivesc.

– O, scumpul meu Nick cel sfînt. Mica ta prietenă e pură și neprihănită?

Rîse sonor, traversînd camera:

– Mă-ndoiesc. Mie mi se pare o tîrfă.

Nick se ridică, cu ochii amenințători:

– Nu vorbi așa despre oameni pe care nu-i cunoști. Tu ești singura tîrfă de pe vasul ăsta, din cîte văd, și dacă ție-ți convine, perfect, da' nu-ți pierde vremea arătîndu-i pe alții cu degetul. Nu i se aplică nimănui decît ție și fii doar mulțumită naibii că nu te consideră tîrfă toți oamenii de pe navă.

– N-ar îndrăzni.

– În ritmu-n care-ai luat-o, zilele-astea or s-o facă.

– Iar ție tare ți-ar mai plăcea.

Se opri privindu-l, derutată de ceea ce vedea în ochii lui. Dintr-odată, părea să nu-i mai pese. Nu era supărat, nici trist, doar blazat. Și singurul lucru care-l înfuriase fusese remarca ei despre Liane.

– Nu-s sigur dacă-mi mai pasă ce spun oamenii despre tine. Știu adevărul. După asta, ce mai contează?

– Ai uitat că sînt soția ta? Ce fac eu, se reflectă asupra ta.

– Ăsta-i un soi de amenințare?

– Nu, e adevărul.

– Nu te-a oprit nici înainte și am îndoieli că te va opri acum. Toată lumea din Boston și New York a deschis ochii, în ce te privește, de ani de zile. Singura diferență e că acum

sînt şi eu dispus să accept adevărul.

– Şi să mă laşi să fac ce vreau? păru ea uimită.

– Atîta timp cît eşti rezonabil de discretă. Pentru tine, ar trebui să fie ceva nou.

– Ticălosule...

Dar, în timp ce se repezea spre el, Nick o înşfăcă de braţ, atît de strîns, încît o umplu de mirare. Era un bărbat puternic şi nu se mai temea să-şi folosească forţa cu ea.

– Nu-ţi pierde vremea, Hil.

De-acum, nimic nu mai avea efect asupra lui. Nici furia, nici farmecul ei. Şi, stînd amîndoi astfel în sufrageria apartamentului, Hillary începu să plîngă.

– Mă urăşti, nu-i aşa?

Nick o privi, clătinînd din cap, surprins cît de nepăsător devenise faţă de ea. Cu doar cîteva zile în urmă, mai existase o speranţă. Ieri, însă, Hillary încetase să mai existe pentru el. Definitiv, îşi spuse. Şi era cu atît mai bine.

– Nu, nu te urăsc.

– Dar nu dai o para pe mine, aşa-i? Niciodată n-ai dat.

– Nu-i adevărat, se aşeză el, oftînd obosit. Cîndva, am ţinut foarte mult la tine.

Glasul i se îmblînzi.

– Te-am iubit enorm. Tu, însă, te-ai luptat cu ghearele şi cu dinţii, ani de zile. Şi cred că, în final, ai cîştigat. Nu vrei să fii soţia mea, dar totuşi eşti. Aşa că va trebui să ne mulţumim amîndoi cu asta. Nu sînt dispus să-ţi dau liber, datorită fiului nostru, dar nu te pot sili să simţi ceea ce nu simţi, nu pot nici măcar să te opresc de-a intra în paturile altor bărbaţi, nici chiar pe nava asta. Aşa că, Hillary, jocul s-a sfîrşit. Tu ai făcut regulile, voi juca după ele. Dar nu te aştepta să ţin la tine ca altădată. Nu ţin. Nu pot. Ai ucis asta la amîndoi. Aşa ai vrut şi ai cîştigat.

Se ridică, pornind spre uşă.

– Unde te duci?

Pe neaşteptate, părea speriată. Nu voia să fie soţia

lui, cu toate obligațiile mature care decurgeau de-aici, dar tot avea nevoie de el.

– Afară, îi zîmbi Nick trist, ieșind. Nu mă pot duce foarte departe. Cel puțin, vei ști că-s undeva pe navă. Sînt sigur că vei fi ocupată cu prietenii tăi.

Apoi închise ușa și reveni în camera lui. De ani de zile nu se mai simțise atît de bine. Peste o jumătate de oră, s-a dus să-și întîlnească fiul la piscină și s-au distrat grozav, înotînd un timp împreună în capătul cu apă adîncă. Apoi l-a lăsat cu cîțiva prieteni recenți și s-a dus să se îmbrace. Se gîndea la Liane, sperînd că era liberă pentru un nou meci de tenis. Voia să-i spună cît de mult îl ajutase în noaptea trecută. Cînd o văzu, însă, Liane se plimba fericită cu Armand pe puntea de promenadă, prin fața *Grill*-ului, cu capetele apropiate, rîzînd de vreo remarcă de-a lui. Nu voia să se amestece, așa că intră în fumoarul domnilor. Știa că în oricare alt loc de pe navă ar fi putut nimeri peste nevastă-sa, așa că-și petrecu acolo după-amiaza, iar într-un tîrziu se întoarse în camera lui. Păreau să nu fi trecut decît cîteva momente, cînd în hol răsună semnalul cinei. Își puse cravata albă și fracul, ca în fiecare seară, și se întoarse în living-ul apartamentului pentru a se întîlni cu soția lui. Ea purta o rochie neagră de tafta și vulpea argintie. Nici chiar asta nu-l mai deranja, era ca și cum ar fi fost eliberat peste noapte de chinurile pe care ea i le pricinuise atîta vreme. Mușcătura de pe gît, din ajun, fusese ultima picătură.

– Arăți foarte bine.

– Mulțumesc.

Ochii ei erau distanți și reci.

– Mă surprinde că te-ai întors.

– Nu văd de ce. În fiecare seară luăm masa împreună.

– Obișnuiam să ne și culcăm împreună.

Nick nu voia să reia discuția, atît de aproape de ușa deschisă a camerei lui Johnny.

– Deduc că, potrivit noilor tale reguli, aparițiile în public convin, dar situațiile intime nu.

– Cam aşa ceva.

Vorbea cu multă răceală şi se duse să-i urreze lui Johnny somn uşor. Băiatul îl privi cu un surîs luminos, în timp ce-l freca pe gît cu nasul.

– Miroşi frumos, tati.

– Mulţumesc, domnule. Şi dumneata.

Copilul mirosea a săpun şi a şampon, iar Nick îşi dori să-şi fi putut petrece puţin mai mult timp cu el, dar Hillary apăruse în uşă, întrerupîndu-i nerăbdătoare:

– Eşti gata?

– Da.

Nick se ridică şi o urmă pe uşă afară, în timp ce Johnny reîncepea să se joace cu guvernanta, iar în *La grande salle à manger* el şi Hillary îşi ocupară locurile la masa despre care se plînsese ea înainte. Acum, însă, nu mai conta. Era ultima seară.

Domnea o atmosferă de veselie dulce-amăruie, cu oameni care se cunoscuseră stînd acum adunaţi în pîlcuri de prieteni şi perechi care se plimbau pe punte. Pînă şi muzica părea tristă şi dulce, în timp ce cuplurile dansau, iar Nick îi văzu pe Armand şi pe Liane plimbîndu-se liniştiţi pe punte. Vru din nou să-i spună ceva, dar nu părea momentul cel mai potrivit.

– Te întristează că debarcăm de pe vas? o privi Armand pe Liane cu un surîs tandru. Arăta atît de drăguţă în seara asta, cu o rochie din organdi albastru-deschis, pantofi de satin bleu-pal cu-auriu şi o poşetă asortată. Purta la urechi acvamarine şi diamante montate în aur, cu un colier din aceeaşi garnitură, care aparţinuse mamei ei, din enorma provizie de bijuterii cumpărate de către Harrison înainte să se fi născut Liane.

– Ţi-am spus cît de frumoasă eşti astă seară?

– Îţi mulţumesc, iubitule, se aplecă ea să-l sărute pe obraz, şi, da, sînt tristă că plecăm de pe vas. Dar şi fericită. A fost o călătorie frumoasă, însă sînt gata să mă duc acasă.

– Deja?

Îi plăcea nespus s-o tachineze.

– Ce-ar fi să stai o vreme cu mine la Paris?

– Ştii ce vreau să spun, zîmbi ea ca răspuns. Sînt nerăbdătoare să ajung la Paris şi să aranjez casa.

– Şi ştiu c-o vei face, cu mîinile astea hamice. Peste o săptămînă, va arăta ca şi cum am fi stat acolo de douăzeci de ani. Nu ştiu cum reuşeşti, Liane. Tablourile ajung pe pereţi, sînt puse perdelele, masa întinsă şi-ţi văd contribuţia în fiecare cameră.

– Poate eram pur şi simplu menită să ajung soţie de diplomat.

Ştiau amîndoi că aşa era, iar Liane zîmbi:

Îşi mai continuară un timp plimbarea, bucurîndu-se de seara caldă şi revăzînd zilele petrecute pe navă.

– Aş vrea să fi putut petrece mai mult timp cu tine în traversarea asta. Aproape-mi pare rău că l-am luat după mine pe Perrier. E prea pedant în materie de muncă.

Liane îi zîmbi cu blîndeţe soţului ei:

– Şi tu la fel.

– Zău? i se ivi lui un surîs în ochi. Ei, poate că situaţia se va ameliora cînd ajungem în Franţa.

La asta, însă, ea nu făcu decît să rîdă.

– Ce te face s-o crezi?

Ştia ea ce ştia, şi Armand de asemenea.

– Faptul că aşa vreau eu. Vreau să stau mai mult cu tine.

– Şi eu, oftă Liane, fără însă să se arate nefericită. Dar înţeleg.

– Ştiu că înţelegi, dar nu mi se pare corect. Cu ani de zile în urmă, la Viena, lucrurile stăteau cu totul altfel.

Avuseseră timp pentru plimbări îndelungi după masă şi pentru după-amieze liniştite, cînd Armand se întorcea de la lucru. Trecuse, însă, mult de-atunci. Acum erau alţi oameni şi lumea era cu totul alta.

– Pe-atunci nu erai atît de important, iubitule.

– Nici acum nu sînt important. Doar suprasolicitat şi

trecem prin vremuri tulburi.

Liane dădu din cap, revenind deodată cu gîndul la discuţia din noaptea trecută cu Nick. I-o menţionase vag lui Armand la micul dejun, spunînd numai că se întîlniseră pe „veranda din spate", dar Armand fusese grăbit să-l întîlnească pe Jacques pentru o scurtă discuţie şi n-o ascultase cu atenţie.

Apoi stătură calmi pe punte, privind oceanul, în direcţia Franţei, Liane sperînd că acolo aveau să găsească o situaţie dovedind, cel puţin parţial, că Armand se înşela. Nu voia să fie război. Nu voia să-l vadă devorat de munca lui. La fel ca el, dorea să aibă mai mult timp pentru ei înşişi. Era un motiv egoist pentru a-şi dori să nu înceapă războiul.

– Ne întoarcem, *chérie?*

Ea dădu din cap şi reveniră în apartament, închizînd uşa în tăcere, exact în momentul cînd Nick dădea colţul spre noua sa cameră. Se opri un moment, cu gîndul la noaptea trecută şi la femeia pe care o ţinuse de mînă cîteva minute doar şi care-i spusese că, într-o bună zi, viaţa lui avea să se schimbe. Spera că se va întîmpla cît mai curînd.

Capitolul 10

Normandie acostă în portul Le Havre a doua zi dimineaţă la orele zece, exact în timp ce pasagerii sfîrşeau micul dejun. Aveau bagajele strînse, cabinele gata să fie evacuate, copiii îmbrăcaţi, guvemantele pregătite, iar acum tuturor le părea rău că plecau. Romanţele ce se înfiripaseră pe vas păreau prea sfîşietoare, prieteniile prea scumpe. Activitatea febrilă de pe chei, însă, dovedea că totul se terminase. Căpitanul se afla pe puntea de comandă, urmărind ca totul să decurgă normal, pentru el încheindu-se încă o traversare. Adusese *Normandie* acasă, în siguranţă.

În apartamentul *Trouville*, Armand şi Liane erau gata de debarcare, iar fetiţele săreau în sus de emoţie. Priviseră uriaşa navă lunecînd în port de pe puntea privată şi-i făcuseră cu mîna lui John, care însă aştepta acum împreună cu mama şi tatăl lui, în faţa apartamentului *Deauville*. Purta un costum alb de Eton, cu cămaşă albă, ciorapi pînă la genunchi şi ghete de călărie, iar mama sa o rochie de mătase albă şi o pălărie mare, stînd cu privirea pe fereastră. Nick le dăduse deja bacşişurile tuturor stewarzilor, iar cuferele lor plecaseră din apartament. Ştia că avea să-i aştepte o maşină pe chei, iar acum părăsiră apartamentul, coborînd să plece înaintea celorlalţi. Paşapoartele urmau a le fi ştampilate pe chei, de către un funcţionar anume de

la serviciul de emigrări, după care erau liberi.

– Gata, *chérie?*

Liane încuviință din cap și-l însoți pe Armand afară, după care coborîră urmați de fete. Își pusese un costum *Chanel* bej care-i plăcea lui, cu căptușeală roz, și o bluză de mătase trandafirie. Arăta foarte drăguță și proaspătă, și foarte în genul unei soții de ambasador, în timp ce se pregăteau să debarce. Privi în urmă, la fetițele în rochii înflorate de organdi și pălării de pai, cu păpușile favorite în brațe, împreună cu mademoiselle, care se ținea foarte oficială în uniforma ei cu dungi gri și bonetă apretată.

Un mic grup de pasageri fuseseră chemați să se adune în *Marele salon* pentru debarcarea în avans. Restul călătorilor aveau să întîlnească funcționarii de la imigrări și vamă în sala de mese, părăsind vasul peste vreo oră, la timp pentru a prinde trenul dintre Le Havre și Paris. În timp ce așteptau să li se dea drumul, Liane observă că era acolo și neamțul pe care-l cunoscuse la masa căpitanului, plus alte cîteva perechi cu care nu făcuse cunoștință. În total, nu erau mai mult decît vreo duzină de oameni, privilegiați în mod special, cu pașapoarte diplomatice sau nume importante. Și, pe cînd așteptau, li se alătură și asistentul lui Armand, Jacques Perrier, cu servieta frîngîndu-i brațul, cu ochelarii la locul lor și chipul funebru ca de obicei. Era un continuu memento al treburilor neterminate.

Și atunci, în timp ce el și Armand se consultau pentru ultima oară înainte de a coborî de pe vas, Nick reuși în fine să se apropie cîteva momente pentru a-și lua rămas bun de la Liane și de la fete, salutîndu-l pe Armand cu o înclinare a capului.

– Voiam să-mi iau rămas bun de la tine ieri, dar n-am vrut să vă deranjez. Te-am văzut cu soțul tău pe punte...

Ochii lui păreau să-i atingă fața, iar Liane simți nevoia imperioasă de-a întinde din nou mîna după a lui, însă nu părea nici momentul, nici locul potrivit.

– Mă bucur că te văd, Nick.

Avea senzația că, despărțindu-se de el, părăsea ultima palmă de teren familiar al propriei sale țări. Și, deodată, în timp ce stăteau acolo de vorbă, simți un cumplit dor de casă.

– Sper să n-ai nici o problemă la Paris.

Nu privi spre Hillary, dar Nick înțelese la ce se referea și zîmbi:

– N-o să am. Deja lucrurile stau mult mai bine.

Nu era sigură ce înțelegea prin asta și bănui că se referea la vreo reapropiere neașteptată între el și soția lui. Poate că o iertase din nou sau îi promisese ea să se îndrepte. Liane spera că da, spre binele lui, dar nu putea ști că de fapt se referise la noul său sentiment de libertate, începînd din noaptea cînd stătuseră de vorbă.

– Aș vrea să menținem legătura.

– Sînt sigură c-am să te văd la Paris. Într-un fel, e un oraș mic.

Ochii li se întîlniră, își susținură privirile preț de-un nesfîrșit moment, iar Liane nu mai fu sigură de ce simțea. Despărțirea de el părea aproape ca pierderea unui prieten sau a unui frate și, totuși, abia dacă-l cunoștea. Era poate vraja mării, urzindu-și farmecele, gînd care o făcu să zîmbească:

– Să ai grijă de tine... și de John...

– Voi avea... și tu la fel...

– Liane! *On y va.*

Acum Armand părea grăbit. Era nerăbdător să plece și i se spusese că puteau coborî. Veni repede lîngă Liane, îi strînse mîna lui Burnham cu un surîs larg și, un moment mai tîrziu, se aflau pe chei. Bagajele le erau încărcate într-o mică furgonetă, pe cînd Liane, Armand și fetele urcau într-un *Citroën* mare și comod, iar mademoiselle și Jacques Perrier ocupau canapeaua din față, lîngă șofer. În timp ce mașina se îndepărta, iar șoferul furgonetei pornea motorul, Liane văzu un enorm *Duesenberg* negru oprind alături, și pe Nick începînd să-i dea instrucțiuni omului de la volan. Întoarse

capul pentru a-i mai arunca încă o privire şi a-i face cu mîna, aşa că-i răspunse şi el, după care Liane se întoarse să asculte ce spunea Armand

– Se pare că diseară are loc o recepţie la ambasada italiană. Trebuie să mă duc, dar tu, dacă vrei, poţi sta la hotel. Vei avea multe de făcut, cu instalarea fetelor.

Îşi privi ceasul. Drumul avea să dureze aproape trei ore

– Ştie cineva în cît timp soseşte mobila?

Încercă să-şi îndrepte gîndul spre problemele imediate, dar avea senzaţia că o bîntuia chipul lui Nick, aşa cum îi făcuse cu mîna. Se întrebă dacă avea să-l mai vadă vreodată şi, totuşi, îi spusese că aveau să se întîlnească. „Parisul e un oraş mic", rostise ea, dar deodată nu mai era atît de sigură

Armand, însă, era complet absorbit de momentul prezent.

– Mobila soseşte peste şase săptămîni Între timp, locuim la *Ritz*.

Era neobişnuit, chiar şi pentru un ambasador, să locuiască acolo, dar Liane i-o oferise ca o favoare din veniturile ei, iar Armand o lăsa din cînd în cînd să-i facă asemenea cadouri. Îl irita că nu putea face şi el astfel de gesturi, dar ştia că pentru ea nu însemnau nimic şi ar fi fost o prostie să nu folosească puţin şi din cîştigurile ei. Avea o avere atît de mare, încît o şedere la *Ritz* nici măcar nu se simţea.

Fetele vorbiră aproape tot timpul drumului, iar Liane se bucura să poată conversa cu Armand. Ştia că, din momentul sosirii, el avea să plece, pînă şi în acea primă seară fiind aşteptat la o recepţie diplomatică. Aproape-i păru rău cînd văzu apărînd Turnul Eiffel, apoi Arcul de Triumf şi Place de la Concorde. Deodată, vru să dea ceasul în urmă şi să revină la luxoasa atmosferă ca de pîntec matern de la bordul navei Nu era sigură că era gata să înfrunte Parisul.

Trei liftieri îi escortară la etaj, pînă în marele apartament pe care şi-l rezervaseră Aici exista un dormitor foarte

spațios pentru fete, unul alăturat pentru mademoiselle, o cameră de zi, un dormitor pentru Armand și Liane, un salonaș de toaletă și un cabinet. Armand privi la muntele de cufere din dormitor și-i zîmbi lui Liane:

– Nu-i rău, iubito.

Ea, însă, părea tristă, cînd se așeză, zîmbindu-i:

– Mi-e dor de vas. Aș dori să ne putem întoarce. Nu-i așa că-i o prostie?

– Nu.

Tandru, îi atinse fața, în timp ce ea se rezema de el.

– Toată lumea simte așa la început. Navele sînt ceva cu totul deosebit, iar *Normandie* e cea mai deosebită dintre toate.

– Este într-adevăr, nu-i așa?

Își zîmbiră un moment, cu căldură, iar Armand se îndepărtă de ea, plin de regret.

– Mă tem, iubito, că domnii cărora le dau raportul așteaptă să ne vedem puțin în seara asta, iar după aceea e recepția...

O privi cu o expresie de scuză:

– Te-ai simți mai bine aici sau vrei să vii și tu?

– Sincer, aș vrea să rămîn aici și să mă instalez.

– Perfect.

Se duse să-și facă o baie și, peste o jumătate de oră, apăru în sacoul de seară; la vederea lui, Liane fluieră de admirație:

– Da' chipeș mai ești!

El îi zîmbi, cu ochii scînteietori. Liane își scosese costumul și era îmbrăcată acum într-un capot de satin alb. Prin toată camera erau cufere deschise.

– Cel mai rău lucru din toate e că peste cîteva săptămîni iarăși va trebui să strîng totul și să ne mutăm, se așeză ea pe pat cu un geamăt, privindu-l. De ce-am adus cu mine toate astea?

– Fiindcă ești soția mea frumoasă și elegantă, o sărută el scurt. Iar eu, dacă nu mă grăbesc, au să mă trimită în

cine ştie ce loc încîntător, ca de pildă Singapore.

– Aud că e un post încîntător.

– Las-o baltă!

O ameninţă cu degetul, se opri în camera fetelor să-şi ia rămas bun de la ele şi coborî. Recepţionerul sunase deja să-i spună că-l aştepta *Citroën*-ul, iar Armand ieşi grăbit cu ochii plini de emoţie. Dintr-odată, se simţea din nou însufleţit. Era acasă, în Franţa. Nu mai trebuia să aştepte veşti primite la mîna a doua. Se întorsese şi curînd avea să ştie exact ce se întîmpla.

În seara aceea, cînd Armand plecă la Élysée, fu şocat de calmul colegilor săi. Păreau absolut siguri că pacea avea să mai dureze încă multă vreme. În loc de teroare, domnea sentimentul că Parisul se bucura de o mică înflorire. Nu încăpea nici o îndoială în minţile lor că Hitler reprezenta o ameninţare, dar erau la fel de convinşi că n-avea să treacă niciodată Linia Maginot. Armand nu era de aceeaşi părere şi, într-un fel, nu asta dorise să audă. Voia să ştie că Franţa era complet pregătită pentru un război pe toate fronturile şi că se făceau preparative pentru o asemenea posibilitate, dar nici vorbă de-aşa ceva. Avea impresia că se întorsese în ţară pentru a se lupta cu un incendiu şi, în loc de a-şi sufleca mînecile, intrînd în rînduri, i se cerea să admire văpaia. Cînd urcă din nou în *Citroën*, se simţea derutat. Îi ceru şoferului să-l ducă pe Rue de Varenne, pe malul stîng:

– *L'Ambassade d'Italie.*

Iar la Ambasada Italiei, fu şi mai conştient de acelaşi spirit superficial pe care-l simţise în veneratele săli de la Élysée: şampanie, femei frumoase, conversaţii despre planuri de vară, dineuri diplomatice, baluri de societate. Nimeni nu pomenea măcar pericolul războiului. După două ore petrecute acolo, salutînd zeci de cunoscuţi, reveni la *Ritz*, recunoscător să se aşeze pe un scaun şi să mănînce puţină supă şi o omletă împreună cu Liane.

– Nu înţeleg nimic. Aici, toată lumea se distrează straşnic.

Situația nu se deosebea prea mult de cea pe care o întîlnise în aprilie.

– Sînt orbi cu toții?

– Poate se tem să vadă.

– Dar cum pot să nu vadă?

– Cum a fost la Élysée? Poți să-mi spui?

– Cam la fel. Mă așteptam la informări serioase și cînd colo ăștia discută despre agricultură și economie și se simt foarte comod privind securitatea Liniei Maginot. Aș vrea să mă simt și eu la fel de sigur.

– Nu se tem deloc de Hitler?

Pînă și Liane era șocată.

– Într-o oarecare măsură. Și chiar cred că pînă la urmă va fi război între Hitler și englezi, dar încă mai speră vreun miracol sau vreo intervenție divină.

Oftă și-și scoase sacoul de seară. Părea extenuat, dezamăgit și, dintr-odată, bătrîn cum nu mai arătase de ani de zile. Îi amintea lui Liane de un războinic gata să plece la luptă, fără a avea ce bătălie să poarte, iar ea se simți întristată pentru el.

– Nu știu, Liane. Poate văd demoni care nu există. Poate am lipsit prea mult timp din Franța.

– Nu de asta-i vorba. E greu să-ți dai seama cine are dreptate. Poate că intuiția ta e mai pătrunzătoare decît a lor, sau poate au trăit cu amenințarea războiului atît de multă vreme, încît nu-i mai prea îngrijorează, și cred că nu va veni niciodată.

– Timpul va spune.

Ea dădu din cap, tăcută, și împinse afară măsuța pe rotile.

– De ce nu alungi gîndul, măcar pentru o noapte? Le pui prea mult la inimă.

Îl frecă ușurel pe gît, și nu peste mult Armand se dezbrăcă și se culcă, furat de un somn agitat. În seara aceea, însă, Liane nu era obosită și se așeză liniștită în camera de zi a apartamentului. Încă-i mai era dor de navă și-și dorea

să fi putut ieşi pe punte, pentru a privi valurile calme. Dintr-odată, se simţea departe de casă, deşi cunoştea bine Parisul, din frecventele vizite cu Armand, însă acum era altceva. Încă nu se simţea ca acasă. Nu locuiau într-o casă, stăteau la hotel, nu avea prieteni apropiaţi – iar acest gînd îi aminti dintr-odată de Nick. Şi se pomeni întrebîndu-se cum ajunseseră soţii Bumham. Păreau să fi trecut ani de cînd stătuseră de vorbă pe punte, cu doar două nopţi în urmă. Îşi amintea că Nick îi spusese să-l caute oricînd avea nevoie de un prieten, dar ştia că n-ar fi fost momentul potrivit. Pe vas era ceva nevinovat, însă aici, în calitate de soţie a lui Armand, nu se putea împrieteni cu un bărbat.

Apartamentul era cufundat în tăcere, iar Armand sforăia încet în spaţiosul pat dublu. Poate că, în ciuda dezamăgirii lui, veştile fuseseră bune. Dacă situaţia din Paris nu era atît de critică pe cît se temuse el, poate că urmau să dispună de mai mult timp împreună, gînd care o atrăgea mult pe Liane. Poate aveau să facă nişte plimbări în Bois de Boulogne, sau prin grădina Tuileries... poate reuşeau chiar să meargă la cumpărături împreună... sau să ia fetele la o plimbare cu barca. Înveselită de aceste perspective, se urcă în pat şi stinse lumina.

Capitolul 11

Hillary intră în casa de pe Avenue Foch cu şoferul aproape clătinîndu-se pe urmele ei, cărînd şapte cutii mari de rochii de la *Dior, Madame Grés* şi *Balenciaga*, plus multe alte pachete mai mici. Avusese o zi foarte plăcută, iar seara avea să fie şi mai agreabilă, întrucît Nick era încă la Berlin.

– Ajunge să le laşi acolo, îi azvîrli ea peste umăr, după care gemu, văzîndu-i expresia mată, şi arătă spre un scaun: *ici.*

Şoferul depuse cutiile, cît se pricepea, pe scaunul din holul lung de marmură cu enormul său candelabru de cristal. Era o casă frumoasă, iar Nick fusese încîntat la vederea ei. Dar Hillary nu se bucura la fel de mult. Apa nu era niciodată destul de caldă pentru baia ei, nu exista duş, insista că era plin de ţînţari şi că ar fi preferat un apartament la *Ritz*. Găsea că servitorii pe care-i angajase firma lui Nick erau antipatici, că nu ştiau aproape deloc englezeşte şi se plînsese zile-n şir de căldură.

Erau la Paris de aproape o lună şi trebuia să admită că, în acel sezon, Parisul nu era chiar plicticos. Toţi spuneau că vara lui '39 era prima perioadă fericită după vara anterioară, cînd Münchenul le pleoştise tuturor starea de spirit. Acum, însă, abundau balurile mascate şi dineurile, aproape cu înverşunare, toată lumea distrîndu-se încontinuu. Con-

tele Etienne de Beaumont dăduse cu cîteva săptămîni în urmă un bal mascat, comandînd tuturor invitaților să vină costumați în personaje din piesele lui Racine, iar Maurice de Rothschild chiar își pusese pe turban faimoasele diamante ale mamei sale și bijuteriile *Cellini Renaissance* la eșarfă, pentru a atrage atenția tuturor. Lady Mendl organizase o petrecere în aer liber la Versailles, pentru șapte sute cincizeci de oaspeți, cu trei elefanți ca obiecte de distracție și conversație. Iar cea mai reușită sindrofie din toate fusese cea oferită de Louise Macy, care închiriase vestitul *Hôtel Salé* pentru o noapte, aducînd înăuntru mobile fără preț și adăugînd instalații, o bucătărie mobilă și cîteva mii de lumînări. Tuturor musafirilor li se „ordonase" să poarte diademe și decorații – și, în chip surprinzător, se conformaseră. Hillary aranjase să ia cu împrumut o tiară de la *Cartier*, spectaculoasă alcătuire din smaralde de paisprezece carate, înconjurate de o mulțime de diamante foarte fine. Nu prea apucase să se plictisească la Paris, și totuși, nu se distra cu adevărat. Acum avea alte planuri, pentru restul verii. Și, cu un dram de noroc, ea și prietenii din Boston pe care și-i întîlnise aveau să se afle în sudul Franței înainte ca Nick să se întoarcă de la Berlin. O stînjenise în fiecare zi, de cînd ajunseseră în Franța. Noua atitudine pe care o adoptase în ultimele zile ale traversării dăinuise. Era rece și distant, mereu politicos, dar nu deosebit de interesat în aranjamentele ei. Singurele ocazii cînd îi solicita prezența erau dineurile de afaceri, sau pentru a se întreține la ceai cu soția cîte unui industriaș. Dăduse clar de înțeles ce aștepta din partea ei, iar Hillary constatase că această nouă atitudine îi displăcea chiar mai mult decît cea dinainte. În zilele cînd încerca atît de disperat să-i facă plăcere, o făcuse să se simtă vinovată, ceea ce o determina să-l urască. Acum, se simțea tot atît de importantă în viața lui ca o clanță de ușă, motiv de-a se înfuria și mai tare. Hotărîse, în prima săptămînă de la sosire, să-l pedepsească. N-o putea tîrî afară din debara ca pe-o pereche de pantofi vechi, de

fiecare dată cînd avea nevoie de ea la cîte un dineu de afaceri. Nu era ea ursul dansator care să fie arătat musafirilor şi deja i se făcuse greaţă de viaţa lor la Paris. În săptămîna de absenţă a lui Nick, îşi făcuse propriile ei planuri.

Intră agale în biblioteca cu lambriuri, avînd pe un perete deprimanta tapiserie Aubusson, şi privi în grădină. John se juca acolo cu guvemanta şi căţeluşul cumpărat de Nick, un mic terrier care lătra prea mult pentru gustul lui Hillary. Chiar şi acum, lătrăturile şi rîsetele îi asaltau urechile şi o enervau. O durea capul de la căldură şi cumpărături, şi-şi aruncă pălăria pe un scaun, îşi scoase mănuşile în timp ce mergea spre barul ascuns în lemnărie, iar în clipa următoare mai că-i sări inima din piept, la auzul unui glas fără chip din spatele ei:

– Bună seara.

Se răsuci pe călcîie, pentru a-l vedea pe Nick aşezat la enormul birou *Louis XV* din colţ. Intrînd în cameră, nici măcar nu privise în direcţia aceea.

– Ai avut o zi bună?

– Ce faci aici?

Arăta oricum, numai fericită să-l vadă nu; noroc că se oprise înainte de-a întinde mîna spre bar.

– Locuiesc aici sau cel puţin aşa mi s-a spus.

Totuşi, la fel ca pe navă, se claustrase şi aici în camera sa proprie. Însă, în afară de insulta implicită, pe Hillary n-o deranja prea mult. Ceea ce o irita era faptul că ani de zile îl ţinuse la respect sau în pat, la alegere, iar acum luase el decizia în locul ei. Dar, la drept vorbind, nu era o pierdere pe care s-o regrete. Îşi făcuse deja alte planuri. Iar acum, o privea de la birou, ca un motan observînd şoarecele, şi-i venea să-l plesnească.

– Nu-ţi iei ceva de băut? Nu vreau să-ţi stric obiceiurile.

– Nici nu e cazul.

Se duse la bar şi-şi turnă un scotch dublu.

– Cum a fost la Berlin?

– Te interesează?

– Nu tocmai.

Erau remarcabil de sinceri unul cu altul, în ultima vreme. În unele sensuri, era o uşurare.

– Ce face Johnny?

– Bine. Îl duc la Cannes, peste cîteva zile.

– Zău? Pot să te-ntreb cu cine?

– În lipsa ta m-am întîlnit cu cîţiva prieteni din Boston şi plec la Cannes în weekend-ul ăsta.

Ochii îi erau sfidători, privindu-l peste pahar. Dacă dorea vieţi separate, avea să le capete, dar pe ea n-o putea opri.

– Şi pot întreba cît plănuieşti să stai acolo?

– Nu ştiu. La Paris e prea cald pentru mine. Mi se face rău.

– Regret să aud asta. Dar aş vrea să am o oarecare idee despre cît timp intenţionezi să lipseşti.

Abia dacă-şi mai recunoştea soţul, în tonul acestor cuvinte. Devenise nemăsurat de dur în ultima lună şi era gata să-l bănuiască de-a avea o amantă, dar nu-l credea cu adevărat în stare de aşa ceva. N-avea coaie, după cum ar fi spus dacă o întreba, numai că el nu întreba nimic, şi nici ea nu se oferi. Stătea aşteptîndu-i răspunsul, în timp ce Hillary bătea din picior şi privea în pahar.

– O lună. Poate mai mult. Am să mă-ntorc în septembrie, se hotărî ea chiar în timp ce-i răspundea.

– Distracţie plăcută, zîmbi Nick rece. Dar nu te gîndi să-l iei şi pe Johnny.

– Pot să te-ntreb de ce nu?

– Fiindcă aş vrea să-l văd şi n-am nici un chef să fac drumul pînă la Cannes în fiecare săptămînă ca să te văd şi pe tine.

– În sfîrşit, o veste bună. Însă nu poţi ţine copilul în oraş.

– Am să-l duc chiar eu.

Hillary ezită un moment, gata să-i răspundă tăios şi

deodată Nick aproape că-i putu auzi gîndurile. Nu dorea realmente să ia copilul cu ea, iar Nick știa.

– În regulă. Am să-l las aici.

Fusese o bătălie ușoară, își spuse Nick, acum trebuind să se gîndească puțin unde avea să-l ducă pe Johnny. Oricum dorise să-și ia puțin timp liber în vara aceea și avea o scuză perfectă. În ciuda atmosferei de forță și agresiune pe care o simțise invadînd Berlinul, încă mai avea încredere că războiul n-avea să înceapă prea repede și ar fi fost plăcut să-l plimbe pe Johnny pe undeva prin Franța, mai ales dacă aveau să meargă singuri.

– Cînd ai spus că pleci?

Se ridică de la birou și-i dădu ocol, iar Hillary îl privi încruntată, arătîndu-și ura prin toți porii. Era un mariaj atît de stricat încît îi puteau simți gustul amîndoi, și era un gust peste măsură de amar.

– Peste două zile. E destul de curînd?

– Mă-ntrebam doar. Iei masa aici cu mine diseară?

– Am alte planuri.

Nick dădu din cap și ieși în grădină să-l vadă pe Johnny. Băiețelul țipă de plăcere de cum își văzu tatăl și i se repezi în brațe, pe cînd Hillary privea de la fereastră, după care se întoarse și ieși din bibliotecă, urcînd la etaj.

De fapt, a plecat cu două zile mai tîrziu decît plănuise, dar Nick abia dacă a văzut-o. Lucra zilnic la birou pînă noaptea tîrziu și a trebuit să ia cina cu niște persoane din Chicago. Cînd a invitat-o și pe Hillary, l-a refuzat.

Declarase că era prea ocupată cu împachetatul pentru călătorie, iar Nick s-a hotărît să n-o forțeze. A văzut-o în dimineața plecării spre Cannes, cînd a sosit o limuzină imensă s-o ducă la gară. Un moment, Nick s-a întrebat cu cine mergea la Cannes, dar a hotărît să nu-i pună nici o întrebare.

– Distracție plăcută.

Hillary îi ceruse două mii de dolari pentru călătorie, iar el i-i dăduse în seara trecută, fără nici un comentariu.

Abia dacă-i mulțumise.

– Ne vedem în septembrie, strigă ea voioasă în timp ce fugea pe ușă, într-o rochie de mătase roșie cu buline albe și o pălărie de mătase asortată.

– Ai putea da telefon din cînd în cînd.

Dădu din cap și se urcă grăbită în mașină. Era pentru prima oară, după mult timp, cînd o vedea fericită și, în timp ce revenea în casă, pentru a se pregăti să plece la birou, îi păru într-un fel rău că insistase să continue căsnicia. Dacă Hillary era atît de nefericită cu el, însemna că amîndoi meritau ceva mai bun. Și, în timp ce-și îndrepta cravata și îmbrăca vestonul, Nick se pomeni gîndindu-se la Liane și întrebîndu-se unde era. Nu-i văzuse pe soții de Villiers la nici unul dintre dineurile la care participase, însă își imagina că aveau mult mai mari șanse să frecventeze recepțiile diplomatice, iar el nu fusese la nici una din acestea. Știa că Ambasada poloneză plănuia să organizeze un dineu pretențios peste cîteva săptămîni și presupuse că aveau să vină și ei, dar la acela el urma să aibă grijă să nu se prezinte. Era important ca nimeni să nu afle despre recentul său act de caritate față de Polonia. Nu putea să li se întîmple decît ceva rău, dacă se prindea de veste că și ei se înarmau. Sursele diplomatice de care se folosise pentru a-și exprima oferta fuseseră uluite de prețurile minuscule pe care le fixase. Nu cunoștea însă nici un alt mod de a-i ajuta, în ceasul al unsprezecelea.

Germanii își lărgiseră recent toate contractele, iar Nick simțea în ultima vreme o dorință crescîndă de a forța mîna și a pune capăt afacerilor cu Germania. Se simțea incomod de fiecare dată cînd mergea acolo și, indiferent cît de profitabile erau tranzacțiile, nu reușea să se mai simtă bine pertractînd cu ei în continuare. Îi era cu neputință să nu-și dea seama ce se pregătea. Liane avusese dreptate. Termenul de-a alege o tabără sau alta se apropia. De fapt, pentru el, se și arătase.

Cînd plecă la birou, îl sărută pe Johnny de rămas

bun, constatînd mulţumit că nu părea necăjit de plecarea maică-si. Îi promisese deja o excursie la Deauville, unde aveau să călărească pe plajă. Pe amîndoi îi emoţiona perspectiva plecării, plănuită pentru începutul lunii august. Urmau să călătorească împreună timp de cel puţin două săptămîni.

– O zi bună îţi doresc, tigrule[1], ne vedem mai tîrziu.

– Pa, tati.

Se juca cu bîta de baseball şi o minge, pe care le strecurase într-unul din cufere. Iar Nick văzu, exact înainte ca limuzina sa să dea colţul pe Avenue Foch, că mingea tocmai zburase drept printr-una din ferestrele camerei de zi. Rîse în sinea sa, amintindu-şi cum îi spusese portarului de la New York că, într-una din zile, aşa avea să se întîmple, iar şoferul se întoarse la auzul glasului său:

– Oui, monsieur?

– Am spus: „Ăsta-i baseball-ul".

Şoferul dădu din cap, cu o privire inexpresivă, continuîndu-şi drumul spre birou.

---

1 – (În orig.) *tiger*, formulă uzuală de afecţiune a bărbaţilor faţă de băieţi, în S.U.A.

Capitolul 12

În ziua de 31 iulie, lucrurile lui Liane şi ale lui Armand au sosit de la Washington, D.C., iar în cursul aceleiaşi săptămîni s-au mutat în casa pe care o găsise Armand în aprilie. Era o locuinţă destul de plăcută, în Place du Palais Bourbon, în La Septième. În următoarele zece zile, Liane a robotit, a transpirat şi a deschis lăzi. A făcut aproape totul cu mîna ei, ştiind exact unde voia să fie pus fiecare obiect, cerîndu-le servitorilor doar să spele vasele şi să şteargă mesele de praf. În lipsă de altceva, îşi dădea o ocupaţie, acum cînd abia-l mai vedea pe Armand. Visul plimbărilor prin Bois de Boulogne şi Tulieries nu se adeverise niciodată. Cu sau fără război, Ministerul de Interne îl devora. Lua masa cu colegii sau la felurite ambasade de prin oraş şi nu ajungea acasă pînă la ora opt seara, dacă nu avea cîte un dineu diplomatic important. Iar în aceste cazuri, nu-l vedea decît la ore foarte tîrzii.

Nu era ca viaţa lor din Washington, cînd soţia ambasadorului făcea parte integrantă din viaţa lui socială, întreţinîndu-se cu persoane sus-puse, jucînd rolul de gazdă, organizînd mici petreceri dansante şi dineuri cu cravată neagră, stînd lîngă el. Aici, cel mai adesea, Armand se ducea singur şi se întîmpla s-o ia cu el mai mult ca o excepţie de la regulă. Acum toată viaţa ei se centra în jurul fetelor,

iar cînd în sfîrşit îl vedea seara pe Armand, acesta era aproape prea obosit ca să mai stea de vorbă cu ea. Mînca de cină şi se ducea la culcare, epuizat, adormind invariabil la cîteva secunde după ce punea capul pe pernă. Liane ajunsese să ducă o viaţă singuratică şi tînjea după zilele de la Washington, Londra sau Viena. Era o viaţă cu totul nouă şi nu-i plăcea, lucru pe care Armand îl simţea, în pofida eforturilor ei de-a nu se plînge. Semăna cu o floricică ofilindu-se într-o grădină părăginită, ceea ce-l făcea să se simtă îngrozitor de vinovat, dar începeau să se întîmple fel de fel de lucruri ciudate. Franţa se trezea în faţa pericolului reprezentat de Hitler şi, cu toate că încă mai erau convinşi că se aflau în siguranţă, domnea un anume simţ mai acut al protecţiei şi pregătirilor. Armand se simţea din nou plin de viaţă, participînd la necontenite şedinţe. Pentru el era o perioadă fertilă, dar foarte dură pentru Liane, iar Armand, deşi ştia, mare lucru nu putea face. Nici măcar nu avea timp s-o scoată din cînd în cînd în oraş la cină.

– Mi-e dor de tine, să ştii, îi zîmbi Liane, într-o seară cînd Armand intră în apartament, găsind-o agăţînd un tablou. Ca de obicei, crease efectul unui cămin în care locuiau de ani de zile, iar el îi era recunoscător pentru asta. Veni s-o sărute şi o ajută să coboare de pe scaun, ţinînd-o în braţe un moment mai mult decît ar fi fost necesar.

– Şi mie mi-e dor de tine, micuţa mea. Sper c-o ştii.

– Uneori, da, oftă Liane, punînd ciocanul pe birou, după care-şi ridică privirea spre el, cu un zîmbet trist. Şi, uneori, cred că ai uitat că mai sînt vie.

– Niciodată n-aş putea face aşa ceva, micuţo. Sînt doar foarte ocupat.

Atîta lucru ştia şi ea.

– Vom mai avea vreodată din nou o viaţă adevărată?

Armand dădu din cap:

– Curînd, sper. Pur şi simplu acum domneşte o tensiune crescîndă. Trebuie să aşteptăm, să vedem ce se întîmplă... trebuie să ne pregătim...

Ochii-i ardeau într-o lumină atît de strălucitoare, pe cînd vorbea, încît lui Liane i se frînse inima. Simțea că-l pierduse în favoarea Franței, era aproape ca și cum l-ar fi pierdut pentru o altă femeie, ba chiar mai rău, fiindcă era o rivală pe care n-o putea înfrunta.

– Și dacă va fi război, Armand? Atunci ce facem?

– Atunci, vom vedea.

Mereu prudent ca orice diplomat, chiar și cu ea, dar Liane nu întreba despre patria lui, despre ea însăși întreba.

– Deci, n-am să te mai văd niciodată.

Părea obosită și îndurerată, iar în seara asta nu se mai simțea în stare să afișeze pentru el o fațadă veselă.

– Trăim timpuri ieșite din comun, Liane, înțelegi cu siguranță.

Ar fi fost dezamăgit de ea dacă n-ar fi înțeles, iar Liane o știa. Era o cruce greu de purtat. Trebuia să fie dispusă să facă aceleași sacrificii ca Armand și, uneori, însemna prea mult să-i ceară așa ceva. De-ar fi avut doar o seară liniștită împreună, puțin timp să stea de vorbă, o seară cînd el să nu fie prea extenuat pentru a face dragoste... ochii ei exprimau tot ce era de spus.

– Nu contează. Vrei ceva de mîncare?

– Am mîncat.

Nu-i spuse că-l așteptase.

– Ce fac fetele?

– Bine. Le-am promis că le duc într-un picnic la Neuilly, săptămîna viitoare, după ce termin cu casa.

Și ele se simțeau singure. Odată cu începerea școlii, aveau să-și facă noi prieteni. Dar deocamdată nu le aveau decît pe mama și pe guvernanta lor.

– Ești singura femeie pe care-o cunosc în stare să pună o casă pe picioare într-o săptămînă, îi surîse el, așezîndu-se într-un fotoliu din camera de zi, aproape temîndu-se să-i spună că nu dorea altceva decît să se ducă la culcare și să doarmă.

– Sînt pur și simplu fericită că am plecat de la hotel.

– Şi eu.

Privi în jur la obiectele familiare, simţindu-se în sfîrşit ca acasă. În ultima lună, însă, nu prea observase mare lucru. Era atît de ocupat la serviciu, încît s-ar fi putut întoarce acasă chiar şi la o baracă sau un cort, pentru el tot n-ar fi contat, iar Liane bănui acest lucru, pe cînd îl urma în dormitor.

– Vrei un ceai de muşeţel? îi zîmbi ea cu blîndeţe, iar Armand întinse mîna, i-o luă pe-a ei şi o sărută, aşezîndu-se pe pat.

– Eşti foarte bună cu mine, micuţo.

– Te iubesc atît de mult.

Şi existaseră atîtea momente cînd şi el fusese bun cu ea. Nu era vina lui că ajunsese acum atît de ocupat şi nu putea continua astfel la nesfîrşit. Mai devreme sau mai tîrziu, problemele aveau să se rezolve. Liane se ruga, doar, să nu se întîmple prin izbucnirea războiului.

Se duse la bucătărie să-i fiarbă ceaiul promis, iar cînd se întoarse, cu o tavă de porţelan delicată şi ceaşca *Limoges* pe care o despachetase în aceeaşi după-amiază, le depuse uşor pe masă, cu un surîs. Dar, cînd se întoarse să-i dea ceaşca lui Armand, văzu că adormise deja, cu capul pe pernă, fără ajutorul muşeţelului.

Capitolul 13

– Ei, tigrule, ce părere ai?

Nick şi John călăriseră unul lîngă altul tot drumul pînă la plajă, stînd acum pe loc, la doar cîteva momente după ce soarele se cufundase în mare. Fusese o săptămînă de paradis la Deauville.

– Eşti gata să mănînci ceva?

– Mhm.

În ultima oră, se prefăcuse a fi un cowboy într-un ranch. Îl fermecase calul alb, înalt şi blînd, pe care-l călărea, tatăl său avînd o frumoasă iapă murgă. Johnny îl privi:

– Aş vrea ca astă seară să putem mînca hamburgeri, exact ca la o fermă.

Nick îi zîmbi fiului său:

– Şi eu aş vrea.

Un hamburger şi un lapte bătut ar fi fost grozave, dar se aflau departe de-o asemenea posibilitate.

– Ţi-ar conveni o friptură bună, zemoasă?

Ştia că un biftec *au poivre* era cea mai apropiată variantă, dar cel puţin tot era ceva de mîncare.

– O.K.

La rugămintea lui Johnny, vorbiseră în ziua aceea cu Hillary. Se distra minunat la Cannes şi fusese surprinsă de telefonul lor. Nick nu-i spusese băiatului, dar trebuise să

sune de patru ori numai pentru a o găsi, iar în luna de cînd lipsea, zvonurile începuseră să se infiltreze pînă la el. „Grupului de prieteni" cu care se întîlnise la Cannes i se alăturase un bărbat pe nume Philip Markham, pe care Nick îl cunoştea de la New York. Era un fante de cea mai joasă speţă, fusese însurat de patru ori, iar acum numele lui era asociat cu acela al lui Hillary Burnham. Lui Nick nu-i păsa de ce făcea ea, dar îi spusese să fie discretă. Evident, discreţia se situa mai presus de puterile ei. Se duceau seară de seară să joace la cazino în Monte Carlo, dansau pînă la ziuă şi dăduseră o petrecere destrăbălată la *Carlton*, comentată chiar şi de presa de la Paris. Se gîndise o vreme s-o sune şi să-i spună să înceteze, dar îşi dăduse seama că era deja prea tîrziu. N-avea nici un fel de control asupra ei şi, orice-ar fi spus, Hillary oricum făcea tot ce voia ea.

– A fost plăcut să vorbim azi cu mami.

Parcă i-ar fi citit gîndurile. Nick îl privi, în timp ce-şi mînau caii înapoi spre grajd.

– Ţi-e foarte dor de ea, John?

– Cîteodată.

Apoi îi zîmbi loial tatălui său:

– Da' mă distrez nemaipomenit aici cu tine.

– Şi eu cu tine.

– Crezi c-o să se-ntoarcă acasă curînd?

Întrebarea era foarte directă. În ciuda dezinteresului lui Hillary faţă de băiat, Nick ştia că Johnny îi iubea pe amîndoi. Mama sa îi trimisese cîteva cadouri din sudul Franţei, dar rareori dădea telefon, iar Nick încerca să-l consoleze, aşa cum făcuse întotdeauna. Însă asta era ea şi ştia că, într-o zi, fiul său avea să afle adevărul.

– Nu ştiu cînd are să se-ntoarcă, fiule. Probabil, în cîteva săptămîni.

Johnny dădu din cap şi nu mai spuse nimic, după care băgară caii în grajd şi intrară în hotel.

Conform promisiunii, în seara aceea au comandat biftec *au poivre* şi, cînd s-au întors în camera lor, Nick i-a

citit din cartea sa favorită. La fel îşi petreceau fiecare seară. Nick nici măcar nu adusese guvernanta. Voia ca timpul petrecut împreună să fie numai al lor şi se bucura să aibă copilul numai pentru el.

În ultima zi a şederii acolo, au făcut o partidă finală de călărie, iar amurgul a fost şi mai frumos decît în alte dăţi. Jucaseră tenis, avuseseră un picnic pe plajă, iar apoi făcuseră partida de călărie zilnică. Şi, în timp ce admirau asfinţitul, Nick îl privi pe băiat cu un zîmbet cald:

– Vom ţine minte vacanţa asta mult, mult timp, tu şi cu mine.

Niciodată nu se simţiseră atît de minunat împreună şi se întinse să atingă mîna copilului. Au stat astfel mult timp, ţinîndu-se de mînă, iar John n-a observat nici un moment lacrimile din ochii tatălui său.

*

A doua zi după înapoiere, Nick a trebuit să se ducă la Lyon pentru cîteva zile, pentru a discuta cu proprietarul unei fabrici de textile. La patru zile după întoarcerea de la Lyon, a plecat din nou, în călătoria care spera să fie ultima la Berlin. Johnny îi ceruse să-l ia cu el, dar Nick spusese că avea să se întoarcă într-o zi, două. La sosirea în Berlin, simţi ceva foarte diferit, un soi de înviorare care circula prin venele tuturor, iar în aceeaşi după-amiază înţelese şi de ce. Era ziua de 23 august, iar Germania tocmai semnase cu ruşii un pact de neagresiune reciprocă. Cel mai mare inamic potenţial al Germaniei tocmai fusese redus la neputinţă. Nick ştiu imediat, la fel ca toţi ceilalţi, că înţelegerea lor avea să reprezinte o enormă ameninţare faţă de Franţa şi restul Europei. Şi, deodată, se simţi disperat de nerăbdător să revină acasă la Paris şi la fiul său. Cine ştie cît de repede avea să se înregistreze o reacţie, el urmînd să rămînă blocat la Berlin. Şi, în timp ce-şi făcea grăbit treburile zilei, se bucură în taină că făcuse tot ceea ce putuse pentru Polonia.

În acea după-amiază participă la o întrunire, după care luă primul tren spre Paris. Tot ce știa era că voia să fie lîngă Johnny. Grăbindu-se, o luă pe Avenue Foch. Ajungînd, intră în casă, îl îmbrățișă pe Johnny și se așezară să servească micul dejun.

– Repede te-ai mai întors, tati!

– Mi-a fost dor de tine!

– Și mie mi-a fost dor.

Guvernanta îi aduse o ceașcă de cafea, iar Nick pălăvrăgi cu fiul său în timp ce parcurgea ziarele. Era nerăbdător să vadă care era reacția la Paris, dar, desigur, știuse dinainte care avea să fie. Se ordonase mobilizarea generală a armatei franceze, se făceau pregătiri de război și toate trupele disponibile erau trimise la hotare, pentru a apăra Linia Maginot.

– Ce-i aia, tati?

Johnny îi citea peste umăr, încruntat. Nick îi explică fiului său despre alianța dintre ruși și nemți și semnificația ei pentru Franța. Băiatul îl privea cu ochi mari.

– Adică o să fie război?

Ideea nu părea să-i displacă. Era destul de tînăr pentru a o găsi incitantă și încă-i mai plăcea tot ceea ce avea legătură cu armele de foc.

Cînd Johnny ieși la joacă, Nick intră în bibliotecă, avînd o expresie solemnă. Îi ceru centralistei să-i facă legătura cu hotelul *Carlton* din Cannes. Era timpul s-o cheme înapoi pe soția lui.

Nu era în camera ei și i-au propus lui Nick să revină mai tîrziu. El, însă, insistă pe lîngă centralista hotelului. Dacă Hillary era în hotel, dorea să fie găsită și în cele din urmă i-au dat de urmă, în camera altcuiva, după cum bănuia el, dar puțin îi păsa. Indiferent ce altceva ar fi fost, mai era și mama fiului său și voia s-o aducă înapoi la Paris, pentru cazul că în Franța se întîmpla ceva hotărîtor.

– Îmi cer scuze că te deranjez, Hil.

– S-a-ntîmplat ceva?

Imediat îi trecuse prin minte gîndul că păţise ceva Johnny şi, în timp ce străbătea goală camera lui Philip Markham, cu telefonul în mînă, pe chip i se aşternu o expresie de nervozitate. Îl privi vinovată peste umăr, apoi se răsuci, aşteptînd răspunsul lui Nick.

– Ai citit ziarele ieri sau azi?

– Vorbeşti despre povestea cu nemţii şi ruşii?

– Da, exact despre asta vorbesc.

– Of, pentru Dumnezeu, Nick. Credeam că s-a întîmplat ceva cu Johnny.

Aproape oftă de uşurare, aşezîndu-se pe un scaun, iar Philip începu s-o mîngîie pe picior, în timp ce ea îi zîmbea.

– Johnny e bine. Dar vreau să vii acasă.

– Acum, vrei să zici?

– Da. Exact asta vreau să zic.

– De ce? Oricum aveam de gînd să vin săptămîna viitoare.

– S-ar putea să fie prea tîrziu.

– De ce?

Îl socotea un neghiob agitat şi rîse, privindu-l pe Philip cum făcea mutre comice şi gesturi obscene, în timp ce se întorcea spre aşternutul proaspăt răvăşit.

– Cred că va fi război. Se mobilizează armata franceză şi sînt şanse ca situaţia să expodeze de pe-o zi pe alta.

– N-o să se-ntîmple aşa de repede.

Şi pe ea o neliniştise, înainte de plecarea din New York, dar acum avea alte scopuri la Cannes, iar posibilitatea războiului i se părea foarte îndepărtată.

– Nu vreau să mă cert cu tine, Hillary. Îţi spun să vii acasă. Acum! ridică el glasul, bătînd cu pumnul în birou, şi în timp ce încerca să-şi stăpînească vocea îşi dădu seama că-i era teamă pentru ea, precum şi pentru fiul lor. Crezuse că pînă la izbucnirea războiului în Europa mai avea să treacă încă un an cel puţin. Niciodată nu intenţionase să-şi expună familia primejdiei, iar acum regreta nebuneşte că-i

adusese cu el.

– Hillary, te rog... Tocmai am fost la Berlin. Ştiu ce vorbesc. Măcar o dată, ai încredere-n mine. Vreau să fii aici la Paris, dacă se întîmplă ceva.

– Nu mai fi atît de nervos, pentru Dumnezeu. Vin săptămîna viitoare.

În timp ce-o spunea, luă un pahar de şampanie de la Philip.

– Trebuie să vin acolo şi să te iau cu mîna mea?

– Ai fi în stare?

În telefon, vocea îi suna surprinsă, iar Nick dădu din cap, în timp ce-l privea pe Johnny jucîndu-se în grădină:

– Da, aş fi.

– În regulă. Să văd ce pot să aranjez. Diseară dau o masă pentru cîţiva prieteni şi...

– Lasă mesele. Eu îţi spun, fir-ai tu să fii, să-ţi salţi fundul în primul tren.

– Iar eu îţi spun că dau o petrecere...

Nick, însă, o întrerupse înainte de-a apuca să termine propoziţia:

– Ascultă, dacă n-asculţi de glasul raţiunii cînd îţi vorbesc eu, la dracu', spune-i ticălosului ăluia de Markham să te-aducă acasă. Vino cu el dacă aşa ai chef, dar ai un copil aici şi ţara asta o să intre-n război. Tu doar mişcă-ţi naibii fundul şi hai acasă!

– Ce mă-ta vrei să zici?

Îi tremura vocea. Era pentru prima oară cînd Nick îl pomenise pe Philip, iar Hillary nu-şi dăduse seama că ştia. Jena nu ajută decît să-i aţîţe furia.

– Hillary, ţi-am spus de ce am sunat. Altceva nu mai am de zis.

Glasul îi suna obosit, în receptor.

– Vreau să-mi explici ce-ai zis adineauri!

Pusese jos paharul de şampanie şi stătea cu spatele drept, pe pat, lîngă Philip.

– N-am să-ţi explic nimic. M-ai auzit. Te-aştept aici

peste-o zi, două.

Şi cu asta închise, rămînînd cu privirea spre telefonul mut.

– Despre ce era vorba?

Philip Markham îi privi expresia de pe chip şi pricepu imediat.

– A aflat despre noi?

– Aşa se pare, îi aruncă ea o privire lungă.

– Era furios?

– Deloc sau, oricum, nu foarte tare. Are draci, doar că încă nu vreau să mă-ntorc acasă. E convins că în următoarele zile toată ţara o să explodeze.

Luă o înghiţitură de şampanie şi-i aruncă o privire bărbatului care de două luni îi era amant. Îi convenea de minune. Era întru totul la fel de răzgîiat, decăzut şi hedonist ca ea.

– Ştii, s-ar putea să aibă dreptate. Aseară, pe Croisée, s-a vorbit mult despre asta.

– Of, nenorociţii ăştia nervoşi de francezi. Oricum, dacă va fi război, eu îmi mut curul acasă. Şi nu la Paris. Vorbesc de Boston sau de New York.

– Dacă poţi ajunge acolo, dragă prietenă. Vrea să se-ntorci acum?

– Nu ştiu. N-a spus. Vrea doar să merg la Paris, la fiul nostru.

– Să ştii, aici s-ar putea să fii mai în siguranţă. Pe toţi dracii, dacă nemţii bombardează ceva, mai mult ca sigur că înainte de toate Parisul au să-l lovească.

– Încurajator gînd.

Sarcasmul lui nu-i alungă temerile. Stătu un moment pe gînduri, apoi întinse paharul să-i mai toarne şampanie.

– Crezi c-ar trebui să mă-ntorc?

Philip se aplecă, sărutîndu-i şanţul dintre sîni.

– Pînă la urmă, da, drăgălaşo. Da' deocamdată nu.

Îi devoră uşurel cu buzele un sfîrc şi, în timp ce se lăsa pe spate, Hillary uită de tot ceea ce-i spusese Nick la

telefon. Abia mai tîrziu, stînd întinsă pe plajă în dreptul hotelului, se gîndi din nou şi un instinct profund o îndemnă să plece acasă. Îi spuse lui Markham în timp ce se îmbrăcau pentru dineu, dar el ridică din umeri, nepăsător:

– Te duc eu acasă peste cîteva zile. Nici o grijă, iubire.

– Şi pe urmă? îl întrebă ea, în timp ce se pieptăna. Era pentru prima oară că-i pusese o întrebare de acest gen, iar Markham o privi surprins:

– Trebuie neapărat să ne frămîntăm pentru asta?

– Nu mă frămînt, întreb doar. Ai să stai cu mine la Paris o vreme?

Aproape gîngurea, sub privirea lui, dar pe chipul bărbatului se aşternu un rînjet larg:

– Ce i-ar mai plăcea lui Nick Bumham!

– Nu la casă mă refer, boule. Poţi sta la *Ritz* sau la *Georges V.* Dar încă nu trebuie să te repezi acasă.

Markham trăia din veniturile pe care i le dădea maică-sa şi toată lumea ştia că era un playboy. Nu făcea nici un secret din asta, dar nici din faptul că nu mai căuta să se ataşeze permanent de cineva. Patru foste neveste îl costaseră scump şi nu scotocea după o a cincea. Pentru scopurile lui, însă, Hillary era perfectă. Era deja căsătorită şi-i spusese demult că mariajul nu-i convenea, ceea ce-l făcu să fie şi mai mirat de expresia îngrijorată pe care i-o vedea acum în ochi.

– Doar nu te-ai îndrăgostit de mine, nu-i aşa?

Avea o atitudine de mi-se-rupe-n-paişpe, cea care o atrăgea pe Hillary atît de mult. Nu era un supus, ca Nick. O făcea să asude, iar ei îi plăcea asta. Era primul bărbat care-o numea pe faţă şi cu drag „curvă mică".

– Sînt un bărbat primejdios pentru femeile care m-ar iubi, fetiţo. Întreab-o pe oricare. Ce mama dracu', rîse el de propriu-i banc.

– N-am nevoie. Ştiu ce eşti. Şi eşti la fel de stricat ca mine.

– Bun-aşa.

O trase încet înapoi de păr şi o sărută pe gură, apoi i-o muşcă.

– Atunci, poate că ne meritäm unul pe altul.

Nu voia s-o recunoască în faţa ei, dar îl sedusese mai mult decît avea el de gînd. În New York, se gîndise că avea să fie o aventură plăcută pe timpul verii. Hillary îl invitase aproape pe faţă să se-ntîlnească în Franţa. Pe-atunci, însă, nu credea posibil să-l aibă şi amîndoi erau intrigaţi de faptul că acum, după ce petrecuse toată vara cu el, încă îl mai dorea.

– Poate-am să stau şi eu la Paris o vreme.

Ideea de-a petrece o lună la *Georges V* îl ispitea, iar despre război nu-şi făcea cu-adevărat griji.

– Uite cum facem, te duc eu cu maşina lunea viitoare. Îţi convine aşa sau crezi că Nick o să dea fuga aici pîn-atunci?

– Slabe speranţe, zîmbi ea. E prea ocupat cu Johnny, fiul nostru, şi cu afacerile.

– Perfect. Atunci plecăm acasă cînd vom fi gata. Mîine dau telefon la hotel să văd dacă pot să-mi reţină apartamentul meu obişnuit.

Îl lăsă să termine echiparea pentru petrecere şi, cînd ieşi din camera de toaletă pe care o foloseau în comun, îl auzi fluierînd sonor. Hillary purta o rochie din organdi, decoltată în faţă aproape pînă la buric. Abia dacă i se ţinea de-un fir pe trupul ei, iar Philip murea după ea. Îi plăcea atît de mult încît, cu o privire diabolică şi un rînjet pofticios, i-a smulse cît ai clipi şi o trînti pe pat, lăsîndu-şi trupul peste al ei şi posedînd-o cu atîta forţă, încît o lăsă gîfîind, sufocată.

Capitolul 14

Duminică, în ziua de 26 august, Nick şi John s-au dus la Gara de Est, să vadă miile de soldaţi care plecau cu trenurile. În majoritate, plecau spre fortăreţele de la frontiera din nord, iar Johnny se minuna privindu-i cum urcau în tren. Nick ezitase la început, cînd băiatul îl întrebase dacă puteau merge să-i vadă, dar pînă la urmă ajunsese la concluzia că istoria se desfăşura chiar în jurul lor şi era bine ca Johnny să asiste. Nu mai primise veşti de la Hillary după convorbirea telefonică, dar bănuia că avea să apară acasă dintr-o clipă într-alta. N-avea nici un rost s-o sune din nou, se exprimase clar prima oară cînd vorbiseră.

În aceeaşi duminică după-amiază, în Place du Palais Bourbon, pe Malul Stîng, Liane şi fetiţele îl aşteptau pe Armand să vină acasă. Avusese de lucru pe tot timpul sfîrşitului de săptămînă, însă acum emana o aură de calm neaşteptat. Totul intra în acţiune. Pe străzi, se vedeau pretutindeni afişe cu cuvintele APPEL IMMÉDIAT, chemînd bărbaţii în armată. Întorcîndu-se acasă din parc, fetele văzuseră peste tot aceste anunţuri, iar Liane încerca să le ţină la curent cu cele ce se petreceau. Tatăl lor nu mai avea timp s-o facă. Elizabeth era încă prea mică pentru a înţelege cine ştie ce şi se temea îngrozitor de puşti, dar Marie-Ange era foarte intrigată de ceea ce se întîmpla. Pe străzi mai

erau şi alte afişe, pe care ea le citea cu voce tare guvernantei şi surorii ei, cuprinzînd instrucţiuni pentru eventualitatea unui atac cu gaze şi dînd civililor indicaţii cu privire la farurile maşinilor şi lămpile din casă în timpul perioadelor de camuflaj. În noaptea dinainte, Parisul nu fusese luminat decît parţial.

Liane le explicase că motivul prezenţei atîtor maşini pe străzi era acela că oamenii plecau din Paris. Luau cu ei o adunătură pestriţă de lucruri, pe capotele maşinilor, uneori cu mese şi scaune legate deasupra, cărucioare de copii, oale şi tigăi. Începuse evacuarea. Oamenilor li se cerea să nu stocheze alimente şi, pe cît posibil, să nu intre în panică. După-amiază, cînd Liane a dus fetiţele la muzeul Luvru, pentru a le distrage atenţia, au constatat că era închis, iar un paznic le-a spus că multe dintre marile comori dinăuntru erau deja trimise în provincie, pentru a fi ascunse. Şi peste tot pe străzi, printre bărbaţii care discutau despre pactul dintre Moscova şi Berlin, se auzea expresia *„Nous sommes cocus"* – „Ne-au pus coame". Armand i-o spusese el însuşi lui Liane. Totuşi, ei încă nu-i venea a crede ce se întîmplase.

– Crezi că germanii ne vor ataca mîine? întrebă dulce Marie-Ange la micul dejun, peste cîteva zile de cînd începuse criza, iar Liane clătină din cap cu tristeţe. Cu toţii aşteptau acelaşi lucru, pînă şi copiii.

– Nu cred, iubito. Să sperăm că nu ne vor ataca niciodată.

– Da' l-am auzit pe tăticul zicînd...

– N-ar trebui să asculţi conversaţiile oamenilor mari.

În timp ce-o spunea, însă, se întrebă de ce nu. Toţi ascultau ce spuneau ceilalţi, în speranţa de-a auzi cîte un lucru pe care înainte nu-l ştiuseră. Toată lumea era flămîndă după informaţii.

– De-asta pleacă soldaţii la hotare, ca să fim în siguranţă.

Considera că măcar Marie-Ange trebuia să ştie ce se petrecea, dar nu voia s-o sperie. Cu toţii, însă, erau

înspăimîntați, pînă-n adîncul sufletului. În ciuda calmului de suprafață care se vedea pretutindeni, în străfunduri toată lumea se temea, atît de tare încît, joi cînd s-a dat alarma aeriană de exercițiu, sirena n-a sunat decît o clipă, de teamă ca populația să nu creadă că erau atacați. Se produsese un moment de tensiune, la începerea semnalului, întregului oraș părînd a i se opri respirația, după care a răsunat un oftat de ușurare că se oprise atît de repede.

Dar, la data de 1 septembrie, din nou și-au ținut cu toții respirația, primind vestea că Germania atacase Polonia. Cu un an în urmă, același lucru se petrecuse cu prilejul atacului asupra Cehoslovaciei, dar după Acordul de la München, lumea se liniștise. Acum însă, deținînd puterea pactului de neagresiune cu rușii, germanii simțeau că nu mai aveau nici un motiv de teamă din partea restului Europei, iar marșul asupra Poloniei începuse cu înverșunare. Armand a venit la prînz acasă cu știrea, iar Liane s-a așezat repede, podidind-o lacrimile.

– Bieții oameni. Nu-i putem ajuta?

– Sîntem prea departe, Liane. Și englezii la fel. În ultimă instanță, sigur că-i vom putea ajuta, dar nu imediat. Pentru moment...

Nu putu sfîrși propoziția.

În aceeași după-amiază, Nick stătea în biblioteca locuinței sale închiriate pe Avenue Foch, privind pe fereastră. Tocmai o sunase pe Hillary la Cannes, doar pentru a i se spune că plecase de la *Carlton*. Trecuse o săptămînă de cînd îi spusese să vină acasă și tot nu apăruse. Îi mai spuseseră și că părăsise hotelul în acea dimineață și, nu, nu știau, monsieur, pe ce cale se întorcea la Paris. Nick spera că luase trenul, urmînd să ajungă acasă cît mai repede. Acum îi părea îngrozitor de rău că-i luase cu el pe ea și pe Johnny. Era evident că în Europa avea să înceapă războiul.

A doua zi a fost încordată pentru toată lumea, întreaga Europă așteptînd să afle vești despre ceea ce se întîmpla

în Polonia. Iar Armand i-a spus lui Liane seara ce auzise prin canalele diplomatice. Varşovia era în flăcări, aveau loc masacre, iar polonezii erau un popor viteaz şi n-aveau să capituleze. Aveau să lupte contra germanilor pînă nu mai rămînea nimic. Erau hotărîţi să moară cu cinste.

În aceeaşi seară, au stins luminile, respectînd camuflajul, aşa cum li se spusese. Era o senzaţie lugubră, să stea în încăperea întunecată, cu storurile trase. Nici unul dintre ei nu putea dormi, iar Liane constată că nu se putea gîndi decît la oamenii care-i înfruntau pe nemţi în Polonia. Se gîndea la femeile asemeni ei, în căminele lor, cu două fiice... sau poate luptau şi femeile şi copiii? Era o imagine înfricoşătoare.

A doua zi, însă, pe 3 septembrie, au avut motive de gîndire mult mai serioase decît Polonia. De astă dată, Armand n-a mai venit acasă să aducă ştirile. Nu l-a văzut pînă seara. Cu mult înainte, însă, auzise la radio. Nava britanică *Athenia* fusese scufundată de un submarin german la vest de Hebride. Reacţia a fost instantanee. Marea Britanie a declarat imediat război Germaniei, iar Franţa i s-a alăturat, onorîndu-şi angajamentul faţă de Polonia. Anii de supoziţii şi deducţii luaseră sfîrşit. Europa era în război. Liane stătea în camera de zi, privind cerul Parisului, cu lacrimi în ochi, după care se duse în camera fetelor şi le spuse. Au izbucnit în plîns de îndată, precum şi mademoiselle, au stat împreună mult timp, plîngînd. Dar Liane le-a pus să se spele pe faţă, după o vreme, şi s-a dus să le facă de mîncare tuturor. Era important să-şi păstreze calmul. Plînsul nu le ajuta la nimic.

– Şi trebuie să facem tot ce putem pentru a-l ajuta pe Papa.

– Acum el o să fie soldat? O privi pe Elizabeth cu enormii săi ochi albaştri, aproape înecîndu-se cu mîncarea în timp ce-şi înăbuşea un suspin, dar Liane o mîngîie blînd pe faţă, clătinînd din cap:

– Nu, iubito, papa serveşte Franţa în alt fel.

– Plus de asta, e prea bătrîn, adăugă nepăsătoare Marie-Ange. Remarca ei o surprinse pe Liane. Niciodată nu-l considerase pe Armand bătrîn şi se mira că fiica ei era cît de cît conştientă de vîrsta lui. Era atît de tineresc şi dinamic, încît anii pe care-i avea i se păreau nesemnificativi, iar Elizabeth se grăbi să-i ia apărarea:

– Papa *nu* e bătrîn!

– Ba e!

Şi, înainte ca Liane să le poată opri, fetele s-au luat la ceartă. Pînă la urmă, aproape le-a plesnit pe amîndouă, toate trei aveau nervii întinşi la limită şi, după masă, le-a lăsat cu mademoiselle să se joace cuminţi în camera lor. Nu voia să le lase în grădină. Cine ştie ce se putea întîmpla acum? Cu Franţa intrată oficial în război, putea surveni orice, de la un raid aerian pînă la un atac cu gaze de luptă, şi dorea ca fetele să stea în casă. Îi era dor să discute cu Armand, dar nu îndrăznea să-l deranjeze.

*

– Tati, asta-nseamnă că va trebui să ne-ntoarcem la New York?

Johnny îl privea cu ochi mari. Nick tocmai îi dăduse vestea, iar băiatul părea şocat. Ideea războiului i se părea interesantă, dar tatăl lui arăta atît de sumbru cînd i-o spusese, încît acum nu mai părea ceva distractiv.

– Încă nu vreau să merg acasă.

Îi plăcea în Franţa. Iar apoi, deodată, adevărata panică:

– Dacă plecăm acasă, pot să-mi iau şi căţeluşul?

– Sigur că poţi.

Dar Nick nu se gîndea la cîine, stînd amîndoi în camera copilului. Se gîndea la mama lui Johnny. Plecase din Cannes cu două zile în urmă şi încă nu ajunsese acasă. Peste puţin timp, se despărţi de Johnny, ducîndu-se în cabinetul său. Venise de la birou în momentul cînd aflase ştirea, pentru a-şi linişti băiatul, însă acum se întreba dacă n-ar fi

fost cazul să se înapoieze. Le dădu telefon şi le spuse să-l caute acasă dacă aveau nevoie de el. Voia să stea cu John pînă aflau mai multe despre ceea ce urma să se întîmple. Acum, însă, erau puţine veşti de auzit. În Paris domnea o ciudată stare de calm, odată ce se declarase războiul. Exodul maselor spre provincie continua, dar în ansamblu Parisul părea foarte stăpînit şi nu se simţea panică.

Nick o auzi abia spre seara zilei de 3 septembrie. Răsună soneria de la intrare, un murmur de glasuri în hol şi, peste un moment, uşa bibliotecii se dădu de perete. Era Hillary, foarte bronzată, cu părul despletit, ochii ca două enorme intarsii de onix şi fildeş pe faţă şi o pălărie de pai, asortată cu rochia subţire de bumbac bej.

– Pentru numele lui Dumnezeu, Hil...

Avea aceeaşi reacţie ca atunci cînd regăseşti un copil rătăcit, scurta dilemă între a-l îmbrăţişa şi a-l cîrpi.

– Bună, Nick.

Arăta ciudat de calmă şi era evident că n-avea să aibă loc o reîntîlnire caldă. Îi observă imediat o brăţară mare cu diamante pe mînă, complet discordantă cu restul ţinutei, dar nu spuse nimic despre obiectul care era în mod vădit un dar foarte scump de la noul ei amant.

– Ce mai faci? continuă ea, cu însufleţire. Nick o privi, cu senzaţia că se mişca pe sub apă.

– Îţi dai seama că Franţa şi Anglia au declarat azi război Germaniei?

– Am auzit.

Părea remarcabil de degajată, aşezîndu-se pe canapea şi punînd picior peste picior.

– Unde naiba ai fost?

Conversaţia era suprarealistă şi dezarticulată.

– La Cannes.

– De ultimele două zile vorbesc. Am dat telefon şi mi-au spus că plecaseşi.

– Am venit cu maşina unor prieteni.

– Philip Markham?

Era o nebunie. Franța intrase în război, iar el își chestiona nevasta despre amantul ei.

– Iar începem? Credeam că vremurile astea au trecut.

– Nu de asta-i vorba. Acum nu era momentul să hoinărești prin Franța, pentru Dumnezeu!

– Mi-ai spus să vin înapoi, așa că am venit.

Ochii-i erau de-o ostilitate fățișă și încă nu întrebase de fiul lor. Privind-o, Nick își dădu seama că începuse s-o urască.

– Ai venit exact după zece zile de cînd te-am somat să te întorci.

– Aveam planuri pe care nu le puteam contramanda.

– Ai un fiu și se poartă un război.

– Deci, m-am întors. Și acum?

Nick oftă adînc. Se gîndise la asta toată ziua și nu era ceea ce-și dorise, dar știa că n-avea încotro.

– Vă trimit pe amîndoi acasă, dacă putem găsi un mijloc de-a călători în siguranță.

– Mi se pare o idee grozavă.

Pentru prima oară de cînd intrase în cameră, Hillary zîmbi. Discutase problema cu Philip înainte ca el să coboare din mașină la *George V*. Spusese că o ducea înapoi la New York, indiferent dacă lui Nick îi convenea sau nu. Dar Nick tocmai rezolvase problema.

– Cînd plecăm?

– I-am pus pe cei de la birou să se intereseze. Deja, n-o să mai fie prea ușor.

– Trebuia să te fi gîndit la asta în iunie.

Se ridică nervoasă, pornind prin încăpere, după care îi aruncă o privire peste umăr:

– Cred că ai fost prea ocupat să faci afaceri cu frații ca să te mai gîndești și la pericolul în care ne băgai. Îți dai seama, nu-i așa, că ești și tu amestecat în povestea asta. Parțial, ești vinovat de începerea războiului. Cine știe la ce vor folosi nemții oțelul pe care li l-ai vîndut tu?

Era un gînd înfricoșător, care-l chinuise pe Nick toată

ziua. Singura consolare era că, în urmă cu două zile, contramandase toate celelalte contracte cu Germania. Compania sa avea să-şi asume o pagubă de orice proporţii, anunţase, dar el nu mai avea de-a face cu Reich-ul lui Hitler. Nu-i părea rău decît că n-o făcuse mai din timp. Şi, stînd acum cu privirea la soţia lui, îşi aminti cuvintele lui Liane pe navă... „Pînă la urmă, va sosi vremea să ne alegem cu toţii taberele"... Sosise vremea, iar el alesese, dar prea tîrziu, trebuia să trăiască acum cu conştiinţa faptei lui şi a modului în care, indirect, îi ajutase. Era o slabă consolare că mai ajutase şi la înarmarea Franţei şi a Poloniei. Ceea ce-l durea mai rău era că-i sprijinise şi pe germani. Dar, mai mult decît atît, îl chinuia faptul că Hillary îi răsucise şi mai adînc cuţitul în rană, şi o privi cu uimire nedisimulată:

– De ce mă urăşti atît de tare, Hil?

Ea păru să reflecteze un timp, după care ridică din umeri:

– Nu ştiu...

Iar apoi, îl privi cu tristeţe.

– Poate fiindcă întotdeauna mi-ai amintit de ceea ce nu sînt. Ai vrut un lucru pe care eu nu l-am avut niciodată.

Era un adevăr pe care Nick nu-l acceptase decît foarte recent.

– Mi-ai dat prea mult. M-ai înăbuşit din primele momente cînd ne cunoscuserăm. Ar fi trebuit să te însori cu vreo învăţătoare dulcică şi să ai de la ea opt copii.

– Nu la asta mă gîndeam. Te-am iubit.

Părea obosit şi trist. Totul se sfîrşise între ei.

– Dar nu mă mai iubeşti, aşa-i?

Era o întrebare pe care trebuia s-o pună. Trebuia să ştie. Reprezenta ultimul ei bilet spre libertate.

Încet, Nick clătină din cap:

– Aşa e, nu te mai iubesc. E mai bine pentru amîndoi astfel.

– Este, dădu Hillary din cap; iar apoi trase adînc aer în piept şi se îndreptă spre uşă. Acum mă duc să-l văd pe

Johnny. Cînd plecăm?

– De cum pot să aranjez.

– Vii şi tu cu noi, Nick? întrebă ea, privindu-l, iar Nick clătină din cap cu regret:

– Un timp, n-am să pot. Dar voi veni şi eu de-ndată ce pot.

Hillary încuviinţă şi ieşi, iar Nick se duse repede la fereastră şi privi în grădină.

Capitolul 15

În seara zilei de 6 septembrie, Armand şi Liane au luat un supeu uşor, pe care ea i l-a reîncălzit la miezul nopţii. Armand nu-şi dorea decît puţină supă şi o felie de pîine. Era prea obosit ca să mai mănînce. Avusese o nesfîrşită zi de întîlniri febrile. Ştirile din Polonia erau mai grave ca oricînd, deşi, din fericire, Varşovia încă nu căzuse. Conform relatărilor, situaţia era critică, iar polonezii se confruntau cu exterminarea în masă. Privind chipul lui Armand, Liane văzu durerea, anii şi grijile pentru propria lui ţară.

– Liane... vreau să-ţi spun ceva.

Se întrebă ce veste amară avea să-i mai împărtăşească. De-acum înainte, păreau să nu mai existe decît asemenea noutăţi.

– Da?

– *Aquitania*, o navă britanică, a acostat aseară la Southampton, şi va mai face o călătorie pînă în State, unde o vor transforma pentru a transporta trupe. Iar cînd pleacă – aproape se înecă el cu cuvintele – vreau ca tu şi fetele să fiţi la bord.

Liane rămase ascultîndu-l într-o tăcere desăvîrşită, iar Armand o privi. Un moment, nu se înregistră nici o reacţie, după care ea clătină încet din cap.

Se ridică, ţinîndu-şi spatele drept, şi-l privi în ochi:

– Nu, Armand, nu plecăm.

Preț de-o clipă, fu rîndul lui să tacă uimit.

– Ești nebună? Franța e în război. Trebuie să mergeți acasă. Vreau să știu că tu și fetele sînteți în siguranță.

– Pe un vas englezesc, cu Atlanticul colcăind, probabil, de submarine? Au scufundat *Athenia*, de ce n-ar scufunda și nava asta?

Armand clătină din cap. Ororile din Varșovia despre care auzeau îi erau prea proaspete în minte. N-avea să le permită soției și fiicelor sale să stea în Franța pentru a-i înfrunta pe germani.

– Nu trebuie să te certi cu mine.

Dar era prea obosit ca să spună mai mult de-atît și întîlnea la Liane o îndîrjire pe care n-o prevăzuse.

– Nu mergem nicăieri. Fetele și cu mine vom rămîne aici, lîngă tine. Am discutat despre asta de cum s-a anunțat războiul. Mai sînt aici și alte femei și copii. De ce-am pleca noi?

– Fiindcă e mai sigur să fiți în State. Roosevelt a insistat că în războiul ăsta n-o să intre.

Asta nu era o noutate, iar Liane se simți dezgustată s-o audă iarăși.

– N-ai deloc încredere în Franța? N-o să cadă, ca Polonia sau Cehoslovacia.

– Și dacă vor arunca bombe, ceea ce cu siguranță au să facă, tot vei mai vrea să fii aici cu fetele, Liane?

– Au trecut și alții prin așa ceva, în războiul trecut.

Armand era atît de obosit, încît nu lipsea mult să adoarmă la masă, dar Liane se arăta mult prea hotărîtă să rămînă. N-o putea înfrunta. A doua zi dimineață au discutat din nou, în clipa cînd s-au trezit, dar ea devenise și mai de neclintit. Trecea aproape peste toate argumentele lui și, în timp ce se pregătea să plece spre birou, la șapte și jumătate, Liane îl privi pentru ultima oară, cu zîmbetul ei blînd:

– Te iubesc, Armand. Locul meu este aici, cu tine. Nu mi-o mai cere. N-am să plec.

O privi în ochi un lung răstimp.

– Eşti o femeie extraordinară, Liane, dar am ştiut-o dinainte. Încă mai ai de ales. Ar trebui să te întorci în State cît timp mai poţi.

– Acolo nu am nimic. Căminul meu e lîngă tine, aici.

Armand avea lacrimi în ochi, cînd se aplecă s-o sărute de rămas-bun. Îl emoţionase mai mult ca oricînd. Era la fel de viteză ca toţi cei din Polonia.

– Te iubesc.

– Şi eu te iubesc, răspunse ea în şoaptă, în timp ce Armand o sărută, plecînd apoi. Ştia că n-avea să-l mai revadă pînă după miezul nopţii, cînd urma să se întoarcă aproape căzînd de pe picioare de oboseală, dar cel puţin o făcea pentru o cauză nobilă. Ţara era în război. Iar Liane rămînea acolo. Întotdeauna avea să-i stea alături soţului ei.

Capitolul 16

– Eşti gata de plecare?

Johnny dădu din cap, cu ochii mari şi trişti, cu căţeluşul în braţe şi cu guvernanta alături.

– Ţi-ai pus bîta de baseball în cufăr?

Copilul confirmă din nou, lacrimile şiroindu-i pe obraji în sfîrşit. Tatăl său îl trase lîngă el:

– Ştiu, fiule... Ştiu... Şi mie-mi va fi dor de tine... dar n-o să dureze mult.

Strînse din dinţi şi se rugă ca spusele lui să fie adevărate. Dar încă nu se putea întoarce. Nu-şi putea abandona interesele din Europa.

– Da' nu vreau să merg acasă fără tine, tati.

– Doar pentru puţin timp... îţi promit...

O privi pe Hillary, peste capul copilului, văzînd că era ciudat de liniştită. Bagajele îi aşteptau în hol. De astă dată, n-avea să mai fie şi o a doua maşină plină cu cufere. Li se spusese că-şi puteau aduce doar cîte două valize fiecare. Vasul era plin pînă la linia de plutire şi n-avea să fie o croazieră de lux, deşi lista pasagerilor era, negreşit, impresionantă. Sute de turişti americani bogaţi fuseseră prinşi în străinătate şi luaseră cu asalt ambasadele disperaţi să ajungă acasă. Toate călătoriile liniilor britanice şi franceze pentru luna septembrie fuseseră anulate. *Normandie* ajun-

sese la New York la 28 august, iar armatorii îi telegrafiaseră să rămînă acolo, pentru a se afla în siguranță. Navele americane își contramandaseră și ele programele, iar ambasadorul Kennedy din Londra își ieșea din minți, telegrafiind înnebunit că rămăseseră prea mulți cetățeni americani blocați peste hotare și trebuia să fie trimise nave după ei. Prin urmare, *Washington, Manhattan* și *President Roosevelt* aveau să pomească toate trei la drum, dar nimeni nu știa cînd, iar *Aquitania* era singura navă cu dată certă de plecare. Avea să fie ultima sa călătorie înainte de-a fi rechiziționată în serviciul militar.

Primejdiile acestei ultime traversări le erau binecunoscute tuturor, cu istorisiri înfricoșătoare despre submarine germane în mările nordului, dar, datorită structurii, era mai puțin vulnerabilă la atacul pe sub apă decît majoritatea celorlalte nave. Își efectuase ultima traversare navigînd abil în zig-zag peste Atlantic, cu mare viteză și în condiții de camuflaj total. Drumul înapoi în State avea să fie o călătorie interesantă.

Impresionantul *Duesenberg* negru aștepta în fața casei de pe Avenue Foch, iar Hillary, Nick, Johnny și guvernanta se urcară înăuntru, mohorîți. Mergeau la Calais, unde Nick închiriase un iaht spațios, care avea să-i ducă la Dover. Acolo îi aștepta o mașină pentru a merge pînă la Southampton. Călătoria nu era atît primejdioasă, cît obositoare, și cînd au ajuns la chei în ziua plecării vasului, Hillary, spre propria-i surprindere, a simțit că era în pragul lacrimilor. Dintr-odată o apucase spaima că nava avea să fie scufundată în ocean și s-a agățat de Nick într-un mod cum nu se poate mai neobișnuit pentru ea, înainte de îmbarcare, cînd pasagerilor li s-a citit un avertisment. Au fost preveniți cu toții că-și asumau singuri riscul traversării, „pe o navă beligerantă, supusă posibilității de scufundare pe neanunțate". Aceste cuvinte lămureau lucrurile cu o claritate altminteri imposibilă, iar cei trei membri ai familiei Burnham s-au îmbrățișat strîns un moment, înainte ca Nick să-i urce la

bord. Le putuse obține doar o cabină mică și neaerisită, cu trei paturi, unul mai normal pentru soția lui și două suprapuse pentru Johnny și guvernantă. Cel puțin, au observat ei, aveau baie proprie.

A stat cu ei pînă la ultimul semnal de plecare, după care l-a strîns puternic pe Johnny în brațe, un moment ce păru nesfîrșit.

– Să fii băiat mare, tigrule, și să ai grijă de mama în locul meu. Și să faci tot ce-ți spune ea, pe vas. E foarte important.

– Of, tată...

Glasul îi tremura aproape la fel de tare ca al lui Nick.

– Crezi c-o să ne scufundăm?

– Nu, nu cred. Și am să mă gîndesc la tine în fiecare zi. În clipa cînd ajungeți acasă, mama îmi va trimite o telegramă.

– Și cățelușa mea?

Tremura sub pat. Johnny o ascunsese pentru a o putea aduce la bord. Li se spuseseră să nu ia animale dar, știind că englezii aveau inima sensibilă față de cîini, știuse că odată descoperită n-avea să i se întîmple nimic.

– Ce-am să fac cu cățelușa dacă ne scufundăm?

– N-o să vă scufundați. Ține-o doar foarte din scurt și s-o bagi și pe ea în vesta de salvare.

Era un gînd îngrozitor, iar Nick continuă să-i țină mîna lui Johnny, în timp ce se ridica să-și privească soția:

– Să ai grijă de tine, Hil... și de John...

Coborî ochii spre fiul lor, care plîngea fără ascunzișuri, privindu-și tatăl.

– O să am, Nick. Și tu să ai grijă de tine, aici.

Iar apoi, înghițindu-și un nod, îl îmbrățișă.

– Să vii curînd.

În ultimele momente petrecute la bord, ura dintre ei părea să se risipească. Nu era timp pentru așa ceva. Posibilitatea de-a nu se mai revedea niciodată era clară în mintea lor, iar bona aproape se isterizase, suspinînd așe-

zată pe patul ei. Grozavă călătorie avea să mai fie, știa Nick, în timp ce se despărțea de ei. Se ruga doar ca *Aquitania* să ajungă în siguranță.

Se opri de unul singur pe chei, făcînd înnebunit cu mîna spre vas, pînă nu-i mai văzu, și atunci, fiul său fiind prea departe ca să-l mai vadă, își îngropă fața în palme și izbucni în plîns. Un lucrător de pe chei tuși încet trecînd pe lîngă el și se opri să-l bată pe umăr:

– O să fie bine, colega... i-o navă grozavă, zău... am venit cu ea de la New York... umblă ca vîntu', zău... frîții n-or s-o poată atinge.

Nick dădu din cap, recunoscător pentru cuvintele de încurajare, dar nu se simți capabil să răspundă. Avea senzația că viața și sufletul său plecaseră cu vaporul acela. Intră în salon să bea un pahar de apă și văzu afișul de pe perete. Ca și cum astfel l-ar fi avut pe Johnny mai aproape, privi lista pasagerilor și le văzu numele acolo. „Burnham, Nicholas... Burnham, John!..." Guvernanta era trecută mai jos, iar Nick simți că-i îngheța inima cînd citi numele „Markham, Philip".

Capitolul 17

Capacitatea normală a vasului *Aquitania* era de trei mii două sute treizeci de pasageri, plus nouă sute şaptezeci şi doi membri echipaj, dar pentru această din urmă călătorie se înlăturase cît mai mult posibil din mobilier, instalîndu-se paturi suplimentare. Duceau patru sute de persoane în plus. Spaţiile de locuit erau mai mult decît aglomerate, mai multe familii călătorind la fel ca Hillary şi Johnny, înghesuite în cîte-o singură cabină, cînd în mod normal ar fi trebuit să aibă cîte două, trei, sau un apartament. Dar acest voiaj era cu totul aparte. Cina se servea la orele patru şi cinci după-amiază, iar la căderea întunericului se instala camuflajul total. Pasagerii erau îndemnaţi ca pînă atunci să revină în cabine, pentru a evita accidentele pe coridoare. Toate ferestrele navei erau vopsite în negru, iar călătorilor li se ceruse să folosească băile fără a aprinde lumina, împrejurare cu care toată lumea părea să se obişnuiască. La bord se afla un mare număr de americani şi englezi, britanicii părînd deosebit de calmi, venind în fiecare seară la masă cu cravată neagră, ca şi cum n-ar fi fost nimic în neregulă, şi discutînd ştirile de război.

Cît despre nava propriu-zisă, ceea ce rămăsese intact încă mai avea aura elegantelor saloane victoriene, contrastînd bizar cu anunţurile de pe pereţi, care instruiau pasagerii

ce să facă în caz de atac din partea unui submarin german.

În a doua zi a traversării, John părea să se fi calmat, suficient pentru ca Hillary să i-l prezinte lui Philip Markham. I-a explicat că era un vechi prieten din New York, că se întîlnise cu el pe vas, însă, în timp ce ea şi Philip stăteau de vorbă, Johnny îi privi cu suspiciune făţişă. Iar în dimineaţa următoare, cînd îi văzu împreună pe una dintre punţile de promenadă, îi spuse guvernantei:

– Îl urăsc pe ăla.

Femeia îl săpuni zdravăn, dar băiatului nici că-i păsă, iar seara îi spuse şi mamei lui acelaşi lucru. Aceasta îi trase o palmă sănătoasă peste obraz, însă Johnny o privi fără o lacrimă:

– Nu-mi pasă ce-mi faci. Cînd am să mă fac mare, am să stau cu tata.

– Şi nu crezi că voi sta şi eu?

Mîinile continuau să-i tremure, dar încercă să-şi controleze vocea. Copilul era mult prea isteţ pentru binele lui propriu, iar Hillary se bucura că n-avea posibilitatea să-i spună lui Nick. Se întrebă dacă-i văzuse sărutîndu-se. În fiecare noapte dormise în patul ei, deşi nu din proprie iniţiativă. În cabina lui Philip mai erau încă trei bărbaţi.

– Cum adică, ai să stai cu tata? La fel voi sta şi eu.

– Ba n-ai să stai. Pun pariu c-ai să te duci să stai cu *ăla*.

Refuza pînă şi să-i rostească numele sau să-l salute pe Philip cînd se întîlneau.

– Asta-i o mare prostie.

Dar era exact lucrul pe care-l discutaseră ea şi Philip în ultima vreme. Nu agrea deloc ideea lui Nick c-ar trebui să rămînă căsătoriţi la nesfîrşit, iar dacă-l putea convinge să accepte divorţul, la întoarcere, sau dacă reuşea să găsească temeiuri de-a înainta ea acţiunea, avea s-o facă, măritîndu-se apoi cu Philip.

– Nu vreau să te mai aud spunînd aşa ceva.

Şi nici nu-l mai auzi. Băiatul îi mai vorbi doar arareori

mamei sale pe parcursul călătoriei. Stătea cu bona şi-şi petrecea partea cea mai mare a timpului jucîndu-se cu cățelul în cabină. A fost o călătorie lungă şi obositoare pentru toți, urmînd un traseu în zig-zag şi cu camuflaje în fiecare noapte. A durat mai mult decît de obicei să ajungă la New York şi, cînd în fine au sosit, Hillary spera să nu mai vadă în viața ei un vapor; niciodată nu se simțise mai recunoscătoare de-a se găsi la New York, deşi nu rămase acolo decît cîteva zile, înainte de a-l duce pe Johnny la Boston pentru a locui cu mama ei.

– De ce trebuie să stau aici? Nu mergem acasă?

Johnny nu înțelegea de ce trebuia să stea la bunică-sa.

– Merg eu. Şi am să pregătesc apartamentul din New York.

Stătuse închis timp de patru luni, iar Hillary susținea că avea multe de făcut pentru a-l pregăti. Două săptămîni mai tîrziu, însă, bunica lui l-a înscris la o şcoală din Boston. A spus că doar pentru puțină vreme, pentru a nu lipsi prea mult de la şcoală pînă termina maică-sa treburile cu locuința. John, însă, a auzit-o pe furlş mai tîrziu, spunînd că a ei fusese ideea de a-l da la şcoală. Habar n-avea cînd avea să se întoarcă Hillary după el, aceasta părînd să tragă de timp. Johnny ştia de ce, deşi păstra tăcerea. Probabil că era cu omul ăla... domnul Markham... Avea să-i scrie tatălui său despre asta, dar ceva anume îi spunea că n-ar fi fost o idee prea grozavă. Tati s-ar fi putut îngrijora prea tare. Era mai bine să-i spună abia cînd aveau să se întîlnească. Iar în ultima scrisoare pe care a primit-o de la el, Nick îi spunea că urma să vină acasă cît putea de repede, probabil imediat după Crăciun. Lui Johnny i se părea un timp foarte îndelungat, dar pînă la Crăciun mai erau doar două luni, după cum îi amintea tatăl său în scrisoare.

Johnny ducea o viață singuratică alături de bunica lui, căci era bătrînă şi nervoasă. Îi părea bine că-l lăsase să-şi aducă şi cățeluşul cu el.

La o săptămînă după ce-i scrisese ultima scrisoare lui Johnny, Nick i-a întîlnit pe Armand şi pe Liane la un mic dineu oferit de consulul american. Era prima ieşire în societate a soţilor de Villiers, de luni de zile, şi toţi păreau să fi îmbătrînit considerabil peste vară. Liane purta o rochie lungă de satin negru, foarte drăguţă, dar părea extrem de obosită. Încordarea îşi spunea cuvîntul, deşi în aparenţă Parisul era foarte calm. Toţi încă mai deplîngeau capitularea Varşoviei, cu o lună în urmă. Polonezii luptaseră vitejeşte pînă la sfîrşit, dar sovieticii îi atacaseră de la răsărit, în ziua de 17 septembrie, iar pe 28 totul se terminase, în pofida tuturor eforturilor lor, inclusiv a oţelului lui Nick. Oraşul-frate din est căzuse.

– Ce-ai mai făcut?

Nick se pomenise aşezat lîngă Liane, cu Armand tocmai în celălalt capăt al mesei. Iar Nick îl găsea cu zece ani mai înaintat în vîrstă decît pe navă, în iunie. Lucra între cincisprezece şi optsprezece ore pe zi, şi se vedea. Acum Armand arăta ca un bătrîn, deşi abia împlinise cincizeci şi şapte de ani.

– Sîntem cu toţii bine, spuse foarte încet Liane. Armand arde lumînarea la ambele capete şi la mijloc.

Vedea şi ea ravagiile pe faţa lui, dar n-avea ce face. Se forţa pînă cînd cădea lat, din dragoste de ţară. O lăsa singură cu fetele aproape tot timpul, dar ea o accepta şi pe asta. Acum nu mai avea de ales. Lucra şi ea ca voluntară, pentru Crucea Roşie. Încă nu putea face prea mult, dar tot era ceva. Ajutau să se trimită mari grupuri de evrei germani şi est-europeni în străinătate, prin Franţa, şi ştia că ajuta la salvarea unor vieţi, expediindu-i în Statele Unite, Canada şi Australia.

– Ce face prietenul meu John? îi zîmbi ea lui Nick.

– E bine. Nu ştiu prea sigur unde e.

Nick se aşteptase să fie la New York, dar în scrisoarea primită de la Johnny acesta îi spunea că locuia la bunica

lui din Boston, probabil în vizită, ca s-o asigure că totul era în regulă.

Liane, însă, păru nedumerită:

– Nu-i aici, cu tine?

Nick clătină din cap:

– Au plecat cu *Aquitania*, în septembrie, cu ultima traversare a vasului. De fapt, am vrut să spun că mă aşteptam să fie la New York, dar se pare că stă la Boston, cu soacră-mea.

– L-ai trimis singur? se arătă Liane şocată. Era nava cu care încercase Armand s-o convingă să plece.

– Nu, s-a dus şi maică-sa. Nu voiam să-i mai ţin aici. Mă simt mai bine acum, ştiindu-i în State.

Liane dădu din cap. Avea sens, chiar dacă nu era lucrul pe care-l dorise ea. Bănuia oricum că Hillary Burnham fusese cum nu se poate mai încîntată să plece. Auzise zvonurile despre Philip Markham. Comunitatea internaţională din Paris era mică, adunată şi foarte vorbăreaţă. Acum, însă, Liane îl privi pe Nick, întrebîndu-se cum se descurca. Şi el părea obosit, deşi nu tot atît de mult ca Armand. Îşi aminti de ultima lor conversaţie pe vas şi se întrebă ce viaţă avusese de-atunci încoace. Părea că trecuseră o mie de ani de cînd veniseră, dar nu erau decît patru luni.

– Şi ce mai faci?

– Bine, cred.

Coborî glasul, pentru a spune ce-avea pe suflet. Întotdeauna prezenţa ei îl îndemna la asta. Era acel gen de femeie.

– Trebuie să trăiesc cu greşelile şi judecăţile mele false.

Liane ştiu imediat la ce se referea şi anume la contractele cu Germania.

– Nu eşti singurul care s-a înşelat în privinţa lor. Gîndeşte-te la ce se spune în State. Roosevelt încearcă să fie reales la anul, pe baza faptului că americanii nu se vor amesteca niciodată în războiul de-aici. E o nebunie.

– Şi Willkie[1] spune acelaşi lucru. S-ar putea să meargă amîndoi foarte bine pe acelaşi mandat.

– Cine crezi că va cîştiga? întrebă Liane. I se părea ciudat, să vorbească despre alegerile din Statele Unite, cînd Europa era în flăcări de jur-împrejurul lor.

– Roosevelt, bineînţeles.

– Pentru un al treilea mandat[2]?

– Te îndoieşti?

– Nu tocmai, zîmbi Liane. Era plăcut să discute cu el despre asemenea lucruri. Un iz de normalitate de-acasă, în toiul coşmarului pe care-l trăiau.

Dineul s-a sfîrşit devreme, iar Armand a dus-o pe Liane acasă. A căscat tot drumul şi a bătut uşor dosul mîinii soţiei sale pe canapeaua din spate a *Citroën*-ului condus de şoferul de la guvern.

– Văd că a fost şi Bumham aici în seara asta. N-am apucat să vorbesc cu el. Ce face?

– Bine.

Dialogurile lor nu mai aveau nimic din savoarea personală a conversaţiilor de pe *Normandie*, dar era de aşteptat.

– Mă surprinde că încă mai e aici.

– A spus că merge acasă după Crăciun. Băiatul şi soţia lui s-au dus cu *Aquitania*.

– Cu Philip Markham, probabil.

– Ştii şi tu de asta? îl privi ea surprinsă, apoi zîmbi. Armand nu i-o pomenise niciodată, o auzise din surse pro-

---

1 – Wendell L. Willkie, om politic american, republican, contracandidatul lui Franklin D. Roosevelt în alegerile prezidenţiale din 1940.

2 – Conform tradiţiei stabilite de către George Washington (1732-1799), primul preşedinte al S.U.A. (1789-1797), nici un preşedinte american nu candidează pentru mai mult de două mandate; singura excepţie a reprezentat-o F.D. Roosevelt, care a servit patru mandate (1933-1945), din cauza problemelor ridicate de cel de-al doilea război mondial.

prii, de la niște americani pe care-i cunoștea la Paris. Există vreun lucru pe care să nu-l știi, Armand?

– Sper că nu. Informațiile sînt meseria mea.

Știa și despre tranzacțiile secrete ale lui Burnham cu Polonia, dar nu spuse nimic. Apoi îi aruncă o privire rapidă șoferului. Omul, însă, era de încredere. Avea acreditări de securitate de la cel mai înalt nivel.

– Chiar așa?

Liane păru surprinsă. Nu astfel ar fi descris ea munca lui. În ultima vreme, însă, totul se schimba.

Armand schimbă repede subiectul:

– Mi-a plăcut să te văd îmbrăcată elegant astă seară, iubito. Ca pe vremuri, cînd trăiam într-o lume pașnică.

Ea dădu încet din cap. Încă se mai gîndea la ceea ce spusese Armand, dar nu voia să-l chestioneze în mașină. Îl văzuse privind spre șofer. De-o vreme, însă, își punea și ea întrebări despre activitățile lui. Niciodată nu-i mai povestea despre ceea ce se întîmpla la birou. Îi spunea doar veștile pe care Liane le citea oricum zilnic în ziare. Devenise mult mai secretos decît în trecut și obosit cum nu-l văzuse niciodată. Nu mai făcuseră dragoste de la sfîrșitul lui august și bănuia că nici în seara asta lucrurile n-aveau să stea altfel. Armand moțăia deja în mașină, înainte de-a fi ajuns în Place du Palais Bourbon. Îl trezi și urcară la etaj, unde, în timp ce Liane se dezbrăca, soțul ei făcu același lucru și ajunse primul în pat, pentru a dormi adînc la vremea cînd sosi și ea lîngă el.

Capitolul 18

La data de 30 noiembrie, la două zile după ce toți americanii de pe întreg cuprinsul Statelor Unite își tranșaseră curcanii[1], trupele sovietice aeriene și de uscat au atacat Finlanda. Ca de obicei, Liane nu l-a văzut pe Armand. Începea să simtă că mariajul lor se năruia împreună cu Europa. Timp de luni în șir, considerase că putea servi Franța servindu-l pe el, dar acum soțul său păstra tot mai mult față de ea o distanță pe care înainte vreme Liane n-o simțise. Era distrat și tacitum, nu se mai interesa de fetițe; viața lor sexuală fusese suspendată complet. Își dedica Franței toată energia, iar lui Liane nu-i mai spunea absolut nimic, și nici ea nu-l mai întreba ce era nou. Avea senzația că trăia singură, numai cu fetele, lucru pe care-l observaseră și ele, deși, din respect pentru Armand, ea le-a contrazis:

– Papa nu-i decît foarte ocupat. Știți doar. Este război.

Dar începea să se întrebe dacă era numai atît, sau și altceva. Încontinuu aveau loc întîlniri secrete la toate orele din zi și din noapte și, o dată sau de două ori, Armand

1 – Tradiția sărbătorii de Thanksgiving *(Thanksgiving Day* = Ziua Recunoștinței), sărbătoare oficială a Statelor Unite, celebrată în ultima zi de joi a lunii noiembrie, în amintirea primilor coloniști din Massachusetts, salvați de la moartea prin inaniție de către băștinași, care le-au dat să mănînce friptură de curcan.

plecase la sfîrşitul săptămînii, dar fără a-i putea spune unde sau cu cine. Se întrebă dacă nu cumva avea o amantă, pe lîngă război, însă n-o credea cu adevărat.

Orice s-ar fi întîmplat cu viaţa lui, n-o cuprindea şi pe ea. Putea foarte bine să se fi dus înapoi în State, atît de puţin îl vedea. Şi se pomeni întrebîndu-se cînd şi cînd cum rezista Nick Burnham fără fiul lui, locuind în enorma casă de pe Avenue Foch singur.

De fapt, Nick se simţea chiar mai însingurat decît Liane. Ea, cel puţin, le avea pe fiicele sale. El n-avea absolut pe nimeni. Nu mai primise nici un semn de la Hillary după ce se despărţiseră la bordul navei Aquitania, în septembrie. Singurele scrisori le primise de la Johnny, şi una de la soacra sa. Tot ce putea deduce din ce-i scrisese ea era că Hillary avea cumplit de multă treabă la New York şi, din cine ştie ce motiv vag şi nedezvăluit, Johnny continua să locuiască la Boston. Nick ştia exact ce treburi avea Hillary. Fie Fhilip Markham, fie altcineva, şi nu voia să fie împovărată cu copilul, nu mai mult decît o dorise în vara trecută. Lui Nick i se întorcea stomacul pe dos gîndindu-se la băiatul care stătea singur cu bunica lui în Boston, dar deocamdată nu se putea face nimic. Plănuise să mai stea la Pris pînă după Crăciun, dar spre sfîrşitul săptămînii şi-a dat seama că încă nu putea pleca acasă. Trebuia să-şi respecte angajamentul de a-i ajuta pe francezi Acum spera să ajungă la New York spre sfîrşitul lui aprilie, deşi cînd i-a scris lui Johnny nu i-a spus-o, nevrînd să-i dea copilului speranţe înainte de-a fi sigur. I-a scris doar că va veni curînd. A telegrafiat la sediul său dm New York pentru a-i cumpăra băiatului un munte de cadouri de Crăciun, urmînd să-i fie livrate la Boston. Nu înlocuiau un tată sau o mamă, dar tot era ceva; pentru moment, mai mult nu putea face. Şi era mai mult decît primise el de Crăciun, la Paris.

Stătea de unul singur în biblioteca lambrisată, de unde-l privise cîndva pe Johnny jucîndu-se în grădină, iar acum acolo nu mai era nimeni şi nimic. Copacii erau des-

frunziți, grădina de un cenușiu deschis, nu se auzea nici un sunet în casă... nu exista pom de Crăciun... nici colinde... nici un chip strălucitor de încîntare, scormonind printr-un ciorap de Crăciun umplut să plesnească. Răsuna numai zgomotul propriilor lui pași, urcînd scara spre dormitor, cu ultima sticlă de coniac pe care o cumpărase înainte de război și rugîndu-se să-și afle cîteva ore de uitare cînd n-avea să-l chinuie dorul de singurul său fiu. Dar nici chiar băutura nu-l ajuta și s-a oprit după trei pahare seci. Ajungeau doar ca să tocească muchiile, așa că apoi s-a așezat să-i scrie lui Johnny o scrisoare, spunîndu-i cît de dor îi era de el și cum următorul Crăciun avea să fie mult mai reușit decît acesta. Nick Burnham a fost recunoscător cînd, în sfîrșit lăsîndu-se noaptea, a tras perdelele, a stins luminile și s-a culcat.

Capitolul 19

Următoarele patru, cinci luni au fost caracterizate printr-o perioadă incertă, un interval primind în Franța denumirea de „războiul ciudat", cînd nu părea să se întîmple nimic. Francezii stăteau de strajă pe Linia Maginot, pregătiți să-și apere țara, fără însă ca nimic să le-o ceară. Iar la Paris, viața își urma cursul aproape firesc. După șocul inițial, mai avuseseră loc doar foarte puține schimbări, spre deosebire de Londra, unde raționalizările erau drastice și incomode, țipau sirenele, iar exercițiile de alarmă aeriană se desfășurau aproape în fiecare noapte. La Paris, însă, viața era cu totul diferită.

Se crease un soi de tensiune subterană, conjugată cu un fals sentiment de siguranță că nimic n-avea să se schimbe vreodată. Armand își vedea pe mai departe de neîncetatele sale întîlniri secrete și, în loc de a-l sprijini, Liane începea să se plictisească. Cel puțin i-ar fi putut spune cîte ceva despre ceea ce făcea, medita ea. Înainte, avusese permanent încredere în ea, dar era clar că acum nu mai avea. Își continua misterioasele activități de război, dispărînd din cînd în cînd pentru cîteva zile în șir. Ea primea un telefon calm de la birou, spunîndu-i-se doar că monsieur plecase din oraș.

*

Lîncezeala care părea să fi cuprins Parisul îi permitea lui Nick să-şi continue munca. Plutea în aer sentimentul că situaţia mai putea rămîne un timp astfel. În aprilie, Nick a fost gata să plece, aşa cum plănuise, dar în Paris domnea o asemenea linişte, încît s-a hotărît să pună el însuşi totul la punct şi să mai stea doar o lună. Iar aceea a fost luna decisivă. Deodată, cancerul care se întinsese atît de discret a erupt pretutindeni în jur. La data de 10 mai, Hitler a atacat Ţările de Jos – Belgia, Olanda şi Luxemburg – iar în 14 mai olandezii s-au predat, după care germanii au intrat în nordul Franţei. Dintr-odată, toată lumea a fost cuprinsă de agitaţie, intrînd în alertă, cum nu se mai întîmplase din lunile august şi septembrie ale anului trecut. Pauza se terminase şi domnea teroarea. Acum era evident că Hitler nu făcuse decît să tragă de timp înainte de-a ataca restul Europei. Încă o dată, englezii avuseseră dreptate. Cînd, însă, Liane a încercat să discute situaţia cu soţul ei, acesta nu i-a spus nimic. Era preocupat pînă peste cap de sarcinile lui secrete.

Oraşele Amiens şi Arras au căzut în 21 mai, iar belgienii au capitulat oficial o săptămînă mai tîrziu, în 28 mai. În acest interval, începuse evacuarea de la Dunkirk, la data de 24 mai, continutînd timp de unsprezece zile, frenetice şi oribile. În Paris ploua cu veşti copleşitoare, pierderi de vieţi mai groaznice decît în cele mai rele coşmaruri. Iar la 4 iunie, cînd s-a sfîrşit evacuarea, Churchill a vorbit în Camera Comunelor, făgăduind să lupte în Franţa, în Marea Britanie sau pe mare, oricare-ar fi fost preţul. *„....vom lupta pe plaje, vom lupta pe terenurile de aterizare, vom lupta pe cîmpii şi pe străzi, vom lupta printre dealuri; nu vom capitula niciodată!"*

Şase zile mai tîrziu, Italia a intrat în război. Iar în 12 iunie, tragedie a tragediilor în ochii tuturor, Parisul a fost declarat oraş deschis. Francezii se hotărîseră să nu lupte. La data de 14 iunie, cea de-a unsprezecea aniversare a

căsniciei lui Armand şi Liane, germanii au intrat în Paris, iar peste cîteva ore, zvastica flutura pe toate clădirile importante la vedere. Din Place du Palais Bourbon, Liane privea steagurile hîde fîlfîind în vînt, cu lacrimile şiroindu-i pe faţă. Nu-l mai văzuse pe Armand din ajun şi se ruga pentru siguranţa lui. Dar, mai mult decît atît, plîngea pentru Franţa. Francezii ceruse ajutorul propriei ei ţări, dar li se refuzase, iar acum Parisul căzuse în mîinile nemţilor. Era destul ca să frîngă inima oricui.

Armand s-a întors acasă după-amiază, pentru un moment, pe jos, prin străzi dosnice, pentru a se încredinţa că Liane şi fetele nu se aflau în pericol. Le-a spus să coboare jaluzelele şi să ţină uşile încuiate. Germanii n-aveau să facă rău nimănui, dar era mai bine să nu le atragă atenţia. În clipa cînd a intrat, a găsit-o plîngînd în dormitor şi a luat-o în braţe. Se grăbea să se întoarcă la birou. Cu o zi înainte distruseseră camioane întregi de hîrtii, dar încă mai aveau de lucru înainte de-a preda oficial oraşul germanilor, iar acum îi spuse că peste două zile cabinetul premierului Reynaud avea să demisioneze. Îşi făcuseră planuri să se refugieze în sud, la Bordeaux, iar Liane îl privi cuprinsă pe neaşteptate de panică.

– Te duci şi tu cu ei?

– Firește că nu. Crezi că v-aş lăsa aici singure?

Avea glasul obosit, aspru şi enervat, iar Liane nu înţelegea ce voia să spună.

– Dar nu eşti obligat? Armand...

– Discutăm mai tîrziu. Acum, fă ce-ţi spun eu şi stai în casă. Fetele să facă linişte. Nu lăsa servitoarele afară...

Se despărţi de ea într-un iureş de ultime instrucţiuni şi dispăru pe străzile tăcute. Şi alţii ca ei stăteau în case, ascunzîndu-se. Părea aproape ca un oraş părăsit, în timp ce trupele germane mărşăluiau pe străzi. Nu era deschisă nici măcar vreo cafenea. Nimic. Nici un om, nici un magazin deschis, nici un soldat francez. Cei care aleseseră fuga plecaseră de cîteva zile, iar cei ce preferau să rămînă stă-

teau ascunşi. Spre seară, însă, cîţiva s-au aventurat pe balcoane, fîlfîind steguleţe nemţeşti, iar lui Liane i s-a făcut rău de la stomac văzîndu-i. Erau nişte trădători, nişte porci. Îi venea să urle la vederea lor, dar în schimb a tras în linişte draperiile şi a aşteptat întoarcerea lui Armand. De cîteva zile se întreba ce-aveau să facă în continuare. Acum nu mai aveau scăpare. Se aflau în mîinile germanilor. Ştiuse, cînd se hotărîse să rămînă la Paris cu Armand, după declararea războiului, că într-o zi se putea întîmpla asta. În adîncul inimii, însă, n-o crezuse niciodată. Parisul nu putea fi cucerit. Şi nici nu era. Era predat.

Armand nu s-a întors acasă pînă-n zori, peste două zile. Era ciudat de liniştit, palid la faţă şi nu i-a spus nimic soţiei sale, culcîndu-se pe pat complet îmbrăcat. N-a dormit, nu a vorbit, doar stătea astfel. După două ore, s-a sculat, a făcut o baie şi şi-a schimbat hainele, sub privirea lui Liane. Se vedea clar că pleca undeva, dar unde? Nu mai avea birou la care să se ducă. Acesta le aparţinea nemţilor.

– Unde pleci?

– Azi demisionează Reynaud. Trebuie să fiu prezent!

– E neapărată nevoie să pleci?

Armand dădu din cap.

– Şi pe urmă?

O privi trist. În sfîrşit, trebuia să-i spună ceva. De luni de zile, aparţinuse Franţei, nu lui Liane. Parcă ar fi avut două femei şi nu-l ţineau puterile pentru amîndouă. Aproape părea că o trădase pe Liane, cu toată răbdarea ei, cu toată încrederea, cu toată dragostea sa. Trebuia să-i spună. De prea mult timp îşi păstra secretele.

– Reynaud pleacă azi la Bordeaux, Liane.

Cuvintele aveau o tonalitate ameninţătoare, dar îi spusese acelaşi lucru şi cu două zile în urmă. Şi-i mai spusese şi că el n-avea să-l însoţească.

– Înainte de plecare, se va desfăşura o capitulare oficială.

– Şi ne vor conduce germanii.

– Indirect. Mareşalul Philippe Pétain va deveni preşedintele nostru, cu aprobarea Germaniei. Îl susţin Jean François Darlan şi Pierre Laval, doi buni ofiţeri de marină ai Franţei.

Suna ca lista unor musafiri la petrecere, iar Liane holbă ochii:

– Armand, ce tot spui? Că Pétain va colabora cu germanii?

– Spre binele Franţei.

Nu-i venea să-şi creadă urechilor. Iar el unde se situa, în toată încurcătura asta? Alături de Reynaud şi lumea dinainte, sau cu Pétain şi complicitatea acestuia cu nemţii? Aproape că nu se putea îndura să-l întrebe, dar n-avea încotro.

– Şi tu?

Deodată, însă, îşi dădu seama că-i şi spusese. Cu două seri în urmă, cînd o anunţase că Reynaud se refugia la Bordeaux, îi spusese că el rămînea pe loc. Aproape i se făcu rău amintindu-şi, şi se aşeză pe marginea patului, cu ochii dilataţi, enormi.

– Armand, răspunde-mi.

La început, el nu spuse nimic, iar apoi se aşeză încet lîngă ea. Poate că era mai sigur să-i spună mai mult decît intenţionase. Îi simţise atît de mult timp lipsa. Dar fusese vital să n-o implice şi pe ea.

– Armand?

Lacrimile i se rostogoleau încet din ochi.

– Eu rămîn cu Pétain.

Cuvintele i se rostogoliră din piept ca nişte bolovani dar, împărtăşindu-i-le, i se luă o povară de pe umeri. Ea nu făcu decît să clatine din cap, plîngînd, în timp ce-l asculta, după care îl privi, cu inima zdrobită:

– Nu te cred.

– N-am încotro.

– De ce?

Erau doar două cuvinte, acuzatoare, pe cînd plîngea

nestăpînită lîngă el.

Iar atunci, Armand îi vorbi în şoaptă:

– Aşa pot servi mai bine Franţa.

– Cu Pétain? Eşti nebun!

Striga la el, dar deodată îi zări ceva în ochi şi rămase absolut nemişcată, pe pat, privindu-l.

– Ce vrei să spui? coborî ea vocea, iar Armand îi luă mîinile într-ale lui.

– *Ma* Liane... ce femeie minunată ai fost... atît de viteză şi puternică, toată iarna... mai puternică decît mine, uneori...

Oftă adînc şi vorbi astfel încît să nu-l poată auzi decît ea:

– Pétain are încredere în mine. Mă cunoaşte din primul război mondial. Am luptat bine sub comanda lui şi crede că la fel voi face şi acum.

– Armand, ce tot vorbeşti?

Şopteau aproape neauzit şi nu era sigură de ce, pînă cînd deodată bănui că urma să-i spună lucrul despre care se întrebase de luni de zile.

– Îţi spun că voi rămîne aici la Paris, să lucrez pentru Pétain.

– Să lucrezi pentru germani?

Dar nu era o acuzaţie. Era o simplă întrebare.

– Aşa o să pară.

– Şi de fapt?

– Voi lucra pentru ceilalţi, în toate felurile posibile. Se va opune rezistenţă, din multe direcţii. S-ar putea ca guvernul să se mute în Africa de Nord. Voi păstra legătura strînsă cu Reynaud, cu de Gaulle, cu ceilalţi.

– Iar dacă te prind, au să te omoare.

Lacrimile abia stăpînite prinseră să-i curgă din nou.

– Pentru numele lui Dumnezeu, ce faci?

– Singurul lucru pe care-l pot face acum. Sînt prea bătrîn ca să mai fug pe coline cu ceilalţi. Şi nu mă pricep la aşa ceva. Toată viaţa am lucrat în serviciul diplomatic. Ştiu

ce-am nevoie să fac pentru a-i ajuta. Vorbesc germana...

Nu încheie fraza căci, deodată, Liane îl trase la pieptul ei, strîngîndu-l cu putere.

– O să se-ntîmple ceva... n-aş putea să îndur...

– Nu se va întîmpla nimic. Voi fi foarte precaut. Aici am să fiu în siguranţă.

Simţi, însă, din cuvintele lui, ce urma să spună şi nu voia s-audă.

– Dar vreau ca tu şi fetele să plecaţi acum în State, de cum vă putem scoate din Franţa.

– Nu te părăsesc.

– N-ai de ales. Încă din septembrie n-ar fi trebuit să te las să rămîi aici. Dar te-am dorit alături de mine...

Glasul îi şovăi, apoi continuă. Ştia cît de grele fuseseră pentru ea ultimele nouă luni şi-i părea rău că o ţinuse lîngă el. Fusese o dovadă de egoism, Armand ştia. Dar acum, zilele acelea se încheiaseră.

– Îmi vei primejdui misiunea dacă rămîi, Liane... şi pe fete... acum va fi prea periculos pentru ele, cu germanii prin tot Parisul. Trebuie să plecaţi de îndată ce găsesc o soluţie.

Liane spera să n-o poată găsi prea repede. O îngrozea gîndul de a-l lăsa în Franţa, acţionînd ca agent dublu, împotriva germanilor şi a lui Pétain.

Dar, în pofida acestor temeri, puţin mai tîrziu, cînd Armand o lăsă din nou singură pentru a reveni să se consulte cu Pétain şi germanii, se simţi uşurată. Bănuise că se întîmpla ceva şi faptul de-a nu şti ce anume o distrugea. Ajunsese chiar să-şi piardă încrederea în el, să-l bănuiască. Iar acum se simţea vinovată. Însă mai simţea pentru Armand ceva ce nu simţise de mult, mult timp. Un soi de afecţiune şi respect pasional. Armand i se destăinuise. Avusese încredere în ea, iar Liane crezuse în el la fel ca întotdeauna de la bun început. În timp ce Parisul cădea, căsnicia lor renăştea din propria-i cenuşă, şi se duse să le facă fetelor micul dejun cu inima uşoară cum de foarte mult

timp n-o mai avusese.

În aceeaşi după-amiază, Pétain a fost instalat în funcţia de conducător oficial al Franţei. Aşa cum prevăzuse Armand, Reynaud a fugit la Bordeaux, generalul de brigadă Charles de Gaulle a plecat la Londra să discute despre transportul trupelor în Africa de Nord, iar Churchill a jurat că va ajuta Rezistenţa franceză în toate felurile posibile. De Gaulle a transmis prin radio un scurt discurs, la data de 18 iunie, cerîndu-le celor rămaşi credincioşi Franţei „să continue lupta", iar Liane l-a ascultat cu aviditate la un radio ascuns în camera de toaletă, în eventualitatea că locuinţa ar fi fost invadată pe neaşteptate de către germani. Nu mai puteai fi încredinţat de propria-ţi siguranţă, o avertizase Armand încă de la căderea Parisului. Seara, i-a reprodus lui Armand cuvîntarea. El i-a spus că se interesa de o navă cu care să plece. Era imperios necesar să iasă din Franţa. Întîrziind, ar fi stîrnit bănuielile oamenilor lui Pétain. De ce ar dori soţia lui să plece? Dacă, însă, părăsea ţara imediat după căderea Parisului, Armand putea susţine că, în calitate de americancă, Liane nu fusese de acord cu poziţia lui şi-şi despărţiseră drumurile, ea vrînd să se întoarcă acasă.

Patru zile mai tîrziu, Armand s-a dus la Compiègne, în nordul Franţei, pentru a-i asculta pe Hitler, Goering şi Keitel, comandantul suprem al armatei lui Hitler, citind condiţiile de ocupaţie şi devenind stăpînii oficiali ai Franţei. A fost o ceremonie care i-a sfîşiat sufletul şi, în timp ce fanfara cînta „Deutschland, Deutschland über alles"[1], a crezut că avea să leşine, dar a zîmbit vitejeşte pînă la sfîrşit, rugîndu-se în adîncul inimii ca ocupaţia să se sfîrşească într-o bună zi. În acele momente, şi-ar fi dat bucuros viaţa, dacă astfel ar fi putut să răscumpere Franţa. Iar seara, cînd s-a întors la Liane, arăta mai rău decît îl văzuse vreodată. Era un om care arătase atît de tînăr, atîţia ani, pentru ca în ultimele luni Liane să-l asiste cum îmbătrînea. Şi, pentru

1 – „Germania, Germania mai presus de orice", imnul de stat german.

prima oară de mulți ani de zile, noaptea s-a întors spre ea în pat și a atins-o cu tandrețea și pasiunea pe care Liane și le amintea de demult. Apoi au stat unul lîngă altul, fiecare cu gîndurile și visurile sale, Armand încercînd să-și alunge din minte ceea ce văzuse în ziua aceea. Își privise țara, cea dintîi iubire a lui, cum era siluită. Liane s-a ridicat într-un cot și l-a privit, putînd vedea că din ochi îi șiroiau încet lacrimi.

– Nu, iubitul meu... îl îmbrățișă ea. Se va sfîrși totul, într-o zi, curînd...

Își dorea, însă, să fi fost și el la Bordeaux cu ceilalți, nu să danseze pe sîrmă așa cum singur se condamnase rămînînd pe loc.

Atunci Armand trase adînc aer în piept, privind-o:

– Am ceva să-ți spun, Liane.

Se întrebă ce i-ar mai fi putut spune acum și, preț de-o clipă, în ochi îi străluci o scînteie de spaimă.

– Am găsit un vas, pentru tine și fete. Un cargobot. E încă lîngă Toulon. Nu-s sigur că au aflat deja de el și nu e destul de important pentru ei ca să le pese. Am primit vestea prin rețeaua de rezistență. A rămas în larg, la o bună distanță de coastă. Acum o săptămînă, le-a tăiat calea un vas pescăresc și le-a spus despre căderea Franței. Iar acum, așteaptă. Urmau să se îndrepte înapoi spre Africa de Nord pentru a servi guvernul, dar aici mai sînt și alții ca tine și s-ar putea să fie ultima șansă de a pleca. Te voi duce eu însumi la Toulon. O să vă ducă la bord o barcă de pescuit. E primejdios, dar va fi mult mai primejdios să rămîneți aici.

– Și mult mai periculos va fi pentru tine, Armand, se ridică ea calmă în capul oaselor, privind cu tristețe la singurul bărbat pe care-l iubise vreodată. De ce nu te duci și tu în Africa de Nord să servești guvernul?

Armand clătină din cap:

– Nu pot. Ei au treburile lor. Eu, pe ale mele, zîmbi el trist. Și tu le ai pe ale tale. Trebuie să pleci de-aici, ducînd

cu tine secretul meu, şi pe fete. Şi trebuie să le ţii la adăpost pînă se termină nebunia asta. Apoi te vei putea întoarce la mine.

Oftă, pe buze aşternîndu-i-se un surîs dulce-amărui:

– Atunci, s-ar putea chiar să ies la pensie.

Dar cine putea şti cînd avea să se întîmple asta?

– Ar trebui să ieşi chiar acum.

– Nu-s atît de bătrîn.

– Ai muncit destul.

– Iar acum, voi munci cu toate puterile mele.

Ştia că avea s-o facă şi nu putea decît să se roage ca acest lucru să nu-l coste viaţa.

– Nu există nici un lucru mai puţin periculos pe care să-l poţi face pentru Franţa?

– Liane...

O trase în braţele lui. Liane îşi cunoştea prea bine soţul. Era mult, mult prea tîrziu ca să se mai răzgîndească. Se bucura doar că-i spusese adevărul înainte de a pleca din Franţa. Ar fi fost distrusă să-l creadă aliat sincer cu Pétain. Acum, cel puţin, ştia adevărul.

A avut nevoie de mult timp pentru a-şi aduna curajul să-l întrebe ultimul lucru pe care voia să-l ştie:

– Cît de curînd plecăm?

Un moment, Armand nu-i răspunse, după care o îmbrăţişă şi mai strîns:

– Mîine seară.

I se tăie respiraţia la auzul acestor cuvinte şi, în ciuda celor mai curajoase eforturi ale ei de-a fi tare, umerii i se cutremurară şi izbucni în plîns.

– Şşş... *mon ange... ça ne vaut pas la peine...* Curînd vom fi din nou împreună.

Dar numai Dumnezeu ştia cînd. În noaptea aceea au stat mult timp treji unul lîngă altul, iar Liane îşi dori, la răsăritul soarelui, ca noaptea să nu se fi sfîrşit niciodată.

Capitolul 20

Au călătorit pînă la Toulon pe drumuri lăturalnice, cu o mașină împrumutată, ținînd farurile stinse și avînd asupra lor noile hîrtii oficiale ale lui Armand. Liane purta o rochie și un batic negru. Îmbrăcase fetițele în pantaloni, cămăși și pantofi comozi. Fiecare ducea cîte o mică sacoșă cu lucruri. Restul trebuiau să-l lase în Franța. Au vorbit foarte puțin pe parcursul călătoriei. Fetele au dormit, iar Liane îl privea frecvent pe Armand, ca pentru a se umple de ultimele ceasuri petrecute alături de el. Aproape nu-i venea să creadă că peste cîteva ore ea și fetele vor fi plecate.

– Acum îmi va fi mai greu decît în ultimul de colegiu, glumi ea cu voce scăzută, în timp ce fetele dormeau. Își aminteau amîndoi anul de logodnă, cînd el era la Viena, iar ea la *Mills College*, în Oakland. Actuala situație putea dura mai mult de un an, cum știau amîndoi. Nimeni n-avea habar cît de mult timp. Hitler apucase zdravăn Europa de beregată și era nevoie de timp pentru a-i slăbi strînsoarea. Liane, însă, știa că Armand avea să facă toate eforturile pentru a grăbi sfîrșitul. Și mai erau încă zeci de alți oameni, la fel de devotați ca el. Pînă și guvernanta fetițelor o uimise. Liane îi spusese cu regret că le ducea înapoi în State, dar pe ea n-o puteau lua la drum. Și, cu uimire, văzuse că mademoiselle era mulțumită. I-a spus lui Liane direct că n-avea

de gînd să urmeze pentru unul dintre susținătorii lui Pétain, după care, într-o izbucnire pătimașă, a recunoscut că oricum i-ar fi părăsit, urmînd să intre în Rezistență, care avea centrul în inima Franței. Era o mărturisire curajoasă din partea ei, dar avea încredere în Liane, și cele două femei s-au îmbrățișat plîngînd, după cum tot plîngînd s-au despărțit de ea și fetele, mai devreme în cursul aceleiași zile. Fusese o lungă și dureroasă zi de bun-rămas, însă cel mai greu le-a fost pe pontonul scîrțîitor din Toulon, cînd Armand le-a predat pe fetițe oamenilor vînjoși din barca de pescuit. S-au agățat unii de alții, au plîns, iar Liane l-a strîns la piept pentru ultima oară, implorîndu-l din ochi, cu vocea scăpată de sub control:

– Armand, vino cu noi... Iubitule, te rog...

El, însă, nu făcu decît să clatine din cap, cu trupul drept și brațele putemice ca întotdeauna.

– Am o datorie aici.

Le mai privi o dată pe fete, apoi pe Liane.

– Nu uita ce ți-am spus. Am să-ți trimit scrisori, cenzurate sau nu, pe orice căi voi putea. Și chiar dacă nu primești un singur cuvînt de la mine, să știi că sînt bine... ai încredere, dragostea mea... curaj...

Glasul începu să i se frîngă și ochii i se umplură de lacrimi, dar coborî privirea spre ea, zîmbind:

– Te iubesc din toată inima și sufletul meu, Liane.

Ea se înecă în propriile-i suspine, îl sărută pe buze, după care Armand o împinse cu blîndețe în brațele pescarilor.

– Drum bun, iubito... *Au revoir, mes filles...*

Și, fără a mai aștepta un moment, barca pomi, lăsîndu-l acolo, cu costumul său dungat și coama argintie în briza verii, făcîndu-le cu mîna.

– *Au revoir...* șopti el din nou, în timp ce mica luntre de pescari era înghițită de bezna nopții. *Au revoir...*

Și se ruga să nu fie, de fapt, adio.

Capitolul 21

După cum avea să se dovedească, le-au trebuit două zile, nu una, pentru a ajunge la cargobotul *Deauville*. Fusese nevoit să se îndepărteze şi mai mult, cu cîteva zile în urmă, pentru a nu fi depistat, dar barca de pescari din Toulon ştia exact unde se găsea. Toată săptămîna făcuseră aceeaşi călătorie, oprindu-se la întoarcere să pescuiască, pentru a-şi putea justifica absenţa dacă erau opriţi de cineva. Germanii, însă, erau prea ocupaţi să se bucure de ocuparea Franţei, iar Rezistenţa încă nu trecuse la fapte concrete. Aveau pe ţărm cafenele, fete şi bulevarde care să le reţină atenţia. Şi în tot acest timp *Deauville* a stat pe loc, adunînd la bord pasageri sosiţi pe întreg parcursul săptămînii. Îşi lăsase încărcătura în Africa de Nord şi călătorea cu cala goală, excepţie făcînd cei şaizeci de călători care ocupau cele cincisprezece cabine, în majoritate americani, doi evrei francezi, o duzină de englezi veniţi din sudul Franţei şi cîţiva canadieni. În general, era o adunătură uimitor de pestriţă, arzînd de nerăbdare să părăsească Franţa şi uşuraţi că ajunseseră pe vas.

Au stat toată ziua adunaţi în linişte pe punte, seara aşezîndu-se împreună cu echipajul în sala de mese supra-aglomerată, pentru a aştepta ca nava să ridice ancora. Căpitanul spusese că aveau să plece în tăcere, noaptea

tîrziu, deşi încă mai aştepta o femeie şi două fetiţe, familia unui diplomat francez. Cînd s-au îmbarcat Liane şi fiicele ei, au descoperit că erau singurele persoane de sex feminin aflate la bord, dar Liane era prea extenuată şi amorţită ca să-i mai pese. Fetele plînseseră timp de două zile după tatăl lor şi toate trei trăsneau a peşte din mica barcă de pescuit. Elizabeth avusese rău de mare tot drumul, iar Liane nu se putea gîndi decît la Armand. Întoarcerea lor în State era începutul unui coşmar, dar acum începuseră călătoria şi trebuiau s-o continue. Îi era datoare lui Armand să asigure fericirea fetelor pînă aveau să se reîntîlnească iarăşi cu toţii, însă de fiecare dată cînd se gîndea la asta, era nevoită să-şi înghită propriile lacrimi. Aproape a căzut în braţele marinarilor de pe *Deauville*, care le-au dus aproape pe sus în cabina lor. Ambele fete erau arse de soare şi înfrigurate, Liane însăşi simţindu-se prea epuizată ca să mai facă un singur pas. Au închis uşa şi au căzut pe paturi, adormind toate trei. Liane nu s-a mai trezit pînă noaptea tîrziu, cînd a simţit tangajul uşor al navei. A privit prin hublou, în noapte, şi şi-a dat seama că pomiseră la drum. Se întreba dacă n-avea să-i prindă vreun submarin înainte de a ajunge în State, dar acum era prea tîrziu ca să se mai întoarcă, iar Armand oricum n-ar fi fost de acord. Se duceau acasă. A revenit tăcută la patul ei, după ce le învelise mai bine pe fetiţele adormite, şi s-a culcat din nou pînă în zori.

La deşteptare, a făcut un duş în baia pe care o foloseau în comun cu aproximativ cincisprezece bărbaţi. Cele cincisprezece cabine ale navei aveau la dispoziţie patru băi şi se formau cozi lungi, dar la acea oră din zori aşteptau puţini oameni, aşa că s-a întors curînd în cabină, înviorată şi flămîndă pentru prima oară după trei zile.

– *Madame?*

La uşă se auzi un ciocănit şi un glas necunoscut, iar Liane deschise pentru a vedea un matelot oacheş din marina comercială franceză, întinzîndu-i o cană aburindă:

– *Du café?*

– *Merci.*

A luat o sorbitură prudentă din lichidul fierbinte, după ce se aşezase la loc, mişcată de atîta consideraţie. Ca singura femeie de la bord, avea şanse să beneficieze de gesturi de curtoazie ca nimeni altcineva. Ei, însă, nu i se părea tocmai cinstit. Erau cu toţii în aceeaşi barcă. Zîmbi pentru sine de gluma proastă. Şi, oricît nu dorise să părăsească Franţa şi pe Armand, era recunoscătoare că scăpase. Jură în sinea sa să facă tot ce putea pentru a fi de ajutor pe vas, dar cînd intră împreună cu fetele în sala de mese, văzu că totul era în mare măsură sub control. Micul dejun li se servea pasagerilor în schimburi, oamenii grăbindu-se să mănînce şi să elibereze locurile. Domnea o atmosferă de camaraderie şi întrajutorare, Liane neobservînd nici o privire impertinentă. Cîţiva bărbaţi le vorbiră prietenos fetelor. Majoritatea erau americani care, dintr-un motiv sau altul, nu reuşiseră să ajungă acasă de la izbucnirea războiului. Descoperi rapid că aproximativ o duzină erau gazetari, cei doi canadieni erau medici, iar restul, în cea mai mare parte, oameni de afaceri reţinuţi în Franţa, indiferent de motive, pînă la sfîrşit. Acum se vorbea mult despre Hitler, despre căderea Franţei, despre uşurinţa cu care Parisul îşi deschisese porţile... despre recentul discurs al lui de Gaulle... despre Churchill... Încăperea clocotea de interpretări ale ştirilor, frînturi de bîrfe circulau din gură-n gură şi deodată Liane văzu o siluetă familiară în capătul opus. Nu-i venea să creadă că putea fi el. Era un bărbat înalt şi blond, în uniformă de marinar care nu părea să-i vină tocmai bine, cu cusăturile întinse prea mult la umeri, iar Liane, coborîndu-şi privirea, văzu că pantalonii îi erau de-a dreptul scurţi. Cînd, însă, se întoarse să-şi mai pună cafea din ibric, ochii li se întîlniră, aproape ca şi cum i-ar fi simţit privirea, şi se holbă la ea cu tot atîta neîncredere, pînă cînd chipul i se destinse într-un zîmbet larg. Îşi abandonă imediat scaunul şi veni să-i strîngă mîna şi să îmbrăţişeze fetiţele.

– Ce naiba cauți aici?

Nick Bumham o privea pe Liane surîzînd larg, după care își privi pantalonii:

– Mi-au căzut bagajele peste bord cînd am sosit. La naiba, ce bine că vă revăd. Unde-i Armand? privi el în jur, după care intui răspunsul, după expresia lui Liane.

Răspunse cu glas răgușit:

– A rămas în Franța.

– Va pleca în Africa de Nord? coborî el glasul, dar Liane se mulțumi să clatine din cap. N-avea inimă să-i spună că rămăsese la Paris, cu Pétain.

Apoi întoarse ochii spre Nick și zise:

– Nu ți se pare uimitor, Nick? Acum un an, eram cu toții pe *Normandie*. Iar acum, uită-te la noi, zîmbi, privindu-i pantalonii, după care se uitară amîndoi cu tristețe prin încăpere. Franța a căzut în mîinile nemților... toți fugim să ne salvăm viața... cine-ar fi crezut...

Îl privi din nou pe Nick:

– Credeam c-ai plecat demult.

– N-am avut atîta minte. Domnea o asemenea liniște, încît m-am hotărît să mai stau pe-aici o lună, după care a început iadul pe pămînt și a fost prea tîrziu ca să mai plec. M-aș fi putut întoarce cu *Queen Mary*, în martie. Cînd colo...

Zîmbi:

– ...ei bine, cel puțin vom ajunge acasă. Nu în condiții la fel de elegante ca la sosire, poate, dar ce contează?

– Ce veşti mai ai de la John?

– E bine. Merg acasă să-l salvez. De cînd a plecat, stă cu bunica.

Un gînd nefericit străbătu ochii lui Nick, aveau cu toții vieți atît de complicate, povești atît de dureroase pe care le duceau cu ei... Apoi, făcu semn spre trei scaune libere:

– Ce-ar fi să luați voi loc și să mîncați? Ne vedem mai tîrziu și vom putea să stăm de vorbă.

– Fără terenuri de tenis, de astă dată? zîmbi Liane. Era atît de straniu să-l vadă acolo, dar și o mare ușurare.

Deodată, regretul de-a fugi din calea războiului fu redus la o aventură absurdă. Şi putea zări aceleaşi gînduri şi în ochii lui.

– E-o nebunie, nu? Şi o nebunie şi mai mare să te văd aici.

Toată ziua din ajun fusese fascinat să afle cum auziseră despre navă ceilalţi, dar într-un fel remarcabil aflaseră. La bord se afla într-adevăr o adunătură interesantă. *Crockett Shipping*, prin reprezentarea lui Liane, *Burnham Steel*, graţie lui, doi profesori de la *Harvard* care terminaseră un stagiu la catedră în *Cambridge* cu-o lună în urmă şi erau nerăbdători să scape... poveştile continuau la nesfîrşit. Reveni la locul lui să-şi ia ceaşca de cafea şi se întoarse la masa lui Liane pentru a mai sporovăi un moment înainte de-a ieşi. Urmau să aibă destul timp de vorbă pe parcursul traversării.

Habar n-aveau cît timp le va lua drumul pînă la New York. Depindea de traseul adoptat pentru a evita pericolele de care se temea căpitanul. Lui Nick i se spusese că acesta avea instinctul ager – era sigur că-i putea ţine la adăpost de orice primejdie – şi-i dădu şi lui Liane îmbucurătoarea informaţie, mai tîrziu, pe puntea superioară.

– Deci, vechea mea prietenă, ce-ai mai făcut?

Fetele se jucau cu păpuşile la soare, iar Liane stătea rezemată de o scară, în timp ce Nick se sprijinea de balustradă.

– Se pare că ne întîlnim în cele mai ciudate locuri...

Gîndurile îi reveneau spre anul din urmă, privind spre mare, apoi iarăşi către Liane.

– Îţi dai seama că numele apartamentului meu de pe *Normandie* era *Deauville*? Trebuie să fi fost o premoniţie, clătină el din cap.

– Dar tu, ţii minte cum am vorbit despre război, ca şi cum n-ar fi urmat să înceapă niciodată?

– Armand considera că da. Pe-atunci, eu eram nătărăul, ridică el din umeri. Iar tu mi-ai spus că foarte curînd va

trebui să aleg cui îmi vînd contractele. Şi ai avut dreptate.

– Pînă la urmă, ai făcut alegerea potrivită?

O ducea din nou cu gîndul la Armand. Cum ar fi putut să explice cuiva că lucra pentru Pétain? Iar apoi zîmbi:

– Şi în legătură cu Roosevelt ai avut dreptate. Credeam în taină că avea să cîştige Willkie.

– N-a avut nici o şansă, surîse şi Nick. Nu ţi se par toate astea teribil de ireale? Nu ştiu... Am senzaţia că în anul care a trecut am fost pe-o altă planetă...

Liane dădu din cap, căci şi ea simţea la fel.

– Cu toţii am fost atît de absorbiţi de ceea ce se întîmpla aici.

– Ne vom simţi foarte ciudat la întoarcere, să ştii. Nici n-or să vrea s-audă ce ştim, ce-am văzut.

– Crezi că e adevărat?

Acum i se părea şocant. Războiul din Europa era atît de real. Cum puteau Statele Unite să continue a nu-l lua în seamă? Şi totuşi, recunoştea că în State toţi se simţeau în siguranţă, Europa era atît de departe... Clătină din cap:

– Eu cred că da.

– Unde veţi locui, tu şi fetele, Liane?

Era o problemă pe care o discutase îndelung cu Armand, în drum spre Toulon. El voia să se înapoieze la San Francisco – la unchiul ei George, dar Liane era încăpăţînată. La Washington se simţea mult mai acasă...

– Tot la Washington. Acolo avem prieteni. Fetele pot învăţa la vechea lor şcoală...

Urmau să locuiască la hotelul *Shoreham*, dacă găsea cameră, pentru ca apoi să caute vreo casă mobilată, cu chirie, în Georgetown, unde puteau aştepta sfîrşitul războiului. Nici măcar nu era sigură dacă avea să-i spună unchiului ei că revenise în State, deşi acesta urma să afle neîndoielnic de la bancă, iar Liane ştia că era datoare să-l anunţe. Niciodată, însă, nu se simţise prea apropiată de acest om şi nu voia ca el s-o preseze să vină acasă. Singurul cămin pe care-l acceptase, ani de zile, era acela unde

locuise împreună cu Armand.

Îi aruncă lui Nick o privire, gîndindu-se la viața lui. Existau cîteva întrebări pe care și le punea de multă vreme.

– Te întorci la New York, să-ți reiei viața dinainte?

Era singura modalitate prin care putea să-l întrebe despre soția lui. Iar Nick dădu încet din cap:

– Am să-l aduc pe Johnny înapoi de la Boston.

Apoi o privi pe Liane cu ochi sinceri. Fusese franc cu ea, înainte, și n-avea nici un motiv de-a nu fi și acum.

– Nu știu prea bine de ce s-a ținut Hillary de cînd a plecat. I-am scris, i-am telegrafiat de cîteva ori. Dar de la telegrama ei din septembrie, în care-mi spunea că au ajuns cu bine la New York, n-am mai primit nici o veste. Bănuiesc că și-a petrecut al naibii de puțin timp cu Johnny.

Ochii săi verzi începură să ardă, vrînd să-i spună că văzuse numele lui Philip Markham pe lista pasagerilor de pe *Aquitania*. N-o spusese nimănui.

– Din scrisori reiese că o duce bine?

Îl întreba despre John, iar ochii ei pătrunseră adînc în sufletul lui Nick, punîndu-și aceleași întrebări ca și el. Mai presus de orice, de ce lăsase Hillary băiatul în Boston?

– Așa cred. Dar pare să se simtă singur.

Liane zîmbi cu blîndețe:

– Sînt sigură că-i e foarte dor de tine.

Văzuse deja, cu un an în urmă, că era un tată minunat.

– Și mie mi-e dor de el, se îmblînziră ochii lui Nick, gîndindu-se la fiul său. L-am dus la Deauville, înainte de-a izbucni războiul, și ne-am distrat așa de bine...

Apoi rămaseră amîndoi tăcuți. Parcă ar fi trecut de-atunci o mie de ani, ceea ce-i duse din nou cu gîndul la ocuparea Parisului. Încă mai era greu de crezut că Parisul se afla acum în mîinile germanilor, iar Liane se gîndi la Armand și la poziția sa dificilă. Se temea atît de mult pentru el și n-avea pe nimeni cui să-i spună. Pe nimeni. Nici chiar pe Nick. El îi privea fața, Liane bănuind la ce se gîndea. Inevitabil, la Armand. O atinse ușor pe braț, în timp ce ea

privea în larg.

– Nu va păți nimic, Liane. E un om înțelept și capabil.

Liane dădu din cap, nespunînd nimic. Întrebarea era dacă era destul de înțelept pentru a-i păcăli pe nemți.

– Știi, cînd l-am îmbarcat pe Johnny, anul trecut, pe nava aia afurisită, am crezut că voi leșina pe chei, doar gîndindu-mă că se puteau întîlni cu submarinele germane, în larg. Dar au ajuns în deplină siguranță și Dumnezeu e martor că încă de pe-atunci mările erau primejdioase.

O privi pe Liane cu subînțeles:

– Chiar înconjurat de germani, Armand va fi în siguranță. Toată viața a fost diplomat. Acum îi va prinde bine, orice-ar fi.

Orice-ar fi... răsunară cuvintele cu ecou în mintea ei. Dac-ar fi știut, doar...

Îl privi cu tristețe pe Nick, ochii începînd să i se umple de lacrimi.

– Am vrut să stau cu el.

– Sînt convins. Dar a fost mai înțelept să pleci.

– N-am avut încotro. Armand a insistat. Și a spus că nu puteam primejdui viața fetițelor...

Vocea i se înecă și nu mai putu continua. Se întoarse pentru ca Nick să n-o vadă plîngînd, dar deodată îl simți cuprinzînd-o într-o îmbrățișare caldă, frățească, și rămase astfel pe punte, plîngînd în brațele lui. Nu mai era o privelițe neobișnuită, nici chiar printre bărbați. Cu toții suferiseră pierderi și cumplite despărțiri la plecarea din Europa. Și, deodată, nici măcar nu i se mai păru ciudat că plîngea în brațele lui Nick, acest om al cărui drum se încrucișase cu al ei din cînd în cînd, și pe care abia-l cunoștea, deși se simțeau foarte aproape unul pe altul. Întotdeauna se întîlniseră în momente aparte, în împrejurări care le permiteau amîndurora să fie surprinzător de deschiși. Sau, poate, pur și simplu așa era el. Acum, însă, nu se gîndea la asta. Nu făcea decît să stea acolo, recunoscătoare pentru căldura și compasiunea lui. Nick o lăsă un timp să plîngă, după

care o bătu uşor cu mîna pe spate:

– Haide să mergem înăuntru şi să bem o cafea.

În sala de mese se găsea permanent un ibric la îndemînă şi era folosit asiduu. Nu prea aveau ce altceva să facă la bord, decît să stea jos de vorbă, sau să se plimbe pe punţi, să se aşeze în cabină pe cînd ceilalţi dormeau sau îşi depănau relatările despre război. Vasul nu era amenajat pentru agrement sau distracţii. Iar cele cîteva cărţi aliniate pe rafturile din sala de mese dispăruseră la îmbarcarea primilor pasageri. Pînă şi cursul în zig-zag devenise foarte curînd obositor, fiind greu să scapi de propriile-ţi gînduri în faţa priveliştii monotone a orizontului gol. Mintea revenea la săptămînile precedente, la evenimentele ultimei luni, la oamenii lăsaţi în urmă... Liane se aşează la o masă liberă şi încercă să-şi oprească lacrimile. În timp ce-şi sufla nasul într-o batistă de dantelă pe care i-o dăduseră fetiţele la ultima sa aniversare, îşi ridică privirea spre Nick cu o încercare de zîmbet:

– Iartă-mă.

– Pentru ce? Pentru că eşti o fiinţă omenească? Pentru că-ţi iubeşti soţul? Nu fi proastă, Liane. Cînd l-am îmbarcat pe Johnny pe *Aquitania*, am stat pe chei în timp ce ieşea din port şi am plîns ca un copil.

Îl mai ţinea minte şi-acum pe docherul care-l bătuse pe umăr, murmurîndu-i cîteva cuvinte de îmbărbătare. Dar nimic nu-i putea fi de prea mare ajutor. În viaţa lui nu se simţise mai părăsit. Acum, însă, Liane îl privea, cu o expresie întrebătoare. Nu pomenise nimic de Hillary.

– Dar mi-ai spus că a plecat şi Hillary cu el.

Deodată, se simţi nedumerită. Trimisese copilul singur? Ea crezuse că...

– Mda.

Se hotărî să-i spună.

– Şi cu Philip Markham. Ştii cine e?

Ochii lui Nick deveniră duri, privind în ceaşca de cafea, apoi din nou la Liane. Vorbea cu glas scăzut, mîna tremu-

rîndu-i uşor pe ceaşcă.

– I-am auzit numele.

Prin tot Parisul, o vreme, legat de-al lui Hillary. Dar nu i-o spuse.

– E un fel de figură internaţională.

– Un playboy internaţional, ca să fim exacţi, zîmbi Nick vag, amar. Nevastă-mea are nişte gusturi fermecătoare Au petrecut vara împreună, în sudul Franţei.

– Ştiai că aveau să plece cu aceeaşi navă?

Nick clătină din cap:

– I-am văzut numele pe lista pasagerilor, dimineaţa, după plecare.

Nu se putu abţine să nu-i pună următoarea întrebare:

– Încă te mai supără, Nick?

Pînă acum, trebuia să se fi obişnuit cu indiscreţiile ei.

El o privi în ochi, îi privi fineţea pielii, întrebîndu-se, ca şi altă-dată, cum puteau exista două femei atît de diferite.

– Nu sînt îngrijorat fiindcă e nevastă-mea. Am depăşit faza asta. N-am avut niciodată ocazia să-ţi spun, dar după ce am stat de vorbă pe *Normandie*, în noaptea aceea, nu cred că m-am mai simţit vreodată la fel ca înainte. Bănuiesc că mă împinsese prea departe. Iar la Paris, am lăsat-o să facă tot ce voia. Însă mă afectează din cauza lui Johnny. Dacă mai continuă să se poarte aşa, o să dea peste cineva care-i convine şi s-ar putea să-i intre în cap ideea de-a pleca, luînd şi copilul. Pînă acum s-a mulţumit să trăiască alături de mine şi să umble prin vecini. Am ajuns la punctul în care pot trăi cu gîndul ăsta.

Tăcu un moment, după care îi spuse lui Liane adevărul:

– Mi-e frică.... Al dracului de frică mi-e că am să-l pierd pe Johnny.

– Nu se poate.

– Ba se poate. E mama lui. Dacă divorţăm, ar putea face ce-are chef. S-ar putea muta la Timbuktu, şi pe urmă? Să-l văd o dată pe an, pentru două săptămîni de vacanţă?

Era o idee înfiorătoare, la care cugetase mult, mai ales în vremea din urmă. Își dădea seama din tăcerea lui Hillary că în ultimele șase luni lucrurile se schimbaseră. Înainte, simțise o anume obligație să țină legătura cu el. Însă nu mai primise nici un rînd, nici o vorbă, nici un sunet, de la prima telegramă.

– Nu credeam c-o interesează băiatul, spuse Liane, îngrijorată.

– N-o interesează. Dar o interesează ce crede lumea. Iar dacă se desparte de el, oamenii vor spune o mulțime de lucruri urîte despre ea. Preferă să-l țină cu ea și să-l parcheze pe undeva cu guvernanta, în timp ce ea se duce la joacă. Aproape că nu i-a dat telefon vara trecută, cînd era la Cannes cu Markham.

– Și ce-ai să faci în situația asta, Nick?

Oftă adînc și-și termină cafeaua înainte de-a pune ceașca jos, privind-o în ochi:

– Am să mă duc acasă și-am s-o somez iarăși. Am să-i amintesc că e măritată cu mine și că așa vom rămîne. Mă va urî pentru asta, dar puțin îmi pasă. E singurul mod de a-mi păstra copilul. Și, fir-ar să fie, așa am să fac.

Ascultîndu-l, Liane se simți mai îndrăzneață. Avea să-i spună părerea ei. Din nou se aflau pe un vas suspendați între două lumi, și totul era perfect.

– Meriți o femeie mai bună decît ea, Nick. Nu te cunosc foarte bine, dar atîta lucru știu. Ești un om minunat și ai mult de dăruit. Iar ea nu-ți va dărui niciodată în schimb altceva decît durere sufletească.

Nick încuviință. Îl gratificase deja cu multe. Dar, cel puțin, inima lui nu mai era implicată. Numai în legătură cu fiul său. Iar pentru el, acest lucru era mult mai important.

– Îți mulțumesc. E frumos că mi-o spui.

Schimbară un zîmbet peste cești golite de cafea, în timp ce un grup de ziariști aflați la bord intrară să ia și ei un rînd. Unul dintre aceștia aducea o sticlă de whisky pe jumătate plină, pentru a mai înviora cafeaua. Dar nici unul

dintre ei nu-i acceptă oferta să bea o înghiţitură. Nick se gîndea la ceea ce-i spusese Liane.

– Problema e că, în scopul de a-mi găsi altă femeie, ar trebui să renunţ la fiul meu, sau cel puţin la a locui cu el. Iar asta n-am s-o fac niciodată.

– E un preţ scump.

– Oricum e scump. Iar în zece ani, o să crească mare şi lucrurile vor sta altfel.

– Tu ce vîrstă vei avea atunci? îl întrebă ea încet.

– Patruzeci şi nouă.

– Cam mult de aşteptat ca să fii fericit.

– Armand cîţi ani avea cînd l-ai luat de bărbat?

– Patruzeci şi şase, zîmbi Liane de întrebarea lui.

– Eu nu voi fi decît cu trei ani mai bătrîn. Şi, poate, dacă am să fiu foarte norocos, voi găsi pe cineva ca tine.

Liane roşi auzindu-i cuvintele şi-şi mută privirea, dar Nick o atinse pe mînă:

– Nu te simţi jenată. E adevărat. Eşti o femeie minunată, Liane. Ţi-am spus încă de cînd ne-am întîlnit prima oară că Armand e un bărbat foarte norocos şi n-am minţit.

Reveni cu ochii spre el, întristată:

– L-am chinuit rău anul ăsta, la Paris.

Se simţea vinovată, acum cînd ştia cu ce se ocupase.

– N-am înţeles sub ce presiuni se afla. Aproape că nu ne vedeam, şi...

Ochii i se umplură din nou de lacrimi şi clătină din cap. Erau însă zile-ntregi de cînd o bîntuia furia împotriva lui Armand din ultimele luni. Dac-ar fi ştiut, numai... dar de unde să afle?

– Pesemne că amîndoi aţi trăit într-o tensiune îngrozitoare.

– Aşa este, oftă ea. Şi fetele la fel. Însă Armand mai mult ca oricine. Iar acum, nu ne mai avem nici măcar pe noi înşine ca sprijin.

Nu s-ar fi spus că în ultimul an se putuseră sprijini prea mult unul pe altul. El purtase de unul singur toate

poverile. Îl privi pe Nick cu ochi chinuiți:

– Dacă i se întîmplă ceva...

– N-o să i se-ntîmple nimic. E prea inteligent ca să rişte. Va fi bine. Trebuie doar să rezişti.

Şi ştia că avea s-o facă. Era genul acela de femeie.

Apoi au ieşit pe punte pentru o vreme, după care Liane s-a dus după fete. Călătoria le plăcea, iar plictiseala acută încă nu se instalase, deşi bănuia că avea să se întîmple mai tîrziu.

Pe Nick nu l-au mai văzut pînă seara, cînd a jucat ghicitori cu fetițele într-un colț adăpostit al punții. Majoritatea pasagerilor de sex masculin rămăseseră în sala de mese să bea şi să stea de vorbă, iar Liane socotise mai prudent să ducă fetele de-acolo. Încă nu devenise brutal nici unul, dar era posibil. Cu toate că pe nava cufundată în întuneric nu vorbea nimeni despre asta, tensiunea începea să se intensifice. Existau temeri inevitabile că i-ar lovi un submarin german, singura cale de-a trăi cu frica fiind aceea de-a bea. Iar bărbații beau. Mult.

Liane se aşează cu Nick şi fetițele, încercînd să-şi mențină starea de spirit.

– Cioc, cioc, cine-i acolo?...

Glumele, poveştile şi şaradele continuau la nesfîrşit şi toți patru rîdeau, aşezați pe trepte. În cele din urmă, Liane a dus fetele să se culce şi s-a întors să facă o plimbare. Îşi lăsaseră vestele de salvare la picioarele paturilor, aşa cum fuseseră instruiți toți pasagerii, şi nu se aventură prea departe, dar avea nevoie să iasă. Atmosfera din cabina strîmtă era apăsătoare. *Deauville* fusese pregătită să ia douăzeci de pasageri, nu mai mulți, deținea cinci cabine duble şi zece individuale, şi cînd colo ducea şaizeci de bărbați, o femeie şi doi copii, cu un echipaj de douăzeci şi unu de membri. Cu optzeci şi patru de persoane la bord, nava părea gata să plesnească la încheieturi, iar zgomotul din sala de mese devenea tot mai agresiv, în timp ce ea stătea pe punte, cu ochii închişi în vînt. Îi era frig, dar nu-i păsa. Se

simţea doar bine să se afle afară.

– Credeam că te-ai dus la culcare.

Se întoarse, auzind glasul familiar al lui Nick lîngă ea, şi îşi ridică spre el privirea, cu un surîs. Cu toţii se obişnuiau să stea pe întuneric.

– Am culcat fetele, dar eu nu sînt obosită.

Nick dădu din cap.

– E cald în cabina voastră?

– Înăbuşitor.

– A mea e ca un cuptor, zîmbi el, şi sîntem şase bărbaţi înăuntru.

– Şase? se arătă ea şocată.

– Am apartamentul de lux, aşa-zis, de pe *Deauville*. Deci au mai băgat în el încă cinci paturi. Priciuri, de fapt. Însă nu cred că-i pasă cuiva.

Fuseseră norocoşi cu toţii să găsească o posibilitate pentru traversare, şi o ştiau.

– Dar, ca să-ţi spun adevărul, nu dorm în camera mea.

Liane îşi aminti de studioul în care se mutase pe *Normandie*, după explicaţia cu soţia.

– Faci multe figuri de-astea, nu?

– Numai în traversările transatlantice, zîmbi el, şi rîseră amîndoi. De data asta, căpitanul mi-a arătat un locşor perfect. Există sub punte o zonă izolată. Şi mi-au instalat un hamac. Nimeni nu umblă pe-acolo şi sînt la adăpost de vînt, dar dacă mă uit un pic în jur, pot vedea stelele... e ca în rai.

Părea mulţumit. În pofida enormei sale averi din oţeluri, era un om uşor de satisfăcut. Un hamac sub stele, haine împrumutate de la un marinar cînd îi căzuse bagajul peste bord. Era bine dispus, lejer şi nepretenţios. În acest sens, semăna mult cu Liane. Amîndoi la un loc, însumau două dintre cele mai mari averi particulare din Statele Unite, dar privindu-i nici n-ai fi bănuit. Nick avea pe el echipamentul marinăresc de împrumut. Liane purta pantaloni gri din flanel

şi un pulover vechi, părul despletit în vînt şi nu avea nici o bijuterie, cu excepţia unei verighete înguste. Aşa cum erau, păreau absolut în largul lor. Bărbaţii de pe vas fuseseră uimiţi să constate cine era Nick şi dac-ar fi ştiut că Liane era *Crockett Shipping*, s-ar fi mirat şi mai mult. Avea un mod de-a se purta absolut neostentativ, la fel ca Nick. Făcea parte din frumuseţea lor lăuntrică. După un timp, el îşi coborî privirea spre Liane.

– Vrei să-ţi mai aduc o ceaşcă de cafea sau ceva de băut?

– Mi-e bine aşa. Am să merg curînd la culcare. Dacă nu mă duc, fetele vor sta de vorbă toată noaptea, iar acolo-i atît de cald, că nici nu pot să doarmă.

– Vrei să le mai agăţ un hamac, în micul meu ascunziş? Nu e destul loc pentru încă două hamace, dar ar încăpea amîndouă într-unul singur, şi cel puţin o să ai linişte în cabină.

Era o propunere tentantă, şi-i surîse:

– Atunci, nici tu n-ai mai putea dormi. Au să te ţină treaz toată noaptea, spunîndu-ţi bancuri şi punînd întrebări.

– Mi-ar plăcea enorm.

Şi ştia că nu mintea, dar găsi mai potrivit s-o ţină numai pentru ea.

Peste încă puţin timp, i-a urat noapte bună. Întorcîndu-se în cabina ei, se gîndea ce remarcabilă împrejurare era aceea că se întîlniseră din nou, traversînd Atlanticul. Înainte de-a se culca, s-a spălat încă o dată pe cap. Trebuia deja să-şi spele părul de trei ori pe zi, de la sosire, pentru a alunga mirosul de peşte. Ce mai experienţă fusese şi aceea! Zîmbi în sinea ei, pe cînd se dezbrăca. Ar fi fost amuzant, dacă nu era atît de tragic. Dar, cel puţin, faptul de-a rîde din cînd în cînd o împiedica să plîngă tot timpul după Armand. Abia era capabilă să se gîndească la despărţirea de el fără ca ochii să i se umple de lacrimi, şi-şi alungă din nou amintirile, spălîndu-se pe cap în micul lavabou şi ştergîndu-şi părul cu un prosop. Făcea totul pe întuneric, iar

cînd intrase le obligase pe fete să înceteze cu conversaţia. Tăcerea din paturile lor o înştiinţa că în sfîrşit adormiseră.

Tocmai se strecurase în pat şi-şi trăsese cearceaful peste ea, cînd deodată se auzi un sunet neobişnuit, îngrozitor, ca un huiet, iar Liane se ridică în pat ca din praştie, încercînd să-şi amintească semnificaţia acelui sunet. Era oare o alarmă de incendiu, un raid aerian, sau se scufundau? Cu o iuţeală şi o agilitate pe care nu şi le cunoscuse, sări din pat, înşfăcă vestele de salvare şi scutură fetiţele:

– Haideţi, fetelor, hai... repede...

O împinse pe Elizabeth în vesta ei. Fetiţa era încă pe jumătate adormită, în ciuda zgomotului. Apoi o înhăţă pe Marie-Ange s-o ajute, şi le scoase pe amîndouă parţial pe uşă, în cămăşi de noapte, veste şi pantofi, chinuindu-se să-şi tragă propria vestă de plută peste cămaşă. Nici măcar nu avusese timp să-şi găsească în beznă propriile încălţări, dar nu conta, se înghesui pe coridor alături de ceilalţi, care ieşeau din cabine cu expresii uimite. Majoritatea încă mai fuseseră treji, dar cîţiva păreau la fel de somnoroşi ca fetiţele. Cît ai clipi se stîrni un vacarm de voci şi întrebări, şi răsună strigătul cuiva din capătul culoarului, de la cineva care nu-şi găsea pluta. S-au îmbulzit pe punte aproape ca o masă compactă, iar acolo, în depărtare, au văzut motivul alarmei. La orizont, o navă de dimensiuni neclare părea o sferă de foc, iar acum printre ei forfoteau membri din echipaj, explicînd într-o franţuzească rapidă că un vas militar din Halifax fusese lovit de un submarin, cu două zile în urmă. *Deauville* tocmai primise mesajul. Într-o barcă de salvare erau cîţiva oameni, cu un transmiţător căruia între timp îi slăbise prea mult puterea pentru a mai fi recepţionat de la mari distanţe. Nava ardea de două zile şi avea la bord mai mult de patru mii de oameni, în drum spre Anglia.

Atît vestea auzită, cît şi imaginea vasului în flăcări erau înfricoşătoare, în liniştea nopţii de vară. Pînă nu demult mai suflase o briză blîndă, dar acum totul era nemişcat.

Parcă s-ar fi îndreptat spre iad şi toţi ochii stăteau aţintiţi spre infernul acela.

Căpitanul ieşi pe punte cu o portavoce în mînă şi li se adresă tuturor în engleză. Ştia că majoritatea pasagerilor erau americani şi avea nevoie să-i acorde imediat atenţie.

– Dacă oricare dintre dumneavoastră aveţi cunoştinţe medicale... de infirmerie... de prim ajutor, experienţă cît de cît, este mare nevoie de dumneavoastră. Nu ştim cît de mulţi oameni de pe *Queen Victoria* mai sînt în viaţă... Rugăm să iasă în faţă cei doi medici de la bord... vom lua pe vas cît de mulţi oameni putem.

Urmă un moment de tăcere.

– Nu putem transmite prin radio mesaje de ajutor, căci germanii din zonă ne vor identifica imediat poziţia.

Pe măsură ce cuvintele lui îşi făceau efectul, pe toţi îi cuprinse o linişte mormîntală. Era perfect posibil ca nemţii să se mai afle încă în apropiere, *Deauville* urmînd a fi următoarea victimă. Gîndul era înspăimîntător. Focul care făcea ravagii pe *Queen Victoria* ilustra deslușit ceea ce se putea întîmpla.

– Sarcina de a-i ajuta pe aceşti oameni ne revine în întregime nouă. Avem nevoie de dumneavoastră toţi... acum, aceia care aveţi cunoştinţe medicale, vă rugăm să faceţi un pas înainte.

O jumătate de duzină de bărbaţi înaintară rapid către căpitan, care dădu din cap şi le vorbi încet, după care ridică din nou portavocea:

– Vă rugăm pe toţi să încercaţi să vă păstraţi calmul. Vom avea nevoie de bandaje... prosoape... cearceafuri... orice cămăşi curate aveţi... medicamente. Avem posibilităţi limitate, dar trebuie să facem tot ce putem. Ne vom apropia de navă atîta cît se poate şi vom culege cît mai mulţi supravieţuitori.

În timp ce *Deauville* continua să se apropie, puteau deja să vadă o barcă de salvare sau două în depărtare, dar nu aveau de unde şti cîte bărci existau, sau cîţi oameni

pluteau în apă.

– Vom folosi sala de mese ca infirmerie. Vă mulțumesc pentru ajutor. Ne așteaptă o noapte grea.

Făcu o nouă pauză.

– Domnul fie cu noi.

Liane simți un imbold puternic de a spune amin și privi spre fete, care stăteau lîngă ea, cu ochii îngroziți. Se aplecă repede să le vorbească, în vacarmul care reîncepuse:

– Fetelor, am să vă duc înapoi în cabină și vreau să stați acolo. Dacă se întîmplă ceva, vin să vă iau imediat. În caz că nu vin, ieșiți pe culoar, dar nu vă duceți nicăieri, decît dacă vă ia cu el vreun bărbat.

Dacă erau torpilați și nu reușea să ajungă înapoi la ele, știa că măcar avea să le îngrijească cineva.

– Dar trebuie să așteptați foarte cuminți. Puteți lăsa ușa deschisă, dacă vă e frică. Acum, am să vă duc înapoi.

– Vrem să stăm cu tine, se văicări speriată Marie-Ange, vorbind în numele său propriu și al surioarei sale care plîngea deja.

– Nu se poate. Eu am să fac ce pot, aici.

Urmase un curs de acordarea primului ajutor, la Paris, deși acum, în neașteptata panică, se pomenea întrebîndu-se cît de mult asimilase. Dar două mîini în plus nu puteau să strice cu nimic, așa că duse grăbită fetele înapoi în cabină, unde scoase ambele cearceafuri de pe patul ei și cearceafurile de sus ale celorlalte două paturi. Se puteau mulțumi doar cu păturile, iar în căldura cabinei nici măcar n-aveau nevoie de ele. Știa, însă, că le puteau fi necesare mai tîrziu, dacă ajungeau să coboare în bărcile de salvare. Luă propria ei pătură și deschise dulăpiorul cabinei pentru a arunca o privire peste haine. Erau acolo mai multe bluze de bumbac ale fetelor și sacrifică două de-ale fiecăreia pentru a le folosi ca bandaje pentru supraviețuitorii de pe *Queen Victoria*. Înhăță cîteva calupuri de săpun, un mic sul de bandaje de-ale ei proprii și o sticlă de analgezice pe

care le primise de la dentistul ei din Franța. Altceva n-avea, ca să contribuie la operațiunile de salvare. Se îmbrăcă repede și-și luă rămas bun de la fete, plecînd, iar Elizabeth strigă în urma ei, pradă unui gînd neașteptat, exact în clipa cînd ieșea:

– Unde-i domnul Burnham?

– Nu știu, strigă ea peste umăr și dispăru pe culoar, rugîndu-se ca fetele să fie în siguranță. Detesta faptul de-a se despărți de ele, dar știa că le era mai bine departe de zona agitată.

Cînd ajunse în sala de mese, îi găsi adunați acolo pe toți adulții de la bord, pînă la unul, primind instrucțiuni de la primul ofițer, un bărbat ridat cu glas gîjîit, care dădea ordine scurte, bine organizate. Erau împărțiți în echipe de cîte trei și, pe cît posibil, în fiecare grup era repartizat cîte un om cu oarecare experiență de infirmerie, astfel încît chiar dacă ceilalți doi nu se pricepeau, în echipă exista un membru de real ajutor cît de cît. Cei doi medici de la bord organizau deja proviziile, iar unul dintre ei ținu un scurt discurs despre îngrijirea arsurilor. Explicațiile sale le făcură rău unora, însă acum nu mai exista nici o cale de-a evita realitatea. Și atunci, în timp ce-și preda cearceafurile și celelalte obiecte, Liane îl văzu pe Nick, în capătul opus al sălii. Ridică un braț să-i facă semn, iar el se apropie, exact la timp pentru ca primul ofițer să-i numească în aceeași echipă. Prefera să repartizeze oameni care se cunoșteau pentru a lucra împreună, astfel se ușura munca pe unități, explică el scurt, după care reapăru căpitanul pentru a face un nou anunț în sala aglomerată:

– Credem că o mare parte dintre ei au murit în explozia inițială, dar totuși sîntem de părere că încă mai există mulți supraviețuitori. Pe apă sînt doar patru bărci de salvare, însă alte sute de oameni plutesc în valuri. Vă rugăm să vă ocupați pozițiile pe punte, pentru a forma echipele de mînuire a tărgilor. Oamenii mei vor aduce supraviețuitorii la bord. Avem nevoie să-i tratați acolo unde se vor afla sau să ajutați

la transportul lor aici. Medicii vă vor spune cine vor să lucreze cu ei aici. Şi vreau să vă mulţumesc acelora dintre dumneavoastră care aţi pus cabinele la dispoziţie. Încă nu ştim dacă va trebui să le folosim, dar e posibil să fie necesare.

Privi sumbru prin sală cu ochi arzători, dădu din cap şi ieşi. Mai era o oră pînă să poată ajunge destul de aproape pentru a lua supravieţuitori, iar acum echipele constituite din cîte trei oameni ieşiră pe punte să privească, în aşteptare. Nick îi spuse lui Liane că mai mult de jumătate din bărbaţii de la bord îşi predaseră cabinele, oferindu-se să doarmă pe punte, astfel ca supravieţuitorii să se poată culca înăuntru, iar membrii echipajului agăţau deja hamace prin cabine, pentru a găzdui cît de mulţi oameni posibil. Nu i-o spuse de-a dreptul, dar ea înţelese din tonul lui că se număra printre cei ce-şi cedaseră cabinele. Oricum dormea deja afară, însă Liane simţea că, şi în alt caz, tot n-ar fi contat. Era unul dintre cei dintîi voluntari, iar acum părea calm, stînd amîndoi pe punte, şi-i oferi o ceaşcă de cafea garnisită generos cu whisky.

– Prefer să nu... dădu ea să refuze, dar Nick era ferm:

– Lasă. Bea-o. O să ai nevoie, pînă trece noaptea.

Era deja ora unu şi-i aştepta o noapte grea. Nick o privi îngrijorat:

– Ai mai simţit vreodată miros de carne arsă, Liane?

Ea clătină din cap şi luă o înghiţitură din băutura caldă pe care i-o dăduse el.

– Fii tare. Va fi greu de suportat.

Nimeni nu ştia cîţi oameni supravieţuiseră incendiului. N-aveau cum să-şi dea seama. Nici chiar oamenii care emiteau slab din barca de salvare nu le puteau spune prea multe. Plutiseră în derivă departe de vas, iar în apa din jur văzuseră mai mult trupuri neînsufleţite, din cîte spuneau ei. *Deauville* le răspunsese prin radio o singură dată, pentru a-i anunţa că le auziseră apelul S.O.S. Nu voiau să spună mai mult pe calea undelor, de teamă că ascultau şi germanii.

Nu le-au dat nici o informaţie privitoare la poziţia lor dar, apropiindu-se, au semnalizat cu un fascicul luminos în limbaj Morse astfel ca oamenii din barcă să ştie că erau aproape, şi au primit un semnal slab. „Slavă Domnului" era mesajul, iar Nick i-l traduse lui Liane, în timp ce aşteptau încordaţi. Nu li se îngăduia să fumeze pe punte, iar whisky-ul care circulase din mînă-n mînă nu făcea decît să le ascută simţurile. Au părut să treacă ore întregi pînă cînd au ajuns în sfîrşit la o enormă masă de lemn calcinat din navă, de care se agăţau vreo duzină de oameni, care însă fuseseră literalmente arşi de vii. După aceea a mai urmat un grup de cadavre, şi apoi, deodată, a răsunat de jos un strigăt, membrii echipajului de pe *Deauville* plasînd cu grijă doi oameni într-o barcă pneumatică, care a fost ridicată încet la bord, spre prima echipă aflată în aşteptare. Cele două trupuri erau incredibil de arse şi au fost transportate rapid la medicii din sala de mese. Aceasta fusese transformată în bloc operator, cu luminile aprinse orbitor la adăpostul ferestrelor vopsite în negru. Lumina încălca regulile de camuflaj de pe vas, dar era caz de urgenţă şi n-aveau încotro. Liane privise cele două victime, nevenindu-i să creadă, cu mari eforturi de a nu voma. Instinctiv, se încleştase de braţul lui Nick. Acesta nu-i spuse nimic, dar deodată Liane îi simţi mîna într-a ei şi, un moment mai tîrziu, n-o mai încercă nici un strop de repulsie şi de teamă, în timp ce, împreună cu Nick şi un reporter canadian, ajutau să urce pe punte trei oameni, dintre care doi arşi hidos, al treilea fiind norocos să aibă arsuri numai pe faţă şi pe mîini, deşi ambele picioare-i erau fracturate. Liane îi susţinu capul, în timp ce Nick şi canadianul îl întindeau pe targă şi o nouă echipă se apropia să-i ajute.

– A fost de necrezut... ne-au lovit la prova şi la pupa...

Ochii tînărului erau sticloşi şi sălbatici, toată faţa o mască de came carbonizată, iar Liane trebui să-şi înfrunte lacrimile în timp ce-l asculta, murmurînd încet:

– Acum e bine... eşti în siguranţă...

La fel le-ar fi spus şi fetelor, dacă ar fi fost rănite, şi se pomeni ţinîndu-l cu tandreţe, în timp ce doctorii îi acordau primul ajutor. Următorul lucru pe care-l ştiu fu acela că-i asista la operaţie, iar Nick era afară. Iar cînd unul dintre medici termină, o rugă să rămînă, în timp ce aplica alifie pe arsuri, pansa răni şi amputa o mînă. Era o noapte pe care n-aveau s-o uite niciodată.

A doua zi dimineaţă la ora şase, medicii s-au aşezat pentru o clipă, privind însemnările cuiva. Aveau la bord două sute patru supravieţuitori de pe *Queen Victoria*, iar afară nu se mai zărea nici un semn de viaţă. Sute de trupuri carbonizate plutiseră pe lîngă *Deauville*, iar în urmă cu o jumătate de oră urcaseră la bord răniţii dintr-o barcă de salvare, avînd doar leziuni minore. Fuseseră duşi într-una din cabinele evacuate, pregătită din timp. Acum locuiau cîte doisprezece-paisprezece bărbaţi într-o cabină, în hamace agăţate unul lîngă altul, pe paturi şi pe saltele desfăşuratè pe jos. Sala de mese continua să arate ca o infirmerie şi pretutindeni se simţea miros de carne arsă. Oamenii fuseseră plini de smoală şi ulei, spălatul rănilor fiind sarcina cea mai grea, care-i revenise lui Liane, medicii observîndu-i mîinile blînde, iar acum, aşezată lîngă ei, ştia că mai mult nu putea face. O durea tot trupul, ceafa, braţele, capul, spatele şi totuşi, dacă ar mai fi adus unul, s-ar fi ridicat din nou, la fel cu toţi ceilalţi. Acum intrau, încet, pasagerii de pe *Deauville*. Făcuseră tot ce puteau, lucraseră bine, şi mulţi dintre supravieţuitorii de pe *Queen Victoria* aveau să trăiască datorită contribuţiei lor.

Pentru mulţi dintre bărbaţii care formaseră echipe pe punte, era prima întîlnire cu războiul. Dar pentru medici, munca încă nu era terminată şi se oferiseră deja voluntari pentru a lucra în schimburi, îngrijindu-i pe supravieţuitori pînă ajungeau la New York, însă ce era mai greu trecuse. În tăcere, adunaţi pe punte, la ora opt, au privit *Queen Victoria* scufundîndu-se, cu un zgomot hidos şi împroşcînd în văzduh panaşe de fum, după care căpitanul şi echipajul

au mai scrutat zarea timp de două ore. Nu mai rămăsese nici un suflet de om, numai cadavrele plutind oribil pe valurile blînde. Muriseră deja nouă dintre supraviețuitorii din timpul nopții, reducînd la o sută nouăzeci și cinci numărul celor aflați la bord, găzduiți cu toții în cabinele pe care le cedaseră pasagerii. Aceștia dormeau acum împreună cu echipajul, în hamace sau pe saltele, cu bagajele îndesate sub paturi sau scoase pe coridoare. Singura excepție în mijlocul haosului o constituiau Liane și fetele, deși ea insistase să se folosească și cabina lor. La orele patru dimineața, coborîse grăbită, pentru un moment, împreună cu un om din echipaj, pentru a duce fetițele în cabina nostromului. Acesta urma să se culce pînă la sfîrșitul călătoriei în cabina căpitanului, iar acum Marie-Ange și Elizabeth dormeau în patul strîmt, de o singură persoană, al șefului de echipaj.

– *Et vous, madame?*

Matelotul o privise cu uimire, lucrase toată noaptea, ca Florence Nightingale[1], dar Liane ridică scurt din umeri:

– Pot dormi și pe jos.

După care se grăbise să revină lîngă medicii din sala de mese, să țină mîini, să curețe răni, să potrivească la loc fracturi. Sunetele cearceafurilor sfîșiate pentru bandaje, gemetele răniților deveniseră la fel de monotone ca glasul mării, ceas după ceas. Dar, cînd *Queen Victoria* s-a scufundat, pe punte nu s-a auzit nici un sunet. Peste cîteva momente, căpitanul le-a vorbit tuturor prin portavoce:

– *Je vous remercie tous...* Vă mulțumesc tuturor... În noaptea asta, ați înfăptuit imposibilul... și dacă se pare că au rămas în viață atît de puțini, amintiți-vă că ar mai fi murit încă două sute, fără ajutorul dumneavoastră.

Aflaseră că, pe nava naufragiată, pieriseră trei mii nouă sute de suflete.

Pasagerii și echipajul munceau în schimburi, încercînd

---

1 – Pionieră englezoaică a profesiei de infirmieră (1820-1910), legendar exemplu de dăruire și devotament.

să-i mențină în viață pe supraviețuitorii pentru salvarea cărora trudiseră cu atîta înverșunare și să oprească infecțiile care i-ar fi costat membre și vieți. Existau oameni cuprinși de-o asemenea febră, încît delirau, dar n-au mai murit decît doi, multe dintre probleme fiind sub control. Pe măsură ce călătoria continua, medicii au ajuns pe punctul să cadă de pe picioare, precum și Liane, dar încă nu ajunseseră nici măcar la jumătatea drumului. Pierduseră mai mult de-o zi ajutîndu-i pe cei de pe vasul canadian, iar traseul în zig-zag îi costa și mai mult timp, dar acum căpitanul era cu atît mai prudent să nu-i întîlnească pe germani, în drum spre State.

Abia în cea de-a doua zi de după salvare, Liane s-a lăsat convinsă să meargă în cabina șefului de echipaj, unde s-a prăvălit pe pat. Fetele erau pe undeva pe navă, membrii echipajului le luaseră în grija lor, Liane știind că-și petreceau o mare parte a timpului pe punte. Dar acum abia se putea gîndi la asta, zăcînd pe patul îngust, și avea senzația că nu mai închisese ochii de ani de zile, în timp ce se prăbuși într-un hău adînc și negru, adormind. Iar cînd se trezi, camuflajul se aplica din nou în forță, nava fiind cufundată în întuneric. Auzi o foială înceată undeva în cabină și se ridică în capul oaselor, întrebîndu-se unde se afla, după care auzi un glas cunoscut:

– Te simți bine?

Era Nick și în timp ce se apropia de pat Liane îi putu distinge vag chipul, în lumina lunii care se infiltra prin colțurile ferestrelor, pe lîngă vopseaua neagră.

– Dormi de șaisprezece ore.

– Dumnezeule!

Scutură capul, încercînd să se trezească. Încă mai purta aceleași haine murdare cu care fusese îmbrăcată timp de două zile, dar el arăta și mai rău.

– Ce fac oamenii?

– Unii dintre ei sînt mai bine.

– Am mai pierdut vreunul?

Nick clătină din cap:

– Încă nu. Să sperăm că nici n-o să pierdem, că vor rezista pînă ajung pe uscat. Cîțiva dintre ei umblă pe vas.

Acum, însă, era mai preocupat de ea. Fusese uimitoare, în sala de operație improvizată. O văzuse de fiecare dată cînd mai aducea încă un rănit.

– Vrei ceva de mîncare? Ți-am adus un sandviș și o sticlă de vin.

Simplul gînd al mîncării, însă, o făcea să-i vină rău. Clătină din cap și se ridică, bătînd cu palma ca Nick să se așeze alături.

– N-aș putea să mănînc. Tu ce faci? Ai dormit puțin?

– Destul.

Îl văzu zîmbind și trase adînc aer în piept. Ce experiență incredibilă trăiseră!

– Unde-s fetele?

– Dorm în hamac, sus pe punte. Acolo sînt în siguranță, iar marinarul de veghe stă cu ochii pe ele. Stau înfășurate în pături. N-am vrut să coboare aici și să te trezească.

Iar apoi:

– Haide, Liane, vreau să mănînci.

Acum cu toții erau pe rații reduse, avînd la bord de trei ori și ceva mai mulți oameni decît înaintea salvării, dar bucătarul făcea minuni și toată lumea avea în continuare ce să mănînce. Cafeaua și whisky-ul, ca prin miracol, nu se terminaseră, ajungînd pentru toți. Nick îi întinse tartina și destupă sticla de vin pe jumătate plină. Scoase din buzunarul scurtei împrumutate o ceașcă și-i turnă puțin.

– Nick, nu pot... Aș voma.

– Bea-l oricum. Dar mai întîi mănîncă sandvișul.

Liane luă o mușcătură șovăitoare și-și simți stomacul contractîndu-se la șocul mîncării, dar după un prim val de greață trebui să admită că avea gust bun, la fel ca prima înghițitură de vin. Apoi îi dădu ceașca, iar Nick sorbi și el.

– Ar trebui să mă scol și să văd cu ce-i pot ajuta.

– Au supraviețuit pîn-acum fără tine. Se mai descurcă ei încă o oră.

Ea îi zîmbi în întuneric, ochii obşinuindu-se deja cu lipsa luminii.

– Ce n-aş da pentru o baie fierbinte!

– Şi nişte haine curate, surîse el. Ale mele-s gata să umble singure.

Iar în clipa următoare, dintr-odată, amîndoi se gîndiră din nou la *Normandie*, de anul trecut, şi izbucniră în rîs. Rîseră pînă le dădură lacrimile, şiroaie. Aici, în cabina nostromului, pe întuneric, se aflau departe de realitatea coşmarescă a oamenilor care supravieţuiseră şi era o uşurare să se gîndească la absurditatea serilor de gală şi a dineurilor în frac şi cravată albă.

– Mai ţii minte toate cuferele pe care le-aveam cu noi?

Din nou rîseră cu poftă; era o veselie generată de tensiune, epuizare şi uşurare. Cu hainele murdare şi rupte, pe un vas care transporta aproape trei sute de oameni, inclusiv pasagerii iniţiali şi echipajul, *Normandie* părea o corabie a nebunilor cu ţarcul şi promenadele sale, cu apartamentele de lux, *foumoir*-ul şi *Marele salon*. Fusese o navă fermecătoare, dar aparţinea trecutului, iar acum iată-i aici, împărţind o sticlă de vin pe un pat strîmt şi întrebîndu-se dacă nu cumva în ora următoare avea să-i torpileze un submarin. În cele din urmă amîndoi au redevenit serioşi, iar Liane privi prin întuneric umbrele de pe chipul lui Nick.

– Uite cum ni s-au schimbat vieţile. E extraordinar, nu-i aşa?

– Curînd, lumea întreagă se va schimba. Acesta e numai începutul. Noi doar ne-am implicat în schimbare mai devreme decît majoritatea celorlalţi.

Ochii lui o sfredeleau adînc şi cu tot întunericul Liane le putu simţi atracţia, iar Nick, pe negîndite, spuse ce-avea pe suflet. Cine ştie, poate că peste un ceas aveau să fie cu toţii morţi şi altă şansă nu-i mai rămînea.

– Eşti frumoasă, Liane. Mai frumoasă decît oricare femeie din cîte-am cunoscut... frumoasă pe dinăuntru şi pe

dinafară. Am fost atît de mîndru de tine, noaptea trecută.

– Cred c-am fost în stare să fac totul fiindcă ştiam că eşti aici. Ţi-am simţit gîndurile alături de mine.

Dintr-odată, nu mai exista nici o altă lume decît aceea, nici o viaţă în afară de-a lor, singuri în cămăruţa strîmtă, iar Nick o luă de mînă şi, fără a mai rosti un singur cuvînt, o trase aproape de el şi se sărutară, buzele ei fiind la fel de flămînde ca ale lui. S-au agăţat unul de altul timp îndelungat, apoi s-au sărutat din nou, cu o disperare şi o patimă născute din faptul că simţiseră gustul morţii şi totuşi mai erau în viaţă.

– Te iubesc, Liane... Te iubesc...

Gura lui îi devora gîtul, faţa, buzele, iar o voce străină de a ei păru să-i răspundă:

– Te iubesc, Nick...

Vocea-i era joasă, iar cuvintele lui, o mîngîiere, în timp ce hainele păreau să le cadă, amîndoi zăcînd pe pat, cu trupurile amestecîndu-li-se, uitate fiind alte vieţi, alte chipuri, alte vremuri... erau singurii doi supravieţuitori rămaşi dintr-un timp uitat şi singurul lucru pe care-l mai aveau în amintire era acest scurt moment de pasiune, făcînd dragoste, după care, ţinîndu-se strîns îmbrăţişaţi, au dormit pînă-n zori.

Capitolul 22

Nick şi Liane s-au trezit încet unul în braţele celuilalt, cu un soare strălucitor strecurîndu-se pe furiş prin vopseaua neagră, iar el o privi fără păreri de rău, văzînd aceeaşi linişte oglindită şi pe faţa ei. Îi studie trăsăturile prelungi, graţioase, ochii mari, părul blond răvăşit, şi-i zîmbi.

– Nu te-am minţit azi-noapte. Te iubesc, Liane.

– Şi eu te iubesc.

Liane nu înţelegea cum putea rosti aceste cuvinte. Îl iubea pe Armand şi totuşi ştia că, într-un mod ciudat, îl iubea de mult timp şi pe acest om. Se gîndise adesea la el în timpul lunilor de singurătate cînd îl privise pe Armand îndepărtîndu-se de ea, şi simţise tot timpul, de la bun început, un profund şi greu explicabil respect pentru Nick. Era un alt soi de iubire decît cea pe care o cunoscuse înainte, dar nu simţea nici o umbră de regret pentru ceea ce făcuseră. Supravieţuiseră, împreună, singuri, într-o lume pe care nimeni n-ar mai fi putut-o cunoaşte, şi-i aparţinea lui. Poate că n-avea să se mai repete niciodată, însă ştia că în acel moment o făcuse din toată inima.

– Nu ştiu cum să-ţi spun ce simt...

Căuta cuvintele, dar putea să vadă în ochii lui că înţelegea.

– Nu e nevoie. Ştiu. Şi nu e o greşeală. Avem nevoie

unul de altul, în momentul ăsta. Pentru încă mult timp, poate.

– Iar pe urmă să ne înapoiem?

Dibuia să înțeleagă, dar Nick clătină din cap, privindu-i ochii.

– Nu trebuie să ne gîndim la asta acum. În acest moment, trăim aici. Cu acești oameni, pe navă. Am supraviețuit cu toții. E un motiv de sărbătorire, de-a ne face să ne iubim și mai mult. Nu e nevoie să privim mai departe de-atît.

Și, cumva, Liane știu că avea dreptate. O sărută tandru pe buze, iar ea își lăsă mîinile să-i cutreiere spatele, brațele, coapsele. Știa că-l dorea din nou și se întreba dacă era ceva rău, sau poate numai modul lor de a-și confirma viața. Nu-i mai puse nici o întrebare, făcînd din nou dragoste, după care, cu părere de rău, se ridică și începu să se spele în micul lavabou al cabinei, sub privirea lui Nick. Parcă ar fi fost amanți de ani de zile, între ei nu exista urmă de rușine sau pudoare. Văzuseră moartea cu ochii, împreună, în urmă cu doar cîteva ceasuri, iar acum acesta era un lucru mult mai firesc, pe care-l împărtășeau în comun. Era viața.

– Merg să văd ce fac fetele pînă te îmbraci.

Îi surîse, simțindu-se fericit cum nu i se mai întîmplase de ani de zile. Cot la cot, ajutaseră la salvarea a aproape două sute de vieți, iar acum aveau dreptul la acestea... încă două.

– Și pe urmă voi vedea dacă pot găsi pe undeva un duș liber. Ne vedem sus, să bem o cafea, înainte de-a reveni la treabă.

– O.K., îi zîmbi ea deschis, cîtuși de puțin jenată că o vedea astfel. Îl mai sărută o dată înainte de-a pleca și, cum gîndurile la Armand amenințau să pună totul sub semnul îndoielii, și le alungă din minte. Aici nu i-ar fi folosit la nimic. Mai tîrziu, ea și Nick aveau să pună totul în ordine. Dar încă nu. Încă nu supraviețuiseră cu adevărat și se aflau la nici jumătate din drumul spre casă. Era prea devreme pentru orice în afară de-a trăi ceea ce simțeau, zi cu zi, ceas de ceas. Pentru prima oară, după mult timp, era recunoscă-

toare de-a fi în viaţă.

Îl regăsi în dreptul cambuzei, cu fetiţele. Deja arătau la fel de murdare ca toată lumea, dar păreau întru totul fericite alături de Nick. I-au povestit despre orele petrecute pe punte, i-au explicat despre radio şi păreau să fie la per tu cu bucătarul, care în ajun scosese Dumnezeu ştie de unde o prăjiturică şi le-o dăduse lor. Într-un mod remarcabil, se adaptaseră la această viaţă nouă şi ciudată şi nu păreau să se teamă. I-au spus lui Liane cum dormeau sub stele, după care s-au înapoiat pe punte, în timp ce Nick şi Liane coborau încet scara. Luaseră împreună o cană mare de cafea aburindă şi o felie de pîine prăjită, iar Liane îl privi, cînd ajunseră la prima încăpere plină de oameni pe care-l salvaseră. Înainte de-a intra atinse mîna lui Nick, privindu-l în ochii săi verzi şi adînci.

– Crezi că am înnebunit cu toţii?

El, însă, clătină din cap, fără a părea deloc nebun.

– Nu. Oamenii sînt nişte fiare ciudate, Liane. Se adaptează aproape la orice. Oamenii puternici nu pot fi învinşi.

Şi nu se jenă să adauge:

– Tu şi cu mine sîntem foarte puternici. Am ştiut-o din prima zi cînd ne-am cunoscut şi încă de pe-atunci te-am iubit pentru asta.

– Cum poţi spune aşa ceva? îi replică ea în şoaptă, pentru ca nimeni să nu-i audă. Toată viaţa am avut tot ce mi-am dorit. Am trăit în confort, în răsfăţ, în dragoste. Nici măcar eu însămi nu ştiu dacă sînt puternică sau nu.

– Mai gîndeşte-te la tot ce-ai trăit în ultimul an. Îndoieli, teamă, singurătate, primele luni ale unui război. Şi ştiu, chiar fără să te fi văzut atunci, că n-ai şovăit nici măcar o dată. Iar eu mi-am îmbarcat fiul pe o navă fără a şti dacă avea să fie scufundată sau nu. L-am lăsat să plece fiindcă ştiam că, fie şi cu toate riscurile, avea să se afle mai în siguranţă acasă, dacă ajungea acolo nevătămat. Am trăit ani întregi de singurătate cu soţia mea... şi am supravieţuit, la fel ca

tine. Amîndoi le-am supraviețuit tuturor întîmplărilor prin care am trecut alaltăieri noapte și nici unul din noi nu mai văzuse în viața lui așa ceva.

Își coborî privirea spre ea.

– Vom răzbi și prin cele ce urmează, iubirea mea.

Iar apoi, adăugă încetișor:

– Acum, ne avem unul pe celălalt.

După aceea, au intrat în încăpere, iar Liane aproape a trebuit să-și țină respirația, atît de puternică era duhoarea de transpirație și trupuri, de vomă și sînge și arsuri. Dar și-au văzut de lucru, umăr lîngă umăr, ore întregi, făcînd tot ce le cereau doctorii cu prilejul deselor ronduri, iar cînd s-au întîlnit pe punte cu ceilalți pasageri pentru a-și împărți rațiile, se născuse între ei un soi de camaraderie și o detașare plină de umor. Nu-i făcea să fie imuni la tragediile la care asistau, dar îi ajuta să lase angoasele deoparte și să rîdă de mărunțișuri. O făcea pe Liane să-și găsească o răbdare reînnoită cu fetele, cînd le-a revăzut mai tîrziu și o umplea de o pasiune proaspătă pentru Nick, de care nu se crezuse capabilă. Niciodată nu fusese atît de îndrăgostită de un bărbat, nicicînd nu se simțise așa de puternică și de tînără. Viața ei cu Armand făcuse parte dintr-o lume diferită. Îl iubea, îl respecta, îl privea cu considerație și totuși acum găsise altceva, un bărbat alături de care părea să se miște cu o forță puternică, fiecare fiind mai tare prin a ști că-l avea pe celălalt lîngă sine. Nu se deosebea prea mult de ceea ce cunoscuse cu Armand, și totuși, era mai mult.

Liane și Nick au făcut împreună un schimb de veghe, noaptea de la nouă la unu, după care s-au întors în cabina pe care o folosea ea. Fetele erau din nou în hamacul lui Nick, iar acum el și Liane au căzut în patul ei și au făcut dragoste ca niciodată. Au adormit liniștiți unul în brațele celuilalt, s-au trezit din nou și din nou au făcut dragoste, după care s-au strecurat împreună pînă la duș înainte de-a se fi deșteptat ceilalți, și au ieșit apoi pe punte să privească răsăritul soarelui.

– O să ți se pară o sminteală, îl privi ea pe Nick cu un surîs, dar în viața mea n-am mai fost atît de fericită. E aproape un păcat s-o spun, cu toate suferințele de pe nava asta... dar așa simt.

O cuprinse cu brațul pe după umeri, strîngînd-o lîngă el.

– Și eu simt la fel.

Părea ca aceasta să fi fost viața pentru care se născuseră. Iar Liane nu se mai întreba ce-avea să urmeze. Nu mai voia să știe.

În următoarele șase zile au lucrat în aceleași schimburi, îngrijind suferinzii, luau masa cu fetele, iar noaptea făceau dragoste în cabina împrumutată. Viața li se înscrisese într-o rutină comodă și au resimțit amîndoi ca pe un șoc anunțul de-a doua zi al căpitanului că poimîine aveau să ajungă la New York. Pînă atunci, călătoria durase treisprezece zile. Acum se uitau unul la altul și nu scoteau o vorbă. În timp ce-și făceau rondurile, au lucrat cu aceeași pricepere ca înainte, dar noaptea, reîntorși în odaia lor, Liane l-a privit lung, cu ochi mari și triști. Amîndoi știau că sfîrșitul era aproape, și era important ca răniții să ajungă repede acasă, și totuși își dorea ca traversarea să continue la nesfîrșit. Privindu-l, văzu și în ochii lui aceeași dorință. Oftă, așezîndu-se în întunecimea familiară a cabinei. În ultima săptămînă, devenise căminul lor și nu voia ca acum să-l întrebe ce-aveau să facă, dar Nick îi auzi cuvintele fără a le fi rostit.

– M-am gîndit mult la asta, Liane.

– Și eu. Iar răspunsurile nu vin. Nu cele pe care le doresc.

Voia să-l fi întîlnit înainte de a-l cunoaște pe Armand, dar soarta nu rînduise astfel lucrurile, iar acum avea viața ei alături de Armand la care să se gîndească. Nu-l putea șterge pur și simplu de pe lume. Și totuși, cum să-l poată uita pe Nick? Se simțea ca și cum ar fi fost angajată față de el. Și, mai mult, avea nevoie de el. Se întețesuse printre

toate fibrele fiinţei ei. Iar lui Armand ce-avea să-i spună? Sau chiar trebuia să-i spună ceva? În toată viaţa lor petrecută împreună, fusese sinceră cu el. Ştia ce-i datora lui Armand, dar nu se putea îndura să renunţe la Nick. Era o decizie imposibilă. Totuşi, Nick părea să se fi hotărît deja.

O privi grav pe Liane şi vorbi cu glas calm:

– Voi divorţa de Hillary. Ar fi trebuit s-o fac demult.

– Şi John? Vei fi în stare să trăieşti cu conştiinţa împăcată dacă te desparţi de el?

– Nu cred că am de ales.

– Nu la fel gîndeai cînd a ridicat vasul ăsta ancora. Erai hotărît să te duci acasă şi să-l iei înapoi de la bunica lui. Chiar ai putea fi fericit, Nick, văzîndu-l doar de cîteva ori pe lună şi ştiind că e neglijat de Hillary?

În ochi i se citea durerea, întrebîndu-l, şi văzu aceeaşi suferinţă şi într-ai lui, dar Nick făcu un efort să-i răspundă:

– E vorba de viaţa lui, sau de a mea. A noastră.

Zîmbi, dar avea ochii trişti.

– Poţi face o asemenea alegere?

– Ce vrei să-mi spui?

– Ceea ce ştiu că simţi în adîncul tău. Dacă divorţezi de soţia ta ca să trăieşti cu mine, o parte din tine nu şi-o va ierta niciodată. Ori de cîte ori le vei privi pe Elizabeth şi pe Marie-Ange, ai să te gîndeşti la John şi la ceea ce ai abandonat ca să fii cu mine. Nu-ţi pot cere să faci asta. Şi, ca să-ţi spun adevărul, nici eu însămi nu-s gata să iau o hotărîre. Nu ştiu ce să fac. Am încercat să nu mă gîndesc, în ultima săptămînă. Întotdeauna am fost sinceră cu Armand. Iar acum, deodată, nu mai pot. Cînd mă gîndesc că i-aş spune.... sau i-aş scrie... sau aş aştepta pînă după război ca să-i spun... ceva înlăuntrul meu strigă, mă cutremur gîndindu-mă la ceea ce-ar însemna pentru el şi pentru fete.

Îl privi tristă pe bărbatul de care ajunsese să se îndrăgostească la bordul navei.

– El crede în mine, Nick. Niciodată nu l-am trădat,

înainte, şi n-o pot face acum.

Lacrimile îi împăienjeniră ochii, vocea devenindu-i răguşită:

– Dar nici pe tine nu pot să te părăsesc.

– Te iubesc, Liane. Din toată inima.

Glasul lui Nick era disperat.

– Şi eu te iubesc, dacă asta vrei să ştii.

Ochii nu i se desprindeau un moment dintr-ai lui.

– Dar îl iubesc şi pe Armand. Cred în jurămintele pe care ni le-am făcut acum unsprezece ani. Niciodată nu m-am gîndit că i-aş putea fi necredincioasă. Şi, curios, nici nu simt că i-am fost. Am deschis o uşă şi acolo am dat de tine, iar acum eşti un om pe care-l iubesc. Vreau să fiu cu tine... dar nu ştiu ce să fac cu el. Dacă i-aş spune acum, l-aş putea distruge, Nick. L-aş putea face să nu mai aibă grijă de el însuşi, în Franţa. Noi ne-am întors spre pace. El a rămas ca să lupte într-un război. Ce drept am eu să-l părăsesc? Asta i-am promis, acum unsprezece ani? Să plec cînd mă satur? Nu e drept.

– Viaţa nu e niciodată dreaptă. Iar unul dintre lucrurile pe care le-am iubit întotdeauna la tine e că tu eşti. Dar nu există nici o cale de-a fi drept în situaţia asta. Orice-am face, cineva are de suferit, renunţăm la ceva, e cineva care trebuie să piardă... Johnny, sau Armand, sau tu şi cu mine.

– E o alegere imposibil de făcut, răsună încordată vocea ei. Parcă aş sta cu un pistol în mînă, trebuind să mă hotărăsc pe cine să omor.

El dădu din cap, o luă de mînă şi amîndoi rămaseră pierduţi în gînduri, mult timp, iar apoi, alungîndu-şi-i pe ceilalţi din minte, au făcut din nou dragoste. În noaptea aceea n-au ajuns la nici o hotărîre, şi nici a doua zi, în timp ce intrau în schimb şi-şi făceau rondurile, iar cînd au mers la culcare s-au strîns în braţe şi mai puternic decît înainte. Era ultima lor noapte pe vas şi ştiau că nimic n-avea să mai fie vreodată întocmai. Dacă alegeau să-şi ducă viaţa împreună, ar fi trebuit să treacă peste obstacolele care-i

aşteptau, provocîndu-şi lor înşile şi altora suferinţe, iar dacă preferau despărţirea, avea să urmeze un sentiment de pierdere ireparabilă. Numai în noaptea asta, numai în această ultimă noapte, se mai puteau iubi ca înainte.

Era aproape dimineaţă cînd au vorbit din nou, de astă dată Liane fiind aceea care deschise discuţia. Se ridică în capul oaselor şi-i atinse faţa, îl sărută pe buze, şi-l privi ca pe un copil. Amînase acest moment ceasuri de-a rîndul, dar acum nu mai putea aştepta prea mult. Aveau să coboare de pe vas în cîteva ore şi trebuia luată o hotărîre. Ea, însă, se decisese şi, făcînd astfel, se hotărîse şi pentru Nick.

– Ştii ce avem de făcut, nu-i aşa?

El o privi şi, un lung răstimp, nu vorbi nici unul.

– Tu trebuie să te întorci la fiul tău. Cu noi n-ai fi fericit niciodată, fără el.

– Şi dacă mă lupt să obţin custodia?

– Ai putea să cîştigi?

Era la fel de sincer cu Liane pe cît era şi ea cu el.

– Probabil că nu. Dar pot încerca.

– Şi ai sfîşia copilul în două. N-ai mai putea trăi cu cugetul curat, o ştii la fel de bine ca mine. Nu mai mult decît aş putea rămîne eu cu conştiinţa curată dacă l-aş părăsi pe Armand. Sîntem oameni de bun-simţ, tu şi cu mine. Avem conştiinţă şi responsabilităţi, şi pe alţii care ne sînt dragi. Altceva e pentru oamenii diferiţi de noi, Nick. Ei pot pleca, făcînd cu mîna. Noi, nu. Ştiu că tu nu poţi şi nici eu nu pot. Dacă n-ai ţine la Johnny atît de mult, ţi-ai fi părăsit soţia cu ani în urmă. Dar n-ai făcut-o. Şi nu te pot lăsa s-o faci acum, pentru noi.

Nick dădu din cap. Iar Liane oftă încet.

– În plus, nici pentru mine nu-i atît de simplu.

Vocea îi coborî pînă la şoaptă:

– Încă îl mai iubesc pe Armand.

Cu ochii plini de lacrimi, întoarse capul, Nick continuînd s-o privească.

– Ce-ai să faci acum, Liane?

O luă de mînă şi-i mîngîie braţul, cu ochii într-ai ei. Aproape-şi dorea să poată întoarce nava, luînd-o de la început, dar ştia că nu era cu putinţă. Trebuiau să meargă înainte, oricît de dureros ar fi fost.

– Ce-o să se-ntîmple cu tine?

– Aştept să se termine războiul.

– Singură?

Îl chinuia dorul de ea. Era o femeie care avea nevoie de un bărbat, pentru a-i dărui toată dragostea ce-o avea ea de dăruit, iar în el era atîta dragoste pe care voia să i-o dăruiască!

– Sigur că singură, zîmbi Liane.

– Crezi că...

Avea o idee. Îi mai trecuse prin minte, în ultimele cîteva zile, dar nu ştiuse cum avea să reacţioneze. Dar, aproape de îndată ce-i auzi primele cuvinte, Liane clătină din cap:

– N-aş putea să fac asta. Dacă lăsăm ca lucrurile să mai continue astfel multă vreme, niciodată nu vom mai fi în stare să ne despărţim. N-au trecut nici două săptămîni, iar eu abia mă pot despărţi de tine încă de pe-acum.

Îşi simţea deja carnea şi sufletul smulse de lîngă ale lui, era mai presus de puterile ei şi-i apucă strîns mîna:

– Într-un an, doi, va fi mai rău, insuportabil, oftă, privindu-l. Cred, prietene, că a sosit momentul să fim puternici, atît de puternici pe cît spui tu că sîntem. Nu avem de ales. Ne-am îndrăgostit. Am avut la dispoziţie două săptămîni. Un miracol... o viaţă de om în sine, pe care o voi ţine minte pînă la moarte, dar mai mult nu se poate, pentru nici unul dintre noi.

Vocea începu să i se frîngă, ochii umplîndu-i-se încet de lacrimi.

– Iar azi, cînd vom coborî de pe nava asta, trebuie să privim înainte, să nu ne uităm nici un moment în urmă... decît pentru a ne aminti cît de mult ne-am iubit şi a ne dori numai bine...

Acum şi ochii lui erau înlăcrimaţi.

– Am să te pot căuta la telefon din cînd în cînd?

Liane clătină din cap că nu, şi apoi, cu un suspin care-şi luă zborul dintr-însa ca o mică pasăre rănită, i se aruncă în braţe, iar el o ţinu astfel timp de-o oră, înfruntîndu-şi propriile lacrimi în vreme ce stătea scăldat într-ale ei. Pur şi simplu nu aveau altă cale de-a face ceea ce trebuia făcut. Legătura pe care şi-o creaseră trebuia să fie retezată şi avea să fie şi pentru ei la fel de dureros ca şi pentru omul pe care-l văzuseră în sala de mese cu o săptămînă în urmă, cînd medicii îi tăiaseră mîna.

Capitolul 23

S-au despărțit în camera ei, la scurt timp după ora opt, cu o ultimă sărutare și ochii plini de durere. Nick a trimis fetele jos de pe punte, iar Liane le-a ajutat să se îmbrace. Acum toate trei arătau ca niște haimanale, la fel ca toți ceilalți de pe vas, în timp ce se adunau pe punte. Căpitanul le-a spus că pe la amiază aveau să ajungă la New York. Ceruse demult, prin radio, să se trimită ajutoare și ambulanțe pentru a-i lua pe răniții salvați pe mare. Alți trei muriseră din cauza rănilor infectate, dar *Deauville* se întorcea victorioasă cu cei o sută nouăzeci rămași în viață. Pe punte domnea o atmosferă plină de înviorare în timp ce nava plutea înainte și toată lumea vorbea cu însuflețire. Fetele se împrieteniseră cu toți pasagerii inițiali și cu echipajul, dar răniți ambulatorii erau acum și ei de față, pentru a urmări sosirea navei la destinație. Toți erau prea emoționați ca să mai mănînce sau să bea și s-ar fi zis că se aflau împreună de cel puțin un an, așa cum stăteau unul lîngă altul de-a lungul copastiei, strigîndu-se pe nume. Numai Nick și Liane păreau să se țină puțin mai la distanță de ceilalți. El avea o expresie cam buimacă, iar ea avea în preajmă fetele. Din cînd în cînd, ochii li se întîlneau și se susțineau și, odată cînd fetele au coborît la cabină să-și ia păpușile, Nick a îmbrățișat-o preț de-o clipă, ea lăsîndu-și

mîna într-a lui. Nici unul dintre ei nu-şi putea închipui cum aveau să supravieţuiască în continuare şi totuşi nu aveau încotro. La fel de intransigent pe cît înainta *Deauville* spre destinaţie, erau şi ei siliţi să se trezească din vis, revenind la realitate. Momentele de pe mare se apropiau de sfîrşit, iar Nick şi Liane trebuia să-şi urmeze drumurile proprii, întrebîndu-se dacă aveau să se mai întîlnească vreodată. El se întreba dacă într-o bună zi, pe altă navă, va da din nou peste Armand şi Liane. Războiul avea să se fi sfîrşit, fetele vor fi mari, iar Nick căsătorit în continuare cu Hillary, de dragul fiului lor. Pentru o secundă, dar nu mai mult, aproape că-l urî pe Johnny. Dar băiatul n-avea nici o vină, cum nici Armand nu avea. Îşi doreau un lucru pe care nu puteau să-l aibă, iar acum trebuia să privească în faţă ceea ce-şi datorau lor înşile precum şi lui Armand şi lui John. Ştia că Liane avea dreptate, însă cînd zăriră în sfîrşit conturul New York-ului în faţă, Nick ştiu că în viaţa lui nu simţise o mai mare durere. Abia mai reuşea să-şi păstreze gîndurile îndreptate spre fiul său. Era singurul lucru de care trebuia de-acum să se agaţe. Şi totuşi, în acele ultime momente, tot ce dorea era să se agaţe de Liane.

Pe punte au răsunat strigăte de bucurie, cînd apăru Statuia Libertăţii, soarele zilei fierbinţi de iulie sclipind pe făclia ei şi, nu peste mult, lîngă *Deauville* au apărut remorcherele şi au intrat cu toţii în portul New York. Procesiunii i s-au alăturat şalupe de pompieri, împroşcînd în văzduh cu trombe de apă, iar cînd au ajuns la cheu, ambulanţele îi aşteptau aliniate să preia răniţii de pe bord. *Deauville* a acostat la chei în timp ce blitzurile camerelor fulgerau şi ziarişti încercau să intervieveze pe oricine puteau.

Liane părea să cunoască pe aproape fiecare supravieţuitor pe nume, iar cînd se aplecă să sărute un bărbat pe obraz, în faţa ei străfulgeră un aparat foto. Restul pasagerilor aproape că nu păreau domici să plece şi se îmbrăţişau făcînd schimb de adrese, plesnindu-se pe spinare, felicitînd căpitanul şi echipajul pentru că-i trecuseră

oceanul, după care în sfîrşit, unul cîte unul, şi-au luat bagajele şi au coborît de pe navă. Liane, Nick şi fetele au rămas aproape ultimii, iar cînd în fine au ajuns pe cheu, s-au uitat unul la altul nevenindu-le să creadă.

– Ei, iată-ne-acasă, o privi Nick peste creştetele fetiţelor, amîndoi fiind incapabili să se bucure, iar Liane nu-şi mai dori decît să întindă braţele spre el.

– Încă nu mă simt ca acasă.

Totuşi, trebuia să ducă fetele la *Grand Central Station*, pentru a lua trenul spre Washington.

– O să vină şi asta.

Suna mai calm decît se simţea, insistă să le cheme un taxi şi să le conducă la gară şi deodată, în timp ce urcau în maşină, Liane începu să rîdă, iar Nick zîmbi:

– Trebuie că arătăm ca o bandă de vagabonzi.

Îşi coborî privirea spre hainele de împrumut pe care încă le mai avea pe el; din cîte-şi putea aminti, era pentru prima oară în viaţa lui cînd nu pleca din port cu o limuzină.

În drum spre *Grand Central* au vorbit vrute şi nevrute cu fetele, ajungînd la gară mult prea repede. După ce Liane a cumpărat biletele, s-au dus pînă pe peron. Se gîndise să stea la un hotel, în New York, dar era mai bine să ajungă acasă cît mai repede. Dacă rămînea în oraş, ar fi fost prea mare tentaţia de a-l vedea pe Nick. El a pus cele cîteva bagaje în compartiment, apoi a stat un moment privind în jos spre Liane, care se uita la el împreună cu fetele.

– La revedere, unchiule Nick. Să vii pe la noi cît mai curînd, formulă Elizabeth invitaţia, cu Marie-Ange ţinîndu-i isonul. Îl abandonaseră demult, la bordul navei, pe „domnul Burnham".

– Voi veni. Iar voi, să aveţi mare grijă de mama voastră.

Liane îi auzi glasul înăsprindu-se de emoţie şi, din nou, trebui să-şi înghită lacrimile. Acestea însă o podidiră oricum, pe cînd îl îmbrăţişa, iar el o strîngea la piept, şoptindu-i încet, în păr:

– Să ai grijă de tine, dragă prietenă.

Iar apoi se retrase încet şi, cu un ultim semn mut al mîinii, plecă, grăbindu-se să ajungă pe platformă şi să-şi şteargă lacrimile înainte de a-l vedea fetele. Rămase pe peron, cu un zîmbet larg, în timp ce toate trei stăteau la fereastră, după care Liane le sili pe fete să revină înăuntru, sufl îndu-i lui Liane un sărut şi formînd cuvintele „te iubesc". El rămase acolo pînă nu-l mai putu vedea şi, cu un cumplit icnet de durere pentru a-şi înăbuşi un suspin, Liane îşi trase capul înapoi în compartiment.

Se rezemă de spătarul banchetei din catifea maron, în timp ce fetele se agitau cu feluritele mînere, comutatoare şi manete, şi închise un moment ochii, văzînd chipul lui Nick înaintea ei şi tînjind cu fiecare dram de suflet să-l atingă, doar încă o dată... o clipă doar... Se revăzu în cabina şefului de echipaj, în braţele lui Nick, şi simţi durerea despărţirii aproape insuportabilă, după care, incapabilă să-şi mai stăpînească suspinele un moment măcar, le spuse ceva fetelor şi ieşi pe culoar, închizînd uşa în urma ei.

– Pot să vă ajut, doamnă? o întrebă un hamal negru înalt, cu veston alb imaculat, dar Liane nu fu în stare să vorbească şi clătină din cap, cu lacrimile şiroindu-i. Doamnă...? repetă el, surprins de chinul pe care i-l vedea pe faţă, însă ea se mulţumi doar să clatine iarăşi din cap.

– E-n regulă.

Dar nu era. Cum i-ar fi putut spune că în ultimele două săptămîni plecase de lîngă soţul ei, după căderea Parisului, şi traversaseră Atlanticul cu un cargobot, sfidînd submarinele germane, văzuseră un vas scufundîndu-se, oameni plutind morţi pe apă de jur împrejurul lor, că îngrijise aproape două sute de supravieţuitori suferind de arsuri şi răni... şi se îndrăgostise de un bărbat de la care tocmai îşi luase rămas bun şi probabil n-avea să-l mai vadă niciodată... era mai presus de cuvinte, aşa cum stătea acolo, rezemată de fereastra trenului în mers, cu inima zdrobită.

Iar în *Grand Central Station*, Nick mergea încet spre

ieşire, cu capul în piept, cu ochii umezi, arătînd de parcă în acea dimineaţă i-ar fi murit în braţe cel mai bun prieten. Opri un taxi pe stradă şi se duse acasă pentru a găsi apartamentul gol. Doamna Bumham era la Cape Cod cu nişte prieteni, îl anunţă o servitoare nouă. Iar trenul gonea spre Washington...

Capitolul 24

Liane şi fetele s-au cazat la hotelul *Shoreham* în aceeaşi seară la ora opt; avea senzaţia că nu mai dormise de zile-ntregi. Erau extenuate şi murdare, iar fetele plîngeau. Trecuseră toate trei prin atîtea, în ultimele cîteva săptămîni şi-n lunile dinainte, iar acum le era greu să conceapă faptul că se aflau înapoi în Statele Unite. Toţi cei din jur păreau atît de fericiţi, nepăsători şi normali. Nu se zărea nici urmă de chipuri încordate ca la Paris înainte de ocupaţie sau de zvasticile pe care le văzuse fluturînd după predarea oraşului şi nici un rănit cum fuseseră pe vas. Nu exista nimic din ceea ce le devenise familiar şi care era departe de-a fi normal. Ceas după ceas, în timp ce zăcea în patul de hotel, noaptea, Liane trebuia să facă eforturi de-a nu-i da telefon lui Nick la New York, încălcînd toate promisiunile rezonabile pe care şi le făcuseră, bazate pe răspunderile lor faţă de alţi oameni. Dintr-o dată, tot ce-şi mai dorea era să se afle din nou în braţele lui. Iar Nick, în patul său din New York, trebuia să se chinuiască întocmai la fel de cumplit pentru a n-o suna la hotelul *Shoreham* din Washington.

A doua zi dimineaţă, i-a trimis o telegramă lui Armand pentru a-l anunţa că sosiseră cu bine. Aventura navei *Deauville* figura în toate ziarele de dimineaţă, inclusiv fotografia ei sărutînd obrazul unui tînăr canadian întins pe

brancardă, la coborîrea de pe vas. În fundal se zărea Nick, privind-o cu o expresie tristă, în timp ce alții zîmbeau cu obrajii șiroind de lacrimi. Simți din nou aceeași apăsare în piept, privind fotografia din ziar, iar fetelor le veni dintr-odată foarte greu să se înțeleagă cu ea. Atît de multe se schimbaseră, și așa de repede, pentru toate trei, încît ele se smiorcăiau, iar Liane era nervoasă. Trecuseră prin atîtea și suferiseră așa de multe pierderi, încît urmele celor întîmplate își cereau obolul, iar cînd în sfîrșit se decise să-l sune pe unchiul ei George din San Francisco, pentru a-i spune că se întorseseră în State, Liane aproape că se răsti la el. George făcu o serie de remarci lipsite de tact cu privire la căderea Franței, la felul cum francezii le predaseră literalmente germanilor Parisul pe o tavă de argint și meritau ceea ce căpătaseră în schimb. Liane trebui să facă eforturi pentru a nu țipa la el.

– Ei, slavă Domnului că v-ați întors. De cînd sînteți aici?

– De ieri. Am venit cu un vapor de marfă.

Se lăsă o tăcere încărcată.

– Cu *Deauville*?

Și în ziarele matinale din San Francisco apăruse, dar fără fotografii.

– Da.

– Ce fel de nătărău smintit e bărbată-tău de te-a urcat pe-un asemenea vas? Pentru numele Domnului, trebuie să fi existat și altă cale de-a te scoate din Franța. Ai participat la salvarea aceea pe mare?

– Întocmai.

Vocea-i suna epuizată și înfrîntă. Nu voia să fie nevoită să-i ia apărarea lui Armand în fața lui. Nu voia să se gîndească, fiindcă singurul la care se putea gîndi era Nick.

– Am salvat o sută nouăzeci de oameni.

– Am citit. Și nu era decît o singură femeie la bord, o infirmieră cu doi copii.

Liane zîmbi:

– Nu tocmai o infirmieră, unchiule George, doar eu și fetițele.

– Pentru numele Domnului...

Se bîlbîi în continuare, întrebînd-o cînd avea să vină la San Francisco, iar ea spuse că n-avea să vină.

– Ce???

– Am sosit aseară la Washington. Voi închiria o casă aici.

– N-o-nghit.

După toate prin cîte trecuse, cearta cu el era prea mult.

– Aici am locuit cinci ani, avem prieteni, iar fetelor le place școala unde învață.

– Dar e ridicol. De ce nu te-a trimis Armand la mine?

– Fiindcă i-am spus eu că vreau să stau aici.

– Ei bine, dacă-ți vii în fire, ești binevenită. Locul unei femei singure nu e într-un oraș străin. Ai putea sta cu mine, în casa noastră. Aici a fost căminul tău, înainte de Washington. Cîte prostii, Liane! Mă surprinde că n-ai încercat să te-ntorci la Londra sau la Viena.

Remarcile lui n-o amuzau și-i spuse cu voce calmă:

– Am vrut să rămîn cu Armand, la Paris.

– Bine măcar că n-a fost atît de smintit să-ți dea voie. Și-mi închipui că oricum nu va mai rămîne nici el mult timp acolo. Nebunul ăla de de Gaulle se îndreaptă deja spre Africa de Nord, iar restul guvernului s-a împrăștiat prin toată Franța, din cîte-aud. Mă surprinde că Armand mai e încă la Paris. A ieșit la pensie?

Liane vorbi calmă. N-avea de gînd să-i spună că Armand era alături de Pétain.

– Nu, n-a ieșit la nici o pensie.

– Ei, atunci o s-o ia la sănătoasa, ca toți ceilalți. Bine-ai făcut c-ai venit aici cu fetele. Ce mai fac?

Glasul i se îmblînzi la această întrebare, iar Liane îi spuse ultimele noutăți, după care le lăsă pe Elizabeth și pe Marie-Ange să stea de vorbă cu unchiul lor, iar sfîrșitul

conversației veni ca o ușurare. Ea și George nu avuseseră niciodată nimic în comun. Nu semăna sub nici o formă cu tatăl ei. Dintotdeauna dezaprobase relațiile dintre ea și Harrison, faptul că-i împărtășea viața și grijile și de-a se ține la curent cu problemele din lume. N-o socotea o cale cuviincioasă de a crește o fată și nu fusese de acord cu ea nici ca tînără femeie. „Pe departe, mult prea modernă pentru gusturile mele." Nu-și ascunsese nicicum divergențele de păreri. Și nu avusese o părere prea grozavă nici despre Armand, cînd se cunoscuseră. Îl găsea mult prea bătrîn pentru Liane, o și spusese, iar cînd ea se măritase cu el, mutîndu-se la Viena, îi urase noroc și-i spusese că avea mare nevoie. În anii următori se văzuseră doar rareori, iar cu acele prilejuri, constatau că nu se înțelegeau cu privire la nimic, iar mai presus de orice, referitor la strategia lui George față de *Crockett Shipping*. Cel puțin, însă, firma continuase să prospere, și deși era în dezacord cu el, Liane nu avea de ce se plînge în acest sens. Mulțumită unchiului George, afacerile mergeau înfloritor, iar într-o bună zi avea să-i lase cu atît mai mult ca moștenire pentru fete, lucru care o bucura. Cam atîta, însă, o mulțumea la unchiul George. Era dogmatic, tiranic, demodat și extrem de plictisitor.

În aceeași dimineață a mai căutat și pe un agent imobiliar, aranjînd să vadă trei case mobilate în Georgetown. Dorea ceva mic și nepretențios, unde să poată aștepta cu fetele, în liniște, sfîrșitul războiului, să primească din cînd în cînd cîțiva prieteni și să ducă o viață odihnitoare. Se terminase cu zilele grandorii de la ambasada Franceză și alte asemenea locuri, dar Liane știa că n-avea să le ducă dorul.

A închiriat a doua casă vizitată și a aranjat să se mute acolo într-o săptămînă. Apoi a angajat o îngrijitoare internă, o negresă bătrînă foarte agreabilă, care gătea și iubea copiii. A făcut cumpărături pentru fete și pentru sine, reîncepînd toate trei să arate ca altă dată. Le-a cumpărat chiar și cîteva

jucării noi, de vreme ce nu-şi aduseseră cu ele nici una. Şi a fost fericită pentru fiecare moment de activitate şi toate pregătirile de mutare. O ajutau să-şi alunge gîndurile despre Nick, cel puţin pentru cîte cinci minute în şir, dar avea momente cînd credea într-adevăr că n-avea să supravieţuiască. Se tot întreba ce făcea el, dacă plecase la Boston să-l ia pe John înapoi. Mintea i se tot abătea spre navă şi părea aproape ca şi cum şi-ar fi petrecut acolo cea mai mare parte din viaţă. Îi era cu neputinţă de crezut că nu fuseseră decît treisprezece zile. Iar şi iar, trebuia să-şi readucă aminte că era mai bine să nu se gîndească la Nick, ci la Armand.

I-a scris soţului ei şi i-a transmis noua adresă, iar la două săptămîni după ce se mutaseră a primit prima scrisoare de la el. Era scurtă, întrucît spunea că o scrisese în grabă, iar jumătate din cuvinte erau înnegrite de către cenzori. Dar cel puţin ştia că o ducea bine şi era ocupat şi spera ca şi ele trei să fie bine şi fericite printre vechii lor prieteni. Îi cerea să-i transmită complimentele sale lui Eleanor, iar Liane ştiu că urarea îl includea şi pe Preşedinte.

Dar, una peste alta, pentru Liane şi fete a fost o vară lungă şi singuratică. Toţi prietenii lor erau plecaţi din Washington, la Cape Cod, în Maine şi prin alte locuri. Soţii Roosevelt erau, ca de obicei, la Campobello şi pînă în septembrie nu întîlni un suflet de om. Cu mult înainte, Liane a crezut că-şi va pierde minţile încercînd să le distreze pe fete şi să-şi abată gîndurile de la Nick. În fiecare zi nădăjduia s-o cheme la telefon, sau să găsească o scrisoare. În schimb, o dată la fiecare cîteva săptămîni sosea cîte una de la Armand, în care soţul ei nu-i spunea aproape nimic, iar cele mai întinse părţi din scrisori erau înnegrite de către cenzorii nazişti. Avea senzaţia că locuia împreună cu fetele într-un vid şi se întreba adesea cît timp avea să mai suporte.

Ştirile din lume n-o făceau decît să simtă că părăsise Europa pentru a veni pe altă planetă. La trei mii de mile distanţă, războiul făcea ravagii, iar aici oamenii făceau

tîrguieli, îşi conduceau maşinile, se duceau la cinema, în vreme ce soţul ei exista în mijlocul naziştilor din Paris, iar germanii continuau să pustiiască Europa. Prima pagină a unui ziar din Washington publica noutatea că *Tiffany & Co.* din New York, bijutierii, se mutaseră mai în sus pe strada cincizeci-şi-şapte, după treizeci şi patru de ani petrecuţi la vechiul amplasament. Noua clădire era o minune, cu aer condiţionat, cum i se zicea, care menţinea răcoarea în magazin indiferent de temperatura de-afară. Cu acest articol apărut pe pagina întîi, Liane se întreba dacă-şi ieşise lumea din minţi, sau ea însăşi.

În ziua de 17 august, Hitler declarase blocada apelor teritoriale engleze, iar Armand formulase astfel informaţia în scrisori, încît cenzorii nu se atinseseră de ea. Dar pînă atunci Liane citise oricum vestea. Iar în 20 august, a citit în ziare că Churchill ţinuse un discurs extrem de emoţionant în Camera Comunelor. Trei zile mai tîrziu, Londra a fost bombardată, începînd *blitz*[1]-ul, cu bombardarea caselor, a străzilor şi oamenilor, în timpul nopţii, pînă cînd londonezii au ajuns să petreacă mai mult timp în adăposturile antiaeriene decît în case. La vremea cînd Elizabeth şi Marie-Ange au revenit la vechea lor şcoală, englezii încercau să-şi scoată copiii din Londra. Casele se dărîmau, cu familii întregi ucise în fiecare noapte. Mai multe vapoare părăsiseră deja Marea Britanie, trimiţînd copiii în Canada pe durata războiului.

Iar apoi, în sfîrşit, la jumătatea lunii septembrie, Eleanor i-a dat telefon, cu vocea ei familiară şi uscată, iar Liane aproape a plîns de uşurare, atît de bine-i părea s-o audă.

– Mi-a făcut aşa de mare plăcere să-ţi primesc scrisoarea, la Campobello, draga mea. Dar ce traversare sinistră ai făcut, cu *Deauville*!

---

1 – (Complet) *blitzkrieg* = războiul-fulger, strategia lui Hitler de a distruge Londra prin atacuri aeriene intensive.

Au conversat despre asta o vreme, lui Liane apărîndu-i iarăşi gîndurile la Nick. După ce a închis telefonul, a stat mult timp singură în grădină, gîndindu-se la el şi întrebîndu-se ce făcea. Se întreba cît timp avea să mai se simtă astfel, ca şi cum n-ar fi fost vie decît pe jumătate, jinduind după el. Trecuseră două luni de cînd o lăsase în tren, la *Grand Central Station*, şi încă mai trăiau împreună, în inima ei. În fiecare articol pe care-l citea, în fiecare gînd, fiecare scrisoare şi fiecare zi, părea oarecum să existe o legătură cu el şi trecutul. Trăia într-un infern propriu numai ei, ştiind că şi viaţa lui era neîndoielnic cam la fel. Dar nu îndrăznea să-l caute la telefon pentru a afla cum o mai ducea. Îşi promiseseră să nu se sune şi ştia că trebuia să fie puternică. Plîngea mai uşor decît i se întîmplase în trecut, iar fetele o găseau tot mai frecvent arţăgoasă. Servitoarea binevoitoare pe care o angajaseră le-a spus că era astfel deoarece tatăl lor era plecat, iar mama avea să fie din nou fericită, odată cu întoarcerea lui. Fetele au fost de acord că aveau să fie toate trei mai fericite cînd se va sfîrşi războiul.

Liane nu ducea absolut nici un fel de viaţă socială în Washington. Oamenii care o invitaseră atît de consecvent pe vremea cînd locuiau acolo nu mai ştiau dacă s-o poftească sau nu. Era o femeie singură, ceea ce-i punea într-o situaţie stînjenitoare şi, cu toate că-şi făgăduiau s-o cheme în cele din urmă, deocamdată nimeni n-o făcuse. Doar în cele din urmă, Eleanor a invitat-o la un mic dineu de familie în ultima săptămînă a lui septembrie. Liane s-a simţit uşurată sosind la Casa Albă cu un taxi şi văzînd porticul familiar. Îi era dor de conversaţii inteligente cu cineva şi voia să afle toate ştirile de război de la Eleanor. Cina a bucurat-o peste măsură, pînă cînd Franklin a luat-o deoparte după desert, vorbindu-i calm, dar franc:

– Am aflat despre Armand, draga mea. Şi-mi pare foarte, foarte rău.

Preţ de-o clipă, aproape că i se opri inima-n loc. Ce aflaseră şi ea nu ştia? Devastaseră nemţii Parisul? Murise

Armand? Se transmisese vreun comunicat secret de care ea nu avea cunoştinţă? Se făcu palidă ca moartea, iar Preşedintele o atinse pe braţ:

– Acum înţeleg de ce l-ai părăsit.

– Dar nu l-am părăsit... nu în sensul acela...

Îl privi, nedumerită.

– Am plecat fiindcă Parisul a fost ocupat şi am considerat că aici vom fi în siguranţă. Aş fi rămas cu el, dacă-mi îngăduia.

Chipul Preşedintelui se încordă:

– Îţi dai seama că lucrează cu Pétain, în colaborare cu germanii?

– Ei... da.... Am ştiut că urma să rămînă la Paris cu...

Dar Roosevelt o întrerupse:

–Înţelegi ce înseamnă asta, Liane? Omul acesta a trădat Franţa.

O spunea ca pe-o condamnare la moarte a lui Armand, iar Liane simţi lacrimile înţepîndu-i ochii. Cum l-ar fi putut apăra? Nu-i putea spune nimănui ceea ce ştia, nici chiar acestui om. Nu putea face nimic pentru a absolvi de vină numele soţului ei. Şi nu-şi dăduse seama că vestea avea să ajungă pînă în State. Îl privi pe Preşedinte, neajutorată:

– Franţa e ocupată, domnule Preşedinte. Acestea nu sînt... vremuri normale.

Vocea, însă, îi şovăia.

– Cei rămaşi loiali Franţei au fugit. Unii dintre ei sînt acum în Africa de Nord. Sînt la fel de conştienţi că ţara e ocupată, dar nu lucrează pentru Pétain. Liane, ai fi putut foarte bine să fii măritată cu un nazist. Poţi accepta situaţia asta?

– Sînt măritată cu un om pe care-l iubesc, cu care sînt căsătorită de unsprezece ani.

Şi pentru care tocmai renunţase la cineva pe care-l iubea nespus.

– Eşti măritată cu un trădător.

Iar din tonul lui reieşea clar că, acum, era considerată şi ea o trădătoare, prin asociere. Atît timp cît crezuse că-l părăsise definitiv pe Armand, totul fusese în regulă. Dar dacă ea insista să-i rămînă alături, atunci era la fel de vinovată ca el. I se citea perfect pe chip şi în felul cum îi ură noapte bună.

Eleanor n-a mai căutat-o şi, într-o săptămînă, s-a răspîndit pnn tot Washingtonul vestea că Armand era un trădător al Franţei, lucrînd pentru Pétain şi pentru nazişti. Liane era şocată de bîrfele pe care le auzea. Doi sau trei pescuitori în apele tulburi s-au dat peste cap să-i dea telefon şi să-i spună. Şi nu era sigură nici măcar ce anume o îndurera mai mult, bîrfele despre Armand ca fiind nazist, sau ştirea că la data de 2 octombrie submarinele germane scufundaseră *Empress of Britain,* o navă engleză plină cu copii pe care îi ducea la adăpost, în Canada. I se făcu rău, amintindu-şi de *Queen Victoria* şi de cadavrele care pluteau în apă cu două luni înainte, iar acum cadavrele vor fi ale unor copii.

Avea senzaţia de-a trăi un coşmar, înfruntîndu-şi propriile depresiuni şi necontenitul sentiment de pierdere. Cumva, reuşea să se tîrască de pe-o zi pe alta, aşteptînd scrisorile lui Armand şi evitînd telefoanele unchiului său George, care insista să se mute în California. Nu fusese nevoie decît de cîteva săptămîni ca să afle şi el bîrfele care circulau prin Washington ca focul în pădure. Într-o rubrică de scandal apăruse o insinuare despre moştenitoarea care arbora acum steagul lui Hitler pe casa ei din Georgetown.

– Ţi-am spus eu întotdeauna că ăla era un pui de căţea, mugi George în telefon, de la San Francisco.

– Pe dracu', nu ştiu. Nu mi-ai spus că de-asta a rămas în Paris.

– E credincios Franţei.

Începea să aibă senzaţia că repeta vorbe goale. Numai ea şi Armand ştiau adevărul şi nu exista nimeni căruia

să i-l poată destăinui. Se întreba dacă nu cumva auzise şi Nick.

– Ca *curu*-i credincios Franţei, Liane. Individu-i un nazist.

– Nu e nazist. Ne-au ocupat nemţii.

Suna la fel de obosită pe cît se simţea şi era în pragul lacrimilor.

– Slavă Domnului că pe „noi" nu ne-a ocupat nimeni. Şi să ţii minte. Eşti americancă, Liane. Şi a venit naibii timpul să te-ntorci aici unde ţi-e locul. Ai trăit în comunităţi internaţionale atîta timp încît acum nu mai ştii nici măcar cine dracu' eşti.

– Ba ştiu foarte bine. Sînt soţia lui Armand şi să nu uiţi *tu* asta.

– Poate că zilele-astea ai să-ţi vii şi tu-n fire. Ai citit despre copiii ăia omorîţi cînd s-a scufundat vasul englez? Ei bine, unul dintre oamenii care i-au ucis, el este.

Era o afirmaţie plină de cruzime, iar Liane se încordă din tot trupul. Ştia prea bine ce însemna scufundarea unei nave.

– Să nu îndrăzneşti să spui aşa ceva! Să nu-ndrăzneşti!

Se aşeză, tremurînd, iar apoi, fără o vorbă în plus, închise telefonul. Coşmarul n-avea să ia sfîrşit niciodată. Mult, mult timp de-atunci înainte n-avea să se sfîrşească, şi o ştia. Trebuia să-şi reamintească zilnic cuvintele lui Nick: „Oamenii putemici nu pot fi învinşi." Dar, în noaptea aceea, stînd culcată în pat şi plîngînd pînă la ziuă, nu-l mai putu crede.

Capitolul 25

După ce Nick a ajuns la locuința din New York și servitoarea i-a spus că Hillary se afla la Cape Cod iar Johnny tot în Boston, și-a scos *Cadillac*-ul verde-sticlă din garaj, unde stătuse timp de un an, și a pornit, cu o expresie hotărîtă și sumbră pe chip, direct către Gloucester. Știa exact unde se afla Hillary, sau cel puțin bănuia, iar cîteva investigații telefonice prudente i-au confirmat-o.

N-a sunat-o ca s-o anunțe că venea. A ajuns, asemenea unui oaspete așteptat, pe vechea și enorma moșie. Urcînd cu pas apăsat treptele din față, a sunat la ușă. Era o seară frumoasă de iulie și se vedea bine că înăuntru avea loc o petrecere. O fată în casă, cu uniformă neagră, bonetă și șorț de dantelă, i-a deschis și, zîmbitoare, l-a poftit să intre. A cam mirat-o expresia lui întunecată, dar Nick a cerut politicos s-o vadă pe doamna Burnham, care, după cîte înțelegea el, era acolo în vizită. Lipsa unei ținute potrivite dădea clar de înțeles că nu intenționa să rămînă la cină. I-a dat servitoarei cartea lui de vizită, iar fata a dispărut cu ea imediat, pentru a reveni peste un moment și a-l ruga s-o urmeze în bibliotecă. Acolo, a găsit-o pe formidabila doamnă Alexander Markham. O cunoscuse cu mulți ani în urmă, și a recunoscut-o imediat, în timp ce ea îl privea printr-o lornietă, cu mîinile scînteind de diamante și silueta prelungă,

elegantă, drapată într-o rochie de seară albastră ca gheața. Avea părul atît de alb încît avea aproape aceeași culoare cu rochia.

– Da, tinere, ce dorești aici?

– Bună seara, doamnă Markham. Au trecut niște ani de cînd ne-am cunoscut.

Nick purta pantaloni albi de in, o cămașă de mătase imaculată, blazer și papion, strîngîndu-i foarte cuviincios mîna în timp ce se prezenta:

– Sînt Nicholas Burnham.

Pe sub stratul de pudră, femeia păli ușor, dar în ochi nu i se citi nimic.

– Cred că soția mea petrece weekend-ul aici. Ați fost foarte amabilă s-o găzduiți.

Îi zîmbi, pe cînd se priveau în ochi, fiecare știind exact ce se întîmpla, însă Nick era dispus să accepte jocul, cel puțin de dragul bătrînei, dacă nu pentru Hillary.

– Tocmai m-am întors în sfîrșit din Europa, puțin mai tîrziu decît mă așteptasem. Nu știe că am venit și m-am gîndit să vin aici și să-i fac o mică surpriză.

Și, pentru a dovedi că nu era malițios, adăugă:

– Aș dori s-o duc în seara asta cu mașina la Boston, pentru a-l lua de-acolo pe fiul nostru. Nu l-am mai văzut din septembrie, cînd s-au îmbarcat pe *Aquitania*.

Urmă un moment de tăcere, timp în care bătrîna femeie îl privea țintă.

– Nu cred că soția dumitale este aici, domnule Burnham.

Se așeză cu desăvîrșită grație și absolută stăpînire de sine, coloana ei vertebrală țeapănă neatingînd nici un moment spătarul scaunului și fără ca lornieta să oscileze o clipă măcar.

– Înțeleg. Atunci, poate că vara dumneavoastră a făcut o confuzie. I-am dat telefon înainte de-a veni încoace.

Știa cît de apropiate erau cele două femei. Se căsătoriseră cu doi frați.

– A menţionat că a văzut-o pe Hillary aici la sfîrşitul săptămînii trecute. Întrucît nu a sosit acasă, presupun că e tot aici.

– Realmente, nu ştiu cum...

Dar, înainte de-a apuca să termine fraza, fiul ei năvăli în cameră:

– Mamă, pentru numele lui Dumnezeu, nu trebuie să...

Se opri, dar era prea tîrziu. Voise să-i spună că nu trebuia să se deranjeze cu Nick Bumham. Nick se întoarse spre Philip, privindu-l drept în faţă:

– Bună, Markham.

Se lăsă o tăcere adîncă, apoi Nick continuă:

– Am venit s-o iau pe Hillary.

– Nu-i aici, replică Markham cu dispreţ nedisimulat în glas şi ochii strălucindu-i.

– La fel mi-a spus şi mama dumitale.

Dar Hillary îi făcu de rîs pe amîndoi. Intră şi ea în bibliotecă, îmbrăcată într-o rochie de seară subţire ca borangicul, albă cu auriu, din ţesătură de sari indian. Era o încîntare pentru ochii tuturor, cu părul negru adunat în creştet, foarte bronzată, iar la urechi şi la gît avînd diamante prelungi. Rămase nemişcată, cu privirea spre Nick:

– Deci chiar eral tu. Crezusem că-i o glumă proastă.

Nu schiţă nici o mişcare de-a se apropia de el.

– O glumă foarte proastă, Hillary dragă. Se pare că nici măcar nu eşti aici.

La auzul cuvintelor lui Nick, Hillary privi de la Philip la maică-sa, apoi ridică din umeri:

– Mulţumesc oricum. Dar nu contează. Da, sînt aici. Ei, şi? Problema e de ce eşti tu aici?

– Ca să te iau acasă. Mai întîi, însă, vom merge să-l luăm şi pe Johnny. Nu l-am mai văzut de zece luni, sau ai uitat?

– Nu, n-am uitat.

Ochii i se aprinseră asemenea diamantelor agăţate

la urechi.

– Şi tu, de cînd nu l-ai mai văzut? îi sfredeliră ochii lui Nick pe-ai ei.

– Am fost la el săptămîna trecută.

Din cuvintele ei nu se subînțelegea nimic.

– Sînt foarte impresionat. Acum, du-te şi fă-ți valizele, să-i lăsăm pe aceşti oameni amabili cu petrecerea lor.

Îi vorbea pe un ton simplu, egal, dar se vedea clar că era pe punctul să explodeze.

– Nu poți s-o smulgi, aşa, din casa asta, făcu Philip Markham un pas înainte, dar Nick îl privi fără să se clintească.

– E soția mea.

Vîrstnica doamnă Markham îi privea pe toți, fără o vorbă. Hillary, însă, se grăbi să-şi spună cuvîntul:

– Nu plec.

– Dă-mi voie să-ți amintesc că încă mai sîntem căsătoriți. Sau ai înaintat acțiunea de divorț în absența mea?

Îi văzu pe Hillary şi pe Philip schimbînd o scurtă privire nervoasă. N-o făcuse, dar avusese de gînd, iar neaşteptata sosire a lui Nick îi zădărnicea planurile. Ajunseseră practic pe punctul să-şi anunțe logodna. Doamna Markham era foarte mulțumită. Ştia cine era Hillary şi n-o simpatiza. Deloc. I-o spusese lui Philip. Era mai rea decît oricare dintre fostele lui soții şi avea să-l coste o avere.

– Ți-am pus o întrebare, Hillary, insită Nick. Ai înaintat acțiune de divorț?

Îi recunoscu în voce vechea şi familiara ostilitate:

– Nu, încă nu. Dar o voi face.

– Interesantă veste. Pe ce temei?

Hillary îl fulgeră cu privirea:

– Abandon. Ai spus că te vei întoarce la Crăciun, apoi că în aprilie.

– Şi în tot acest timp, sărmana mea dragoste, tu ai murit de dorul meu. Ce curios, n-am primit răspunsuri la nici una din scrisorile sau telegramele mele.

– Nu credeam că poți primi corespondență – cu războiul, și toate celelalte... îi ezită ei glasul, iar Nick rîse:

– Ei bine, acum sînt acasă, așa că nu mai contează. Ia-ți lucrurile și vom pleca. Sînt sigur că doamna Markham s-a plictisit foarte tare de noi.

O privi pe bătrînă și, pentru prima oară, zări un zîmbet.

– De fapt, sînt de-a dreptul amuzată. Parc-am fi într-o piesă englezească. Dar mult mai interesantă, fiindcă se întîmplă în realitate.

– Întocmai, surîse amabil Nick și se întoarse spre soția lui. Pentru informarea ta, deși o putem discuta mai tîrziu, ceea ce m-a reținut în Franța tot acest timp au fost chestiuni de siguranță națională. Contracte majore care afectează economia țării noastre și probleme de apărare care ne implică împotriva germanilor, în caz că vor ajunge vreodată să reprezinte o amenințare directă pentru noi. Îți va fi foarte greu să convingi vreun tribunal că ai fost abandonată. Cred mai degrabă că ar simpatiza cu motivele mele de-a fi stat atîta timp acolo.

Cuvintele lui o înfuriau, și nici Markham nu părea prea încîntat.

– Credeam că le vinzi germanilor. Anul trecut asta făceai.

– Mi-am anulat toate contractele, cu pierderi considerabile, dar președintele a fost foarte mulțumit cînd i-am spus.

Ca să nu mai pomenească și de cadoul făcut Poloniei, care de asemenea îl bucurase pe președinte. Șah mat, prieteni. Nick zîmbi auditoriului:

– Deci, figura cu abandonul n-o să țină, adulterul nu se aplică.

Își alungă imaginea lui Liane din cap în timp de vorbea, deși gîndurile la ea nu-l părăsiseră nici o clipă de cînd ieșise din *Grand Central Station*.

– Mă tem că, în situația asta, rămînem căsătoriți, cu un fiu care ne-așteaptă să-l luăm din Boston. Să mergem, dragă prietenă, petrecerea s-a terminat.

Toţi trei rămaseră nemişcaţi cîteva momente, în timp ce doamna Markham îi privea, pentru ca în final să se decidă să intervină:

– Te rog, du-te şi ia-ţi lucrurile, Hillary draga mea. După cum spune acest om, petrecerea s-a terminat.

Hillary se întoarse spre ea, apoi spre Philip, cu o expresie de totală frustrare, şi în sfîrşit se răsuci către Nick:

– Nu poţi face asta, fir-ai al dracului. Nu poţi să dispari aproape un an şi-apoi să te-aştepţi să mă poţi lua ca pe-o mobilă pe care-ai lăsat-o undeva.

Schiţă gestul de a-l pălmui, iar el îi prinse braţul din zbor.

Vorbi cu voce egală, limpede:

– Nu aici, Hillary. Nu-i frumos.

După aceste cuvinte, Hillary ieşi ca o furtună, revenind peste douăzeci de minute cu două genţi mari, cu camerista şi cu un pudel franţuzesc. Philip părăsise imediat încăperea, iar doamna Markham îl poftise pe Nick să ia loc şi să bea ceva în lipsa lor. Au luat amîndoi cîte-un bourbon dublu, el cerîndu-şi scuze că o reţinea de lîngă musafiri.

– Cîtuşi de puţin. De fapt, zîmbi ea, mi-a făcut plăcere. Şi îmi faci o mare favoare. Eram foarte îngrijorată pentru Philip.

Stătură din nou tăcuţi o vreme, fiecare cu paharul său, iar femeia îi mai aruncă o privire lui Nick. Ajunsese la concluzia că-l plăcea. Avea al dracului de multă bărbăţie şi trebuia să-l admire pentru cum o ţinea din scurt pe căţeaua aia de nevastă-sa.

– Spune-mi, Nick... îţi pot spune Nick?...

– Desigur.

– Cum te-ai înşeuat cu bocceluţa asta?

– M-am îndrăgostit de ea ca un nebun cînd avea nouăsprezece ani.

Oftă, gîndindu-se la Liane, apoi reveni cu privirea la doamna Markham:

– La nouăsprezece ani, era foarte drăguţă.

– Încă mai este, dar e o femeie periculoasă. Nu, se corectă bătrîna, cu o clătinare a capului, nu o femeie, un copil... e un copil răsfăţat.

Ochii ei îi întîlniră pe-ai lui Nick, pe deasupra paharelor.

– O să-l distrugă pe fiu-meu, dacă pune mîna pe el.

– Mie mi-e teamă că-l va distruge pe-al meu, preciză el cu glas liniştit, iar doamna Markham dădu din cap, ca şi cum s-ar fi convins de ceva.

– N-ai s-o laşi. Doar să n-o laşi să te distrugă. Ai nevoie de-un cu totul alt soi de femeie.

Era cea mai stranie jumătate de oră pe care-o petrecuse de ani de zile şi fu nevoit să se gîndească, amintindu-şi de Liane. Era într-adevăr o femeie cu totul altfel. Şi aproape-i venea să-i spună doamnei Markham că o găsise... şi o pierduse...

În acel moment, Hillary reveni în cameră cu bagajele, cîinele, servitoarea şi Philip. Nick îi mulţumi politicos doamnei Markham pentru ospitalitate, iar Hillary îşi luă rămas bun de la ea şi de la fiul ei, cu încă o privire de furie clocotitoare îndreptată spre soţul ei.

– Să nu-ţi închipui că cu asta ai scăpat. Atîta doar că nu vreau să fac o scenă în timpul petrecerii.

– Asta-i o nuanţă nouă. Foarte atent din partea ta.

Dădu mîna cu doamna Markham, înclină din cap spre fiul ei şi luă braţul lui Hillary, în timp ce mergeau spre uşă, cu un valet ducînd bagajele. Peste cîteva momente, acestea erau încărcate în maşină, iar Nick răsuci cheia în contact şi porni spre Boston.

– Chestia asta n-o să-ţi ţină, să ştii.

Stătea tocmai în extremitatea opusă a maşinii, scoţînd practic aburi, în timp ce cîinele gîfîia de căldură, cu ghearele lăcuite în aceeaşi culoare cu unghiile lui Hillary.

– Nici ţie.

Tonul fermecător, bine modulat, pe care-l folosise în casa Markham nu se mai recunoştea.

– Şi cu cît îţi intră mai repede în cap, Hillary, cu atît mai bine pentru noi toţi.

Odată ce părăsiră moşia, trase maşina pe dreapta, privind-o cu ochi care arătau că n-o să mai înghită nici o aiureală din partea ei.

– Sîntem căsătoriţi, avem un fiu, pe care tu îl neglijezi ruşinos. Dar vom rămîne căsătoriţi. Punct. Iar de-acum încolo, ai să te porţi al naibii de frumos, sau îţi trag un şut în fund în public.

– Mă ameninţi! chirăi ea.

Nick, însă răcni:

– Al dracului de bine zici că da! În ultimul an, practic l-ai abandonat pe fiul nostru, din cîte aud, şi n-ai s-o mai faci niciodată. Mă înţelegi? Vei sta acasă, să mai schimbi şi tu, şi vei fi o mamă civilizată. Iar dacă tu şi Markham vă iubiţi la nebunie, perfect. Peste nouă ani, cînd Johnny va avea optsprezece, ai să poţi face tot ce pofteşti. Dar între timp, draga mea, asta e.

Coborî glasul:

– În următorii nouă ani, că-ţi place, că nu-ţi place, rămîi doamna Nicholas Burnham.

Suna ca o sentinţă la moarte, iar Hillary începu să plîngă.

Cînd au ajuns acasă la mama ei, Nick a coborît din maşină, fără a-i mai arunca o singură privire, a sunat la uşă şi s-a repezit înăuntru din clipa cînd i s-a deschis. Johnny era încă în camera lui, în pijama, arătînd precum cel mai însingurat copil pe care-l văzuse Nick vreodată, pînă cînd îşi ridică privirea şi, văzîndu-şi tatăl, scoase un chiuit săbatic.

– Tăticule! Tăticule!... Te-ai întors!... te-ai întors!!! Mama a zis că n-ai să te mai întorci niciodată.

– Ce-a făcut? îl privi el îngrozit.

– A zis că-ţi plăcea mai mult acolo, la Paris.

– Şi tu ai crezut-o?

Se aşează pe pat, în timp ce soacră-sa, cu lacrimile şiroindu-i încet pe faţă, îi privea din hol.

– Nu chiar, răspunse copilul, încet. Nu cînd ţi-am citit scrisorile.

– M-am simţit atît de singur acolo fără tine, tigrule. Aproape că plîngeam, în fiecare seară. Niciodată să nu crezi că aş putea fi fericit undeva fără tine, fiindcă nu-s, şi n-am să te mai părăsesc niciodată. Niciodată!

– Îmi promiţi?

Şi în ochii lui Johnny erau lacrimi, şi într-ai lui Nick.

– Jur. Hai să batem palma.

Şi-ai strîns mîinile solemn, apoi Nick l-a strîns din nou pe Johnny în braţe.

– Pot veni curînd acasă?

– În cît timp reuşeşti să-ţi faci bagajele?

Chipul lui Johnny se aprinse de bucurie.

– Acum, vrei să zici? Ne-ntoarcem acasă la New York?

– Exact asta vreau să zic.

Privi a scuză spre soacra lui, peste umărul băiatului.

– Regret că-ţi fac asta, dar nu mai pot trăi o zi măcar fără el.

– Nici el, fără tine, răspunse ea cu tristeţe. Ne-am străduit, dar...

Începu să plîngă de-a binelea, iar Nick o cuprinse cu braţele:

– Nu face nimic. Înţeleg. Totul va fi bine.

Mama lui Hillary îi zîmbi printre lacrimi:

– Am fost atît de îngrijoraţi pentru tine. Iar cînd a căzut Parisul, ne-am temut că pun nemţii mîna pe tine.

Oftă adînc şi-şi suflă nasul.

– Cînd te-ai întors?

– Azi dimineaţă. Cu *Deauville*.

– Nava aceea care a salvat naufragiaţii?

Aprobă din cap.

– O, Doamne....

Johnny auzise cîteva dintre cuvintele lor şi insistă ca

tatăl său să-i povestească. Nick se gîndi să-i spună că le întîlnise la bord pe fetițele de Villiers, dar se hotărî să n-o facă. Nu voia ca Hillary să știe despre asta.

Au plecat peste o jumătate de oră, cu lacrimi, urări de rămas-bun și promisiuni de scrisori și telefoane. Johnny, însă, era într-un extaz atît de evident cînd urcă în mașină cu cîinele pe care i-l dăruise tatăl său la Paris, care acum crescuse, încît nici măcar despărțirea nu fu peste măsură de tristă. Iar bunica lui știa că era mai bine pentru el să se ducă acasă, cu părinții. Singura nouă surpriză fu prezența mamei sale în mașină.

– Ce faci aici, mami? Credeam că ești la Gloucester.

– Am fost. Tatăl tău tocmai m-a luat de-acolo.

– Dar ai spus că mai rămîi trei săptămîni...

Părea nedumerit, iar Nick încercă să schimbe vorba.

– De ce n-ai venit în casă s-o vezi pe buni?

– Nu voiam să las cățelușa în mașină – o irită casele necunoscute.

Explicația păru să-l mulțumească pe Johnny. Nick observă că nici măcar nu se sărutaseră.

Băiatul adormi cu mult timp înainte de-a ajunge la New York, unde Nick îl duse la etaj, punîndu-l în pat și acoperindu-l sub privirile uimite ale servitoarei. Reveniseră într-adevăr acasă, cu toții. În noaptea aceea, Nick a umblat prin toată casa, scoțînd husele de pe mobilă și privind în jur, obișnuindu-se din nou cu vechiul său cămin. Hillary l-a găsit stînd calm în cabinet, cu privirea spre cerul New York-ului și cu gîndurile atît de departe încît nici n-a auzit-o intrînd. În timp ce-l privea pe omul care în aceeași seară o răpise aproape literalmente de lîngă Philip Markham, din Gloucester, nu-i mai rămăsese destulă energie ca să fie furioasă pe el. Nu făcu decît să stea acolo, privindu-l. Era un străin pentru ea. Abia dacă-și mai putea aminti ce însemna să fie căsătorită cu el. Parcă trecuseră o sută de ani de cînd făcuseră ultima oară dragoste și știa că niciodată n-aveau s-o mai facă, ceea ce n-o deranja de fapt. Dar își

amintea ce-i spusese Nick în maşină, înainte de a-l lua pe Johnny. Următorii nouă ani, spusese el... nouă... şi, în timp ce Hillary se gîndi la acest cuvînt cu voce, Nick se răsuci s-o privească.

– Ce faci trează la ora asta?

– E prea cald ca să pot dormi.

Dădu din cap. Îi rămăseseră atît de puține să-i spună. Şi totuşi, ştia că, dacă ar fi fost cu Liane, i-ar fi putut vorbi toată noaptea.

– Johnny nu s-a trezit, nu?

– Numai la el mai ții, aşa-i? clătină Hillary din cap. Nick încuviință:

– Dar înainte nu era aşa. Şi, în multe privințe, încă mai țin la tine.

În privințele care-l afectau pe fiul lor, dar nu era acelaşi lucru. O ştiau amîndoi.

– De ce vrei să-ți rămîn soție? se aşeză ea pe un scaun, în întuneric, iar Nick o privi:

– Pentru el. Are nevoie de noi amîndoi. Şi va mai avea, mult timp.

– Nouă ani, îi repetă Hillary din nou cuvintele.

– N-am să-ți îngreunez viața, Hil. Atîta timp cît eşti decentă față de el.

Voia s-o întrebe cum îl putuse părăsi pentru aproape un an de zile. Îl chinuia gîndul cît de singur trebuia să se fi simțit copilul. Şi gîndul la propria lui singurătate, în Franța.

– Nu-ți doreşti nimic mai mult decît asta pentru tine însuți, Nick?

Era un mister pentru ea şi nu voia să se afle acolo cu el. Amîndoi ştiau asta. Nu mai trebuia să se ascundă de el. Încă nu-i venea să creadă că o făcuse definitiv să se întoarcă, dar era un bărbat puternic, prea puternic pentru ca ea să-l înfrunte. Era unul dintre motivele ei de a-l urî, uneori.

Acum Nick o privea, întrebîndu-se cine era, întocmai la fel cum se întreba şi ea despre el.

– Da, îmi doresc ceva mai mult pentru mine. Dar nu e

momentul.

– Poate că pur şi simplu n-ai întîlnit fata potrivită.

El nu-i răspunse şi, un moment, Hillary se întrebă – dar aşa ceva n-ar fi fost în stilul lui Nick. Ştia cît de fidel îi fusese, deşi nu s-ar fi spus că însemna cine ştie ce pentru ea.

– Poate că nu, răspunse el într-un tîrziu, ridicîndu-se cu un oftat. Noapte bună, Hil.

O lăsă aşezată în încăperea întunecoasă, singură, şi urcă în camera de oaspeţi, unde-şi pusese lucrurile. N-aveau să mai împartă niciodată acelaşi dormitor, n-o făcuseră încă din noaptea cînd el se mutase din apartamentul lor, pe *Normandie*, cu un an în urmă. Vremurile acelea se sfîrşiseră.

În vara aceea a închiriat o casă în Marblehead şi şi-a luat luna august liberă, pentru a putea sta cu Johnny. Hillary venea şi pleca. Ştia că umbla cu Philip Markham, dar nu-i păsa. Acum era mai discretă decît fusese în trecut şi, odată ce văzuse că nu mai avea de gînd s-o împiedice, era mai puţin ostilă cînd se afla prin preajma lui. Într-un mod ciudat, simţea că Philip Markham era omul potrivit pentru ea. Semănau mult. Şi se întreba dacă Markham era pricina calmului ei.

Nick se simţea cel mai fericit cînd era singur cu Johnny. Jinduise după asemenea momente alături de fiul său şi, în timpul lunilor îndelungate la Paris, se gîndise la ele. Zilele petrecute la Marblehead îi dădeau posibilitatea să se gîndească la Liane. Făcea plimbări lungi pe plajă, privind marea, amintindu-şi de călătoria lor, de salvarea în larg, de ceasurile cînd stăteau de vorbă, de felul cum făceau pătimaşi dragoste în cabina înghesuită. Acum toate i se păreau ca un vis îndepărtat şi, de fiecare dată cînd îşi vedea fiul, ştia că Liane nu greşise redîndu-i libertatea, deşi plăteau amîndoi un preţ atît de scump pentru iubirea lor. Se gîndea adesea să-i dea telefon, să afle ce mai făcea, să-i spună cît de mult continua s-o iubească şi cum întotdeauna avea

s-o facă, şi totuşi ştia că ar fi fost o greşeală să se îndrepte spre ea, ca s-o atingă fie şi numai o clipă.

În toamnă, a ajuns efectiv pînă la a ridica receptorul, într-o noapte tîrziu, în apartament. Hillary lipsea pentru cîteva zile, Johnny dormea, iar Nick stătea în living room de cîteva ore, gîndindu-se la sunetul vocii lui Liane, la atingerea pielii ei. Ştia că n-avea s-o poată uita niciodată. Dar poate că pînă acum, îşi spunea, reuşise să-l uite ea pe el. Puse uşurel receptorul la loc şi ieşi să facă o lungă plimbare. Era o noapte răcoroasă de septembrie, adia o briză, iar aerul era plăcut. Ştia că servitoarele aveau să-l audă pe Johnny dacă se trezea şi n-avea nici o grabă să se întoarcă acasă. Merse ore-ntregi pe străzile New York-ului, după care în sfîrşit se înapoie. Încă mai era treaz cînd sosi Hillary, la două dimineaţa, şi-i auzi uşa dormitorului închizîndu-se. Îşi amintea prea bine vremurile cînd aşa ceva l-ar fi scos din minţi, însă nu mai era cazul. În schimb, îl scotea din minţi singurătatea fără Liane.

Capitolul 26

În ziua de 11 noiembrie 1940, guvernul de la Vichy a fost constituit oficial, cu Pétain Președinte și cu Armand de Villiers într-una din cele mai înalte funcții. Pretinsa sa perfidie față de vechea Franță nu mai reprezenta un secret pentru nimeni. Deja Liane se obișnuise să fie ostracizată. Devenise de mult o paria la Washington. Nu se mai aștepta să sune telefonul, nu mai era invitată nicăieri. În general, nu făcea decît să stea în casă, așteptînd ca fetele să se întoarcă de la școală. În multe privințe, asta-i amintea de zilele de la Paris, după ce se declarase războiul, cînd Armand stătea la birou cîte cincisprezece ore pe zi. Dar acolo, cel puțin, știa că, indiferent cît de tîrziu, avea să revină la ea. Acum, numai Dumnezeu știa cînd vor fi din nou împreună. Avea momente cînd se întreba dacă nu cumva fusese nebună spunîndu-i lui Nick că nu-și puteau continua relația. Ce rău le-ar fi putut face? Cine-ar fi avut de suferit? Dar poate că ea ar fi suferit, totuși, și fetele în cele din urmă, probabil, iar într-o bună zi chiar și Armand. Făcuse ceea ce trebuia, însă avea în suflet un gust amar, pe cînd se gîndea la Nick. De patru luni o chinuiau treisprezece zile luminoase pe un cargobot, urmînd un curs în zig-zag, din Franța în Statele Unite.

Scrisorile lui Armand erau rare și scurte, aduse acum

de membri ai Rezistenței și nesemnate. Ajungeau la ea pe căi subterane complicate și întortocheate, trecînd prin Londra sau cîte un alt port britanic, de unde erau trimise în State cu nave militare sau oricare altele care mai traversau oceanul. Uneori, între scrisori mai apăreau și neconcordanțe stranii, iar Liane se întreba dacă mesagerii fuseseră uciși, sau vasele cu trupe scufundate. Nu exista nici o cale de-a afla. Ceea și știa însă, sau simțea, era că acum Armand se afla în continuă primejdie. Avea o poziție atît de înaltă, încît cea mai mică greșeală ar fi însemnat că Pétain și naziștii l-ar fi omorît imediat.

„... Acum sîntem foarte ocupați, iubito. Salvăm comori precum și vieți, sustrăgînd piese de la Luvru *și făcîndu-le să dispară în hambare, șoproane și căpițe de fîn, prin toată Franța, înainte de-a putea fi expediate la Berlin. S-ar putea să ne trebuiască o viață de om pentru a le aduna la loc, pline de paie și găinați de gîscă, dar fiecare înseamnă cîte un lucru mai puțin furat de ei... chiar și cea mai mică frîntură de istorie care ne rămîne nouă e o victorie pentru noi... asta, și oamenii care au reușit să dispară, pentru a le fi salvate viețile. Faptul de-a ști că am făcut-o, că am salvat măcar o singură viață, ajută să fie mai suportabilă absența atingerii tale blînde, a iubirii, a zîmbetului tău..."*

Acum scrisorile îi sfîșiiau inima, făcînd-o din nou să se întrebe dacă ceea ce făcea el merita riscul. Un tablou, o statuie... o bucățică de istorie... și toate astea, poate, în schimbul vieții lui? Chiar putea socoti că merita riscul? Și totuși, Liane simțea din scrisori aceeași devotată pasiune pentru Franța pe care o avusese dintotdeauna. Țara era cu adevărat întîia lui iubire, mai presus de orice. O slujise cu cinste pe tot cuprinsul lumii, iar acum o salva de aceia care-ar fi lăsat-o însîngerată, moartă, secătuită complet și zăcînd la marginea drumului.

Liane admira principiile activității lui Armand, și totuși,

începînd să-şi vadă fetiţele ocolite de prieteni, punea din nou la îndoială înţelepciunea faptei lui. Mai bine s-ar fi dus în Africa de Nord sau la Londra, cu de Gualle, să lupte acolo, să colaboreze pe faţă cu Francezii Liberi, decît să rămînă în Franţa pentru a-i submina pe nazişti la tot pasul, fără însă a dobîndi nici un strop de glorie, sub stindardul lui Pétain. Ştia că depunea o muncă mult mai importantă decît simpla salvare a operelor de artă din Franţa, dar mai ştia şi că, întocmai aşa cum fusese forţat să activeze în secret în anul dinaintea căderii Parisului, acum era şi mai important să nu-i împărtăşească ei nimic din celelalte activităţi, pentru a nu primejdui alte vieţi şi pe a sa proprie, astfel încît Liane nu avea aproape nici un mod de-a afla prin ce chinuri trecea în realitate, ce riscuri îşi asuma.

*

La biroul său din Paris, cu zvastica întinsă pe perete, Armand privea cerul oraşului, amintindu-şi de atingerea lui Liane, de chipul ei, de razele de soare din glasul ei, felul cum arătase la nouăsprezece ani şi la douăzeci şi unu, după care şi-o alunga din minte şi revenea la munca lui. Slăbise cumplit de cînd plecase ea din Franţa, muncind peste limită, nedormind, stînd sub tensiune. I se formase un tic nervos la un ochi, dar în afară de asta părea întotdeauna stabil şi calm. Dădea iluzia de-a crede în cauza de la Vichy, iar prin noiembrie 1940 se bucura de foarte multă încredere, pe care i-o acordau ambele tabere. Singura sa teamă era aceea că timpul nu mai era de partea lui. Îmbătrînise cu cincisprezece ani în ultimii doi, iar oglinda nu-l mintea Se apropia de cincizeci şi opt şi se simţea mai mult ca de nouăzeci şi cinci. Dacă, însă, îi putea dărui Franţei ultimele lui zile, servind-o cu cinste, ştia că avea să moară cu onoarea de partea lui. Şi avea convingerea că şi Liane o ştia. I-a făcut asemenea iluzii în scrisori, o dată sau de două ori – Dacă mor pentru patria mea, iubito, mor în pace.

Dar cuvintele îi făceau mîinile să tremure de fiecare

dată cînd citea aşa ceva. Nu la pierderea lui Armand îi stătea ei gîndul. Alteori, însă, existau anecdote, sau relatări ale unor fapte de-ale lor mai neobişnuite, marea confuzie meşteşugit ţesută de camarazii din Rezistenţă. Din cînd în cînd, Liane se minuna de faptele Rezistenţei şi de poveştile pe care Armand îndrăznea să i le spună. Se mai mira şi că naziştii le descopereau atît de rar. Dar acest „rar" încă mai făcea ca jocul să fie periculos. Mereu scăpau ca prin urechile acului, mult mai riscant decît bănuia ea.

În noiembrie, s-a întîmplat un lucru care aproape l-a costat pe Armand viaţa. Transmitea o serie de hîrtii pe care le copiase în detaliu, lipite acum pe piept, iar la ieşirea din oraş îl oprise poliţia. Le explicase că se ducea să viziteze un vechi prieten şi arătase repede actele, care-l dovedeau ca fiind om de încredere al lui Pétain. Ofiţerii germani ezitaseră o vreme, după care îi făcuseră semn să treacă. Hîrtiile ajunseseră la destinaţie, iar Armand se întorsese în aceeaşi noapte, aproape doborît de oboseală, însă revenise în casa pe care o împărţiseră el şi Liane şi se aşezase încet pe pat, conştient că scăpase ca prin urechile acului – şi că data următoare putea fi şi ultima. Însă, chiar şi în timp ce privea jumătatea goală a patului, n-avea nici o îndoială. Niciodată nu avusese. *Merită efortul, Liane... merită cu prisosinţă efortul... pentru noi... pentru Franţa...*

Dar nu acelaşi era sentimentul împărtăşit de Liane într-o vineri după-amiază, cînd s-a auzit soneria casei lor din Georgetown. Fetele ar fi trebuit să ajungă de-o jumătate de oră, iar ea se uitase de mai multe ori la ceas. Marcie, servitoarea, îi spusese să se calmeze, însă nu se linişti, cu atît mai puţin, la vederea fetelor. Veniseră pînă acasă singure, ca de cele mai multe ori, însă cînd le văzu stînd pe treptele de la intrare, cu rochiile făcute zdrenţe, vopsea roşie în păr şi expresii răvăşite pe faţă, lui Liane i se tăie respiraţia şi începu să tremure, în timp ce le conducea înăuntru. Elizabeth tremura din cap pînă-n picioare, plîngînd cu sughiţuri, dar Liane putea să vadă că în lacrimile

Marie-Angei nu era numai durere, ci şi furie..

– Doamne fereşte... ce s-a-ntîmplat?

Era gata să le ducă în bucătărie, unde urma să le dezlipească hainele de pe spinare, dar cînd o întoarse pe Marie-Ange cu spatele se opri ca trăsnită. Avea pe spate, trasată gros cu vopsea roşie, o zvastică. Fără un cuvînt, o răsuci pe Elizabeth pentru a vedea şi acolo o alta. Şi, înecîndu-se cu propriile-i suspine, le strînse lîngă ea, mînjindu-se toată cu vopsea roşie de pe trupurile lor mici, rămînînd astfel toate trei în bucătărie pe cînd Marcie le privea cu lacrimile şiroind pe obrajii ei negri şi zbîrciţi.

– O, copilaşii mei... ce v-au făcut? le îndepărtă ea încet de Liane, începînd să le scoată rochiile şi să le spele cu drag, dar acum fetele plîngeau şi mai tare, iar Liane trebuia să facă eforturi pentru a-şi regăsi controlul. Nu plîngea numai pentru ele, ci şi pentru ea însăşi, pentru Franţa, pentru Armand şi pentru efectul ororilor de-acolo asupra lor a tuturor. Acum nu mai exista cale de întoarcere. Şi ştia că nici să rămînă pe loc nu mai puteau. Nu putea continua să expună fetele unor asemenea fapte. Trebuia să plece. Nu mai avea de ales.

Liane le duse încet în baie şi dădu drumul la apă fierbinte. Le îmbăie cu blîndeţe pe amîndouă. Peste o jumătate de oră, arătau din nou ca aceleaşi două fetiţe dintotdeauna, dar ea ştia că nu mai erau şi niciodată n-aveau să mai fie întocmai aceleaşi. Aruncă rochiile distruse, cu fruntea încreţită de furie şi de spaimă.

Le-a adus cina în camera lor, unde au stat îndelung de vorbă. Elizabeth arăta de parcă întreaga copilărie i s-ar fi topit într-o singură după-amiază. La opt ani, ştia mai multe decît majoritatea copiilor la o vîrstă de două ori mai înaintată, cunoscînd suferinţa, singurătatea şi trădarea.

– Au spus că papa e nazist... Doamna Muldock i-a spus doamnei McQueen şi ea i-a spus lui Annie... da' papa nu-i nazist! Nu e! Nu e!

Şi apoi, cu o expresie tristă, le întrebă pe Marie-Ange

şi Liane:

– Ce-i aia nazist?

Liane îi zîmbi pentru prima oară în acea după-amiază:

– Dacă n-ai ştiut ce-i acela un nazist, de ce-ai fost atît de supărată?

– Cred că înseamnă hoţ, sau om rău, nu?

– Un fel de. Naziştii sînt nişte germani foarte răi. Se află în cealaltă tabără a războiului din Franţa şi Anglia şi au ucis un mare număr de oameni.

Nu adăugă: „şi copii".

– Da' papa nu-i german.

Pe lîngă durerea din ochi se adăuga acum faptul evident că era complet nedumerită.

– Iar domnul Schulenberg de la măcelărie e german. Şi el e nazist?

– Nu, asta-i altceva, oftă Liane. El e evreu.

– Ba nu e. E german.

– E amîndouă. Nu contează. Naziştilor nu le plac nici evreii.

– Îi omoară?

Cînd mama ei dădu din cap, Elizabeth fu şocată:

– De ce?

– E foarte greu de explicat. Naziştii sînt nişte oameni foarte răi, Elizabeth. Germanii care au venit la Paris erau nazişti. De-asta a vrut tăticul să plecăm, ca să fim în siguranţă, aici.

Le-o mai explicase şi înainte, dar situaţia nu-şi făcuse cu adevărat efectul pînă în acest moment, pînă le atinsese direct, cu vopsea roşie în păr şi zvastici pe spinare. Acum războiul era şi al lor. Dar acum Elizabeth avea o grijă în plus.

– Au să-l omoare pe papa?

Liane nu-i văzuse niciodată ochii atît de mari şi voia să-i spună că asta n-avea să se întîmple niciodată, dar ar fi trebuit să i-o spună oare? Închise strîns ochii şi clătină din cap.

– Tăticul vostru nu va lăsa să se întîmple asta.

Se ruga doar să fie adevărat, să-i poată păcăli atîta timp cît era nevoie. La cei zece ani ai săi, însă, Marie-Ange ştia mai multe decît Elizabeth, iar pe obraji i se prelingeau încet lacrimi, în timp ce stătea pe pat, încă în stare de şoc. Nu se atinsese de mîncare.

– Nu mă mai întorc niciodată la şcoală... Niciodată! Îi urăsc!

Liane nu ştia ce să-i răspundă. Nu puteau întrerupe şcoala pe durata războiului, dar nu putea lăsa nici să se întîmple iarăşi acelaşi lucru.

– Voi vorbi eu cu directoarea, luni.

– Nu mă interesează. Acolo nu mă mai duc.

Îi făcuseră o rană adîncă în suflet, iar Liane îi ura şi ea, pentru ceea ce le făcuseră fetiţelor ei.

– Trebuie să mă duc şi eu, mămico?

Elizabeth arăta speriată de-a binelea şi amîndouă o făceau pe Liane să i se frîngă inima, fiecare în felul ei, fiecare sfîşiată de cîte un lucru pe care nu-l înţelegea. Cum le-ar fi putut spune că tatăl lor nu era nazist, nici ceea ce părea a fi, om de marcă al lui Pétain, ci agent dublu? Într-o zi, cînd toate aveau să se fi sfîrşit, cînd avea să fie prea tîrziu, urma să le poată spune. Atunci, însă, va mai conta? Aveau nevoie să ştie acum, şi nu le putea destăinui adevărul.

– Trebuie, mămico? o implorau ochii lui Elizabeth.

– Nu ştiu. Vom vedea.

A ţinut-o în preajma ei tot weekend-ul. Toate trei erau tăcute şi supuse, au făcut o plimbare lungă în parc, iar Liane a dus fetele la grădina zoologică, dar nici una dintre ele nu era în apele ei. Părea că fetiţele fuseseră bătute, exact lucrul pe care i l-a spus Liane directoarei, luni. Fetele rămăseseră acasă, dar Liane a apărut la şcoală înainte de ora nouă, iar cînd directoarea, doamna Smith, a ajuns la biroul ei, o aştepta. I-a descris halul în care veniseră fetele acasă şi ce li se făcuse, adresîndu-i-se cu o expresie de durere:

– Cum aţi putut lăsa să se întîmple aşa ceva?

– Dar habar n-am avut, firește... trecu imediat directoarea în defensivă.

– S-a întîmplat aici, la şcoală. Marie-Ange a spus că şapte fetiţe din clasa ei au făcut-o, ba încă şi surorii sale mai mici. Au luat foarfece şi vopsea şi le-au tras cu forţa într-o cameră. Ca nişte bandiţi în ghetou, pentru numele lui Dumnezeu, ba chiar mai rău. Copiii se pedepsesc unii pe alţii pentru lucruri pe care nu le înţeleg, care n-au nimic de-a face cu ei, pentru bîrfe care circulă între părinţi.

– Desigur, nu vă aşteptaţi din partea noastră să ţinem şi asta sub control?

Liane ridică glasul:

– Mă aştept să-mi protejaţi fiicele.

– La prima vedere, ar putea să pară că fetele dumneavoastră au fost victimele celorlalţi copii, doamnă de Villiers, dar în fond ele suferă din cauza soţului dumneavoastră.

– Ce dracu ştiţi *dumneavoastră* despre soţul meu? E în Franţa ocupată, riscîndu-şi zi de zi viaţa, şi mie-mi spuneţi că fetele mele suferă datorită lui? Am trăit un an de zile în Europa după ce s-a declarat războiul, am fost acolo cînd a căzut Parisul, am petrecut două zile pe-o nenorocită de barcă de pescuit, aşezate pe-un morman de peşte puturos ca să ajungem pe un vas de marfă şi să ne-ntoarcem acasă, iar apoi două săptămîni am evitat submarinele în Atlantic. Am privit aproape patru mii de oameni murind cînd a fost torpilat un vas canadian. Aşa că să nu-mi vorbiţi dumneavoastră mie despre soţul meu sau despre război, doamnă Smith, fiindcă nu ştiţi nici o blestemăţie nici despre unul nici despre celălalt, stînd aici în Georgetown.

– Aveţi perfectă dreptate, se ridică doamna Smith, iar Liane îi evită privirea. Poate mersese prea departe, dar puţin îi păsa. Se săturaseră cu toţii. La Washington era mai rău decît la Paris înainte sau după ocupaţie şi-i părea rău că venise acasă. Le-ar fi fost mai bine dacă trăiau cu

nemții în Paris, alături de Armand. Și, dac-ar fi putut-o face, era gata să ia prima navă spre el. Dar, desigur, nu exista nici una și știa foarte bine că Armand nu i-ar fi permis-o în veci. Nu-și riscaseră viețile revenind în State numai pentru a face calea-ntoarsă și a se înapoia peste patru luni. Se simțea aproape înnebunită de frustrare.

Iar acum, directoarea școlii o privea încruntată, cu furie și cu dispreț nedisimulate:

– Aveți dreptate. Nu știu nimic despre război, nici o „blestemăție", cum v-ați exprimat. Dar cunosc copiii, și le cunosc părinții. Părinții vorbesc, iar copiii ascultă. Iar ceea ce spun ei e că soțul dumneavoastră e în guvemul de la Vichy, colaborînd cu germanii. Nu-i nici un secret Tot Washington-ul vorbește, de luni de zile. Am auzit-o din prima săptămînă de cînd s-au întors fetele la școală. Mi-a părut rău s-o aud. Îl simpatizam pe soțul dumneavoastră. Dar fetele plătesc pentru opțiunile lui politice și dumneavoastră la fel. Nu e vina mea, nici a dumneavoastră, dar este o realitate. Va trebui să învețe s-o accepte. Iar dacă nu pot, atunci va trebui să se întoarcă la Paris și să se ducă la școală cu toți ceilalți copii francezi și germani. Încă e război, o știți și dumneavoastră, și eu, și copiii. Iar soțul dumneavoastră e de cealaltă latură a frontului. Nimic mai simplu. Bănuiesc că din acest motiv l-ați părăsit. Întîmplător, circulă și zvonul că divorțați. Asta, cel puțin, le-ar putea fi de folos fetelor.

Ochii lui Liane aruncau văpăi, în timp ce se ridica, privind-o pe cealaltă femeie în față:

– Asta spun oamenii?

– Da, întocmai, nu șovăi nici un moment doamna Smith.

– Ei bine, nu-i adevărat. Îmi iubesc soțul și-l susțin sută la sută în tot ce face, inclusiv acum – mai ales acum. Are nevoie de noi. Și noi avem nevoie de el. Iar singurul motiv pentru care am părăsit Parisul este că voiam să fim sigure că nu sîntem ucise.

Liane izbucni în plîns, la fel ca fetele ei cu trei zile în urmă, de enervare, durere şi furie.

– Doamnă de Villiers, îmi pare rău pentru ceea ce suferiţi. Dar din ceea ce-mi spuneţi, nu pot presupune decît că toată familia dumneavoastră simpatizează cu germanii. Şi, astfel stînd lucrurile, veţi avea de plătit...

Liane o întrerupse imediat, nu mai putea suporta un moment măcar:

– Îi *urăsc* pe nemţi! *Îi urăsc!*

Se duse la uşă şi o deschise.

– Şi pe dumneavoastră vă urăsc, pentru ceea ce-aţi permis să li se întîmple asta fiicelor mele.

– Nu noi am permis să se întîmple, doamnă de Villiers. Dumneavoastră aţi permis-o, răsună, îngheţată, vocea directoarei. Şi sînt sigură că şi dumneavoastră şi ele veţi fi mai mulţumite la altă şcoală. Bună ziua, doamnă de Villiers.

Liane trînti uşa biroului şi ieşi în lumina soarelui de iamă. Cînd ajunse acasă, le găsi pe fete nerăbdătoare să afle ce se întîmplase. Marie-Ange coborî imediat scara, în fugă:

– Trebuie să mă mai duc?

– Nu! Acum du-te-n camera ta şi lasă-mă-n pace!

Intră în dormitor, închise uşa şi se aşeză pe pat, plîngînd. De ce trebuia să fie totul atît de-al dracului de greu? Peste puţin timp, fetele intrară şi ele, nu ca s-o iscodească ci pentru a o mîngîia. Între timp îşi regăsise controlul, însă ochii încă-i mai erau roşii de plîns şi se simţea furioasă pe Armand ca şi pe toţi ceilalţi. Le pusese într-o situaţie insuportabilă. Se temea pentru el şi îl iubea, dar îl şi ura. De ce, pentru numele lui Dumnezeu, nu putuse veni acasă cu ele? Dar nu aici era casa lui, ştia prea bine. Era în Franţa şi rămăsese acolo pentru a apăra ţara pe care o iubea, însă ea nu putea explica nimănui acest lucru.

– Mămico?... înaintă încet Elizabeth spre pat, cuprinzîndu-şi mama cu braţele.

– Da, dragă?

– Te iubim.

Declarația îi aduse în ochi noi lacrimi, în timp ce le îmbrățișa și ea.

– Și eu vă iubesc, o privi Liane pe Marie-Ange. Îmi pare rău că am strigat la tine cînd am venit acasă. Eram doar foarte enervată.

– Pe noi? se îngrijoră fetița cea mare.

– Nu, pe doamna Smith. Nu înțelege cum stau lucrurile cu papa.

– N-ai putut să-i explici?

Elizabeth părea dezamăgită. Îi plăcea la școală, chiar dacă nimeni n-o mai invita acasă la joacă. Dar îi plăcea să învețe acolo, chiar dacă lui Marie-Ange nu.

Liane clătină din cap:

– Nu, nu i-am putut explica, draga mea. E mult prea complicat ca să-i putem explica oricui, deocamdată.

– Deci nu trebuie să mai mergem? puse Marie-Ange punctul pe i.

– Nu, nu trebuie. Va trebui să vă găsesc amîndurora o școală nouă.

– În Washington?

– Nu știu.

În ultima jumătate de oră, și ea își pusese aceeași întrebare.

– Va trebui să mă gîndesc.

În weekend-ul următor era sărbătoarea de Thanksgiving. Dar ceea ce s-a întîmplat în după-amiaza aceea a fost picătura care-a umplut paharul. Liane a văzut-o pe Elizabeth lîngă telefonul din hol, plîngînd.

– Ce s-a-ntîmplat, iubito?

Bănuia că-i era dor de prietenele ei, dacă mai avea vreunele.

– Nancy Adamson tocmai a dat telefon ca să-mi spună că doamna Smith le-a spus tuturor că am fost date afară din școală.

Liane se îngrozi.

– Aşa a spus?

Elizabeth dădu din cap.

– Dar nu-i adevărat. Eu i-am spus că...

Revăzu rapid în minte conversaţia, pentru a-şi da seama că doamna Smith îi spusese că fetele aveau să fie mai fericite altundeva, iar ea fusese de acord. Oftă şi se aşeză pe jos, lîngă fiica ei cea mai mică.

– Am căzut de acord că nu trebuie să vă mai întoarceţi. Nimeni nu v-a dat afară.

– Eşti sigură?

– Convinsă.

– Mă urăsc?

– Firește că nu!

Dar, după ceea ce le făcuseră fetelor vineri, acesta era un lucru greu de dovedit oricăreia dintre ele.

– Pe papa îl urăsc?

Liane cîntări atentă răspunsul.

– Nu. Nu înţeleg ce face el.

– Dar *ce* face?

– Încearcă să salveze Franţa pentru ca să ne putem întoarce toate trei într-o bună zi, să trăim acolo.

– De ce?

– Fiindcă asta face papa. Toată viaţa lui, a reprezentat Franţa în multe ţări diferite. Se îngrijeşte de interesele Franţei. Şi acelaşi lucru îl face şi acum. Încearcă să aibă grijă de Franţa pentru ca germanii să n-o ruineze pentru totdeauna.

– Atunci de ce toată lumea spune că-i iubeşte pe germani? Îi iubeşte?

Era epuizată de întrebările fetiţei, dar fiecare avea nevoie de un răspuns bine cugetat. Ceea ce spunea acum avea să rămînă în mintea fetelor ani de zile, şi o ştia. Totdeauna aveau să-şi amintească răspunsurile ei, urmînd a le influenţa pentru toată viaţa părerea despre tatăl lor şi despre ele însele.

– Nu, papa nu iubeşte germanii.

– Îi urăşte?

– Nu cred că papa urăşte pe nimeni. Dar urăşte ceea ce fac ei cu Europa.

Elizabeth dădu încet din cap. Asta avusese nevoie să audă, făcîndu-l pe tatăl ei să reiasă ca fiind un erou pozitiv.

– O.K,

Se ridică şi urcă încet la etaj s-o găsească pe sora sa. Iar în acea noapte, Liane medită îndelung, profund. Trebuia să facă ceva, iar transferul la o altă şcoală din Washington nu era o soluţie. Cunoştea deja răspunsul la propriile ei întrebări, însă detesta s-o facă. Se hotărî să mai aştepte sfatul unui somn de-o noapte, dar a doua zi dimineaţă nu avea decît acelaşi răspuns. Formă numărul centralei şi ceru o legătură interurbană. Aşteptase pînă la amiază, după ora Estului, ceea ce în California însemna nouă dimineaţa. Veni la telefon de îndată, arţăgos:

– Liane? S-a-ntîmplat ceva?

– Nu, unchiule George, nu tocmai.

– Pari bolnavă, sau obosită, sau cam aşa ceva.

Bătrînul avea spirit de observaţie. De fapt, era şi bolnavă şi obosită, dar acum nu voia s-o recunoască. Se întorcea acasă cu coada între picioare şi asta era destul de rău.

– N-am nimic.

Hotărî să treacă direct la subiect:

– Mai vrei să venim?

– Desigur! răspunse el încîntat, şi continuă: adică ţi-ai venit în sfîrşit în fire?

– Cred că s-ar putea spune aşa. Vreau ca fetele să schimbe şcoala şi m-am gîndit că, dacă tot facem asta, am putea la fel de bine să trecem la o schimbare mai mare şi să ne mutăm în California.

George simţi pe dată că existau motive mai profunde. Liane era mult prea îndărătnică pentru a fi cedat, altfel decît fiind aproape învinsă. Şi era. Mai mult decît bănuia el.

Au aranjat toate detaliile, Liane stăpînindu-şi tot timpul lacrimile de furie, dar fiind recunoscătoare că avea un loc unde să se refugieze. Situaţia ar fi putut să fie mult mai rea. Peste tot prin Europa existau oameni rămaşi fără cămin.

– Unchiule George?

– Da, Liane?

– Îţi mulţumesc că ne primeşti.

– Liane, nu fi ridicolă. Aici este şi casa ta. Dintotdeauna a fost.

– Îţi mulţumesc.

George îi uşurase situaţia, nemenţionînd numele lui Armand. Se duse să le spună fetelor.

Marie-Ange îi aruncă o privire ciudată:

– Fugim, nu-i aşa, mami?

Era aproape mai mult decît putea suporta. Se simţea atît de secătuită, încît nu mai putea să îndure nici măcar o singură întrebare.

– Nu, Marie-Ange, îi vorbi ea fiicei sale cu o voce care pe fetiţă o surprinse, nu fugim, nu mai mult decît atunci cînd am plecat de la Paris. Facem ceea ce trebuie, la momentul potrivit, în cel mai cuvenit mod pe care-l ştim. S-ar putea să nu ne placă, dar e cea mai bună alegere pe care-o avem la îndemînă şi din acest motiv o vom face.

După care trimise fetele afară, la joacă. Avea nevoie de puţin timp numai pentru sine. Rămase la fereastra dormitorului, privindu-le. Se maturizaseră mult în ultimele patru luni, ca şi ea, mai mult decît se maturizează alţi oameni într-o viaţă întreagă.

Capitolul 27

De Thanksgiving, Liane şi fetele au avut o cină liniştită la Washington, înainte de a pleca. Parcă ar fi locuit într-un oraş de care erau străine. Nimeni nu le dădea telefon, nimeni nu trecea pe la ele, nimeni nu le invita să împartă împreună curcanul sărbătoresc. Asemenea altor milioane de oameni din ţară, dimineaţa s-au dus la biserică, dar s-ar fi putut afla la fel de bine pe-o insulă pustie.

La sfîrşitul săptămînii următoare, şi-a împachetat lucrurile pe care le cumpăraseră la sosire, iar Liane a luat bilete la un tren spre Coasta de Vest. Luni s-au urcat în tren şi, preţ de-o clipă doar, Liane s-a gîndit la Nick şi la momentul cînd îl văzuse ultima oară, în *Grand Central Station*. Păreau să fi trecut o mie de ani de-atunci, deşi nu fuseseră decît patru luni – patru luni foarte lungi pentru Liane şi pentru fete. S-a simţit uşurată cînd trenul a ieşit încet din gară. Nici una dintre ele nu regreta că plecau din Washington. Făcuseră o greşeală întorcîndu-se. Armand îi spusese să se ducă la San Francisco, din capul locului, dar pe-atunci Liane nu putuse şti ceea ce ştiau acum, preţul pe care-l aveau de plătit pentru asocierea lui cu Pétain şi cu guvernul de la Vichy.

Călătoria de-a latul ţării a fost atît monotonă, cît şi liniştită. Fetele s-au jucat şi au citit, s-au distrat una pe

cealaltă, cîteodată s-au certat, ceea ce i-a creat lui Liane o ocupație. Dar, în cea mai mare parte a timpului, a dormit. Avea senzația de a-și reface puterile, după aproape cinci luni de tensiune chinuitoare, ca să nu mai pomenească și de lunile de tensiune dinainte. La drept vorbind, viața lor nu mai era normală de peste un an. Niciodată nu mai fusese, de la sosirea la Paris, cu aproape optsprezece luni în urmă. Iar acum, deodată, se putea relaxa, fără a se gîndi absolut la nimic. Numai cînd se opreau, în diverse stații, și citea ziarele, își amintea de restul lumii și de necazurile lor. Britanicii erau bombardați zi și noapte și, din cîte se vedea, străzile erau pline de moloz. Copiii continuau să fie evacuați ori de cîte ori era posibil, iar Churchill ordonase R.A.F.[1]-ului să bombardezele Berlinul, lucru care n-a făcut decît să intensifice eforturile lui Hitler de a distruge Londra.

Dar toate acestea erau greu de crezut, în timp ce treceau printre cîmpiile înzăpezite din Nebraska și priveau munții Stîncoși apărînd, în Colorado. În sfîrșit, joi dimineață, s-au trezit la cîteva ore de San Francisco. Au intrat în oraș de la sud, prin cele mai urîte cartiere, iar Liane a fost surprinsă că încă mai arăta atît de familiar. Se schimbaseră foarte puține de cînd revenise ultima oară, cu opt ani în urmă, după moartea tatălui ei.

– Ăsta e? întrebă șocată Marie-Ange. Fetele nu fuseseră niciodată la San Francisco. Nu existase nici un motiv de-a le duce acolo. Tatăl ei nu mai era, iar unchiul George trecuse prin diferitele orașe unde locuiseră de-a lungul anilor.

– Da, zîmbi Liane. Dar arată mult mai bine decît aici. Asta nu-i o parte foarte frumoasă a orașului.

– Văd și eu că nu.

Unchiul George și șoferul le așteptau la gară și au fost escortată acasă la el în stil mare, cu un *Lincoln Continental.* Tocmai sosise de la Detroit, iar fetele au găsit că

1 – Royal Air Force = Forțele Aeriene Regale

era o maşină foarte luxoasă. Se vedea bine că, dintr-odată, faptul de-a fi sosit acolo le emoţiona. George cumpărase cîte o păpuşă nouă pentru fiecare şi, cînd au ajuns la casa de pe Broadway, Liane a fost mişcată să vadă cîtă osteneală îşi dăduse să aranjeze camerele fetelor. Erau pline de jucării şi jocuri, cu imagini ale personajelor lui Walt Disney pe pereţi. În vechea cameră a lui Liane aştepta o enormă vază cu flori. Deşi era 1 decembrie, vremea era blîndă, copacii încă înfrunziţi şi, în grădină, flori.

– Casa arată minunat, unchiule George.

Făcuse cîteva schimbări după moartea tatălui ei, dar în ansamblu locul se modificase mai puţin decît se temuse ea, totul fiind bine condus şi îngrijit. George se împăcase cu vîrsta sa înaintată, abandonînd petrecerile din tinereţe. Şi cu *Crockett Shipping* făcuse o treabă bună. Şi, într-un mod ciudat, era plăcut că se întorseseră acasă. După dureroasa respingere pe care o întîmpinaseră la Washington timp de aproape cinci luni, sosirea aici era o binecuvîntată uşurare, sau cel puţin aşa crezu Liane, pînă după cină. Fetele se duseseră la culcare, iar ea mai stătea în bibliotecă, jucînd domino cu George, cum făcuse adesea cu tatăl ei.

– Ei, Liane. Ţi-ai venit în fire?

– În legătură cu ce?

Se prefăcu a fi concentrată asupra jocului. Ajunsese într-o fundătură.

– Ştii despre ce vorbesc. Mă refer la nebunul cu care te-ai măritat.

Îşi ridică ochii spre ai lui, cu o expresie rece, dură care-l surprinse.

– N-am de gînd să discut despre asta cu dumneata, Unchiule George. Sper că m-am exprimat destul de clar.

– Nu-mi vorbi mie pe tonul ăsta. Ai făcut o greşeală şi-o ştii foarte bine.

– Nu ştiu nimic de acest fel. Sînt măritată de unsprezece ani şi jumătate şi-mi iubesc soţul foarte mult.

– Individul e practic un nazist. Şi poate ce „practic" e un termen prea blînd. Ai mai putea trăi cu el, după ce-ai aflat asta?

Refuză să-i răspundă.

– Pentru numele lui Dumnezeu, el e la aproape şase mii de mile distanţă, iar locul tău este aici. Dacă acum înaintezi acţiune de divorţ, au să ţi-l acorde sub circumstanţe speciale. Ba chiar te-ai putea duce la Reno, şi-n şase săptămîni ai rezolvat. Iar apoi, tu şi fetele veţi putea începe o viaţă nouă, aici unde vă e locul.

– Locul meu nu e aici. Mă aflu aici fiindcă n-am unde să mă duc cît timp Franţa e ocupată. Locul nostru este alături de Armand, şi acolo vom fi imediat ce se sfîrşeşte războiul.

– Am impresia că ai înnebunit.

– Hai să nu mai discutăm, unchiule George. Există în situaţia asta şi unele aspecte pe care nu le ştii.

– Ca de pildă?

– Prefer să nu le discut.

Ca de obicei, avea mîinile legate. Şi nu-i mulţumea lui Armand pentru asta, dar începea să se deprindă să trăiască în tăcere.

– Palavre, cum ştii foarte bine. Şi ştiu şi eu o grămadă. Ca de pildă ce anume te-a alungat val-vîrtej din oraş – fetele au fost date afară din şcoală, nimeni nu te mai invita nicăieri, erai o paria.

Ochii ei se opriră, trişti, într-ai lui. Ceea ce spusese era adevărat.

– Cel puţin ai avut atîta minte să vii aici, unde poţi duce o viaţă normală şi decentă.

– Nu şi dacă dumneata mai continui să-mi numeşti soţul nazist, replică ea, cu voce obosită şi tristă. Dacă o faci, acelaşi lucru se va întîmpla şi aici, şi nu pot să plec cu cortul la fiecare cinci luni. Dacă vorbeşti aşa, fetele au s-o plătească exact cum s-a întîmplat la Washington.

Nu-l întrebă de unde primise informaţia, avea legături

şi asociaţi peste tot şi de fapt nici nu conta. Spusese adevărul, dar şi ea spunea acum tot adevărul.

– Ce-ai vrea să zic? Că-i un tip de treabă?

– Nu trebuie să spui nimic, dacă nu-l placi. Dar dacă vorbeşti, reţine-mi cuvintele, ai să plîngi şi dumneata, la fel ca mine, cînd fetele vor veni acasă cu vopsea în păr şi cu rochiile rupte de pe spate, cu zvastici pictate pe ele.

Avea lacrimi în ochi, iar George o prvi cu compasiune neaşteptată:

– Le-au făcut aşa ceva fetelor?

Liane dădu din cap.

– Cine?

– Alţi copii, la şcoală. Fetiţe de familie bună. Iar directoarea a spus că nu poate face nimic ca să le împiedice.

– Eu aş fi omorît-o.

– Şi mie mi-ar fi plăcut, însă asta n-ar fi rezolvat problema. După cum s-a exprimat ea, părinţii vorbesc iar copiii ascultă, şi întîmplător are dreptate. Aşa că dacă vorbeşti, unchiule Geroge, la fel vor face şi toţi ceilalţi, iar fetele vor sfîrşi avînd din nou de plătit.

Faptul că şi ea avea de plătit părea normal deja. După ce o ąscultă, George stătu mult timp pe gînduri, apoi dădu încet din cap.

– Înţeleg. Nu-mi place, dar înţeleg.

– Bine.

O privi cu blîndeţe·

– Îmi pare bine că m-ai căutat.

– Şi mie, îi zîmbi ea Niciodată nu fuseseră apropiaţi, dar acum se bucura să fie cu el. Îi oferea adăpost într-o vreme cînd avea disperată nevoie. Iar aici, viaţa părea atît de civilizată şi de departe de război, încît puteai aproape să te prefaci că nu se întîlmpla nimic. Aproape, dar nu tocmai Părea să se afle, însă, la o binecuvîntată depărtare

După aceea au mai pălăvrăgit un timp, pe subiecte mai sigure, şi în sfîrşit au urcat la etaj, fiecare în camera

sa. După ce s-a culcat în vechiul ei pat, Liane a dormit cum n-o mai făcuse de ani de zile. „Ca moartă", i-a spus ea lui Goerge, a doua zi dimineață. Iar după ce el a plecat de-acasă, a dat cîteva telefoane, dar nu la prieteni vechi. Abia dacă mai cunoştea pe cineva în oraş, iar George găsise deja o şcoală pentru fete. Urmau să înveţe la *Miss Burke's,* cu începere de lunea următaore. Liane, însă, altceva avea în minte şi, pînă la sfîrşitul după-amiezii, o rezolvase.

– Ce-ai făcut? întrebă George.

– Am spus că mi-am găsit o slujbă. E chiar atît de şocant?

– Aşa cred, da. Dacă ţii să faci ceva, de ce nu te înscrii la Clubul Metropolitan, la o cooperativă de femei, ceva?

– Fiindcă vreau să fac ceva util. Voi lucra pentru Crucea Roşie.

– Pe bani?

– Nu.

– Slavă Domnului.

Aşa ceva ar fi fost prea mult.

– Nu ştiu, Liane. Eşti o fată ciudată. De ce-ai vrea să lucrezi? Şi-ncă zi de zi.

– Ce crezi c-ar trebui să fac? Să stau aici să-ţi număr navele cum trec?

– Nu-s numai navele mele, sînt şi ale tale, şi nu ţi-ar stica absolut cu nimic. Pari epuizată şi eşti prea slabă. De ce nu te odihneşti sau să joci golf, tenis, ceva?

– Asta o pot face în week-end-uri, cu fetele.

– Eşti ţicnită, iar dacă nu bagi de seamă, la bătrîneţe vei deveni excentrică!

În taină, însă, era mîndru de ea, după cum îi spuse a doua zi unui prieten, la club. Jucau domino la Pacific Union Club, iar Geroge se lăuda cu Liane, la un scotch cu sifon.

– E o femeie a dracului, Lou. Inteligentă, liniştită, stăpînită, seamănă mult cu frate-meu în unele privinţe şi-i iute

ca un bici. I-a fost foarte greu în Europa.

Povesti că fuseseră acolo la căderea Parisului dar, urmînd sfatul lui Liane, evită să spună că era căsătorită cu un bărbat care reieşise ca fiind nazist.

– E căsătorită? îl privi cu interes prietenul său. Iar George recunoscu în întrebarea lui o deschidere. Voia s-o ajute pe Liane. De cîteva zile se gîndea, şi ştia exact cum dorea s-o facă.

– Mai mult sau mai puţin. E despărţită în fapt. Şi cred că nu peste mult o să se ducă la Reno. Nu l-a mai văzut de şase luni – ceea ce, la urma urmei, era adevărat – şi habar n-are cînd o să-l mai revadă.

Şi asta era adevărat. Iar acum, bomba:

– Aş vrea să i-o prezint lui fiu-tău.

– Cîţi ani are?

– Treizeci şi trei, şi doi copii fermecători.

– Şi Lyman la fel.

Prietenul lui George cîştigă partida şi se rezemă de spătar, cu un zîmbet.

– El are treizeci şi şase, treizeci şi şapte în iunie.

Şi era unul dintre cei mai buni avocaţi din oraş, chipeş ca dracu', sau cel puţin aşa îl găsea George. Provenea dintr-o familie excelentă, studiase la *Cal*, era respectabil şi locuia în San Francisco. Era bărbatul ideal pentru ea şi, dacă Liane nu-l accepta, se găseau destui alţii ca el.

– Am să văd ce pot face, spuse Lou.

– Poate organizăm un mic dineu.

A doua zi, George a vorbit cu secretara, peste alte cîteva zile, a dat nişte telefoane, iar seara, cînd Liane s-a întors de la Crucea Roşie, i-a spus şi ei. Lui Liane îi plăcea noua sa muncă, era bine dispusă şi tocmai primise o scrisoare de la Armand – sosită la Washington şi trimisă mai departe în ziua plecării lor. Părea să fie bine, fără a se afla în nici un pericol imediat. Pentru ea, era un motiv continuu de îngrijorare.

– Ce-ai mai făcut azi, unchiule George? îl sărută ea

pe frunte şi se aşează să bea un pahar cu el. Aici viaţa era atît de uşoară, încît aproape se simţea vinovată, mai ales cînd se gîndea la Armand, stînd pe muchie de cuţit între cele două puteri ostile pe care le servea. Ştia ce tribut îi cerea asta, iar pe ea iat-o aici, într-o casă splendidă, cu vedere minunată, înconjurată de servitori şi un unchi bogat.

– Am avut o zi destul de bună. A ta cum a fost?

– Interesantă. Coordonăm locurile de cazare în plus pentru unii copii englezi.

– Frumos din partea voastră. Cum o duc fetele?

– Minunat. Sînt sus, îşi fac lecţiile.

Cea mai bună veste pentru ele era că peste zece zile aveau să intre în vacanţa de Crăciun.

– Ştii, azi mi-a venit o idee. Te-ar deranja să mă ajuţi să dau o mică petrecere? Înainte, erai teribil de pricepută la aşa ceva, pe vremea cînd locuiai cu tatăl tău.

Liane zîmbi amintindu-şi, ceea ce-i readuse în minte gînduri despre Armand – totul îi amintea de el – căci şi pentru el o făcuse, după moartea lui Odile.

– Mulţumesc, unchiule George. Îmi plăcea s-o fac.

– Te superi să mă ajuţi şi pe mine? Am cam rămas în urmă cu unele primiri.

– Cîtuşi de puţin. Ai ceva anume în minte?

– Mă gîndeam la un mic dineu, săptămîna viitoare.

Nu-i spuse că toţi invitaţii acceptaseră deja.

– Cum ţi se pare? Cam optsprezece persoane. Şi am putea aduce cîţiva muzicanţi, ca să dansăm puţin în bibliotecă, după cină.

– Să dansăm? Nu-i cam pretenţios pentru un „mic dineu"?

– Nu-ţi place să dansezi?

– Desigur.

Apoi, zîmbi. Uitase ce zvăpăiat obişnuise să fie George, şi după cîte se părea mai era şi acum, deşi avea şaptezeci şi trei de ani, căci era sprinten pentru vîrsta lui. Se întrebă deodată dacă nu cumva mai avea şi un motiv

ascuns, poate vreo văduvă bogată căreia-i făcea curte.

– Aş fi încîntată să te ajut. Doar spune-mi ce vrei să fac.

– Eu voi invita oaspeţii, tu ocupă-te de restul. Fă-ţi rost de o rochie nouă şi frumoasă, comandă nişte flori. Ai să ştii tu ce ai de făcut.

Firește că ştia şi, în seara petrecerii, veni să verifice totul. Toţi cei optsprezece invitaţi aveau să stea la marea masă ovală *Chippendale*. Pe masă erau trei aranjamente mari de trandafiri albi şi galbeni, lumînări de spermanţet înalte, albe ca fildeşul, în complicate sfeşnice de argint, şi aştemuse una dintre feţele de masă din dantelă ale mamei ei pe care le lăsase acolo cînd plecase din casă. Angajase muzicanţi, exact cum dorea unchiul ei. Cîntau deja melodii lente, în enormul living, înainte de sosirea musafirilor. Privi în jur, trăgînd concluzia că totul era în ordine, cînd le zări pe Marie-Ange şi pe Elizabeth trăgînd cu ochiul peste balustradă.

– Ce faceţi voi acolo?

– Putem să ne uităm?

– Un timp.

Le zîmbi şi le trimise un sărut. Purta o rochie de seară din satin bleu-pal cumpărată de la *I. Magnin* în ajun, avînd exact culoarea ochilor ei. Avea părul pieptănat în sus şi se simţea elegantă cum nu mai fusese de ani de zile.

– Parc-ai fi Cenuşăreasa! şopti sonor Elizabeth de pe scară, iar Liane alergă s-o sărute.

– Îţi mulţumesc, iubita mea.

Unchiul George coborî de la etaj, iar oaspeţii începură să sosească, petrecerea încălzindu-se. Liane găsea că mergea ca pe roate. George alesese el însuşi locurile, întrucît îi cunoştea pe toţi invitaţii, iar Liane se aşează între doi bărbaţi foarte agreabili, un agent bursier numit Thomas MacKenzie, cam de vreo patruzeci de ani, divorţat cu trei fii, şi un avocat pe nume Lyman Lawson, căruia-i dădea cam aceeaşi vîrstă cu a ei, tot divorţat şi cu două fetiţe. Nu

peste mult, observînd cum o privea unchiul ei, înțelese. Încerca s-o prezinte burlacilor din oraş. Fu şocată la acest gînd. În fond, era o femeie măritată.

Era o seară plăcută, orchestra cînta minuntat, dar Liane se simți dintr-odată îngrozită de ceea ce încerca George şi, cu multă delicatețe, abordă subiectul a doua zi dimineață, la micul dejun.

– Ei, draga mea, cum te-ai distrat aseară?

Părea extrem de încîntat de el însuşi, iar Liane îi zîmbi peste ceaşca de cafea:

– Foarte bine. A fost o seară minunată, unchiule George. Îți mulțumesc.

– N-ai pentru ce. De-un timp voiam să mă achit față de unele obligații dar, fără nici o femeie în casă...

Încearcă să se-arate jalnic, nu reuşi, iar Liane rîse:

– Nu-s sigură că te cred.

Apoi îl privi calmă, hotărîndu-se să apuce taurul de coarne.

– Unchiule George, pot să-ți pun o întrebare foarte grosolană?

– Depinde cît de grosolană e, îi surînse el nepoatei sale.

O plăcea cum nu i se întîmplase de ani de zile. Avea mult curaj, chiar dacă-şi alesese un soț mizerabil. Dar acest lucru avea să se remedieze curînd. Ştia că-şi venise în fire. Era o fată de bun simț şi trebuia să se gîndească şi la fiicele ei.

– Ce voiai să mă-ntrebi?

– Nu cumva încerci să mă cuplezi cu... ăă... îî... bărbații necăsătoriți din oraş, nu-i aşa?

George simulă inocența, arătîndu-se amuzat:

– Îi preferi pe cei căsătoriți, Liane?

Personal, avusese întotdeauna o slăbiciune pentru femeile măritate.

– Nu, unchiule Geroge. Îl prefer pe soțul meu.

La masă se lăsă pe neaşteptate tăcerea.

– Nu cred că strică cu ceva să cunoşti cîţiva bărbaţi din oraş. Nu-i aşa?

Întrebarea, însă, era plină de subînţelesuri.

– Depinde cît ştiu despre situaţia mea civilă. Cred că sînt măritată sau divorţată?

– Nu-mi aduc aminte ce-am spus, îşi drese el glasul şi luă ziarul. Liane, însă, i-l desprinse cu blîndeţe din mîini şi-l privi în ochi.

– Aş dori un răspuns. Cred că e foarte important.

– Şi eu, o privi el drept în ochi. Cred că a sosit timpul să priveşti în jur şi să te gîndeşti pe îndelete. Omul acela e la aproape şase mii de mile distanţă, făcînd Dumnezeu ştie ce, lucru pe care nu-l vom discuta, de vreme ce tu nu vrei să-l discutăm. Dar îmi cunoşti părerea despre asta. Şi cred că aici te aşteaptă partide mult mai bune.

– Nu sînt de acord.

Şi, în timp ce-o spunea, se pomeni gîndindu-se la Nick Burnham. Îşi alungă din cap gîndul şi-şi privi unchiul în faţă:

– Sînt femeie măritată, unchiule George. Şi astfel intenţionez să rămîn. Mai intenţionez şi să-i rămîn credincioasă soţului meu.

Din nou, singura ei infidelitate îi fulgeră în minte, iar Liane o izgoni. Nu-şi putea permite să se mai gîndească la el. Visurile la Nick nu duceau nicăieri.

– Că-i eşti credincioasă sau nu te priveşte numai pe tine. Eu m-am gîndit doar că s-ar putea să-ţi prindă bine să cunoşti cîţiva san-franciscani.

– Şi a fost foarte drăguţ din partea dumitale. Dar faptul de-a încerca să-mi strici căsnicia nu e deloc frumos.

– N-ai nici o căsnicie, Liane.

Forţa spuselor lui o luă prin surprindere.

– Ba am.

– Dar n-ar trebui.

– Nu ai nici un drept să iei hotărîrea asta în locul meu.

– Am toate drepturile să-ncerc să te readuc cu picioarele pe pământ. Îţi iroseşti tinereţea pentru un bătrîn neghiob care trebuie că-i orb de face ceea ce face.

Liane strînse din fălci, în timp ce George continuă:

– Şi tu eşti o neghioabă nenorocită dacă nu iei nici o măsură.

– Mulţumesc.

Se ridică foarte calmă şi ieşi din încăpere, simţindu-se vinovată şi nerecunoscătoare. Omul avea intenţii bune, dar habar n-avea ce făcea. Niciodată n-avea să-l mai trădeze pe Armand. Niciodată. Nu era o debutantă care să fie vizionată la seri dansante. Şi se simţea dintr-o dată păcălită că făcuse fără să ştie jocul unchiului ei.

Avu şi mai mult această senzaţie după-amiază, cînd Lyman Lawson a căutat-o la Crucea Roşie. A invitat-o la cină în seara următoare, dar Liane a spus că era ocupată. Lyman n-a fost singurul care s-o caute, brokerul aşezat la masă în partea cealaltă a sunat-o şi el, Liane începînd să se simtă extrem de stînjenită din pricina impresiei pe care o crease unchiul ei, cum c-ar fi fost o femeie fără obligaţii. Dar dacă le spunea că nu era astfel, ar fi făcut ca unchiul ei să pară un mincinos. Situaţia s-a înrăutăţit peste cîteva zile, cînd în ziar a apărut un articol despre atrăgătoarea nepoată din New York a lui George Crockett, care se despărţise de soţ şi venise înapoi la San Francisco. Materialul făcea chiar aluzii că în viitorul apropiat avea să plece într-o vizită de şase săptămîni la Reno.

– Unchiule George, cum au putut?

Stătea în bibliotecă, seara, agitînd ziarul spre el.

– Nu le-am spus o vorbă!

Nici măcar nu părea jenat. Era convins că avea dreptate.

– Trebuie să le fi spus. Iar Lyman Lawson mi-a dat din nou telefon, azi după-amiază. Ce dracu' le pot spune oamenilor ăstora?

– Că ţi-ar face plăcere să iei cina cu ei într-o seară.

– Dar nu mi-ar plăcea!

– Ţi-ar prinde bine.

– Sînt căsătorită. Căsătorită! C-ă-s-ă-t-o-r-i-t-ă. Căsătorită. Nu înţelegi?

– Ştii părerea mea depre asta, Liane.

– Iar dumneata ştii şi părearea mea. Cum ai vrea să le explic, copiilor, faptul că mi-aş înşela soţul? Te-aştepţi să uit pur şi simplu că tatăl lor a existat vreodată? Crezi că pot?

– Aşa sper, cu timpul.

Era o campanie căreia habar n-avea cum să-i facă faţă. George aducea seara oameni în casă, el împreună cu ei, o lua de la Crucea Roşie să ia masa cu prieteni. La Crăciun, avea senzaţia că întîlniseră absolut toţi bărbaţii singuri din oraş, şi nici unul dintre ei nu înţelegea că era măritată cît se poate de serios. Era aproape comic, numai că o scotea din minţi. Îşi căută refugiul în munca ei şi alături de fete, refuzînd toate invitaţiile.

– Cînd ai să ieşi din casa asta, Liane? tună George la ea într-o seară, la partida de domino, iar Liane îşi aruncă mîinile în sus, exasperată:

– Mîine, cînd plec la lucru.

– Noaptea, vreau să spun.

– Cînd se va sfîrşi războiul şi soţul meu va veni înapoi. Ţi se pare destul de curînd, sau vrei să mă mut acum?

Striga la el, George era un om bătrîn, iar Liane se simţea foarte penibil.

– Te rog, unchiule George, pentru numele lui Dumnezeu, lasă-mă-n pace. Sînt vremuri foarte grele, pentru noi toţi. Nu-mi înrăutăţi situaţia. Ştiu că ai intenţii bune. Dar nu vreau să ies cu fiii prietenilor dumitale.

– Ar trebui să fii recunoscătoare că ei vor să iasă cu tine.

– De ce-aş fi? Tot ce reprezint eu pentru ei e *Crockett Shipping*.

– Şi asta te deranjează, Liane? Ei nu văd la tine numai

atît. Eşti o fată foarte drăguţă şi a naibii de deşteaptă.

– În regulă, în regulă. Nu despre asta-i vorba. Vorba e că sînt măritată.

Şi, pînă la urmă, i-au auzit şi fetele.

– De ce vrea unchiul George să ieşi cu alţi bărbaţi?

– Fiindcă-i nebun, se răsti ea, în timp ce se îmbrăca să plece la lucru.

– Aşa? întrebă intrigată Marie-Ange. Adică senil?

– Nu, vreau să zic... la dracu', ia mai lasă-mă şi tu-n pace...

Dar adevărata problemă era că nu primise nici o scrisoare de la Armand de două săptămîni şi se temea că i se întîmplase ceva. Acest gînd însă, nu-l putea împărtăşi fiicelor ei.

– Ascultă, unchiul Geroge are gînduri bune, şi e prea complicat ca să vă explic. Lăsaţi-o baltă.

– Ai să ieşi cu alţi bărbaţi?

Marie-Ange părea îngrijorată.

– Fireşte că nu, prostuţo. Sînt măritată cu papa.

Părea că altceva nu va mai spune în ultimele zile.

– Cred că domnului Burnham i-a plăcut de tine cînd ne-am întors cu vaporul. L-am văzut de cîteva ori uitîndu-se la tine ca şi cum s-ar fi gîndit că eşti foarte deosebită.

Adevărul din gura copiilor. Liane se întrerupse un moment din ce făcea, pentru a-şi privi fiica:

– E un om foarte drăguţ, Marie-Ange. Şi eu cred despre el că e deosebit. Sîntem prieteni foarte buni, dar nimic mai mult. Şi e căsătorit şi el.

– Ba nu e.

– Ba sigur că e.

Liane obosise aproape înainte de a-şi fi început ziua, şi abia aştepta să iasă din casă, trăgîndu-şi acum ciorapii.

– I-am cunoscut soţia pe Normandie, anul trecut, şi pe fiul lui, John.

– Ştiu. Dar ieri scria în ziar că divorţează.

– Zău? îşi simţi Liane inima oprindu-se în loc. Unde?

– La New York.

– Unde în ziar, vreau să zic.

Nu citise decît prima pagină, ca să afle ştiri despre război şi întîrziase la lucru.

– Nu ştiu. Scria că s-au certat rău şi că el bagă acţiune de divorţ şi vrea să ţină copilul şi ea nu-l lasă.

Liane era amorţită. Servitoarea o ajută să găsească articolul din ziar. Marie-Ange avusese dreptate. Aşa era. Un articol pe pagina trei. Susţinea că Nicholas Burnham se confrunta într-o dispută înfierbîntată cu soţia lui. Ea şi Philip Markham iscaseră un scandal la New York, iar Nick înaintase acţiunea de divorţ, acuzînd adulterul cu Markham. În plus, solicita custodia fiului lor, dar nu se putea şti dacă avea şanse să cîştige.

Cînd Liane a ajuns la cabinetul Crucii Roşii, a fost tentată să-i dea telefon. Dar, ca întotdeauna în trecut, a pus receptorul la loc în furcă înainte de a forma numărul. Chiar dacă el divorţa, ea n-o făcea. Pentru ea nu se schimbase nimic, inclusiv sentimentele sale pentru Nick.

Capitolul 28

În săptămîna dinaintea Crăciunului, Nick Burnham a intrat cu pas hotărît în biroul avocatului său.

– Aveţi fixată o întîlnire cu domnul Greer, domnule?

– Nu, n-am nici o-ntîlnire.

– Mă tem că e cu un client, iar după aceea va pleca la tribunal.

– Atunci am să aştept.

– Dar nu pot...

Secretara începu să-i ţină predica dar, cînd Nick o privi în ochi, aproape că făcu un pas înapoi. Era un bărbat arătos, însă părea ca şi cum, cu o minimă provocare, ar fi fost gata să ucidă.

– Îi pot spune cine sînteţi?

– Nicholas Burnham.

Fata cunoştea numele şi dispăru într-o clipă. Zece minute mai tîrziu, cînd clientul plecă, Nick fu introdus în biroul lui Ben Greer.

– Salut, Nick. Ce mai faci?

– Fac bine. Mai mult sau mai puţin.

– Măi să fie.

O singură privire aruncată chipului lui Nick îi ajunse pentru a şti că situaţia era încurcată. Nick avea cearcăne sub ochi şi-şi ţinea maxilarele atît de încordate încît Greer

aproape că putea să-l vadă înghiţindu-şi furia.

– Vrei să bei ceva?

– Chiar atît de rău arăt?

Nick începu să se relaxeze puţin şi se rezemă de spătar, afişînd un zîmbet ostenit.

– Cred că, în fond, n-a fost chiar atît de rău.

– Se pare că nu, altfel n-ai fi aici. Cu ce te pot ajuta?

– Omoar-o pe nevastă-mea.

O rostise ca şi cum ar fi fost o glumă, dar Ben Greer nu era tocmai sigur. Mai văzuse acea expresie pe chipurile bărbaţilor şi, cel puţin o dată în cariera lui, sfîrşise apărînd un om acuzat de omucidere în loc de a-i obţine un divorţ. Nick, însă, trase adînc aer în piept, se lăsă pe spate şi-şi trecu o mînă prin păr. Apoi îl privi pe Ben Greer cu tristeţe:

– Ştii, am încercat să fac chestia asta să meargă timp de zece ani, dar pur şi simplu n-am reuşit niciodată.

Nu era un secret în New York, iar Greer o ştia.

– Iar cînd m-am întors din Europa, în iulie, am încercat s-o conving că voiam să ţin nava pe linia de plutire. Pe-atunci, încă era – căută el cuvintele – un mariaj de conveniență în cel mai bun caz, dar voiam să rămînem căsătoriţi, de dragul copilului.

Greer dădu din cap. Mai auzise aceeaşi poveste de zece mii de ori.

– Încă de-atunci era încurcată cu Philip Markham. O ţineau aşa de un an. Şi i-am dat de înţeles, cît am putut de clar, că-i las frîu liber cu el, dar nu sînt de acord cu divorţul. Şi ştii ce-a făcut ieri ticălosul?

– Mor s-aud.

Nick, însă, nu zîmbi.

– A îndreptat un pistol spre capul fiului meu. Cînd am venit acasă de la lucru, l-am găsit aşezat în living room-ul meu, calm ca toţi dracii. Ţinea un pistol spre John şi a spus că dacă nu-i dau drumul lui Hillary, îmi omoară copilul.

În timp ce povestea, Nick deveni palid, iar avocatul se încruntă. Într-adevăr, situaţia era disperată.

– Pistolul era încărcat, Nick?

– Nu. Dar, atunci, n-am ştiut. Am acceptat divorţul, el a lăsat arma jos...

Retrăind momentul, strînse din dinţi şi din pumni.

– Şi atunci tu ce-ai făcut?

– L-am alergat prin toată camera. S-a ales cu trei coaste rupte, un braţ fracturat şi doi dinţi sparţi. Aseară, Hillary s-a mutat din casă şi a încercat să ia şi copilul. I-am spus că dacă mai pune o singură dată mîna pe el sau mai calcă în casa mea, o omor, şi pe ea şi pe Markham. Şi, pe toţi sfinţii, vorbesc serios.

– Ei, ai motive de divorţ.

Dar asta nu prea era o noutate.

– Crezi că poţi dovedi adulterul?

– Cu uşurinţă.

– Dar pe ce temei ai putea cîştiga custodia copilului?

– Îmi trebuie mai mult de-atît? A îndreptat un pistol spre el. N-ajunge?

– Pistolul nu era încărcat. Iar cel care a făcut-o era Markham. Nu nevastă-ta.

– A fost şi ea complice. Pur şi simplu a stat acolo, lăsîndu-l să facă ce voia.

– Probabil ştia că nu era încărcat. Recunosc, a fost un truc ieftin, dar nu reprezintă un argument ca să obţii custodia copilului.

– Toate celelalte, da. E o mamă denaturată, o doare-n cot de John, niciodată nu i-a păsat de el. A vrut să avorteze înainte de naştere, şi niciodată nu l-a învrednicit cu o privire. Cînd am rămas în Europa, după ce s-a declarat războiul, l-a aruncat pe mîna maică-sii timp de zece luni şi nu l-a vizitat niciodată pînă n-am venit eu acasă. E o mamă complet denaturată faţă de el! Denaturată, m-auzi?

Nick era frenetic şi începu să se-nvîrtă prin cameră. Nu trebuia s-o fi ascultat pe Liane. Trebuia s-o fi părăsit pe Hillary cu şase luni în urmă şi să se lupte încă de pe-atunci pentru custodia copilului. Dar n-o făcuse. Iar acum, o

pierduse şi pe ea. Dacă era liber, cine ştie ce s-ar fi putut întîmpla. Era o pierdere pe care continua s-o simtă, aşa cum i se întîmpla de aproape o jumătate de an.

– E dispusă să cedeze custodia copilului?

Nick se sili să revină cu gîndul la Hillary şi clătină din cap.

– Se teme de ce va spune lumea dacă renunţă la el. Se teme că o vor considera o beţivă şi o tîrfă, ceea ce şi este, dar nu vrea s-o recunoască faţă de tot oraşul. Ar putea foarte bine s-o facă, s-a culcat cu toţi, pentru Dumnezeu.

Însă nu şi în ultima vreme, trebuia să admită. Îi fusese fidelă lui Markham, aşa cum lui nu-i fusese niciodată.

– Vei avea parte de-o luptă aspră, Nick. Foarte aspră. Divorţul va fi un fleac, în situaţia dată, vrea şi ea să scape, dar cazurile de custodie sînt o porcărie. Tribunalul e aproape întotdeauna de partea mamei, în afara cazurilor cînd e o psihopată închisă undeva. Chiar dacă e beţivă, cum ai spus tu, sau tîrfă, de cele mai multe ori nu-i de-ajuns. Instanţa consideră că mamele trebuie să aibă copiii, nu bărbaţii.

– Nu şi în cazul ăsta.

– S-ar putea să ai dreptate. Dar trebuie s-o dovedim şi va fi o luptă urîtă. Va trebui să scoţi pe tapet toată murdăria pe care-o poţi găsi, pînă la ultimul dram. Chiar vrei să-ţi tîrăşti fiul prin aşa ceva?

– Nu. Dar dacă n-am încotro, o voi face. Iar dacă tu îmi spui că n-am de ales, atunci vom începe o campanie de denigrare care nu va trece cu una cu două. Mi-a furnizat destulă muniţie de-a lungul anilor, iar acum o voi folosi pe toată. În ultimă instanţă, e spre binele lui Johnny.

Greer dădu din cap. Îi plăceau cazurile dificile.

– Iar dacă ai dreptate şi într-adevăr nu doreşte băiatul, s-ar putea să capituleze.

– S-ar putea.

Dar n-o credea cu adevărat.

– Iar între timp, vreau un ordin de restricţie asupra lui Markham, să nu se mai apropie de fiul meu.

– Acum băiatul unde e?

– Încă mai stă în apartament, cu mine. I-am spus servitoarei să n-o primească pe Hillary în casă ca să-şi ia lucrurile. Le voi trimite eu însumi acasă la Markham.

– Are dreptul să vadă copilul.

– Are pe dracu'. Nu atîta timp cît umblă cu un bărbat care-l ameninţă cu pistolul.

– Asta a fost ca să te impresioneze, Nick.

Glasul lui Greer era chinuitor de calm, dar Nick era prea rănit ca să audă.

– Ei, ia ghici: a reuşit. Acum, preiei cazul?

– Îl iau. Însă vreau să clarificăm ceva de la bun început. Nu pot garanta rezultatul, Nick.

– Nu-mi pasă. Fă tot ce poţi.

– Ai să procedezi cum îţi spun eu?

– Dacă găsesc că are sens.

Zîmbi, iar Greer îl ameninţă cu degetul, peste birou.

– În regulă, în regulă. Cît timp crezi că va lua?

– Poţi fi de acord s-o laşi la Reno pentru divorţ. Astfel, nu va dura decît şase săptămîni. Dar problema custodiei s-ar putea să ia mai mult.

– Cît de mult? Nu vreau ca Johnny să trăiască cu chestia asta pe cap, sau pe capul meu.

– Poate un an.

– Căcat. Dar dacă învinge, o să dispară definitiv din viaţa lui?

– S-ar putea. Mai poţi încerca şi s-o cumperi.

Nick clătină din cap:

– N-o să ţină. Are un fond de şase milioane de dolari, iar Markham valorează şi el o mică avere.

– Cu atît mai bine. Va trebui să cîştigăm onest.

– Iar dacă nu poţi, trişează, rînji Nick, iar Ben Greer rînji şi el.

– Spune-mi cum, şi-am s-o fac. Oricum, azi am să-ţi obţin ordinul ăla de restricţie. Trebuie să fiu în instanţă peste o jumătate de oră.

Își privi ceasul.

– Și vreau să mă-ntîlnesc cu tine ca să facem planurile de campanie. Ce zici de săptămîna viitoare?

Nick se arătă dezamăgit:

– Mai devreme nu se poate?

– Cazul ăsta nu va ajunge în instanță timp de cel puțin șase luni.

– În regulă. Dar, Ben... își privi el concentrat avocatul, peste birou... nu uita un lucru.

– Care?

– Am de gînd să cîștig.

Capitolul 29

Nick n-a mai văzut-o pe Hillary cîteva zile şi, cînd ea a revenit la apartament, o aştepta. Hillary a intrat cu cheia ei, la o oră cînd îl credea plecat la lucru, şi a urcat tiptil la etaj. Dar Nick bănuise că va face aşa ceva şi, după plecarea ei, nu se mai dusese la birou. Îşi luase de lucru acasă şi nu-l lăsa pe Johnny să meargă la şcoală. Cînd Hillary a deschis uşa, băiatul era în camera lui, dar Nick apăru imediat în spatele ei.

– Ieşi afară din casa noastră.

Femeia tresări puternic cînd îi auzi glasul în spatele ei şi, întorcîndu-se, văzu că era ţeapăn şi palid şi deodată se temu că o va lovi.

– Am venit după fiul meu.

Încerca să pară nonşalantă, dar Nick observă că tremura. Apoi, Hillary se întoarse spre John:

– Fă-ţi bagajul. Vii cu mine.

Copilul privi imediat spre tatăl său.

– Johnny, te rog să mă aştepţi jos, în cabinet. Vreau să discut cu mama ta.

– Fă-ţi bagajul, repetă Hillary, cu vocea ascuţită. Nick traversă odaia şi, cu blîndeţe, îl scoase de-acolo pe copilul speriat.

– Tăticule, o să mă ia de-aici?

– Nu, fiule, n-o să te ia. Totul va fi bine. E supărată doar. Acum, așteaptă-mă jos. Așa, fii băiat cuminte.

Îl privi coborînd precipitat spre holul de la parter, după care se întoarse pe palierul de sus și reveni în camera copilului, unde Hillary arunca haine într-o valiză.

– Nu-ți pierde vremea, Hil. Dau telefon la poliție și-au să te-arunce afară cu un șut în fund. Sau preferi să pleci acum și să mă scuteşti de osteneală?

– Nu-l poți ține aici pe copilul meu. Îl iau cu mine, se răsuci ea, aruncînd flăcări din ochi.

– Ești o tîrfă. Nu meriți să fii mama lui.

Hillary își plesni soțul, iar el o apucă de braț:

– Acum, afară din casa mea. Întoarce-te la ticălosul ăla care te vrea. Eu nu te vreau.

Hillary îl sfîșie din privire, plină de turbare neputincioasă. Știa că nu putea cîștiga lupta. Dar avea s-o facă. Orice ar fi, avea să lupte.

– Locul fiului meu e lîngă mine.

– Nu alături de un om care i-a ochit capul cu un pistol ca să mă silească să accept divorțul. Presupun că ați primit ordinele de restricție.

Hillary dădu din cap, lui Markham îi fuseseră înmînate dimineața anterioară.

– Bine. Acum, ieși din casa asta pînă nu chem sticleții.

– Nu-mi poți lua fiul, Nick.

Începea să scîncească, iar Nick trebui să facă un efort pentru a n-o lovi. În schimb, smuci ușa și așteptă să iasă din cameră.

– Înainte nu l-ai vrut niciodată și nu văd de ce-ai dori acum altceva.

– Dacă nu-l iau cu mine, o să mi se ruineze numele...

Începu să plîngă. Mama lui Philip le făcea deja greutăți. Își tocase aproape toată averea cu primele patru neveste, iar acum Phiplip avea nevoie de ea pentru a-i achita datoriile și a-i lăsa în cele din urmă toți banii. Îi spusese lui Hillary că trebuia să obțină băiatul sau numai Dumnezeu

ştia ce-avea să creadă maică-sa. Trebuia să pună mîna pe el, orice-ar fi fost, iar ea îi spusese lui Philip că aşa avea să se întîmple. Îl cunoştea pe Nick şi, privindu-l acum, ştiu că o aşteptau multe necazuri.

– Ieşi afară!

– Cînd îl pot vedea?

– După ce ne înfăţişăm în instanţă.

– Şi asta cînd va fi?

– La vara viitoare, poate.

– Eşti nebun? Să nu-mi pot vedea copilul pînă atunci?

Nu aşa îi spuseseră lui Nick avocaţii, dar puţin îi păsa. N-avea s-o mai lase pe femeia asta să se apropie de Johnny. Încă mai tremura cînd se gîndea cum îndreptase Markham pistolul spre capul copilului, şi cum stătuse ea alături, pasivă, lăsîndu-l în pace. Poate ştia că pistolul nu era încărcat, dar Johnny nu ştia. Fusese îngrozit, palid ca moartea, cu respiraţia chinuită. Simplul gînd îl făcea pe Nick să-i vină iar s-o omoare.

– Nu meriţi să mai vezi vreodată copilul ăsta, după ceea ce-ai făcut.

– N-am făcut nici un căcat! răcni ea la el. Philip încerca doar să te sperie.

– Felicitări. Sper că veţi fi foarte fericiţi. E bărbatul ideal pentru tine, Hil. Nu-mi pare rău decît că nu l-ai cunoscut mai din timp

O înşfăcă de braţ, smulgînd-o afară din camera lui Johnny, în hol, şi o împinse spre palier:

– Acum, cară-te de-aici pînă nu-ţi dau brînci pe scări.

Hillary îl privi straniu un moment; ameninţarea lui i-ar fi servit de minune planurile. Era gravidă şi dorea să avorteze. Dar Philip îi jurase că avea să-i găsească pe cineva în New Jersey. Nu dorea un copil, nu mai mult decît îl dorea ea, însă pentru eventualitatea că nu reuşea să găsească pe cineva decent care să-i provoace avortul, se gîndise să se căsătorească, şi încă repede. De unde şi pistolul. Trebuia să se căsătorească înainte ca mama lui să miroasă cum

stăteau lucrurile.

– Dacă mă amenințI, Nick, Philip o să te omoare.

– N-are decît să-ncerce.

Îl privi încruntată pe Nick şi coborî încet scara. Era greu de crezut că acela fusese cîndva căminul ei. Acum nu mai simțea nimic pentru casa aceea. Niciodată nu simțise. Niciodată nu simțise, pentru Nick, nimic din ceea ce simțea pentru Philip. Iar cînd ajunse la uşa din față, se răsuci şi-l privi lung, cu ură.

– Nu vei putea cîştiga niciodată în instanță, Nick. Niciodată. Mie au să mi-l dea pe Johnny.

– Peste cadavrul meu.

– Asta, îi zîmbi ea dulce, înainte de-a închide uşa, ar fi o plăcere.

Şi, cu aceste cuvinte, plecă, iar Nick se duse în bibliotecă la John, care plîngea încet, culcat pe canapea. Nick se aşează lîngă el, mîngîindu-l blînd pe cap.

– Nu-i nimic, fiule. Nu-i nimic.

Johnny se întoarse spre tatăl său:

– Nu vreau să locuiesc cu ea şi cu bărbatul ăla.

– Nu cred că va fi nevoie.

– Eşti sigur?

– Aproape. Va dura ceva timp, dar vom cîştiga. Mă voi duce la tribunal şi ne vom înfrunta în luptă dreaptă.

Se aplecă şi sărută copilul pe păr.

– Iar după vacanța de Crăciun, prietene, ai să te-ntorci la şcoală şi totul va fi exact ca înainte, numai că nu vom mai sta pe-aici decît tu şi cu mine, fără mămica.

– Am crezut că omul ăla voia să mă omoare.

Fălcile lui Nick se strînseră din nou la acest gînd.

– Dacă o făcea, l-aş fi omorît.

Iar apoi se sili să-i surîdă băiatului. Trebuia să revină la o viață normală, ştia.

– Nimic de felul acela nu se va mai întîmpla vreodată.

– Dar dacă se-ntorc?

– Nu pot.

– De ce?

– E prea complicat ca să-ți explic, dar judecătoria i-a trimis niște hîrtii în care scrie că nu mai are voie să se-apropie de tine.

Iar în aceeași după-amiază, cînd Johnny se juca în camera lui, Nick făcu alte cîteva noi aranjamente. Angajă trei bodyguarzi detașați de la poliția New York-ului, pentru a lucra în trei schimburi pe zi. Aveau să aibă alături cîte unul tot timpul, în apartament, la școală, în parc. Aceștia urmau să devină umbrele lui Johnny.

A doua zi, amîndoi au răsuflat ușurați cînd au citit în rubricile de scandal că Hillary și Philip Markham plecaseră la Reno. Avocatul lui Nick a anunțat-o că acesta avea să fie de acord cu divorțul de la Reno și că, atîta timp cît el nu-l contesta, era legal. Hillary nu pierduse vremea. Era foarte grăbită să divorțeze și să se mărite cu Philip Markham. Iar Nick se bucura, era ajunul Crăciunului și voia să petreacă o seară liniștită cu Johnny. Au luat cina de Crăciun în apartamentul lor, iar în Ziua de Crăciun s-au dus în parc să se joace. Nick îi cumpărase lui Johnny o bicicletă nouă, o minge de fotbal și o pereche de skiuri. A încercat skiurile pe o colină mică acoperită cu zăpadă, în timp ce bodyguardul îl privea, zîmbind. Johnny era un puști drăguț, iar Nick un tată bun. Spera să cîștige procesul. Iar între timp, nimeni n-avea să pună mîna pe Johnny.

Capitolul 30

– Sărbători fericite, unchiule George, îi întinse Liane, spre mirarea lui, un pachet mare. Stăteau în jurul bradului pe care-l împodobise în bibliotecă, la parter. De ani de zile nu mai fusese pom de Crăciun în casă, dar George voia ca fetele să petreacă un Crăciun frumos.

– N-ar trebui ca tu să-mi dai mie daruri!

Cu o expresie jenată, deschise cadoul, părînd foarte încîntat la vederea halatului de mătase albastru închis cu roşu ca vinul, alături de care Liane îi cumpărase şi o pereche de papuci din piele bleumarin. Îl tachinase în legătură cu halatul zdrenţuit pe care-l purta, iar George spusese dintotdeauna că-l avea de patruzeci de ani şi îi plăcea. Fetele i-au dăruit un nou ceas de buzunar, fiind la fel de emoţionate ca el. Liane le ajutase să-l aleagă, de la *Shreye's*, şi mai făcuseră şi la şcoală mici cadouri, scrumiere, podoabe pentru pom, ilustraţii, iar Elizabeth îi făcuse un mulaj de lut al propriei ei mîini. A fost un Crăciun care i-a umplut ochii de lacrimi, iar Liane era foarte mulţumită. Făcea atîtea pentru ele, încît se simţea bine să-i facă şi ea o bucurie în schimb.

Au luat masa de Crăciun acasă, după care s-au dus cu toţii să vadă decoraţiunile de prin oraş. Dar, pe cînd stăteau în maşină, Liane s-a pomenit că-şi făcea griji pentru

Armand şi Crăciunul pe care-l petrecea el la Paris. Bănuia că era un Crăciun mohorît şi ştia cît de dor îi era de ea şi de fete. Era primul Crăciun, după unsprezece ani, pe care nu-l sărbătoreau împreună şi simţea o durere surdă în piept, aflîndu-se fără Armand.

Unchiul George i-a văzut expresia din ochi, cînd au coborît la *St Francis* să ia ceaiul, şi i-a părut rău şi lui. Ar fi vrut ca Liane să-l uite pe Armand şi să cunoască un alt bărbat, dar ştia că, la Crăciun, era inevitabil să se gîndească la soţul ei.

– Unchiule George, uite! le distraseră fetele amîndurora atenţia.

Descoperiseră o enormă căsuţă din turtă dulce, instalată în hol. Era atît de mare, încît fetiţele ar fi putut intra înăuntru, şi era acoperită cu mii de dulciuri şi tone de vată de zahăr.

– Ia te uită! se opri Liane lîngă ele, cu un surîs, dar gîndurile-i rătăceau departe, foarte departe. De cîteva zile, o bîntuia un sentiment de îngrijorare pentru Armand.

*

– Monsieur de Villiers?

Armand îşi ridică privirea de la birou. Era seara de Crăciun, dar n-avea nici un motiv să nu lucreze, şi mai veniseră la birou şi alţi cîţiva. De cîteva săptămîni, domnea un sentiment de tensiune. Rezistenţa îşi înteţise eforturile atît de intens în ultima lună, încît oamenii lui Pétain luptau din greu ca să se menţină cu un pas înainte. Iar germanilor nu li se părea deloc amuzant. În scopul de a-şi exprima clar poziţia, organizaseră cu două zile în urmă prima execuţie publică. Jacques Bonsergeant fusese împuşcat pentru violenţă împotriva unui ofiţer al armatei germane, iar peste Paris se pogorîse un val de deprimare. Nici chiar îmblînzirea consemnului de noapte care urmase, pentru ziua de Crăciun, nu avusese efect. Cafenelelor li s-a permis să stea deschise în noaptea aceea pînă la orele 02:30 a.m.,

circulația trebuind să înceteze la trei dimineața. Dar, după execuția lui Bonsergeant, oricum n-a mai vrut nimeni să circule prin oraș, cu excepția nemților.

În anul acela, la Paris era un ger năpraznic, care se potrivea cu starea de spirit a lui Armand. Avea mîinile aproape amorțite, stînd la birou, cu gîndul la Liane și la fiicele lui.

– Monsieur, ați văzut asta? îi înmînă cu dispreț tînărul și zelosul său asistent o coală de hîrtie. Era intitulată *La Résistance* și purta data de 15 decembrie 1940, declarîndu-se a fi primul număr al singurul buletin de acel gen, publicat de către Comitetul Național pentru Siguranța Publică, dînd vești „despre cum e în realitate", în opoziție cu propaganda pe care o răspîndeau Forțele de Ocupație. Vorbea despre demonstrațiile studențești care avuseseră loc în noiembrie, închiderea Universității, la data de 12 ale lunii, și relata despre actuala sporire a forței de rezistență. Micul buletin anunța că, în decembrie, Rezistența ajunsese mai putemică decît oricînd. *„Fiți curajoși, prieteni, îi vom învinge pe ticăloși și pe fripți. Franța va supraviețui în ciuda tuturor... Trăiască de Gaulle!"*... Armand o citi și imediat îi păru rău că nu i-o putea arăta și lui Liane. Nu îndrăznea să i-o trimită cu vreo scrisoare, pentru a nu fi cumva identificată ca pornind de la el, și nu-și putea permite nici s-o păstreze asupra sa. I-o înapoie tînărului și se întrebă cum o mai ducea Jacques Perrier. Acesta plecase la Mers-el-Kebir, în Algeria, cu o vară în urmă, pentru a fi lîngă de Gaulle. Flota franceză de-acolo fusese vătămată grav, pierind peste o mie de mlitari. Dar Armand auzise, cu cîteva luni în urmă, că Perrier încă mai era în viață, și spera să supraviețuiască războiului. Acum, însă, noul său asistent îl privea, așteptînd o reacție.

– Nu valorează prea mult. Nu-ți face griji.

– Ce porci! Își zic adevărata presă.

Slavă Domnului, reflectă tăcut Armand, întrebîndu-se de ce ținea atît de mult tînărul acela la germani. Lucra în

extaz pentru Armand, care reprezenta acum legătura oficială între oamenii lui Pétain şi forţele de ocupaţie germane din Paris. Se aştepta din partea lor să raporteze predarea colecţiei de artefacte germanilor, adunarea evreilor la un loc şi descoperirea oricăror agenţi posibili ai rezistenţei. Era o muncă istovitoare, iar Armand arăta cu zece ani mai bătrîn decît la plecarea lui Liane. Pentru el, însă, era o poziţie ideală, oferindu-i prilejul de a raporta situaţii falsificate, ascunzînd comorile despre care îi scrisese ei şi ajutîndu-i pe alţii să ajungă în sudul Franţei, cel mai adesea amestecînd şi falsificînd rapoarte şi documente. Tînărul care-i adusese ziarul reprezenta cel mai mare obstacol. Îl interesa prea mult propria-i muncă, la fel ca acum, cînd s-ar fi putut afla acasă cu familia sau cu prietena, de Crăciun, însă era prea ocupat încercînd să-l impresioneze pe Armand.

– N-ai vrea să pleci acasă, Marchand? S-a făcut tîrziu.

– Voi pleca împreună cu dumneavoastră, monsieur, zîmbi Marchand. Îl plăcea pe Armand. Era un om mare pentru Franţa, nu ca trădătorii ceilalţi, care plecaseră în Africa de Nord cu de Gaulle. Dacă în acel moment i-ar fi putut citi lui Armand gîndurile, descoperind ura ce mocnea acolo, s-ar fi cutremurat. Dar anii petrecuţi în serviciul diplomatic îi erau de mare folos lui Armand. Se arăta tot timpul fermecător, calm şi eficient, şi, uneori, de-a dreptul sclipitor. Din acest motiv îl dorise Pétain atît de mult, deşi nu erau întotdeauna siguri că aveau deplină încredere în el. Cu timpul, dar deocamdată încă nu. Guvernul Pétain era prea nou şi, la urma urmei, era format numai din francezi. Dar nu încăpea nici o îndoială, Armand le fusese de mare folos.

– S-ar putea să mai stau cîteva ore, André.

– E perfect, domnule.

– Nu vrei să petreci măcar o parte din Crăciun acasă?

Stătuseră acolo toată ziua, iar tînărul îl scotea din minţi.

– Crăciunul este mult mai puţin important decît aceste

lucruri.

Şi ce făcuseră? Parcurseseră nesfîrşite liste de nume ale unor posibili evrei, unii doar pe sfert cu sînge evreiesc, sau pe jumătate, iar alţii bănuiţi doar, ascunzîndu-se în suburbii. Era o treabă care-l făcea pe Armand să-i vină rău, dar tînărului îi plăcea mult. Armand expedia ori de cîte ori putea grupuri întregi de nume, arzînd discret listele în şemineul biroului.

Într-un tîrziu, ajuns la disperare, Armand se hotărî să plece acasă. Nu-i mai rămăsese nimic de făcut şi nu se mai putea ascunde de faptul că locuinţa sa era tăcută şi pustie. L-a lăsat pe André Marchand acasă la el, în La Septième, după care s-a dus în Place du Palais Bourbon, chinuit ca întotdeauna de dorul de Liane şi de fiicele sale.

*

– Noapte bună, fetelor, le sărută Liane, în paturile lor din casa de pe Broadway. Sărbători fericite!

– Mămico? îşi ridică Marie-Ange capul, după ce lumina se stinsese, iar Liane se opri în uşă.

– Da?

– De cînd n-ai mai primit veşti de la papa?

Liane simţi familiarul amestec de îngrijorare şi dor înjunghiind-o.

– De puţin timp.

– O duce bine?

– Minunat. Şi-i e foarte dor de voi.

– Pot să-i văd şi eu scrisorile odată?

Liane ezită, apoi dădu din cap. În scrisori erau multe lucruri pe care nu voia să le împărtăşească nimănui, dar fetiţa avea dreptul la un oarecare contact cu tatăl ei. Iar el avea infim de puţin timp şi hîrtie pentru a le scrie prea des fetelor, păstrîndu-şi cea mai mare parte din energie şi din gînduri pentru Liane.

– Bine.

– Ce spune?

– Că ne iubeşte şi vorbeşte despre război şi despre întîmplările la care asistă.

Marie-Ange dădu din cap şi, în lumina din hol, păru uşurată.

– La şcoala de-aici, nimeni nu spune că e nazist.

– Nici nu e, răspunse Liane, cu o tristeţe disperată.

– Ştiu.

Şi, după o pauză:

– Noapte bună, mami. Sărbători fericite!

La aceste cuvinte, Liane străbătu din nou odaia, pentru a o mai săturta o dată. Acum fetiţa avea aproape unsprezece ani şi creştea foarte rapid.

– Te iubesc foarte mult, îşi înghiţi ea lacrimile. Şi tăticul la fel.

Liane văzu că fiica ei avea ochii umezi

– Sper ca războiul să se termine curînd. Mi-e aşa de dor de el, izbucni ea în suspine. Şi i-am urît... cînd... l-au făcut.. nazist...

– Şşşt.. draga mamii... şşş... noi ştim adevărul. Numai asta contează.

Marie-Agne dădu din cap, îşi ţinu strîns la piept mama şi apoi se lăsă la loc pe pernă, cu un oftat

– Vreau să vină acasă.

– Va veni. Trebuie doar să ne rugăm să putem fi curînd din nou împreună. Acuma, dormi.

– Noapte bună, mamă.

– Noapte bună, iubita mea.

Închise încet uşa şi se duse în camera ei Era opt seara, la Paris se făcuse deja cinci dimineaţa. Iar Armand zăcea în patul său, în Place du Palais-Bourbon, dormind adînc, extenuat, visîndu-şi familia.

Capitolul 31

În decembrie, Roosevelt şi-a luat o vacanţă de două săptămîni şi s-a dus la pescuit în Caraibe. Cînd s-a întors, avea o nouă idee revoluţionară, programul Lend-Lease pentru Anglia. Era un sistem prin care americanii puteau aproviziona Marea Britanie cu o mare cantitate de muniţii, gratuit, în schimbul concesionării bazelor navale de la Newfoundland pînă în America de Sud, programul îngăduind Statelor Unite să-şi menţină neutralitatea şi în acelaşi timp să-i ajute pe englezi. În ansamblu la sfîrşitul anului 1940 America schimbase tonul. Toţi recunoşteau în sfîrşit că Hitler reprezenta o ameninţare de moarte faţă de supravieţuirea Europei, iar admiraţia pentru britanici ajunsese la apogeu. Erau un popor viteaz şi nobil, luptînd pentru a-şi apăra existenţa. Iar insistenţele lui Churchill de la Londra nu întîlneau urechi surde: „Daţi-ne uneltele şi vom termina treaba..." În ziua de 6 ianuarie, Roosevelt a luat cuvîntul în faţa Congresului. Dorea ca, prin programul Lend-Lease, să le ofere englezilor „uneltele", astfel că a început o dezbatere înverşunată, care a făcut prăpăd timp de două luni. Încă mai clocotea, cînd Hillary Burnham s-a întors de la Reno, la data de 8 februarie, în calitate de femeie liberă.

Ea şi Philip Markham locuiseră la hotelul *Riverside* timp de peste şase săptămîni şi, ca toţi ceilalţi, cînd a obţinut

divorțul, și-a aruncat verigheta îngustă în rîul Truckee. A păstrat inelul cu diamant pe care i-l dăruise Nick alături de verighetă, pentru a-l vinde cînd avea să se întoarcă la New York. Dar mai întîi avea alte puncte pe agendă. A încercat să-l întîlnească pe Johnny în fața școlii, dar bodyguardul de serviciu n-a lăsat-o să se apropie de el. În schimb, s-a prezentat la biroul lui Nick, fără a-și fi fixat audiență, și a intrat cu forța, în pofida încercărilor zadarnice ale secretarei de a o împiedica. S-a oprit în ușă, într-o haină nouă de culoarea nisipului, purtînd pe deget un inel nou cu diamant în formă de pară, care nu i-a scăpat lui Nick neobservat.

– Deci, marele om e aici. Parc-aș fi încercat să intru la Dumnezeu.

Părea plină de sine, al dracului de rea și teribil de cochetă. Nick, însă, era imun față de farmecele ei. Își ridică privirea de la birou ca și cum n-ar fi fost deloc mirat s-o vadă.

– Bună, Hillary. Ce dorești?

– Într-un cuvînt, pe fiul meu.

– Încearcă altceva. S-ar putea să ai mai mult noroc.

– Am observat. Cine-i malacul care stă lîngă el ca o cloșcă?

Ochii lui Nick sclipiră neplăcut.

– Deduc că ai încercat să-l vezi.

– Exact. E și copilul meu.

– Nu mai e. Ar fi trebuit să te gîndești mai demult la asta.

– Nu mă poți alunga, Nick, oricît de mult ai vrea. Încă mai sînt mama lui Johnny.

Pe chipul lui, însă, se citea o deplină neînduplecare, în timp ce se ridica și străbătea încăperea.

– Nu dai o para chioară pe copilul ăsta.

Dar se înșela. Pentru Hillary conta. Urma să se căsătorească în ziua de 12 martie, iar doamna Markham comenta deja despre scandaloasele proceduri legale dintre Hillary și Nick. Voia ca Hillary să dețină custodia, pentru a

nu se isca scandal. Philip şi Hillary provocau destul prin faptul că trăiau împreună.

– Mă căsătoresc peste cinci săptămîni şi vreau ca Johnny să fie de faţă.

– De ce? Ca să nu vorbească lumea? Du-te dracului!

– Locul lui e lîngă mine şi Markham, şi îl iubesc.

– Ciudat.

Nick se rezemă de birou. Nu voia să se apropie mai mult de ea. Parcă ar fi emanat vapori otrăvitori.

– Din cîte-mi amintesc, e individul care a lipit ţeava unui pistol de capul copilului meu.

– Of, pentru Dumnezeu, încetează să mai vorbeşti despre asta.

– Tu ai venit să mă cauţi. Eu n-am venit la tine. Dacă nu-ţi convine ce am de spus, ieşi afară din biroul meu.

– Nu înainte de-a fi de acord să mă laşi să-mi văd fiul. Iar dacă nu, i se îngustară ei ochii, la fel de plini de cruzime ca ai lui, voi obţine un ordin judecătoresc şi nu vei mai avea încontro.

Philip o dusese deja să se consulte cu avocaţii lui şi-i plăcea stilul lor. Erau o gaşcă de ticăloşi duri.

– Chiar aşa? Ei bine, de ce nu-ţi pui avocatul să-l sune pe-al meu şi să discute. Poţi să economiseşti banii de taxi ca să te deplasezi pînă aici.

– Mi-o pot permite.

– Adevărat, zîmbi el. Dar logodnicul tău, nu. Am auzit că şi-a terminat bănuţii şi-i pe subvenţie de la maică-sa.

– Ticălosule...

Îi atinsese un nerv dureros, iar Hillary se duse la uşă, deschizînd-o larg.

– Au să te caute avocaţii mei.

– Casă de piatră!

Uşa se trînti, iar Nick întinse mîna spre telefon şi-l sună pe Ben Greer.

– Ştiu că nu-ţi convine, Nick. Dar trebuie s-o laşi să-l vadă. Ai bodyguarzi pentru băiat, aşa că nu-i poate face

nici un rău.

– Nu vrea el s-o vadă.

– Nu e destul de mare ca să ia hotărîrea asta.

– Cine zice?

– Statul New York.

– Căcat.

– Cred că ai fi mai deştept s-o laşi să-l vadă. Poate îşi va pierde interesul după ce se întîlnesc de cîteva ori, iar pentru noi ar da bine în instanţă. Vreau neapărat să te gîndeşti bine.

Nick se gîndi, continuînd să rămînă îndărătnic, la întîlnirea cu Greer, peste cîteva zile, în biroul acestuia.

– Ştii, dacă n-o faci, poate obţine un ordin judecătoresc pentru a te forţa s-o laşi să vadă băiatul.

– Aşa a zis şi ea.

– Întîmplător, are dreptate. Apropo, cine îi sînt avocaţii?

– Trebuie să fie oamenii lui Markham: Fulton şi Matthews.

Greer se încruntă la auzul acestor nume.

– Îi cunoşti?

Dădu din cap:

– Sînt duri ai dracului, Nick. Foarte duri.

– Mai duri decît tine? zîmbi Nick, părînd însă îngrijorat.

– Sper că nu.

– Speri că nu? Împuţit răspuns. Poţi să-i învingi sau nu?

– Pot, şi am şi făcut-o, dar şi ei m-au bătut de cîteva ori. Fapt este că şi-a atras cei mai mari ticăloşi din oraş.

– Nu mă miră. Şi-acum?

– Las-o să vadă băiatul.

– Mi se face rău.

– O să ţi se facă la fel de rău dacă te forţează.

– Bine, bine.

În aceeaşi după-amiază, şi-a pus secretara s-o sune pe Hillary şi să-i propună o vizită în weekend-ul următor.

Se aştepta să răspundă că va fi plecată, dar ea a acceptat şi a apărut în uşă la ora stabilită. Nick îl instruise pe bodyguard să cheme poliţia şi să pună să-l aresteze pe Markham dacă o însoţea. Cu ordinele de restricţie încă în vigoare, aşa ar fi fost legal, dar Markham a avut destulă minte să nu se arate. Hillary a venit singură, foarte stăpînă pe ea, într-un costum bleumarin şi o haină de vizon pe care i-o dăruise Nick.

El a rămas în cabinetul de la parter, iar bodyguardul s-a postat la uşa camerei copilului, cu instrucţiuni s-o lase deschisă. Nu era sub nici un chip o vizită comodă, iar Hillary, la plecare, s-a şters la ochi şi l-a sărutat pe Johnny:

– O să ne revedem curînd, dragul mamei.

După plecarea ei, băiatul a rămas vizibil derutat şi sfîşiat de lacrimile mamei lui.

– Tati, a zis că în fiecare seară plînge pînă adoarme. Zău că părea tristă...

Johnny era nefericit fără nădejde, arătîndu-i tatălui său cadourile pe care i le adusese, o nouă şapcă de baseball, cîteva pistoale de jucărie, un enorm urs de pluş pentru care el era mult prea mare şi un trenuleţ. Habar n-avea ce i-ar fi plăcut băiatului, aşa că-i cumpărase de toate. Iar Nick trebui să-şi reprime alte comentarii. N-ar fi făcut decît să-l tulbure pe copil, şi o ştia. Hillary juca un joc cu el, iar Nick găsea de cuviinţă să nu-l zăpăcească şi mai mult decît era deja. Însă situaţia nu s-a îmbunătăţit. Hillary a început să sosească în fiecare duminică, încărcată de cadouri, suspinînd disperată în camera copilului ei. Johnny pierdea în greutate şi părea extrem de nervos. Nick îşi informă avocatul:

– Ascultă, îl scoate din minţi pe puşti. Nu mai ştie ce să creadă. Şade acolo şi plînge, şi-i bagă pe gît o grămadă de braşoave cum c-ar plînge seară de seară pînă adoarme.

Îşi trecu o mînă prin păr, nervos. Se certase cu băiatul, de dimineaţă, cînd o făcuse pe maică-sa curvă. Johnny îi luase apărarea.

– Ţi-am spus eu că va fi greu, şi-o să fie şi mai rău pînă terminăm. Fulton şi Matthews nu sînt proşti, îi spun exact ce să facă. Ei au scris scenariul, iar ea îl joacă perfect.

– Joacă o mică melodramă de toată frumuseţea.

– Bineînţeles. Ce te-ai aştepta să facă?

– E capabilă de orice.

Hillary a continuat cu vizitele pînă în ziua nunţii, după care ea şi Philip au petrecut trei săptămîni de miere în Caraibe. De fapt, chiar avea nevoie de odihnă. Nu se mai simţea în apele ei după avortul pe care-l aranjase Philip în Reno, iar vizitele la Johnny însemnau o tensiune îngrozitoare. Era obosită şi plictisită de-atîta cumpărat de cadouri şi fîlfîit din batiste ude.

– Ascultă, fir-ar să fie, îi spuse ea lui Philip pe plajă la St Croix, nu-i un copil comod şi moare după taică-său. Ce-aştepţi să fac în continuare? Am cumpărat tot afurisitul de magazin *Schwarz*. Şi-acum?

– Ei, fă bine şi gîndeşte-te la ceva. Maică-mea spune că dacă scandalul ăsta continuă şi cînd ne vom întoarce, o să-mi taie banii.

– Eşti om în toată firea. Spune-i să te scutească.

Ajunsese la capătul răbdării, iar căldura Caraibelor o făcea să fie nervoasă

– Ce naiba aştepţi de la mine?

– Nu ştiu. Ce-ai zice de contul tău? Poate ar fi mai uşor decît să-ncercăm să-l silim pe Bumham să renunţe la copil.

– Nu mă pot atinge de depozit pînă la vîrsta de treizeci şi cinci de ani. Mai sînt şase pînă atunci.

Beneficiul pe care-l primea îi fusese de mare ajutor, dar nu le ajungea ca să trăiască aşa cum le plăcea lor. Pentru asta, aveau nevoie de ajutorul doamnei Markham.

– Atunci va trebui să obţinem copilul. Nick e un tîmpit, dacă ajungem la tribunal, n-o să cîştige.

– Asta spune-i-o lui, oftă Hillary, ridicîndu-şi ochii spre soare. E un tip încăpăţînat.

Îl cunoştea prea bine.

– E-un idiot nenorocit. Fiindcă o să piardă şi între timp maică-mea mă scoate din minţi.

Privi spre mare, iar Hillary se ridică, pornind pe plajă. O nemulţumea faptul că Philip trăia atît de mult sub tutela maică-sii. Înainte nu păruse să fie aşa, dar acum, da. Cînd reveni şi se aşeză din nou lîngă el, oftă, închizînd ochii sub soarele strălucitor. Iar problema cu Johnny îi fu alungată repede din minte, cînd soţul ei se rostogoli deasupra şi începu să-i tragă în jos sutienul costumului de baie.

– Philip, nu!

Dar rîdea. Era un om scandalos, lucru care-i plăcuse la el dintru bun început.

– De ce? Nu-i nimeni, pe-o distanţă de cîteva mile.

– Da' dacă vine cineva?

Gura lui, însă, îi înăbuşi cuvintele, iar peste un moment costumul de baie era dat jos, apoi scos complet, încurcat cu slipul lui aruncat pe nisip, în timp ce amîndoi făceau dragoste trîntiţi pe plajă. Numai la Johnny nu le stătea gîndul.

Capitolul 32

Hillary şi Markham au revenit la New York pe data de 1 aprilie, iar Nick a primit noutăţi de la ea peste o săptămînă. Era neobişnuit de cald, aşa că Hillary a spus că voia să-l ducă pe Johnny la grădina zoologică. Telefonul ei i-a spulberat speranţele, Nick nădăjduind că poate, la întoarcere, n-avea să-şi mai reia vizitele, dar iat-o că apăruse din nou. Nick stătea în biroul său, vorbind la telefon cu o expresie nemulţumită.

– De ce la zoo?

– De ce nu? Întotdeauna i-a plăcut acolo.

Îi plăcea, dar Nick se simţea mai bine cu ea vizitîndu-l pe Johnny acasă, unde el ştia ce se întîmpla. Iar apoi îşi dădu seama că, dacă refuza, atunci ea probabil i-ar fi spus băiatului, punîndu-l pe el într-o postură negativă.

– Bine, bine.

A trimis şi bodyguardul, deşi ştia că n-avea nici un motiv de teamă. Hillary trăgea de timp pînă la data procesului, cumpărînd cadouri de la *F.A.O. Schwarz* ca să-şi impresioneze fiul. Însă Nick se simţea mai bine ştiindu-l pe paznic prin preajmă.

Hillary a apărut punctual sîmbătă după-amiază, la ora două, într-o rochie roşu-aprins, cu pălărie asortată şi mănuşi albe.

– Bună, iubitule, ce mai faci? îi ciripi ea lui Johnny, după cum îşi spuse Nick la plecarea lor. Avusese chiar şi bunul simţ de-a încălţa pantofi cu tocul plat. Nick reveni în bibliotecă. Avea ceva de lucru. Acum încheiau contracte enorme cu Washington-ul, în cadrul programului Lend-lease care în sfîrşit se pusese în aplicare, în martie. Nick se dusese, chiar, de două ori la Washington, pentru a urmări lobby-ul, iar rezultatele îl mulţumiseră. Se crea o enormă cantitate nouă de lucru pentru el, dar i se triplau şi cîştigurile. *Burnham Steel* prospera de minune, graţie războiului din Europa.

Aproape ajunsese la jumătatea teancului de lucrări, cînd răsună o bătaie în uşă şi deodată năvăli bodyguardul, cu sufletul la gură. Fugise tot drumul de la grădina zoologică pînă acasă. Îl privi pe Nick cu ochi disperaţi, ţinînd încă pistolul în mînă.

– Domnule Burnham... Johnny a dispărut...

Chipul omului era palid ca moartea, dar Nick păli şi mai tare, sărind din scaun:

– Ce???

– Nu ştiu ce s-a întîmplat... Nu înţeleg... erau chiar acolo, lîngă mine, şi ea a vrut să-i arate ceva lîngă cuşca leilor, şi deodată au luat-o la fugă... şi mai erau trei bărbaţi. Aveau o maşină, parcată pe iarbă. Am fugit de mama focului, da' mi-a fost frică să trag, ca să nu-l nimeresc pe băiat...

Deodată, în ochii paznicului luciră lacrimi, îl plăcea pe băiat, îl plăcea pe Nick şi dăduse greş dezonorant.

– Christoase... nu ştiu ce să spun...

Părea zdrobit, iar Nick îi apucă umerii în mîinile sale puternice şi-l zgîlţîi ca pe un copil mic:

– Ai lăsat-o să-mi ia fiul? Ai lăsat-o...

Devenise aproape incoerent de furie şi trebui să facă eforturi pentru a se stăpîni. Îl îmbrînci peste birou, apoi înhăţă telefonul să anunţe poliţia, după care îl sună pe Greer acasă. Cele mai negre temeri i se adeveriseră. Îi luaseră

copilul, ducîndu-l Dumnezeu ştie unde. Poliţia sosi în nici o jumătate de oră, iar Greer imediat după aceea.

– Mi-a răpit fiul.

Vorbea cu glas tremurător, iar bodyguardul îi puse în temă în timp ce Nick se întorcea spre Ben:

– Vreau să fie găsit, iar pe ea, aruncată în puşcărie.

– Nu poţi face asta, Nick, răspunse Ben, cu ochii trişti, dar glasul calm.

– Nu pot pe dracu'. Cum rămîne cu legea Lindbergh?

– E mama lui, nu-i acelaşi lucru.

– Markham nu e. El a aranjat totul. Fir-ar al dracului...

Ben îi puse mîna pe umăr, calm:

– Vor găsi băiatul.

– Şi pe urmă?

Nick avea lacrimi în ochi, iar bărbia îi tremura ca unui copil.

– Am să-l pierd în instanţă? Dracu' să mă ia, n-am nici o cale de a-mi păstra fiul?

După care urcă la etaj şi trînti uşa camerei, ascunzîndu-şi faţa în mîini şi începînd să plîngă încet.

Capitolul 33

Liane a citit ziarele de-a doua zi din San Francisco. JOHNNY BURNHAM DISPĂRUT! anunța titlul și, imediat mai jos, MOȘTENITORUL LUI *BURNHAM STEEL* RĂPIT. Citind, își simți inima tresărind în piept, și abia la lectura paragrafului următor, ținînd ziarul cu mîini tremurătoare, își dădu seama că Hillary îl răpise. Știa că Nick trebuia să fie zdrobit și, încă o dată, se gîndi să-i dea telefon. Dar acum ce-ar fi putut face? Să-i prezinte regretele ei? N-avea nici un rost să-l întrebe cum se simțea. O știa din ziar. Îl căuta pe John, înnebunit.

Urmări știrile pe parcursul următoarelor două luni, timp în care Johnny continua să rămînă de negăsit, toate veștile fiind sumbre.

În acest interval, într-un moment de demență, Hess, unul dintre principalii comandanți ai lui Hitler, executase un zbor solitar în Marea Britanie, pentru a încerca să-i convingă să se predea. Dar s-a prăbușit, a fost arestat pe loc, iar Hitler l-a declarat nebun. Dar nu era atît de nebun pe cît părea. Spre sfîrșitul lunii iunie, a devenit evident ce anume încercase să facă. Dorise ca englezii să capituleze, pentru ca Hitler să nu deschidă ceea ce germanii numeau Frontul de Vest. În ziua de 22 iunie, Hitler a invadat Rusia, încălcînd pactul de neagresiune reciprocă și trecînd frontierele pe

toată lungimea lor, cu covîrşitoare pierderi de vieţi omeneşti. În unsprezece zile, germanii ocupaseră o regiune mai întinsă decît Franţa. Singurul cîştig rezultat a fost acela că, în 25 iulie, mîna dreaptă a lui Roosevelt, Harry Hopkins, a zburat la Moscova pentru a le propune ruşilor un program Lend-Lease. L-au refuzat, devenind clar că singura izbîndă a lui Hopkins a constat în organizarea unei consfătuiri între Churchill şi Roosevelt, pe data de 9 august, care a avut loc la Argentina Bay, în Newfoundland, unde a luat naştere Carta Atlanticului. A fost prima întîlnire dintre Churchill şi Roosevelt, fiecare sosind la bordul cîte unei nave, Churchill cu *Prince de Wales*, iar Roosevelt cu *Augusta*. S-au deplasat de pe un vas pe altul, ambele păstrînd camuflajul total de război. Amîndoi au fost foarte mulţumiţi de rezultate, urmînd ca Marea Britanie să primească noi ajutoare. Dar Johnny Bumham încă nu fusese găsit nicăieri.

Data înfăţişării în instanţă fusese amînată de mult, iar în cele patru luni trecute de la dispariţia lui Johnny, Nick Bumham slăbise cu cincisprezece kilograme. O armată de anchetatori şi bodyguarzi trecuseră prin ciur Statele Unite, ajungînd pînă în Canada, căutînd pretutindeni. Băiatul, însă, pur şi simplu nu era niciunde. Pentru prima oară, Hillary se dovedise mai abilă ca el. Nick nu spera decît ca Johnny să fie în siguranţă. Iar apoi, ca prin farmec şi de nicăieri, în 18 august, Nick a primit un telefon. Un copil care semăna mult cu John fusese depistat în Carolina de Sud, lîngă o veche staţiune balneară, cîndva la mare modă. Era însă cu părinţii, iar mama sa era blondă. Nick a închiriat un avion şi a zburat personal acolo, cu trei bodyguarzi, fiind aşteptaţi de încă o duzină de oameni – şi i-a găsit: Johnny, Philip Markham şi Hillary, cu părul vopsit blond. Închiriaseră o casă mică, antebelică, locuind cu două servitoare negrese şi cu un valet bătrîn. Markham îi jurase maică-sii că scandalul avea să ia sfîrşit, lucru de care fusese convins, dar răpirea nu făcuse decît să agraveze situaţia. Acum bătrîna doamnă Markham era îngrozită că fiul ei va ajunge la închisoare. Ea le finan-

ţase ascunzătoarea secretă, pînă urmau să se liniştească lucrurile. Însă dorea să înapoieze copilul. În cele din urmă a reieşit că, din disperare şi remuşcări faţă de Nick, doamna Markham a fost aceea care i-a dat telefon.

Cînd Markham a auzit megafoanele şi bodyguarzii înconjurîndu-i locuinţa, primul său impuls a fost de a fugi. Dar era mult prea tîrziu. În faţa lui se aflau doi oameni cu pistoale.

– Oh, pentru Dumnezeu...

Încercă să-şi forţeze scăparea:

– Luaţi puştiul.

Cei doi îl luară, dar Nick se apropie de Philip, cu o expresie ucigaşă în ochi.

– Dacă te mai apropii o singură dată de noi, ticălosule, te omor cu mîna mea. Înţelegi?

Îl apucă de beregată, sub privirile paznicilor înarmaţi, în timp ce Hillary se repezea la ei, smucindu-l cu putere de braţe:

– Pentru Dumnezeu, dă-i drumul!

– Dumnezeu n-are nimic de-a face în treaba asta.

Se întoarse spre Hillary şi o plesni putemic peste faţă cu dosul mîinii. Philip îl înhăţă şi-i dădu un pumn în falcă. Lui Nick îi răsună în cap un scrîşnet şi se clătină gata să cadă, după care însă se ridică din nou şi-i dădu la rîndul său un pumn lui Markham, în timp ce Hillary zbiera.

– Opriţi... opriţi!

Dar Nick îşi pierduse deja controlul şi, înşfăcîndu-l pe Markham de cap, îl trînti de pămînt, după care se ridică, lăsîndu-l acolo sîngerînd abundent dintr-o tăietură de deasupra ochiului şi gemînd încet cu faţa în ţărînă. Hillary se aruncă asupra lui Nick, zgîriindu-l pe faţă, dar el reuşi s-o împingă la o parte şi pomi cu pas ferm spre fiul său.

– Haide, tigrule. Să mergem acasă.

Falca îl durea îngrozitor, dar nu simţi nici o suferinţă cînd îl luă pe Johnny de mînă şi, sub acoperirea bodyguarzilor, îl conduse spre maşina care-i aştepta. Nu mai avu loc

nici un conflict. Rămăseseră pe loc Hillary, Markham, doborît la pămînt, şi două servitoare negrese care priveau de pe veranda din faţă a micii case. În maşină, Nick îşi trase fiul lîngă el şi, fără jenă, se lăsă podidit de lacrimi, în timp ce-l săruta pe faţă. Trăise patru luni de iad şi spera să nu i se mai întîmple niciodată.

– O, tati, îl strînse cu putere Johnny; tocmai împlinise zece ani şi părea să fi crescut cu un cap. Am vrut să te anunţ că sînt bine, da' nu m-au lăsat să-ţi dau telefon.

– Ţi-au făcut vreun rău, fiule?

Nick se şterse la ochi, dar Johnny scutură din cap:

– Nu. S-au purtat ca lumea. Mami a zis că domnu' Markham voia să fie de-acum înainte tatăl meu. Dar cînd a venit mama lui în vizită, ea a spus că trebuie să mă dea înapoi, sau măcar să-ţi trimită vorbă că fac bine.

Şi atunci, dintr-odată, Nick ştiu cine-i dăduse telefonul. Îşi jură să-i mulţumească, la întoarcere.

– A mai spus că n-o să-i mai dea niciodată nici un ban, niciodată, şi că probabil o să ajungă la puşcărie.

Dar Nick ştia că nu era adevărat. Îşi dorea să fi fost.

– S-a purtat tot timpul foarte frumos cu mine şi întreba ce mai fac. Da' mami zice că-i o căţea bătrînă.

Paznicii şi Nick zîmbiră. Johnny a avut multe de spus, în drum spre casă, dar tot ce-a putut deduce Nick a fost că planul le scăpase din mînă şi habar n-aveau ce să facă cu copilul, odată ce-l răpiseră.

– Tot va mai trebui să ne judecăm cu mami?

– De îndată ce putem.

Această noutate a părut să-l doboare, dar seara, aflat în siguranţă acasă, în patul său, John şi-a ţinut tatăl de mînă, zîmbindu-i. Iar Nick a şezut alături veghindu-l pînă a adormit, după care s-a dus încet în camera lui, întrebîndu-se cînd aveau să se sfîrşească toate.

A doua zi, la San Francisco, Liane a citit vestea cea bună. JOHNNY BURNHAM GĂSIT. Şi, peste o săptămînă, data procesului s-a stabilit din nou. Judecata avea să

înceapă la 1 octombrie, dar la acea dată, au eclipsat-o ştirile despre conferinţele de la Moscova, între Averell Harriman, Lordul Beaverbrook şi Molotov, ministrul de externe al lui Stalin. Rezultatul a constat în semnarea unui protocol prin care Statele Unite şi Marea Britanie trimiteau provizii Rusiei, iar Harriman încheiase o înţelegere Lend-Lease cu sovieticii pentru ajutoare în valoare de un miliard de dolari. Stalin dorise ca Statele Unite să intre în război dar, conform instrucţiunilor lui Roosevelt, Harriman refuzase. Rusia trebuia să fie mulţumită cu provizii şi cu arme. La vremea cînd aceste ştiri se mai răciseră puţin, Liane a citit că, la New York, procesul Bumham-Markham era în plină desfăşurare.

Capitolul 34

Hillary a intrat în tribunal cu un costum gri închis, o pălărie albă şi părul revenit la culoarea naturală, în compania ambilor parteneri superiori ai firmei de avocatură care o reprezenta. Aşezîndu-se pe un scaun, între ei, părea extrem de degajată. În latura sa a sălii, Nick stătea cu Ben Greer, care a trebuit să-i amintească să nu se mai încrunte atît de feroce.

Cauza a fost prezentată în faţa completului de judecată, problema custodiei asupra fiului lor John, în vîrstă de zece ani, şi părţilor li s-a dat posibilitatea să se explice. Ben Greer a înfăţişat un portret al lui Hillary ca femeie care nu-şi dorise niciodată un copil, îşi văzuse fiul doar rareori, pleca în voiaje prelungite fără să-l ia cu ea şi, se susţinea, trăia într-o extremă promiscuitate.

Maeştrii Fulton şi Matthews, pe de altă parte, au explicat că-şi iubea fiul cu pasiune, iar refuzul soţului ei de a o lăsa să ia copilul cu ea, cînd îl părăsise, o împinsese la limita isteriei şi a nebuniei. Domnul Markham a fost prezentat ca un om care adora copiii şi dorea ca acum să-şi ajute soţia în a-i oferi lui Johnny un cămin. Dar – au continuat ei – Nick Burnham era atît de devorat de gelozie şi de violent, încît îşi ameninţase soţia şi făcuse totul pentru a-i submina relaţia cu băiatul, totul numai fiindcă nu suporta gîndul că

soția sa dorea să divorțeze. Și povestea a continuat tot așa. Problema răpirii a fost manevrată cu mare grijă. Complet distrusă de pierderea singurului ei copil și neajutorată în fața amenințărilor lui Nick, Hillary îl luase pe John, sperînd să aștepte pînă vor compărea cu toții în fața instanței. Iar apoi, situația i-a scăpat de sub control. Se temea prea tare de Nick ca să se întoarcă... se temea că Nick ar putea lovi copilul... În timp ce stătea în sala de judecată, ascultîndu-i cum depănau firul, Nick abia se abținea să nu se ridice în picioare și să urle. Mai rău, recunoștea ce trupă respectabilă formau. Fulton și Matthews erau cei mai buni și, cu toate că și Ben Greer era priceput, Nick începea să se teamă că nu le putea face față.

Procesul urma să continue timp de două sau trei săptămîni, iar în final Johnny însuși a apărut ca martor-cheie. În cea de-a treia săptămînă a procesului, însă, băiatul s-a îmbolnăvit de oreion, iar judecătorul a acordat o amînare. Procesul urma să se reia la data de 14 noiembrie. În ultimă instanță, Nick și avocatul său au considerat că întreruperea le prinsese bine. Aveau timp să se regrupeze și să-și adune martori suplimentari, deși Nick era dezamăgit de cît de puțini voiau să depună mărturie. Oamenii nu doreau să se implice. Nimeni nu știa sigur... trecuse o vreme... nici chiar doamna Markham n-a vrut să depună pentru el. Nick n-a putut obține decît o mînă de servitoare care o urau pe Hillary dar, din cîte spuneau ele, n-o văzuseră niciodată neglijînd efectiv copilul. La sfîrșitul celei de-a doua zile în instanță, cînd soții Markham au plecat, Nick și-a aruncat mîinile în sus și s-a retras cu Ben Greer să se sfătuiască.

– Iisuse Christoase, de ce face asta, Ben? Nici măcar nu dorește copilul.

– Acum nu mai poate da înapoi. A ajuns prea departe. Majoritatea procedurilor judecătorești merg astfel. Pînă ajungi la capăt, nimeni nu mai vrea s-o fi făcut. Dar mașinăria justiției e greu de dat înapoi.

A doua zi, în disperare de cauză, a încercat s-o cum-

pere, şi preţ de-un scurt moment a crezut că lupta era cîştigată. A văzut licărul de interes în ochii lui Markham, cînd s-au întîlnit în holurile tribunalului, dar în ochii lui Hillary nu se citea nimic. Iar după ce Nick a plecat, pradă disperării, Philip a apucat-o de braţ:

– De ce naiba l-ai refuzat? Cu ce crezi că mai trăim, cîţiva ani? Nu poţi să te-atingi de depozit şi ştii ce-a spus maică-mea.

– Mă doare-n cot. De la el nu iau nici zece cenţi.

– Tîmpito, o înhăţă el iarăşi de braţ, iar Hillary se smulse din strînsoare.

– Lua-v-ar dracu' pe-amîndoi. Eu îl vreau pe fiul meu.

– De ce? Nici măcar nu-ţi plac copiii.

– E al meu.

Ca o haină de blană, o bijuterie sau un trofeu de război, pe care nu-l dorea, dar îl reclama.

– De ce să-i dau eu ceva lui Nick?

– Pentru Dumnezeu, ia banii.

– N-am nevoie de bani, îl privi ea de sus, cu ochi de gheaţă.

– A, ba ai, cum să nu. Amîndoi avem nevoie.

– O să se răzgîndească maică-ta.

Era o posibilitate pe care conta şi el. Dar, în caz contrar, urma o luptă pe care n-o aştepta cu nerăbdare. Era posibil chiar să trebuiască să se-apuce de muncit, ceea ce n-avea deloc de gînd. Şi ştia că Hillary n-ar fi făcut-o niciodată. Ea, însă, se gîndise la un lucru care lui îi scăpase.

– N-ai auzit de pensia alimentară? îi surîse, dulce. Nick va dori să se asigure că Johnny are tot ce vrea. Şi noi la fel.

Îi făcu o reverenţă, iar Philip rînji:

– Eşti groaznic de isteaţă pentru o fată atît de drăgălaşă.

O sărută pe obraz şi reveniră în sală, unde bătălia continuă. Judecătorul promisese că vor termina pînă la Tranksgiving Day, gînd care pe Nick îl făcea să se încor-

deze. Dacă pierdea? Ce-avea să facă? Era de neconceput să se gîndească la o viaţă fără fiul său. Nici măcar nu îndrăznea să şi-o imagineze. Şi deodată, observă că ajunseseră la capăt, iar avocaţii îşi rosteau declaraţiile de închidere. Johnny compăruse deja la bară, dar se prezentase copilăreşte, confuz, sfîşiat între ambii părinţi, un tată pe care-l adora şi o mamă care suspina zgomotos în plină instanţă şi pentru care-i părea foarte rău.

Judecătorul le explicase tuturor că, în mod normal, avea nevoie de o săptămînă sau două ca să se hotărască, dar dată fiind încordarea existentă de aproape un an în ambele familii, publicitatea din presa naţională şi tensiunea asupra copilului, de astă dată intenţiona să ajungă mai rapid la o decizie. Aveau să fie anunţaţi de următoarea întrunire a curţii, între timp toţi urmînd să se ducă acasă şi să aştepte. În acea zi, cînd Nick a ieşit din tribunal, în faţă i-au fulgerat blitz-uri fotografice, reporterii apărînd ca de obicei:

– Ce-au spus, Nick?...

– Unde-i copilul?...

– Cine va cîştiga?...

– Credeţi că o să-l răpească iarăşi?...

Aproape că se obişnuiseră cu tirul întrebărilor, iar Hillary, cînd părăsi tribunalul, se opri cu Philip pe treptele din faţă şi le adresă un surîs fermecător. Urcîndu-se în limuzină, Nick se rezemă de spătarul fotoliului şi închise ochii. Pusese la loc cîte ceva din greutatea pierdută în timpul dispariţiei lui Johnny dar, la patruzeci de ani, se simţea de două ori mai bătrîn.

Îl privi pe Greer, care citea alături nişte însemnări, şi clătină din cap:

– Ştii, uneori cred că nu se va sfîrşi niciodată.

– Ba da, îl privi Greer. Se va sfîrşi.

– Dar cum?

– Asta nu ştim. Trebuie să aşteptăm hotărîrea judecătorului.

Nick oftă:

– Ai idee ce înseamnă să ştii că lucrul care ţi-e cel mai scump pe lume trece în mîini străine?

– Nu, clătină încet din cap Greer, nu ştiu. Dar ştiu prin ce treci şi-mi pare îngrozitor de rău.

Îl privi un moment, nu ca avocat, ci ca prieten:

– Sper din toată inima să cîştigi, Nick.

– Şi eu. Dar dacă nu cîştig? Pot face apel?

– Poţi. Însă va dura mult. Sfatul meu ar fi să aştepţi. Las-o să stea şase luni cu băiatul şi ţi-l va aducea ea înapoi, imediat. Am urmărit-o atent, în toată săptămîna asta, şi-i exact aşa cum spui tu. Dură, rece, vicleană. Nu ţine la el. Ai început un lucru, iar ea vrea să te lovească la rîndu-i, acolo unde te doare mai rău.

– A reuşit.

– Dar n-o va face. Îţi va da copilul înapoi, reţine ce-ţi spun. Tot ce vrea acum e să cîştige. Publicitate. Ca să pară o mamă bună. America, maternitatea şi plăcinta cu mere, ştii ce vreau să spun.

Nick zîmbi pentru prima oară într-o săptămînă încheiată.

– Nu credeam. Mai mult o interesează nurcile şi Van Cleef.

Greer zîmbi şi el:

– Nu în instanţă. E isteaţă, şi are avocaţi foarte buni.

Nick îl privi pe omul care-i devenise prieten:

– Şi tu eşti foarte bun.

Iar apoi, cu un nod în gît:

– Indiferent că învingem sau pierdem, Ben, ai fost nemaipomenit. Ştiu că ţi-ai dat toată silinţa.

– Asta nu-nseamnă nimic dacă nu cîştigăm.

– Trebuie să cîştigăm.

Greer dădu din cap şi amîndoi rămaseră tăcuţi, privind cerul de iarnă, în timp ce limuzina aluneca cu viteză spre oraş.

*

Săptămîna următoare a fost un chin pentru toţi, aşteptînd apelul judecătorului. Nick se învîrtea prin cameră zi şi noapte, se ducea la birou, alerga acasă, încerca să-şi petreacă fiecare moment liber cu fiul său, iar Greer se simţea ca un tată care aşteaptă să-i nască nevasta. Niciodată nu se mai ataşase atîta de un caz ca de acesta, în ultimul an. Iar în apartamentul soţilor Markham, Hillary era nervoasă ca o pisică. Voia să iasă şi, o dată-n viaţă, Philip reuşi să exercite asupra ei o oarecare influenţă, insistînd să stea acasă.

– Ce impresie crezi c-o să facă dacă vreun ziarist de scandal te vede la *El Morocco*?

– Şi ce-ar trebui să fac? Să stau aici şi să construiesc un cal de lemn pentru fi-miu?

– Nu face pe deşteapta. E aproape gata.

Nu voia s-o enerveze şi mai mult pe maică-sa. Bătrînei începea să-i pară rău pentru el şi un singur pas greşit ar fi putut strica totul. Aproape că trebuia să stea călare pe Hillary dar, din fericire, ea nu ieşi din casă. Deşi îi era foarte greu, cedă insistenţelor lui Philip. Au jucat table ore-n şir, i-a adus galoane de şampanie ca s-o ţină mulţumită, lucru care nu l-a făcut decît să spere şi mai fierbinte că mama sa avea să se înmoaie curînd. Hillary era o femeie costisitoare de întreţinut, şi nici gusturile lui nu erau prea modeste. Aveau multe în comun, după cum sublinia mama lui ori de cîte ori avea ocazia, lucruri nici constructive, nici plăcute. Nu că i-ar fi păsat vreunuia dintre ei. Şi, odată ce-aveau să fi pus mîna pe fondurile familiei Markham, sau pe pensia alimentară a lui Johnny, urmau să fie din nou fericiţi. Philip nu făcea decît să acţioneze sigur, după cum i-a spus el nevesti-sii, în timp ce-o căra spre enormul lor pat. Tocmai îi smulsese hainele şi le aruncase pe jos, cînd au auzit telefonul sunînd.

Era firma *Fulton & Matthews*. Curtea se întrunea la ora două. Judecătorul ajunsese la o concluzie.

– Aleluia! îi spuse ea cu un rînjet lui Philip, ridicîndu-se în picioare lîngă pat, goală. La noapte voi fi liberă!

Capitolul 35

Judecătorul a intrat înnegurat în sala de tribunal, cu roba fîlfîindu-i şi chipul hotărît. Aprodul a făcut anunţul necesar. Toţi s-au ridicat, apoi s-au aşezat din nou. Pe scaunul său, Nicholas stătea ascultînd cu răsuflarea tăiată. Johnny era acasă, în aşteptarea veştii, Nick nu dorise să-l expună tensiunii de-acolo, iar coridoarele de-afară erau deja ticsite de reporteri. Ca nişte vulturi, simţiseră miros de carne şi cineva din tribunal le vînduse pontul. Părţile implicate în cauză abia reuşiseră să-şi croiască drum înăuntru, cu forţa.

– Domnule Burnham, începu judecătorul, aţi fi atît de bun să vă apropiaţi de bancă?

Nick îl privi pe Ben, surprins. Nu fusese pregătit pentru asta, şi nici Ben, era o abatere de la procedurile obişnuite. Iar apoi, judecătorul se întoarse spre Hillary, cerîndu-i să facă acelaşi lucru.

Amîndoi se ridicară şi merseră spre bancă; s-ar fi putut auzi proverbialul ac căzînd. Judecătorul îi privi pe amîndoi. Era un om bătrîn, cu ochi înţelepţi, care părea să fi cugetat foarte profund asupra verdictului. Fusese un caz păcătos, o decizie grea, deşi pentru Nick soluţia dreaptă era cum nu se poate mai limpede.

– Aş dori să vă spun, începu judecătorul, că mă doare inima pentru amîndoi. Cui i se poate da un copil? Îl tăiem în

două? Adevărul este că, într-o asemenea situaţie, orice-am face, rănim copilul. Divorţul e un lucru foarte urît. Şi, orice hotărîre aş lua, îl rănesc atît pe copil, cît şi pe unul dintre dumneavoastră. Pentru mine este o sursă de mare tristeţe faptul că nu v-aţi putut lămuri problemele, de dragul copilului.

Se uită la amîndoi, după care continuă. Nick îşi simţea palmele asudînd, avea spatele umed şi putea să vadă, din felul cum stătea Hillary, că şi ea era foarte nervoasă. Nici unul dintre ei nu prevăzuse acest discurs, care nu făcea decît să înrăutăţească lucrurile.

– În orice caz, nu v-aţi rezolvat problemele. Sînteţi deja divorţaţi. Recăsătorită, în cazul dumneavoastră – o privi el pe Hillary – şi din acest motiv – îl privi pe Nick, care nu era pregătit în nici un fel pentru ceea ce urma – consider că micuţul va găsi un cămin mai stabil la dumneavoastră, doamnă Markham. Vă acord copilul.

O privi pe Hillary cu un surîs părintesc, fusese complet cucerit. Şi deodată, Nick îşi dădu seama ce spusese şi se trezi la viaţă, explodînd, uitînd unde se afla.

Se întoarse spre judecător, aproape răcnind:

– Dar a îndreptat un pistol spre capul fiului meu! Ăsta-i bărbatul căruia i-l daţi!

– Îi dau copilul fostei dumneavoaştră soţii. Şi era un pistol neîncărcat, domnule Bumham, din cîte-mi amintesc. Soţia dumneavoastră ştia. Şi...

Glasul său continuă să murmure, în timp ce Nick se simţea gata să leşine. Se întrebă dacă avea un atac de inimă, sau doar murea de durere.

– ...veţi avea posibilitatea să vizitaţi băiatul. Puteţi supune Curţii un program de vizitare, sau să-l aranjaţi între dumneavoastră, cum preferaţi. Veţi preda copilul pînă la orele optsprezece, astăzi. Şi, în lumina veniturilor dumneavoastră, domnule, Curtea a stabilit suma de două mii de dolari lunar ca pensie alimentară, ceea ce nu considerăm că vă e prea greu.

Hillary cîştigase pe toate fronturile şi, radioasă, alergă

înapoi şi-l îmbrăţişă pe Philip şi pe amîndoi avocaţii, înainte ca judecătorul să fi terminat. Nick se holba la el, clătinînd din cap, în timp ce judecătorul se ridică, iar aprodul anunţă:

– Curtea se retrage!

Atunci Nick se răsuci pe călcîie şi ieşi grăbit din tribunal, cu capul în piept şi Ben Greer fugindu-i pe urme. Se îmbluziră prin mulţimea de-afară, refuzînd să spună o vorbă şi, în sfîrşit, aproape se prăbuşiră în limuzină, în timp ce un fotograf fulgera spre maşină cu blitz-ul; Nick se întoarse spre Ben, privindu-l lung:

– Nu-mi vine să cred ce-am auzit.

– Nici mie.

Totuşi, credea. Ben o mai auzise de multe ori, dar nu acelaşi lucru era valabil şi pentru Nick, care stătu cu chipul împietrit tot drumul pînă acasă, întrebîndu-se ce-avea să-i spună fiului său. Avea timp pînă la ora şase să împacheteze lucrurile lui John şi să-l trimită spre o viaţă pe care o ştia ca fiind rătăcită. Un moment, se gîndi la ce făcuse Hillary. O răpire de copil. Dar n-ar fi putut sta ascunşi la nesfîrşit, iar băiatului i-ar fi fost prea greu. Trebuia să respecte verdictul tribunalului, cel puţin pentru un timp.

Nick coborî din maşină şi intră în casă, ca un om care se îndreaptă spre ghilotină. Ben îl urma încet, nesigur dacă să plece sau să rămînă, iar cînd văzu chipul băiatului, îşi dori să fi plecat. Se citea acolo mai multă durere decît ar fi preferat vreodată să vadă oriunde.

– Am cîştigat?

Băieţelul era încordat din toată fiinţa, iar Nick clătină din cap:

– Nu, tigrule. Am pierdut.

Şi, fără alte cuvinte, copilul izbucni în plîns, iar Nick îl strînse în braţe, pe cînd Ben se întorcea cu spatele, lacrimile şiroindu-i şi lui pe faţă, urîndu-se pe sine pentru ceea ce nu fusese în stare să facă. Acum, însă, singurul lucru la care se mai putea gîndi erau suspinele băiatului.

– N-am să plec, tati! Nu plec! îşi ridică el privirea spre

Nick, sfidător. Am să fug.

– Ba n-ai să fugi. Vei fi bărbat şi vei face ce-a spus judecătorul, şi ne vom vedea din două-n două weekend-uri.

– Nu vreau să te văd în weekend-uri. Vreau să te văd în fiecare zi.

– Ei bine, vom face tot ce putem. Iar Ben spune că mai putem încerca o dată. Putem declara recurs. Va dura un timp, dar s-ar putea ca data viitoare să cîştigăm.

– Ba n-o să cîştigăm, răspunse distrus copilul. Şi nu vreau să locuiesc cu ei.

– Deocamdată, nu putem face nimic. Trebuie să aşteptăm puţin timp. Uite, am să-ţi dau telefon în fiecare zi. Poţi să mă suni oricînd vrei...

Dar ochii-i erau prea plini şi glasul îi tremura. Pur şi simplu ţinea băiatul strîns la piept şi-şi dorea ca deznodămîntul să fi fost altul. Viaţa era atît de nedreaptă. Îl iubea aşa de mult pe băiat, era tot ce-avea. Dar n-avea nici un rost să stăruie asupra acestui gînd. Trebuia să-l ajute pe copil şi le era greu amîndurora.

– Haide, tigrule. Să facem bagajele.

– Acum? întrebă şocat Johnny. Cînd trebuie să plec?

Nick înghiţi un nod dureros.

– La şase. Judecătorul a considerat că trebuie s-o facem imediat. Aşa că, asta e, prietene.

Ţinu uşa deschisă, iar Johnny îl privi cu ochi mari. Părea în stare de şoc, dar nu mai mult decît Nick. Fusese cea mai rea zi din viaţa lui, şi dintr-a lui John. Şi apoi, în timp ce-şi tîra picioarele spre uşă, cu lacrimile şiroindu-i pe faţă, îşi ridică din nou privirea spre Nick:

– Ai să mă suni în fiecare seară?

Nick dădu din cap, înfruntîndu-şi lacrimile cu un zîmbet:

– Aşa voi face.

– Juri?

– Jur.

Ridică o mînă, iar Johnny i se aruncă din nou în braţe.

Au urcat la etaj şi, sub privirile servitoarelor, au umplut trei genţi cu jucării şi cu haine. Nick voia s-o facă el însuşi. Cînd termină, se ridică şi privi în jur:

– Ar trebui să fie de-ajuns. Restul le poţi lăsa aici, pentru cînd mai vii.

– Crezi c-o să mă lase?

– Sigur că da.

Suneria se auzi fix la ora şase, iar Hillary apăru în prag:

– Pot să intru?

Afişa un zîmbet greţos de dulce, făcîndu-l pe Nick s-o urască şi mai mult.

– Johnny şi-a împachetat?

Presăra sare pe toate rănile, iar Nick o privi în ochi. Erau tot frumoşi şi negri, dar dincolo de ei nu se zărea nici un suflet de om.

– Precis că eşti foarte mîndră de tine.

– Judecătorul a fost un om înţelept.

– E un bătrîn senil.

Spera doar ca Ben să fi avut dreptate şi Hillary să se plictisească de copil cît mai curînd. Apoi apăru Johnny şi se opri lîngă el, privindu-şi mama printre lacrimi.

– Gata, iubitule?

Băiatul scuturâ din cap şi se agăţă de Nick. Hillary îşi privi în ochi fostul soţ.

– Are bagajele făcute?

– Da, arătă el spre genţile din hol. Şi vreau să discut cu tine despre vizitare.

– Fireşte.

Acum era pregătită să fie mărinimoasă. Nick putea să-l vadă ori de cîte ori voia. Îşi atinsese scopul. Băiatul era al ei. Lasă-l să spună tot ce poftea despre trecutul ei, n-o făcuse să piardă custodia asupra lui John. Pînă şi mama lui Philip dăduse telefon după-amiază, să-i felicite.

– Voiam şi să-ţi cer ceva.

– Ce? aruncă el cuvîntul ca pe o piatră.

– Am putea trece înăuntru?

Nici cu-o vorbă n-o invitase în casă.

– De ce?

– Aş dori să vorbim între patru ochi.

– Nu e nevoie de aşa ceva.

– Ba cred că e.

Ochii ei îi sfredeleau pe-ai lui Nick, care îl dădu uşor pe Johnny la o parte şi intră cu paşi mari în bibliotecă. Hillary îl urmă grăbită.

– Vreau să stea cu mine la sfîrşitul săptămînii ăsteia, dacă n-ai nimic împotrivă.

– Verific şi te anunţ. Nu-s sigură ce planuri vom avea.

Îl mîncau mîinile s-o pălmuiască.

– Sună-mă diseară. Copilul va avea nevoie de timp ca să se adapteze la noua situaţie. Îi va face bine să se întoarcă aici cît mai curînd.

– De unde ştiu că n-ai să fugi cu el?

– Nu-i fac eu lui una ca asta.

Şi îl cunoştea pe Nick suficient ca să ştie că era adevărat.

– Despre ce voiai să discutăm? o întrebă, cu ochi tăioşi.

– Despre cecul meu.

– Care cec?

– Pensia alimentară. De vreme ce Johnny vine acum cu mine, presupun că începe de azi.

Se holbă la ea neîncrezător, apoi, fără o vorbă, smuci un sertar, trînti pe birou un carnet de cecuri şi se aplecă să-i mîzgălească numele ei, al lui şi suma, după care i-l întinse cu o mînă tremurătoare.

– Mă-mbolnăveşti.

– Mulţumesc.

Îi surîse şi ieşi, iar Nick o urmă pînă în antreu, unde Johnny stătea lîngă bagaje. Era inevitabil. Sfîrşitul sosise. Pierduseră procesul. Nick îl îmbrăţişă cu putere şi chemă liftul, în timp ce Johnny plîngea. Genţile au fost încărcate

una cîte una, iar Hillary l-a luat pe Johnny de mînă, cu fermitate. Au păşit în cabină şi, în timp ce copilul lăsă capul în piept, plîngînd, uşile s-au închis, cei doi au dispărut, iar Nick a rămas în uşă, complet singur, cu capul rezemat de perete, plîngînd.

Capitolul 36

Johnny s-a mutat la mama lui în seara de 3 decembrie. Trei zile mai tîrziu, Liane a citit rezultatul procesului, întristată pentru Nick. Se temuse că aici aveau să ajungă. Rareori cîştiga tatăl custodia, dar totuşi, asemeni lui, sperase şi se rugase. În dimineaţa aceea, împături ziarul cu un aer de deznădejde, în timp ce unchiul ei o privea:

– Ce s-a-ntîmplat?

Niciodată n-o mai văzuse arătînd întocmai la fel şi trecu un moment pînă-i răspunse. George se întrebă dacă nu cumva se întîmplase ceva groaznic în Franţa, dar nu observase aşa ceva cînd citise el însuşi ziarul, şi în sfîrşit Liane vorbi:

– I s-a-ntîmplat o porcărie unui prieten de-al meu.

– Îl cunosc?

Liane clătină din cap. Probabil citise despre proces, dar ea nu-i spusese niciodată că-l cunoştea pe Nick Bumham. Simţea o apăsare pe inimă, închipuindu-şi-l cum se despărţea de copil. Apoi se ridică. Avea treabă. Dar, în tot timpul zilei, gîndurile despre el i-au cotropit mintea şi, de astă dată, cînd a luat receptorul, nu l-a mai pus la loc. A întrebat la informaţiile din New York numărul firmei *Bumham Steel* şi, cînd l-a format şi i s-a răspuns, a cerut cu Nick. I s-a spus, însă, că lipsea. Liane s-a întrebat unde plecase

să-şi lingă rănile. Se întrebă chiar dacă, la disperare, n-avea s-o sune cumva, dar Nick nu putea şti că era pe Coasta de Vest. Legăturile li se tăiaseră demult, ceea ce era cu atît mai bine. Ştia că n-ar fi putut continua relaţia cu el fără a o chinui conştiinţa faţă de Armand, şi totuşi, în cazul lui Nick, exact ceea ce dorise să evite se întîmplase oricum. Pierduse custodia asupra fiului său. Iar acum, nu mai avea absolut nimic. După care zîmbi pentru sine, dîndu-şi seama cît de absurdă era. Nu se văzuseră de şaptesprezece luni, iar el era divorţat de aproape un an. Probabil că între timp îşi găsise vreo prietenă fermecătoare, poate chiar de-asta divorţase. Dar, dacă aşa stăteau lucrurile, spera să fie o femeie bună, care să-i ungă cu balsam rănile, dacă se putea. Ştia cu cîtă disperare va fi simţit Nick pierderea unicului său copil în favoarea unei femei pe care o ura.

– Arăţi de parc-a murit cineva, remarcă George din nou, mai spre seară. Cred că munceşti prea greu la aiureala aia de Cruce Roşie.

Şi mai era şi sîmbătă. Dezaproba acest lucru chiar mai mult decît munca în zilele săptămînii.

– Ceea ce facem noi nu-i o aiureală, unchiule George.

– Atunci de ce arăţi atît de deprimată? Ar trebui să ieşi, să te distrezi.

Era un vechi refren între ei doi.

Liane îi surîse. Cel puţin, încetase să mai încerce s-o cupleze cu fiii prietenilor lui. Îşi dăduse seama de-un an că nu se lăsa convinsă. Nu trăia decît pentru scrisorile pe care le primea de la Armand. Soseau înmuiate şi şifonate, transmise prin intermediul Rezistenţei din Sudul Franţei şi, uneori, staţionau săptămîni în şir pînă să plece cineva în Anglia sau în Spania, dar în cele din urmă ajungeau la ea, şi de fiecare dată Liane ofta de uşurare şi le anunţa pe fete că papa era bine. George încă mai era uimit de hotărîrea ei de-a continua. Cunoştea o droaie de femei care n-ar fi fost atît de credincioase. Pe unele le cunoscuse în timpul ultimului război, îşi spunea el, zîmbind. Dar Liane semăna mai

mult cu tatăl ei decît cu el. O admira pentru aceasta, deşi o considera şi naivă.

– Ar fi ieşit din tine o călugăriţă grozavă, să ştii, o tachină el în aceeaşi seară.

– Poate mi-am ratat vocaţia.

– Niciodată nu-i prea tîrziu.

– Mă antrenez acum.

Juca întotdeauna domino cu el şi se hărţuiau seară de seară. Era greu de crezut că se apropia încă un Crăciun, iar Liane se afla la San Francisco de un an. Părea că războiul dura deja de o mie de ani, practic mai mult de doi în Franţa, iar Armand era încă nevătămat, lucru pentru care Liane îi mulţumea lui Dumnezeu în fiecare noapte. Acum făcea uneori aluzii la munca sa, şi-i scrisese despre André Marchand. Dar nu se zărea nicăieri vreun semn că războiul s-ar fi apropiat de sfîrşit. Bombardamentele asupra Londrei continuau, englezii îşi urmau lupta vitejească şi, cu toate că germanii mureau cu miile înapoia fronturilor ruseşti, nu păreau pe cale să abandoneze lupta. Toate păreau să se desfăşoare foarte departe de locul unde se afla ea, pînă în acea seară de 6 decembrie, cînd zăcea în pat, incapabilă să adoarmă. S-a sculat şi a pornit prin casa tăcută, gîndindu-se la Armand, pentru ca în cele din urmă să ajungă în bibliotecă şi să se aşeze la birou. Îi plăcea să-i scrie noaptea tîrziu, avea mai mult timp să-şi adune gîndurile şi adesea proceda astfel. Nu mai dormise bine de luni de zile, iar în acea seară i-a scris îndelung, ştiind că o mare parte din scrisoare avea să fie înnegrită. El îi putea scrie ei prin reţelele subterane, dar ea nu putea lua legătura cu el prin aceleaşi canale. Scrisorile trebuiau să-i parvină trecînd pe la cenzorii germani din Paris. Încercă să rămînă conştientă de acest fapt în timp ce-i scria şi în sfîrşit, cînd îi scrise adresa, căscă şi se ridică privind afară în noaptea de decembrie. Iar apoi, simţindu-se mai bine din nou, se duse la culcare.

A doua zi dimineaţă, însă, la deşteptare, continua să

aibă un sentiment tulbure. Mintea-i era plină de Armand şi parcurse cu atenţie ziarul, ca întotdeauna, căutînd relatări despre războiul din Europa.

– Pe tine te-am auzit bîntuind azi noapte, Liane? Sau a fost vreun hoţ? îi zîmbi George peste micul dejun de duminică dimineaţă. Ştia de-acum despre hoinărelile ei nocturne. Prima oară cînd o auzise, se strecurase afară din dormitor, cu un pistol încărcat în mînă, şi amîndoi tresăriseră, ţipînd.

– Pesemne că a fost un hoţ, unchiule George.

– A furat cadourile de Crăciun? năvăli Elizabeth în odaie. Avea nouă ani, iar vremurile lui Santa Claus apuseseră. O preocupa mult mai mult că un spărgător ar fi putut face incursiuni la enormul maldăr de daruri care se adunau într-o debara de la etaj.

– Va trebui să verific.

Liane îi zîmbi fiicei ei, în timp ce aceasta ieşea în grădină cu sora sa. Erau fericite la San Francisco şi, cu toate că încă le mai era dor de tatăl lor, se adaptaseră bine, iar hidoşenia care le lovise la Washington nu se repetase niciodată aici, mulţumită prudenţei lui George de a nu-l numi nazist pe soţul nepoatei sale. Liane îi era recunoscătoare pentru asta şi a plecat să-şi înceapă ziua de lucru la Crucea Roşie cu un pas mai uşor decît în ajun. Se întreba cum o ducea Nick după şocul de-a pierde custodia asupra lui John, dar ştia, din propriile ei dureri, că timpul avea modurile lui de-a îmblînzi loviturile vieţii. Avea convingerea că nu-i era uşor, însă cu vremea chinurile urmau să devină mai puţin acute. Acum, însă, începea să pară un vis îndepărtat. Şi uneori, noaptea, dormind, visurile cu Nick se amestecau printre cele cu Armand, iar Liane se trezea fără să ştie unde se afla, sau cu cine, sau cum ajunsese acolo, pînă privea pe fereastră şi vedea Golden Gate Bridge sau auzea sirenele de ceaţă, cînd îşi amintea unde era, departe de ei toţi. Nick făcea parte din trecut, dar o parte pe care continua s-o preţuiască. Îi dăruise ceva ce nu mai aflase la

nimeni altul, iar cuvintele lui o ajutaseră să îndure bine ultimul an şi jumătate. Avusese nevoie de fiecare dram din puterea pe care el o asigurase c-o avea, la despărţire. Avea nevoie ori de cîte ori aştepta cîte trei, patru sau cinci săptămîni o scrisoare de la Armand, sau citea un buletin de ştiri care o umplea de groază, ori se gîndea la Armand care lucra cu nemţii în Paris. Avea nevoie zi de zi, ceas de ceas, pentru ea, pentru fete, chiar şi pentru unchiul George. Şi aceeaşi nevoie o avu şi cînd deschise radioul din dormitor, după ce se întorsese cu fetiţele de la biserică. Asculta adeseori radioul, să afle ultimele ştiri, însă de data asta rămase ţintuită în mijlocul camerei, incapabilă să creadă cuvintele pe care le auzea. Şase crucişătoare mari fuseseră scufundate sau avariate grav la Pearl Harbor, în Hawaii, iar Corpul Aerian rămăsese doar cu şaisprezece bombardiere utilizabile. Japonezii efectuaseră un atac-surpriză, în zorii zilei, asupra bazei din Hawaii, soldat cu zeci de morţi şi răniţi.

Cu inima bătîndu-i şi palidă la faţă, Liane alergă jos la unchiul ei, şi îl văzu stînd în picioare în cabinet, ascultînd el însuşi ştirile, cu lacrimile şiroindu-i pe obraji. Pentru prima oară în viaţa lui, patria, ţara care-i era atît de scumpă, fusese invadată. Liane se apropie de el, fără un sunet, şi se cuprinseră în braţe, ascultînd cuvintele Preşedintelui Roosevelt, peste cîteva momente. Nici nu se punea problema. Acum America era în război. Nu mai rămînea decît confirmarea Senatului, a doua zi dimineaţă; trei zile mai tîrziu, în 22 decembrie, Germania şi Italia au declarat război, iar Congresul a emis o rezoluţie a camerelor reunite acceptînd starea de război în Statele Unite. Pentru americani se iviseră zorii unei noi zile – ai unei zile triste. Toată ţara încă mai era în fierbere după atacul de la Pearl Harbor, şi totuşi toţi se întrebau dacă japonezii vor fi chiar mai îndrăzneţi, atacînd oraşe importante de pe continent. Dintr-odată, nimic nu mai era sigur.

Capitolul 37

În dimineaţa zilei de 7 decembrie, panica domnea şi la New York, dar nu se simţea o groază la fel de acută ca pe Coasta de Vest. Insulele Hawaii erau destul de îndepărtate, deşi înţelegerea faptului că fuseseră atacate ţărmurile Americii îi făcuse pe toţi ca în acea dimineaţă să se oprească brusc din orice făceau. Anunţul lui Roosevelt în faţa naţiunii, declarînd război, a venit aproape ca o uşurare. Statele Unite îşi puteau sufleca mînecile, gata de ripostă. Singura speranţă a americanilor era ca japonezii să nu ajungă la ei primii, atacînd restul ţării la fel cum făcuseră la Pearl Harbor.

Nick n-a aflat vestea decît la vreo oră după ce se întîmplase. Cînd Hillary îl luase pe Johnny, el ieşise cu maşina, conducînd toată noaptea, pentru ca a doua zi dimineaţă să se trezească pe marginea drumului, în adîncul statului Massachusetts. Nu ştiuse încotro se îndrepta şi nici nu-i păsa. Dorise doar să conducă maşina pînă nu mai putea merge mai departe. A doua zi i-a dat telefon şi a vorbit cu Johnny, dar cînd s-a interesat despre weekend, i s-a spus că aveau alte planuri. Se duceau pentru cîteva zile la Palm Beach, s-o viziteze pe doamna Markham, iar Nick îşi imagina uşor de ce, ca s-o pupe-n cur pe bătrînă pentru a mai scoate nişte bani, deşi acum n-aveau nevoie. Pentru el nu însemna decît că mai trecea o săptămînă fără

să-l vadă pe Johnny. Şi, aflînd asta, a sunat la birou şi a spus că-şi lua o săptămînă liberă. Toţi ştiau de ce, şi nici el n-a dat vreo explicaţie. Oricum nu şi-ar fi putut ţine mintea la muncă şi era o uşurare să se afle la ţară. Cu toate că-l chinuia dorul de băiat, avea să se simtă mai bine după cîteva zile de aer curat. I-a dat telefon lui Johnny în fiecare seară, aşa cum promisese, călătorind cu maşina dintr-un orăşel în altul, trăgînd la hanuri modeste, luînd mese simple şi făcînd plimbări lungi pe drumuri împădurite şi pe lîngă lacuri îngheţate. Peisajul de ţară părea să-i refacă puterile şi, în ziua atacului de la Pearl Harbor, s-a plimbat pînă la ora prînzului, cînd s-a întors să mănînce copios la micul han unde locuia. A cerut un castron de supă, a băut o stacană de bere şi a mîncat o felie groasă de plăcintă cu brînză, după care, absent, a ciulit urechea cînd cineva a deschis un aparat de radio în celălalt capăt al sălii de mese, convins că într-o zi de duminică nu se putea întîmpla mare lucru. La început n-a putut distinge ce spuneau, iar apoi, dintr-odată, a început să asculte transmisia şi, asemenea atîtora alţii pe tot întinsul ţării, a înlemnit, şocat. Imediat, fără o vorbă, s-a ridicat şi a urcat în cameră să-şi strîngă lucrurile. Nu era sigur ce-avea să facă la New York, dar ştia că trebuia să se întoarcă acolo de îndată. Idila sa în Noua Anglie se sfîrşise. Iar după ce a achitat nota, a sunat la apartamentul lui Hillary şi a lăsat un mesaj pentru Johnny, pentru a-l anunţa că se înapoia şi-l putea vizita în aceeaşi seară. Lua-l-ar dracu' de program de vizitare. Drumul pînă la New York i-a luat patru ore şi jumătate şi, fără a se opri măcar acasă să se schimbe, s-a dus direct la biroul său din Wall Street, pentru a sta acolo, în liniştea duminicală, îmbrăcat cu hainele pe care le purtase în pădurile din Massachusetts. Acum ştia ce-avea de făcut şi trebuise să vină acolo, să-şi afle pacea, să fie sigur de ceea ce făcea.

Tot drumul spre casă, ascultase ştirile la radio. Observatorii de la *Air Force* supravegheau întreaga Coastă de Vest, dar nu fusese depistat nici un avion. După Pearl

Harbor, alte atacuri n-au mai urmat.

A format cu mîna lui numărul privat, după cîteva însemnări făcute pe birou, şi l-au lăsat să aştepte un timp, dar Preşedintele a venit la aparat surprinzător de repede. Toate persoanele cît de cît importante din întreaga ţară îl sunau pe Roosevelt. Însă, în calitatea sa de preşedinte al *Bumham Steel*, Nick mai ştia şi că avea prioritate clasa întîi.

Aşezat la birou, cu telefonul fixat pe umăr, a făcut cîteva însemnări grăbite. Stînd astfel, cu hainele de tăvăleală, în acea seară de duminică, sè simţea din nou la comandă. Fusese învins pentru prima oară în viaţa lui, dar nu era învins pe veci. Într-o bună zi, avea să-l ia pe Johnny înapoi, iar pe moment poate era mai bine că se afla cu Hillary, la urma urmei. Nick avea o mulţime pe cap şi multe urmau să se schimbe acum, ţara intrînd în război. Un timp, n-avea să mai dispună nici de-un minut liber. Apoi îşi ridică privirea, serios, cînd Preşedintele veni la aparat, şi-i spuse de ce-l sunase. A fost o convorbire scurtă dar satisfăcătoare, Nick obţinînd tot ce dorea. Acum nu-i mai rămăsese decît să închidă biroul şi să-l vadă pe Johnny. După ce vorbea cu Brett Williams.

Brett Williams era mîna lui dreaptă şi condusese operaţiunile din Statele Unite în tot anul cît Nick fusese în Europa. Cinci minute mai tîrziu, Nick îl găsi la telefonul de-acasă. Brett aşteptase veşti de la el toată după-amiaza şi nu era deloc surprins să-l audă. Ştiau amîndoi ce urma. Avea să însemne o mare lovitură pentru firmă, dar tot înfricoşătoare rămînea.

– Ei, Nick, ce părere ai?

Nici o formulă de salut, de bun venit, nici o menţionare a dezastruoasei încercări de a cîştiga custodia asupra lui Johnny. Cei doi se cunoşteau bine unul pe altul. Brett Williams începuse să lucreze la *Bumham Steel* pe vremea tatălui lui Nick şi, de cînd preluase el conducerea, fusese nepreţuit.

– Cred că vom avea de lucru al dracului de mult. Şi mai cred şi alte cîteva lucruri. Tocmai am vorbit la telefon cu Roosevelt.

– Tu şi toate băbuţele din Kansas.

Nick rînji, Williams era un om care-l intriga. Crescuse la o fermă din Nebraska, cîştigase o bursă la *Harvard* şi fusese bursier *Rhodes* la *Oxford*. Făcuse cale lungă, de pe tarlalele din Nebraska.

– Am luat cîteva note. O să ţi le bată mîine Peggy la maşină. Dar vreau să-ţi pun şi cîteva întrebări pertinente.

– Trage.

Ezită un moment, întrebîndu-se dacă dorea într-adevăr s-o facă. Era mult de cerut. Dar Williams n-avea să-l lase de izbelişte. Niciodată n-o făcuse, iar Nick ştia că n-avea s-o facă nici acum. Era însă plăcut s-o audă chiar din gura lui. Nu fu surprins deloc de ceea ce-i ceru Nick, cum nici Roosevelt nu fusese cînd Nick îl sunase. Era singurul lucru pe care-l putea face, prin cine şi ce era. Şi o ştiau toţi trei. Ceea ce se întreba Nick acum era dacă Johnny avea s-o înţeleagă.

Capitolul 38

Nick l-a luat pe Johnny de la apartamentul lui Hillary vineri. Pusese totul la punct la birou înainte de-a pleca şi avea tot weekend-ul liber pentru fiul său. Băiatul era în extaz de bucurie că-l vedea. Hillary i-a privit din uşă cu buzele ţuguiate şi l-a salutat rece pe Nick, ca şi el pe ea.

– Bună, Hillary. Îl aduc înapoi duminică la şapte.

– Cred că la cinci ar fi mai bine.

Între ei se iscă un scurt fulger de tensiune, iar Nick se hotărî să nu se certe cu ea în faţa lui Johnny. Copilul trecuse prin destule şi nu voia să strice revederea.

– Bine.

– Unde veţi fi?

– La mine.

– Să-l pui să mă sune mîine. Vreau să fiu sigură că-i e bine.

Cuvintele ei îl zgîriau pe Nick pe nervi, dar încuviinţă. În maşină, îl chestionă intens pe Johnny dar, deşi băiatul ar fi preferat să stea cu tatăl lui, trebuia să admită că mama sa se purta civilizat cu el. Iar doamna Markham Sr. fusese foarte drăguţă cu el la Palm Beach. Îi dăduse o mulţime de cadouri şi-l luase la plimbări cu ea, iar Johnny o plăcuse. Recunoştea că nu-i vedea prea mult pe mama sa şi pe Philip. Erau plecaţi aproape tot timpul şi avea impresia că

Philip nu prea simpatiza copiii.

– Sînt O.K., cred. Da' nu-i ca şi cum aş locui cu tine, tati.

Zîmbi larg cînd intră în vechea sa cameră şi se aruncă pe pat.

– Bine-ai venit acasă, fiule, îl privi Nick cu un surîs fericit, durerea din ultimele nouă zile începînd să se şteargă. Zău că-i bine să te am iar acasă.

– Zău că-i bine să fiu aici.

În seara aceea au luat o cină liniştită împreună, iar Nick l-a vîrît pe Johnny în pat. Aveau multe de vorbit în weekend-ul acela, dar mai puteau aştepta. Au petrecut ziua de sîmbătă patinînd în Central Park şi s-au dus împreună la un film şi un hamburger. Părea o viaţă foarte diferită de cea dinainte, lipsindu-i sentimentul de existenţă cotidiană, dar Nick era pur şi simplu bucuros să fie cu Johnny. Iar duminică i-a spus ceea ce amînase tot timpul. Vorbiseră de mai multe ori despre Pearl Harbor şi ceea ce însemna acest eveniment pentru Statele Unite, dar abia duminică după-amiază Nick i-a spus că se înrola din nou în armată.

– Serios? se arătă şocat copilul. Adică mergi să te lupţi cu jăpăii?

Auzise acest cuvînt la şcoală, iar Nick nu era convins că-i plăcea cum îl rostea, dar dădu din cap:

– Nu ştiu unde voi fi trimis, John. S-ar putea să mă trimită oriunde.

Băiatul meditä pe îndelete, apoi îşi ridică ochii spre ai tatălui său:

– Înseamnă că iar ai să pleci, ca atunci cînd ai fost la Paris.

Nu-i aminti de promisiunea că niciodată n-avea să-l mai părăsească, dar Nick îi distinse reproşul în privire. Nu conta că întreaga lume se răstumase cu susu-n jos şi că arhipelagul Hawaii fusese bombardat, dintr-odată se simţea vinovat că se înrolase. Asta voise s-o verifice, cu Williams. În calitate de şef al unei industrii majore a ţării, ar fi putut

obține o derogare. Dar n-o dorea, voia să se ducă și să lupte pentru țara lui. Nu-l mai avea pe fiul său alături și avea nevoie să scape de toate. De Hillary, de tribunale și de tortura unui recurs, și chiar și de reproșurile din ochii fiului său, fiindcă fusese incapabil să-l păstreze. Își dăduse seama că trebuia să facă niște schimbări radicale, în timp ce umbla prin pădurile din Massachusetts, iar cînd auzise despre Pearl Harbor, știuse ce avea de făcut. Telefonul dat lui Roosevelt avusese scopul de a-l informa și a-și grăbi înrolarea. Cel către Brett fusese pentru a-i cere să conducă *Bumham Steel* în absența lui. Brett era singurul om căruia i-ar fi lăsat compania pe mînă. Cît timp el era dispus, era și Nick.

– Cît de curînd ai să pleci, tati?

Punînd întrebarea, Johnny părea un mic om mare. Văzuse multe în ultimele cîteva luni și se maturizase rapid.

– Nu știu, Johnny. Poate voi mai sta un timp, dar totul depinde de locul unde vor decide să mă trimită.

Johnny digeră cuvintele tatălui său și dădu din cap, dar acestea aruncară o umbră asupra restului după-amiezei, iar Nick se bucură de două ori mai mult că nu i-o spusese pînă atunci.

Chiar și Hillary observă cît de închis era băiatul, cînd Nick îl aduse acasă. Se uită la Johnny, apoi la Nick și nu întîrzie să întrebe:

– Ce s-a întîmplat?

– I-am spus că m-am înrolat.

– În Infanteria Marină? întrebă surprinsă Hillary, iar Nick confirmă. Dar ți-ai făcut deja stagiul.

– Țara e în război, sau n-ai auzit?

– Dar tu nu e nevoie să servești. Ești scutit.

Nick observă că fiul lor le asculta discuția cu interes.

– Am o răspundere față de țara mea.

– Vrei să-ncep să cînd *„The Star-Spangled Banner"*[1]?

---

1 – „Drapelul presărat cu stele", imnul de stat american

– Noapte bună, John, o ignoră el, sărutîndu-şi fiul în semn de rămas bun. Te sun mîine.

Urma să se prezinte la Quantico, Virginia, marţi, după care avea să fie ocupat o săptămînă, două. Stătuse în rezervă mult timp, aşa că nu trebuia să-şi reia instrucţia, şi urma să intre cu acelaşi grad ca la plecare, cel de maior.

În seara aceea, întorcîndu-se acasă, Nick se întrebă ce-avea să-i spună Hillary lui Johnny – că nu trebuia să plece la război? Că era un prost? Atunci, ce-ar fi crezut băiatul? Că îl abandona? Deodată se simţi din nou obosit, încercînd să-şi facă ordine în cap, şi începu să parcurgă nişte hîrtii. Avea multe de făcut pînă marţi.

Capitolul 39

Cînd Nick s-a prezentat la baza Quantico, marți dimineață, a fost uimit să vadă cît de mulți bărbați reveneau sub arme. Se zăreau vreo două, trei chipuri cunoscute dintre rezerviști și legiuni de tineri care semnau ca bărbați înrolați. L-a surprins și cît de comod se simțea îmbrăcînd din nou uniforma. Cînd a trecut cu pas vioi prin hol, un băiat nervos a luat poziția drepți și i s-a adresat cu colonele.

– General, și „domnule"! mugi Nick, iar băiatul aproape că făcu pe el, în timp ce Nick se străduia să nu izbucnească în rîs.

– Am înțeles, domnule general!

Nou-nouțul soldat dispăru, iar Nick zîmbi, în timp ce, dînd colțul, nimerea peste un vechi prieten care văzuse întîmplarea.

– Ar trebui să-ți fie rușine. Puștanii ăștia sînt la fel de patrioți ca tine. Probabil chiar mai mult. Ce faci, încerci să scapi de-o săptămînă grea la birou?

Omul care i se adresase era avocat, fost coleg la *Yale* și la instrucția din rezervă, peste cîțiva ani.

– Ce ți s-a-ntîmplat, Jack? Te-au dat afară din barou?

– Pe toți dracii, da, altfel de ce-aș fi aici?

Rîseră, pornind agale pe culoar. Trebuia să-și ridice ordinele.

– Trebuie să recunosc, totuşi, că aseară ajunsesem la concluzia că am înnebunit.

– Puteam să ți-o spun eu, încă de la *Yale.*

Apoi, aruncîndu-i o privire prietenului său:

– Bănuieşti unde-au să ne trimită?

– La Tokyo. La *Hotel Imperial.*

– Sună drăguț, rînji Nick. Se simțea straniu, revenit în armată, dar nu-i displăcea. În seara dinainte vorbise şi cu Johnny şi i se păruse că băiatul înțelegea în sfîrşit de ce o făcea. De fapt, i-a spus că e mîndru de el, lucru care i-a luat lui Nick o enormă povară de pe umeri.

Au salutat-o pe femeia-ofițer care le-a dat ordinele, iar aceasta zîmbi Erau cea mai arătoasă pereche pe care o văzuse în toată săptămîna şi observă că, în vreme ce JackAmes purta la degetul mîinii stîngi o verighetă, Maiorul Burnham nu avea

– Pe astea le deschidem acum, locotenente? Sau mai aşteptăm?

– Serviți-vă, surîse ea, astfel vă veți prezenta la timp la datorie.

Jack îşi deshise primul plicul, cu un zîmbet nervos.

– Iar cîştigătorul este... rahat. San Diego. Tu ce-ai tras, Nick?

Nick deschise ordinul şi privi foaia de hîrtie.

– San Francisco.

– Iar de-acolo, la Tokyo, corect, bombonico? ciupi Jack obrazul fetei.

– Pentru dumneavoastră, locotenente.

Au revenit în hol, Nick căzînd pe gînduri.

– Ce-i cu tine, nu-ți place San Francisco?

– Îmi place de minune.

– Atunci care-i problema?

– Ordinul meu spune că trebuie să fiu acolo marțea viitoare.

– Şi? Ai alte planuri? Poate nu-i prea tîrziu ca să te răzgîndeşti

– Nu de-asta-i vorba. Va trebui să plec pomîine. I-am spus băiatului meu...

Rămase pierdut în gînduri, iar Jack înțelese. Și el avea o soție și trei fiice cu care să se descurce. Îl bătu pe Nick pe umăr, lăsîndu-l cu ale lui, iar seara Nick l-a sunat pe Johnny acasă la Hillary. Nu-i era ușor să-i dea vestea. Știa deja că urma să plece cu trenul joi seară, pînă atunci dispunînd de douăzeci și patru de ore permisie. Nu-i ajungeau pentru a-și lua rămas bun de la fiul său, dar n-aveau ce face. A vorbit mai întîi cu Hillary, explicîndu-i situația și, în mod excepțional, a fost civilizată și a acceptat să-l lase să vadă băiatul în seara următoare, și joi, cît timp putea. Apoi l-a chemat pe Johnny la telefon. I-a spus lui Nick că-l lăsa pe el să-i dea vestea.

– Salut, tati.

– Maior Tati, te rog.

Încerca să rămînă vesel, dar mintea-i stătea deja la momentul despărțirii. N-avea să le fie ușor nici unuia și se temea ca băiatul să nu se simtă abandonat. Dar știa că făcea lucrul cuvenit.

– Ce mai faci, tigrule?

– Bine.

Părea, însă, din nou trist. Nu-și revenise pe deplin după vestea pe care i-o dăduse Nick cu doar două zile în urmă, iar greul abia urma.

– Ce-ai zice să vii mîine seară la mine?

– Am voie? i se umplu copilului glasul de încîntare. Crezi că mami o să mă lase?

– Am și întrebat-o și e de acord.

– Mamăăă! Nemaipomenit!

– Vin să te iau la cinci. Poți înnopta la mine, și gîndește-te unde vrei să mănînci.

– Adică ai deja permisie?

– Sigur. Sînt un om important.

Johnny rîse:

– Trebuie că-i ușor să fii infanterist marin.

– Eu n-aş zice, gemu Nick; era o amintire îndepărtată, dacă încă nu uitase tabăra de instrucţie din urmă cu optsprezece ani. Oricum, ne vedem mîine seară. La cinci

Închise, îndepărtîndu-se încet de telefon. Despărţirea avea să fie dureroasă, dar nu putea fi mai grea decît ceea ce i se întîmplase cu doar cîteva săptămîni în urmă. Reveni cu gîndul la proces, apoi izgoni amintirea. Nu putea suporta momentul cînd Hillary i-l luase pe Johnny. Desigur, nici ceea ce urma n-avea să fie prea uşor, şi nu se înşela.

I-a spus lui Johnny la cină, a doua zi, iar copilul n-a făcut decît să stea privindu-l cu ochii mari. N-a plîns, n-a urlat, n-a scos o vorbă. Pur şi simplu se uita la el, într-un fel care lui Nick îi frînse inima.

– Haide, tigrule. Nu-i chiar atît de rău.

– Mi-ai promis că n-ai să mă mai părăseşti niciodată. Mi-ai promis, tăticule.

Nu era o smiorcăială, doar un glas mic şi trist.

– Dar, Johnny, sîntem în război.

– Mami zice că nu trebuia să te duci.

Nick trase adînc aer în piept.

– Are dreptate. Dacă voiam, mă puteam ascunde după birou, dar n-ar fi fost drept. Ai fi fost mîndru de mine dacă făceam asta? Peste cîteva luni, taţii tuturor prietenilor tăi vor pleca la război. Cum te-ai fi simţit atunci?

– M-aş fi simţit bucuros că eşti aici cu mine.

Cel puţin era sincer, dar Nick clătină din cap:

– Pînă la urmă, ţi-ar fi fost ruşine. Chiar ai fi vrut să fac asta?

– Nu ştiu.

Băiatul privi în farfurie un lung răstimp. Apoi, în sfîrşit, îşi ridică ochii spre el:

– Aş vrea doar să nu pleci.

– Iar eu aş vrea ca japonezii să nu fi atacat Pearl Harbor, John. Dar au făcut-o. Iar acum, e rîndul nostru să mergem la luptă. În Europa se poartă lupte de mult, mult timp.

– Dar spuneai că nu vom intra niciodată în război.

– M-am înşelat, fiule. Amarnic m-am înşelat. Iar acum voi face ceea ce trebuie să fac. Îmi va fi un dor nebun de tine, zi de zi şi noapte de noapte, dar tu şi cu mine trebuie să fim încredinţaţi că am făcut ce trebuia.

În ochii fiului său se iviră încet lacrimi. Nu era convins.

– Şi dacă nu te mai întorci?

– Mă voi întoarce, răsună îngroşat glasul lui Nick; dădu să adauge: „jur", dar mai jurase şi-nainte şi în ultima vreme nu se descurcaseră prea grozav cu jurămintele. Doar s-o ştii asta, fiule. Să ştii că voi veni înapoi, şi voi veni.

Apoi îi spuse despre San Francisco şi, în cele din urmă, a plătit nota şi s-au dus acasă. Nick se simţea ciudat purtînd din nou uniforma, dar în ultimele cîteva zile uniformele începuseră să răsară peste tot. Şi, în timp ce ieşeau din restaurant, ţinîndu-se cuprinşi cu braţele, s-a întrebat dacă într-o zi fiul său avea să fie mîndru, sau dacă puţin îi va păsa, simţind doar că fusese trădat în repetate rînduri, de către o mamă care nu ţinea la el, de un judecător care nu înţelegea şi un tată care fugise să se joace de-a soldaţii. Avea inima grea cînd l-a culcat pe Johnny în seara aceea, iar a doua zi a fost şi mai rău. Au făcut o lungă plimbare în parc, au privit patinatorii rotindu-se pe patinoarul Wollman, dar mintea le stătea la altele şi timpul curgea prea repede pentru amîndoi. L-a dus la ora patru înapoi la Hillary, care le-a deschis uşa şi şi-a privit fiul. Arăta de parcă tocmai i-ar fi murit cineva, iar Hillary asistă în timp ce Nick îşi lua rămas bun.

– Să ai mare grijă, fiule. Voi da telefon din San Francisco ori de cîte ori pot.

Îngenunche lîngă copilul care plîngea:

– Acum să ai grijă de tine, m-auzi? Am să mă-ntorc. Ştii bine c-am să mă-ntorc.

Johnny, însă, îşi azvîrli braţele pe după gîtul tatălui său:

– Nu pleca... nu pleca... au să te-omoare.

– Nu mă omoară nimeni.

Şi Nick trebuia să-şi înfrunte lacrimile, iar Hillary întoarse capul. O dată-n viaţă, durerea lor o atinsese şi pe ea. Nick îl mai strînse o dată pe băiat, cu putere, apoi se ridică:

– Acum du-te-n casă, fiule.

Dar Johnny stătu doar acolo, în timp ce tatăl său pleca, privindu-l cînd se mai întoarse o dată pentru a-i face cu mîna, după care dispăru, fugind pe stradă să oprească un taxi, înalt şi blond, în uniformă, cu ochii verzi-adînci înotîndu-i în lacrimi.

A luat bagajele din apartament şi şi-a luat rămas bun de la servitoare. Plîngea şi ea, iar Nick a îmbrăţişat-o înainte de plecare, a dat mîna cu Mike, la uşa de jos, şi a plecat să prindă trenul, iar, în timp ce se aşeza lîngă ceilalţi bărbaţi, şi-a amintit de ultimul tren pe care-l văzuse, cel ce-o ducea pe Liane la Washington, în timp ce el stătea pe peron, privind-o cum pleca. Cît de mult li se schimbaseră vieţile de-atunci, sau măcar a lui. Spera ca pentru ea să nu se fi schimbat nimic, ca Armand să fi supravieţuit pînă acum războiului. Iar acum ştia prin ce trecuse Liane la plecarea din Toulon, cunoştea sfîşietoarele momente de bun-rămas. În drum spre Vest, nu s-a putut gîndi decît la fiul său, la chipul lui cînd îşi privise tatăl, plîngînd. I-a dat telefon de la jumătatea călătoriei, dar băiatul nu era acasă şi a trebuit să se urce repede înapoi în tren. Avea să-l sune iarăşi din San Francisco, la sosire, dar, ajungînd, n-a găsit nici un telefon la momentul potrivit. A fost potopit de ordine, misiuni şi adaptări la regimul cazon care nu-i mai era familiar. S-a simţit uşurat cînd în sfîrşit şi-a primit propria cameră. Infanteria Marină era încartiruită în cîteva hoteluri mici de pe Market Street, nu mai aveau spaţii unde să-şi cazeze oamenii şi mai mult de-atît nu s-a putut face. Iar cînd Nick a închis în sfîrşit uşa, marţi seară, i-a venit greu să creadă că nu revenise în armată decît de-o săptămînă. Părea că era militar de ani de zile şi deja se săturase, dar aveau de

dus un război. Spera să-l îmbarce cît mai curînd pe o navă. Pentru el nu exista nimic în acest oraş – doar o mare de uniforme pretutindeni. Şi nu-şi dorea decît un loc liniştit unde să doarmă. Zăcea în întuneric, pe patul îngust al camerei de hotel, şi tocmai începea să adoarmă, cînd a auzit o bătaie în uşă. A murmurat o înjurătură, în timp ce se dădea jos din pat, poticnit, lovindu-se la degetul mare de la picior, şi a deschis uşa pentru a vedea un soldat nervos, cu un tabel.

– Maiorul Burnham?

– Da?

– Mă scuzaţi că vă deranjez, dar mi s-a spus să anunţ pe toată lumea...

Nick se aştepta să primească cel puţin vestea unui atac inamic, şi se încordă să audă ce avea de spus băiatul.

– În noaptea asta se ţine o întrunire organizată de Crucea Roşie. E pentru toţi noii ofiţeri superiori de-aici. Şi datorită Crăciunului, şi-a celorlalte...

Nick, în şort, se rezemă de tocul uşii, gemînd:

– Pentru asta m-ai trezit? Tocmai am venit cale de-aproape trei mii de mile şi n-am dormit omeneşte o noapte, timp de cinci zile, iar tu îmi bubui în uşă ca să mă inviţi la un ceai oferit de Crucea Roşie?

Încercă să se burzuluiască, dar nu reuşi decît să rîdă:

– Of, pentru numele lui Dumnezeu...

– Îmi cer scuze, domnule... Comandantul a considerat...

– Comandantul se duce la un ceai al Crucii Roşii?

– Nu e un ceai, domnule, sînt cocktail-uri.

– Ce drăguţ!

Absurdul întregii situaţii era prea mult pentru el. Se rezemă moale de perete, rîzînd pînă-i dădură lacrimile.

– Ce fel de cocktail-uri? Kool-Aid cu gin?

– Nu, domnule, adică... nu ştiu, domnule. Atîta doar că oamenii de-aici au fost foarte amabili cu noi, Infanteria Marină, vreau să zic, şi comandantul vrea să vină toată lumea... ca să le arătăm aprecierea noastră pentru...

– Pentru ce?

– Nu ştiu, domnule.

– Bine. Atunci poţi lua cu împrumut uniforma mea şi du-te tu.

– Aş ajunge la carceră pentru port ilegal de grade, domnule.

Soldatul stătuse drept de la începutul recitalului.

– E un ordin, soldat, sau o invitaţie?

– Şi una şi alta, cred O invitaţie de la Crucea Roşie, şi...

– ... un ordin de la comandant, îl întrerupse Nick. Christoase. La ce oră-i chermeza asta?

– La orele optsprezece zero-zero, domnule.

Nick se uită la ceas. Era aproape timpul.

– Căca-m-aş. Ei, s-a zis cu somnul meu. Şi mulţumesc.

Dădu să închidă uşa, după care o deschise deodată din nou:

– Şi de fapt unde se ţine?

– E afişat pe avizierul de jos.

– „Domnule".

Nick era amuzat. Noroc că încă nu-şi pierduse simţul umorului. Soldatul roşi.

– Mă scuzaţi, domnule.

– De unde eşti?

– Din New Orleans.

– Cum îţi place-aici?

– Nu ştiu, domnule. Încă n-am ieşit în oraş.

– De cînd ai venit?

– De două săptămîni. Înainte de-asta am fost în tabăra de instrucţie de pe Mississippi.

– Probabil c-a fost distractiv.

Schimbară un surîns camaraderesc.

– Oricum, soldat, de vreme ce nu eşti de acord să-mi porţi uniforma astă seară, aş face bine să-mi bag fundul în viteză şi să mă-mbrac.

Nick se număra printre puţinii norocoşi cu duş lîngă cameră. Se spălă de pe drum, îşi puse uniforma de ceremonie şi, peste douăzeci de minute, era la parter, privind avizierul. Adresa era notată clar. Doamna Fordham MacKenzie, pe Jackson Street. Habar n-avea cum să ajungă acolo. Nu mai fusese la San Francisco de ani de zile şi se hotărî să ia un taxi. Încă trei ofiţeri primiseră aceeaşi „invitaţie" ca el, aşa că au mers împreună, pentru a coborî în faţa unei reşedinţe impresionante, cu poartă de fier forjat şi grădini somptuoase. Unul dintre ofiţeri fluieră încet printre dinţi, în timp ce Nick plătea cursa, după care se apropiară de poartă să sune la sonerie. Îi conduse un majordom, iar Nick se pomeni întrebîndu-se cît de multe asemenea serate dădea doamna MacKenzie. Războiul adusese în oraş un contingent de bărbaţi noi. Era drăguţ din partea ei să le deschidă porţile militarilor. Pînă la Crăciun mai erau doar două zile.

Îi dăduse cadourile lui Johnny înainte de plecare, dar avea să fie, fără-ndoială, un Crăciun singuratic. Anul acesta, nimic nu mai era ca-nainte. Iar acum se afla la aproape patru mii cinci sute de kilometri distanţă, pe Coasta de Vest, străbătînd casa unei femei necunoscute, pînă într-un *living room* plin de uniforme şi femei în ţinută de cocktail, printre care treceau chelneri ducînd tăvi cu şampanie. În timp ce privea afară spre Golden Gate, după care, ochii abătîndu-i-se înapoi, o văzu acolo, stînd liniştită într-un colţ, cu un pahar în mînă şi conversînd cu o femeie în rochie roşu-închis. Şi, în timp ce o privea, ea întoarse capul, şi ochii li se întîlniră, pe cînd pentru el timpul se oprea în loc şi pentru ea încăperea începea să se rotească. Încet, merse spre ea, iar ea auzi glasul pe care de-un an şi jumătate nu şi-l mai amintea decît în vise.

– Liane...

Îl privi, cu ochii plini de neîncredere şi uimire, în timp ce el îi zîmbea încet.

Capitolul 40

– Eşti cu adevărat tu? privi Nick adînc în ochii lui Liane şi, la vederea expresiei de pe chipul lui, femeia în rochie roşie care vorbise cu Liane dispăru în tăcere. Liane îi surîse, nesigură ce să spună.

– Nu sînt sigură.

– Eu visez.

Drept răspuns, ea îi zîmbi.

– Nu-i aşa?

– S-ar putea, maiorule. Ce mai faci?

Zîmbetul îi era cald, dar în cuvinte nu se simţea nici o invitaţie.

– E mult de cînd nu ne-am văzut.

– Ce faci aici?

Nu-şi mai putea desprinde ochii de la ea.

– Acum locuiesc aici. Am venit de anul trecut.

Nick îi cercetă ochii, în căutarea tuturor lucrurilor pe care-i era dor să le afle, însă acolo nu era scris nimic. Erau la fel de mari şi de frumoşi ca înainte dar, acum, îi acoperea un văl. Văzuse suferinţe şi pierderi, lucru care se arăta, iar Nick se întrebă într-o clipă despre Armand dar, privind, observă verigheta simplă de aur încă la locul ei.

– Am crezut că eşti la Washington.

– N-a mers.

Ochii ei îi întîlniră pe-ai lui, dar nu spuse mai mult, iar apoi Nick revăzu vechiul zîmbet familiar. Visase la el timp de aproape doi ani. Zîmbetul acela pe care-l văzuse cînd ea îi zăcea în braţe.

– Mă bucur să te revăd, Nick.

– Adevărat?

Nu era atît de sigur. Părea nesigură, aproape speriată.

– Bineînţeles. De cînd eşti în oraş?

– Doar de azi. Şi tu, ce naiba cauţi aici?

Nu părea genul ei de petrecere, un cocktail pentru a face cunoştinţă cu militarii. Iar dacă purta verigheta, nu putea să fi ieşit la vînătoare, şi oricum n-ar fi fost stilul ei. Nu al fetei pe care o condusese la tren în New York, cu şaptesprezece luni în urmă.

– Lucrez la Crucea Roşie. În seara asta, dăm o petrecere la comandă.

Nick se aplecă şi-i şopti la ureche:

– Şi eu am venit tot la comandă.

Liane rîse, după care simţi o atingere blîndă pe faţă. La început nu dorise să-l întrebe, dar acum se hotărî:

– Ce mai face John?

Nick trase rapid aer în piept, privind-o:

– Bine. Nu ştiu dacă aici ai citit despre proces, dar Hillary şi cu mine am divorţat acum un an, eu am luptat pentru custodie şi am pierdut, de cîteva săptămîni. A fost destul de greu pentru el.

Îşi privi uniforma:

– Şi asta i-a căzut greu.

– Trebuie că ţi-a fost greu şi ţie.

Vocea-i era lină ca mătasea, nu-şi mai putea lua ochii de la el, dar mai ştia şi că trebuia să păstreze distanţa. Nu-şi putea permite să se mai lase niciodată descoperită. Mai ales în faţa lui. O făcuse o dată, şi încă se mai chinuia să ţină închisă acea uşă.

– Şi, da, am citit despre proces, continuă ea, cu vocea aceea gingaşă care lui îi era atît de dragă. Mi s-a frînt inima

pentru tine.

Nick dădu din cap şi luă o sorbitură de şampanie.

– Judecătorul a considerat că lui Johnny i-ar fi mai bine cu ea, de vreme ce acum e căsătorită. Şi ştii ce-a făcut ticălosul ăla?

Trăsăturile i se încordară, în timp ce-i povestea despre Markham şi întîmplarea cu pistolul.

– Aveam intenţia să declar recurs, dar imediat a avut loc atacul de la Pearl Harbor. Voi încerca din nou, la întoarcere, pînă atunci s-ar putea să fie gata să renunţe la copil. Avocatul meu crede că nu dorea decît să se răzbune pe mine.

– Pentru ce? se arătă Liane uimită. Îi spusese despre legătura lor?

– Cred că pentru că nu m-a iubit niciodată, oricît de nebuneşte ar părea. După părerea ei, în toţi anii ăştia am ţinut-o prizonieră.

Liane îşi aminti pe dată incidentul de pe navă, la fel ca el.

– Ai fost mult mai prizonier decît ea.

Nick dădu din cap:

– Ei bine, toate astea s-au sfîrşit de-acum, indiferent ce-au însemnat. L-am scăpat pe Johnny de calvar, deci nu mă pot plînge. Acum nu mai trebuie decît să-l obţin înapoi.

– Vei reuşi.

Vocea ei era calmă şi plină de forţă. Îşi amintea cuvintele pe care i le rostise el: „Oamenii puternici nu pot fi învinşi."

– Sper că ai dreptate.

Nick îşi termină şampania şi o privi. Era chiar mai drăguţă decît fusese înainte, dar acum avea o anume linişte şi era mai severă. Rigorile pe care şi le impusese îşi luaseră tributul, şi totuşi, avea faţa fermecătoare ca întotdeauna, ochii-i păreau şi mai albaştri şi purta părul strîns într-un coc îngrijit. Arăta foarte şic, conchise el, zîmbind de propriile-i gînduri.

– Aici unde locuieşte?

– Cu unchiul meu George.

– Şi fetele?

– Sînt bine.

Iar apoi, cu ochii plecaţi:

– Îşi mai aduc aminte de tine.

În acel moment, li se mai alăturară deodată doi bărbaţi în uniforme şi o femeie de la Crucea Roşie, iar peste puţin timp Liane plecă. Nu-l văzu pe Nick ca să-şi ia rămas bun, cosiderînd că era mai bine aşa. Merse acasă cu maşina împrumutată de la George şi intră în casă. Revederea cu Nick fusese ciudată. Deschidea răni pe care ea le sperase tămăduite. Dar n-avea ce face. Întotdeauna se întrebase dacă într-o bună zi aveau să se reîntîlnească, şi iată că se întîmplase. Pentru el se schimbase totul de cînd se văzuseră ultima oară, dar pentru ea nimic nu se schimbase. Armand continua să lupte pentru supravieţuire în Franţa, iar ea îl aştepta aici.

– Te-ai distrat bine?

O întrebă George la întoarcere.

– Foarte bine, mulţumesc.

Dar, în timp ce-şi scotea haina, nu părea deloc convisă.

– Nu se-arată deloc să fi fost aşa.

– Am întîlnit un vechi prieten, zîmbi Liane. De la New York.

– Zău, pe cine?

– Pe Nick Burnham.

Nu era sigură de ce i-o spusese unchiului ei, dar măcar era un răspuns.

– Are vreo legătură cu Burnham Steel.

– Ei, fir-aş al dracului. L-am cunoscut pe taică-său, avum vreo treizeci de ani. Grozav om. Cam nebun, din cînd în cînd, da' pe-atunci cu toţii eram aşa. Cum e băiatul?

Liane zîmbi la adresa cuvintelor lui.

– Drăguţ. Şi cam nebun şi el. Tocmai s-a reînrolat în Infanteria Marină, ca maior, azi a ajuns aici.

– Va trebui să-l inviţi într-o seară, înainte de-a pleca.

Iar apoi, dintr-odată, lui George îi veni o idee:

– Ce-ai zice de mîine?

– Unchiule George, zău că nu ştiu...

– E Crăciunul, Liane. Omul ăsta-i singur. Ai idee cum e să fii astfel într-un oraş străin? Fii civilizată cu el, pentru numele lui Dumnezeu.

– Nici măcar nu ştiu unde să-l găsesc.

Şi n-ar fi făcut-o nici dac-ar fi putut, dar pe-asta nu i-o mai spuse.

– Dă telefon la Infanteria Marină. Or şti ei unde e.

– Zău că nu cred..,

– În regulă. În regulă. Lasă.

Iar apoi, murmură ca pentru sine:

– Dacă băiatul ăsta are cap, o să te caute el pe tine.

Şi băiatul avea mult cap. Se întorsese la hotel şi stătea de mult timp în camera lui, cu ochii spre Market Street şi cu gîndul la Liane şi la ciudata întorsătură a sorţii care-i readusese împreună. Dacă micul soldat din New Orleans n-ar fi bătut la uşa lui în seara aceea... Luă de la recepţie o carte de telefon, începînd să caute numărul lui George Crockett, găsi cu uşurinţă adresa de pe Broadway şi rămase privind-o. Acolo locuia ea, la acel număr de telefon, în casa aceea. Notă numărul şi a doua zi dimineaţă dădu telefon, dar Liane plecase deja la Crucea Roşie, şi o servitoare amabilă îi dădu numărul de-acolo. Îl formă, iar Liane răspunse imediat.

– Eşti deja la lucru, la ora asta, Liane? Munceşti prea mult.

– Aşa zice şi unchiul.

Dar mîna îi tremura, la auzul vocii lui. Îşi dorea să n-o fi sunat, însă poate că unchiul ei avea dreptate. Poate că o invitaţie la cină ar fi fost un lucru civilizat. Şi poate că, expunîndu-i-se în calitate de prietenă, vechile visuri aveau să se şteargă în sfîrşit.

– Ce faci azi la prînz?

– Trebuie să-i cumpăr ceva unchiului George.

Era o minciună, dar nu voia să fie singură cu el.

– Pot aştepta?

– Mă tem că nu.

Tonul ei îl nedumerea, dar poate că erau şi alte persoane prin preajmă. Porţile erau închise, se închiseseră de aproape doi ani, îşi reaminti el. N-avea nici un motiv să le deschidă numai fiindcă dăduse el buzna în oraş, iar în seara trecută n-o întrebase despre Armand. Îi cunoştea părerea privind întreaga situaţie, el însuşi i-o acceptase. Nu voia decît s-o revadă.

– Ce-ai zice să luăm masa împreună vineri?

– Zău că nu pot, Nick.

După care, Liane trase adînc aer în piept, aşezîndu-se la biroul ei.

– Diseară eşti liber? Să iei cina acasă la unchiul meu? E Ajunul Crăciunului, şi ne-am gîndit...

– Foarte drăguţ. Mi-ar plăcea mult.

Nu voia să-i lase posibilitatea de a se răzgîndi. Liane îi dădu adresa, iar Nick nu-i spuse că o notase deja.

– La ce oră?

– La şapte?

– Perfect. Voi fi acolo.

Închise cu un zîmbet victorios şi scoase un chiuit, plecînd de la telefon. Nu se mai simţea de patruzeci de ani Din nou se simţea de cincisprezece. Şi fericit cum nu mai fusese de şaptesprezece luni, sau poate de-o viaţă.

Capitolul 41

Nick sosi la adresa de pe Broadway fix la orele şapte, arătînd foarte spilcuit în uniformă, cu braţele încărcate de cadouri de Crăciun pentru fete. Îşi dăduse repede seama cum avea să fie pentru el viaţa în San Francisco. Nu avea, literalmente, nimic de făcut. Îi fusese repartizat un birou şi sarcina unor provizii neimportante, dar în fond, asemenea celorlalţi, îşi omora timpul pînă la plecare, ceea ce-i lăsa răgaz berechet să hoinărească şi să-şi viziteze prietenii. Acum, cînd le găsise pe Liane şi pe fete, se bucura că avea timp liber.

Valetul îl conduse prin holul lung, maiestuos, pînă în bibliotecă, unde familia se adunase deja în jurul pomului. Era al doilea Crăciun al lor cu unchiul George, iar ciorapii pe care ştiau că acesta avea să-i umple stăteau agăţaţi deasupra şemineului. Fetele au uitat un moment de ciorapi, despachetînd nerăbdătoare darurile de la Nick, sub privirile lui George şi ale lui Liane. Le cumpărase jucării frumoase. Ambele fetiţe îl îmbrăţişară cu căldură, după care Nick îi întinse lui George un pachet care conţinea vizibil o carte pentru patriarhul clanului şi se întoarse spre Liane, oferindu-i o cutiuţă. În clipa aceea, îşi dădu seama că era primul cadou pe care i-l dăruia vreodată. În timpul celor treisprezece zile la bordul navei, nu existase nici un moment cînd să-i fi putut

oferi ceva, cu excepția inimii lui. Ar fi vrut să știe, însă, că Liane avea un obiect ca amintire de la el. N-avea de unde ști că amintirile pe care i le lăsase în suflet erau pe departe mai durabile decît orice cadou, și că ea continua să le poarte în adîncul inimii.

– Nu trebuia, zîmbi Liane, cu cutia încă în mînă.

– Așa am vrut. Haide, deschide-o. N-o să te muște.

George îi privea cu mult interes. Avea sentimentul că se cunoșteau mult mai bine decît bănuise el și, poate, chiar mai bine decît ar fi vrut să se știe. Asemeni lui Nick, privi ochii lui Liane în timp ce deschidea cutioara, unde se afla un cerc de aur pentru brațul ei, neîntrerupt, fără închizătoare, o simplă bandă lată de aur. Liane și-o petrecu pe braț, iar Nick întinse mîna și vorbi cu glas răgușit, numai pentru urechile ei:

– Citește ce scrie înăuntru.

Și-o scoase din nou, pentru a găsi un singur cuvînt: *Deauville*. Apoi o puse la loc pe braț și îl privi, nesigură dacă să accepte darul, însă inima n-o lăsa să i-l dea înapoi.

– E minunată. Zău că n-ar fi trebuit, Nick...

– De ce nu?

Încerca să-și ia în ușor sentimentele și continuă cu un glas pe care nu-l putea auzi decît ea:

– Am vrut s-o fac demult, consideră-l un cadou retroactiv.

Apoi unchiul George deschise volumul, scoțînd o exclamație de plăcere. Era o carte pe care dorise de mult s-o citească și-i strînse lui Nick mîna. În continuare, George îi regală pe toți cu povestiri despre tatăl lui Nick și felul cum se cunoscuseră, cu prilejul unei pozne scandaloase pe care o făcuseră împreună odată, de aproape-i arestase poliția din New York.

– Slavă Domnului că-i cunoșteam pe toți copoii.

Goniseră cu mașina pe Park Avenue, bînd șampanie împreună cu două femei nu tocmai respectabile, își aminti George rîzînd, simțindu-se iarăși tînăr, în timp ce Liane îi

umplea lui Nick şi sieşi paharele. Sorbi, privindu-l cum stătea de vorbă cu Unchiul George şi simţind brăţara pe braţ. Simţea greutatea aurului aproape la fel de intens ca pe acel singur cuvînt gravat înăuntru. *Deauville*. Trebui să-şi înfrunte din nou amintirile, în timp ce sorbea din băutură, silindu-se să asculte ce se povestea.

– Aţi traversat o dată oceanul împreună, nu-i aşa?

– De două ori, de fapt, îi zîmbi Nick lui Liane, cînd ea îi surprinse privirea. Nu-i spusese lui George că fusese şi Nick pe *Deauville*.

– De ambele dăţi cu *Normandie*? se arătă acesta nedumerit, iar Nick clătină din cap. Era prea tîrziu ca să mintă şi nu aveau nimic de ascuns. Nu mai aveau.

– O dată cu *Normandie*, în trei zeci şi nouă. Iar anul trecut, cu *Deauville*, cînd ne-am întors amîndoi. Cred că stătusem cam mult acolo şi eram gata să cad prins. Mi-a fost îngrozitor de greu să scap. Pe fiul meu l-am trimis acasă cu *Aquitania*, cînd a izbucnit războiul, dar eu n-am părăsit Parisul pînă după ocupare.

Suna destul de nevinovat, iar cînd George privi spre Liane, nu desluşi nimic.

– Trebuie să fi fost o călătorie ieşită din comun, cu salvarea aceea în larg.

– A fost.

Chipul îi redeveni serios, amintindu-şi de oamenii care fuseseră aduşi la bord.

– Am trudit ca nişte cîini pentru a-i ţine în viaţă. Liane a fost absolut extraordinară. Lucra în sala de operaţii toată noaptea, iar după aceea a făcut ronduri zile întregi.

– Toţi şi-au îndoit eforturile şi am făcut mai mult decît le revenea, se grăbi Liane să intervină.

– Nu-i adevărat, o privi Nick în ochi. Tu ai făcut mai mult decît oricine de la bord şi mulţi dintre oamenii ăia n-ar mai fi trăit dacă nu erai tu.

Nu-i răspunse, iar unchiul ei zîmbi.

– Are multă forţă, nepoată-mea. Uneori, nu tot atîta

minte cîtă mi-ar plăcea mie, îi zîmbi el cu blîndeţe, dar curaj mai mult decît majoritatea bărbaţilor pe care i-am cunoscut.

Cei doi se priviră, iar Liane roşi la auzul acestor cuvinte.

– Destul cu asta. Tu ce faci, Nick? Cînd pleci?

Părea să fi fost nerăbdătoare şi, într-un fel, chiar era, nu să-l ştie în pericol, plecat peste mări, ci să scape ea de-o primejdie pe care încă o mai simţea cînd se afla el prin preajmă.

– Numai Dumnezeu ştie. Ieri m-am postat la un birou, ceea ce-ar putea să însemne orice. Şase luni, şase săptămîni, şase zile. Ordinele vin de la Washington, iar noi nu facem decît să stăm aici şi să aşteptăm.

– Se putea şi mai rău, tinere. Ăsta-i un oraş plăcut.

– Mai mult decît atît.

Îi zîmbi gazdei, aruncînd apoi o privire dezinvoltă spre Liane. Dinspre fete nu se mai auzise o vorbă, de cînd îşi desfăcuseră cadourile. Erau absorbite de ele, iar Nick nu-şi dorea decît să se fi putut afla acolo şi Johnny. Apoi valetul anunţă cina şi trecură în enorma sufragerie. Din mers, George îi spuse lui Nick istoria feluritelor portrete de pe pereţi.

– Ştii, Liane a copilărit aici. Pe-atunci, era casa tatălui ei.

Îi timp ce George rostea aceste cuvinte, Nick îşi aminti una dintre primele lor conversaţii pe *Normandie*, cînd Liane îi povestise despre tatăl ei, despre Armand, Odile şi chiar şi despre unchiul George.

– E o casă fermecătoare.

– Mie îmi place să privesc cum trec navele.

Privi golful, apoi spre Nick, cu un zîmbet jenat:

– Cred că acum sînt destul de bătrîn ca s-o recunosc. În tinereţe, poate m-aş fi prefăcut a nu fi mîndru de cine eram.

Îl privi pe Nick cu înţeles, după care orientă discuţia spre oţeluri. Ştia mult despre ocupaţia lui Nick, fiind im-

presionat că acesta preluase atît de tînăr afacerea şi, din cîte ştia, făcuse o treabă bună.

– Pe cine-ai lăsat la conducere în lipsa dumitale?

– Pe Brett Williams. A fost unul dintre oamenii tatălui meu şi a condus firma şi cît timp am fost în Franţa.

Se gîndi un moment, apoi clătină din cap:

– Doamne, am impresia c-au trecut de-atunci o sută de ani. Cine-ar fi crezut că vom intra în război atît de curînd?

– Eu am ştiut-o dintotdeauna. Şi Roosevelt. Ne pregăteşte de ani de zile, deşi n-o recunoaşte public.

Liane şi Nick schimbară un zîmbet, amintindu-şi de traversarea cu *Normandie*, cînd atîţia oameni insistaseră că n-avea să fie război.

– Mă tem că n-am fost atît de vizionar ca dumneavoastră. Cred c-am refuzat să văd ceea ce scria pe toţi pereţii.

– Majoritatea oamenilor erau la fel, n-ai fost singurul. Dar trebuie să spun că nu mă aşteptam ca japonezii să ne sară direct la beregată.

Se stabiliseră deja puncte de observaţie pe toată lungimea coastelor, noaptea se aplicau camuflaje, iar California aştepta să vadă dacă aveau să lovească din nou.

– Ai noroc că eşti destul de tînăr ca să lupţi. Eu am fost prea bătrîn şi pentru primul. Voi, însă, veţi pune din nou lucrurile în ordine.

– Aşa sper şi eu, domnule.

Cei doi îşi zîmbiră, iar Liane privi în altă parte. Unchiul ei nu comunicase niciodată atît de deschis cu Armand, iar acum mai credea şi că acesta colabora cu germanii. O durea faptul de-a nu-i putea lua apărarea, iar Nick nici nu ştia încă despre legătura lui cu Pétain. Se întîmplase ca această veste neplăcută să n-ajungă niciodată la el.

Masa fu foarte plăcută, iar Nick se despărţi devreme de ei, plecînd la hotel. George era un om în vîrstă, indiferent cît de sprinten se arăta, aşa că Nick nu voia să rămînă prea tîrziu. La plecare, Liane părea obosită. Îi mulţumi pentru

brățară, iar fetele îl sărutară de rămas-bun, mulțumindu-i și ele pentru cadouri. În timp ce se ridica, o privi pe Liane în ochi.

– Sper ca la anul să avem cu toții un Crăciun mai fericit.

– Și eu sper. Și... îți mulțumesc, Nick.

– Ai grijă de tine. Am să te sun, și poate într-o zi luăm masa împreună.

– Ar fi plăcut.

Dar nu suna peste măsură de încîntată și, după plecarea lui, duse fetele la culcare și coborî să mai petreacă vreo cîteva minute cu unchiul George. Acesta era extrem de impresionat de Nick și curios să afle cum de nu-i pomenise mai dinainte despre el.

– Nu-l cunosc chiar atît de bine. Ne-am întîlnit doar o dată sau de două ori, pe vas, și la cîteva petreceri din Paris.

– Îl știe pe Armand?

– Sigur că da. Cînd ne-am cunoscut, călătorea și el împreună cu soția lui.

– Dar acum au divorțat, nu-i așa?

Și atunci, deodată, își aminti scandalul care făcuse senzație în ziare tot anul. Rareori citea asemenea lucruri, dar pînă și lui îi atrăsese atenția.

– Știu, a fost ceva destul de șocant. Ea a fugit cu cineva și s-au certat pentru copil.

Se încruntă:

– Acum unde-i băiatul?

– Maică-sa a cîștigat custodia, luna trecută. Bănuiesc că de-asta s-a înrolat din nou.

Unchiul ei dădu iarăși din cap și-și aprinse o țigară:

– Bun băiat.

Liane îi ură noapte bună, îl lăsă cu propriile lui gînduri și reveni în cameră, la gîndurile ei. Scoase cu grijă brățara pe care i-o dăruise Nick și o privi timp îndelungat, după care o puse jos cu hotărîre, încercînd s-o uite.

Capitolul 42

Nick i-a dat telefon a doua zi să-i mulţumească şi să le ureze tuturor sărbători fericite. Liane era hotărîtă să menţină conversaţia oficială şi scurtă, dar cînd îi auzi glasul simţi un junghi în inimă. Bănuia că se simţea disperat de singur fără fiul său şi petrecînd Crăciunul atît de departe de casă. Şi nu putu rezista să nu-i spună mai mult:

– L-ai sunat azi pe Johnny, Nick?

– L-am sunat.

Pe aceste cuvinte, însă, glasul i se prăbuşi. Bănuiala ei fusese corectă. Era o zi grea pentru el.

– A plîns ca un copilaş. Mi-a frînt inima. Iar maică-sa pleacă pentru două săptămîni la Palm Beach, fără el.

Oftă.

– Nimic nu s-a schimbat. Iar acum nu mai pot face naibii nimic.

– Poate cînd ai să te-ntorci... spuse ea, ca şi cum i-ar fi citit gîndurile.

– Atunci voi face ceva. Avocatul meu a spus că oricum trebuie să aştept un timp pînă la recurs. Şi cel puţin ştiu că alături de ei e în siguranţă. Markham e un idiot total, dar nu-l interesează decît viaţa de huzur. N-o să-i facă băiatului nici un rău.

Nu la fel spusese şi înainte, dar acum nu mai avea

de ales. Ştia că Hillary n-avea să-l bombardeze cu dragoste, însă măcar îl supraveghea. Parcă l-ar fi lăsat cu nişte străini, pe durata războiului.

– Brett Williams o să supravegheze şi el afacerile în locul meu. Iar dacă scapă complet de sub control, se descurcă el. A fost tot ce-am putut face înainte să plec.

Liane asculta, suferind pentru el, căci ştia cît de mult îşi iubea copilul. Era jumătate din motivul pentru care se despărţise de el.

– De-asta te-ai înrolat, Nick?

– Mai mult sau mai puţin. Aveam nevoie să plec. Şi era de purtat un război. E aproape o uşurare, după anul trecut.

– Ei bine, să nu-ţi pierzi minţile cînd te vor trimite.

Aproape credea c-ar fi fost mai bine să rămînă acasă pentru a-l veghea el însuşi pe Johnny şi, în unele momente, aşa considera şi el, dar era bucuros că se înrolase, mai ales de cînd o găsise pe ea.

– Încă n-am plecat, zîmbi el, rezemîndu-se de peretele holului de hotel; apoi hotărî să mai facă un pas.

– Bănuiesc că azi nu te pot vedea, Liane?

Urmă un moment de tăcere.

– Serios, trebuie să fiu aici cu fetele şi...

Lăsă fraza neterminată. Nu ştia ce să-i spună. Voia ca Nick să ştie că pentru ea nu se schimbase nimic în ultimul an şi jumătate. Sentimentele îi erau aceleaşi. Atît faţă de el cît şi faţă de Armand. Şi nu-şi schimbase nici hotărîrea de a pune capăt legăturii lor.

– Înţeleg.

Din nou, însă, Liane îi auzi însingurarea din glas şi se simţi sfîşiată pe dinlăuntru. Un semnal de alarmă începu să-i răsune undeva în cap, dar de astă dată nu-i mai dădu atenţie. Ce rău putea fi în asta? La urma urmei, era Crăciunul.

– Poate dacă ai vrea să treci azi după-amiază...

Aveau să fie acasă fetele şi unchiul ei.

– Mi-ar face mare plăcere.

– Pe la patru?

Nick strînse cu putere receptorul.

– Mulțumesc, Liane. Apreciez.

– Nu spune asta. Ești un vechi prieten.

Se lăsă din nou tăcerea și în sfîrșit Nick spuse:

– Asta sînt?

– Da.

Vocea ei era blîndă, dar categorică.

– Mă bucur s-o aflu.

Sosi la ora patru, punctual, spre bucuria fetelor și surprinderea lui George.

– Nu știam că ne vom revedea atît de curînd.

– Cred că nepoatei dumneavoastră i-a părut rău pentru mine, biet marinar într-un oraș străin.

Unchiul George pufni, Nick se așeză să se joace cu fetele, iar după un timp Liane propuse să iasă la o plimbare în Presidio. George spuse că el îi aștepta acasă, voia să-și citească noua carte. Îi zîmbi lui Nick. Fetele ieșiră țanțoșe, Marie-Ange pe picioarele ei dintr-odată alungite, ca de iepșoară, iar Elizabeth alergînd pe-alături.

– Se fac niște fete foarte frumoase. Cîți ani au acum?

– Elizabeth nouă, iar Marie-Ange unsprezece. Și John, cît are? Aproape unsprezece?

Nick dădu din cap:

– Timpul trece prea repede, nu-i așa?

– Cîteodată.

Ea, însă, se gîndea la Armand, iar Nick o înțelese de îndată și se întoarse spre ea:

– Ce face? E tot în Franța?

– Da, dădu Liane din cap.

– Credeam că deja a ajuns în Africa de Nord.

În clipa aceea ea îl privi, oprindu-se din plimbare. N-avea nici un rost să se prefacă față de el. Într-adevăr, nu mai putea să suporte.

– Armand e alături de Pétain.

Nick o privi, fără însă a părea mirat.

– Știi, am avut senzația asta încă de cînd eram pe navă. Nu știu de ce, dar am simțit. Cum te afectează asta, Liane?

Știa că nu-i influența sentimentele, altfel ar fi spus-o încă dinainte

– E dificil de explicat. Fetelor, însă, le-a fost foarte greu.

Și îi povesti despre Washington, despre zvastici, iar Nick tresări.

– Ce îngrozitor, pentru ele... pentru tine...

Cercetîndu-i ochii, găsi acolo o nouă tristețe.

– De-asta am venit în Vest. Aici ne-a fost mai ușor, grație unchiului George.

– Știe despre Armand?

– Știa încă înainte să venim.

Oftă încet, apoi își reluară drumul, pentru a le ajunge din urmă pe fete. Fusese o ușurare să-i spună lui Nick, încă dinainte fuseseră întotdeauna capabili să-și vorbească deschis unul altuia și nu exista nici un motiv ca acum să se schimbe lucrurile. La urma urmei, erau încă prieteni.

– Nu e de acord, desigur, și mă crede nebună.

Apoi îi spuse despre cuplările încercate de el în primele săptămîni după sosirea în oraș și rîseră amîndoi.

– E un bătrînel scump. Niciodată nu l-am prea simpatizat, dar s-a înmuiat mult.

– E valabil pentru toți, rîse Nick.

– Se poartă extrem de frumos cu noi.

– Mă bucur. Mi-am făcut multe griji pentru voi. Într-un fel, tot timpul am presupus că erați la Washington. Cînd ați plecat?

– Anul trecut, imediat după Thanksgiving.

Nick dădu din cap, după care o privi:

– Nu e numai atît, așa-i?

– Atît ce? întrebă ea, neînțelegînd unde bătea.

– Asocierea lui Armand cu Pétain.

Liane se opri din nou, privindu-l cu ochi surprinşi. De unde ştia? Se dăduse ea cu ceva de gol? Dar încuviinţă. Avea încredere în el. Era pentru prima oară că o recunoscuse faţă de cineva. O asemenea faptă însemna să primejduiască viaţa lui Armand, şi totuşi ştia că, la Nick, secretul era în siguranţă.

– Da.

– Se vede că pentru tine a fost chiar mai rău. Primeşti veşti de la el?

– Cît de des se poate. Îşi asumă mari riscuri dacă spune prea mult. Majoritatea scrisorilor i le primesc prin reţeaua subterană.

– Sînt al dracului de pricepuţi, în Franţa.

Liane dădu din cap şi, un timp, se plimbară în tăcere. Capacitatea de-a vorbi deschis despre Armand o făcea să se simtă mai apropiată de el. Era cu adevărat prietenul ei şi, după o vreme, îl privi cu un surîs recunoscător:

– Îţi mulţumesc că mi-ai dat posibilitatea să ţi-o spun. Am momente cînd mi se pare că-mi pierd minţile. Toată lumea crede – sau cel puţin aşa era la Washington...

– Nu-s genul ăla de om.

Nu şi l-ar fi putut imagina niciodată pe Armand lucrînd sincer pentru Pétain, oricît de puţin îl cunoştea, ştia asta. Pur şi simplu spera că germanii nu erau la fel de isteţi.

Acum Liane avea senzaţia că-i mai datora încă o explicaţie. Fusese înţelegător cu ea, şi nu i-o mai spusese niciodată.

– De-asta... n-am putut, Nick. Nu în timp ce el face acolo ceea ce face. Nu merită asta.

– Ştiu. Înţeleg.

Ochii lui o priveau cu blîndeţe.

– E-n regulă, Liane. Ai făcut ceea ce trebuia. Şi ştiu cît de greu ţi-a fost.

– Ba nu ştii, scuturâ ea din cap, iar Nick văzu că purta brăţara pe care i-o dăruise el cu-o seară înainte. Îl bucura s-o vadă acolo, sclipind aurie în razele soarelui de iarnă.

– Şi pentru mine a fost tot atît de greu. Cred c-am pus mîna pe telefon să te sun de cel puţin o sută de ori.

– Şi eu la fel, surîse Liane, privindu-şi fiicele, în depărtare. Pare că a trecut mult de-atunci, nu-i aşa?

Apoi ochii îi reveniră spre el, iar Nick clătină din cap:

– Nu. Mie mi se pare c-a fost ieri.

Şi într-un fel, aceeaşi impresie o avea şi ea. Nu se schimbase; nici ea nu se schimbase, deşi lumea din jurul lor, da. Poate prea mult.

Nick a jucat leapşa cu fetele, Liane alăturîndu-li-se la fugă şi la rîsete, după care s-au întors în sfîrşit acasă, îmbujoraţi şi cu ochii scînteietori, George se bucura văzîndu-i cum umpleau casa cu tinereţea lor. Acum simţeau că petrec cu adevărat Crăciunul. L-au invitat pe Nick să rămînă la cină iar seara, cînd a plecat, şi Liane l-a condus, se simţeau ca vechi prieteni. Nick s-a oprit un moment, zîmbindu-i:

– Poate ai dreptate. Poate că acum e altfel. Îmi placi şi mai mult decît înainte. Amîndoi ne-am maturizat mult.

Liane rîse:

– Tu, poate, Nick. Eu cred că am îmbătrînit.

– Asta să-i-o spui altcuiva, rîse şi el, făcîndu-i cu mîna, în timp ce se îndrepta spre taxiul care-l aştepta. Noapte bună şi-ţi mulţumesc. Sărbători fericite! mai strigă el în vreme ce maşina se îndepărta, iar Liane reveni înăuntru cu un zîmbet fericit. Prea fericit, decise ea, privindu-se în oglindă. Dar nu-şi putea alunga strălucirea din ochi, nici uşurarea pe care-o simţi în momentul cînd se duse la culcare. Fusese minunat să se poată despovăra în faţa lui.

Capitolul 43

Nick a apărut în cabinetul de la Crucea Roşie al lui Liane la cîteva zile după Crăciun. Avea cîteva comisioane de făcut prin oraş, rămînîndu-i după-amiaza liberă. Intră cu pas hotărît şi o jumătate de duzină de femei se întrerupseră din lucru ca să se zgîiască la el. În uniformă, era mai chipeş decît oricînd. Liane rîse:

– Ai să declanşezi aici o rebeliune dacă nu eşti atent.

– E un punct bun pentru tine. Te tentează o masă împreună? Şi să nu-mi spui că nu poţi, sau că ai de făcut tîrguieli pentru sărmanul şi bătrînul Unchi George, fiindcă n-am să cred o vorbă. Ce-ai zice de-un prînz la *Mark Hopkins*, dragă prietenă?

Liane ezită, dar Nick îi înhăţă paltonul şi pălăria şi i le întinse:

– Haide.

Era imposibil să-i reziste.

– N-ai nimic altceva de făcut, să lupţi într-un război de pildă?

– Încă nu. Mai avem timp pentru masă, slavă Domnului, iar George spune că nu ieşi niciodată în oraş. N-o să-ţi strice reputaţia dacă mănînci de prînz ziua-n-amiaza mare. Putem sta la mese separate dacă vrei.

– Bine, bine. M-ai convins.

Era bine dispusă, şi el la fel; se simţeau aproape ca pe timpuri, la bordul vasului *Normandie*, cînd jucaseră meciul de tenis. S-au aşezat la o masă bine plasată, admirînd priveliştea. Nick i-a povestit istorioare amuzante despre oamenii din baza militară şi de la hotel şi, pentru prima oară după ani de zile, Liane s-a simţit din nou plină de viaţă. Nick era o companie uşoară, distractivă şi inteligentă şi a luat-o complet prin surprindere cînd a întrebat-o ce făcea în noaptea de Anul Nou.

– Stai. Nu-mi spune. Lasă-mă să ghicesc. Stai acasă cu unchiul George şi cu fetele.

– Exact! zîmbi ea. Premiul întîi îţi revine ţie.

– Ei bine, tu primeşti premiul de consolare. Ce-ar fi să mă laşi să te scot în oraş? Sînt asigurat. Iar dacă nu voi fi cuminte, poţi chema poliţia militară să mă ducă de-acolo.

– Ce ţi-ai pus în cap?

– Adică am o şansă?

– Nici un pic. Vreau doar să ştiu ce-am să pierd.

– Of, pentru Dumnezeu, îi zîmbi el. Haide, Liane. O să-ţi prindă bine. Nu te poţi încuia la nesfîrşit în casa aia.

– Ba uite că pot. Şi-s foarte fericită acolo.

– Nu-ţi foloseşte la nimic. Cîţi ani ai acum?

Încercă să calculeze:

– Treizeci şi trei?

– Am treizeci şi patru.

– A, în cazul ăsta... Habar n-aveam că eşti atît de bătrînă. Şi sînt şi eu destul de bătrîn ca să ştiu ce-ţi face bine. Şi cred c-ar trebui să mai ieşi.

– Vorbeşti exact ca Unchiul George.

Nu era convinsă, dar o amuza.

– Ei, stai o clipă. Patruzeci e una, nu-s chiar aşa de bătrîn.

– Nici el, în adîncul inimii. Să ştii că a fost un mare crai, la vremea lui.

Nick zîmbi:

– Încă i se mai citeşte în ochi. Acum, nu schimba

vorba. Ce zici în legătură cu Anul Nou?

– Mai întîi prînzul, apoi Anul Nou. Ştii, ai putea fi şi tu un mare crai, dac-ai încerca. Poate chiar şi dacă nu încerci.

– Nu-i stilul meu.

Apoi o privi serios:

– Mă gîndeam la o seară liniştită între doi vechi prieteni care au trecut prin vremuri grele şi înţeleg regulile. Meritäm atîta lucru. Altminteri, ce să fac? Să stau în împuţitul ăla de hotel, iar tu să stai acasă? Am putea merge să luăm cina la *Fairmont*, sau cam aşa ceva.

– Cred c-am putea, îl privi Liane, dar fără să fie încă sigură. Aş fi în siguranţă?

Era o întrebare directă, iar Nick o privi în ochi:

– Cît de sigură doreşti să fii. Voi fi sincer cu tine, încă te mai iubesc. Te-am iubit dintotdeauna, de cînd ne-am cunoscut prima oară, şi probabil întotdeauna te voi iubi. Dar nu voi face nimic care să te rănească. Îţi înţeleg simţămintele pentru Armand şi le respect. Ştiu care sînt limitele. Aici nu sîntem pe *Deauville*, nici măcar pe *Normandie*. Sîntem în lumea reală.

Liane vorbi încet, privindu-l:

– Şi aceea a fost realitate.

– Ştiu că a fost, îi luă el cu blîndeţe mîna într-a lui. Dar am ştiut permanent ce voiai să faci după aceea şi ţi-am respectat dorinţa. Acum sînt liber, Liane, însă tu nu eşti şi nu-i nici o problemă. Pur şi simplu îmi place să fiu cu tine. Între noi există mai mult decît doar...

Nu ştia cum să se exprime, iar Liane înţelese.

– Ştiu.

Oftă şi se rezemă de spătar, cu un zîmbet.

– Curios că iarăşi ni s-au încrucişat drumurile, nu?

– Cred că se poate spune şi aşa. Mă bucur că s-a întîmplat. Niciodată n-am crezut cu adevărat că te voi mai revedea, decît dacă m-aş fi dus cîndva la Washington şi ne-am fi întîlnit pe stradă. Sau poate la Paris, peste zece ani de-acum încolo, cu Armand...

Regretă imediat că-i rostise numele, căci Liane arătă din nou îndurerată.

– Liane, el a făcut o alegere, o alegere dificilă, iar tu i-ai stat alături Mai mult de-atît nu poţi să faci. Stînd acasă, ţinîndu-ţi respiraţia, omorîndu-te, nu-i uşurezi cu nimic situaţia. Trebuie să-ţi trăieşti viaţa.

– Încerc. De-asta mi-am luat slujba de la Crucea Roşie.

– Am bănuit. Dar nu ajunge numai atît.

– Probabil că nu.

Vorbea serios şi, dacă era vorba să iasă în lume, ar fi preferat s-o facă împreună cu el. El o înţelegea. Şi cine ştie cît timp avea să mai fie prin apropiere? De-acum înainte putea fi îmbarcat în orice moment.

– În regulă, prietene, aş fi onorată să păşesc în o mie nouă sute patruzeci şi doi împreună cu tine.

– Vă mulţumesc, doamnă.

Achită nota şi o conduse pe Liane înapoi la serviciu, iar după-amiaza păru să treacă în zbor. Liane a fost bucuroasă să se întoarcă acasă şi să-l revadă pe George şi pe fete. Unchiul ei i-a observat expresia de pe faţă şi n-a scos o vorbă. Iar în seara aceea, ea i-a menţionat în treacăt că în ajunul Anului Nou avea să ia cina în oraş, cu Nick.

– Foarte frumos

O cunoştea bine şi nu îndrăznea să spună mai mult, dar spera să se întîmple ceva concret cu „băiatul Burnham". Şi-a îngropat nasul în carte, Liane a urcat la etaj să stea de vorbă cu fetele, iar la cină nu s-a mai rostit nici un cuvînt despre Nick.

Liane n-a mai amintit de el pînă n-a coborît la parter în seara de Anul Nou, într-o rochie pe care şi-o cumpărase din Franţa cu patru ani în urmă, dar încă mai era frumoasă, la fel ca ea. George a privit-o cu un zîmbet fericit, în timp ce-l aştepta pe Nick, şi fluieră încetişor printre dinţi, făcînd-o să rîdă.

– Nu-i rău... nu-i rău deloc!

– Vă mulțumesc, domnule.

Rochia avea mîneci lungi și guler înalt, era din lînă neagră și ajungea pînă-n pămînt, dar avea mici mărgele negre ca smoala cusute pe tot corsajul și o boneţică asortată, care-i stătea peste părul blond pieptănat într-un coc simplu, iar la urechi purta clipsuri mici cu diamante. Era o ținută discretă, elegantă și distinsă, perfectă pentru Liane. La sosire, Nick a fost de aceeași părere. A stat un moment în hol, privind-o. Apoi a fluierat, imitînd reacția lui George. Era pentru prima oară, după ani de zile, cînd Liane se simțea ca o doamnă admirată de bărbați, senzație extrem de plăcută. Nick îl salută pe George, iar Liane își luă noapte bună de la el.

– Să nu vă-ntoarceți prea devreme, ar fi păcat să stricați rochia numai pe-atît. Du-te și arată-te.

– Am să-mi dau toată silința s-o țin în oraș, făcu vizibil cu ochiul Nick și rîseră toți trei.

Fetele se duseseră deja la culcare. Domnea un sentiment de seară festivă, cînd au plecat cu mașina împrumutată de Nick.

– Mă tem că, în uniforma mea, n-arăt nici pe jumătate atît de elegant ca tine, Liane.

– Vrei să facem schimb?

El rîse, și au ajuns la *Fairmont* foarte bine dispuși. Nick rezervase o masă în Salonul Venețian, au intrat, el a comandat șampanie și au închinat unul în sănătatea altuia și pentru un an mai bun, înainte ca Nick să ceară fripturi, precedate de creveți și caviar. Se aflau foarte departe de delicatesele exotice de pe *Normandie*, dar era o masă bună și amîndoi se simțeau relaxați. Au dansat de cîteva ori după desert, Nick simțindu-se fericit cum de mult nu mai fusese, asemenea lui Liane.

– Ești o companie plăcută, să știi. Întotdeauna ai fost așa.

Era unul dintre primele lucruri pe care le observase la ea, în zilele nefericirii lui cu Hillary. Acum i-o spuse, iar

Liane zîmbi:

– Știi, ai scăpat de mult.

– O, Doamne, da! O știam încă de pe atunci. Dar știi de ce am rămas.

Din cauza lui John.

– Oricum, alea au fost alte vremuri și sîntem aproape în alt an, își privi el ceasul. Iei vreo hotărîre pe anul ăsta, Liane?

– Nu una singură, îi surîse ea mulțumită. Și tu?

– Mda, cred c-o să iau.

– Care anume?

– Să nu mă las omorît.

O privi în ochi, iar ea îi susținu privirea. Cuvintele lui le reamintiseră că în orice moment putea pleca la război, că mesele plăcute aveau să dureze doar puțin timp și deodată acest gînd o făcu să se oprească să reflecteze, la el, la Armand, la ceilalți din jur care plecau la luptă. Sala era plină de uniforme. Peste noapte, San Francisco devenise un oraș militar.

– Nick...

Preț de-o clipă, nu fu sigură ce să spună.

– Lasă, a fost o prostie ce-am spus.

– Ba n-a fost. Ai doar grijă să te ții de cuvînt.

– Mă voi ține. Încă-l mai am pe Johnny de luat înapoi.

Era un motiv să se întoarcă.

– Iar între timp, ai vrea să dansăm?

– Da, să trăiți.

Au dat ocol ringului pe melodia *The Lady's in Love with You* și păreau să fi trecut doar cîteva momente pînă cînd au sunat sirenele și văzduhul s-a umplut de confetti și deodată luminile au scăzut, oamenii se sărutau, orchestra cînta și s-au pomenit stînd în mijlocul ringului, privindu-se, înlănțuiți cu brațele, iar Nick o strînse la piept exact în clipa cînd Liane își ridica fața spre el și li se întîlniră buzele, și în timp ce se sărutau restul încăperii dispăru și se aflau din nou pe *Deauville*... pierduți unul în brațele celuilalt... pînă

cînd în sfîrşit ieşiră la suprafaţă să ia aer şi Liane nu se mai retrase.

– La mulţi ani, Nick.

– La mulţi ani, Liane.

Apoi se sărutară din nou. Nu băuseră destulă şampanie ca să dea vina pe ea şi am rămas pe ring, dansînd multă vreme, pînă cînd într-un tîrziu el a dus-o acasă şi s-au oprit în faţa casei unchiului ei, pe cînd Nick o privea.

– Îţi datorez scuze, Liane. În noaptea asta, n-am respectat regula jocului.

Adevărul, însă, era că în ultimii doi ani şi-ar fi dat braţul drept ca să aibă ceea ce tocmai primise în noaptea aceea.

– Iartă-mă, n-am vrut să...

Ea, însă, ridică o mînă şi-i atinse buzele:

– Nick, nu... e foarte bine aşa...

Un lucru spus de el o atinsese drept în inimă, hotărîrea de-a nu se lăsa ucis. Şi deodată Liane ştiu că trebuia să profite de fiecare moment atîta timp cît mai puteau. Învăţaseră odată că momentele puteau să nu se mai repete. Şi li se dăduse în dar această a doua şansă. Acum nu mai putea da înapoi. Nu mai voia. Nu-l voia decît pe el.

Nick îi sărută vîrfurile degetelor, apoi ochii, buzele.

– Te iubesc atît de mult.

– Şi eu te iubesc, se îndepărtă ea, zîmbindu-i. Nu avem dreptul ca acum să irosim asta. Înainte, am făcut ce trebuia şi-o vom mai face... dar în clipa asta...

O trase lîngă el cu o violenţă care-o luă prin surprindere.

– Toată viaţa te voi iubi. Ştii asta?

Liane dădu din cap.

– Iar cînd îmi vei spune să plec din nou, am s-o fac. Înţeleg ceea ce se cuvine.

– Ştiu că înţelegi, îi atinse ea faţa, în timp ce el o ţinea strîns la piept. Atunci, nu mai trebuie să vorbim despre asta.

Apoi se desprinse încet de el şi descuie uşa. Nick o sărută de noapte bună, iar Liane îl privi îndepărtîndu-se. Acum valurile nu mai puteau fi oprite şi nici unul dintre ei n-o dorea. Se abţinuseră timp de aproape doi ani, şi nu mai puteau... nu puteau... şi nu regreta nimic. A urcat repede la etaj, şi-a scos rochia şi s-a culcat, iar în noaptea aceea n-a visat pe nimeni. Domnea un sentiment straniu... imponderabil, de pace, lumină şi bucurie şi a dormit fără vise pînă dimineaţă.

Capitolul 44

În prima zi a anului, Nick a trecut pe la ea şi au stat mult timp în bibliotecă, tăifăsuind lîngă foc. N-au pomenit nimic despre cele întîmplate în noaptea trecută. Parcă ar fi fost împreună dintotdeauna, iar Liane s-ar fi aşteptat să-l vadă. Nici chiar fetele n-au părut surprinse cînd, venind din grădină, l-au găsit aşezat acolo.

– Bună, nene Nick, îşi aruncă Elizabeth braţele pe după gîtul lui, adresîndu-i mamei sale un surîs vinovat. Mai trebuie să-i spunem domnul Bumham?

– Nu eu hotărăsc, le zîmbi ea amîndurora. Îi plăcea să-l vadă cu fetele. Trecuse atîta timp de cînd nu mai avuseseră un bărbat prin apropiere, cu excepţia unchiului George, şi ştia că le prindea bine prezenţa lui.

– Ei, nene Nick? se întoarse Elizabeth spre el. Putem?

– Nu văd de ce nu, îi mîngîie el părul blond şi mătăsos, atît de asemănător cu al mamei ei. De fapt, sînt chiar flatat.

Marie-Ange îi urmă exemplul şi fugiră înapoi în grădină să se joace, în timp ce unchiul George cobora la parter.

– Tocmai am terminat cartea. A fost excelentă, îi zîmbi el binefăcătorului său. Aş fi bucuros să ţi-o împrumut, dacă ai timp de citit.

– Mulţumesc foarte mult.

Ca de obicei, peste cîteva momente bărbaţii începură

să discute ştirile de război. Lumea încă mai era şocată de scufundarea navelor britanice Prince of Wales şi *Repulse* de către japonezi, în largul coastlor malayeze, la trei zile după Pearl Harbor. Pierderile de vieţi de pe ambele nave fuseseră cutremurătoare, iar *Prince of Wales* se scufundase cu amiralul la bord. Fusese nava de luptă cu care venise Churchill în Argentina Bay, la întîlnirea cu Roosevelt pentru a semna Carta Atlanticului.

– Cred că încă nu ştii pe ce navă ai fost repartizat

– Nu, domnule, dar ar trebui să aflu curînd.

George dădu din cap şi o privi pe Liane:

– Ai arătat foarte drăguţă aseară, draga mea. Sper că v-aţi distrat bine.

– Foarte bine.

Apoi îi spuseră cît de mulţi militari văzuseră la hotel. În cele trei săptămîni şi jumătate de la atacul asupra Pearl Harbor-ului, părea că se înrolase întreaga ţară şi toţi tinerii pe care-i cunoşteau erau recrutaţi

– De fapt, ştiţi, mă surprinde că m-au trimis aici. Din ce se bîrfeşte, Statele Unite sînt mult mai interesate să-i şteargă pe nemţi de pe suprafaţa pămîntului înainte de a-i nimici pe japonezi.

În zilele imediat următoare loviturii de la Pearl Harbor, germanii lansaseră o enormă ofensivă cu submarine în Atlantic şi erau scufundate vase înfiorător de aproape de litoralul răsăritean. Porturile principale, New York, Boston şi Norfolk, erau acum apărate cu mine, plase şi patrule de coastă şi toţi se întrebau cît de aproape aveau să îndrăznească germanii să înainteze. În fiecare noapte se instituiau camuflaje, atît în zonele de coastă estice, cît şi în cele vestice.

– Se pare că ne atacă din ambele părţi.

George privea în focul din cămin, cu ochi îngrijoraţi. Niciodată pînă atunci patria sa nu mai fusese ameninţată în mod direct, ceea ce era un şoc pentru el. Îl privi pe Nick şi clăcină din cap:

– Îmi doresc doar să fi fost destul de tînăr ca să vin şi eu cu voi.

– Eu nu, îşi privi Liane unchiul. Cineva trebuie să stea aici cu noi, sau la asta nu te-ai gîndit?

Bătrînul zîmbi şi o bătu pe mînă:

– Asta, draga mea, mi-e singura consolare.

Apoi îi lăsă şi se întoarse la etaj să citească ziarul de după-amiază în cabinetul de lîngă camera lui, iar Nick şi Liane rămaseră singuri. El o privi un lung răstimp şi-i luă mîna într-a lui.

– M-am simţit minunat azi-noapte, Liane.

– Şi eu.

Ochii lui o priveau fără şovăire. În lumina limpede a zilei, nu se zărea nici o urmă de regret că-l sărutase în noaptea trecută. Revenise în viaţa ei ca o navă în derivă, pe-o direcţie necunoscută şi poate, o vreme, puteau naviga împreună. Nu pentru mult timp, totuşi, Liane ştia bine; în cele din urmă, el avea să se desprindă. Poate că acesta era destinul lor, îşi spusese ea în acea dimineaţă, să se întîlnească din cînd în cînd în timpul vieţii şi să-şi dăruiască unul altuia puterea de care aveau nevoie ca să continue. Făcuse acest lucru pentru ea, la fel cum îl mai făcuse o dată şi-nainte. În dimineaţa aceea se simţise mai calmă decît oricînd în mai mult de-un an şi părea să plutească în jurul lor o aură de pace.

– Nici un regret?

Îi zîmbi:

– Încă nu.

Iar apoi îi explică la ce se gîndise.

– E ciudat, dar şi eu m-am gîndit aproape la acelaşi lucru, azi-noapte în drum spre casă. Poate că asta-i tot ce vom avea vreodată, dar poate e de-ajuns.

Privirile li se întîlniră, se susţinură, iar Nick o întrebă despre o idee care-i venise de dimineaţă:

– Crezi că ai putea să te eliberezi cîteva zile, Liane?

– La ce te gîndeşti?

Glasul lui era foarte blînd:

– Mă gîndeam la cîteva zile în Carmel. Ce zici?

Îi zîmbi liniştită, surprinsă de propria ei reacţie. Dar îşi însuşea un lucru pe care-l dorea foarte tare, de multă vreme. Ştia în adîncul sufletului ei că niciodată n-avea s-o mai facă. Dar numai de data asta... încă o dată...

– Cred că ar fi minunat. Poţi pleca?

Se sili să nu se gîndească la Armand. Asta rămînea pe mai tîrziu.

– Cît timp las un număr unde pot fi găsit. La sfîrşitul săptămînii viitoare voi primi o permisie de trei zile. Ai vrea să stăm într-un loc anume?

– N-am mai fost la Carmel de ani de zile...

Se gîndi un moment.

– Cum ar fi la *Pine Inn*?

– S-a făcut. Poţi pleca vineri dimineaţă?

Apoi se încruntă.

– Dar fetele? N-au să se necăjească?

Se gîndi şi ea la acest lucru, apoi clătină din cap:

– Le voi spune că e ceva pentru Crucea Roşie.

Nick zîmbi, simţindu-se ca un băieţandru răutăcios care răpeşte o fecioară de la părinţii ei.

– O poveste plauzibilă. Fii doar atentă cînd au să-nceapă *ele* să-ţi spună poveşti din-astea, peste cîţiva ani.

Liane îi zîmbi fericită:

– Am să le-omor.

El rîse, apoi au mai vorbit o vreme, după care au ieşit în grădină să vadă de fete. Mai tîrziu Nick a plecat, înainte de cină, întrucît, în pofida invitaţiei lor, trebuia să ia masa cu comandantul său. Liane îl conduse pînă la uşă, iar el o privi în timp ce-şi luau rămas-bun. Erau singuri în imensul hol de marmură şi Nick se aplecă s-o sărute tandru, murmurînd cuvintele:

– Să nu uiţi cît de mult te iubesc.

În timpul weekend-ului şi în tot restul săptămînii, i-a

fost greu să se facă liber, dar joi seara a dat telefon pentru a confirma planul. Unchiul George nu întrebase despre el, intenționat, iar Liane nu-l pomenise nici măcar o dată.

– Pentru mîine totu-i aranjat?

– Aici, da. Tu cum stai?

Le spusese că se ducea la un seminar de trei zile al Crucii Roșii, în Carmel, și toți păruseră s-o creadă.

– Totul e-n regulă.

Apoi rîse:

– Știi, sînt agitat ca un puști.

Deodată, chicoti și ea:

– Și eu la fel.

– Poate că-i o nebunie ce facem. Poate că la urma urmei n-a fost decît o idilă pe valuri, și sîntem țîcniți s-o încercăm din nou.

Era o afirmație foarte sinceră, dar între ei funcționa acest gen de franchețe, chiar și acum, după tot acel timp și doar cîteva sărutări care să le amintească de trecut.

– Am putea să inundăm camera și să susținem că ne scufundăm.

– Nu mi se pare foarte comic.

– Scuze. O glumă proastă.

Dar rîseră amîndoi oricum. Rîdeau mult împreună, lucru pe care el nu-l făcuse de mult timp, și nici ea. Le ajuta amîndurora din plin.

A doua zi dimineață, Liane a plecat de-acasă cu pas sprinten și cu un zîmbet pe care abia și-l putea ascunde. Era recunoscătoare că fetele reveniseră la școală cu trei zile în urmă și n-au văzut-o ieșind din casă imediat înainte de amiază, iar unchiul George era în birou. A luat un taxi pînă la hotelul lui Nick, unde el se plimba nervos încoace și-ncolo pe stradă, fumînd o țigară.

– Arăți de parcă nevastă-ta ar aștepta un copil, îi zîmbi ea, în timp ce Nick plătea taximetrul.

– M-a apucat dintr-o dată panica la gîndul că poate n-ai să te-arăți.

– Ai fi preferat?

Drept răspuns, însă, el o luă în braţe şi o sărută apăsat pe gură. Au stat astfel un lung răstimp, iar doi militari în trecere au chiuit şi au fluierat.

– Tu ce crezi?

Liane îi răspunse cu un zîmbet Se bucura că venise. În taxi, simţise aceeaşi nervozitate ca şi el. O dată aproape că se întorsese din drum. Dacă aveau un accident şi aflau George şi fetele? Dacă . Dar venise şi-i părea bine Nick îi puse geanta în portbagajul maşinii de închiriat şi porniră spre Carmel, cîntînd şi rîzînd ca doi copii.

A fost un drum minunat, iar vremea era plăcută, deşi rece. S-au oprit să ia prînzul la un restaurant de pe marginea şoselei şi au ajuns în Carmel la ora patru, tocmai la timp pentru o plimbare pe plajă înainte de-a se întuneca Şi-au lăsat bagajele în camera de la Pine Inn şi au străbătut cele două scurte cvartaluri pînă la plajă. Şi-au îndesat pantofii în buzunarele mantalelor şi au luat-o la fugă prin nisip, el desculţ, ea în ciorapi de mătase Senzaţia brizei pe obraji era minunată şi, într-un tîrziu, cînd s-au oprit departe în lungul plajei şi s-au aşezat, erau cu răsuflarea tăiată şi rîdeau fericiţi Aici totul arăta atît de paşnic, ca şi cum lumea ar fi fost în deplină siguranţă, urmînd a rămîne astfel pentru totdeauna.

– E greu de crezut că are loc un război, nu-i aşa?

Nick stătea cu privirea spre mare, gîndindu-se la navele care apărau ţara pînă la o distanţă egală cu jumătate din circumferinţa globului. Localitatea Carmel era complet neatinsă de forfota uniformelor pe care le văzuseră în San Francisco. Era un orăşel liniştit, care îşi dormea somnul, iar Liane spera să nu se trezească niciodată.

– Mă simt bine c-am scăpat de-acolo. Munca la Crucea roşie începe să mă deprime, oftă ea, privindu-l. Era surprins. Crezuse că-i plăcea.

– Cum aşa?

– Am senzaţia că nu fac destul. Să organizez ceaiuri

pentru ofițeri și să alcătuiesc liste nu-i stilul meu. A fost o ocupație, în ultimul an. Dar aș prefera să fac ceva mai folositor.

Oftă din nou, iar Nick zîmbi, amintindu-și cu cîtă înverșunare trudise la salvarea oamenilor, pe *Deauville*.

– Mi-aduc aminte. Ce-ai avea în cap?

– Încă nu știu. Mă gîndeam. Poate o activitate de spital.

Întinse mîna spre ea:

– Florence Nightingale.

Apoi o sărută și se culcară unul lîngă altul pe plajă pînă la căderea întunericului, cînd reveniră încet la hotel. Liane își dădea seama pentru prima oară că erau pe punctul să petreacă un weekend civilizat împreună, ca doi oameni obișnuiți. Pe navă, stătuseră în întunecimea înăbușitoare a cabinei șefului de echipaj, pe perioada camuflajelor nocturne, și deodată iată-i într-o odăiță frumoasă, cu duș, iar Liane se simți rușinată de el în timp ce intrau, cînd amîndoi aruncară o privire spre baie. Parc-ar fi fost doi proaspăt căsătoriți și chicoti:

– Vrei să faci duș primul, sau merg eu?

– După tine. Probabil îți ia oricum mai mult timp decît mie.

Liane își încărcă brațele cu articolele de toaletă și ceea ce-avea să-și pună pe trup, închise ușa și, peste o jumătate de oră, ieși îmbrăcată complet, cu părul strîns într-un coc decent, iar Nick fluieră:

– Mare realizare, într-o cămăruță cît aia.

Ea rîse. Jonglase cu toate, rochia aproape că-i căzuse în cadă, dar nimeni n-ar fi ghicit, privind-o.

– Urmezi tu.

Nick avusese dreptate. I-a luat mult mai puțin timp și, cînd a ieșit, avea pe el doar un prosop. Uitase să-și ia la drum o uniformă curată.

– Trebuie să existe o cale mai simplă, zîmbi el, iar Liane rîse:

– Ciudat, nu? Ne era mult mai uşor pe navă, Dumnezeu ştie de ce, în condiţiile de-acolo.

Dar ştiau amîndoi de ce. Pe-atunci totul era familiar, după cea dintîi oară, puteau să fi stat doar în jumătate din spaţiu, iar acum totul se schimbase. Nick o privi cu blîndeţe din uşa băii şi porni încet spre ea.

– A trecut îngrozitor de mult timp, Liane... prea mult...

Se opri, rămînînd absolut nemişcat, iar Liane îşi ridică braţele, îl cuprinse pe după gît şi îl sărută.

Foarte încet, o trase spre el. Nu era nevoie de cuvinte pentru ceea ce simţeau, ca şi cum, dintr-odată, n-ar mai fi contat unde se aflau sau unde fuseseră în ultimul an şi jumătate. Trupurile părură să li se repeadă înainte, în timp ce hainele ei se topeau sub mîinile lui. Prosopul căzu, iar Nick o ridică uşor în braţe şi o duse spre pat. O devoră cu buzele, cu mîinile, Liane zăcînd cu respiraţia tăiată de voluptate. Trecură ore întregi pînă rămaseră întinşi unul lîngă altul, ameţiţi de satisfacţie. Nick se rostogoli pe un cot, ca s-o privească. Era mai frumoasă ca oricînd.

– Bună, dragostea mea.

Liane îi zîmbi cu ochi somnoroşi:

– Mi-ai lipsit, Nick... mai mult decît pot ţine minte.

Îl sărută pe umăr, pe piept, şi-şi trecu alene un deget de-a lungul braţului său. Se simţiseră chiar mai bine împreună decît înainte. Pasiunii i se adăuga un sentiment de căldură, naturaleţe şi familiaritate.

În sfîrşit, la ora zece, s-au sculat şi Nick a mers prin cameră, simţindu-se la largul său fără haine, ca şi cum ar fi trăit împreună dintotdeauna. Privi peste umăr, cu un surîs, în timp ce-şi scoatea din haină un pachet de *Camel*.

– Ei, cred c-am sărit peste cină. Mori de foame?

Liane rîse şi scutură din cap. Nu se mai gîndise la mîncare de prima oară cînd o sărutase el.

– Poate ne lasă să cotrobăim prin bucătărie.

Dar, cînd s-au îmbrăcat şi au coborît la parter, au avut surpriza să descopere că sala de mese încă mai era

deschisă şi s-au aşezat la o masă retrasă într-un colţ, delectîndu-se cu o cină compusă din somon şi şampanie, la lumina lumînării. La desert, Nick a luat o plăcintă cu mere *à la mode*, care nu mergea bine cu restul, iar Liane l-a tachinat.

– Armata îmi formează obiceiuri proaste.

A mîncat-o însă împreună cu el, au rîs şi într-un tîrziu s-au întors în camera lor. Pe cer strălucea luna, iar odaia era tăcută şi confortabilă. Aproape înainte de-a fi închis uşa, Nick a tras-o înapoi în pat şi au făcut din nou dragoste, iar Liane a adormit în sfîrşit în braţele lui, cu un surîs fericit pe chip. Nick a rămas mult timp treaz, privind-o.

Capitolul 45

A doua zi dimineață, s-au deșteptat și au comandat micul dejun în cameră. Au stat așezați pe pat, goi, ciugulind unul din farfuria celuilalt, comuri și pateuri daneze, în timp ce Liane bea ceai englezesc și Nick cafea neagră. Își ridică privirea spre el, cu un surîs, iar el rînji.

– Nostim, nu-i așa, Liane?

– Nostim nu e cuvîntul potrivit.

Era ceva cu totul diferit de vechea ei viață cu Armand, diferit de tot ce cunoscuse înainte, și totuși, în același timp, avea senzația că dintotdeauna trăise astfel. Aproape instinctiv, știuse ce urmau să mănînce la micul dejun și că lui Nick cafeaua îi plăcea neagră. Știa pînă și cît de caldă prefera apa la duș. Iar după aceea, ea așezată în cadă și el bărbierindu-se, Nick fluiera și Liane cînta, în duet.

La sfîrșit, s-a întors spre ea, zîmbind, cu un prosop petrecut pe mijloc.

– Nu-i rău, mm? Poate-ar trebui să dăm probă pentru un recital radio.

– Sigur. De ce nu? surîse ea.

S-au îmbrăcat și s-au dus la o plimbare lungă pe plajă, după care au trecut prin cîteva magazine și galerii de artă. Nick i-a cumpărat o mică morsă sculptată în lemn, iar ea i-a dăruit lui un pescăruș mic de aur, cu lănțișor.

– Te vor lăsa să-l porţi în misiuni, ca să-ţi aducă aminte de Carmel?

– Să-ncerce să mă oprească, numai.

Erau nişte mici atenţii, dar îşi doreau fiecare ceva care să le amintească de Carmel în lunile următoare. Apoi, Liane a cumpărat mici cadouri pentru fete şi unchiul George şi s-au întors la hotel, unde s-au ghemuit la căldură în pat pînă au coborît să mai ia o cină tîrzie.

Duminică, au stat în pat pînă după amiază, Liane nedorind să se ridice. Ştia că trebuia să plece acasă devreme şi nu dorea ca idila să se sfîrşească. Stătea în cadă cu o expresie pierdută în ochi, privind săpunul pe care-l ţinea în mînă. Uitîndu-se la ea, Nick îi putea citi gîndurile. O atinse uşor pe cap, iar Liane îşi ridică ochii, zîmbind.

– Nu fi aşa de tristă, iubito. Vom mai veni.

– Crezi c-am putea?

Dar cine ştie cînd avea să se îmbarce? Îl puteau trimite în orice moment. El, însă, îi ghici din nou gîndul.

– Vom reveni. Îţi promit.

Peste o oră au părăsit hotelul, după ce au mai făcut dragoste „doar încă o dată", chicotind apoi, în timp ce Liane îl ameninţa cu degetul:

– Ştii, îmi creezi obiceiuri proaste şi cred c-o să m-aleg cu năravi.

– Ştiu sigur. Data trecută, am întrerupt-o pentru şaptesprezece luni.

– Şi eu, îl privi ea tristă. Te visam noaptea. În seara cînd am dat peste tine la doamna MacKenzie, ţi-am auzit glasul şi am crezut că pînă la urmă îmi pierdusem minţile.

– Aşa am simţit şi eu cînd am privit prin salon şi te-am văzut. În New York mi se întîmpla încontinuu, mă uitam pe-o stradă şi te vedeam acolo, îndepărtîndu-te, cu acelaşi păr blond, o luam la fugă să mă conving şi niciodată nu erai tu. Multe femei de pe stradă trebuie că m-au crezut nebun. Şi eram...

Ochii lui îi pătrunseră adînc pe-ai ei.

– Am fost nebun, mult, mult timp, Liane.

Ea încuviință.

– Și acum încă mai sîntem nebuni.

Furaseră trei zile și știau amîndoi că nu puteau păstra ceea ce aveau. Nu era decît un împrumut.

– Mie nu-mi pare rău. Ție da?

Liane dădu din cap.

– M-am gîndit la Armand, ieri... și la cum e totul pentru el, la Paris... și totuși, într-un fel, am știut că tot ceea ce făceam nu-i schimbă cu nimic situația. Voi fi aici, așteptîndu-l, cînd se va sfîrși războiul.

Și Nick o știa, dar n-o dușmănea pentru asta. Era o trăsătură a ei pe care o acceptase dintotdeauna... aproape întotdeauna... Mai știa și că în Europa era o iamă cumplită, dar presupunea că o știa și ea. Și n-avea nici un rost să vorbească despre asta. Nu putea întreprinde nimic pentru Armand, iar Nick știa cîte griji își făcea.

Au străbătut din nou, încet, drumul de coastă, ajungînd acasă la ora opt, după un scurt popas să mănînce chiar înainte de a intra în San Francisco. Nu dăduse telefon acasă tot weekend-ul și spera că fetele erau bine. A observat că nici Nick nu-l sunase pe Johnny. Părea că, preț de numai trei zile, își aparținuseră unul altuia, într-o lume diferită, și nimeni altul și nici o altă lume nu existase vreodată. În ultima jumătate de oră a drumului au vorbit despre copii, iar Nick oftă:

– Știu că-i va fi fiind bine. Dar îmi fac atît de-al naibii de multe griji pentru el.

Apoi se întoarse spre Liane.

– Vreau să te rog ceva... ceva deosebit...

Inima lui Liane bătea nebunește, știind dintr-odată că era ceva important.

– Sigur. Ce?

– Dacă mi se întîmplă ceva... cînd voi fi plecat... îmi promiți că ai să mergi să-l vezi?

Un moment, Liane tăcu, șocată.

– Crezi că Hillary m-ar lăsa?

– N-a aflat niciodată despre noi. N-are nici un motiv să nu te lase. Iar acum s-a recăsătorit.

Oftă din nou.

– Dac-aş putea, l-aş lăsa cu tine, atunci aş şti că e pe mîini bune pentru totdeauna.

Liane înclină din cap, încet.

– Da, voi merge să-l văd. Voi ţine legătura cu el, peste ani

Apoi zîmbi cu blîndeţe:

– Ca un înger păzitor. Dar – îi atinse ea mîna lui Nick – n-o să ţi se întîmple nimic, Nick.

– Nu se ştie niciodată, o privi el în întuneric, pe cînd opreau în faţa casei unchiului ei. Am vorbit serios, cînd ţi-am cerut-o.

– Şi eu ţi-am răspuns serios. Dacă se întîmplă ceva, voi merge să-l văd.

Au coborît din maşină, iar Nick i-a pus geanta în antreu. Nu era nimeni prin preajmă. Fetele se culcaseră deja, Liane sperînd să nu-l vadă, dar Nick nu voise să ia un taxi de la hotelul lui şi o adusese el acasă. Apoi, în faţa uşii, Liane se întoarse spre el şi se sărutară îndelung.

– Am să-ţi dau telefon dimineaţă.

– Te iubesc, Nick.

– Te iubesc, Liane.

O sărută din nou şi plecă.

Capitolul 46

Armand stătea în biroul său, suflîndu-şi în mîini să şi le încălzească. Trecuse prin cîteva săptămîni înfiorătoare, cu ger şi zăpadă, din cînd în cînd, pe străzile Parisului, şi în toate casele domnea frigul. Nici nu mai ţinea minte cînd îi fusese cald ultima dată, iar acum avea mîinile atît de reci încît abia mai putea scrie, chiar şi după ce şi le frecase cîteva minute. Ca om de legătură între Pétain şi germani, îşi mutase sediul cu-o lună în urmă, fiind acum instalat la hotelul *Majestic*, alături de *Verwaltungsstab*, birourile administrative germane ale Comandamentului Superior. Ramura militară corespondentă era *Kommandstab*-ul, sub comanda colonelului de Stat Major Speidel. Din păcate, trebuise să-l ia cu el pe André Marchand, iar tînărul asistent era acum atît de emoţionat de-a se afla în aceeaşi clădire cu germanii încît apărea permanent ţeapăn de devotament zelos, lui Armand devenindu-i tot mai dificil să-şi ascundă ura faţă de el.

În acele zile, responsabilităţile lui Armand erau şi mai extinse decît înainte. Germanii ajunseseră în sfîrşit să aibă încredere în el. Petrecea multe ceasuri cu *Abteilung*-ul lor de propagandă, în scopul de a ajuta la convingerea francezilor despre binecuvîntarea care le căzuse pe cap sub înfăţişarea nemţilor. Avea întîlniri frecvente cu colonelul de

Stat Major Speidel şi generalul Barkhausen, pentru a discuta ceea ce aceştia numeau „Serviciile Prăzilor de Război". Aici, Armand avea posibilitatea secretă de a crea dezordine, detumînd multe dintre comorile marcate pentru Berlin. Pur şi simplu dispăreau, vina cădea în sarcina Rezistenţei şi nu părea să existe om mai iritat decît Armand. Deocamdată, nu-l bănuia nimeni. Mai avea adesea întîlniri şi cu doctorul Michel, din Ministerul German al Economiei de Stat, pentru a discuta starea prezentă a economiei franceze, controlul preţurilor, industriile chimice, producţia de hîrtie, problemele de muncă, asigurările, creditele, cărbunii, energia electrică şi alte domenii adiacente minore.

Majoritatea marilor hoteluri fuseseră preluate de Comandamentul Superior German. Generalul von Stutnitz, comandantul militar al Gross-Paris-ului, se afla la *Crillon*, iar Speidel şi ceilalţi la *Majestic*. *Verwaltungsstab*-ul era amplasat la îndemînă, lîngă locuinţa lui Armand de la Palais-Bourbon, iar Oberkriegsverwaltungsrat-ul Kruger, însărcinat cu bugetul oraşului, se găsea la *Hotel de Ville*. Iar generalul von Briesen, comandantul propriu-zis al oraşului Paris, stătea la *Hotel Meurice*, deşi în cele din urmă i-a luat locul generalul Schaumburg, rămînînd la *Meurice*, pe care-l găsea un hotel încîntător.

Prin tot oraşul, afişe în limba franceză comunicau avertismente cumplite privind transmiterea de informaţii, actele de sabotaj, violenţă, greve, incitarea la revoltă sau chiar stocarea articolelor de uz cotidian, toate pasibile de pedeapsă „cu maximă severitate" din partea unui Tribunal de Război. Inevitabil, aveau loc frecvente violări ale reglementărilor, majoritatea din partea membrilor Rezistenţei, care, după cum au informat imediat germanii publicul, erau „studenţi comunişti" şi erau împuşcaţi în public pentru a-i învăţa pe toţi minte. Execuţiile publice la Paris deveniseră aproape la ordinea zilei în anul 1942, iar atmosfera din oraş era mohorîtă şi deprimantă. Numai la întrunirile secrete ale Rezistenţei din Franţa ocupată domnea un aer de emoţie

şi de tensiune. În toate celelalte părţi, însă, oraşele, orăşelele şi satele păreau cufundate într-o opresiune tăcută. Şi păreau să le asuprească nu numai germanii, ci şi elementele naturii. În tot timpul acelei ierni, oamenii muriseră ca muştele, de frig şi din lipsă de hrană. Privind în jur, Armand vedea o naţiune pe moarte. Germanii încetaseră demult să mai pretindă că „Sudul neocupat" avea să rămînă neatins. Înaintaseră şi acolo, înghiţind acum toată Franţa. „Dar nu pentru mult timp", continua să făgăduiască de Gaulle în transmisiile sale B.B.C. de la Londra. Iar cel mai uimitor dintre toţi era un om pe nume Moulin, răspunzător de stimularea spiritului Rezistenţei aproape de unul singur. Fără a înţelege cineva cum reuşea, făcea drumuri necontenite la organizaţia de luptători în Rezistenţă de la Londra şi izbutea să se strecoare înapoi în Franţa, pentru a le aduce tuturor noi speranţe şi optimism.

Armand nu îndrăznise să-l întîlnească decît o dată sau de două ori. Pentru el era mult prea riscant, iar în cea mai mare parte a timpului ţineau legătura indirect, mai ales după faimosul Edict din 15 iulie al anului precedent, cînd germanii se năpustiseră asupra tezaurelor artistice din toată Franţa, pretinzînd ca orice obiect în valoare de peste o sută de mii de franci să fie raportat imediat de către proprietar sau deţinător. Cu distrugerea şi rătăcirea acestor rapoarte fusese Armand atît de ocupat în iarna anului 1942, şi ştia că era deja răspunzător, numai el singur, de salvarea unor comori valorînd pentru Franţa milioane de dolari, în ciuda precauţiei germanilor. Dar, mai important decît atît, încerca să salveze vieţi, ceea ce devenea din ce în ce mai periculos pentru el. În ultimele cîteva săptămîni se îmbolnăvise din cauza gerului amamic coborît asupra Parisului, dar nu scrisese nimic despre asta în scrisoarea pe care a primit-o Liane a doua zi după întoarcerea de la Carmel. N-a putut deduce din ea decît că munca lui continua cu succes. Totuşi, recunoştea în scrisoare şi altceva. Ceva ce nu mai simţise niciodată. Un soi de deznădejde vecină cu

disperarea. Citea printre rînduri că Franța n-o ducea deloc bine în mîinile nemților, ba chiar mai rău decît bănuiau cu toții. Și, după citirea scrisorii, a stat mult timp la fereastră, privind spre Golden Gate Bridge.

– Liane? S-a-ntîmplat ceva?

Unchiul ei încă nu plecase la lucru și o privea din ușă. Părea să se fi prăbușit din tot trupul, își ținea capul în piept și, cînd se întoarse spre el, George văzu că plîngea. Ea însă clătină din cap, zîmbindu-i printre lacrimi:

– Nu. Nimic nou. Am primit o scrisoare de la Armand.

Fusese transmisă de către Moulin, cu prilejul celei mai recente călătorii a sale la Londra, dar pe-asta nu i-o putea spune unchiului. Nici chiar el nu trebuia să știe că Armand întreținea legături cu Rezistența.

– S-a întîmplat ceva?

– Nu știu. Pare doar atît de trist... totul e așa de deprimant.

– Războiul nu-i lucru plăcut.

Cuvinte banale, dar adevărate.

– Aproape că pare bolnav.

Își cunoștea bine soțul. Iar unchiul ei se abținu să spună că nu se mira că un trădător suferea din pricina distrugerii Franței.

– Va fi bine. Probabil îi e doar dor de tine și de fete.

Liane dădu din cap, simțindu-se dintr-odată străpunsă de primul fior de vinovăție.

– Așa cred.

– Cum a fost seminarul din Carmel?

Ochii i se luminară, în pofida propriei voințe.

– Minunat.

Bătrînul nu i-a mai pus alte întrebări și au plecat amîndoi la lucru. Liane i-a spus lui Nick despre scrisoarea de la Armand, după-amiază, cînd a luat-o de la cabinetul Crucii Roșii. El însă nu se putea gîndi decît la un singur lucru, iar ochii săi îi cercetară pe-ai ei cu neașteptată panică.

Îl privi un lung răstimp, apoi clătină din cap.

– Nu, deloc. E ca şi cum aş avea acum două vieţi separate. Cea veche cu Armand, şi aceasta alături de tine.

Nick dădu din cap, uşurat, iar Liane oftă:

– Dar mă simt groaznic din cauza lui.

– Pare să se afle în vreun pericol imediat?

– Nu mai mult ca de obicei, cred. N-am perceput aşa ceva din scrisoare. Doar un sentiment de cumplită depresiune, mai mult pentru Franţa.

Îşi ridică privirea spre el:

– Cred că ţine la ea mai mult decît la el însuşi, sau la noi. Pentru el, ţara înseamnă totul.

– Îl admir, spuse încet Nick.

Apoi a dus-o acasă şi a luat masa cu ei. După cină, a jucat domino cu Liane şi unchiul George, iar după ce s-a întors la hotel, Liane s-a pomenit întrebîndu-se cînd aveau să fie din nou împreună, aşa cum fuseseră la Carmel. Femeilor nu li se îngăduia accesul în hotelul unde stătea el şi oricum n-ar fi vrut să se ducă acolo. Dar la sfîrşitul săptămînii următoare, Nick a rezolvat problema, propunînd să-şi rezerve o cameră la *Fairmont*. Exista o dificultate pe care ei, spre deosebire de alţii, n-o aveau. Nici unul nu ducea lipsă de fonduri. Alte greutăţi, însă, aveau destule. Ea, îngrijorată pentru Armand în Franţa, el făcîndu-şi griji cu Johnny.

În weekend, l-a ascultat cînd a vorbit la telefon cu băiatul şi l-a privit jucîndu-se cu fetele ei. Ştia cît de mult îi lipsea copilul. Avea o uşurinţă deosebită în a trata cu cei mici. După ce au dus fetele acasă, au mers să ia cina, întorcîndu-se apoi în camera rezervată la *Fairmont*. Fetele fuseseră invitate să înnopteze la o prietenă, iar ea îi spusese unchiului George altă poveste pe care acesta n-o pusese la îndoială.

– Crezi că ne bănuieşte, Nick? îi surîse Liane, în timp ce stăteau culcaţi pe patul din cameră, bînd şampanie şi mîncînd alune. De astă dată, nu se mai duseseră la Salonul Veneţian. Doreau să fie singuri. Nick păru amuzat de

întrebarea ei.

– Poate. Nu-i un nătărău. Şi probabil că a făcut şi el destule de-astea la vremea lui.

O ştia şi ea, dar încă nu era convinsă.

– N-a scos o vorbă.

– Te cunoaşte prea bine ca s-o facă.

– Crezi că-l deranjează?

– Tu crezi? zîmbi cu blîndeţe Nick, iar Liane clătină din cap.

– Nu, ar vrea să divorţez de Armand şi să mă mărit cu tine, bănuiesc.

– Şi eu – adică, bănuiesc acelaşi lucru, se grăbi el să precizeze, cînd îi văzu expresia din ochi. Liane se temea cu disperare să nu fie nedreaptă faţă de Nick. Era femeie căsătorită, în fond, şi nu-i putea oferi nici un rol în viitorul ei.

– Oricum, nu-ţi face griji. Atîta vreme cît nu apare brigada de moravuri, sau presa, n-avem nici o problemă.

Ideea o făcu să rîdă. Se înscriseseră în registrul hotelului ca maiorul şi doamna Nicholas Bumham.

Au continuat un timp astfel, cu cine şi plimbări lungi după-amiaza, şi weekend-uri furate la *Fairmont*. Peste cîteva săptămîni, le-a mai reuşit o scurtă fugă pînă la Carmel, dar în februarie situaţia lui Nick a început să devină încordată. Singapore căzuse în mîinile japonezilor, iar forţele de uscat japoneze ocupaseră Java, Borneo, Indiile de Est Olandeze şi un număr de insule din Pacificul de Sud. Japonezii erau atît de mulţumiţi de ei înşişi, încît generalul Nagumo se retrăsese la nord de Japonia. Nick se aştepta să fie îmbarcat în orice moment. Presupunea în fiecare săptămînă, oarecum, că va primi vestea, dar încă nu se întîmpla. Portavioanele Statelor Unite efectuau raiduri-fulger asupra insulelor Gilbert şi Marshall, în sudul Japoniei, bombardînd cu succes poziţiile japoneze, dar principalele fortăreţe ale inamicului nu puteau fi cucerite.

Într-o zi din martie, Nick o privi deznădăjduit şi, după al doilea pahar de scotch, spre uimirea lui Liane, bătu cu

pumnul în masă. Era nervos de săptămîni întregi, în aşteptarea plecării.

– La naiba, Liane, trebuia să fiu şi eu acolo. De ce dracu' stau aici pe cur, în San Francisco?

Izbucnirea lui nu-i răni sentimentele, îl înţelese şi-i vorbi pe un ton liniştitor, dar nu părea să fie de mare folos.

– Stai, Nick. Trag şi eu de timp.

– Iar eu fac războiul stînd prin camere de hotel.

Avea o expresie de pură acuzare şi, de astă dată, o atinse.

– Tu ai ales, Nick, nu-i o obligaţie.

– Ştiu... ştiu... iartă-mă... doar că pierd vremea pe-aici, de-mi ies naibii din minţi. Ce Dumnezeu, m-am înrolat acum trei luni, Johnny e la New York cu Hillary, trăgînd de mine că-i e dor. I-am ţinut un discurs măreţ despre plecarea la război, iar acum nu fac decît să stau aici, într-o petrecere continuă.

Anxietatea din glasul lui o mişcă şi încercă să-l calmeze. Avea propriile ei vinovăţii faţă de Armand şi, în unele momente, îşi punea şi ea întrebări. Dar acum nu-l mai putea părăsi pe Nick şi nici n-o dorea. Aveau să stea împreună pînă la plecarea lui, după care ştiau amîndoi că avea să se sfîrşească totul.

Se mai răstea la el din cînd în cînd, mai ales odată după ce primise o scrisoare de la Armand. Acesta menţiona că avea crize de reumatism la picioare, din cauza frigului, în aceeaşi zi Nick i s-a plîns că-n seara trecută dansaseră atît de mult încît îl durea spatele, iar Liane s-a repezit dintr-odată la el, furioasă:

– Atunci nu mai dansa atîta, pentru numele lui Dumnezeu!

Expresia de pe faţa ei îl surprinse. Niciodată n-o mai văzuse astfel.

– Nici pe *tine* nu te-am văzut plecînd de pe ring pînă la două noaptea.

Dar, în timp ce Nick rostea aceste cuvinte, Liane iz-

bucni în lacrimi şi, legănată de el în braţe, îi dezvălui totul, spunîndu-i despre scrisoarea lui Armand.

– Cred că e bolnav, Nick... are aproape cincizeci şi nouă de ani... iar acolo-i un ger de crapă pietrele... suspină ea în braţele lui Nick, care o îmbrăţişa strîns.

– Nu-i nimic, iubito... nu-i nimic...

O înţelegea întotdeauna. Nu exista nici un lucru pe care să nu i-l poată spune.

– Şi uneori mă simt atît de vinovată.

– Şi eu. Dar am ştiut asta de la bun început. Pentru el, nu schimbă cu nimic situaţia.

Liane îi scria la fel de des şi n-avea nici o posibilitate de a-l ajuta.

– Dacă-l omoară nemţii?

Nick oftă, pe gînduri, nesigur ce să spună pentru a o încuraja. Exista, categoric, riscul ca germanii să-l ucidă.

– Ăsta-i un risc pe care şi l-a asumat cînd a rămas acolo. Cred că, după părerea lui, merită.

Percepea profund ataşamentul lui Armand pentru ţara lui. Judecînd după spusele lui Liane, simţea că devenise aproape o obsesie.

– Liane, nu trebuie decît să ai încredere că va supravieţui. Altceva nu poţi face.

– Ştiu.

Şi atunci, se gîndi la noaptea dinainte, cînd fuseseră la dans.

– Dar e ca şi cum viaţa noastră aici ar fi o lungă petrecere.

Îi repeta cuvintele şi se uitară unul la altul, lung, pătrunzător.

– Vrei să înceteze? întrebă el, ţinîndu-şi respiraţia.

– Nu.

– Nici eu.

În aprilie, însă, a luat-o într-o după-amiază de la Crucea Roşie, cuprins de o tăcere stranie.

– S-a întîmplat ceva, Nick?

O privi trist. Nu simțea nimic din emoția la care se așteptase. Simțea doar singurătate și amărăciune.

– Petrecerea s-a terminat.

Liane avu o furnicătură ciudată pe șira spinării.

– Cum adică?

– Plec din San Francisco mîine.

Respirația ei se opri, îl privi și deodată plîngea în brațele lui. Știuseră amîndoi că avea să sosească și acest moment, dar acum nu erau pregătiți.

– Oh, Nick...

Iar apoi, o apucă din nou teama.

– Unde te duci?

– La San Diego. Pentru două zile. Apoi ridicăm ancora. Mă îmbarc pe portavion, *Lady Lex*. De fapt, – încercă el să zîmbească – se numește *Lexington*. Plecăm undeva în Pacific.

Nava tocmai se întorsese pentru niște reparații, după cum citise Liane în ziare. Iar acum, mergînd cu mașina spre casa unchiului ei, nici unul nu mai scoase o vorbă. Aveau chipurile posomorîte, tăceau, iar unchiul George, cînd îi văzu, înțelese pe dată.

– Ridici ancora, fiule?

– Da, domnule. Plec mîine la San Diego.

George dădu din cap, privind-o pe Liane. În seara aceea, au luat cina în tăcere. Nici chiar fetele n-au prea tulburat liniștea și, cînd Nick și-a luat rămas bun de la ele, au plîns, aproape la fel de mult ca atunci cînd se despărțiseră de tatăl lor. Pentru ele, devenise mai real decît Armand. Nu-l mai văzuseră de doi ani, iar Nick fusese în mijlocul lor aproape tot timpul, în ultimele patru luni. Plecarea lui avea să fie resimțită de toți, și mai cu seamă de Liane, care-l sărută tandră, în ușă. Promisese să ia a doua zi trenul pînă la San Diego, putînd petrece puțin timp împreună înainte de plecare. Nick trebuia să ajungă la bordul navei cu o zi înainte de-a pomi. Astfel, le rămînea o zi și o noapte împreună în San Diego.

– Mîine seară am să te sun la hotelul din San Diego, dacă pot. Altfel, dau de tine a doua zi dimineață.

Liane dădu din cap, cu lacrimi în ochi.

– Deja mi-e dor de tine.

– Și mie, zîmbi el; nici unul dintre ei nu fusese pregătit pentru durerea pe care o simțeau acum. Te iubesc.

Liane îi făcu cu mîna, în timp ce se îndepărta, și reveni în casă, iar cînd ajunse în camera ei, se trînti pe pat, suspinînd. Nu era pregătită să renunțe la el... nu iarăși... nu acum... niciodată...

Capitolul 47

Trenul lui Liane a sosit la San Diego în seara următoare la orele unsprezece, iar ea n-a ajuns la hotel decît la miezul nopții. Știa că era prea tîrziu pentru ca Nick să-i mai dea telefon, iar a doua zi i-a așteptat telefonul cu răsuflarea tăiată, pînă cînd în sfîrșit, imediat după prînz, a sunat-o. Stătea trează, încordată, de la ora șapte dimineața.

– Iartă-mă, iubito. Nu te-am putut suna. Am avut ședințe, informări, Dumnezeu mai știe ce.

La auzul cuvintelor lui, o cuprinse panica.

– Pot să te văd? întrebă ea, privind Pacificul, într-o încercare de a-și imagina unde era. Camera ei avea vedere spre port și baza navală, din depărtare.

– Nu ne putem vedea pînă diseară. Și, Liane...

Detesta s-o facă, dar știa că trebuia să-i spună.

– Asta va fi tot. Trebuie să mă prezint la bază dimineață la ora șase.

– Cînd pleci?

Inima-i bubuia în urechi.

– Nu știu. Nu știu decît că mîine la șase dimineața trebuie să fiu pe vas. Presupun că ridicăm ancora în ziua următoare. Dar nu vor să ne spună.

Era o procedură militară standard, datorită războiului.

– Ascultă, trebuie să mă duc. Ne vedem diseară.

De-ndată ce pot.

– Te-aptept aici.

Petrecu ziua în cameră, de teamă să nu vină mai devreme şi să n-o găsească. La şase fără zece, se auzi o bătaie în uşă Era Nick, iar Liane i se aruncă în braţe, plîngînd şi rîzînd, disperat de fericită că-l vedea. Pentru cîteva clipe, îşi puteau imagina că n-aveau să se despartă niciodată.

– Doamne, ce mult îmi place cum arăţi iubito.

– Şi mie, cum arăţi tu.

Amîndoi, însă, erau extenuaţi după tensiunea ultimelor două zile Era un timp pe care Liane ştia că nu-l va uita niciodată. Mai cumplit decît cînd plecase de la Paris.

Au stat de vorbă, cu febrilitate, o jumătate de oră, după care Nick a luat-o în braţe şi a dus-o în pat. După aceea, lucrurile au părut să-şi încetinească ritmul. În noaptea aceea n-au ieşit din cameră, nici n-au dormit. Au stat acolo, sporovăind şi făcînd dragoste. Liane a început să tremure, văzînd că răsărea soarele. Ştia că lua sfîrşit ultima lor noapte de dragoste.

La cinci şi jumătate, Nick s-a dat jos din pat şi a privit-o cu gravitate, în timp ce ea îl privea la rîndu-i.

– Iubit-o.. Trebuie să plec..

– Ştiu.

Se ridică în capul oaselor, vrînd să-l tragă spre ea, vrînd să dea cesul înapoi.

Şi atunci, Nick îi ceru un lucru pe care voia să i-l spună de două zile:

– Si să-mi scrii, sau preferi să n-o faci?

Stabiliseră cu patru luni în urmă că, odată cu plecarea lui, totul avea să se sfîrşească.

– Am să-ţi scriu, zîmbi ea cu tristeţe. Îi scria deja lui Armand, iar acum pierduse doi bărbaţi pe fronturile războiului, cel puţin pentru o perioadă Nu ştia ce-avea să facă la întoarcerea lui. De săptămîni în şir îşi punea această întrebare. Lucrurile stăteau altfel decît cîdn se aflaseră pe bordul navei Deauville, ea şi Nick petrecuseră patru luni

împreună, nu treisprezece zile, şi acum nu mai putea renunţa la el atît de uşor. O dată sau de două ori, se gîndise ca după război să-l părăsească pe Armand, dar nu se credea în stare. Şi nu era în stare nici să se despartă de Nick Burnham.

– Şi eu am să-ţi scriu. Dar s-ar putea să dureze o veşnicie pînă-mi primeşti scrisorile.

– Voi aştepta.

Nu făcu duş înainte de a-şi pune hainele. Nu voia să piardă nici un minut din timpul care le mai rămăsese împreună, se putea spăla pe navă, avea la dispoziţie o viaţă de om pentru asta. Iar acum, nu-i mai rămăseseră decît cîteva momente împreună cu Liane.

– Nu uita ce-am spus despre Johnny.

Îi dăduse adresa lui Hillary, dar ea insistase din nou că n-avea nevoie. Avea să se întoarcă el însuşi să-l vadă pe Johnny, iar Nick răspunsese:

– Pentru orice eventualitate.

O luase, ca să-l facă să se simtă mai liniştit.

Cele din urmă momente ale lor fugeau ca ultimele secunde dinaintea exploziei unei bombe, iar la sfîrşit, stînd amîndoi în mijlocul camerei, Nick o îmbrăţişă strîns:

– Vreau să mă despart de tine aici.

Panica o cuprinse din nou:

– Nu te-aş putea conduce pînă la bază?

– Ne-ar fi mai greu aşa, clătină el din cap; Liane aprobă, cu lacrimile inundîndu-i deja faţa, iar Nick o sărută pentru ultima oară, privind-o în ochi. Am să mă-ntorc.

– Ştiu.

Şi nici unul dintre ei nu-l întrebă pe celălalt ce-avea să se întîmple atunci. Era prea tîrziu ca să se mai gîndească la asta. Tot ce-aveau era prezentul şi ceea ce le-o fi rezervînd soarta pentru mai tîrziu.

– Nick... să ai grijă...

În timp ce ieşea, îl mai îmbrăţişă o dată, iar el o strînse cu putere. Făcîndu-i o ultimă dată cu mîna, coborî în fugă

scara, iar Liane reveni în cameră, închise uşa şi se aşeză, cu senzaţia că i se scursese din trup ultima picătură de viaţă. Două ore mai tîrziu, încă mai şedeaţ în odaie, gîndindu-se la el, cînd întîmplător privi pe fereastră. Întreg Oceanul Pacific părea să fi dispărut, în locul lui văzîndu-se o navă enormă, înaintînd încet spre larg. Inima începu să-i bată mai tare, în timp ce privea. Era un portavion şi, privindu-l, Liane ştiu că era *Lexington* şi Nick se afla la bord. Deschise larg fereastra camerei, ca şi cum acest lucru i l-ar mai fi apropiat puţin, şi se uită după vas pînă ieşi din port. Apoi se întoarse încet, îşi făcu bagajul şi, două ore mai tîrziu, era din nou în tren, tăcută şi nemişcată, înapoindu-se spre San Francisco.

Capitolul 48

Cînd a ajuns înapoi la San Francisco, Liane a intrat în casă şi a urcat încet scara spre camera ei. Era tîrziu, casa era cufundată în întuneric şi tresări ca şi cum ar fi explodat lîngă ea o bombă, cînd auzi un glas. Era unchiul George. Şedea liniştit în camera ei, pe întuneric, aşteptînd-o.

– S-a-ntîmplat ceva?... Fetiţele?...

– Sînt bine.

O privi cercetător, în timp ce Liane aprindea lumina. Era complet răvăşită.

– Te simţi bine, Liane?

– Mi-e bine.

Dar, în timp ce-o spunea, izbucni în plîns şi se întoarse să n-o vadă.

– Zău... mi-e foarte bine...

– Ba nu ţi-este deloc. Şi n-ai nici un motiv să-ţi fie ruşine. Nici nu m-aştept să-ţi fie. De-asta sînt aici.

Şi atunci, ca o fetiţă mică, Liane se aruncă în braţele lui:

– Oh, unchiule George...

– Ştiu... ştiu... o să se-ntoarcă.

Dar şi Armand avea să se întoarcă. Tot drumul spre casă, se gîndise la ambii bărbaţi. Acum era sfîşiată între

amîndoi. Unchiul ei îi tumă un pahar de brandy. Adusese în camera ei o sticlă şi două pahare, iar Liane îi zîmbi printre lacrimi:

– Ce-am făcut ca să merit un unchi drăguţ ca tine?

– Eşti o femeie de ispravă, Liane, spuse el, cu seriozitate. Meriţi un bărbat vrednic. Şi, cu voia lui Dumnezeu, îl ai.

Liane luă o înghiţitură de brandy şi se aşeză cu un surîs nervos:

– Necazul, unchiule George, e că am doi.

El, însă, nu-i răspunse. Plecă nu peste mult timp, iar Liane se culcă, iar dimineaţa se simţi mai bine.

În acea zi primi o scrisoare de la Armand, care părea s-o ducă şi el ceva mai bine. Părea înveselit de „evenimente recente", după cum îi spunea, fără însă să precizeze care anume erau. Timpul se încălzise şi nu-l mai dureau atît de tare picioarele.

În următoarele cîteva zile, şi veştile de la Londra au fost îmbucurătoare. Englezii primiseră primul transport de hrană din Statele Unite, evitînd o serie de reduceri drastice.

În ziua de 18 aprilie, toată lumea a citit în presa americană despre raidul Doolittle asupra oraşului Tokyo, condus de locotenent-colonelul James H. Doolittle, pilotul şi omul de ştiinţă aeronautic. Modificase şaisprezece bombardiere B-25, iar escadrila se îndreptase spre Japonia, cu intenţia de a ateriza în China neocupată după bombardamentul de la Tokyo, ştiind prea bine că n-aveau să se poată întoarce. Au reuşit toate avioanele, cu excepţia unuia singur, rezultatul fiind o enormă ridicare a moralului în rîndul trupelor. Răzbunarea fusese administrată. Tokyo era bombardat. Era o revanşă pentru Pearl Harbor.

Dar voia-bună stîmită de raidul Doolittle a fost de scurtă durată. În seara zilei de 4 mai, toată lumea vorbea despre bătălia din Marea Coralilor, iar Liane a stat trează toată noaptea, rugîndu-se pentru Nick. Lupta a ţinut două zile, sub conducerea generalului MacArthur, care rămăsese,

cu înțelepciune, în urmă, la Port Moersby, Noua Guinee. În 6 mai, au aflat vestea cea mai rea. *Lexington* se scufundase. Ca prin minune, nu muriseră decît două sute șaisprezece oameni. Restul de două mii șapte sute treizeci și cinci fuseseră salvați și luați la bordul navei *Yorktown*, soră geamănă a lui *Lady Lex*. Liane, însă, nu știa dacă Nick se înscria printre cei două sute șaisprezece, sau era între ceilalți. Stînd zi de zi încremenită în camera ei, ascultînd radioul pe care și-l adusese la etaj, își amintea scenele sinistre din Atlantic, cînd se scufundase *Queen Victoria*. Iar acum, se ruga ca Nick să se numere printre supraviețuitori. Își primea mesele în cameră, pe tavă, acestea revenind la bucătărie aproape neatinse, în timp ce unchiul ei stătea în bibliotecă, ascultînd acolo știrile. Dar aveau să treacă săptămîni, dacă nu chiar mai mult, pînă să primească vreo veste de la Nick. Fără ca Liane să știe, George pusese pe cineva de la firmă să-l sune pe Brett Williams la New York, dar nici acesta nu știa nimic.

Și tot în ziua de 6 mai, crainicul a anunțat națiunea că generalul Jonathan Wainwright fusese silit să predea insula Corregidor japonezilor. Generalul Wainwright și oamenii lui fuseseră făcuți prizonieri. Treaba nu mergea deloc bine în Pacific.

– Liane.

În dimineața zilei de 8 mai, la două zile după ce se scufundase *Lexington*, George stătea în ușa dormitorului ei.

– Vreau să vii jos la micul dejun.

Îl privi fără vlagă, din pat.

– Nu mi-e foame.

– Nu-mi pasă. Fetele se tem să nu fii bolnavă.

Liane se uită la el mult timp, apoi dădu din cap, în tăcere. Iar cînd în sfîrșit coborî, se simți slăbită după zilele petrecute în pat, ascultînd radioul, cu jaluzelele trase. Acum fetele o priveau de parcă le-ar fi fost frică de ea, și făcu un efort să le conducă pînă la ușă, cînd au plecat la școală,

după care se întoarse în odaia ei şi deschise din nou aparatul de radio. Dar nu se comunica nimic. Bătălia din Marea Coralilor se sfîrşise.

– Liane.

O urmase din nou în cameră, iar Liane se întoarse să-şi privească unchiul, cu ochi goi.

– Nu poţi să-ţi faci asta.

– N-am să pătesc nimic.

– Lasă că ştiu eu. Şi nu-i ajută cu nimic ceea ce faci.

Se aşeză pe marginea patului.

– La New York n-au primit nici o veste. Dacă era ucis, li s-ar fi trimis o telegramă. Sînt sigur că a scăpat cu viaţă.

Ea dădu din cap, înfruntîndu-şi din nou lacrimile. Era pur şi simplu prea mult, să-şi facă griji pentru amîndoi. Şi, în ziua aceea, a mai primit o scrisoare de la Armand. În Paris, treizeci de mii de evrei fuseseră scoşi din casele lor. Era una dintre scrisorile pe care le expediase Moulin şi, ca atîtea altele, traversase Atlanticul cu vasul Gripsholm.

Evreii din Paris fuseseră închişi pe un stadion, timp de opt zile, fără apă, mîncare sau toalete. Mulţi muriseră, printre care femei şi copii. Lumea-şi pierdea mintile. De la un capăt al globului la altul, oamenii mureau şi se ucideau între ei. Dintr-odată, Liane a ştiut ce avea de făcut. A scos o rochie din dulap şi a aruncat-o pe pat. Arăta mai bine decît în ultimul timp.

– Unde te duci?

– La serviciu.

Nu i-a spus de ce. A făcut o baie şi s-a îmbrăcat, iar peste o oră îşi semnase deja demisia, nu din Crucea Roşie, ci din acea secţie. La amiază, se angajase la spitalul naval din Oakland. I s-a încredinţat misiunea de a îngriji răniţii din pavilionul de chirurgie. Era cea mai grea muncă din toate dar, seara la opt cînd s-a întors acasă pe Broadway, se simţea bine cum de luni de zile nu i se mai întîmplase. Asta ar fi trebuit să facă de mult, şi pentru aşa ceva fusese întotdeauna mînită. I-o spuse unchiului după cină.

– E o muncă îngrozitoare. Eşti sigură că asta vrei să faci?

– Categoric.

În voce nu i se simţea nici urmă de îndoială, iar George văzu pe faţa ei că-şi venise în fire. Au vorbit despre evreii din Paris, bătrînul clătinînd din cap. Nimic nu mai era ca înainte. Absolut nimic. Nu mai exista nici o certitudine, nimic sfînt. Submarinele bîntuiau coastele americane, evreii erau scoşi din case prin toată Europa, japonezii omorau americani în Pacificul de Sud. Pînă şi frumoasa *Normandie* arsese în urmă cu trei luni în portul New York, pe cînd lucrătorii se luau la întrecere cu timpul pentru a o transforma în navă purtătoare de trupe. La Londra, bombele cădeau zi şi noapte, ucigînd femei şi copii.

În următoarea lună, Liane a trudit ca o roabă în spitalul naval din Oakland, de trei ori pe săptămînă. Pleca de-acasă dimineaţa la opt şi revenea la cinci, şase seara, uneori chiar la şapte, epuizată, mirosind a soluţii chirurgicale şi dezinfectant, cu uniforma acoperită adeseori de sînge uscat, palidă la faţă, dar cu ochii vii. Făcea singurul lucru care-i stătea în putinţă ca să ajute şi se simţea mai bine astfel decît aşezată la un birou. După o lună de la bătălia din Marea Coralilor, a fost răsplătită cu o scrisoare de la Nick. Trăia! S-a aşezat pe treptele din faţă şi a citit-o, plîngînd.

Capitolul 49

În ziua de 4 iunie, a început bătălia de la Midway, iar pînă a doua zi s-a încheiat. Japonezii au pierdut patru din cele cinci portavioane ale flotei, iar americanii jubilau. Pînă în prezent, era cea mai mare victorie. Iar Liane ştia că Nick se afla în siguranţă. Acum era la bordul navei *Enterprise*, departe de iureşul luptei. Deşi Liane tremura de fiecare dată cînd asculta actualităţile, un şir constant de scrisori o informau că Nick era viu şi nevătămat. Ea îi scria aproape zilnic şi, pe cît putea de des, în scria şi lui Armand.

Cele mai recente scrisori ale soţului ei păreau să indice un sentiment de tensiune crescîndă la Paris. Alţi tineri comunişti erau împuşcaţi, alţi evrei erau concentraţi şi, în cadrul frecventelor întîlniri ale lui Armand cu *Kommandstab*-ul, devenea tot mai clar că treceau la represalii împotriva Parisului. În sate, Rezistenţa dobîndea o forţă alarmantă şi era foarte important să ţină din scurt capitala, pentru a o da ca exemplu. Ca atare, acum nemţii apelau tot mai mult la Armand, aşteptînd să le dea socoteală pentru operele de artă care nu putuseră fi găsite, persoane dispărute şi membri ai adepţilor lui Pétain suspecţi de înclinaţii comuniste. Aveau nevoie de un om pe care să se descarce de fiecare dată cînd se ivea cîte o problemă ce nu putea fi pusă în seama lor, iar acesta era invariabil Armand.

Constituia un tampon confortabil pentru mareşalul Pétain, dar situaţia îl făcea să fie încontinuu încordat şi extenuat.

În timp ce stătea la biroul său din hotelul *Majestic*, într-o zi caldă de iunie, André Marchand a intrat şi i-a trîntit pe birou un teanc de hîrtii proaspete.

– Ce-s astea?

– Rapoarte despre oamenii arestaţi azi noapte. Înaltul comandant vrea să ştie dacă printre ei sînt unii indivizi importanţi, deghizaţi în ţărani.

Lui Marchand nimic nu-i plăcea mai mult decît să-şi dea compatrioţii pe mîna nemţilor, iar Armand nu regreta decît că nu-l luau să-l trimită pe frontul din Rusia. Dacă tot voia atît de tare să fie german, las' să fie.

– Mulţumesc. Voi arunca o privire cînd am timp.

– Înaltul comandant le vrea înapoi pînă diseară, îl privi Marchand pe Armand în ochi.

– Bine. Am să mă ocup de ele.

În ultima vreme, se întreba dacă nu cumva Marchand îi fusese repartizat pentru a se asigura că le era credincios germanilor şi lui Pétain. Dar asta era o idee ridicolă. Marchand era un copil, un om lipsit de orice importanţă. Nu era cu putinţă să-l folosească drept cîine de pază. Armand zîmbi în sinea lui. Era atît de obosit, încît acum vedea pericole pretutindeni. În noaptea trecută avusese chiar impresia că era urmărit. Apoi reveni cu atenţia spre rapoartele de pe birou, potrivindu-şi ochelarii pe care-i purta acum la citit. Oricum, era mai bine să le rezolve. Seara avea întîlnire cu Moulin, înainte ca acesta să se înapoieze la Londra.

La ora şase, a părăsit hotelul *Majestic*, ducîndu-se acasă în Place du Palais-Bourbon, ca întotdeauna, deşi acum plecase mai devreme decît de obicei. A intrat în bucătărie, care prezenta acum urmele lunilor de nefolosinţă. Nu mai semăna cu casa unde locuiseră cîndva Liane şi copiii. Oalele de aramă se cocliseră, aragazul nu mai funcţiona, iar în răcitor nu ţinea aproape nimic. Peste tot se

aşternuse un strat gros de praf. Puţin îi păsa. Folosea casa ca loc de dormit. În seara aceea, însă, şi-a tăiat puţin salam pe care tocmai şi-l cumpărase şi a ronţăit un măr. A făcut cîteva însemnări, înainte de a porni cu maşina spre Neuilly. Dînd drumul motorului, s-a uitat în jur cu atenţie, dar nu-l privea nimeni.

A parcurs fără probleme scurta distanţă. Acum avea pe maşină o emblemă specială, care le indica soldaţilor germani postaţi pe stradă că lucra pentru guvern. A parcat maşina la două străzi distanţă de locul unde urma să ajungă. După ce a bătut la uşă de două ori, a sunat. L-a primit o femeie în vîrstă, care a înclinat din cap şi a închis uşa, după care l-a condus în bucătărie, de unde a coborît scara spre pivniţă. Acolo au dat amîndoi la o parte o stivă de lăzi vechi, pentru a dezvălui trapa spre un tunel săpat recent. S-a tîrît prin el, ca şi de alte dăţi, pînă în casa vecină, unde-l aşteptau trei bărbaţi. Unul dintre ei avea păr cărunt tuns scurt, beretă, pulover negru şi pantaloni de muncitor. Era Moulin. I-a întins lui Armand mîna, sub privirile celorlalţi doi. Veniseră cu el de la Toulon. Erau noi, dar Moulin îl cunoştea.

– Bună seara, prietene.

– Îmi pare bine să te văd, zîmbi Armand. Nu-şi dorea decît să-l fi cunoscut mai bine. Omul acesta făcea lucruri mari pentru Franţa. Era deja un erou al Rezistenţei.

– Şi mie-mi pare bine că te văd.

Moulin se uită la ceas. Nu voia să piardă vremea. Mai avea o jumătate de oră pînă la plecarea înapoi spre Toulon – îşi terminase deja treaba la Paris. Iar în noaptea aceea, avea să se strecoare din nou peste canal, pînă la Londra.

– Am o propunere să-ţi fac, de Villiers.

Armand fu surprins auzind despre ce era vorba:

– Ce-ai zice să vii la Londra?

– Dar de ce?

Acolo, nici una dintre activităţile lui nu putea fi de folos.

Era important în locul unde se afla.

– În ce scop?

– Unul bun. Ca să-ți salvezi viața. Avem motive să credem că te suspectează.

Armand dădu din cap. Nu vădi nici un semn de teamă.

– De ce credeți asta?

– Din unele rapoarte pe care le-am interceptat de la nemți.

Două gărzi ale Comandamentului Superior fuseseră omorîte în săptămîna trecută, avînd asupra lor servieta comandantului, care dispăruse în mîinile Rezistenței. Von Speidel se făcuse livid la față.

– Voi ați fost săptămîna trecută? se interesă calm Armand.

– Da. Am găsit niște hîrtii care ne îndeamnă să credem... nu sîntem siguri... dar n-am vrea să așteptăm pînă va fi prea tîrziu. Ar trebui să pleci chiar acum.

– Cînd?

– La noapte. Cu mine.

– Dar nu pot...

Părea înspăimîntat, încă mai avea o jumătate de duzină de proiecte importante. Exista o piesă de Rodin pe care voia s-o strecoare în Provence, o evreică împreună cu fiul ei ascunși într-o pivniță, un Renoir fără preț, tăinuit sub o clădire.

– E prea devreme. Am nevoie de timp.

– S-ar putea ca ei să nu-ți lase.

– Dar sînteți siguri?

Moulin clătină din cap:

– Încă nu. Nu e nimic clar. Însă numele dumitale era menționat în două rapoarte. Te supraveghează.

– Dar rapoartele acelea au ajuns la voi, nu la Speidel.

– Nu știm cine le-a văzut înainte. Aici e tot pericolul.

Armand aprobă, apoi îl privi din nou pe Moulin, pătrunzător:

– Și dacă rămîn?

– Meritã?

– Pentru moment, da.

– Poţi termina repede ceea ce ai de făcut?

Armand încuviinţă încet:

– Pot să-ncerc.

– Atunci fă-o. Mă-ntorc în două săptămîni. Atunci vei veni?

Armand dădu din cap că da, însă pe chip i se citea o anume nehotărîre, pe care Mulin o recunoscu de îndată. Mai erau şi alţii ca el: aceia care nu puteau îndura să renunţe la luptă – în pofida raţiunii

– Nu fi prost, de Villiers. Vei sluji Franţa mai bine dacă rămîi în viaţă. De la Londra, poţi face mlulte.

– Vreau să rămîn în Franţa.

– Te poţi întoarce. Îţi vom da acte de identitate şi te plasăm în munţi.

– Mi-ar plăcea.

– În regulă.

Moulin se ridică şi-şi strînsă mîinile, după care cel dintîi străbătu repede încăperea şi ieşi. Pe acelaşi drum pe unde venise Armand, care-l urmă peste un moment. Ştia că, pînă ajungea el în stradă, avea să fie plecat. Moulin dipărea întotdeauna ca vîntul.

Dar nu şi în această noapte. În timp ce Armand se îndrepta spre maşină, în apropierea lui se produse o mişcare neaşteptată şi apoi, deodată, cîţiva soldaţi înarmaţi săriră din ascunzători, cu automatele scuipînd foc. Nu l-au văzut prea clar, dar în depărtare dispăreau în fugă trei oameni. Armand se lipi repede de un zid, iar soldaţii alergară pe lîngă el. Au mai răsunat şi alte împuşcături în noapte, iar Armand se făcu nevăzut într-o grădină, unde se ascunse; începea să simtă o pulsaţie surdă în picior şi, cînd îl atinse, şi-l găsi umed de sînge. Era rănit.

A aşteptat pînă nu s-a mai auzit nici un sunet şi şi-a croit drum cu grijă afară din grădină, rugîndu-se ca Moulin să fi reuşit să fugă, ca întotdeauna. Armand s-a întors la

casa unde se întîlniseră, iar oamenii de-acolo l-au primit înăuntru şi i-au bandajat piciorul. La miezul nopţii, s-a dus acasă, dar tremura din tot trupul şi-şi dorea cu disperare să mai fi avut puţin coniac. În timp ce stătea privind bandajul grosolan pe care i-l făcuseră, îşi dădu seama cît de gravă era pentru el problema. Nu se putea duce a doua zi la birou şchiopătînd. Şi era mult prea cald ca să convingă pe cineva că suferea din nou de reumatism. Exersă prin camera de zi mersul fără a şchiopăta, tresărind cumplit de durere la fiecare pas. N-avea nici o posibilitate s-o facă, şi totuşi trebuia. Exersă iar şi iar, cu sudoarea şiroindu-i pe faţă, şi în sfîrşit reuşi. Apoi, cu un geamăt oribil, se urcă în pat, dar era prea epuizat ca să doarmă. Aprinse o veioză mică şi-şi luă un caiet. Nu-i mai scrisese lui Liane de o săptămînă, iar în această noapte avea nevoie de ea. Dintr-odată, îi era dor de blîndeţea şi alinarea ei şi, în timp ce scria, făcu un lucru pe care înainte nu-l mai făcuse. Îşi deschise inima, sufletul şi groaza pentru soarta Franţei şi-i scrise întocmai cît de amar era totul. Iar la sfîrşitul scrisorii, îi spuse că era rănit.

Nu e nimic serios, mica mea iubire. E un preţ mărunt de plătit în această înfricoşătoare bătălie. Alţii au suferit mult mai mult decît mine. Mă întristează că mi-a mai rămas atît de puţin de dăruit. Nici chiar această bucăţică de carne nu e de-ajuns...

Iar apoi îi vorbi despre propunerea lui Moulin de a pleca la Londra şi că era posibil ca în cîteva săptămîni să se afle acolo, înainte de-a reveni în Franţa cu acte noi.

A spus în seara asta ceva despre a mă duce în munţi. Poate că atunci voi intra cu adevărat în luptă. Acolo se fac lucruri remarcabile, tulburîndu-i pe germani la tot pasul... ar fi o schimbare cerească faţă de pereţii umezi ai biroului meu.

Împături scrisoarea de patru-cinci ori şi o ascunse sub talpa pantofului, pentru cazul că i s-ar fi întîmplat ceva în timpul nopţii, iar a doua zi o lăsă după o jardinieră de pe Rue de Varenne. Era o ascunzătoare pe care o folosea adesea, deşi prefera să-i dea scrisorile lui Moulin, cînd se putea. Dar ştia că şi scrisorile plasate aici ajungeau la Liane. Iar aceasta a ajuns şi ea.

•

În timp ce-o citea, peste două săptămîni, pe obrajii lui Liane şiroiau lacrimi. Nu-şi dădea seama ce făcea, iar ea o ştia. Citind rîndurile unde spunea că fusese rănit, i se făcu rău. Dacă ajunseseră pînă acolo, iar Moulin voia să-l ducă la Londra, însemna că era aproape prea tîrziu. Iar el nu înţelegea. Simţi disperarea inundînd-o. Îi venea să-l zgîlţîie, să-i arate ea ceea ce nu era în stare să vadă. Era atît de orb, încît un portret, o statuie, un străin, puteau fi mai importanţi decît ea, Marie-Ange şi Elizabeth? A stat plîngînd astfel o jumătate de oră, după care a făcut un lucru pe care de mult timp nu-l mai făcuse. S-a dus la biserică, s-a aşezat acolo şi s-a rugat, ştiind unde era greşeala. Era ceea ce făcuse cu Nick. Îşi răstumase valorile cu susul în jos. Îi întorsese spatele soţului ei, iar el o simţise. Acum îi era atît de limpede încît părea aproape că auzise voci sau avusese o viziune. Şi, întorcîndu-se în casa de pe Broadway, s-a aşezat rămînînd mult timp cu privirea spre Golden Gate Bridge. Îi scrisese lui Nick în fiecare zi, iar lui Armand doar o dată sau de două ori pe săptămînă. Trebuia să fi simţit distanţa apărută între ei. Acum îi era clar ce avea de făcut. O ştiuse tot timpul, dar nu voise s-o facă.

I-au trebuit cîteva ore pentru a scrie acea singură pagină. A stat cu privirea pe coala de hîrtie, necrezîndu-se în stare s-o facă vreodată. Era mai dureros decît despărţirea din *Grand Central Station* sau din camera de hotel din San Diego. Mai dureros decît orice altceva făcuse în viaţa ei. Parcă şi-ar fi tăiat braţul drept. Dar, cum spune Biblia: *„Dacă*

al tău... ochi te necinstește, scoate-l." Avea senzația că ar fi făcut întocmai acest lucru. I-a scris lui Nick că știa că fapta lor era greșită și că-l lăsase să creadă că existau speranțe pentru viitor, cînd de fapt nu erau. Acum avea nevoie de ea Armand. Avea nevoie de sprijinul ei, de deplina ei atenție, de întreaga-i credință. Avea nevoie de tot ceea ce-i putea dărui ea. Și, pentru a o face așa cum se cuvine, nu-l mai putea trăda. I-a spus lui Nick că-l iubea din adîncul sufletului, dar era o iubire la care nici unul dintre ei nu avea dreptul. Îi dorea numai bine, din toată inima, și avea să se roage pentru el în fiecare zi a războiului, însă nu-i mai putea scrie. I-a mai spus și că, dacă se întîmpla ceva, avea să-și onoreze promisiunea și să țină legătura cu Johnny.

– Dar asta nu se va întîmpla, iubitul meu... Știu că vei reveni acasă. Și nu-mi doresc decît...

Nu putea scrie cuvintele.

Știi ce-mi doresc. Dar visurile noastre nu au fost împrumutate, ci furate. Acum trebuie să mă întorc acolo unde mi-este locul, cu trup, suflet și inimă, lîngă soțul meu. Și să nu uiți niciodată, dragul meu, cît de mult te-am iubit. Du-te cu Dumnezeu. El te va apăra.

Cu un suspin care-i zgudui tot trupul, semnă scrisoarea și ieși s-o pună la poștă. Stătu mult timp în fața cutiei poștale, cu mîna tremurîndu-i, cu inima frîntă, dar, cu o putere a voinței pe care nu și-o cunoștea, deschise cutia și lăsă scrisoarea să cadă înăuntru. Și știu că avea să ajungă la el.

Capitolul 50

Cînd Armand s-a întors la lucru, a doua zi dimineaţă după incidentul de la Neuilly, era palid la faţă şi cu palmele umede de transpiraţie, dar n-a şchiopătat în drum spre birou şi s-a aşezat ca de obicei. Marchand a venit să-i dea un teanc de rapoarte la citit, formulare de completat şi diverse mesaje de la generalii locali.

– Va mai fi ceva?

– Nu, mulţumesc, Marchand.

Şi, în următoarea săptămînă, şi-a continuat munca, lucrînd cu o viteză plină de furie. Neprețuitul Renoir a dispărut de sub clădire. Rodin-ul s-a făcut nevăzut. Evreica şi copilul au fost ascunşi în pivniţa unei ferme de lîngă Lyon, şi mai erau nenumărate alte proiecte de care se ocupa în mare viteză. Ştia că avea infim de puţin timp. Cu fiecare zi, starea piciorului i se agrava. Se infectase rău, dar nu avea nimic din ceea ce i-ar fi trebuit ca să şi-l îngrijească. Zilnic trebuia să se silească să umble ca şi cum n-ar fi avut nimic.

Lucrînd frenetic zi de zi, rămînea la birou mult timp după începerea camuflajului, seara. Era atît de nerăbdător să-şi termine treaba, încît arderea însemnărilor îi lua tot mai mult timp şi-i era greu acum să mai găsească motive de a aprinde focul. Îi spunea adesea lui Marchand, frecîndu-şi mîinile şi zîmbind, că oasele lui bătrîne aveau nevoie

de căldură. Marchand se mulțumea să ridice din umeri, revenind la biroul lui să-și continue lucrul.

Nu mai rămăseseră decît patru zile pînă la următoarea întîlnire cu Moulin și știa că trebuia să se grăbească. Într-o seară, a plecat din birou la ora zece și, cînd a ajuns acasă, a avut senzația că intrase cineva în apartament. Nu-și amintea să fi lăsat scaunul atît de departe de birou. Dar era prea obosit ca să-i dea atenție, iar acum rana din picior îl ardea pînă la șold. Trebuia să i-o îngrijească cineva la Londra. În noaptea aceea, privi prin locuință, prin Place du Palais-Bourbon, după ce stinsese luminile, o parte din inimă durîndu-l să știe că în curînd avea să părăsească Parisul.

– *Bonsoir, ma belle,* îi zîmbi el și, cu gîndul la soția lui, se duse să se culce. Dimineața, avea să-i scrie lui Liane... sau poate poimîine... acum n-avea timp. Încă piciorul îl chinuia atît de rău, încît se trezi înaintea zorilor și, după ce mai zăcu zadarnic în pat un timp, se hotărî să se așeze la birou pentru a-i scrie. În timp ce trăgea o coală de hîrtie spre el, simți deja familiarul frison al febrei.

Am foarte puține să-ți spun de cînd ți-am scris ultima oară. Viața mea a fost o frenezie de muncă, iubito.

Și apoi, deodată, își dădu seama de ceva și zîmbi.

Mă tem că am devenit un soț ingrat. Acum două săptămîni, am omis cea de-a treisprezecea aniversare a noastră. Dar, poate datorită circumstanțelor ieșite din comun, mă vei ierta. Fie ca următoarea a treisprezecea să fie ușoară și pașnică. Și fie ca în curînd să fim împreună.

Iar apoi începu să-i povestească despre munca lui.

Mă tem că piciorul meu nu face bine. Acum regret că ți-am scris despre el, pentru că-ți vei face griji. Nu e nimic grav, sînt sigur, dar pășesc cu el în fiecare zi și asta nu-mi

ajută. Presupun că am îmbătrînit, însă sînt un bătrîn care încă îşi mai iubeşte ţara... pînă la moarte şi pentru totdeauna, şi cu orice preţ, indiferent cît de scump. Mi-aş da bucuros piciorul, şi inima, pentru acest tărîm pe care-l iubesc atît de mult. Acum zace ţintuită la pămînt, siluită de nemţi, dar curînd va fi liberă şi o vom îngriji pînă o să se însănătoşească. Atunci tu vei fi din nou alături de mine, Liane, şi vom fi cu toţii fericiţi. Iar între timp, mă bucur să ştiu că eşti în siguranţă alături de unchiul tău, acolo e o viaţă mai bună pentru tine şi pentru fete. Niciodată n-am regretat că te-am trimis înapoi în State. Şi nicicînd nu vei şti cum a fost să privesc Franţa sugrumată de mîinile germanilor... mîinile lor în beregata ei, rînjind în timp ce-o priveau sufocîndu-se. Mi se frînge inima la gîndul că în curînd am să plec cu Moulin, dar singurul lucru care mă înveseleşte este ştiinţa faptului că peste puţin timp voi reveni, numai pentru a lupta şi mai îndîrjit.

Nici nu se gîndea să rămînă în Anglia, sau să se întoarcă la Liane. Se gîndea numai la Franţa, chiar şi în timp ce semna scrisoarea.

Nu uita să le transmiţi fetelor dragostea mea şi să păstrezi o mare parte din ea şi pentru tine. Te iubesc foarte, foarte mult, mon amour... aproape la fel de mult pe cît iubesc Franţa...

Zîmbi, scriind:

...poate chiar mai mult, dar nu îndrăznesc să-mi îngădui acum să mă gîndesc la asta, altfel voi uita că sînt un om bătrîn şi voi fugi acolo unde te găseşti tu. Mult noroc ţie, lui Marie-Ange şi lui Elizabeth şi cele mai calde mulţumiri şi complimente din partea mea unchiului tău. Soţul tău iubitor, Armand.

O semnă cu o înflorițură, ca întotdeauna și, în drum spre birou, o lăsă la locul obișnuit. Se gîndise un moment s-o păstreze pînă pleca împreună cu Moulin, dar hotărî să n-o facă. Știa cu cîtă nerăbdare îi aștepta Liane scrisorile și cît se îngrijora. O putea auzi în întrebările pe care i le scria, cele ce ajungeau totuși la el, în ciuda cenzorilor.

Ridicîndu-și privirea spre calendarul de deasupra biroului, pe peretele opus, lîngă portretele lui Pétain și Hitler, își dădu seama că mai avea doar trei zile pînă la întîlnirea cu Moulin. Încruntîndu-se, tocmai se hotăra ce avea de făcut în continuare, cînd intră André Marchand, cu un zîmbet, încadrat de doi ofițeri ai Reich-ului, dintre care însă nici unul nu zîmbea.

– Monsieur de Villiers?

– Da, Marchand?

Nu-și amintea să fi avut întîlnire cu germanii în dimineața aceea, dar îl chemau mereu pe neanunțate la *Hotel de Ville*, la *Meurice* sau *Crillon*. Rămase unde se afla, întrebător:

– Sînt așteptat undeva?

– Sînteți, într-adevăr, domnule, se lăți și mai mult zîmbetul lui Marchand. Domnii de la Comandamentul Superior doresc să vă vadă în dimineața aceasta.

– Foarte bine.

Se ridică și-și luă pălăria. Chiar și în aceste vremuri, purta întotdeauna costum în dungi, vestă și pălărie, ca în toți anii de serviciu diplomatic. Îi urmă pe militari afară, la mașina care fusese trimisă după el. Umbla întotdeauna elegant, deși nu-i mai prea păsa. Încă i se mai întorcea stomacul pe dos cînd își dădea seama ce gîndeau oamenii pe lîngă care trecea, și care șopteau „trădătorul".

În ziua aceea, însă, Armand n-a fost introdus în cabinetul obișnuit. A fost condus în cancelaria comandantului militar, întrebîndu-se ce nou și hidos proiect îi mai rezervaseră acum. Nu conta. Zîmbi în sinea lui. Nu mai avea timp să-l ducă la îndeplinire. Peste trei zile avea să

plece.

– De Villiers?

Rostirea franceză cu accent german îl zgîria pe nervi ca de obicei, dar se concentră să intre în birou fără a şchiopăta. Nu era pregătit sub nici o formă pentru ceea ce avea să urmeze. Îl aşteptau trei ofiţeri SS. Fusese descoperit. În faţa lui era aşternută o colecţie de dovezi, incluzînd resturi de hîrtie pe jumătate arse cărora le dăduse foc abia în ajun, şi, privind în ochii comandantului, ştiu. Fusese trădat de André Marchand.

– Nu înţeleg... acestea nu sînt...

– Gura! lătră ofiţerul. Tăcere! Eu voi vorbi şi dumneata vei asculta! Eşti un porc de francez, ca toţi ceilalţi, şi cînd vom termina azi cu tine, vei guiţa întocmai ca toţi porcii scîrboşi!

Dar nu doreau nici o informaţie de la el, nu doreau nimic. Voiau doar să-i spună ce ştiau, să-i dovedească superioritatea minţii germane. Iar cînd comandantul îşi încheie recitalul, jalnic de incomplet, spre marea uşurare a lui Armand – încă nu ştiau aproape nimic, îi mulţumi el lui Dumnezeu – a fost scos din cameră de către SS-işti. Abia atunci a simţit un fior în şira spinării, şi-a lăsat piciorul să se tîrască, s-a gîndit la Liane, şi la Moulin, şi s-a simţit cuprins de disperare. Înainte de asta adrenalina nu-i cursese prea repede prin vene, dar acum se accelerase şi i se învîrtea mintea, şi-şi reaminti din nou şi din nou că meritase totul. Că merita să-şi dea viaţa pentru ţară... *pour la France...* şi-o repeta iar şi iar şi iar în timp ce-l legau de un stîlp în curtea Comandamentului Superior. Cînd l-au împuşcat, a strigat un singur cuvînt:

– Liane!

Iar cuvîntul a răsunat cu ecou, în timp ce Armand cădea, mort pentru ţara lui.

Capitolul 51

La data de 28 iunie 1942, opt agenţi germani au fost prinşi de către F.B.I. pe Long Island. Fuseseră plasaţi acolo de submarinele germane, ceea ce i-a ajutat pe toţi să-şi aducă aminte cît de strîns cuprindeau nemţii litoralul răsăritean. De la începutul anului 1942, germanii scufundaseră deja şase sute optzeci şi una de nave în Atlantic, fără a fi pierdut aproape nici un vapor propriu.

– Şi de-astă i-am internat pe japonezi, a insistat unchiul lui Liane, la micul dejun, în San Francisco.

Cu doar cîteva zile în urmă, ea îi spusese că o găsea o măsură crudă şi inutilă. Propriul lor grădinar şi familia sa fuseseră internaţi într-unul din lagăre, suferind un tratament mai mult decît crud. Aveau hrană limitată, aproape nici un fel de servicii medicale şi trăiau în nişte barăci care n-ar fi fost nişte locuinţe decente nici pentru animale.

– Puţin îmi pasă. Dacă n-o făceam, japonezii ar fi trimis aici agenţi, la fel ca nemţii, şi s-ar fi pierdut în mulţime la fel cum au încercat ăia opt.

– Nu sînt de acord cu dumneata, unchiule George.

– Poţi spune asta cînd Nick e acolo, luptîndu-se cu jăpăii?

– Pot. Oamenii din lagăre sînt americani.

– Nimeni nu ştie dacă sînt loiali şi nu ne putem permite

să riscăm.

Se mai contraziseseră şi înainte pe acest subiect. George luă decizia înţeleaptă de a schimba vorba.

– Azi lucrezi la spital?

Acum Liane era ajutoare de soră calificată şi-şi extinsese programul de la trei la cinci zile pe săptămînă.

– Da.

– Munceşti prea mult.

Ochii i se îmblînziră, iar ea surîse. De cînd îi trimisese lui Nick scrisoarea, lucra clipă de clipă. La fel ca după zilele petrecute pe *Deauville*, o bîntuiau din nou gîndurile despre el. Acum, însă, propriul ei sentiment de singurătate se combina cu groaza că, abandonîndu-l, îl făcea să devină neglijent. Spera doar ca iubirea pentru fiul lui să-l determine să aibă grijă. Şi ştia că nu avusese de ales. Prima şi singura ei datorie încă mai era cea faţă de soţul său. Închisese ochii pentru un timp, dar acel timp se sfîrşise.

– Dumneata ce faci azi, unchiule George? şi-l alungă ea pe Nick din minte, aşa cum făcea de-o mie de ori pe zi. Trebuia să trăiască acum cu vinovăţia şi cu teama că, poate, vreo vagă intuiţie a ceea ce făcuse îl vătămase pe Armand. Era nevoită să îndrepte lucrurile şi-i scria din nou zilnic, deşi ştia că scrisorile îi parveneau grupate, după ce apucau să le parcurgă cenzorii.

– Iau masa cu Lou Lawson, la club, i se înnoură bătrînului chipul, iar glasul îi suna răguşit cînd vorbi din nou: Lyman, băiatul lui, a murit la Midway.

Liane îşi ridică privirea. Lyman Lawson era avocatul cu care încercase unchiul ei s-o combine la sosirea în San Francisco.

– Îmi pare rău.

– Şi mie. Lou suportă foarte greu. Lyman era singurul lui copil.

Îşi aminti din nou că Nick era acolo. Dar nu-şi putea îngădui să se gîndească la asta, altfel ar fi-nnebunit. Nick se afla în Pacific, unde lupta cu japonezii, Armand în Franţa,

avînd de-a face cu germanii. Inima-i era sfîşiată între două părţi opuse ale lumii.

– Trebuie să mă duc la lucru.

Era singurul loc unde mai scăpa de gînduri şi, chiar şi acolo, în special acolo, războiul era tot timpul prezent. În fiecare zi, navele militare aduceau tineri răniţi, avîndu-şi de istorisit propriile poveşti îngrozitoare despre războiul din Pacific. Cel puţin, însă, îi putea ajuta, putea să le aline frunţile, să le pună comprese, să-i hrănească, să-i ţină în braţe, să-i atingă.

– Nu te istovi prea tare, Liane.

În timp ce ea ieşea din casă, George deplînse faptul că nu semăna cu alte fete, sau în orice caz cu al dracului de puţine dintre ele. Majoritatea îşi petreceau timpul organizînd serate pentru ofiţeri. Dar nu, Liane trebuia să golească ploşti, să frece podele şi să privească oamenii vomînd cînd ieşeau din operaţie. Însă, ca întotdeauna, era nevoit s-o admire pentru asta.

•

Peste două săptămîni, întorcîndu-se acasă, a găsit scrisoarea lui Armand. Se plîngea de picior din nou, iar Liane era îngrijorată. Şi mai spunea ceva şi despre o plecare la Londra cu Moulin, ceea ce o făcea să înţeleagă că avea necazuri. Pentru un moment, inima i se lumină... dacă scăpa... dar, la următoarele cuvinte, i s-au năruit toate speranţele. „Mi se frînge inima la gîndul că în curînd am să plec cu Moulin, dar singurul lucru care mă înveseleşte este ştiinţa faptului că peste puţin timp voi reveni, numai pentru a lupta şi mai îndîrjit." Acum nu se mai gîndea la altceva, iar Liane aproape că s-a înfuriat, citind printre rîndurile scrisorii. Avea cincizeci şi nouă de ani. De ce nu-i putea lăsa să ducă ei războiul, el întorcîndu-se acasă, la ea? De ce? ...*à la mort et à tout jamais*, scria... Franţa era toată viaţa lui. Existase un timp cînd avusese mai mult de-atît, mult mai mult. Stînd cu ochii în scrisoare, şi-a dat seama

că viața lor nu mai fusese prin nimic aceeași, începînd din momentul cînd debarcaseră de pe *Normandie*. Urmaseră lunile acelea chinuitoare dinaintea războiului, cînd el se consuma pînă la epuizare, și tensiunea perioadei dintre septembrie și căderea Parisului, cînd ea nu știuse cu ce se ocupa. Apoi, părăsise Franța împreună cu fetele, lăsîndu-l pe Armand să-și poarte lupta de unul singur împotriva germanilor, în timp ce se prefăcea a colabora cu ei. Aproape că-i depășea puterea de a suporta, recitînd scrisoarea și lăsînd-o jos. Era moartă de oboseală. Petrecuse toată ziua oblojind un băiat care-și pierduse brețele în bătălia din Marea Coralilor. Fusese pe *Lexington* împreună cu Nick, dar nu era decît un simplu soldat și nu-l cunoscuse.

Seara, cînd a coborît la cină, George a găsit că arăta îngrozitor de obosită. De săptămîni în șir era răscolită și extenuată, iar unchiul ei bănuia că-i ascundea ceva.

– Mai ai vreo veste de la Nick?

În trecut, îi spusese cînd primea cîte-o scrisoare. De-o vreme, însă, n-o mai făcuse. Clătină din cap.

– Am primit azi dimineață o scrisoare de la Armand. Pare obosit și picioarul continuă să-l necăjească.

În acel moment, vru să-i spună adevărul despre Armand, dar preferă să aștepte pînă ajungea în Anglia.

– Ce-i cu Nick? insistă el din nou, iar Liane se burzului:

– Armand e soțul meu, nu Nick.

Dar în seara aceea, și bătrînul era obosit. Răspunse nervos:

– Toată primăvara nu ți-ai amintit asta, nu?

Mai bine și-ar fi mușcat limba, mai ales cînd văzu expresia rănită de pe fața ei.

Îi răspunse cu voce aproape neauzită:

– Ar fi trebuit.

– Liane, iartă-mă... n-am vrut să...

– Ai perfectă dreptate, îl privi ea doborîtă. Am greșit îngrozitor. Am fost necinstită, față de Armand și față de Nick.

Apoi oftă.

– I-am scris lui Nick acum cîteva săptămîni. Nu ne vom mai scrie.

– Dar de ce? Bietul om...

Vestea dată de ea îl zdrobea.

– Pentru că nu am dreptul, unchiule George, de-asta. Sînt femeie măritată.

– Dar ştia şi el.

Liane confirmă:

– Se pare că eu sînt singura care-o uitase. Acum am dres răul făcut, atît cît mi-a stat în putinţă.

– Dar el? ripostă indignat George. Ce efect crezi c-o să aibă asupra lui, acolo, luptînd în război?

Lacrimile îi arseră ochii.

– N-am ce să fac. Am o obligaţie faţă de soţul meu.

Bătrînului îi venea să dea cu pumnul în masă, dar nu îndrăzni. Pe chipul ei se aştemuse o expresie de deznădejde.

– Liane...

Însă nu ştia ce să spună. Nu exista nici un lucru pe care să i-l poată spune. Şi ştia că era la fel de încăpăţînată ca el.

Se ridică de la masă şi plecă la lucru, în fiecare zi părea să muncească tot mai mult. Şi, la o săptămînă după scrisoarea lui Armand, sosind acasă, găsi o scrisoare de la Londra, scrisă de-o mînă necunoscută. Nu putea bănui de la cine era şi o deschise în timp ce urca încet scările. O durea tot trupul. Petrecuse întreaga zi încurajîndu-l pe băiatul rămas fără braţe. Îl chinuia febra şi încă mai exista posibilitatea să se prăpădească.

Şi apoi, deodată, se opri, cu ochii încremeniţi pe cuvintele scrise. *„Chère Madame..."* Începea ca o scrisoare perfect normală, dar imediat după aceea devenea o scrisoare absolut dementă.

Cu regret vă anunţ că soţul dumneavoastră a încetat

din viaţă ieri la scurt timp după orele amiezei, în slujba patriei. A avut o moarte nobilă, eroică, după ce salvase sute de vieţi şi multe dintre valorile Franţei. Numele lui va rămîne gravat în inimile noastre şi în inima Franţei, şi fie ca fiicele dumneavoastră să fie mîndre de tatăl lor. Sîntem alături de dumneavoastră în această suferinţă. Pierderea ne aparţine şi nouă. Dar cea mai mare pierdere este cea pe care a suferit-o ţara lui.

Scrisoarea era semnată de Moulin; Liane se lăsă fără vlagă pe treapta se sus, citind-o iar şi iar, dar cuvintele rămîneau aceleaşi. *„Chère Madame... Cu regret vă anunţ... Cu regret vă anunţ..."* Dar mintea. Cea mai mare pierdere din toate nu Franţa o suferise. Mototoli scrisoarea şi aruncă ghemotocul de-a lungul holului, începînd să plîngă şi să bată cu pumnul în podea. Era mort... era mort... şi fusese un nătîng să rămînă acolo... să se lupte cu nemţii... să... Nici măcar nu-l auzi pe unchiul ei strigîndu-i numele. Nu mai auzea nimic, zăcea pe jos, urîînd. Era mort. Şi Nick avea să moară. Cu toţii aveau să moară. Şi pentru ce? Pentru cine? Îşi privi cu ochi orbi unchiul, răcnind:

– Îi urăsc!... Îi urăsc!... ÎI URĂSC!!!

Capitolul 52

În aceeaşi seară le-a spus şi fetelor, care, la auzul veştii, au izbucnit în plîns. Cînd le-a condus la culcare, au stat mult timp de vorbă. Liane îşi recăpătase calmul, deşi era palidă ca moartea. Acum se simţea atît de uşurată să le poată spune adevărul. Fetele au fost surprinse să afle că tatăl lor fusese agent dublu, părînd să lucreze pentru Pétain dar de fapt acţionînd alături de Rezistenţă.

– Trebuie c-a fost foarte viteaz, îşi privi Elizabeth cu tristeţe mama.

– A fost.

– De ce nu ne-ai spus mai-nainte? se grăbi să întrebe Marie-Ange.

– Fiindcă ar fi fost primejdios pentru el.

– Nu ştia nimeni?

– Numai oamenii din Rezistenţă cu care colabora.

Marie-Ange dădu din cap cu înţelepciune.

– Acum ne vom mai întoarce vreodată în Franţa?

– Într-o bună zi.

Dar era o întrebare la care nici chiar ea însăşi nu-şi răspunsese încă. Nu mai aveau casă, nici un loc unde să se înapoieze după război, pe nimeni care să le aştepte. Iar ea nu mai avea soţ.

– Nu mi-a prea plăcut, mărturisi Elizabeth.

– Au fost timpuri grele. Mai ales pentru papa.

Fetele dădură din cap şi se culcară în sfîrşit. Fusese o seară grea pentru toţi. Dar Liane ştia că n-avea să poată dormi şi nici nu voia să se ducă la culcare. În chip straniu, îşi dădea seama că Armand era mort de trei săptămîni, iar ea nici măcar nu ştiuse. Şi nu-i vorbise decît despre dragostea lui faţă de Franţa... şi pentru ele... dar dragostea de Franţa mai presus de orice. Poate că, pentru el, merita sacrificiul. Liane, însă, simţea un ciudat amestec de furie şi de disperare, în timp ce intră în bibliotecă şi se aşeză. Unchiul George era încă treaz, îngrijorat pentru ea.

– Vrei să bei ceva?

– Nu, mulţumesc, se rezemă Liane de spătar, închizînd ochii.

– Îmi pare rău, Liane.

Glasul îi era blînd. Se simţea atît de neajutorat, privind-o. La fel de neputincios ca ea în ziua aceea cînd îl îngrijise pe băiatul cu braţele amputate.

– Pot face ceva pentru tine?

Liane deschise încet ochii. Se simţea paralizată şi amorţită.

– Nu tocmai. Acum totul s-a sfîrşit. Trebuie doar să-nvăţăm să trăim cu gîndul ăsta.

George dădu din cap şi, împotriva propriei voinţe, se gîndi la Nick, întrebîndu-se dacă acum Liane avea să-i scrie.

– Cum s-a întîmplat?

Nu îndrăznise s-o întrebe înainte, dar acum părea mai calmă.

Liane îi privi drept în ochi:

– L-au împuşcat nemţii.

– Dar de ce?

Nu îndrăzni să adauge: „Nu era unul de-ai lor?"

– Fiindcă, unchiule George, Armand era agent dublu, lucrînd pentru Rezistenţă.

Bătrînul făcu ochii mari, holbîndu-se la ea:

– Ce făcea?!?

– Se prefăcea că lucra pentru Pétain ca om de legătură cu germanii, dar în tot timpul a alimentat Rezistența cu informații. Era agentul dublu cu cea mai înaltă funcție pe care-l aveau în Franța. De-asta a fost împușcat.

În voce nu i se simțea mîndrie, numai tristețe.

– Oh, Liane...

Cît ai clipi, îi reveniră în minte toate lucrurile pe care le spusese despre Armand.

– Dar de ce nu mi-ai spus?

– N-am putut spune nimănui. Nici chiar *eu* n-ar fi trebuit să știu și mult timp nici n-am știut. Mi-a spus-o abia la plecarea din Franța.

Se ridică și merse la fereastră, uitîndu-se la pod un timp îndelungat.

– Dar se vede că a aflat cineva, se întoarse ea, pentru a-și privi unchiul. Germanii l-au împușcat cu trei zile înainte de-a fi trebuit să plece în Anglia.

Reușise să deducă atîta lucru din scrisoarea lui și a lui Moulin. George se apropie de ea și o cuprinse în brațe:

– Îmi pare atît, atît de rău.

– De ce? îl privi ea cu o expresie ciudată. Fiindcă acum știi că era de partea noastră? Te-ar afecta la fel de mult dacă încă ai mai crede că lucra pentru nemți?

Avea ochii triști și goi.

– Nu știu...

Apoi îi veni un nou gînd:

– Nick știa?

– Da.

Bătrînul înclină din cap.

– Și acum ce-ai să faci, Liane?

Se referea la Nick, iar ea înțelese.

– Nimic.

– Dar, cu siguranță...

– N-ar fi cinstit față de el, clătină Liane din cap. E o ființă omenească, nu un yo-yo. Acum cîteva săptămîni i-am spus că s-a terminat, dar acum, cînd Armand nu mai e,

putem oare să dansăm pe mormîntul lui? A fost soţul meu, unchiule George. Soţul meu. Şi l-am iubit.

Apoi se întoarse, cu umerii începînd să i se zguduie, iar George se apropie de ea, simţindu-i durerea pînă în adîncul sufletului. Liane i se prăbuşi în braţe, suspinînd aproape la fel ca pe scară, cînd citise pentru prima oară scrisoarea lui Moulin.

– O, unchiule George... Eu l-am omorît... ştia... trebuie să fi aflat... despre Nick...

– Liane, încetează! o apucă el ferm de umeri, scuturîndu-o uşor. Nu l-ai ucis. E absurd. Omul ăsta a realiuzat fapte eroice pentru ţara lui, dar nu s-a întîmplat aşa, pur şi simplu. A făcut o alegere, cu ani în urmă. Cunoştea riscurile. A cumpănit toate pericolele şi, în sinea lui, se vede că a meritat. N-a avut nimic de-a face cu tine. Omul ia asemenea hotărîri pentru el însuşi, indiferent de ceilalţi, chiar şi faţă de femeia iubită. Şi îl respect acum infinit mai mult decît înainte. Dar problema e că, indiferent dacă tu şi Nick simţiţi că vă iubiţi sau nu, omul a făcut ceea ce considera el că se cuvine să facă. Nu l-ai fi putut opri, nu i-ai fi putut schimba hotărîrea şi nu tu l-ai ucis.

Înţelepciunea cuvintelor lui răzbătu încet pînă la ea şi, în cele din urmă, Liane se opri din plîns.

– Crezi că-i adevărat?

– Ştiu.

– Dar dacă bănuia? Dacă a simţit vreo schimbare în tonul scrisorilor mele...

– Probabil că n-ar fi observat nici dacă încetai complet să-i mai scrii. Un om care ia o asemenea hotărîre, Liane, o face cu toată mintea, sufletul şi trupul. E un mare ghinion c-a fost descoperit, mai rău, e o tragedie pentru tine, pentru fete şi pentru ţara lui. Dar tu n-ai avut nici o legătură cu asta, şi nici Nick. Nu-ţi face ţie înseţi asta, Liane. Va trebui să accepţi adevărul.

Atunci, Liane i-a spus despre ultima scrisoare a lui Armand şi lucrurile pe care i le scrisese, recunoscînd că

existaseră chiar şi timpuri cînd se întrebase dacă Armand mai ţinea la ea, sau numai la ţara lui. George dădu din cap, ascultînd-o pînă tîrziu în noapte, cînd capul lui Liane începu să-i cadă în piept şi în sfîrşit adormi pe canapea. Bătrînul aduse din camera lui o pătură şi o acoperi. Era complet extenuată şi secătuită.

A doua zi dimineaţă cînd s-a trezit, a fost surprinsă să constate unde se afla şi înduioşată la vederea păturii. Îşi amintea că stătuse de vorbă cu el pînă aţipise, avînd apoi viziuni cu Nick şi Armand, mergînd braţ la braţ şi oprindu-se să-i vorbească unui bărbat pe care nu-l cunoştea. Amintindu-şi, se înfioră. Simţea că omul acela era Moulin. Şi nu voia să se gîndească la Armand. Chiar dacă n-avea să-l mai vadă niciodată pe Nick, dorea să trăiască. Avea o viaţă de trăit, un fiu la care să se întoarcă. Apoi se duse la fereastră şi privi spre golf.

– Şi noi? şopti ea, amintirii lui Armand. Şi fetele?

Nu avea răspunsuri la aceste întrebări; urcă la etaj să le trezească.

Capitolul 53

În iulie, cînd Liane a primit o scrisoare de la Moulin, Nick era în Insulele Fiji, cu Trupa de Şoc 61, făcînd pregătiri pentru un atac asupra insulei Guadalcanal. Japonezii construiseră acolo un aerodrom, iar Contraamiralul Fletcher organizase trei formaţii de nave purtătoare pentru a cuceri insula. *Enterprise*, *Wasp* şi *Saratoga* se pregăteau de luptă. Cînd se scufundase *Lexington*, în bătălia din Marea Coralilor, Nick fusese transferat temporar pe *Yorktown*, dar peste cîteva săptămîni a fost mutat pe *Enterprise*, pentru a ajuta la coordonarea trupelor navale şi de infanterie marină. Era unul dintre puţinii infanterişti marini cu gradul de maior aflaţi la bord, care să nu fie pilot. După Marea Coralilor, fusese avansat locotenent-colonel.

În ziua de 6 august 1942, *Enterprise* a intrat în zona Insulelor Solomon, iar a doua zi Infanteria Marină a luat cu asalt plăjile. În cîteva zile, aerodromul fusese cucerit şi rebotezat Henderson Field, dar bătălia continua să facă ravagii în jurul Guadalcanalului, japonezii continuînd să stăpînească totul, cu excepţia aerodromului. Infanteriştii marini au avut de plătit un preţ atroce în săptămînile următoare, dar *Enterprise* s-a ţinut pe poziţie, deşi era grav avariat. Nick fusese prezent la bord cînd primise cîteva dintre cele mai puternice lovituri şi i s-a ordonat să înso-

țească nava din Hawaii, pentru reparații, la începutul lui septembrie

În sinea lui, turba de furie să plece cu portavionul în Hawaii Dorea să rămînă la Guadalcanal cu trupele, dar era mare nevoie de el la bordul navei avariate Odată ajuns în Hawaii, s-a răcorit la Baza Hickam, jinduind să se întoarcă, pe cînd asculta ştirile. Bătălia de la Guadalacanal cerea un tribut cutremurător, soldații murind pe plajè cu sutele Dar, în cele cinci luni de cînd plecase din San Francisco, Nick nu văzuse altceva decît lupte, la Midway, apoi la Guadalacanal, aproape fără a apuca să respire între ele. Îl ajutau să-şi țină gîndurile departe de Liane. De-asta se înrolase – ca să lupte pentru țara lui Cînd ajunsese la el scrisoarea lui Liane, rămăsese ca trăsnit de cuvintele ei Paroxismul vinovăției părea s-o fi lovit abia după plecarea lui şi nu putea spune sau face nimic Începuse să-i răspundă de zece ori şi tot de-atîtea ori rupsese scrisorile Liane alesese încă o dată, şi încă o dată Nick n-avea încotro decît să-i respecte hotărîrea Acum exista războiul, care-i abătea gîndul de la suferință, dar noapte de noapte, în patul său de campanie, zăcea treaz ore-n şir, gîndindu-se la zilele petrecute împreună în San Francisco Şi a devenit mai rău după ce a ajuns în Hawaii N-avea nimic de făcut, decît să şadă pe plaje aşteptînd ca Enterprise să fie din nou gata de luptă Îi scria scrisori lungi fiului său şi se simțea la fel de inutil ca în San Francisco Era o vară frumoasă în Hawaii, însă bătăliile din Pacificul de Sud continuau şi Nick ardea de nerăbdare să se întoarcă. Pentru a-i trece timpul mai uşor, s-a oferit să lucreze o vreme la spital, stînd de vorbă cu bărbații şi glumind cu surorile Părea să fie întotdeauna bine dispus, amabil cu femeile, dar n-o invita pe nici una să iasă cu el

– Poatecă nu-i plac fetele, a glumit una dintre ele. Au rîs însă toate. Nu părea genul acela

– O fi căsătorit, a sugerat alta Stătuse mult de vorbă cu el în ajun şi avusese senzația că mintea-i stătea la o femeie, dar Nick spusese foarte puțin Doar simplul mod în

care rostea cuvîntul „noi" o făcuse să-şi dea seama că nu fusese singur înaintea îmbarcării, pe continent, şi-i simţise o durere profundă undeva în adîncurile sufletului O suferinţă pe care nimeni n-o putea atinge şi nimeni n-o putea tămădui Fiindcă el nu lăsa pe nimeni

Femeile din bază vorbeau mult despre Nick Era neobişnuit de atrăgător şi ciudat de deschis în unele privinţe Vorbea mult despre fiul lui, un băieţel pe nume John, care avea unsprezece ani Toată lumea ştia despre Johnny

– Ştii cine e? i-a şoptit într-o zi o ajutoare de soră unei infirmiere. Vreau să zic, în viaţa civilă

Fata era din colinele statului Kentucky, dar auzise de Burnham Steel O dedusese dintr-o afirmaţie de-a lui Apoi îi întrebase pe alţii, iar un ofiţer îi confirmase că avea dreptate

– E Burnham Steel

Infirmiera păru sceptică, apoi ridică din umeri

– Ei, şi? Tot în războiul ăsta este, ca noi toţi, şi i s-a scufundat nava sub el

Ajutoarea de soră dădu din cap, continuînd însă să tînjească după o întîlnire Îşi exprima vizibil intenţiile ori de cîte ori îl vedea prin saloane, dar el nu-i vorbea deloc diferit decît celorlalte

– Christoase, nu te poţi apropia de tipul ăsta, i se plînse ea unei prietene.

– Poate-l aşteaptă cineva acasă

Ceea ce le oprea şi pe celelalte.

Comentariile nu se deosebeau prea mult de cele făcute pe seama lui Liane, în spitalul din Oakland

– Ai un amic în război? o întrebă într-o zi un băiat cu burta plină de schije Îl operaseră de trei ori şi încă nu-i scoseseră toţi corpii străini

– Un soţ, zîmbi ea.

– Cel care-a luptat în Marea Coralilor?

Îi vorbise despre asta la începutul internării, iar tînărul observase că ştia multe despre bătălie Dar, la întreabarea

lui, în ochi i se ivi o expresie stranie.

– Nu. A fost în Franța.

– Ce face acolo?

Băiatul părea nedumerit. Nu se lega cu restul lucrurilor pe care le știa, sau ceea ce mai spusese ea.

– Lupta împotriva nemților. Era francez.

– Aha, zise tînărul, surprins. Și acum unde e?

– L-au ucis.

Se lăsă tăcerea, timp în care el o privi lung. Liane îi împăturea o pătură peste picioare și avea mîini blînde. El, însă, o plăcea fiindcă era atît de drăguță.

– Îmi pare rău.

Se întoarse spre el cu un surîs trist:

– Și mie.

– Ai copii?

– Două fetițe.

– Sînt la fel de drăguțe ca mama lor? zîmbi el.

– Mult mai drăguțe, răspunse ea zîmbind și trecu la patul următor. Lucra ore întregi în saloane, surîzînd, golind ploști, ținînd răniții de mînă, ținîndu-i de frunte cînd vomau. Dar rareori le spunea mai multe despre ea însăși. Nu era nimic de spus. Viața ei se terminase.

Începuse luna septembrie, cînd unchiul George o invită în sfîrșit în oraș la cină. Era timpul să înceteze cu jalea. Liane, însă, clătină din cap.

– N-aș crede, unchiule George. Mîine trebuie să merg de dimineață la lucru și...

Nu voia să născocească scuze. Pur și simplu nu dorea să iasă. Nimic nu dorea să facă, decît să muncească și să se întoarcă seara acasă alături de fete, după care să se culce.

– Ți-ar face bine să mai schimbi peisajul. Nu poți doar să fugi așa la spital și acasă în fiecare zi.

– De ce nu? îl privi ea cu o expresie tristă, însemnînd „Nu mă atinge".

– Fiindcă nu ești o femeie bătrînă, Liane. Oi fi vrînd

tu să te porți ca una dintre ele, dar nu ești.

– Sînt văduvă. E același lucru.

– E pe dracu'.

Începea să-i amintească de fratele lui, cînd murise mama lui Liane, la naștere. Dar asta era o nebunie. Ea avea acum treizeci și cinci de ani. Și nu se putea duce în groapă împreună cu soțul ei.

– Știi cum arăți în ultima vreme? Ești slabă ca o scîndură, ți s-au înfundat ochii în cap, îți cad hainele de pe spate.

Rîse la auzul descrierii și clătină din cap:

– Fără-ndoială, zugrăvești un tablou fermecător.

– Mai uită-te și tu în oglindă din cînd în cînd.

– Îmi dau toată silința să nu mă uit.

– Înțelegi ce vreau să zic. La dracu', încetează să mai fîlfîi steagul ăsta negru. Ești vie. E mare păcat că nu-i și el, dar în vremea din urmă multe femei sînt în aceeași situație cu tine, și nu șed cu mutre acre purtîndu-se de parc-ar fi moarte.

– A, nu?

În glasul ei se simțea o rezonanță înghețată.

– Și ce fac, unchiule George? Se duc la petreceri?

Asta făcuse și ea înainte. Înainte de moartea lui Armand. Și greșise. N-avea s-o mai repete. Armand era mort. Și pe tot întinsul lumii mureau alți oameni. Făcea tot ce putea pentru cei ce supraviețuiau.

– Ai putea să ieși la cină cîteodată. Ar fi chiar atît de rău?

– Nu vreau.

George se hotărî să atace din nou subiectul tabu.

– De Nick mai știi ceva?

– Nu.

Porțile se închiseră, acoperite cu gheață.

– I-ai scris?

– Nu. Și nici n-am de gînd. M-ai mai întrebat, nu mă mai întreba și acum.

– De ce? Ai putea cel puțin să-i spui că a murit Armand.

– Pentru ce? începu să i se strecoare lui Liane furia în voce. La ce i-ar folosi? L-am alungat pe omul ăsta de două ori. Nu intenționez să-l fac iarăși să sufere.

– De două ori? repetă el mirat, făcînd-o să se enerveze pe ea însăși. Dar acum ce mai conta dacă afla?

– Același lucru s-a întîmplat și cînd am venit împreună cu *Deauville*, după căderea Parisului. Ne-am îndrăgostit, iar eu i-am pus capăt din cauza lui Armand.

– N-am știut.

Era o femeie ciudat de ferecată la gură, în multe privințe, și-l făcea să se minuneze. Deci, mai avuseseră o legătură amoroasă și înainte. Bănuise, dar nu fusese niciodată sigur.

– Trebuie că v-a fost mult mai greu amîndorura cînd a plecat el de-aici.

Liane își privi unchiul în ochi:

– A fost. Nu mai pot trece încă o dată prin asta, unchiule George, nici să i-o fac lui din nou. S-au întîmplat prea multe. E mai bine ca lucrurile să rămînă așa cum sînt.

– Dar nu va mai trebui să-l faci din nou să treacă prin același lucru.

Nu voia să adauge că acum era liberă.

– Nu știu dac-aș putea trăi cu vina a ceea ce-am făcut. Încă mai cred că Armand știa. Și chiar dacă nu știa, a fost o greșeală. Nu se poate clădi o viață pe două greșeli. Așa că, dacă-i scriu acum, la ce bun? I-aș trezi din nou speranțele și poate n-aș reuși să-i răspund așteptărilor cînd va veni acasă. Pur și simplu nu pot să-i fac asta și pentru a treia oară.

– Dar trebuie să știe ce-ai simțit, Liane.

– Știe. Întotdeauna a spus că va juca după regulile mele. Iar regulile mele au fost de-a mă întoarce la soțul meu. Halal regulă! pufni ea, dezgustată; de luni de zile de chinuia. Nu vreau să mai vorbesc despre asta.

Privea departe, într-un timp de mult uitat, cînd avusese doi bărbaţi pe care-i iubea, iar acum nu mai era nici unul, sau nici unul pe care să-l mai vadă.

– Cred că te înşeli, Liane. Cred că Nick te cunoaşte mai bine decît te cunoşti tu însăţi. Te-ar putea ajuta să răzbeşti prin asta.

– O să găsească pe altcineva. Şi îl are pe Johnny la care să se întoarcă.

– Şi tu?

Se îngrijora pentru ea. Nu peste mult, putea să clacheze de pe urma tensiunii căreia i se supunea.

– Sînt fericită aşa cum sînt.

– Nu cred asta şi nici tu n-o crezi.

– Altceva nu merit, unchiule George!

– Cînd ai de gînd să te dai jos de pe crucea aia?

– Cînd îmi voi fi achitat datoriile.

– Şi nu crezi că ţi le-ai achitat?

Liane clătină din cap.

– Ai pierdut un soţ pe care crezi că l-ai trădat, dar ai rămas alături de el pînă la sfîrşit. Ai renunţat pînă şi la un bărbat pe care-l iubeai şi ai păstrat în toţi anii ăştia secretul lui Armand deşi eu te sîcîiam de moarte, după ce practic fugiseşi din Washington, tăvălită în smoală şi fulgi. Nu crezi că e de ajuns? Acum, îţi cheltuieşti fiecare răsuflare vie consolîndu-i zi de zi pe răniţii din pavilionul chirurgical. Ce altceva mai vrei, o cămaşă din spini? Pînză de sac şi cenuşă-n cap?

– Nu ştiu, unchiule George, zîmbi Liane. Poate am să mă simt mai bine pe lumea asta cînd se va sfîrşi războiul.

– Cu toţii ne vom simţi mai bine, Liane. Sînt vremuri al naibii de grele, pentru noi toţi. E hidos să te gîndeşti că evreii sînt scoşi afară din case şi închişi în lagăre, copiii mor la Londra, naziştii împuşcă oameni ca Armand, sînt scufundate vapoare şi... ai putea continua aşa la nesfîrşit. Dar încă mai trebuie să te trezeşti dimineaţa cu zîmbetul pe buze, să priveşti pe fereastră şi să-i mulţumeşti lui

Dumnezeu că eşti vie şi să le întinzi o mînă celor dragi.

Îi întinse mîna; Liane i-o luă şi-i sărută degetele.

– Te iubesc, unchiule George.

Părea o fetişcană, iar George îi atinse părul blond mătăsos.

– Şi eu te iubesc, Liane. Şi, ca să-ţi spun adevărul, ţin la băiatul ăla. Aş vrea să te văd împreună cu el într-o bună zi. Ţi-ar prinde bine, ţie şi fetelor, iar eu n-am să trăiesc o veşnicie.

– Ba da, zîmbi ea din nou. N-ar strica.

– Ba nu. Gîndeşte-te la ce-am spus. Îţi eşti datoare ţie înseţi. Şi lui.

Liane, însă, nu a ţinut seamă de cuvintele lui, continuînd doar să se ducă zilnic la spitalul din Oakland, istovindu-se în pavilioane, pentru a reveni apoi acasă, pentru a-i dărui lui şi fetelor ce-i mai rămăsese.

În 15 octombrie, *Enterprise* a pornit înapoi spre Guadalcanal, cu Nick la bord, tînjind să reintre în luptă. Cele două luni în Hawaii aproape că-l scoseseră din minţi.

Enterprise a ajuns la Guadalcanal în 23 octombrie, alăturîndu-i-se lui *Hornet*, cu contraamiralul Thomas Kincaid la comandă. În zonă se aflau patru portavioane japoneze, care încă mai încercau să recucerească actualul Henderson Field, dar americanii rezistau cu îndîrjire.

La data de 26 octombrie, Amiralul Halsey, comandantul şef al Forţelor Navale din Pacificul de Sud, le-a ordonat să-i atace pe japonezi, şi au făcut-o. A urmat o luptă înfiorătoare, japonezii fiind mai putemici decît trupele americane. Au incendiat portavionul *Hornet* şi l-au torpilat pînă s-a scufundat, mii de oameni pierind odată cu nava. Dar, în pofida loviturilor brutale, *Enterprise* a supravieţuit. A continuat lupta, spre încîntarea tuturor, în vreme ce în State toţi stăteau nedezlipiţi de aparatele de radio, ascultînd ştirile. George a găsit-o pe Liane aşezată lîngă radiou, ascultînd şi ea, cu o expresie de groază în ochi.

– Crezi că-i acolo, nu?

– Nu știu.
Ochii ei, însă, indicau că știa.
George clătină blînd din cap:
– Și eu.

Capitolul 54

În dimineața zilei de 27 octombrie, *Hornet* continua să ardă, scufundîndu-se încet, iar *Enterprise* suferise o serie de lovituri feroci, dar încă mai lupta. Locotenent-colonelul Bumham se afla pe puncte, supraveghind echipajul cum manevra armamentul, cînd japonezii i-au atacat cu toată puterea; o bombă de două sute douăzeci și cinci kg. a lovit puntea de decolare, trecînd prin bordajul de la babord și aruncînd schije în toate direcțiile. Deodată, pretutindeni ardeau flăcări și zăceau oameni peste tot pe punte, morți sau răniți.

– Iisuse Christoase, ai văzut bomba aia?! căscă gura a neîncredere omul care stătea lîngă el, iar Nick se repezi spre scară, dintr-un singur salt.

– Las-o-ncolo, am luat foc. Scoateți furtunurile!

Pe tot vasul, soldații încercau să înfrunte vîlvătaia, în timp ce alții trăgeau cu mitralierele, continuînd să-i ciuruiască pe japonezi, sub picajul bombardierelor care-i atacau încontinuu. Un pilot japonez se prăbuși pe punte, cu o explozie cumplită. Deodată, pe cînd stătea cu furtunul în mîini, Nick văzu doi oameni tîrîndu-se spre el. Îi scoase din foc pe rînd, stropindu-le hainele cu apă pentru a stinge flăcările care le devorau carnea. În timp ce privea chipul celui de-al doilea, în spatele lui se produse deodată o

explozie. Avu o senzație de lumină solară și de ușurare a membrelor, zburînd prin văzduh, înconjurat de bucăți de trupuri. Îl încercă un straniu simțămînt de imponderabilitate... și, gîndindu-se la Liane, știu că zîmbea.

Capitolul 55

În tot cursul lunii noiembrie, au continuat să sosească răniți din bătălia de la Guadalcanal. Mulți dintre ei fuseseră ținuți mai întîi cîteva zile la Hickam, alții fiind trimiși direct la Oakland. Nicăieri nu se mai găseau disponibilități pentru îngrijirea lor. Trebuiau să fie opriți la bordul navelor pînă cînd acestea reveneau în State și mulți mureau pe drum. Liane îi privea sosind zilnic, cu trupurile dezmembrate, rănite și arse hidos. Și auzea la nesfîrșit povestea bombei de două sute douăzeci și cinci kg.

Era deprimant să-i vadă venind și, în timp ce asista brancardele care erau aduse de pe nave, își aminti încă o dată de *Deauville*, dar aici era mult mai rău decît tot ceea ce văzuse atunci. Oamenii se întorceau rupți în bucăți.

Odată, i se păruse că cineva vorbea despre Nick. Omul era pe jumătate în delir, povestind despre camaradul său care fusese omorît lîngă el pe punte, dar mai tîrziu, cînd a întrebat despre el, a aflat că se numea Nick Steel. Era un joc de cuvinte ironic și n-avea nimic de-a face cu Nick cel pe care-l știa ea. Omul i-a murit în brațe, două zile mai tîrziu.

În seara de Thanksgiving, unchiul ei s-a răstit în fine la ea, incapabil să mai reziste:

– De ce nu dăm telefon la Biroul de Război, să aflăm?

Liane clătină din cap:

– Dacă i se întîmplă ceva, vom citi în ziare.

Ar fi fost mai rău să știe unde se afla, putea fi tentată să-i scrie, și rămăsese hotărîtă să n-o facă. Dacă era rănit, avea s-o știe, mai devreme sau mai tîrziu. Iar dacă șeful companiei *Bumham Steel* murea, aveau s-apară articole în toate ziarele din țară.

– Las-o baltă, unchiule George. E sănătos.

– N-ai de unde să știi.

– Așa e, nu știu.

Acum lucra în schimburi de cîte douăsprezece ore, alături de surori.

– Ar trebui să-ți dea o afurisită de medalie cînd se termină războiul ăsta nenorocit.

Se aplecă și-l sărută pe obraz, zîmbind, după care se ridică, uitîndu-se la ceas.

– Trebuie să plec, unchiule George.

– Acum? Unde?

Tocmai terminaseră cina de Thanksgiving, fetele se duseseră la culcare nu demult. Era nouă seara, iar Liane nu mai ieșise în oraș de luni de zile.

– Ne lipsește mîna de lucru la bază și le-am spus că revin.

– Nu vreau să mergi singură cu mașina pînă acolo.

– Sînt fetiță mare, unchiule George, îl bătu ea pe braț.

– Ești nebună.

Mai nebună decît bănuia, nebună de spaimă și dor și suferință. Nebună de cît se întreba dacă nu cumva Nick murise. Zi de zi asculta relatările, întrebîndu-se dacă mortul de lîngă cel pe care-l îngrijea nu fusese Nick, sau dacă fusese cît de cît prezent acolo. Avea încontinuu în ochi o expresie de angoasă. Iar luni dimineață, George Crockett a luat problema în propriile-i mîini și, pentru a doua oară în cursul acelui an, i-a dat telefon lui Brett Williams.

– Ascultă, trebuie să știu.

– Și noi.

Pe Brett Williams îl nedumerea bătrînul. Ştia cine era, altfel n-ar fi primit convorbirea. Dar se întreba de ce voia să afle. Poate fusese prieten apropiat cu Burnham senior.

– N-am auzit nimic.

– Dar puteţi afla, pentru Dumnezeu. Daţi telefon la Casa Albă, la Departamentul de Stat, la Pentagon, la cineva.

– Am întrebat. Acolo e o asemenea harababură, încît au documente foarte inexacte. Mulţi oameni s-au înecat, s-au scufundat cu *Hornet*, sînt internaţi în spitale peste tot. Zic că mai durează o lună, două, pînă să afle mai mult.

– Bine, dar eu nu pot aştepta atîta, bombăni bătrînul.

– De ce?

Brett Williams se săturase şi acum strigau unul la altul. De-o lună era cu nervii la pămînt, neştiind unde dracu' era Nick. Îl suna şi Johnny, aproape zilnic. Nu avea ce să-i spună băiatului, sau acestui bătrîn de pe Coasta de Vest. Îl căutase pînă şi Hillary. Era efectiv îngrijorată că Johnny şi-ar fi putut pierde tatăl. Acum era gata să-i dea fiul înapoi.

– Dacă noi stăm aici, rozîndu-ne unghiile, ce mama dracu', poţi face şi dumneata la fel.

– Nepoată-mea nu poate. O să moară de grîji dacă nu aflăm unde e.

– Nepoata dumitale? repetă Brett, fără expresie. Asta cine naiba mai e?

– Liane Crockett, asta e.

Nu se mai numea astfel de treisprezece ani dar, în fierbinţeala momentului, uitase.

– Dar...

Iar apoi, încet, înţelese.

– Nu mi-am dat seama, înainte de a pleca... Nu mi-a spus nimic...

Se întrebă dacă bătrînul spunea adevărul şi ştiu că aşa trebuia să fie. Altmineri, de ce să fi dat telefon?

– De ce mama dracului trebuia să-ţi spună dumitale? Oricum, pe-atunci era căsătorită, dar acum e văduvă...

Ezită, întrebîndu-se de ce i-o spunea acestui om, dar era o ușurare să i se destăinuiască, oricui. Îl ucidea s-o vadă pe Liane murind ferecată înapoia porților ei închise.

– Uite ce e, trebuie să-l găsim.

Iar apoi, apucă un carnet și un creion:

– Pe cine-ați întrebat?

Williams îi înșiră o listă de nume. Începea să-i placă bătrînul. Avea sînge-n vene și era clar că ținea la nepoata lui și la Nick Bumham. Începu să-ncerce să se gîndească la cei pe care i-ar fi putut suna și n-o făcuseră, iar bătrînul veni cu un număr de propuneri neprețuite.

– Îi căutați voi, sau eu?

Știa prea bine că nu conta. *Bumham Steel* și *Crockett Shipping* erau două firme la fel de importante.

– Lasă-mă să mai fac o încercare, și te sun eu.

Peste două zile, Brett reveni. Nu avea cine știe ce noutăți, dar tot era ceva.

– Era pe *Enterprise* cînd a fost lovit, domnule Crockett. Și se pare că a fost rănit destul de grav. Nu știm mai mult, decît că probabil a fost expediat în Hawaii. Tocmai au aflat azi dimineață că a trecut pe la Hickam.

– Mai e acolo?

Mîna bătrînului tremura pe receptor. Îl găsiseră... dar mai era în viață? Și cît de rău fusese rănit?

– L-au trimis săptămîna trecută cu U.S.S. *Solace*. A fost transformată în navă-spital și se îndreaptă spre San Francisco. Dar, domnule Crockett...

Detesta să-i spulbere speranțele, dar trebuia să fie cu toții realiști, chiar și nepoata cea necunoscută, poate ea mai ales. Nu-și dăduse seama că ea nu știa nimic despre investigația unchiului ei.

– N-avem idee în ce situație este. Cînd a ajuns la Hickam era în stare critică și nu știm cum era la plecare, iar pe navele acelea se pare că... mulți dintre ei nu rezistă.

– Știu.

George Crockett închise ochii.

– Trebuie doar să ne rugăm.

Se întreba dacă ar fi fost bine să mai aştepte, sau dacă să-i spună lui Liane. Poate avea să se pomenească privindu-l în faţă, la nenorocitul ăla de spital. Deschise ochii din nou.

– Cum aţi aflat?

Brett Williams zîmbi:

– L-am sunat din nou pe Preşedinte şi i-am spus că trebuie să ştiţi.

– E un om de ispravă, zîmbi George. L-am votat la ultimele alegeri.

– Şi eu, rîse Williams. Dar nu era decît un moment de voie bună într-o perioadă grea.

– Ştiţi cînd trebuie să sosească nava?

– Nu erau siguri. Mîine sau poimîine.

– Am s-o ţin sub ochi de-aici şi, de îndată ce aflu ceva, vă anunţ.

Închise şi dădu telefon la Marină. *Solace* urma să sosească a doua zi dimineaţă, în jurul orei şase. Avu mult de gîndit în acea după-amiază, înainte de-a o revedea pe Liane. Seara la zece, cînd s-a întors acasă, era palidă şi epuizată.

A privit-o mîncînd un sandviş şi bînd o ceaşcă de ceai. Atunci s-a gîndit să-i spună, dar pur şi simplu nu putea. Dacă Nick murise pe vapor? Iar apoi s-a gîndit mai bine: dar dacă nu murise?

Încă mai era trează cînd i-a ciocănit la uşă, o oră mai tîrziu:

– Liane? Dormi?

– Nu, unchiule George. S-a-ntîmplat ceva? Nu te simţi bine?

Purta o cămaşă de noapte bleu-pal şi părea foarte îngrijorată.

– Nu, nu, mi-e bine, draga mea. Stai jos.

Îi făcu semn spre un scaun şi se aşeză pe pat, iar Liane se simţi străbătută cît ai clipi de-un fior. Avea senzaţia

că urma să-i spună un lucru pe care ea nu dorea să-l știe. Ultima fărîmă de speranță i se risipi, cînd îl privi.

– Vreau să-ți spun ceva, Liane. Nu știu dacă ai să te superi sau nu.

Trase aer în piept și continuă:

– I-am dat telefon lui Brett Williams acum cîteva zile.

– Ăsta cine-i?

Iar apoi, deodată, își aminti și simți că-i înțepenea tot trupul.

– Da?

Parcă ar fi căzut printr-o gaură neagră, murind, în timp ce aștepta continuarea.

– Nick a fost la Guadalcanal.

Încercă să-i spună repede:

– A fost rănit... destul de grav, se crede. Dar ultimul lucru care se știe e că era viu.

– Cînd a fost asta? întrebă ea în șoaptă.

– Acum peste o săptămînă.

– Unde e?

Unchiul ei îi privi ochii în timp ce vorbea. Era chinuită, dar din nou vie.

– Pe o navă care vine spre San Francisco.

Liane începu să plîngă încet, iar George se apropie de ea și-i atinse umărul:

– Liane... s-ar putea să nu fi rezistat, pe navă. Ai văzut destule cazuri din-astea, ca să știi.

Ea dădu din cap, ridicînd privirea spre el:

– Știi pe ce navă e?

George dădu din cap:

– Pe *Solace*. Vor sosi mîine dimineață la șase, în Oakland.

Rămase absolut nemișcată, închizînd ochii, pe gînduri. Ora șase... ora șase... peste șapte ore, totul avea să se sfîrșească... avea să știe... Îl privi din nou pe unchiul ei.

– Vom afla de îndată ce-au sosit, spuse el.

– Nu.

Vocea-i era puternică, şi clătină din cap.

– Nu, vreau să mă duc personal acolo.

– S-ar putea nici măcar să nu-l găseşti.

– Dacă-i acolo, îl voi găsi.

– Dar, Liane...

Dacă era mort? Nu voia să înfrunte singură un asemenea moment. Apoi, îi veni o idee:

– Vin şi eu cu tine.

Liane îl sărută cu blîndeţe pe obraz:

– Vreau să mă duc singură. Aşa trebuie.

Apoi zîmbi, amintindu-şi cuvintele lui Nick, de-atît de demult:

– Sînt o femeie puternică, unchiule George.

– Ştiu, îl surîse el, cu ochii umezi. Dar s-ar putea să fie prea mult pentru tine.

Ea clătină din cap şi, nu peste mult, George părăsi odaia. Şi, toată noaptea, Liane stătu pe întuneric, cu ochii la ceas, iar la patru şi jumătate făcu duş şi se îmbrăcă. Îşi puse o manta călduroasă, iar cînd ieşi din casă, la ora cinci, în jurul ei se învolbura o ceaţă deasă.

Capitolul 56

La ora cinci și un sfert, Liane se afla pe Bay Bridge, iar în fața și în spatele ei nu se zărea nici o altă mașină. Doar două camioane singuratice, în depărtare. Ceața zăcea peste golf și pe podul de deasupra. Cînd ajunse la baza navală, stratul de la suprafața apei era gros. Un șir de ambulanțe așteptau să preia oamenii de pe navă, iar cîteva echipe de medici își suflau în mîini ca să și le încălzească. Știau că nava trecea deja pe sub Podul Golden Gate. N-avea să mai dureze mult. Apoi, Liane văzu un chip cunoscut din spitalul unde lucra, un tînăr medic naval.

– Acum te-au trimis să lucrezi aici, Liane? Cred că muncești mai greu decît mine.

– Nu, am venit să aștept... să găsesc...

Doctorul îi văzu expresia ochilor și dădu din cap. Liane nu venise la lucru. Înțelese pe dată de ce stătea tremurînd în frigul dimineții.

– Știi unde-a fost?

– La Guadalcanal.

Și văzuseră rezultatele timp de luni în șir, șiruri nesfîrșite de răniți, morți și mutilați.

– Știi cît de grav a fost rănit?

Clătină din cap, iar tînărul o atinse pe braț, după care vorbi încet:

– O să-l peticim.

Liane încuviință, incapabilă să spună mai mult, și se îndepărtă agale să privească nava. Dar, prin ceața deasă, era imposibil să distingă ceva. Și apoi, încet, în depărtare, apăru o lumină, răsună o sirenă, și observă un grup de femei pe cheu, așteptînd încordate. Privi iarăși în ceață, pe cînd luminile apăreau treptat, și deodată *Solace* ieși din negură, ca o vedenie. Întreg bordajul îi era vopsit în alb, cu o cruce roșie pe el. Liane stătea în frig, ținîndu-și respirația. I se păru că trecură ore pînă cînd vasul acostă, în timp ce doctorii se pregăteau. Oameni cu tărgi păși înainte și, în sfîrșit, nava fu amarată la cheu și deodată începu agitația.

Cele mai grave cazuri au fost debarcate primele, sirenele ambulanțelor trezindu-se la viață. Privind, lui Liane i se părea o ironie. Răniții plutiseră în derivă peste Pacific zile de-a rîndul, iar acum erau duși la spital în mare viteză, cu sirenă. Pentru unii, însă, diferența dintre viață și moarte putea depinde chiar și de un moment și, știind că nu avea încotro, înaintă încercînd să vadă chipurile, dar unele fuseseră desfigurate, sau erau acoperite, ori atît de rău arse încît nu mai puteau fi recunoscute. Începu să i se înnoade stomacul în timp ce mergea pe cheu, așteptînd, privind. Aici era altfel decît la spitalul unde lucra. Îl căuta pe Nick și conta fiecare om pe care-l privea, încordîndu-se de fiecare dată pentru tot ce putea fi mai rău. Iar apoi, tînărul medic o strigă:

– Cum se numește?

– Burnham... strigă ea la rîndu-i. Nick Burnham!

– Îl vom găsi.

Dădu din cap în semn de mulțumire, iar doctorul pomi printre răniți, în timp ce ea trecea printre alții, dar Nick nu se zărea nicăieri. Apoi, încet, începură să apară răniții ambulatorii, iar din micul grup de femei izbucniră țipete. Bărbații înaintau șchiopătînd, cu lacrimile șiroindu-le pe obraji, și deodată, în ceață răsună un urlet iar femeile, ridicîndu-și privirea spre punți, văzură mii de bărbați suspendați acolo,

bandajaţi şi ologi, răniţi şi mutilaţi, dar salutîndu-şi patria cu un chiot sonor. O ovaţie de răspuns se ridică de pe cheu, în timp ce Liane plîngea pentru ei şi pentru Nick, şi pentru ea însăşi... şi pentru Armand... Erau atîţia care n-aveau să se mai întoarcă niciodată acasă. Iar acum se întreba dacă nu cumva Nick se număra printre aceştia. Poate că informaţiile pe care le obţinuse unchiul George erau greşite... poate murise, la urma urmei... sau nu era pe vas... sau murise pe drum. Era o aşteptare insuportabilă, pe cînd oamenii şiroiau încet pe-alături. Trecuse de şapte şi jumătate, ceaţa se ridica încet, continuau să vină şi ea încă nu-l găsise pe Nick. Multe dintre celelalte femei plecaseră iar tînărul medic continua să se mişte cît putea de repede printre brancarde, în timp ce ambulanţele plecau la spital şi reveneau. Ştia că, în dimineaţa aceea, la chirurgie avea să ardă.

– Încă nimic?

Medicul se opri lîngă ea pentru o clipă, iar Liane clătină din cap.

– S-ar putea să fie semn bun. Poate că merge pe picioarele lui.

Sau deloc, îşi spuse ea. Îngheţase pînă-n măduva oaselor şi era amorţită complet pe dinăuntru. Şi atunci, îl văzu. Se apropia încet, printr-un grup de bărbaţi, iar în faţa lui mai veneau şi alţii. Îşi ţinea capul în piept, avea părul lung, dar îl recunoscu de îndată, chiar în mijlocul mării de oameni din jurul lui. Şi, apropiindu-se, văzu că mergea în cîrje.

Liane rămase ca o stană de piatră, privind, întrebîndu-se deodată dacă făcuse bine venind. Dacă se înşela? Dacă el nu voia s-o mai vadă? Şi, în timp ce ochii ei sfredeleau prin mulţime, Nick se întoarse să-i spună ceva omului din dreapta lui, şi imediat se opri pe loc, văzînd-o. Nu făcu nici o mişcare, şi nici ea. Stăteau pe loc, doar, cu mulţimea trecînd constant prin jurul lor. Iar apoi, ca şi cum n-ar mai fi existat punct de întoarcere, ea porni încet spre el, printre oamenii care o înghionteau nerăbdători să ajungă acasă.

Acum se mișcau mai repede, iar strigătele și uralele continuau. Preț de-o clipă, îl pierdu, dar el continua să stea pe locul unde se oprise, cînd mulțimea se despărți din nou și Liane o luă la fugă, rîzînd printre lacrimi. Nick își înclină capul, începînd și el să plîngă și întorcîndu-și-l dintr-o parte în alta, ca și cum n-ar fi vrut s-o vadă. Pașii ei se încetiniră și văzu că nu mai avea piciorul stîng, după care alergă spre el pe cheu, strigîndu-i numele:

– Nick! Nick!

Zbura spre el, el își ridică privirea, în ochi citindu-i-se o mie de ani care înainte nu existaseră acolo, iar apoi, cu o mișcare neașteptată, înhăță cîrjele și porni spre ea oprindu-se în mijlocul cheiului, pe cînd el o strivea la pieptul său. Erau aceiași care fuseseră și-nainte – și cu totul alții. O mie de ani trecuseră, muriseră oameni de jur împrejuru-le. Ceața se risipea încet deasupra capetelor lor. Nick venise în sfîrșit acasă, iar acum Liane era a lui. Avusese dreptate. Oamenii puternici nu pot fi învinși.

SFÎRȘIT

Pamela Stap

De aceeaşi autoare, în Editura ORIZONTURI au apărut:

- *NU E DRAGOSTE MAI MARE*
- *AMĂGIRILE IUBIRII*
- *ÎNTRE DRAGOSTE ŞI DATORIE*
- *SFÎRŞITUL VERII*
- *SCHIMBĂRI*
- *ÎN AL NOUĂLEA CER*
- *BIJUTERII*
- *SECRETE*

În curînd:

- *FULGERUL*

EDITURA ORIZONTURI

Lei 7000